הארץ

4.60 שקלים, יום שישי י"ד באב התשנ"ד, 22 ביולי 1994 VOL 76/22799 JULY 22 1994
כולל מע"מ, באילת 3.90 שקלים

מבצע מיוחד
WORD
רק 654 ש"ח + מע"מ
איתן - ספק הפתרונות המורשה של מיקרוסופט
טל: 03-5751415, פקס להזמנות: 03-5752649
EYTAN
Microsoft AUTHORIZED SOLUTION PROVIDER

אסד לכריסטופר: נצטרך להמתין אחרי פגישת רבין־חוסיין, בטרם נחדש המו"מ

מובארק ייצא מחרתיים לדמשק. צה"ל הסיר את הסגר מהרצועה; מתחדשת יציאת פועלים לישראל

מאת אלוף בן ואיתן רבין

נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, אמר למזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, בפגישתם ביום שלישי השבוע, כי הוא מבקש "שיעבור קצת זמן" לאחר פגישתם של ראש הממשלה יצחק רבין והוסיין מלך ירדן, לפני שסוריה תתקדם במו"מ עם ישראל.

כריסטופר ייפגש הבוקר פעם נוספת עם אסד בדמשק, ומשם ייצא בחזרה לוואשינגטון. מזכיר המדינה החליט לקצר את מסעו במזרח התיכון, וביטל פגישה שתוכננה לו עם רבין, היום אחרי הצהריים.

ראו עמוד 2א

אתמול נפגש כריסטופר פעמיים עם רבין: בבוקר בפורום מורחב, בהשתתפות שר החוץ שמעון פרס, סגנו יוסי ביילין וצמרת צה"ל, ואחרי הצהריים לשיחה סגורה, שבה השתתפו רק השגריר איתמר רבינוביץ' והמתאם האמריקאי לתהליך השלום, דניס רוס.

כריסטופר אמר לרבין כי אסד שואל שאלות רבות ומתלבט האם להתקדם במו"מ עם ישראל כעת. מזכיר המדינה אמר שנשיא סוריה "מעכל את המהלך הירדני", ומבקש רווח זמן נוסף. לדבריו, אסד הביע רצון בהמשך התיווך האמריקאי באמצעות כריסטופר, שיבוא בשבועות הקרובים למסע דילוגים נוסף באזור.

כריסטופר אמר שדברי פרס, לפיהם הכירה ישראל פעם אחר פעם בריבונות הסורית על רמת הגולן, התקבלו בדמשק כאות ישראלי ברור, שישראל אינה מתכוונת לנצל את ההתקדמות הרבה עם ירדן כדי להקפיא את הערוץ הסורי.

בפגישה היום מצפה כריסטופר לשמוע מאסד הצעות חדשות, ותשובות לשאלות שהציג לו.

רבין אמר לכריסטופר כי הוא מקווה לשמוע מסרים חדשים מסוריה בעניין מהות השלום, פתיחת ערוץ שיחות ישיר עם ישראל, וצעדי דיפלומטיה פומבית. "כולנו ראינו השבוע מה קרה, כשכתבי הטלוויזיה הישראלית התקבלו בירדן", אמר ראש הממשלה.

עם זאת, העיתונות הסורית הרשמית שבה והדגישה אתמול כי דמשק לא תסכים לפחות מאשר נסיגה ישראלית מלאה מהשטחים הכבושים. העיתון "אל־בעת" כתב כי "כל עוד לא יהיה הסכם על נסיגה מלאה מהשטחים הערביים הכבושים ועל הנושאים הביטחוניים הקשורים בכך, לא ייתכן שלום, ואי אפשר יהיה לעבור לטיפול בנושאים אחרים". גם העיתון "תישרין" כתב כי סוריה "לעולם לא תשלים עם פחות מאשר נסיגה מלאה מהגולן, מדרום לבנון ומיתר השטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים".

השר יוסי שריד אמר אתמול, כי "ישראל תצטרך לבצע נסיגה עמוקה מאוד ומכאיבה בגולן, אם תיווכח לדעת שאפשר להגיע לשלום עם סוריה, לנורמליזציה מלאה ביחסים עמה ולסידורי ביטחון קפדניים". שריד ציין כי הוא מאמין שיושג הסכם עקרונות בין ישראל לסוריה עד סוף 94'.

נשיא מצרים, חוסני מובארק, ייצא ביום ראשון לפגוש את אסד בדמשק, ויעביר לו מסר מישראל על חשיבות הצעדים הפומביים כדי לשכנע את הציבור הישראלי ברצינות כוונותיה של סוריה.

פרס נועד אתמול עם מובארק בקהיר ואמר לו כי "אנחנו זקוקים דחוף להכשרת הלבבות של הצד השני". פרס ביקש שנשיא מצרים ידון עם עמיתו הסורי "בדרך עשיית צעדי המו"מ, ולא בדיבורים מכביסטית בפורמט שעד כה לא הוכיח את עצמו".

כריסטופר הביע בשיחותיו עם רבין שביעות רצון רבה מהמפגש שלשום בים המלח עם פרס וראש ממשלת ירדן, עבד אלסלאם אל־מג'אלי. נוסח ההודעה המשותפת, שתפורסם בתום פגישת רבין וחוסיין ביום שני, לא הושלם בזמן ביקור כריסטופר השבוע, והמגעים בעניין זה יימשכו "עד לרגע האחרון", כהערכת מקור ישראלי בכיר. רבין וחוסיין יגיעו לוואשינגטון ביום ראשון, להכנות אחרונות לפני פגישתם.

מזכיר המדינה ערך אתמול ביקור בעזה, ונפגש שם עם יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת. בשובו סיפר לראש הממשלה על חילוקי דעות שהתעוררו בפגישה: ערפאת התלונן על שהמדינות התורמות אינן מעבירות כסף לפלשתינאים, וכריסטופר דרש מערפאת להקים מנגנוני בקרה, שיאפשרו את הזרמת הכספים. גם פרס ביקש ממובארק שילחץ על ערפאת להקים מערכת לקליטת הכספים מהמדינות התורמות, בגלל המצב הכלכלי החמור בעזה.

חידוש יציאת הפועלים

היום, החל משעות הבוקר, יסיר צה"ל את הסגר שהוטל על רצועת עזה בעקבות התקריות הקשות שהיו בתחילת השבוע במחסום ארז. החל משעה 3 לפנות בוקר תתאפשר שוב יציאת פועלים מהרצועה לתחומי הקו הירוק.

ההחלטה לחדש את יציאת הפועלים התקבלה לאחר שהוועדות הביטחוניות של ישראל והפלשתינאים גיבשו הסכמים בעניין זה. בין היתר הוסכם כי למחסומים יגיעו אך ורק פועלים שברשותם אישורי יציאה לעבודה בישראל. המשטרה הפלשתינית תציב במקום מחסומים ותתגבר את כוחותיה לפני המחסום של צה"ל בתוך שטח האוטונומיה, ותסנן את הפועלים המגיעים לעבודה בישראל.

מקור צבאי אמר אמש, כי הכוונה היא שהפועלים יגיעו למחסום הישראלי רק לאחר שיעברו כבר בדיקה במחסום הפלשתיני, בה יובטח כי יש בידיהם אישור עבודה בישראל. לדברי המקור, צה"ל תיגבר את כוחותיו במחסום ארז והמשטרה הפלשתינית החליפה את כוחותיה שם, והציבה במקום שוטרים מיומנים.

צה"ל סיים את התחקירים שנערכו לגבי אירועי הדמים במחסום ארז. מהתחקירים עולה כי כוחות צה"ל והמשמר הגבול פעלו על פי הנהלים, ונקבע כי הימנעותם מפתיחה בירי "מנעה אסון". עם זאת, מהראיות מתברר כי כמה אזרחים ישראלים שנקלעו לתקרית פתחו בירי לעבר שוטרים פלשתינאים.

שר החוץ הסורי, פארוק א־שרע, נפגש אתמול בדמשק עם ראש המחלקה המדינית באש"ף, פארוק קדומי. השניים דנו בהתפתחויות בתהליך השלום. הדובר הסורי שמסר על הפגישה סירב לענות על השאלה, האם המפגש מהווה צעד ראשון בחידוש הקשרים בין סוריה לאש"ף, שנותקו לאחר החתימה על הסכם העקרונות בספטמבר 93'.

הוועדה הכלכלית המשולשת, המשותפת לירדן, ישראל וארה"ב סיימה אתמול יומיים של דיונים במלון "דד סי" בחוף הירדני של ים המלח.

נציגי שתי המדינות סיכמו את עקרונות הסכם הסחר הישראלי־ירדני. הם החליטו כי עד ל־20 באוקטובר השנה ייחתם הסכם ראשון לשיתוף פעולה בתחום התעופה, שיכלול פתיחת מסדרונות אוויריים, זכויות טיסה, ושירותי בקרה אווירית, תקשורת וביטחון. ועדה משותפת תדון בהרחבת שיתוף הפעולה, בהתאם להתקדמות היחסים בין ישראל לירדן.

עוד הוחלט אתמול להקים ועדה משותפת לענייני תיירות, ולערוך סקר לגבי סלילת "כביש השלום" מעקבה למצרים, דרך אילת, במטרה להשלים את הבדיקה עד לסוף השנה ולהתחיל בבניית הכביש בשנה הבאה.

ישראל וירדן החליטו לערוך תוכנית אב משותפת לפיתוח שקע הירדן, באזור הגבול המשותף בערבה.

בשבוע הבא תודיע ישראל רשמית על מתן רישיון לפתיחת סניף של בנק ירדני נוסף בשטחים.

ישראל וירדן הסכימו שהמסחר ביניהן יתבסס על מתן מעמד של "מדינה מועדפת ביותר", וכי בסופם של הדיונים ייחתם הסכם סחר, בהתאם לעקרונות הסכמי גאט"ט הבינלאומיים.

ירדן וישראל החליטו לשתף פעולה בקידום ובשיווק, ו"לאפשר ניצול משותף של תשתית לקידום הסחר".

תצלום: אלכס ליבק
וורן כריסטופר ונביל שעת׳ סוקרים משמר כבוד של המשטרה הפלשתינית בעזה. כריסטופר אמר במסיבתו ברצועה עם ערפאת כי על הפלשתינאים לגבש תוכניות לשימוש בכספים של המדינות התורמות

רבבות פליטים מרואנדה מתים ממגיפת הכולרה בזאיר

ארגון "רופאים ללא גבולות": המגיפה ממיתה פליט אחד בכל דקה

מאת ניצן הורוביץ וסוכנויות הידיעות

רבבות בני אדם מתים ממגיפת הכולרה שפרצה באזור העיר גומא בזאיר, לשם הגיעו בימים האחרונים יותר ממיליון פליטים מרואנדה. הארגון ההומניטארי "רופאים ללא גבולות" מסר, כי הוא צופה את מותם של בין 10,000 ל־50,000 פליטים בימים הקרובים.

"המצב בגומא הוא אסון שלא זכור כמותו במוקדי אסון אחרים, כגון כורדיסטאן וסומאליה. ייתכן שמדובר במגיפה הגדולה ביותר בעידן המודרני", אמר נשיא "רופאים ללא גבולות", ז'אק דה־מיליאנו. לדבריו, "אנחנו עושים כמיטב יכולתנו, אבל אנחנו יכולים רק לצמצם את מימדי המגיפה: אין בכוחנו לעצור אותה".

"הכולרה ממיתה פליט אחד בכל דקה", אמר הממונה על פעילות "רופאים ללא גבולות" ברואנדה, ד"ר ראלמאן. הוא הוסיף, כי "בכל תולדות הארגון לא ראינו מגיפה כה קשה".

בשדה התעופה בגומא נוחתים מטוסי מטען עמוסים במזון ותרופות, אך עם זאת מצליחים ארגוני הסיוע לספק רק 20% מהצרכים הבסיסיים של אוכלוסיית הפליטים, ובמקום פרצו תגרות רבות בעת חלוקת המזון והמים, והמצב הוא קשה מנשוא. המתנדבים המערביים והחיילים הצרפתיים עומדים חסרי אונים לנוכח מימדי המצוקה, כאשר פליטים נואשים נלחמים על כל פיסת מזון.

התגייסות בינלאומית

אנשי האו"ם והכוחות הצרפתיים בשטח קראו להתגייסות מיידית של הקהילה הבינלאומית, כדי להקל לפחות על הצמא הנורא ולמנוע מהאנשים לשתות מי ביוב (מה שגרם למגיפת הכולרה). הצורך הדחוף ביותר הוא בתשתית של צנרת, כדי להביא מים מאגם קיוו הסמוך ולטהר אותם בכלור. מומחי בריאות הציבור העריכו, כי דרושים כשישה מיליון ליטרים מים ביום, אך כעת מחולקים לאזור 200 אלף ליטרים בלבד.

גם באירופה התפרסמו אתמול קריאות לרופאים לצאת לרואנדה "למשימה אנושית מן הדרגה הראשונה". קבוצות רבות ברחבי היבשת מתארגנות למשלוח אוהלים, תרופות, אבקת חלב וכל סוג של מזון לפליטים בגומא.

משפט לאחראים לטבח

החוקר המיוחד של האו"ם בעניין הפרת זכויות האדם ברואנדה, רנה דגי־סגי, קרא אתמול לכל המדינות הנותנות מקלט לאחראים לטבח ההמוני שבוצע במדינה לעשות כמיטב יכולתם, כדי שהרוצחים לא יימלטו ממשפט צדק. לדבריו, "האחראים להשמדת העם והזוועות שבוצעו ברואנדה מאז אפריל, שהביאו למותם של חצי מיליון בני אדם, בעיקר בני שבט טוטסי, חייבים להופיע בפני בית דין ולהישפט על מעשיהם בכל מקום בעולם בו הם נמצאים".

בקריאה שהופנתה ישירות לזאיר, לשם ברחו חיילי המיליציה של המשטר הקודם יחד עם חיילי צבא וממשלה, מוסיף דגי־סגי, כי הוא דורש שמדינות שנתנו מקלט לפושעים אלה ינקטו בצעדים המתאימים, כדי להבטיח שהאחראים לא יימלטו ממשפט".

בארמון יורש העצר
זאב שיף
עמ' ב1

חשבון
חנה קים
עמ' ב2

מתכונת מדריד מתה
אלוף בן
עמ' ב3

נרצחת גם אחרי מותה
יוסף אלגזי
עמ' ב4

האם חיים רמון מתחרט
אודית גלילי
עמ' ב5

רואנדה: נתיבי גזענות ומוות
עמ' ב6

אי של מריבה בירדן
עמידה שגב
עמ' ב7

בגליון זה 60 עמודים בחמישה חלקים

לוח העיר

חלק ב' – 10-11
חלק ג' – 9-11
חלק ד' – 7-12
חלק ה' – 1-12

בורסה

אתמול נפתחה הכסחר בהיצעים ובירידות – אולם בצהרים שוב התהפכה המגמה ומדד המשתנים סיים בעלייה של 0.69% – 180.10 נקודות. המחזור שוב היה נמוך – 163 מיליון שקל.

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0370	-0.23%
שחור	3.05	—
סל		
יציג	3.3799	+0.08%

חשבים
ניהול וייעוץ לשכר בע"מ
הלשכה עם כל הפתרונות
03-5376576

רבין והרב עובדיה יוסף סיכמו על הצטרפות ש"ס לקואליציה בשבוע הבא

מאת יהודה טל, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה יצחק רבין ומנהיגה הרוחני של ש"ס הרב עובדיה יוסף נפגשו אמש סמוך לחצות וסיכמו על הצטרפות ש"ס לקואליציה בשבוע הבא.

בפגישה השתתפו גם ח"כ אריה דרעי וח"כ רפי אדרי.

רבין היה מעוניין לסיים את המו"מ עם ש"ס לפני צאתו לפגישה עם חוסיין מלך ירדן בוואשינגטון במוצאי שבת הקרובה. הרב יוסף נתן את הסכמתו לחזרת ש"ס לקואליציה לאחר שבעיית שמירת הסטטוס־קוו בענייני דת, שהיוותה המכשול העיקרי עד כה להצטרפות ש"ס לקואליציה, נפתרה לשביעות רצונו.

בהסכם הקואליציוני שייחתם עם ש"ס מתחייבת מפלגת העבודה ליזום בכנסת תיקון לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, כך שלחוק זה יתווסף סעיף הקובע כי אין בו כדי לפגוע בתוקפו של דין בענייני דת שהיה קיים ערב תחילתו של חוק (יסוד) זה. עוד ייקבע בהסכם הקואליציוני כי אם הסטטוס־קוו בענייני דת יופר, מתחייבים הצדדים להסכם לתקן את ההפרה על ידי חקיקה מתאימה.

עוד נקבע בהסכם כי כל חוק אנטי־דתי וכל חוק שיש בו משום כפייה דתית לא יוכל להתקבל או להתבטל אלא ברוב של לפחות 61 ח"כים. הכללת הדרישה לרוב מיוחד גם בנוגע לחקיקה דתית שיש בה חשש לכפייה דתית התקבלה על פי דרישת מרצ. העבודה נענתה לדרישה ועמדה על הכללת סעיף זה בהסכם.

שאר הסעיפים בהסכם הם סעיפי ההסכם הקואליציוני עליו חתמו העבודה וש"ס עם הקמת הממשלה, וההסכם שנחתם בראשי תיבות ב־13 במארס 94' בין ש"ס לעבודה. בין השאר קובעים הסכ־

(סוף בעמוד 10א)

כ־150 אלף איש השתתפו בבואנוס איירס בעצרת הזדהות עם קרבנות הפיצוץ

מאת עקיבא אלדר, שליח "הארץ" לבואנוס איירס, וראובן שפירא והסוכנויות

ארגנטינה עצרה אתמול מלכת, כאשר יותר מ־150 אלף איש, יהודים ולא יהודים, השתתפו בעצרת הזדהות עם קרבנות הפיצוץ בבניין הקהילה היהודית בבואנוס איירס, שנערכה בכיכר בתי הקונגרס במרכז העיר. משתתפי העצרת, שהתקיימה בתום היום הרביעי לפעולות ההצלה ברחוב פאסטר, בו עמד בניין הקהילה, הביעו זעם וביקורת על כוחות הביטחון ואוזלת היד של הממשלה בארגנטינה וחלק מההנהגה היהודית.

ראו עמוד 6א

בבויאנון תל אביב התקיימה אתמול במקביל עצרת לזכר הרוגי הפיגוע בהשתתפות אלפים.

בזמן שאומדן הנספים בפיגוע הגיע ליותר מ־100, רובם הגדול יהודים, החליט הנשיא קארלוס מנם לוותר על זכות הדיבור בעצרת ולהסתפק בנוכחותו על הבמה. בעקבות ידיעות על מתח בציבור היהודי ויתר הנשיא גם על ביקור באתר הפיגוע ובמרכז הקהילה היהודית.

השלטונות בארגנטינה חוששים גם מביקורת של הממסד היהודי בארה"ב ותומכיו בצמרת הפוליטית בוושינגטון. בשל חשש זה נוקט מנם צעדים מרחיקי לכת כדי להפגין את התמורה הרבה שבה הוא מתייחס לפיגוע. הצעד הבולט ביותר היה העברת האחריות על שירותי הביטחון והמודיעין למזכיר הנשיאות. בפקיד המודיעין הדגיש הודה עם זאת כי הידע היחיד המצוי בידיו בענייני מודיעין נקנה מקריאת ספרות מקצועית.

לפני פתיחת העצרת, שהתקיימה תחת הסיסמה "סולידריות היא צדק", שבתה העיר בואנוס איירס מעבודה, על פי צו של שר הפנים והחלטת האיגודים המקצועיים. ההמונים עבדו תחת כשריות התייפתו.

מספרם המדויק של הנעדרים עלול להיות גבוה בזה שסיערו.

אתמול התברר כי שני בני אדם שגופותיהם הוצאו מבין הריסות הבניין לא נכללו ברשימת הנעדרים.

צוות זיהוי חללים מהמחלקה לזיהוי פלילי של המשטרה יצא אתמול לארגנטינה, לאחר שמפכ"ל המשטרה ושר המשטרה אישרו את פניית משרד החוץ למשטרה בעניין. אנשי הצוות יסייעו בזיהוי גופות ההרוגים בפיצוץ בבניין הקהילה היהודית בבואנוס איירס.

עד כה נמנו 41 הרוגים בפיצוץ בבואנוס איירס, כך מסר אתמול משרד הפנים הארגנטינאי. על פי דיווח מהקהילה היהודית בבואנוס איירס, מניין ההרוגים עומד על 45. כ־70 בני אדם נחשבים עדיין נעדרים.

מפקד כוחות החילוץ הישראליים הפועלים בבואנוס איירס, אלוף זאב ליבנה, אמר אתמול כי קיימת אפשרות כי עדיין נמצאים אנשים חיים מתחת לגלי ההריסות.

מקורות במש' החינוך: הוחלט להקפיא מימון חלק ממסגרות החינוך המיוחד

המנכ"ל שושני: "הטענה היא עלילה זדונית. התקציבים לא צומצמו"

מאת אור קשתי, סופר "הארץ" לענייני חינוך

הנהלת משרד החינוך החליטה לפני כמה ימים להקפיא, לקראת פתיחת שנת הלימודים הבאה, את מימון חלק ממסגרות החינוך המיוחד. מדובר בעיקר במסגרות המשלבות תלמידים בעלי ליקויי למידה שונים בתוך מסגרות לימודיות של החינוך הרגיל, כמו כיתות טיפוליות ומרכזים טיפוליים בתוך בתי ספר רגילים. כך אומרים כמה מקורות במשרד החינוך.

פקיד בכיר במשרד החינוך אמר אתמול כי ההחלטה על הקפאת המימון סותרת הצהרות קודמות של שר החינוך, פרופ' אמנון רובינשטיין, ומנכ"ל משרדו, ד"ר שמשון שושני, בדבר שינוי מדיניות הטיפול בתלמידים של החינוך המיוחד.

"הקפאת התקציבים מונעת מאיתנו ליישם את שינוי המדיניות עליה הצהיר השר רובינשטיין רק לפני כמה חודשים. נוכח הקפאת התקציבים, ההצהרות בדבר שינוי המדיניות הן הצהרות בסיס", אמר הפקיד הבכיר.

מקור אחר במשרד החינוך הוסיף כי "יש עוד הרבה צרכים של החינוך המיוחד שעדיין לא נמצא פתרון כלכלי לביצועם". מנכ"ל משרד החינוך שושני הכחיש אתמול כי התקציבים המיועדים לחינוך המיוחד צומצמו באופן כלשהו, ואמר כי כל טענה אחרת היא "שקר וכזב".

הפקיד הבכיר אמר אתמול כי ההחלטה על הקפאת התקציב התקבלה לאחר שאנשי החינוך המיוחד בכל מחוזות המשרד הגישו בקשות לגבי מימון המסגרות לקראת שנת הלימודים הבאה. בקשות אלה התבססו על עלייה טבעית במספר התלמידים, ועל כוונה לפתוח כיתות טיפוליות ומרכזים טיפוליים חדשים בבתי ספר רגילים.

תפקידן העיקרי של מסגרות אלה הוא תמיכה בתלמידים בעלי ליקויי למידה שונים בתוך מסגרות רגילות. ההחלטה להקפיא את התקציב הדרוש למסגרות אלה, אומר הפקיד, תפגע קודם כל בשילוב התלמידים מהחינוך המיוחד בחינוך הרגיל, ותגרום למיקוד פעילות אנשי החינוך המיוחד של משרד החינוך בעיקר בתלמידים הזקוקים למסגרות חינוך מיוחד מובהקות.

תוכנית נוספת, שעתה הוחלט לשנותה, היא מתן תגבור מיוחד, ובמקרה הצורך אף ליווי אישי מצד מורה מסייע, לתלמידים מהחינוך המיוחד הלומדים בכיתות של בתי הספר הרגילים. תוכנית זו הוצעה על ידי ועדה בראשות עוזרו הבכיר של שר החינוך רובינשטיין. על פי התוכנית, כל תלמיד שישולב במסגרות החינוך הרגיל יקבל בממוצע חמש שעות תגבור שבועיות.

(סוף בעמוד 10א)

טוני בלייר בן ה־41 הוא מנהיג הלייבור בבריטניה

מאת דפנה ורדי

בלייר: שיטה חדשה

חבר הפרלמנט הבריטי, טוני בלייר בן ה־41, נבחר אתמול כמנהיג מפלגת הלייבור. בלייר נבחר ברוב של 57%, ג'ון פרסקוט זכה ב־24.1% מהקולות ומרגרט בקט ב־18.9%. פרסקוט נבחר לתפקיד סגנו של בלייר, ב־56.5% מהקולות, לעומת בקט שזכתה ב־43.5%.

ראו עמוד 11א

בלייר הוא אחד הנבונים הבולטים במודרניזציה של מפלגת הלייבור הבריטית וצמצום כוחם של ראשי האיגודים המקצועיים. אתמול היה הראשון ליהנות מתוצאות שינוי שיטת הבחירות להנהגת המפלגה – כאשר נבחר לעמוד בראשה במערכת הבחירות הפנימיות הראשונה שהתקיימה בשיטה החדשה, עליה הוחלט בוועידת המפלגה האחרונה.

שיטת הבחירות החדשה, שהונהגה על ידי מנהיג המפלגה המנוח, ג'ון סמית, קובעת עיקרון של "חבר אחד, קול אחד". על פי שיטה זו, חולק ציבור הבוחרים לשלושה חלקים שווים: חברי הפרלמנט של המפלגה ונציגיה לפרלמנט האירופי, חברי הסניפים וחברי האיגודים המקצועיים המשלמים את המס המפלגתי.

הצביעו 950,000 מתוך 4.3 מיליון בעלי זכות הצבעה.

כן, כדאי לחכות.

סלקום מתחילה לפעול ב־27 בדצמבר 1994,
וזה ישמע אחרת לגמרי.

סלקום ישראל בע"מ CELLCOM ISRAEL LTD.
רשת הטלפון הסלולרי החדשה בישראל

صكنا من الاصل

مكذا من الأصل

מזג האוויר

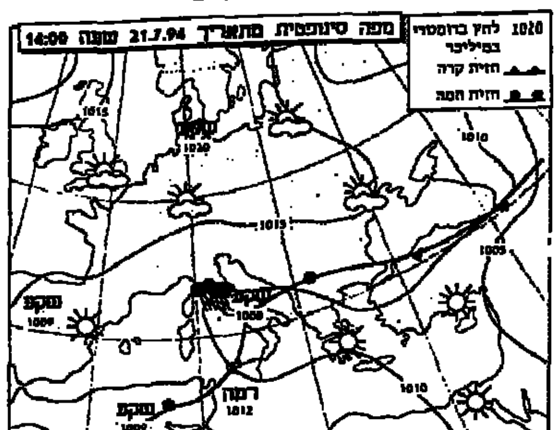

מעונן חלקית

היום יהיה מעונן חלקית והבל במישור החוף, חם ויבש בהרים, בנגב ובאזורים הפנימיים.

תשקיף לשבת: מזג אוויר דומה עם ירידה קלה בטמפרטורות.

הים יהיה נוח: גובה הגלים מ-50 עד 80 ס"מ; טמפרטורת המים – 28 מעלות.

רוח מערבית תנשב במהירות של 20 עד 30 קמ"ש, וישררו תנאים טובים לראייה.

תיאור המפה הסינופטית: אפיק רום חלש מלווה באפיק עונתי בקרקע מעל פני הים התיכון. רמה ברומטרית מעל צפון אירופה גורמת שם למזג אוויר נאה. גשם קל מעל בריטניה. שקע פעיל מעל דרום איטליה גורם שם לגשמים.

התחזית להיום

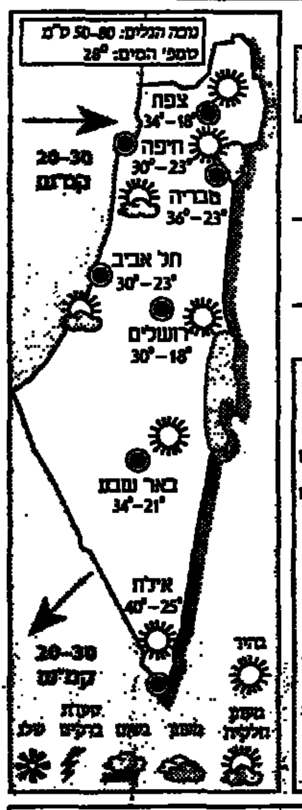

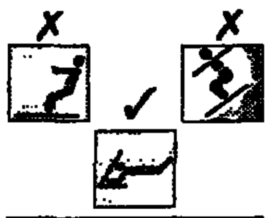

זריחת השמש - 05:49
שקיעת השמש - 19:44
זריחת הירח - 19:15
שקיעת הירח - 05:18

זיהום האוויר

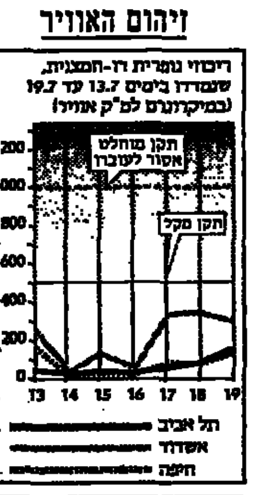

עומס החום

תחזית להיום	בוקר 7-12	צהריים 12-16	ערב 16-20	לילה 20-7
אזור תל אביב	בינוני	בינוני	בינוני	בינוני
אזור חיפה	בינוני	בינוני	בינוני	בינוני
אזור ירושלים	בינוני	בינוני	בינוני	בינוני
אזור הגליל	בינוני	בינוני	בינוני	בינוני
אזור הכנרת	בינוני	בינוני	בינוני	בינוני
צפון הנגב (באר שבע)	בינוני	כבד	כבד	בינוני
אזור אילת	כבד	כבד	כבד	בינוני

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	23	33	בהיר
אמסטרדם	14	25	נאה
אתונה	21	30	נאה
בודפשט	15	27	מעונן חלקית
בוקרשט	15	28	מעונן חלקית
בריסל	17	26	נאה
ברלין	15	26	נאה
וינה	16	27	נאה
ורשה	10	25	נאה
[illegible]	16	26	מעונן חלקית
[illegible]	21	28	מעונן חלקית
יוהנסבורג	1 *	17 *	בהיר *
לונדון	15	26	מעונן חלקית
ליסבון	17	24	מעונן חלקית
מדריד	17	24	נאה
מוסקווה	12	22	גשם
ניו יורק	25	32	מעונן חלקית
פאריס	16	27	מעונן חלקית
פרנקפורט	16	27	נאה
ציריך	16	24	מעונן חלקית
קהיר	23	35	נאה
קופנהאגן	14	26	מעונן חלקית
רומא	20	26	מעונן חלקית

*הטמפרטורות אתמול

המשא ומתן המדיני

ישראל וירדן יחתמו עד סוף אוקטובר על הסכם לשיתוף פעולה בתחום התעופה

מאת אלוף בן וסוכנויות הידיעות

"ראש הממשלה, יצחק רבין, והמלך חוסיין עשויים להכריז על סיום מצב הלוחמה בין ישראל לירדן בפגישתם ביום שני הקרוב בוואשינגטון", כך אמר אתמול פקיד ירדני בכיר. הפקיד הבכיר אמר כי שני המנהיגים יפרסמו בתום המפגש "הודעה משותפת", שתכריז בין היתר על החלטתם הנחושה לפעול למען שלום כולל במזרח התיכון. לדבריו, הודעה זו "עשויה לכלול הודעה על סיום מצב הלוחמה".

ירדן אף עשויה לחתום בוואשינגטון על הסכמים דו-צדדיים עם ישראל בעניינים הכלולים בסדר היום המשותף של הוועדה הכלכלית המשולשת. לדבריו, "ירדן מסרבת לחתום על הצהרת עקרונות שסעיפיה עדיין טעונים משא ומתן. היא מעדיפה לחתום על הסכמים ספציפיים שיובילו לתהליך שלום".

הוועדה הכלכלית המשולשת, המשותפת לירדן, ישראל וארה"ב, סיימה אתמול יומיים של דיונים במלון "דד סי" בחוף הירדני של ים המלח, בשורה של סיכומים וקביעת תאריכי יעד לביצועם.

נציגי שתי המדינות סיכמו את עקרונות הסכם הסחר הישראלי-ירדני. הם החליטו כי עד ל-20 באוקטובר השנה ייחתם הסכם ראשון לשיתוף פעולה בתחום התעופה, שיכלול פתיחת מסדרונות אוויריים, זכויות טיסה, ושירותי בקרה אווירית, תקשורת וביטחון. ועדה משותפת תדון בהרחבת שיתוף הפעולה, בהתאם להתקדמות היחסים בין ישראל לירדן.

עוד הוחלט אתמול להקים ועדה משותפת לענייני תיירות, ולערוך סקר לגבי סלילת "כביש השלום" מעקבה למצרים, דרך אילת, במטרה להשלים את הבדיקה עד לסוף השנה ולהתחיל בבניית הכביש בשנה הבאה. ישראל וירדן מבקשות שארה"ב תסייע במימון פרויקט הכביש המשותף.

ישראל וירדן הוליכו לערוך תוכנית אב משותפת לפיתוח שקע הירדן, באזור הגבול המשותף בערבה.

בשבוע הבא תודיע ישראל רשמית על מתן רישיון לפתיחת סניף של בנק ירדני נוסף בשטחים.

המשנה למנכ"ל משרד החוץ, איתן בנצור, שעמד אתמול בראש המשלחת הישראלית, אמר בסיכום הדיונים כי "המסגרת הטרילטרלית החלה בממלכת החזון, והיום אנו נמצאים בשלב בו החזון הופך למציאות. אם הולכנו את דרכנו בכך שכל צד פיתח את תוכניתו הוא לגבי ראיית הפיתוח האזורי, הנה אנו בשלב שאנחנו ממזגים את תוכניות הפיתוח האזוריות לרווחתם של תושבי שתי המדינות, לתוכנית אב אחת".

ראש המשלחת הירדנית, מנכ"ל זיר חראדין, אמר כי "המסמך שסוכם בשיחות הוא הישג ברוח המפגש ההיסטורי הצפוי ביום שני. היישום יהיה בכל נושא לעצמו".

ישראל וירדן הסכימו שהסחר ביניהן יתבסס על מתן מעמד של "מדינה מועדפת ביותר", וכי בסופם של הדיונים ייחתם הסכם סחר, בהתאם לעקרונות הסכמי גאט"ט הבינלאומיים.

אתמול סוכם כי מחסומי הסחר והמכסים יוסרו בהדרגה, וכי ישראל תיחשף מהר יותר ליבוא מירדן כדי לפצות את הירדנים על הפער הגדול בין כלכלות שתי המדינות. במסמך הסיכום נאמר כי שני הצדדים ידונו בהגבלת הטיפול המועדף בכניסת סחורות ירדניות לישראל.

ירדן וישראל הוליכו לשתף פעולה בקידום ובשיווק, ו"לאפשר ניצול משותף של תשתית לקידום הסחר" (למשל פתיחת נמלים ישראלים ליצוא סחורות ירדניות).

הירדנים ביקשו שישראל תסייע להם ביצוא סחורות לשוקי הגדה המערבית ורצועת עזה. ירדן הגישה רשימה של סחורות, שהיא מבקשת להכניס לנספח הכלכלי של הסכמי קהיר בין ישראל לאש"ף. המשלחת הישראלית הודיעה כי יכולתה לסייע לירדנים מוגבלת על ידי ההסכם, הקובע שכל בקשה לשינוי בפרוטוקול הכלכלי צריכה לבוא מהצד הפלשתיני.

שני הצדדים הסכימו להזמין את הפלשתינאים למפגש ראשון של ועדה כלכלית משותפת, שיתקיים עוד החודש. ישראל וירדן הזמינו את אש"ף בעבר לכנס ועדה כזו, אך הפלשתינאים עיכבו זאת.

פארקים משותפים

ועדת המשנה לקידום תוכנית הפיתוח של שקע הירדן קיבלה לידיה מסמך אמריקאי, שהוכן על פי הצעות שהגישו ישראל וירדן. הוחלט לכנס מפגש בסוף הקיץ בארה"ב, שבו יושלם מסמך תכנון משותף, ויוכנו הנחיות לחברות ייעוץ שיגבשו את תוכנית האב לפיתוח השקע. צוותים משותפים יתכנסו בנפרד כדי לדון בפרויקטים של פארקים משותפים.

לקידום התיירות בישראל ובירדן הוקמה ועדת היגוי משותפת והוחלט להקל על מעבר תיירים, אזרחי מדינות שלישיות. סוכם על פתיחת מעבר גבול לתיירים ממדינות שלישיות בין עקבה לאילת, "בהקדם האפשרי".

המשלחת האמריקאית הציגה בדיונים טיוטה של הסכם תיירות ישראלי-ירדני, שהועברה לעיון בירושלים ובעמאן. ועדת ההיגוי לתיירות תקים ארבע ועדות משנה, שיתכנסו לפחות פעם אחת לפני נובמבר 94'. בנוסף הוקמה מועצה לתיירות, בשיתוף עם האמריקאים, שתפקח על עבודת הוועדות הדו-צדדיות.

הרמטכ"ל, אהוד ברק, ראש הממשלה, יצחק רבין, ומנכ"ל משרד ראש הממשלה, שמעון שבס, נפרדים ממזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, עם צאתו מהארץ

רה"מ ל"ניו־יורק טיימס": חוסיין הוא מנהיג גדול, ואני רואה בו שותף במאמצים להשיג שלום

רבין: שינוי ביחסים בין ישראל לירדן חשוב יותר מגורלו של שטח בן קילומטר

מאת שלמה שמיר

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). "שינויים ביחס ובגישה שבין שתי המדינות חשובים יותר מאשר גורלו של שטח בן קילומטר לצד זה או אחר". כך אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, בראיון לעיתון "ניו־יורק טיימס" שפורסם אתמול, והוקדש להערכותיו של רבין לקראת פגישתו הפומבית עם חוסיין מלך ירדן בוואשינגטון, ביום שני הקרוב.

בהתייחסו ליעדי המפגש עם חוסיין אמר ראש הממשלה: "אנסה להתמקד בשאלה אחת – כיצד לחסל את החומה הפסיכולוגית – ואני סבור כי ניתן להשיג זאת". לדברי רבין, "עיקרו של המחסום הוא הצטברות של איבה, חשדנות, טינה ותפיסות סותרות בראיית שני הצדדים זה את זה". להערכתו, "בלי תרועות חצוצרות ובלי רעש והמולה – הפגישה עם המלך תביא לקריסת החומות בין שתי המדינות".

ראש הממשלה הדגיש כי, "חשיבות המפגש אינה במה שיניב, אלא בעצם קיומו. הפגישה כשלעצמה תהווה סימן משמעותי לאווירה חדשה, שללא ספק תקל על יישוב הבעיות המעשיות. הבעיות אינן מוגבלות בתחום המעשה, ואי אפשר ליישבן באמצעות מחשבים. הבעיות הן ביסודן יותר רגשיות, ולעתים בלתי רציונאליות".

ראש הממשלה הדגיש כי בין שני הצדדים נטיות הלב ואופי היחסים הם בעלי חשיבות רבה. הוא הזכיר בעניין זה כי לאחר ביקורו ההיסטורי של אנואר סאדאת בירושלים ב-77, הסיקו הישראלים מיד כי סאדאת הוא רציני בשאלת השלום, ושנים אחדות לאחר מכן קיבלה מצרים חזרה את מדבר סיני.

כתב ה"ניו יורק טיימס" מציין כי בעבר התקיימו כבר כמה פגישות בין רבין למלך חוסיין. כאשר נשאל רבין על פגישות אלה הוא סירב להתייחס אליהן, ואמר: "המלך חוסיין הוא מנהיג גדול של מדינתו ושל עמו, ואני רואה בו שותף במאמצים להשיג שלום בין ישראל לירדן".

קיים פיתוי, כותב העיתון, להשוות את הפגישה הצפויה בין חוסיין לרבין לטקס לחיצת הידיים בין רבין ליאסר ערפאת על מדשאת הבית הלבן בספטמבר אשתקד. אולם, רבין הסתייג מהשוואה זאת ואמר כי אין לה כל טעם. למרות זאת, מציין העיתון, נראה בעליל כי בעיני רבין וישראל הפגישה עם המלך נושאת מטען כבד של רגשות. ראש הממשלה אישש זאת בעקיפין כאשר ציין בראיון כי ערפאת "סמל טרור ברברי נגד בני אדם חפים מפשע".

ראש הממשלה נמנע מהתייחסות ישירה לרגשותיו כלפי ערפאת. אולם, בנימת אזהרה הדגיש כי המינהל העצמי של הפלשתינאים ברצועת עזה וביריחו לא יעלה יפה, אלא אם ירגיע ערפאת מראש את המדינות התורמות, החוששות מפני הדרך בה ייעשה שימוש בתרומות שירימו.

"יגרום לאסון כלכלי"

לשאלה האם לדעתו מסוגל ערפאת ללמוד השיב רבין: "אם הוא לא ילמד – הוא יגרום לאסון כלכלי, ואת תחילת האסון אנו רואים כבר כעת שמתרחש ביום ברצועת עזה". לדברי ראש הממשלה, "ישראל לא תסכים להרחבת המינהל העצמי עד אשר יוכיחו הפלשתינאים שהם יודעים כיצד להריץ עסקים בדרך הראויה והנהוגה".

עם זאת הדגיש ראש הממשלה כי הוא מתכוון "להמשיך ולהוביל את ישראל בדרך שהיא אולי הגורלית ביותר מאז קמה". העיתון כותב כי לאחר שנתיים בשלטון נאלץ רבין להתעמת עם "תוהו ובוהו בזירה הפנימית. הממשלה אינה מצליחה להרחיב את בסיסה ולהבטיח לה רוב, למרות מאמצים נמשכים ודורשים רבים. מפלגת העבודה איבדה באחרונה את אחיזתה בהסתדרות ואיבדה את שליטתה בעיריית ירושלים. רבין הפך יעד לביקורת על שאיפותיו לעשות הכל בכוחות עצמו, וישראלים רבים מתייחסים בביקורתיות לנטייתו להשאיות ולאופן בו הוא מקבל החלטות חשובות, והם תוהים אם אכן הוא מסוגל למלא את שני התפקידים החשובים של ראש ממשלה ושר הביטחון".

בידיעה נפרדת, שהופיעה אתמול בכותרת הראשית של העיתון, דיווח ה"ניו יורק טיימס" כי המלך חוסיין רמז על כך שירדן שוקלת לחתום עם ישראל על הסכם שלום בלי להמתין לסוריה. העיתון כותב כי בהסכמת עצמאות ואירגונלות בסוריה מאותת המלך חוסיין על נכונותו להתקדם לקראת שלום פורמלי עם ישראל גם בלעדי הנשיא חאפז אל־אסד.

שבת

	כניסה	מוצ"ש
ירושלים	6.06	7.25
תל־אביב	6.24	7.27
חיפה	6.18	7.28
באר שבע	6.20	7.17

שיחת היום / עם גדעון מאיר

על בחירת טוני בלייר למנהיג הלייבור בבריטניה

הגרסה הבריטית ל"בלייזרים"

מאיר הוא ציר מדיני בשגרירות ישראל בלונדון מ-1991, וידיד של בלייר

במהלך מערכת הבחירות שלו התייחס בלייר בעיקר לנושאי מדיניות פנים, ונמנע מלהציג את עמדתו בנושאי חוץ. כמי שליווה אותו בביקורו בארץ, מה התרשמותך באשר לעמדתו בנושאים הקשורים לישראל והמזרח התיכון?

טוני בלייר הביע כמה פעמים את תמיכתו בתהליך השלום, וידידותו לישראל אינה מוטלת בספק. בעת ביקורו בארץ נפגש בין היתר עם שר החוץ, שמעון פרס, שר המשפטים, דוד ליבאי ושר הבריאות, אפרים סנה.

פרס ובלייר דנו בארוכות באידיאולוגיה הסוציאליסטית בעולם, ונוצרה ביניהם כימיה טובה. אלה שפגשו אותו בארץ מאד התרשמו מאישיותו ורמתו של מי שמייצג דור חדש של פוליטיקאים בריטים.

יש בקהילה היהודית כאלה שהביעו חשש מפני בחירתו של מנהיג המצהיר על עצמו כבעל נוצרי דתי. מהם קשריו של בלייר עם הקהילה?

לבלייר קשרים טובים עם הקהילה היהודית, רבים מידידיו הם עורכי דין יהודים איתם למד או עבד בשלב כלשהו של חייו.

הנשיא החדש של ועד נציגי הקהילה, שהוא הגוף המייצג, אלדרד טבצ'ניק, נמנה על חוג ידידיו הקרובים של בלייר. במספר הזדמנויות אמר בלייר כי הוא מתכוון לשמור על קשר הדוק עם הקהילה היהודית, ולחדש את התמיכה המסורתית שנתנה הקהילה למפלגת הלייבור עד שנת 1979.

איך אתה רואה את בלייר במנהיגה החדש של מפלגת הלייבור הבריטית?

בלייר הוא הגירסה הבריטית של ה"בלייזרים", רב המרחק בינו לבין הדימוי הסוציאליסטי של מנהיג פועלים בסרבל עבודה, המדבר במבטא כבד. הוא נמנה על הרפורמיסטים במפלגה, אשר הבינו שהתבוסות בבחירות והשאיפה להחזיר את הלייבור לשלטון מחייבים שינוי בדימוי הציבורי, ואת הדרכים לכך הוא התנתקות הדרגתית מהאיגודים המקצועיים.

הרצון לחידוש והשאיפה לחזור לשלטון הביאו את אלו שבחרו מהמפלגה לתמוך בו משום שהם מאמינים שיוכל להמשיך בקו של המנהיג המנוח, ג'ון סמית, אשר לדעתם יוביל את המפלגה לנצחון בבחירות הכלליות.

אין ספק בכך שבלייר לקח על עצמו את הימור חייו – בעוד שנתיים או שלוש עד הבחירות הכלליות הבאות. אם הלייבור לא ינצח הפעם, הדבר ייחשב לכשלון אישי של בלייר, בעיקר בשל גילו הצעיר.

מאת דפנה ורדי

פרס קרא למובארק לעודד ביקור שרים מצרים בישראל

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

שרי החוץ של מצרים וישראל ייפגשו בקרוב כדי לדון בטענותיה של ישראל כלפי המדיניות המצרית בפורומים אזוריים ובינלאומיים, המעיבה על היחסים בין שתי המדינות. כך סוכם אתמול בפגישתם של שרי החוץ שמעון פרס ועמרו מוסא, בקהיר.

בפגישה המתוכננת ידונו הצדדים, בין השאר, בדרישה המצרית לדון בנשק גרעיני בשיחות לבקרת נשק, ובפסולת הגרעינית של ישראל בשיחות לאיכות הסביבה.

פרס נועד אתמול עם מוסא ועם נשיא מצרים, חוסני מובארק, בביקור קצר שערך בקהיר כדי לעדכן את המצרים על ההתפתחויות בתהליך השלום. פרס אמר למובארק כי יש חשיבות רבה להראות לציבור הישראלי המבוגר כי היחסים בין שתי המדינות פתוחים וחמים, ולכן חשוב ששרים מצרים יבקרו בישראל. מובארק אמר כי יעודד את שרי ממשלתו לבקר בהקדם אצל עמיתיהם הישראלים.

שר החוץ ביקש ממנהיגי מצרים הסברים לכך שישראל לא הוזמנה למפגש שרי החוץ של מדינות הים התיכון, שהתקיים באחרונה באלכסנדריה. מובארק ומוסא השיבו כי מצרים לא תנקוט כל פעולה שמשמעותה להוציא את ישראל מ"שרות הים התיכון". לדבריהם, הכינוס באלכסנדריה היה מפגש לא פורמלי של גרעין המייסדות של הפורום, והם ביקשו שגרעין זה יורכב ממדינות שאינן מעורבות בסכסוכים (גם קפריסין, סוריה, לבנון ולוב לא הוזמנו). מובארק ומוסא הבטיחו שישראל תוזמן למפגש הבא של הפורום, או למפגש הבא אחריו.

שמעני חבר

מנע את סגירת עיתון דבר
ואת העתקת ה־1 במאי
לימי החנוכה
אחרת ייאמר עליך:
עץ הרימון
לא יתן ריחו
לחיים רמון

מצון ולא מחסום
צדק
מדינה פלסטינית
לצד מדינת ישראל
היא הערובה
להסדר כולל

האזיני ארץ

טיולי הגליל
החברה מס' 1 למצרים
שמחה להודיע על
פתיחת קו חדש
לרבת עמון
מתל-אביב וירושלים
טיולים בני יומיים וארבעה
החל מ- 112$ לאדם בחדר זוגי
* טיולי הגליל אינה אחראית לביטול בעקבות אי קבלת ויזה ירדנית
טל' 177-022-2525

היה אוטו?
03-638-20-20
לוח העיר
אותה תפוצה של לוח ידיעות, כ-1/3 מחיר.
באיזור המרכז.

אתמול בטלוויזיה / רוביק רוזנטל

נלחם על חייו

"כה אדם", ערוץ 1, 21:00.

חיים יבין שידר בתוכנית השלישית של "כה אדם" את דיוקנו של דורון רוניק, ממושב נתיב הגדוד שבבקעה. יבין הוא מתעד מעולה. הוא הצליח לשרטט בכלים נבונים את דמותו של רוניק, ותוך כדי כך הגיע כמה תובנות על מצבם של אנשי הבקעה.

רוניק מופיע דרך משקפי יבין כאדם במלחמת קיום מתמדת. שורשי המלחמה בילדותו, בן להורים אנשי לח"י שלא טיפלו בו כמעט, אביו היכה אותו בנעורות, והוא היה על סף הפשע. משחק באלימות הכבושה של רוניק ובסגנון הדיבור וההליכה שלו מאפשר לנו לחשוב עליו כעל פושע. יבין הזמין משום מה את רגע המפנה בחיי רוניק ורק רמז על "פגישה בקיבוץ גזירים". בכל מקרה, רוניק שינה את הקוד המוסרי של חייו אבל נותר אדם של מלחמת קיום, כמעט ללא נקודה רכה.

יבין חושף את הסכסוך במושב, שרוניק עמד במרכזו. הסכסוך סובב משהו על התפר שבמעבר המושב מצורה שיתופית לכפר של חקלאים יחידים, תפר שהתקשורת ממעטת לטפל בו יחסית לטיפול במשבר הקיבוצים. האסוציאציה בין רוניק, הנער הבורח מהשוטרים, האזיקים שהושמו עליו בעת הסכסוך והאזיקים של תושבי נעמה, מעבירה מסר לא מילולי בעוצמה רבה, ללא הריגה מכלי הטיפול התיעודי.

מלחמת הקיום העכשווית של רוניק היא על הבקעה. כאן באה לביטוי צרתם של תושבי הבקעה – מלחמתם אינה מעוררת אמפתיה, בניגוד למלחמת אנשי הגולן. רוניק אינו מעורר הזדהות דווקא מפני שהוא נחוש. טיעוני הפוליטיים מפורפלים או אטומים. חקלאות החממות המתוחכמת שפיתח אינה מעידה על קשר לאדמה – חממות פלפל אפשר להעביר בעלות מינימלית לאדמת השרון. רוניק אינו משכנע אותנו שחייבים להישאר בבקעה בכל מחיר, אלא שלו עצמו יש סיבות טובות להיאחז באדמת הבקעה, ומקורן בתהליך אישיותי וביוגרפי.

שתי תמונות בסרט היו מרתקות במיוחד. האחת היא המפגש בין שלוש דמויות מסיירת שקד, בני ארבעים פלוס: המ"פ שחזר בתשובה, הקאובוי מבית שלמה ורוניק, שנאחזו בבקעה כקרש ההצלה של חייו. כמעט מזכיר את סרטי פוסט-וייטנאם. תמונת הסיום של הסרט מעבנת באמצעות עריכה את משל הרוח ההדר של ערפאת עם קריאת ההיאחזות הנצחית של רוניק. יופי.

תצלום: אלכס ליבק

חיילי צה"ל מוסיפים ביצורים למעבר הפועלים במחסום ארז. שר החוץ, שמעון פרס, אמר במסיבת עיתונאים בביקורו במצרים כי הממשלה דנה במתן אישור עבודה בישראל ל-33 אלף פועלים

ערפאת: בתוקף סמכותי על המקומות הקדושים בי"ם אני מזמין את חוסיין לביקור

מאת עמירה הס וסוכנויות הידיעות

יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, הודיע אתמול, כי הוא מזמין את חוסיין מלך ירדן לביקור במקומות הקדושים במזרח העיר, שלדבריו, הוא אחראי עליהם. במסיבת עיתונאים, שנערכה בתום פגישתו של ערפאת עם מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, אמר ערפאת: "אני מזמין את חברי, כל המלך חוסיין, בתוקף תוכני וסמכותי על המקומות הקדושים לנצרות ולאיסלאם במזרח ירושלים, לביקור משותף עמי בעיר".

השיחה בין ערפאת לכריסטופר, שהגיע לביקור בעזה, נמשכה כשעתיים, ונסבה בעיקר על הבעיה הכלכלית של תושבי האוטונומיה ברצועה. כריסטופר מתח ביקורת על כשלונם של הפלשתינאים לערוך תוכניות כלכליות מתאימות, ואמר כי אלה הכרחיות לצורך קבלת הסיוע הכספי ממדינות המערב.

ערפאת הדגיש כי "הכסף חייב להגיע מיד, שכן יותר מ-80% מתושבי הרצועה נמצאים מתחת לקו העוני, ולמעשה – נמצאים על סף רעב".

במסיבת העיתונאים אמר כריסטופר: "נעשה כל שביכולתנו כדי להחיש את הענקת הסיוע, אך זה תלוי בשיתוף פעולה בין המדינות התורמות לפלשתינאים". הוא הוסיף בעניין זה כי "ברור שהמשימה קשה, ולכן קראתי לפלשתינאים לגשת מיד לביצועה. התורמים דורשים תיעוד. אנו מעוניינים מאוד לעזור לפלשתינאים להבין את הצורך בתיעוד".

מזכיר המדינה מינה את תת השר לענייני כלכלה בממשל האמריקאי, ג'ון ספירו, לאחראי על הקשר בין הממשל לבין הפלשתינאים בנושא החשת הסיוע הכלכלי.

כריסטופר שיבח את ערפאת על נחישותו להוביל מהפכה במצבם של הפלשתינאים, ועל הדרך שבה הוא "השתקע, עם משפחתו", ברצועה. כריסטופר גם ציין כי הוא שוחח עם יצחק רבין על העברת הסמכויות בגדה, והתרשם שגם ראש הממשלה מעוניין לקדם את התהליך. הוא שב והדגיש את המחויבות המיוחדת של ארה"ב להסכם ולממשל העצמי, וציין את סיועה בהקמת המשטרה הפלשתינית והפרויקט שיכון. "נעשה הכל", אמר בסיום דבריו, "כדי להחיש את העברת הכספים. כל הצדדים מעוניינים בהצלחתו של התהליך".

ערפאת קבל בפני כריסטופר והעיתונאים על שישראל אינה מאפשרת לו לנוע בין עזה ליריחו דרך "המעבר הבטוח" בין שני חלקי האוטונומיה. עם זאת, הוא הביע את תודתו לכריסטופר ולארה"ב, הביע את ביטחונו בנטיע שארה"ב תמשיך לתת, "עד שעמנו יוכל לחוש בפירות השלום".

הוא אמר: "מצאנו ידיד אמיתי בבית הלבן – הנשיא ביל קלינטון – ואנו בטוחים כי תעזור לנו".

ד"ר נביל שעת, האחראי על משרד התכנון ברשות, אמר בתום הפגישה עם כריסטופר, כי "השיחה היתה בעיקר בסמליותה". "לא דובר על המוזאות, וכריסטופר בעיקר הקשיב לנו", הדגיש.

"בחירות בקרוב"

סמיר רושה, שמונה לאחראי על התעסוקה בשטחי האוטונומיה, הגיע אתמול לירידו דרך גשר אלנבי. עם בואו לאוטונומיה הוא הצהיר, כי "רשות האוטונומיה היא זמנית, ובטווח הקרוב יתקיימו בחירות דמוקרטיות לתפקידים הביצועיים ברשות". רושה, התומך בדמוקרטיזציה מהירה, אמר כי "ללא דמוקרטיה לא תצליח רשות האוטונומיה לקבל את תמיכת הציבור הפלשתיני, ששנות האינתיפאדה לימדו אותו לעמוד על זכויותיו".

בהתייחסו לתפקידו ברשות אמר רושה: "האבטלה היא הבעיה החמורה ביותר באוטונומיה, ועלי לטפל בה בנחישות".

האופוזיציה בעזה נענתה לבקשת הפתח ודחתה עצרת המחאה להיום

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

כל ארגוני האופוזיציה ברצועת עזה החליטו להיענות לפניית הפתח והמשטרה הפלשתינית ולדחות להיום את עצרת המחאה על אירועי מחסום ארז שהתכוונו לכנס אתמול.

לראשונה הבת ברצועת עזה שתי התנועות האיסלאמיות – החמאס והג'יהאד האיסלמי – עם שלושת ארגוני השמאל שבאופוזיציה – החזית העממית, החזית הדמוקרטית ומפלגת העם, ויצאו בכרוז משותף המוחה על אירועי מחסום ארז והקורא לרשות הפלשתינית להעניש כל שוטר שלא יעמוד לצד בני עמו, ולמנוע כניסת ישראלים לרצועה כל עוד מנועים הפועלים לצאת לעבודה.

אתמול בבוקר ושלשום בלילה התנהל מו"מ בין נציגי חמשת הארגונים לנציגי הפתח והמשטרה. מקורות בעזה אומרים כי בתוכו של ערפאת חשש שעצרת המחאה שתכננו הארגונים מכוונת לחבל בביקורו של מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, בעזה. המשטרה גם הורתה לחברות אוטובוסים ברצועה שלא להסיע מפגינים לעזה, והתכוונה להציב מחסומים נוספים בדרכים, שיעכבו את המפגינים. עם זאת, מארגני העצרת אומרים שהם החליטו להיענות לפנייה כדי להבהיר לערפאת שאין בכוונתם להתעמת איתו או עם המשטרה.

גם אם היו בעבר יוזמות משותפות של החזית העממית והחמאס, ברצועה, זו הפעם הראשונה ששתי תנועות האופוזיציה העיקריות ברצועה חתומות על כרוז משותף. זו גם הפעם הראשונה שמפלגת העם (הקומוניסטים לשעבר) משתתפים בפעילות אופוזיציונית עם החמאס. במפלגת העם בעזה יש ויכוח בין המצדדים בהצטרפות למוסדות רשות הממשל העצמי, לבין אלו המצדדים בקו הרשמי של המפלגה, המתנגד להסכם קהיר.

אתמול יצא כרוז מטעם עז אדין אל קסאם, התוקף את התבטאויותיו של מפקד המשטרה, נאסר יוסף, בתוכנית רדיו בקול ישראל, בערבית ("רדיו האויב", כהגדרת הכרוז). יוסף הודיע על כוונתו לתפוס את מבצעי הפיגוע ברפיח, ביום שלישי שעבר. בכרוז נכתב: "אנו רואים בהצהרת יוסף אבן פינה למלחמת אחים, שישראל תברך עליה אם תפרוץ. אנו קוראים להנהגה למנוע ממנו מלהמשיך בהצהרות איבה אלה". כותבי הכרוז מבטיחים שהם מכבדים ויכבדו את הרשות הפלשתינית, אך "לא נרשה לנייסות הישראלים להתקיף את אנשינו ונשיב תמיד בנקמה כדי לשמור על כבוד עמנו".

... יהיה מל מוסיף: חיילי צה"ל במחסום ארז מנעו אתמול ממשלחת מטעם מפ"ם להיכנס לעזה בטענה "שלא קיבלו את ההנחיות הדרושות". חברי המשלחת עמדו להיפגש עם נציגי האיגודים המקצועיים הפלשתיניים, כדי לדון עימם במצב התמור השורר בעזה מאז הסגר המלא שהוטל לפני שבוע.

מחלוקת בגוש קטיף בעקבות ביקור של המועצה לשלום וביטחון באזור

מאת אמנון יוסף

אבי פרחן, מראשי המתנחלים ברצועת עזה, קורא לראש מועצת חוף עזה, צבי הנדל, להתפטר מתפקידו, בעקבות ביקורם של חברי המועצה לשלום וביטחון בגוש קטיף.

אתמול בבוקר הגיעו לנווה דקלים שבגוש קטיף 15 קצינים בכירים במילואים, חברי המועצה לשלום וביטחון. בין הבאים היו ראש עיריית תל אביב לשעבר, שלמה להט, שאול גבעולי ועוד קצינים במילואים. הקבוצה התקבלה ע"י ראש המועצה בבניין המועצה, וקיבלה סקירה על 17 ההתנחלויות בגוש קטיף ובצפון רצועת עזה.

לדברי פרחן, צבי הנדל לא הביא את בקשתם של הקצינים הבכירים במילואים לאישור מליאת המועצה. "יש לי ביקורת קשה על ראש המועצה. הוא לא היה צריך לתת לשלמה להט ולחבריו לבקר בגוש קטיף, מאחר שדיעותיהם ידועות, והם אף קראו לפרק את היישובים היהודיים בגוש קטיף. צבי הנדל שיווק לידידם של להט ושל המועצה לשלום וביטחון, החברים בגוף המורכב מאנשי שמאל, שטוענת ההתיישבות רחוקה מהם. הנדל נתן להם במה להביע את דעותיהם", אמר פרחן.

אבי פרחן, המשמש כחבר מליאה של המועצה בחוף עזה, ידרוש כינוס דחוף של המועצה ובה ידרוש מראש המועצה להתפטר מתפקידו. פרחן מאשים את הנדל שהוא פועל לבד ולא משתף את שאר חברי המועצה בניהול גוש קטיף. "הוא מחליט לבד מבלי להתייעץ בחברים האחרים. עליו לפרוש מניהול המועצה", אומר פרחן.

דוברת גוש קטיף, רותי הרשקוביץ, דוחה את טענותיו ודרישותיו של פרחן. לדברי הדוברת, ראש המועצה לא הזמין את הקצינים הבכירים במילואים. "אנשי המועצה לשלום וביטחון הם שביקשו לערוך את הסיור בגוש כדי ללמוד ולהתרשם מהמקום", אמרה הרשקוביץ. עוד הוסיפה הדוברת כי צבי הנדל לא מצא לנכון להזמין את חברי מועצת חוף עזה לביקור.

ישראל בטוחה בצומת. גם דו"ח מבקרת המדינה.

בניגוד לטענת יעו"ד: חשבונות צומת כשורה

בין ה-1 לאוגוסט 92' ועד ל-31 לדצמבר 93' שילמה קופת המדינה ל-12 הסיעות בכנסת 61.2 מיליון שקל. אפילו מבקרת המדינה הודתה כי התנהגות הסיעות בכנסת השתפרה באורח ניכר. שתי סיעות נרשמות לרווחה עם פרסום דו"ח המבקרת. האחת ש"ס, שהמבקרת ניצלה לראשונה את הזכות שהקנתה לה הכנסה ראטרואקטיבית, והקלה מהקנס שהטילה על המפלגה בעקבות העיסקה עם מפלגת העבודה. למען האיזון היא קנסה את ש"ס על עבירות נוספות, שנעשו אז, אולם גם כאן בסכומים מופחתים. ש"ס חרגה מהנחיות מבקרת המדינה בניהול חשבונותיה השוטפים. היא קיבלה תרומות מתאגיד [illegible] על-פי החוק. הקנס שהמבקרת ממליצה להטיל על ש"ס הוא שלילת סכום של 269,370 שקל [illegible] המגיעים לה. הסיעה השנייה היא צומת, שהותקפה קשות על-ידי פורשי יעו"ד בטענה למעשי שחיתות נוראים. המבקרת הקדישה זמן רב במיוחד לבדיקת חשבונות צומת, ובדו"ח ליו"ר הכנסת היא קובעת שהסיעה ניהלה את חשבונותיה כהלכה.

■ טל שחף ■ מעריב ■ 19.7.94

מי שפסל את צומת וראשיה, וזעק לכל עבר טענות על חוסר תום לב וחוסר מינהל תקין, מתגלה עתה במלוא חרפתו. דו"ח מבקרת המדינה שם קץ למסע המביש של קבוצת חתרנים אל זרקורי התקשורת לשם סיפוק שאיפות אישיות וכוחניות. **דו"ח מבקרת המדינה לא מצא כל פגם בניהול הכספי השוטף של צומת.** היו כאלה שהופתעו. אנחנו לא.

תנועת צומת ממשיכה בתנופת הגידול:

צומת מונה היום יותר מ–12,000 חברים, ויותר מ–200,000 תומכים. מספר הסניפים מגיע ליותר מ–40. **צומת גדלה פי 10 תוך תקופה של שנתיים.** החודשים הבאים יוקדשו להמשך ההתרחבות ולביסוס התשתית הארגונית של הנהלת התנועה והסניפים.

צומת תוסיף להיות דוגמא לדמוקרטיה ולניקיון כפיים, ותמשיך היום יותר מתמיד, להיאבק על העקרונות הלאומיים, הציוניים והחברתיים החרותים על מצעה.

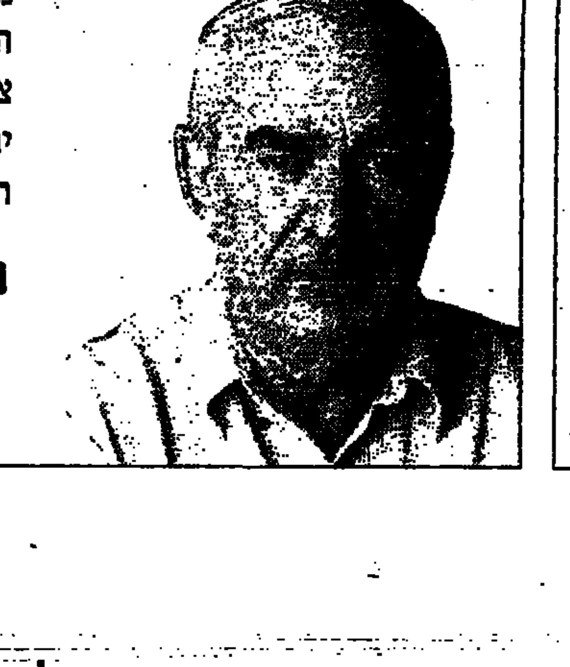

חייג עכשיו טלמסר צומת 03-5653334

ישראל בטוחה בצומת

דרך ב"ת 44, תל-אביב 66183, טל: 03-6390663/4/5, פקס: 03-6390668

מודעה

פיס

בהגרלת פיס חזק שהתקיימה אתמול בערב עלו בגורל המספרים הבאים:

בסך 1,000,000 שקל זכה כרטיס מספר 710002

במכונית הונדה זכה כרטיס מספר 302117

בסך 5000 שקל זכו המספרים הבאים: 443089 335343 669973 030200 134742 384856 848059 255162 654836 201322 595183 529766 847196 245947 247105 315746 043262 822589 678872 430648 377544 840987 094180 213709 898024 389851.

בסך 1,000 שקל זכו כל הכרטיסים המסתיימים בחמש הספרות: 56163 67050 77454 08266 06110 03602 51174 45190 50189 01077 35639 47000 31547 96484 50405 14274 95741 36585 57461.

בסך 100 שקל כל הכרטיסים המסתיימים בשלוש הספרות: 814 302 484 220.

בסך 20 שקל כל הכרטיסים המסתיימים בשתי הספרות: 03 15 71 62.

בסך 10 שקל זכו כל הכרטיסים המסתיימים בשתי הספרות: 62 75 64 86 31 00 67.

בסך 7 שקל זכו כל הכרטיסים המסתיימים בספרה 5.

שארם-א-שייך

את הפלאפון תשאירו בבית

לצאת מהפקקים, מהישיבות, מהלחץ.
רק לעצום עיניים...
חול של זהב, רוח ערב בדקלים,
ים כחול ושקט קסום.

נצלו את מחירי יולי המיוחדים, ומהרו להזמין את חבילות הנופש הכוללות 3 לילות במלון וטיסה הלוך ושוב.

TIRAN	KANABESH	SONESTA
החל מ- $299	החל מ- $309	החל מ- $359

HILTON FAYROUZ	MÖVENPICK SPORT
החל מ- $359	החל מ- $399

המחירים לאדם בחדר זוגי, לא כולל מסי נמל, העברות ודמי רישום.

ארקיע צ'רטר טל' 03-6903344

טל' 03-5284113

הטיסות בילואוטיות. מבוצעות על-ידי ארקיע ואייר-סיני בימי ד' ו-ב'. המראה מטבריה.

هكذا من الأصل

פלשתינאים תושבי מזרח י־ם: זומנו לחקירה ביריחו על ידי שירות הביטחון הפלשתיני

מקורות פלשתיניים טוענים כי מוחמד נאסר, תושב עיסאוויה בן 18, נחטף ועונה בחשד לשיתוף פעולה. לדבריהם, מתערב שירות הביטחון בפתרון סכסוכים בירושלים

מאת שלמה דרור

שירות הביטחון הפלשתיני פועל בירושלים – כך עולה מעדויות של פלשתינאים תושבי מזרח העיר, אשר נקראו ליריחו לשם מתן עדות בעקבות ארועים שונים שקרו בעיר ובסביבותיה. מקורות פלשתיניים טוענים כי השירות מציע לחשודים כמשתפי פעולה לעבוד עבורו, בתמורה להגנה. ג'יבריל רג'וב, ראש שירות הביטחון, הכחיש את הדברים.

לפני כשלושה שבועות נחטף מוחמד נאסר, בן 18, מביתו בעיסאוויה. שני אנשים הגיעו לביתו והציעו לנאסר, טייח במקצועו, להצטרף אליהם לבדוק בית הטעון שיפוץ. נאסר חשב שהמכונית בה הגיעו השניים שייכת למעבידו, והסכים לנסוע איתם. ביום שלמחרת נמצא, פצוע באורח קשה ועירום, בתוך מכולת זבל סמוך לכפר.

אביו של נאסר, עיסא, סיפר אתמול בבית החולים כי בנו שכב מחוסר הכרה במשך שבועיים. לפני ארבעה ימים חזרה אליו ההכרה, אך הוא אינו מסוגל ליצור קשר עם הסביבה. החוטפים עינו את נאסר עינויים קשים – הוא סובל מזעזוע מוח, שברים וכוויות בכל חלקי הגוף, שנגרמו כתוצאה מטפטוף ניילון רותח. מידת הפגיעה המוחית שנגרמה לו טרם ברורה.

לפני כשבועיים וחצי הגיש האב תלונה במשטרת מחוז ירושלים. כמה ימים לאחר מכן הוזמן להגיע לבסיס המשטרה הפלשתינית ביריחו. כשהגיע למקום, הפנו אותו אל "בניין הביטחון הלאומי" – מקום מושב שירותי הביטחון הפלשתיניים. לדבריו, התלונן על חטיפת בנו בפני אדם בלבוש אזרחי, שחקר אותו לגבי האירוע. בסוף השיחה נדרש להשאיר את העניין לטיפול הגורמים הפלשתיניים. הוא מדגיש כי לא נאמר לו במפורש שלא לפנות לשלטונות ישראל.

"אני לא יודע אם המשטרה הפלשתינית תצליח למצוא את אלה שחטפו את בני לפני המשטרה הישראלית. אני בסך הכל הוזמנתי לשם והגשתי תלונה, מאז לא שמעתי מהם", אמר האב. גורמים פלשתיניים טוענים כי נאסר נחטף ועונה בשל חשד לשיתוף פעולה. אביו מכחיש זאת, אולם אמר כי אינו מעלה בדעתו כל סיבה למעשה.

ג'יבריל רג'וב, ראש שירותי הביטחון הפלשתיניים, מכחיש כל קשר לנושא. לדבריו, פועל השירות בשטחי האוטונומיה בלבד. רג'וב אמר כי השירות מתכוון להרחיב את פעולתו גם לשטחים שעדיין בשליטת ישראל, אך הדגיש כי בימים אלו נערכים מגעים עם הישראלים מתוך מטרה להגיע להסכם ברור באשר לתחומי הפעולה. רג'וב הדגיש כי אינו יודע דבר אודות משפחת נאסר ולדבריו, אנשיו לא נפגשו עימם.

עם זאת, קיימות עדויות נוספות לפעילות של שירות הביטחון הפלשתיני בירושלים.

ביום שבת פרצה תגרה בין נוצרים ומוסלמים שישבו בבית קפה ליד כנסית הקבר בירושלים. המניע לתיגרה הוא טענת של הנוצרים כי המוסלמים מנסים לדחוק אותם אל מחוץ לעיר העתיקה. בתגרה נפצעו שלושה אנשים באורח קל מדקירות סכין. יום לאחר מכן הוזמנו נציגי המשפחות ליריחו. שירות הביטחון הפלשתיני חקר כל משפחה לחוד, ובסיום החקירות ערך "סולחה" ביניהן – תוך התחייבות לבדוק את טענות הצדדים ולהודיעם על המסקנות.

"סולחה" ביריחו

אירוע נוסף בו התערב שירות הביטחון הפלשתיני אירע בענתא. אחד מתושבי הכפר נפגש עם בחורה מהיישוב הסמוך, א־רם. כשנודע הדבר למשפחתה, הודיעו כי כבוד המשפחה חולל וכי יצרו את הבחור. נציגי שתי המשפחות הוזמנו לבית שירות הביטחון הפלשתיני ביריחו, נחקרו והסכימו לערוך "סולחה".

לדברי מקורות פלשתיניים, שירות הביטחון מקפיד לערוך את חקירותיו ביריחו. השירות אינו שולח אנשים מיריחו לירושלים, אולם יש לו פעילים, אנשי פת"ח לשעבר, בכל הכפרים המקיפים את העיר ובמזרחה. לדברי המקורות, מתכנן השירות להקים משרד בענתא – במתחם הפליטים הנחשב כשטח אקס טריטוריאלי הנמצא בשליטת אונר"א.

הלך הרוחות בקרב הפלשתינים מצביע על כך אמונן הרב במשטרה ובשירות הביטחון הפלשתיניים. לפני כחודשיים נרצחה תושבת ביתוניא באכזריות על ידי בני משפחתה, בחשד לחילול כבוד המשפחה. ארבעת הרוצחים נמלטו ליריחו. המשטרה הפלשתינית איתרה אותם בתוך כמה שעות, והסגירה אותם למשטרת נפת יהודה, והמקרה זכה להדים רבים בעיתוני מזרח ירושלים.

במקביל לפעילות היזומה של שירות הביטחון הפלשתיני, פונים פלשתינאים רבים תושבי ירושלים למשטרה הפלשתינית ביריחו, על דעתם עצמם. לדבריהם, בכך הם מונעים את האפשרות כי אדם שביצע פשע בתחומי ירושלים, יזרוק אל שטח האוטונומיה.

תצלום: יואב לפר

אביו של נאסר ליד מיטתו בבית החולים. שבועיים ללא הכרה

4,000 שוטרים ואנשי מג"ב השתתפו בתרגיל משטרה בדרום הארץ

חפץ: התרגיל לקראת העברת האחריות על הביטחון בדרום מצה"ל למשטרה

מאת ראובן שפירא, דני אביב ואמנון יוסף

תרגיל ביטחוני רחב היקף של המשטרה, "עידן חדש", התקיים אתמול בדרום הארץ.

התרגיל נועד לבדוק את השינוי לאחר נסיגת כוחות צה"ל מרצועת עזה, ואת ההיערכות לשמירת הגבול, שעליה מופקד מרחב שמשון של המשטרה.

כבישי דרום הארץ, מבאר שבע ועד אשדוד, היו מלאים בניידות משטרה ובג'יפים של משמר הגבול. כ־4,000 שוטרים ואנשי מג"ב התפרסו בצירים מרכזיים, ומסוק משטרתי חג מעליהם.

מטרת התרגיל, שבו השתתפו כל קציני המשטרה הבכירים מכל הארץ, לבחון את היערכות המשטרה בפעילות הביטחון השוטף ובעיתות חירום.

מטלות המשטרה בתחום הביטחון הורחבו עם כינון האוטונומיה. הוקמו יחידות מג"ב חדשות, והמשטרה אחראית על הפעלת המעבר שבו נוסעות מכוניות בין רצועת עזה ליריחו.

התנהל כמתוכנן

בתרגיל השתתפו גם היחידה המיוחדת למלחמה בטרור, כוחות ומפקדות של צה"ל, ומערכות אחרות (שרותי כבאות, מד"א, בתי חולים ורשויות מקומיות) ונבחן שיתוף הפעולה ביניהן.

הכוחות הרבים שנפרסו בדרום הארץ בעת התרגיל קיבלו משימות שונות, ותירגלו בין השאר כניסת מחבלים ליד תל שוקת הסמוכה לבאר שבע.

מפכ"ל המשטרה, רב ניצב אסף חפץ, אמר כי התרגיל התנהל כמתוכנן, וכי חשיבותו היא בתרגול הכוחות המערכות האחרות.

חפץ אמר כי התרגיל בוחן את היערכות תפקיד המשטרה, עם העברת האחריות על ביטחון הפנים בדרום הארץ מצה"ל למשטרה.

המפכ"ל אמר כי העברת האחריות היתה מתחייבת המציאות, וכי רצוי שבאזורים המאוכלסים בצפיפות תהיה המשטרה אחראית לביטחון הפנים. זאת תוך ניצול היכולת המבצעית שלה, הקשר שלה עם הקהילה, וכושר התמצאות של השוטרים בשטח המוכר להם היטב.

חפץ ציין כי התרגיל הוא אחד מתוך סדרה מתוכננת, שחלק ממנה כולל תרגילי פתע, להבדיל מתרגיל זה, שתוכנן מראש.

בימים הקרובים ייערך תחקיר להפקת לקחים מהתרגיל.

אסירה פלשתינאית ששבתה רעב שוחררה מהכלא; ממשיכה בשביתתה

מאת שלמה דרור

ראביהה אשתי, בת 34, שוחררה שלשום בלילה מכלא תל־מונד בו ריצתה עונש מאסר של שמונה שנים בגין השתייכות לארגון עוין ואחזקת נשק.

אשתי הוזכרה בפנייתה של רעייתו של יו"ר אש"ף, סוהא ערפאת, לרעייתו של ראש הממשלה, לאה רבין, כאסירה פלשתינאית שיש לשחררה בשל מצבה הבריאותי. היא סובלת מסרטן הכבד אך למשפחה לא ברור מה מצבה האמיתי, כיוון שלטענתם, בית הכלא לא סיפק להם מידע אמין. הם טוענים שאשתי השתחררה בשל שביתת רעב בה התחילה ב־22 ליוני ובשל חשש של רופאי בתי הכלא שהיא תמות.

בבית משפחתה בעיר העתיקה בירושלים הודיעה אתמול אשתי כי היא ממשיכה בשביתת הרעב שלה עד שימולאו התנאים הבאים: כל האסירים הפלשתינאים יוכרו כאסירי מלחמה, שישראל תשחרר מיד את כל האסירים הפלשתינאים הזקנים והחולים ותעביר מידע עליהם לצלב האדום, שישראל תאפשר טיפול רפואי לכל החולים תחת השגחה בינלאומית ותשחרר את אותם אסירים שהוגלו לפני שנתיים למארג' איזהור בלבנון. לדבריה, "אותם אסירים סבלו מספיק מהגלות ולא ייתכן שישראל תחזיר אותם לכלא". אשתי דורשת גם הטבת תנאי האסירים כמו אוכל, מים טריים ואוורור.

לא הודתה במעשים

מלבד מחלת הסרטן, משותקת אשתי בשתי רגליה בשל בעיות בגוש השדרה. לדבריה, היא לא הודתה מעולם במעשים שמשויכים לה על ידי ממשלת ישראל. היא הודיעה כי לא תחתום על כל מסמך התומך בתהליך השלום מכיוון שהיא מתנגדת לתהליך. לדבריה, לפני שבוע ניסו פייסל חוסייני ומרואן ברגותי לפגוש אותה בכלא כדי להחתים אותה על מסמך תמיכה בהסכם השלום. היא סירבה לפגוש אותם. אשתי אמרה כי שלשום הגיע רופא הכלא, ד"ר לוין אלכסנדר, בדק אותה והעריך שתוך יומיים עד 10 ימים היא תמות ולכן היא שוחררה.

בני משפחתה של אשתי מתנגדים גם הם לתהליך השלום. לדברי אחיה, יעקב, משפחתו מתנגדת להסכם השלום כי יריחו ועזה אינן מייצגות את כל פלשתין. גם אשתי אומרת שכל עוד לא שוחררו כל האסירים הפלשתינאים וישראל לא פירקה את ההתנחלויות וחזרה לגבולות 67', תוך הכרזה על ירושלים כבירת פלשתין, אין זה הסכם שלום. "מבחינתנו יריחו ועזה זה לא פלשתין, ישראל צריכה לצאת מכל השטחים ומיד", אומרת אשתי, ואחיה מוסיף כי "ישראל צריכה לצאת מירושלים, מערי הגדה, מחיפה ומתל אביב, אינשאללה".

גדעון אלון מוסיף: חה"כיות נעמי חזן וענת מאור (מרצ) תובעות להשוות את מדיניות השחרור של האסירות הפלשתינאיות הכלואות בבתי הכלא בישראל למדיניות שנקבעה לשחרור אסירים פלשתינאים גברים. חזן ומאור נפגשו אתמול עם ארבע המנהיגות של 36 האסירות הפלשתינאיות הכלואות בכלא השרון. במפגש שמעו החה"כיות על מצב האסירות בכלא ורצונן לחזור לבתיהן ועל התחייבותן להימנע מאלימות.

ח"כ יעל דיין (עבודה) העלתה את נושא שחרור האסירות הפלשתינאיות בישיבת ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בשבוע שעבר. שר החוץ, שמעון פרס, השיב לה כי מרבית האסירות לא שוחררו משום של־66% מהן יש דם על הידיים.

תצלום: יואב לפר

אמה של האסירה הפלשתינאית ראביהה אשתי מחזיקה בתמונת בתה. אשתי, חולה בסרטן, שוחררה אחרי ששבתה רעב

עמותת אמיתי עונה לרבין: שבס אינו תם לב ויש להדיחו

מאת משה ריינפלד

עמותת אמיתי, המאבקת בשחיתות בממשל, דחתה אתמול את טענתו של ראש הממשלה יצחק רבין במכתבו אליה, כי מנכ"ל משרדו, שמעון שבס, נהג בתום לב כאשר התערב בחקירת אריה דרעי. העמותה חידשה את דרישתה כי ירחיק את שבס מתפקידו.

במכתב ששלח מנכ"ל אמיתי, עו"ד חיים סלומון, לראש הממשלה, נאמר כי גילויו של ח"כ דרעי אתמול בכלי התקשורת כי ניהל שיחות טלפון עם שבס על האפשרות שמפכ"ל המשטרה יחקור את דרעי כאותו אישי, מחמיר עוד יותר את מעורבותו של שבס.

לדברי סלומון, עצם התערבותו של שבס בחקירה היא פסולה מעיקרה, וגם אם נעשתה, כדברי רבין, כדי לקדם את החקירה, אין בכך כדי להצדיקה.

עוד נאמר במכתב לראש הממשלה, כי יש לדחות את טענתו בדבר תום הלב של שבס, שכן לא יעלה על הדעת שממלא תפקיד כה רם בהיררכיה ממלכתית אינו יודע ואינו מבין את משמעותה החמורה של התערבות שהיא פוליטית במובהק באופיה.

באחרונה הגישה העמותה תלונה פלילית נגד שבס ליועץ המשפטי לממשלה.

ירח של מוסף:

ח"כ אריה דרעי גילה אתמול בתכנית "ערב חדש", כי שבס לחץ עליו בשעתו להפר את זכות השתיקה, ולמסור למשטרה את גרסתו על החשדות שנקשרו בשמו.

דרעי גילה כי לאחר מכן פנה שבס למי שהיה אז היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, ועידכן אותו בעצה. לטענת דרעי, חריש לא הגיב ולא אמר דבר על חוקיות הצעד של שבס.

מעצרו של מנהל "אירם" חקירות, החשוד בהזמנת האזנות סתר, הוארך בשבוע

מאת משה מובאל

מעצרו של יעקב אשל, מנהל חברת "אירם" חקירות, הוארך אתמול בשבוע נוסף. אשל (44) מהוד השרון, נעצר בסוף השבוע שעבר, בחשד כי הזמין האזנות סתר לא חוקיות מקבלן האזנות הסתר חגי מזעקי.

ראש צוות החקירה של היחידה הארצית לחקירות פשעים, פקד אלי לוי, טען אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב, בעת הדיון בבקשתו להאריך בשבוע את מעצרו של אשל, כי בבדיקת 200 הקלטות והתמלילים שנתפסו במשרדי "אירם" ובביתו של החשוד, גילתה המשטרה עד 17 האזנות סתר לא חוקיות שהזמין אשל ממזעקי. פקד לוי סירב לחשוף את זהות האנשים להם צותת החשוד לכאורה. הוא טען כי יעקב אשל עבר עבירה חמורה מזו של האזנת סתר, אך סירב לפרט. פקד לוי הגיש דו"ח סודי לעיונה של השופטת חיותה כוהן.

בבקשת המעצר הראשונה טענה המשטרה כי אשל ומזעקי שיתפו פעולה זמן ממושך, על בסיס של מימון האזנות סתר ומבצע התקנות של מערכות להאזנות סתר. המשטרה חושדת כי אשל הזמין האזנות סתר ממזעקי עבור עו"ד, תושב הוד השרון.

פרקליטו של אשל, עו"ד רני מרום, אמר כי לאחר שכל חומר החקירה כבר נתפס, לא יוכל החשוד להשפיע או לחבל בחקירה. הוא ביקש לשחרר אותו או להסתפק במעצר בית מוחלט.

לאחר שעיינה בחומר החקירה, קבעה השופטת כי מדובר בעבירות שנעברו "באופן שיטתי ופגעו בזכויות היסוד של אזרחים תמימים. יתכן וכל מקרה בפני עצמו אינו חמור, אך מצבור המקרים מצביע על חומרתם".

מלון פרינץ נהריה

שמורת הטבע של מלונות הצפון

הרגשת ביתיות עם פינוקי מלון
קרוב לחוף הים
בריכת שחיה + ג'קוזי

מלון פרינץ נהריה 04-920278/9
לפרטים והזמנות עד 10.00 בלילה

ועד ראשי האוניברסיטאות

הודעה לציבור הסטודנטים

בהתאם להסכם בין האוניברסיטאות*, משרד החינוך והתאחדות הסטודנטים יחולו בשנת תשנ"ה הסדרים חדשים הנוגעים להחזרי תשלומים לסטודנטים שנרשמו לשנת הלימודים תשנ"ה, כדלקמן:

1. דמי רישום לתואר ראשון לסמסטר א'

מועמד אשר נרשם ליותר ממוסד אחד מבין המוסדות להשכלה גבוהה, המפורטים מטה,* וביקש לבטל הרשמתו באחד מבין המוסדות אליהם הוא פנה או שלא נתקבל אליו, יהיה זכאי לקבל מהמוסד החזר של שליש מדמי הפניה אותם שילם לאותו מוסד ובלבד שדמי רישום מלאים ישולמו לפחות במוסד אחד אחר. לבקשה להחזר תצורף הקבלה של דמי הרישום למוסד ממנו הוא מבקש החזר וכן קבלה מהמוסד אליו נתקבל ואישור על עריכת תכנית לימודים.

2. מקדמת שכר לימוד

סטודנט ששילם מקדמת שכר לימוד והודיע על רצונו לבטל מועמדותו עד 1 באוגוסט 1994, יקבל החזר מלא של המקדמה, אם הודיע עד 15 באוגוסט 1994 יקבל החזר של מחצית המקדמה.

הודעה על ביטול המועמדות אחרי 15/8/94 לא תזכה בהחזר כלשהוא של המקדמה.

* הטכניון, האוניברסיטה העברית, מכון ויצמן, אוניברסיטת תל־אביב, אוניברסיטת בר־אילן, אוניברסיטת חיפה, אוניברסיטת בן־גוריון.

המועצה להשכלה גבוהה

הודעה לציבור

לימודים אקדמיים בישראל

בשל ריבוי פרסומים מטעים שהיו לאחרונה הרינו מבקשים להביא לידיעת הציבור:

א. מוסד חינוכי אינו רשאי להשתמש באחד הכינויים האלה - אוניברסיטה, טכניון, מכון טכנולוגי, פקולטה, אקדמיה, בית-ספר גבוה, השכלה גבוהה או חינוך גבוה - בין בנפרד ובין בסמיכות, ובין בצרופו כשם או כתואר, לכינוי אחר בין בעברית ובין בלועזית, אלא אם המוסד הוכר לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, או שקיבל עליו אישור מאת המועצה להשכלה גבוהה. כמו כן לא ישמש מוסד חינוך בכינוי שיש בו כדי להצביע על היתר או הכרה, לפי החוק האמור, אלא אם קיבל היתר או הכרה.

ב. החלטת המועצה להשכלה גבוהה להתיר פתיחת מוסד להשכלה גבוהה וקיומו (או פתיחת תוכנית חדשה במוסד מוכר), הוא שלב ראשוני בתהליך האקדמיזציה ואינו מקנה עדיין למוסד סמכות להעניק תואר אקדמי מוכר.

המועצה להשכלה גבוהה רשאית, על-פי החוק האמור, להסמיך מוסד מוכר להעניק תואר מוכר, לאחר בדיקה שהמוסד (או תוכנית חדשה במוסד מוכר) עומד בתנאים לקבלת ההכרה וההסמכה להעניק תואר אקדמי, שקבעה המועצה להשכלה גבוהה.

ג. להלן רשימת המוסדות הישראלים שהורשו לקיים לימודים אקדמיים (קיבלו היתר או הכרה). מוסדות שאינם מופיעים ברשימה זו **אינם רשאים** להעניק תארים אקדמיים ישראליים.

א. אוניברסיטאות ומוסדות מחקר
(להענקת תארים אקדמיים בכל הרמות: תואר ראשון "בוגר", תואר שני "מוסמך", ותואר שלישי "דוקטור"):
האוניברסיטה העברית בירושלים.
הטכניון.
אוניברסיטת תל-אביב.
אוניברסיטת בר-אילן.
אוניברסיטת חיפה.
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
מכון ויצמן למדע (להענקת תארים מתקדמים במדעים ובהוראת המדעים בלבד).

ב. האוניברסיטה הפתוחה
לתואר ראשון "בוגר אוניברסיטה" (B.A.) בלבד.
מקיימת לימודים אקדמיים בב- 60 מרכזי לימוד.

ג. מוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות
(לתואר ראשון- "בוגר" בלבד):
"בצלאל" -אקדמיה לאמנות ולעיצוב, ירושלים.
האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים ע"ש רובין.
בית-ספר גבוה לטכנולוגיה ירושלים.
"שנקר" - בית הספר הגבוה למדעי הטקסטיל ולאופנה.
מדרשת רופין -בתואר לכלכלה ומינהל של המשק השיתופי בלבד.
המסלול האקדמי במכללה למינהל בתל-אביב - בוגר בעסקים ובמשפטים. היתר בלבד בתקשורת.
המכללה הטכנולוגית "אורט" ע"ש בראודה בכרמיאל. (היתר בלבד).

ד. מוסדות להכשרת עובדי הוראה
(לתואר "בוגר בהוראה" (B.Ed) לא בכל החוגים):
מכללה ירושלים.
המכללה לחינוך ע"ש לוינסקי.
המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין.
מכללת בית ברל.
המכללה לחינוך גופני ע"ש זינמן במכון וינגייט.
המכללה לחינוך סמינר הקיבוצים.
המכללה לחינוך ע"ש א.ד. גורדון. (היתר בלבד).
מכללת תלפיות - המכללה הממלכתית דתית. (היתר בלבד).
אורנים - בית הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית:
- מכללה - בוגר בהוראה (B.Ed)
- החטיבה האוניברסיטאית של אוניברסיטת חיפה - תואר ראשון (B.Sc. ו- B.A.) בלבד.
המרכז לחינוך טכנולוגי, חולון (באחריות אקדמית של אוניברסיטת תל-אביב) - לתואר ראשון "בוגר אוניברסיטה בחינוך טכנולוגי" (B.ScT.E.) בלבד.
המכללה האקדמית למורים לטכנולוגיה בירושלים - מיסודה של "אורט ישראל" - לתואר "בוגר בהוראת הטכנולוגיה" (B.Ed.Tech.) בתחום האלקטרוניקה בלבד.

ה. מסלולים אקדמיים במכללות - באחריות אקדמית של אוניברסיטאות
מכללת אילת (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב).
מכללת הנגב ע"ש ספיר - שער הנגב (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב).
מכללת מנשה (אוניברסיטת תל-אביב).
מכללת עמק הירדן (אוניברסיטת בר-אילן).
מכללת צפת (אוניברסיטת בר-אילן).
מכללת אשקלון (אוניברסיטת בר-אילן).
מכללת יהודה ושומרון (אוניברסיטת בר-אילן).
מכללת עמק יזרעאל "אהל שרה" (אוניברסיטת חיפה).
מכללת הגליל המערבי (אוניברסיטת חיפה).
מכללת תל-חי (אוניברסיטת חיפה, האוניברסיטה העברית והטכניון).
המכללה האקדמית תל-אביב יפו (אוניברסיטת תל-אביב).

פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות המועצה להשכלה גבוהה, ת.ד. 4037 ירושלים 91040 טל: 02-663131, פקס: 02-660625.

צבן ובן־אליעזר החליטו להגמיש את הקריטריונים לזכאות לדיור ציבורי

מאת ראלי סער
סופרת "הארץ" לעלייה וקליטה

המחלוקת בין משרד הקליטה והחברות המשכנות עמידר ועמי־גור, על סמכות בהקצאת אלפי הדירות הציבוריות לעולים זכאים – נכים, קשישים, חולים קשים ואמהות חד־הוריות – יושבה אתמול בפגישת עבודה שקיימו ביני־הם שר הקליטה, יאיר צבן, ושר הבינוי והשיכון, בנימין בן־אליעזר.

בפגישה הוחלט להדק את שי־תוף הפעולה בין המשרדים, וכי חלוקת הדירות הציבוריות ביישו־בי הפריפריה תיעשה בתיאום בין משרדי הקליטה והשיכון. כן הוח־לט כי יורחב בסיס הזכאות לדי־רות הציבוריות.

המחלוקת הבין־משרדית הת־עוררה סביב איכלוסן של אלפי דירות ציבוריות, שהועמדו לרש־ות משרד הקליטה. החברות המשכנות, שהדירות נמצאות בחזקתן, טענו כלפי משרד הק־ליטה כי ועדות הדיור שלו אינן מאכלסות בקצב הולם את מלאי הדירות. דירות אלה הועמדו לרש־ות העולים הזכאים, לפי קריטריו־נים סוציאליים, לדיור ציבורי.

לטענת החברות המשכנות, וע־דות הדיור של משרד הקליטה מציגות קריטריונים נוקשים לזכ־אות, וכתוצאה מכך אלפי דירות עומדות ריקות, הזכאים אינם מא־כלסים אותן, ובינתיים נגרם להן נזק.

החברות המשכנות טענו עוד כי מלאי הדירות הריקות גורם לה־פעלת לחץ ציבורי עליהן מצד קבוצות של זכאי דיור. הן הציעו שמשרד הקליטה ירחיב את בסיס הזכאות, כדי שאפשר יהיה לאכלס במהירות את הדירות הריקות.

משרד השיכון ערך באחרונה הגרלת דירות בין תושבי אתר הקרוואנים נחל בקע, ומסר למשפחות צעירות, שאינן עומדות בקריטריונים לדיור ציבורי, 10–15 דירות ביישובי הפריפריה. די־רות אלה יועדו לעולים זכאים במצוקה.

עולים קשישים מנחל בקע הת־לוננו בפני משרד הקליטה על אפלייתם לרעה בחלוקת הדירות הציבוריות. משרד הקליטה מתח ביקורת קשה על משרד השיכון, שפעל לטענתו בניגוד להחלטת הממשלה.

הממשלה העמידה לרשות מש־רד הקליטה 8,000 דירות ציבורי־ות חדשות, ועל השר צבן היה לג־בש קריטריונים לחלוקת דירות אלה. קבינט הקליטה קבע, באישו־ר הממשלה, כי רק עולים במצו־קה קשה, מחמת גיל או מצב בריאותי, וכן משפחות חד־הוריות, ייהנו מאותן דירות.

אולם במלאי הדירות הקיים היו מצויות דירות שעמדו ריקות כיוון שלא התאימו לחלוקה לעולים זכ־אים. הכוונה לדירות בנות 4 חד־רים שמשפחות בנות 2–3 נפשות אינן זכאיות לקבלן, או דירות בקומות עליונות שאינן מתאימות לדיור לקשישים או לנכים. בנוסף, עד לפגישה אתמול, לא היה נהיר למשרדי הקליטה והשיכון כמה דירות ציבוריות עומדות בפועל לחלוקה לזכאים.

שר הקליטה הבהיר אתמול כי נותרו במלאי 5,500 דירות חדש־ות, שמתוכן הוקצו 2,100 דירות לזכאי דיור בערי הפריפריה, כך שנותרו לרשות הזכאים 3,400 דירות. בנוסף, עומדות לרשות הזכאים עוד 1,450 דירות משומשות שהתפנו לאיכלוס.

לדברי השר צבן, "החברות המשכנות רצו להקצות את מלאי הדירות הקיים מהר, וללא ראייה כוללת של הקריטריונים לחלוקתן לזכאים, שנקבעו לאחר אישור הממשלה".

צבן הוסיף כי הדירות הציבורי־ות לא אוכלסו במהירות, כיוון שהיה צורך להגיע להסדר עם ראשי הרשויות ביישובי הפריפ־ריה, כמו אופקים, שדרות, קריית־גת, קריית שמונה ובאר־שבע. ראשי רשויות אלה לא הסכימו לאכלס ביישוביהם זכאי דיור שאינם תושבי המקום, כיוון שסב־רו כי עולים משכבות המצוקה יהוו נטל על רשויות הרווחה.

שר הקליטה ציין כי "לאחר שהוסרו ההתנגדויות מצד מרבית ראשי הרשויות, הם הסכימו לאכ־לס אצלם את העולים שאינם מיי־שוביהם – לאחר שהוחלט כי משרד הקליטה יסייע להם בתקצי־בים – אפשר יהיה להגביר את קצב איכלוס הדירות".

לגבי 1,450 הדירות הנוספות שהתפנו לאיכלוס, מסר השר צבן, כי יוגמשו הקריטריונים לזכאות, ומדירות אלה ייהנו לא רק קשיש־ים, נכים קשים וחולים, אלא גם זכאים מבין דיירי אתרי הקרווא־נים, המלונות, קשישים המתקר־בים לגיל פנסיה, וכן משפחות ברוכות ילדים מיוצאי הרפובלי־קות האסיאתיות בחבר העמים.

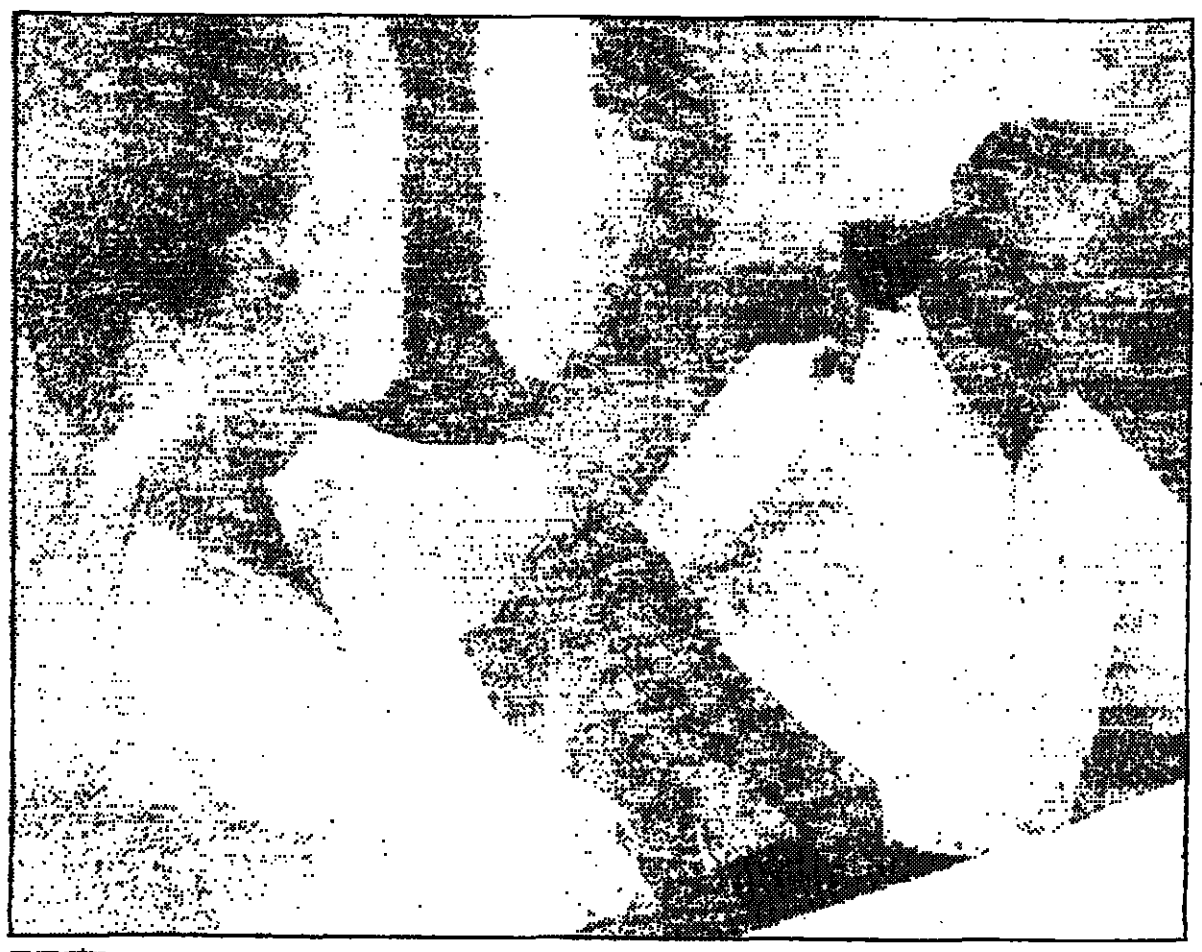

צילום: עדי סיד

ח"כ חגי מירום (מימין) ומזכ"ל ההסתדרות חיים רמון, בפגישה של חברי חוג הכפר הירוק במפלגת העבודה, בבית ברל בכפר סבא

חוג "הכפר הירוק" קורא לביטול הרחקת רמון, אביטל ופרץ מהעבודה

מאת יורם גל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

יו"ר חוג "הכפר הירוק" במפל־גת העבודה, ח"כ חגי מירום, הוד־יע אתמול כי יפעל יחד עם חבריו באינטנסיביות כדי לגרום לכך שמזכ"ל העבודה, ח"כ נסים זוילי, יורה על ביטול כתבי ההר־חקה שנשלחו לח"כים חיים רמון, שמואל אביטל ועמיר פרץ.

ח"כ מירום אמר זאת בפגישה של חוג הכפר הירוק עם מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ חיים רמון. רמון נמנה עם מייסדי החוג, אולם מאז הורחק ממפלגת העבודה נמנע מלהשתתף בכינוסיו. אתמול זו היתה הפעם הראשונה שבה השת־תף בכינוס של גוף השייך למפל־גת העבודה מאז הוצא ממנה. הפגישה התקיימה, לפי דרישת רמון, במרכז היהודי־ערבי בבית ברל, השייך להסתדרות. רמון סי־רב לקיים את הפגישה במטה של מפלגת העבודה.

רמון הבהיר כי הוא, ביוזמתו, לא ינקוט כל פעולה כדי לשוב למפלגת העבודה לאור "שגורש" ממנה על ידי זוילי.

קופ"ח דוחה את הצעת האוצר להזרים לה 170 מיליון שקל עד אוקטובר '94

הנהלת הקופה: הסכום לא יאפשר לשלם אפילו לספקים

מאת עדנה אדירדור
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

ההסתדרות והנהלת קופת חולים הכללית דחו הצעת הממשלה להזרים לקופה עוד 170 מיליון שקלים כדי לאפשר לה לתפקד עד אוקטובר, המועד בו אמורים הצדדים לסיים את גיבוש תוכ־נית ההבראה לקופה.

בפגישה, שנערכה אתמול בלשכת שר האוצר אברהם שוחט בתל־אביב, השתתפו שר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, מזכ"ל ההסתדרות ח"כ חיים רמון, גזבר ההסתדרות ח"כ חיים אורון, יו"ר מוע־צת המנהלים של הקופה, פרופ' רן מיכאלי ומנכ"ל הקופה, אביגדור קפלן. בפגישה הציע הדרג המקצועי במשרד האוצר להזרים לקופה מהרזרבה סכום של 350 מיליון שקלים ולנכות מסכום זה 180 מיליון שקלים שכבר הועברו לקו־פה בינואר עד יוני השנה. משרד האוצר הציע להזרים את היתרה, בסך 170 מיליון שקלים, ב־3 שלבים עד אוקטובר ובתמורה להזרמה נדרשה הקופה להגיש תכנית הבראה הוגנה להסכמת העובדים.

נוכח דחיית ההצעה, ייעשה היום בבוקר בלש־כת שר האוצר בירושלים ניסיון נוסף להגיע לסי־כום בקשר לתפקוד הקופה. ההזרמה בסך 170 מיליון שקלים נועדה לאפשר לקופה לכסות חלק מהגירעון ל־9 החודשים הראשונים של 1994, בעוד שאת שאר הגירעון נדרשה ההסתדרות לכ־סות. ההצעה נדחתה על הסף מאחר שסכום זה לא יאפשר לקופה להמשיך לשלם לספקים. הסכום יספיק לתשלום משכורת יולי לעובדים, ללא דמי ההבראה וביגוד. (המסתכמים בהוצאה של 100 מיליון שקלים) שהקופה נדרשת לשלם במשכורת חודש זה.

בשלב זה גם אין הסכמה בין הצדדים על גובה הגירעון התפעולי של הקופה בשנת 1994. הגיר־עון התפעולי הצפוי ל־9 החודשים הראשונים של 1994 נע בין 600 ל־800 מיליון שקלים. משרד האוצר מציע לכסות כמחצית מהסכום, אך דורש מההסתדרות והקופה להשלים את החסר, הצעה שנדחתה על ידי ההסתדרות על הסף.

הנהלת הקופה הגישה למשתתפי הפגישה עק־רונות לתוכנית הבראה, אך הם נדחו מאחר שהם טרם נדונו עם העובדים. העקרונות מתבססים על צמצום מצבת כוח האדם ב־1000 משרות נוספות. 2000 משרות צומצמו בשנתיים האחרונות. ההצ־עה כוללת גם קיצוץ בשיעור 10% מתוספת השכר שקיבלו העובדים כתוצאה מההסכמים שנחתמו בין ההסתדרות ומשרד האוצר. לפי התכנית, גם יועברו בתי החולים של הקופה לממשלה ובתמו־רה יימחק חוב של 3.3 מיליארד שקלים. בעבר דחה שר האוצר הצעה זאת.

אם העברת בתי החולים של הקופה לממשלה תתממש, הדבר ישחרר את הקופה מהתשלום השנתי של 450 מיליון שקלים, בו התחייבה במ־סגרת הסדר פריסת חובותיה. מבחינת הקופה, צעד זה מחייב המציאות לקראת הפעלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. אמנם החוק אמור להג־דיל את הכנסותיה ב־700 מיליון שקלים, אך סכום זה חופף, פחות או יותר, רק להוצאות השכר של הקופה ולכן, בשנה הראשונה להפעלת החוק צופים בקופה גירעון של 500 מיליון שקלים. לפיכך, סבורים בקופה, עליה להגיע להסדר מחי־קת חובותיה עוד לפני הפעלת החוק.

בישיבה שתיערך היום מקווים הצדדים להגיע לסיכום שיאפשר לקופה לשלם משכורת יולי לעובדיה. כן נדרשה הסכמה לגבי תוכנית ההבר־אה כדי לאפשר לשר האוצר להציג ב־27 ביולי תכנית הבראה מוסכמת להזרמת הכספים של הכנ־סת. על השר שוחט נמתחה ביקורת קשה שהעביר לקופת חולים הכללית 180 מיליון שקלים בתקו־פה שבין ינואר ליוני, ללא אישור ועדת הכספים. נוכח הביקורת, ועתירת הליכוד לבג"ץ, התחייב שר האוצר להציג תוכנית הבראה שכוללת את הזרמת הסכום של 180 מיליון שקלים, שנתן לכאורה כהלוואה על חשבון הסיוע לשנת 1994.

שגריר ישראל באירלנד יגיש היום כתב אמנה

מאת דפנה ורדי

שגריר תושב ראשון של ישר־אל ברפובליקה האירית, צבי גב־אי, יגיש היום את כתב אמנתו לנשיאת אירלנד, מרי רובינסון. צעד זה ישלים את נוכחותה הקבועה של ישראל בכל מדינות האיחוד האירופאי.

בשל התנגדותה של ממשלת אירלנד לפתיחת שגרירות ישרא־לית בדאבלין, שימש עד כה שג־ריר ישראל בבריטניה כשגריר לא תושב של ישראל באירלנד.

במשך שנים רבות עשתה ישר־אל מאמצים לשכנע את ממשלת אירלנד לאפשר פתיחת שגרירות ישראלית בדאבלין, אך האירים עמדו בסירובם.

הסירוב נבע משילוב של גור־מים שונים, ביניהם החשש מהחרם הערבי, הסיבוכים הקשורים לפעי־לותו של הגדוד האירי במסגרת כוח יוניפי"ל בדרום לבנון, והיות אירלנד מדינה קאתולית שעיניה נשואות לוואתיקן.

ההתקדמות בתהליך השלום וכינון היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לוואתיקן סייעו לריכוך עמדתה של אירלנד.

ממשלת אירלנד מגלה גישה חיובית בתחומים שונים הקשורים לישראל, ובעיקר בעניין הנווט השבוי רון ארד.

זאת בעקבות פגישת תמי ארד, אשתו של הנווט, עם שר החוץ האירי, דיק ספרינג.

הפקולטה למשפטים באוני' ת"א תוריד את סף הקבלה לסטודנטים משכבות חלשות

דיקאן הפקולטה: אני נתקל רק ביאפים

מאת צילי מנדלר, סופרת "הארץ" לענייני אקדמיה

ועדת הקבלה של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת ת"א החל־יטה להנמיך את סף הקבלה לחל־לק מהמועמדים ללימודי התואר הראשון בשנת הלימודים תשנ"ה. הכוונה היא לאפשר ל־10% עד 20% מהסטודנטים לשנת הלימו־דים הבאה להתקבל ללימודים, למרות שהציון המשוקלל של תעודת הבגרות שלהם ושל המבחן הפסיכומטרי נמוך מסף הקבלה. הוועדה תיישם מטרה זו על ידי הוספת נקודות לציון המשוקלל לתלמידים משכבות סוציו־אקונו־מית חלשות יחסית.

החלטת הוועדה מיועדת לסייע לתלמידים שיכולתם הלימודית גבוהה, אולם בתי הספר בהם למדו או תנאים חיצוניים אחרים מעמי־דים אותם מראש בנקודת זינוק נמוכה בתחרות על מספר מקומות הלימוד המצומצם בפקולטה למשפטים.

"החלטה עקרונית"

דיקאן הפקולטה למשפטים, הפרופסור אריאל רוזן־צבי, אישר אתמול את הידיעה, אולם הדגיש כי לפי שעה מדובר בהחלטה עק־רונית של ועדת הקבלה של הפ־קולטה, שיש להביאה לאישור בפני מועצת הפקולטה ובפני וע־דת הקבלה הבין־אוניברסיטאית. כדי לגבש את "הערוץ הנוסף של תנאי קבלה", הקים רוזן־צבי ועדת משנה בצד ועדת הקבלה של הפ־קולטה למשפטים, בה חברים פרופ' אליעזר לדרמן, יו"ר ועדת הקבלה; פרופ' מני מאוטנר, חבר ועדת ההוראה של הפקולטה, ורו־זן־צבי עצמו.

הדיקאן אמר כי "ההחלטה מלמדת על רצון הפקולטה להג־ביר את שוויון ההזדמנויות החבר־תי". הוא הוסיף: "אני מסתובב במסדרונות הפקולטה, ובכל פעם אני כועס על עצמי מחדש כי אני נתקל רק ב'יאפים' צפון תל־אבי־בים, ולא במגוון דמויות מהחברה הישראלית".

"למי שקרוב לסף הקבלה"

בשלב זה טרם הוחלט מה יהיה סף הנקודות שיוספו לתלמידים מהשכבות החלשות. "הבונוס לא יהיה משמעותי למי שהשגיו נמו־כים, אבל יועיל למי שקרוב לסף הקבלה", אמר רוזן־צבי.

סף הקבלה לפקולטה למשפ־טים לשנת הלימודים הקרובה (תשנ"ה) הוא ציון ממוצע 10.25 בתעודת הבגרות וציון 680 במבחן הפסיכומטרי. הציון המשוקלל של שניהם הוא 668. ההישגים הגבו־הים ביותר של מועמדים ללימו־דים בפקולטה זו בשנה הקרובה הם ציון ממוצע 11 בבגרות וציון פסיכומטרי 760 – ציון משוקלל של 730.

"לחץ ציבורי"

אף שרוזן־צבי לא מאמין שמוסדות האוניברסיטה ירצו לד־חות את החלטת הפקולטה, הוא משוכנע כי "הלחץ הציבורי" שיפ־עילו הוא ועמיתיו לפקולטה יהיה כה חזק, "עד שגם האוניברסיטה לא תוכל להתנגד".

מפעל המלגות ע"ש שרת

הרשמה למלגות להשתלמות בארץ לשנת תשנ"ה

המלגות מיועדות למורים ולאמנים בתחומים הבאים:
מוסיקה, מחול, תיאטרון וקולנוע.

פרטים וטפסי הרשמה ניתן לקבל במשרדי הקרן, רח' אלנבי 32, תל־אביב, טלפון 03-5174177, בימים א' - ה', בין השעות 9.00-15.00.

ההרשמה תסתיים ב־21 אוגוסט 1994.

"אופיר טורס" לוקחים אותך בחו"ל הרצינות!

מלטה
מבצע 1 = 2
ללקוחות ויזה

הנחות בלעדיות במחירי מבצע

האיים הקריביים – NORWEGIAN CRUISE LINE
הפלגות באוניות פאר חדישות ממיאמי וסטאן־חואן. המזמינים 7 ימי הפלגה יקבלו בונוסים:
★ 50% הנחה לבן הזוג ★ ילדים חינם
★ 7 לילות נופש באורלנדו או מיאמי
החל מ־ $1056 לאדם
עד $300 הנחה לנרשמים עד 30.8.94

איי הבהאמס – NORWEGIAN CRUISE LINE
הפלגות באוניות פאר חדישות ממיאמי
המזמינים 3 או 4 ימי הפלגה יקבלו בונוסים:
★ 50% הנחה לבן הזוג
★ ילדים חינם
★ 2 או 3 לילות נופש באורלנדו או מיאמי
החל מ־ $479 לאדם
עד $150 הנחה לנרשמים עד 30.8.94

הפלגות סתיו באזור ניו־אינגלנד – REGENCY CRUISE LINE
הפלגות מניו יורק למונטריאול (או בכיוון הפוך)
7 ימי שייט: ניו יורק – קייפ קוד – פורטלנד – הליפקס – נובה סקוטיה – קוויבק
הפלגות שבועיות
טיולי עד 2 באוקטובר
החל מ־ $1355 לאדם
30% הנחה לנרשמים עד 15.8.94

הפלגות מישראל ואל ישראל – CUNARD
חברת השייט האנגלית המובילה בעולם
CUNARD PRINCESS
3.9.94 – 6 לילות מאתונה לאשדוד
9.9.94 – 8 לילות מאשדוד לברצלונה
החל מ־ $867 כולל טיסה בכיוון אחד
VISTAFJORD
13.10.94 – 13 לילות מונציה לחיפה
26.10.94 – 7 לילות מחיפה לנפולי
החל מ־ $875
2 במחיר 1 לנרשמים עד 30.8.94

קווין אליזבט 2
הפלגה מסביב לעולם
תחילת הפלגה: 17.12.94, סיום הפלגה: 13.4.95
מסלול: אנגליה, צפון אמריקה, קאריביים, אוסטרליה, מזרח רחוק, אפריקה, ישראל והים התיכון
ניתן להזמין קטעים מתוך המסלול לפי בחירה
החל מ־ $2500 הנחה לנרשמים עד 30.8

סין - הפלגה קיסרית – OCEAN PEARL
אוניית הפאר האנגלית
תאריכי הפלגה: 14.10, 7.10, 24.9, 17.9
10 ימי שייט בסין ובנוסף 4 ימים בבייג'ין
ביקור באתריה המעניינים של סין בדרך הנוחה ביותר
החל מ־ $1525 לאדם
3% הנחה לנרשמים עד 30.8.94

זה המקום. זה המחיר. זה הזמן.
מיקונוס – הכי יווני הכי חופשי
אי של אהבה – המקום לזוגות ולפנויים ופנויות
7 לילות כולל טיסה
החל מ־ $619
חיי לילה תוססים באווירה חופשית. המחיר לבתי מלון מדרגת תיירות טובה כולל א. בוקר, טיסה והעברות. תאריכי יציאה: כל יום ו' מ־22.7 עד 23.9 (סוכות).

המזרח הרחוק – הטיולים הטובים ביותר במחירים הטובים ביותר
סין במבט אחר – טיול מקיף 18 יום. יציאה: 25.8, 15.9, 20.10, 24.11. $2799 כולל טיסה
הודו המרתקת – כולל קשמיר ונופש בגואה. 18 יום. יציאה: 1.9, 22.9, 13.10, 24.11. $2170 כולל טיסה
חגיגה תאילנדית – בנגקוק, צפון תאילנד ונופש בפוקט. 15 יום. יציאה: 20.9, 18.10, 1.11, 22.11. $2088 כולל טיסה
קסמי המזרח – תאילנד, סין, הונג קונג. 25 יום, 32 יום כולל ביקור ביפן. יציאה: 30.8, 20.9. $4050 כולל טיסה
מתאים גם לשומרי שבת. לקבלת פרטים נוספים פקס: 03-5284217

הטיולים המעניינים ביותר בעולם – טיולי שרשים

הטיולים האקו־גיאוגרפיים
1 טורקיה – מסע מהרי הפונטוס לחופי הים השחור בהדרכת דר' משה אגמי. תאריך יציאה: 18.8 תאריך חזרה: 28.8
2 מרכז אמריקה – מקסיקו וגואטמלה בהדרכתו של פרופ' נחום מגד. תאריך יציאה: 30.9 תאריך חזרה: 22.10
3 מרוקו – בשבילי רוחות ההגדה בהדרכתו של דוד בן צור "טבע הדברים". תאריך יציאה: 2.10 תאריך חזרה: 16.10

העמק הקסום
15 יום, פורטוגל וצפון ספרד
מרצה: ד"ר חנואל מאק, מלווה: לאה פק
עמק הדואורו והרי סיירה אסטרלה, סודות סנטיאגו וסן סבסטיאן, בעקבות אנוסי פורטוגל והמקומות היהודיים בספרד
יציאה: 17.8.94, חזרה: 31.8.94
מתאים לשומרי שבת, אפשרות לאוכל כשר
יציאה מובטחת

חבילות נופש
חופשי באמריקה – טיסות אל־על + 12 לילות: 3 לילות לונדון, לילה בניו יורק, 8 לילות ברשת מוטל 6. $999
חופשי בקופנהגן – במחיר הטיסה קבלו במתנה 3 לילות במלון מדרגה ראשונה. תאריכי יציאה: 23.8, 30.8, 13.9. $722 לאדם

מונטה קרלו · חופשות זהב
המלונות המפורסמים בעולם
HOTEL DE PARIS, HERMITAGE, MIRABEAU
לילה רביעי חינם לשוהים 3 לילות
כולל א. בוקר
מ־ FF 747 לאדם
LOEWS MONTE CARLO
מלון הקאזינו המפורסם
טיסה + 3 לילות ע"ב חצי פנסיון $900 לאדם
המבצעים למחזיקי ויזה זהב של כ.א.ל.

אופיר S·P·A גרטה נופש ומרפא
בודפשט – חופשה באי מרגריטה. מלון RAMADA או THERMAL. 8 ימים (7 לילות) כולל: חצי פנסיון וטיפולים חלקיים THERMAL PACKAGE. $504 בתוקף עד 3.9.94
דודינצה – 15 יום, כולל: טיסה, פנסיון מלא, העברות, טיפולים. ת. יציאה: 28.8. $1393
באדן־באדן – עיירת מרפא יפיפיה HOLLAND SOPHIENPARK. 3 שבועות במחיר 2 DM1715. 14 יום במחיר 10 DM1225. לאדם לכל התקופה

ארצות הברית
טיול משפחות במבצע מדהים עם אל־על. 19 יום כולל ביקור בדיסנילנד, יוסמיטי פארק, אפקוט סנטר ומפלי הניאגרה. תאריכי יציאה: 27.8, 3.9, 10.9, 17.9. $2525 כולל טיסה

בדרום אפריקה עסקים כרגיל. טל' להזמנות: 03-201521. ב־4.9 טיול חגים מובטח.

המחירים הינם לאדם בחדר זוגי לסידורי קרקע בלבד אלא אם צויין אחרת ואינם כוללים דמי רישום, מיסי נמל ואגרות. כפוף לתנאי חוברת טיולי אופיר טורס דרכון 94. אין הנחות על הנחות.
המבצע כפוף לתקנון

פרסום והרשמה במשרדי אופיר טורס ואצל סוכן הנסיעות שלך:
תל־אביב: רח' בן יהודה 32, טל': 209730, 03-209777 ירושלים: רח' שלומציון המלכה 3, טל': 02-252777 גבעת רם, טל': 02-617217 חיפה: רח' העצמאות 62, טל': 04-673011 לתושבי השרון: רותי לוי, טל': 1990-022-177 באר שבע: רח' קרן קיימת 132, טל': 07-278515 קרית שמונה: מרכז מסחרי בניין צור בפסג', טל': 06-940245 נתניה: רח' סמילנסקי 15, טל': 09-615027-8 שימו לב! סניף חדש נתניה

ויזה סופר קרדיט עד 36 תשלומים לפי תקנון ויזה

אופיר טורס 42 years 1952-1994

هكذا من الأصل

4 נשים שלקו בהלם לאחר הפיצוץ בבואנוס איירס שבו לבתיהן, ושמן נמחק מרשימת הנעדרים

בין הגופות שחולצו מהריסות בניין הקהילה היהודית זוהו שני אנשים שאיש לא דיווח על היעדרם

מאת עקיבא אלדר, שליח "הארץ" לבואנוס איירס

שלושה ימים אחרי הפיגוע הקשה ביותר באזרחים מאז מלחמת העולם השנייה, ניכר כי המשפחות שקרוביהן עדיין נעדרים מאז הפיצוץ בבניין הקהילה היהודית בבואנוס איירס ביום שני השבוע, מאבדות את שארית התקווה. בבניין אשקנזי התמעטו קרובי המשפחה הממתינים לבשורה.

עיקר המלאכה מוטלת עכשיו על אנשי חברא קדישא והמומחים לזיהוי. בארגנטינה נדרש כל אזרח למסור לשלטונות את טביעות האצבע שלו. עכשיו מסייע הנוהל הזה להביא מציבות על שרידי גופות של יהודים, שרק מעט נותר מגופם.

אתמול בבוקר הגיעו בשורות לא צפויות – ארבע נשים שלקו בהלם הילכו סחרחורות ברחובי העיר, ואחרי יומיים מצאו את דרכן הביתה. שמן נמחק מיד מרשימת הנעדרים. בד בבד זוהו בין הגופות שחולצו מבין ההריסות שני אנשים, עריריים מן הסתם, שאיש לא דרש בשלומם.

הנשיא קרלוס מנם נהג לנעול נעלי עקב. מנהיגים בדרום אמריקה מקפידים על תדמית המאצ'ו, אמר אתמול עסקן יהודי באתר ההריסות ברחוב פאסטר, שניתח את נאומו של מנם לאומה בשלוש זה. מנהיג כמוהו צריך להצטייד במידה רבה של אומץ לב, להוך או שניהם כדי להתייצב מול העם ולבקש פעמיים סליחה.

ככל שנוקפות השעות ומתמעטות התקוות, ניכר שארגנטינה כולה שרויה במצוקה. ההנהגה הדתית שם מתמודדת מול קהילה נרעשת וזועמת. השלטון מגמגם ומנסה ומנתק עד שגלי הביקורת יחלפו. בייחוד חרד השלטון מפני קולות המחאה המגיעים מוואשינגטון. מנם מרבה להצביע על הברית עם ארה"ב ועם תהליך השלום כגורמים שהמריצו את המחבלים.

מנם פתח את שערי ארצו בפני כל קצין מודיעין – מישראל, מארה"ב, מספרד. אם גם הפעם לא יימצאו הרוצחים, יהיה מי שיצטרך לחלוק עמו לפחות במקצת מהאחריות. ככל שמספר הנעדרים קטן לטובת טבלת ההרוגים, רגשות של סולידריות וניחומים הופכים לזעם ולדרישה לדין וחשבון. עכשיו מזכירים את האזהרות שלא שעו אליהן, את השאננות שאחזה בממשלה ובקהילה בחלוף יותר משנתיים לפיגוע בשגרירות. צוות המחולצים אינו משחרר את ישראל מאחריות הדדית. יש מי שאומר כי מוטב היה אילו ירושלים היתה מושבת על ידו הארוכה של החיזבאללה, לפני שהיא שולחת את חייליה להסתוף את מנהיגיהם של שיעים קיצוניים.

שמו של המוסד הישראלי נישא בפי כל, גם בפי יהודים שחושבים שידם של אנשי הארגון רב התהילה קצרה מלהושיע. אף שבואנוס איירס הצטרפה במארס 1992 לרשימת יעדי הטרור – פנימי או חיצוני – נפל אסון יולי 1994 על כולם כרעם ביום בהיר. אנשים נזכרים כי ממשלת ישראל שכחה את עוכריה המקומיים של השגרירות, שהפכו נבים לצמיתות בפיגוע ההוא.

מאז יום שני, יום פיצוץ בניין הקהילה היהודית, לא מפסיקים לצלצל הטלפונים במוסדות יהודיים ובתחנות הרדיו בארגנטינה. אשה התקשרה לתוכנית מלל כדי לומר שהיהודים הם הם הטרוריסטים האמיתיים, שמטילים את אימתם על הפלשתינאים. אחרת סיפרה על יחסי שכנות מצוינים עם שכניה היהודים, אבל אתמול הוליכה משפחתה להציע את הדירה למכירה.

חווה לאווין זיהה הורים על עמוד תאורה, והוא הושב שהמטען הונח בתוך מכולת אשפה שהוצבה בסמוך לבית הוועד היהודי.

ד"ר אבי ריבקינד מבית החולים הדסה הגיע לכאן עם צוות החילוץ. ריבקינד הכיר את אליאורה כרמון, שקלה גווע בין הריסות בניין השגרירות שבע שעות לאחר שקרס. כאשר ביקשו ממנו לצאת לדרך, נפרד מאשתו ואמר שגם אם בבואנוס איירס יש אליאורה אחת הקוראת לעזרה, הוא אינו יכול להישאר בבית. מאז מנתחן ריבקינד עם החיילים לאתר חיים.

עד אתמול בצהריים ליווה במבטו ד"ר ריבקינד עוד תשע גופות מרוסקות שהועברו בשקיות פלסטיק אל מכונית המשטרה. בבוקר הוא זיהה רגל טרי על גבי לבנה בשולי האתר. בעוד אנו מדברים הרמקול מכריז על דוממיה. המעמד מזכיר את יום הזיכרון. הכל צופים בקציניים הישראלים המטים אוזנם אל מכשיר הסונר. נדמה היה שמשהו נע במעבה האדמה. המבטים מלווים את כלב הגישוש, אך הכלב מרים מבט אל המאלף והולך לרחרח במעלה גבעת ההריסות.

חייל ישראלי מספר שהוא כבר שנתיים בעסק הזה של פינוי מבנים הרוסים, אך עד היום לא התגזל מזלו אלא לחלץ גוויות. אחרי דקות ארוכות מבקש הכרוז לשוב לעבודה. המתנדבים, צעירים וצעירות, יהודים ולא יהודים, מסתערים על הבוץ. כעבור שעה קלה שלשל בחור צנום אל מה שהיה פעם קומת המרתף. הוא חזר משם בידיים ריקות. הקומה כולה לא ניזוקה כמעט, דיווח. הוא מצא שם שולחנות וכיסאות על עומדם, אך בני אדם לא היו שם.

ברחוב פאסטר הולך להלך אתי מול אנשים עמוסי מזוודות קרועות ושקיות ניילון גדולות. מישהו החזיק בידו מכשיר וידיאו. אלה שכנים, יהודים ברובם, שכניהם נפצעו בתוף. המשטרה התירה להם להציל מעט מרכושם.

מדי פעם מוציאים מתנדבים ספרים ותיקי ארכיון מתוך האבנים. אלה ספרי הקהילה ושרידי הארכיון של יהדות ארגנטינה. השבוע נרשם אחד הפרקים הקשים ביותר בתולדותיה של הקהילה הגדולה והחשובה הזו. יהדות ארגנטינה, ואולי ארגנטינה כולה, אומרים יודעי דבר, לא תהיה אחרי ה-18 ביולי 1994 מה שהיתה לפני כן.

תצלום: שוקי קרן

אלפים השתתפו בעצרת שהתקיימה במוזיאון תל אביב לזכר ההרוגים בפיגוע בבואנוס איירס

אלפים השתתפו בעצרת הזדהות בת"א עם קורבנות הפיגוע בבואנוס איירס

המשתתפים קטעו את נאומו של נתניהו

מאת רוימל ברכה

אלפים השתתפו אתמול בעצרת הזדהות שהתקיימה במוזיאון תל־אביב לזכר הרוגי הפיגוע שאירע בבואנוס איירס ביום שני. עליזה בן רפאל, שבעלה דוד בן רפאל נהרג בפיגוע בבניין השגרירות בארגנטינה לפני שנתיים אמרה: "רציתי לומר שהעם הארגנטינאי והקהילה בבואנוס איירס מביעים את השתתפותנו בצערכם".

שר הקליטה יאיר צבן אמר: "כל כך הרבה קורבנות חפים מפשע היו ואינם, עד שקיימת סכנה שאנו נירגע ואסור שזה יקרה. גורמים אלה, שידם בטרור, לא יפרידו אותנו ולא ירתיעו. המאבק חסר הפשרות בטרור לא יחדל. השלום בוא יבוא".

שגריר ארגנטינה בישראל, חוסה מאריה אוטגי, אמר: "קבלו את הבטחתנו ששני העמים ימשיכו לפעול בצורה נמרצת כדי לחזק את השלום".

משתתפים בעצרת רגזו בעקבות נאומו של יו"ר הליכוד בנימין נתניהו שדיבר, בין השאר, בגנות תהליך השלום. חלק מהם קראו "בוז" "ולא פוליטיקה" וקטעו את נאומו של נתניהו. "כל הסימנים מראים שגם בפיגוע הנוכחי היתה ידו של החיזבאללה שפעל תחת שליטה סורית ובהשראה איראנית", אמר נתניהו, "נגד סוריה יש מה לעשות, כי אנו מקיימים איתה מגע. סוריה צריכה להבין שאנו דורשים ממנה להפסיק את תמיכתה בחיזבאללה".

נשיא פנמה מכחיש כאילו יש קשר בין פיצוץ המטוס בארצו לפיגוע בארגנטינה

פנמה סיטי (אי־פי). התרסקות המטוס ביום שלישי שעבר מזרחית לעיר הבירה של פנמה, בה נספו 21 בני אדם, לא קשורה לפיגוע שהיה ביום שני השבוע במרכז הקהילה היהודית בבואנוס איירס. כך אמר אתמול הנשיא הנבחר של פנמה, ארנסטו פרס באלאדארס. "איני מאמין כי מדובר בהתקפה אנטישמית, משום ששנאה גזענית אינה קיימת בפנמה", אמר הנשיא.

"המידע האובייקטיווי היחיד שיש לנו הוא שהמטוס צנח כתוצאה מהתפוצצות מטען חבלה בעודו באוויר", אמר אתמול פרס באייאדארס בוואשינגטון לאחר פגישה עם נשיא ארה"ב ביל קלינטון. "אין לנו מושג מי הטמין את הפצצה", אמר.

עם זאת, חוקרים בפנמה מסרו כי הם עדיין בוחנים כמה סיבות אפשריות לאסון, שאירע כאשר מטוס של חברת "אלאס איירליינס" התרסק בתוך עמק צר, במרחק 80 ק"מ מפנמה סיטי. רוב הנספים היו אנשי עסקים יהודים.

מקורות רשמיים בפנמה עדיין לא אישרו כי הסיבה להתרסקות היתה מטען חבלה. "אי אפשר בשלב זה לפסול שום אפשרות", אמר חוסיטו גוארדיה, מנכ"ל רשות האווירונאוטיקה האזרחית של פנמה, בתשובה לשאלת כתבים. הוא סירב לדבר על התקדמות החקירה בפרשה.

גוארדיה אמר כי עובדי חילוץ הוציאו שלושים את הגופות האחרונות מההריסות, בעוד מומחי חבלה של המשטרה בוחנים את השברים. צלם שראה את המטוס המרוסק, רובן בארסס, סיפר כי הבחין בקרע עמוק במטוס, המתחיל מאחורי הכנף השמאלית ומגיע עד לזנב המטוס.

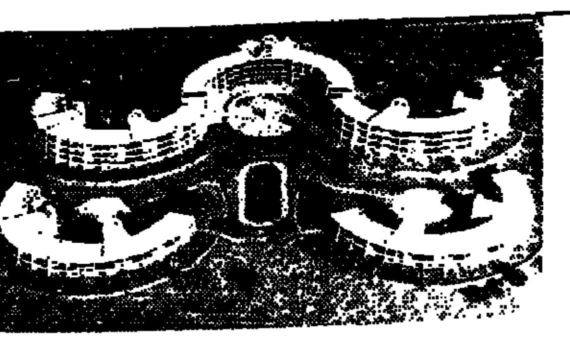

לתשומת לב רוכשי בתי הקייט נאות גולף קיסריה

מספר הטלפון החדש באתר

06-360396

משרד מכירות בת"א - 03-6990370/1

שיא | נאות גולף קיסריה | אזורים

משרד המכירות באתר פתוח בימים א' - ה' 16:00 - 10:00, יום ו' 13:00 - 10:00

עיריית תל-אביב-יפו

תוצאות משאל התושבים מתחם תע"ש

משאל תושבים בתל-אביב-יפו – מגורים או תעשייה – 18-19-20.7.1994

בתאריכים 18-19-20 ביולי נערך משאל תושבים בשכונות נוה-דן ורביבים, בנושא: מגורים או תעשייה. להלן תוצאות המשאל:

אופציה מס' 1א' - מגורים

בעד 340 דירות + 10,000 מ"ר למבני מסחר ומשרדים + מרכז קהילתי - 182 קולות

אופציה מס' 1ב' - מגורים

בעד 325 דירות + הגדלה מקבילה של מבני מסחר ומשרדים + מרכז קהילתי - 471 קולות

אופציה מס' 2 - תעשייה

85,000 מ"ר של מבני תעשייה המיועדים לתעשייה קלה ותעשייה עתירת ידע - 172 קולות

אין העדפה - 132 קולות

המשאל הוא חלק ממדיניות העירייה לשתף, ככל האפשר, את התושבים בתהליכי קבלת ההחלטות בעיר.

עיריית תל-אביב-יפו מודה לתושבי השכונות נוה דן ורביבים על ההשתתפות הערה שגילו במשאל התושבים הראשון מסוגו בישראל.

אבי שטיינמץ
סמנכ"ל עיריית תל-אביב-יפו
ראש מטה המשאל

אריה סגלסון
שופט (בדימוס)
מבקר עיריית תל-אביב-יפו

בס"ד

רעות גאה להציג את בית שלום, החדיש והמפואר שברשת בתי האבות של רעות.

בית שלום

שיבה טובה במרכז ת"א

בואו לבקר בדירה לדוגמא

- בית שלום שבנייתו מסתיימת בימים אלה ממוקם בסמוך לרחובות דיזנגוף ושדרות בן-גוריון.
- בבית שלום יחידות דיור מרווחות לזוגות וליחידים.
- בבית שלום חיים קהילתיים מסורתיים מגוונים וערים.
- בבית שלום טיפול כוללני לעצמאיים ולסיעודיים.

לתאום ביקור בדירה לדוגמא נא להתקשר 03-5372012 03-5224708

חיים ארוכים של אושר וכבוד

רעות

רעות- שרות נשים סוציאלי. רח' מרגולין 5 יד אליהו טל. 03-5372012

בית שלום
רחוב צבי גרץ (פינת שי"ר) ת"א
טל. 03-5224708

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע
המכון למדעי החיים

מודיעים על

המשך הרשמה לתכנית "אתגר" במדעי החיים במסגרת החוג לביולוגיה

תכנית מיועדת לתלמידים מצטיינים בעלי נתוני קבלה גבוהים, שיתקבלו לחוג לביולוגיה (מדעי החיים).

התכנית מבוססת על לימוד עצמי בהדרכה אישית וצמודה של מיטב החוקרים במכון. התלמידים חייבים לעמוד בדרישות לימודי החובה ובסדרה של קורסים ייחודיים שיינתנו במהלך שנת הלימודים.
הלימוד האינטנסיבי וההדרכה הצמודה יאפשרו לתלמידים להתקדם בקצב אישי ולסיים לימודיהם **לתואר בוגר במדעי הטבע (B.SC) בתקופה קצרה משלוש שנים.**

טופסי הרשמה ניתן לרכוש בחנויות "אקדמון", "סטימצקי" ברחבי הארץ ובחנויות הספרים האוניברסיטאיות.
בדואר: במכתב בצירוף המחאת דואר ע"ס 55 ש"ח
לפקודת: אקדמון, ת.ד. 41, ירושלים 91000

לפרטים נוספים נא לפנות אל המזכירות לענייני הוראה של המכון למדעי החיים, בין השעות 08:30-14:30 בטלפון: 02-585337.

תגיד יפה שלום לאוטו.

03-638-20-20

לוח העיר

אותה תפוצה של לוח ידיעות, כ-1/3 מחיר.

באיזור המרכז.

בימ"ש דחה את בקשתם של עוזי משולם ו-11 מחסידיו להשתחרר

מאת משה ריינפלד

עוזי משולם ו-11 מחסידיו שנעצרו לאחר פרשת ההתבצרות בביתו של משולם ביהוד, יישארו עצורים עד משפטם.

שופט בית המשפט העליון, יעקב קדמי, קיבל אתמול ערר של המדינה על החלטתו של שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, אריה אבן-ארי, לשחרר בערבות שלושה מאנשי משולם – את נסים אבקס, גדליהו בראונשטיין ואת דן רוסלר – והורה לצרפם אל תשעת העצורים האחרים. כמו כן דחה קדמי ערר שהגישו תשעת העצורים על החלטת השופט אבן-ארי להחזיקם במעצר עד למשפטם.

השופט קדמי הוסיף להחלטתו דברי גינוי חריפים ביותר למעשים המיוחסים למשולם וחסידיו. בהחלטה צוין כי "חבורתו של משולם לקחה את החוק לידיים ותקפה אנשי משטרה בנשק חם, בבקבוקי תבערה ובאמצעי לחימה אחרים". קדמי הוסיף כי "החבורה לא בחלה שום באמצעי כדי להפגין את כוחה ועליונותה על החוק, תוך זלזול בערכי יסוד של קדושת החיים, זכות הזולת לביטחון ושלטון החוק".

לנאשמים מיוחסת שורה ארוכה של עבירות חמורות ביותר: קשירת קשר לפשע, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ייצור נשק, ניסיון לחבלה חמורה בארם, נשיאת נשק שלא כחוק, איומים, שיבוש מהלכי משפט וסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה. עבירות אלה בוצעו בשני אירועים, שבתקופה שביניהם דחו הנאשמים את כל הניסיונות ליישב את "הסכסוך האליס" במסגרות חוקיות.

קדמי כתב בהחלטתו כי הם שאבו עידוד מהצלחתם "להבהיל" את הגורמים המופקדים על שמירת הסדר הציבורי ואכיפת החוק, והיו משוכנעים ש"היד החזקה שהפגינו היא על העליונה".

מבקשים את חסות החוק

השופט דחה את טענות בא-כוחם של העצורים, עו"ד דרור מקרין, כי יש כוונה לעשות בהם "שפטים" בחסות החוק, וכי הפרשה "הובטחה השלטונית" שניתנה למשולם כי לא ייעצר. קדמי כתב על כך בהחלטתו: "לא תהא זו הגזמה לומר שהמאבק שכפתה חבורה זו על משטרת ישראל, כמי שעומדת ראשונה בחזית השמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי – היה מאבק על דמותה של חברתנו; כאשר כשלון במאבק כזה מעמיד בסיכון של ממש את הסדר והחברתי במדינתנו. עתה, באים הנאשמים, אשר כל אחד מהם נושא באחריות הכוללת לאירועים הקשים, ואשר כל אחד מהם תרם תרומה ממשית להתרסה הבוטה נגד מוסדות החברה ושלטון החוק – שהוא מקור כוחם של מוסדות אלה – ומבקשים את חסותו של החוק, שזה עתה הציגוהו ככלי ריק והפכוהו לאסקופה נדרסת; ואת – כשהם מגלגלים עיניים צדקניות כלפי מעלה וטוענים לחוסר הגינות שבאי-קיום 'הבטחות שלטוניות', שנסחטו באיום ממשי של שימוש בנשק חם, ומבקשים לתת אמון בהבטחותיהם שלהם, שלפיהן כל שאירע לא היה אלא סיוט, וחלום בלהות שחלף; וניתן עתה לבטוח בהם, שלא יעשו דבר שיהא בו כדי לסכל החזרת הסדר על כנו ועשיית צדק עימם".

קדמי הסביר כי מעצרם של 12 הנאשמים נועד להשיג שתי מטרות. האחת, ביטוי החומרה היתרה הגלומה בהתנהגות העבריינית המיוחסת להם בכתב האישום. והאחרת, למנוע סכנות השפעתם. יש סכנה כי הנאשמים יפגעו באנשים שתרמו, לדעתם, לכשלונם ולהעמדתם לדין; יש גם סכנה כי הנאשמים יתארגנו מחדש למאבק אלים ואף כי הם יעשו להכשלת משפטם.

ביהמ"ש העליון קיבל ערעור אב שחויב בבדיקת רקמות נוספת

מאת משה ריינפלד
סופר "הארץ" לענייני משפט

בית המשפט העליון קיבל אתמול ערעור של אב לילדה שנולדה לו מחוץ לנישואין, על החלטת ביהמ"ש המחוזי בירושלים להורות לו לקיים מחדש בדיקת רקמות, לאימות אבהותו.

נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר, והשופטים יעקב קדמי ודליה דורנר, הורו להחזיר את הדיון בתביעתו של האב לקיים צו הסדרה לאפשר לו לבקר את בתו.

הילדה בת ה-6 נמצאת כיום ברשות האם, שכיבתיים נישאה וילדה ילדים נוספים. בבדיקת רקמות שנעשתה בעבר נקבע כי המערער הוא אבי הילדה, והעניקה לו זכות לבקרה. אולם לטענת האב, האם ובעלה עושים כל שביכולתם כדי למנוע ממנו את זכות הביקור, וכבר זמן רב לא נפגש עם בתו.

לטענת האם, הילדה מסרבת כעת להיפגש עם אביה. שופטת בית המשפט המחוזי, יעה הכט, קבעה כי האם ובעלה אכן מכשילים כל פגישה בין האב לבתו. עם זאת, נעתרה השופטת הכט לדרישת האם ובעלה כי האב יעבור בדיקת רקמות מחודשת, משום שלטענתם אבהותו מוטלת בספק.

בפסק הדין של ביהמ"ש העליון שקיבל את ערעור האב, כתב הנשיא שמגר כי אין כל הצדקה לקיים בדיקה נוספת. הוא ציין כי אין די בהעלאת ספקות מילוליים מפי בעלה של האם כדי לבצע את הבדיקה. שמגר גם דחה את דרישת בעלה של האם לבדוק את פוריותו של אבי הילדה: "אין בכל אלה אלא תכסיס להשהיית ביקורו של האב אצל בתו", כתב שמגר.

בפסק הדין צויין כי המגמה לכל נקיטת עמדה נוספת בפרשה היא קיום בדיקה פסיכולוגית של הילדה. על פי הצעת רשויות הרווחה, תעבור הילדה לזמן מה לבית סבתה, כדי לאפשר בדיקה זו. לבית המשפט נמסר כי הסבתא מסכימה לכך. על האם ועל בעלה הוטל לשלם לאב הוצאות משפט בסך 1,000 שקל.

תצלום: מיקי קרצמן

יעקב קריין, החשוד בהתעללות, בבית המשפט. על פי החשד בעט קריין בכלבת פינצ'ר, שנפגעה קשות בראשה ומתה מפציעה

החשוד בהתעללות בכלבה ובגרימת מותה: "עשיתי את זה מעצבים ועייפות"

דוברת "תנו לחיות לחיות": כדאי שירד למחתרת

מאת משה מובאל

"עשיתי את זה מעצבים ומעייפות", אמר אתמול יעקב קריין, בן 25 מיפו, שהודה כי בעט בכלבה וגרם למותה. שופטת בית משפט השלום בתל אביב, חיותה כוחן, דחתה את בקשת המשטרה לשלוח את קריין להסתכלות פסיכיאטרית, ושחררה אותו בערבות.

מחקירת המשטרה עולה כי קריין יצא שלשום לפנות בוקר ממקום עבודתו במאפיה-מסעדה בחוף גורדון, שם הוא עובד כמנהל המסעדה ובדרמן. ב-3:30 הגיע קריין לרחוב פינסקר 32, ושם, לטענתו, "נטפלה" אליו הכלבה. לדבריו, הוא ניסה להניסה, ללא הצלחה.

בזות המשטר האוחזי צפה באירוע: קריין מעיף כלבת פינצ'ר באוויר לגובה רב, ולאחר מכן בועט בה בחוזקה. בשש שעות לאחר שהועברה הכלבה לעמותת "תנו לחיות לחיות" נמסר מהעמותה כי הכלבה, בת 4 חודשים, שסבלה מפגיעות קשות בראשה, מתה מפציעה.

חוקר המשטרה טען אתמול בבית המשפט כי יש באחרונה גל של מקרי התעללות בבעלי חיים. לדבריו, החשוד הודה בחשד המיוחס לו, אך הכחיש כל קשר למקרים האחרים. החוקר ביקש להאריך את מעצרו של החשוד בשבעה ימים נוספים, כדי להמשיך לחקור האם קיים קשר בין המקרה האחרון למקרים קודמים של התעללות בבעלי חיים, וכן לשלוח אותו להסתכלות.

החשוד ביקש שלא לשלוח אותו להסתכלות, משום שלדבריו "אין לי בעיה נפשית". פרקליטו, עוה"ד נאווה דהן וצבי לידסקי, ביקשו לשחררו, משום שלדבריהם הוא הודה במעשה והביע חרטה.

השופטת כוחן כתבה בהחלטתה כי "קשה לי לקבל את הסברו של החשוד, אך החקירה בתיק הסתיימה, ואין הצדקה להחזיק את החשוד במעצר". השופטת כתבה כי היא לא מצאה סימן לכך שהחשוד סובל מבעיה נפשית, ולכן אין לשלוח אותו להסתכלות.

"במשך הדיון ישבה דוברת עמותת "תנו לחיות לחיות" אתי אלטמן באולם ולא חדלה לבכות. בעקבות החלטת בית המשפט אמרה אלטמן כי "אני מאוכזבת קשות. כמו שאני מכירה את הציבור, ואני לא מאיימת, כדאי לו לחשוד להישאר באנו כביר, שם לפחות הוא יהיה מוגן. אני מציעה לו שירד למחתרת".

איש עסקים מאשדוד חשוד באונס קטינה

מאת רניאל אביב

איש עסקים ידוע מאשדוד חשוד בביצוע אונס ומעשה מגונה בקטינה בת 14. האיש נעצר בראשית השבוע והובא בפני שופט בית משפט השלום בעיר, חביב עמר, שהורה להאריך את מעצרו בארבעה ימים. השופט נעתר לבקשת פרקליטו של החשוד, לאסור את פרסום הפרשה.

אתמול נעתר שופט בית משפט השלום, שלמה שהם, לבקשת עיתונאים, לפרסם את דבר מעצר החשוד, אך אסר פרסום הפרטים המזהים של המעורבים בפרשה.

האונס בוצע על פי החשד בראשית החודש. בא כוח המשטרה, פקד חיים חכמון, אמר בדיון בבית המשפט, כי על פי החשד בוצע האונס בביתו של החשוד, כאשר התבקש על ידי הקטינה למרוח על גבה שמן שיזוף. לטענת חכמון, החשוד באונס-ואשתו ניסו בטרם מעצרו לשבש את החקירה. חכמון חשד כי עם שחרורו הוא עשוי להמשיך לחבל בחקירה.

פרקליטו של החשוד, עו"ד יצחק נינו, אמר כי החשוד מכחיש את ההאשמות המיוחסים לו. כנגד לטענתו קבע השופט כי מעיון בחומר החקירה קיים יסוד סביר לחשד המיוחס לחשוד. המשטרה שחררה אתמול את החשוד בערבות עצמית.

בקשה לחדש הדיון בבג"ץ בעתירה לשנות הנוסח האחיד על מציבת חייל

מאת משה ריינפלד

הוריו של עוזן ויכסלבאום ז"ל, שנספה באסון צאלים ב', הגישו אתמול בקשה לבית המשפט הגבוה לצדק לקבוע מועד קרוב ככל האפשר לדיון הנוסף בפסק הדין שדחה את עתירתם לחייב את שר הביטחון ואת המועצה הציבורית להנצחת החייל להוסיף לכתובת האחידה שעל מציבת בנם, את שמות אחיו.

בבקשה שהגישו שמואל ותוה ויכסלבאום, באמצעות עו"ד יעקב נאמן, נאמר כי עד כה לא הוקמה כל מציבה על קברו של בנם, והדבר גורם להם עוגמת נפש ומקשה עליהם שבעתיים כאשר הם באים לבית הקברות להתייחד עם זכר בנם.

בפסק הדין של בג"ץ והלו לדון המשנה לנשיא בית המשפט העליון, אהרן ברק, והשופטים שלמה לוין, אליעזר גולדברג, אליהו מצא ודליה דורנר. לפני כחודשיים חצי הציעו חמשת השופטים כי המועצה הציבורית להנצחת החייל תשוב ותדון בעתירת ההורים. על פי החלטת השופטים, היתה המועצה אמורה לדון בעניין ולהעביר את המלצתה לשר הביטחון תוך 30 יום, ובית המשפט אמור היה להתכנס שוב עם קבלת ההמלצה, כדי לדון בה.

על-פי בקשתה של באת כוח שר הביטחון והמועצה, עו"ד גילי ארד מפרקליטות המדינה, הסכימו ההורים להאריך את מועד תשובת המועצה עד 15 ביולי. ואולם אף כי חלף כבר שבוע ממועד זה עדיין לא קיבלו ההורים כל תשובה. בני משפחת ויכסלבאום מציינים, כי מדובר בעתירה שעניינה כבוד המת וכבוד החיים, וכל דחייה במועד הדיון, שפירושה דחייה נוספת של סיום המחלוקת כולה, מוסיפה על כאבה וסבלה המתמשך של המשפחה השכולה.

נדחתה עתירה להחזיר את שלט הנצחת התימנים מכינרת

מאת משה ריינפלד

בית המשפט הגבוה לצדק דחה אתמול את עתירת משפחותיהם של יוצאי תימן, שהתיישבו בראשית המאה לחוף הכינרת, להציב מחדש שלט הנצחה לזכרם, אשר הוסר באחרונה מהקיר החיצוני של "בית המוטור" בקבוצת כינרת.

נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר, והשופטים יעקב קדמי ודליה דורנר קבעו, כי העתירה הוגשה כלא הכנה מספקת, ואין בה דבר שיצדיק את התערבות בג"ץ. עם זאת, קבעו השופטים, כי לעותרים נשמרת הזכות להגיש עתירה נוספת אם יכינו אותה כנדרש.

בפסק הדין העיר הנשיא שמגר, כי ההתעניינות מיוחדת להלוסין, ואפשר לחסוך אותה אם תיענה בקשת המשפחות להתקין את השלט על הקיר החיצוני של "בית המוטור". "זו בקשה צנועה, שלא צריך להיות קשה להיענות לה, אם קבוצת כינרת תגלה רצון טוב".

גרמניה תעמיד לדין את וולפגנג פוגל, שסייע בשחרור שרנסקי

מאת יהודית וינקלר

בון (מיוחד ל"הארץ"). וולפגנג פוגל, מי שנודע כמתווך בעסקות חליפין בינלאומיות של מרגלים, ובין השאר היה מעורב בשחרורו של אסיר ציון נתן שרנסקי, יועמד לדין בספטמבר בברלין. לפני שנה הודיעה התביעה, כי אין בכוונתה להעמידו לדין. עתה היא חזרה בה ומאשימה אותו בהפרת אמונים ובעדות שקר.

כתב האישום מפתיע, שכן כוונתה המקורית של התביעה היתה להעמיד את פוגל לדין על סחיטה מאזרחים מזרח-גרמנים, שביקשו את שירותיו כעורך דין כדי לעבור באופן חוקי למערב גרמניה, וכן על עבירות מס.

יצוין, כי אישים בישראל אף ביקשו מפוגל לסייע בקבלת מידע על רון ארד ונעדרים אחרים.

אוניברסיטת תל-אביב
המרכז ללימודים בינלאומיים ע"ש מוריס א. קוריאל
מלגות מחקר בתחום היחסים הבינלאומיים
מרכז קוריאל ליחסים בינלאומיים באוניברסיטת תל-אביב מעניק מדי שנה 5 מלגות מחקר בתחום היחסים הבינלאומיים ע"ס 5,000 דולר כל מלגה.
תחרות המלגות פתוחה לבעלי תואר מוסמך ומעלה בכל הדיסציפלינות האקדמיות העוסקות ביחסים בינלאומיים.
עדיפות תנתן להצעות מחקר בנושא: "אתניות, קהילתיות והאתגרים הניצבים בפני מדינת הלאום".
על המועמדים להגיש הצעות מחקר מאושרות, קורות חיים (+ פרטים אישיים), 2 מכתבי המלצה ורשימת פרסומים.
מועד סגירת תחרות המלגות הינו 30.9.94.
לפרטים נא לפנות למזכירות המרכז, בטלפון 6407193/8(03) או בפקס – 6407198(03)

כלנית - המרכז לתוכנות PC
נציגים ומפיצים של: Microsoft NOVELL Lotus Borland Computer Associates
יבנה IBM Adobe MathSoft
המבצע טלפונית הינם לקופות כלנית.
חדש! קטלוג התוכנה הגדול בישראל! להשיג בדוכני העיתונים ובכלנית.
מרכז הדרכה מאושר ATC של Microsoft
מחלקות מיוחדות לעסקים, מוסדות ודילרים.
חומה ומגדל 16 ת"א 67771 טל' 03-5372929 (רב קווי) פקס. 03-5372928

QUATTRO PRO 5.0 DOS/WINDOWS 289 ₪
ORGANIZER 1.1 (כולל עברית מלאה) ניהול זמן ופעילויות + חייגן מבצע 267 ש"ח
COMPUTER ASSOCIATES
CA-SUPER CALC שניים שהם אחד גיליון אלקטרוני ומערכת MODELING בתוכנה אחת מחיר מבצע: 239 ש"ח
CA-SUPER PROJECT סטנדרט חדש לניהול פרוייקטים בעברית מבצע: 1485 ש"ח + קורס בן יומיים
Wincomm Pro תוכנת התקשורת המובילה תחת Windows 357 ש"ח
תוכנות NOVELL במבצע!
מקצוען PC אם הנך שולט/ת בתוכנות המופיעות במודעה אנא פנה/י לורד 03-5372929
כלנית: הטבות המפורטות והמחירים בכפוף להנחיות, הם ביחידות כספיות, כל המחירים בשקלים עפ"י שער הדולר היציג ולא כוללים מע"מ.

תוכנות עזר Symantec, Quarterdeck ועוד
המחיר בש"ח לא כולל מע"מ
NORTON UTILITIES 8.0 – חדש! 506 | LAPLINK PRO 506
NORTON COMMANDER 4.0 288 | COMMSUITE – חדש! 537
NORTON DESKTOP WINDOWS 506 | PROCOMM PLUS (DOS) 326
PC TOOLS PRO 9.0 – חדש! 536 | PROCOMM PLUS WINDOWS 444
מבצע QEMM - מחיר 273 ש"ח
חישובית זהב תוכנה להנהח"ש + ניהול עסק החל מ- 282 ₪
Windows NT עם השירות של בינת. מערכת ההפעלה המתקדמת עבור: Client-Server Computing אשר תוכננה לנצל את הכוח המקסימלי מהמחשב שברשותך. טלפן מייד לקבלת פרטים ולמחיר מבצע!
חדש! WinFax PRO 4.0 NET התוכנה לשיגור פקסים הנפוצה בעולם!
מבצעי Microsoft: Office 1379 ₪; Excel 689 ₪ במקום 1737 ₪; Word 689 ₪ במקום 1737 ₪
52% מהשוק בחרו מיכפל יד: מהדורה 7 התוכנה המובילה למשכורות ל-PC: משחקי שכר, גילום, טפסים 126, 106, 102, 101, מהירה ביותר. חינם! תוכנית מיוחדת להקשה רטרואקטיבית של תלושים שחושבו ידנית או בלשכת שרות. תוכנת שכ"ע לעובדי השטחים: טלפן!
מבצע Lotus מחיר מבצע 369 ש"ח ורסיות Lotus 4.0 windows, 2.4, 3.4 כולל תמיכה וספרות עברית מלאה.
תקדין CD-ROM מאגר המידע המוביל לעורכי דין רק 749 ש"ח מחיר מיוחד לסטודנטים רק 479 ש"ח
נמר כלא באבצע! התוכנה המובילה בניהול מח' רכב על לקוחותינו נמנים: דלק, דור כימיקלים, ישקר, דפי זהב ועוד...
Microsoft Project במבצע 2099 ש"ח כולל עברית+תמיכה וליווי של אמן כרמון-מומחים לניהול פרוייקטים ומידע.
מעבדי תמלילים קונים בכלנית!
Qtext הדש! מעבד התמלילים המובן מאליו. 777 ₪ ($259)
אב א-ב מעבד תמלילים +6.2 א-ב משרד ממוחשב
Einstein איינשטיין פלוס כולל מיילר: 499 ₪ ($166)
WORDMILL המעבד שמעבד גרסה 5.2 חדישה!! FAXMILL חדש!
דגש 1.1 חדש! עברית מלאה ללא הגנה!! מבצע 499 ש"ח
CorelDraw 4.0 התוכנה המושלמת לעיצוב גרפי. טלפן למחיר מבצע! במבצע!
מידע כללי | מידע במחשבים | מידע ברפואה | כלנית המחירים כוללים מע"מ | מידע לעורכי דין: תקדין 869 ₪

صكنا من الاهل

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

ליטא הביסה את ישראל 88–68

נבחרת הנוער תתמודד על מקומות 9–12 באליפות אירופה לנוער

גיא זנו (במרכז), נחסם על ידי שני שחקנים ליטאים
תצלום: עוזי קרן

מאת אריה ליבנת

נבחרת ישראל נבגעה 88–68 (39–29) לליטא ותתמודד על מקומות 9–12 באליפות אירופה לנוער בכדורסל. המנצחת בין ישראל לגרמניה במשחק שיהיה היום (17.00), תשחק כנראה נגד אוקראינה. אם תפסיד ישראל, היא תשחק נגד המפסידה בהתמודדות בין טורקיה לרוסיה.

העולות לחצי הגמר מ"הבית הישראלי" ייקבעו רק היום. איטליה תעלה אם תנצח את ליטא או שסלובניה תפסיד ליוון. סלובניה וליטא צריכות לנצח, ויוון תעלה אם תנצח את סלובניה בהפרש גדול מ־4 נקודות, ואיטליה תנצח את ליטא.

ישראל נקלעה לפיגור 31–14 בדקה ה־14 בגלל בעיית גובה בשמירה על אנדריוס יורקנאס (2.04), קסטוטיס סטטוקאס (2.00) וגריוס קרליקאנובאס (2.04) שקלעו מכפנים ומבחוץ, סחטו עבירות רבות ודייקו ב־11 מ־12 מהעונשין. בהמשך השתפר המשחק של ישראל. ירון להט עלה מהספסל והוסיף מהירות, לחימה ורוח קבוצתית. יחד עם עם שיפור בקליעה מבחוץ של גיא זנו ירדה הנבחרת להפסקה בפיגור 39–29 בלבד.

המשך היה מעודד עוד יותר. רועי אייל חזר מהספסל כדי לסייע לאלון שטיין לשפר את קליעתו. שטיין, אחרי מחצית ראשונה ירודה (1 מ־7), סיים את המשחק עם 21 נקודות. מתקפה של 10 נקודות רצופות שלו בשתי דקות, הקטינו את הפיגור עד 64–59 (דקה 33). למזלם של הליטאים ההמומים, היה להם את וידרונס אורבנאס, שעם 1.97 מטר בלבד, קלע במחצית השניה חמישה כדורים חוזרים בתקופה מעל זנו, ירום ורווה.

הסיכום של רווה היה מאכזב. שש נקודות ושבעה ריבאונדים היו מנת חלקו של מנטר העתיד של ישראל, ופעולות טיפשיות שלו בזמן קריטי גרמו להחלפתו. לישראל עוד היה סיכוי (65–70), אבל בעיית העבירות שגרדה עוד מהמחצית הראשונה, נתנה אותותיה. רווה הוחלף, גדי ירום (טוב), להט ושטיין יצאו בחמש עבירות והליטאים קלעו 16 נקודות ללא מענה, בדרך לניצחון 88–68.

● לליטא: סטטוקאס 19, אורבנאס 16, מרצ'וליאניס 16, יורקנאס 15, קרליקאנובאס 11, קובאליוקאס 9, יאסקיביצ'יוס 2.

● לישראל: שטיין 21, זנו 14, אייל 10, ירום 8, רווה 6, להט 6, סהר 3.

שפטו פרנסיסקו פואנדז (ספרד) ודומאן ריגי'ק (אוקראינה), 3,000 צפים, ביד אליהו.

קרואטיה וספרד לחצי הגמר

מאת אריה ליבנת

נבחרות קרואטיה וספרד, עלו אתמול לחצי גמר אליפות אירופה לנוער. המשחק ביניהן היום (15.00) יקבע מי תסיים ראשונה בבית א'.

קרואטיה גברה על צרפת 83–69 (25–43). דוברארקה זמליץ' עם 21 נקודות, איגור מיליצ'יץ' 14 ומאטה מיליסיץ' 13 נקודות ו־11 ריבאונדים בלטו בקרואטיה. דאן קריני עם 14 נקודות היה הבולט בצרפת.

ספרד הביסה את טורקיה 81–61 (25–31). רודריגו דה לה פואנטה קלע 36 נקודות, קלט 12 ריבאונדים והוסיף 6 בישולים. רכז טורקיה, בורה סאנקר, קלע 18 נקודות.

● רוסיה – אוקראינה 98–82 (50–44). לרוסיה: רודלאן אלייב 27. לאוקראינה: פאבל צ'צנוב 17.

יוון ניצחה את גרמניה 71–65 (34–37) לאחר משחק שקול מאוד.

במשחק הטוב עד כה באליפות ניצחה איטליה את סלובניה 72–71 (35–34). סמואל פודסטה (2.00 מטר) עצר את דאריצ'אב נסטורוביץ' (2.12 מטר) על 14 נקודות וחמישה ריבאונדים בלבד.

טבלת בית א'

1.	קרואטיה	4	273–322	8
2.	ספרד	4	281–313	7
3.	צרפת	4	289–304	6
4.	רוסיה	4	325–309	5
5.	טורקיה	4	300–273	5
6.	אוקראינה	4	376–323	5

טבלת בית ב'

1.	איטליה	4	265–272	7
2.	סלובניה	4	264–297	7
3.	ליטא	4	304–344	7
4.	יוון	4	306–316	6
5.	ישראל	4	291–250	5
6.	גרמניה	4	307–258	4

ביהמ"ש למפרק הפועל י-ם: לא לשחרר את נוריס קולמן

מאת אלי פרוסי

נציגי החברה המאבטחת של הפועל ירושלים הצליחו לאתמול להשיג צו בית המשפט המורה למפרק הקבוצה, עו"ד איתן הטהר, לא לשחרר את נוריס קולמן. חברי הנהלת הפועל ירושלים שוחחו אתמול עם קולמן שאמר להם כהוא חתום במכבי תל אביב ובהפועל ירושלים.

ירושלים, שגייסה את הסכמים להשארתו של קולמן, מתכוננת לפנות לכל הערכאות המשפטיות, כדי להשאיר את קולמן בקבוצה.

● ליאור אדירפי עשוי להתמנות לקפטן הפועל תל אביב בעונה הבאה. אתמול הוא ערך אימון ראשון העונה עם הקבוצה. מילטון ואגנר יגיע היום ויצטרף לאימונים מחר. בשבוע הבא יוחלט לגבי הזר השני.

● חן ליפין ביטל את תביעת הבוררות שלו נגד הפועל גליל עליון אחרי שהגיע להסדר עם הנהלת הקבוצה.

● פיב"א עשוייה להקים בקרוב מסגרת חדשה שתיקרא: אליפות אירופה עד גיל 20, בגלל הפער הגדול בין גילאי הנוער (עד גיל 18) לעתודה (עד 22).

● זוראן סאוויץ' חתם לעונה נוספת בפאוק סלוניקי, שעשויה להיות יריבת הפועל תל אביב בסיבוב השני בגביע האלופות. אריק (סליפר) פלויד וג'יימס אדוארדס עשויים לשחק בפאניוניוס אתונה.

● דניצה נאקיץ' (1.82), שחקנית השנה באירופה ב־1991, ששיחקה בנבחרת יוגוסלאויה באליפות אירופה לנשים לפני 3 שנים בישראל, מועמדת להיות הזרה השניה של אליצור חולון.

אריה ליבנת

אריס תארח את הפועל באר שבע לאור זרקורים

מאת עוזי דן

אריס סלוניקי, ידידתה של הפועל באר שבע בגביע אופ"א, תחזור היום ממחנה האימון בבולגריה. ביום שני אמורה אריס לקיים משחק ידידות נגד צסק"א סופיה הבולגרית.

ראשי הקבוצה קבעו, כי משחק הבית נגד באר שבע, ב־9 באוגוסט, ייערך בשעה תשע בערב. באריס יודעים שבאר שבע לא רגילה לשחק לאור זרקורים ומקווים שהשעה המאוחרת תעזור לקבוצה היוונית.

● קאזיגו ולצבורג, ידידת מכבי חיפה בגביע האלופות, ניצחה אתמול במשחק אימון את אדמירה ואקר 1–5. הרכש מקרואטיה, בלאזן בלארדינביץ', הרשים והבקיע שני שערים. הטור כבש צמד גם הוא וקוציאן הוסיף שער. לא פחות מ־1500 איש צפו במשחק.

ממשלת ברזיל פטרה את הנבחרת ממכס ושר האוצר התפטר

ברזיליה (ע"צ). שר האוצר והמכס של ברזיל, אודירים לופס פילו, הודיע אתמול כי הוא מתפטר מתפקידו, עקב לחצים בממשלה שהופעלו עליו כדי שיאשר את כניסתם לברזיל של כוכבי נבחרת הכדורגל, מבלי שישלמו מכס על מטענם.

הכדורגלנים שובו בפעם הרביעית בגביע העולם, שבו מארה"ב עם מטען שמשקלו 17 טונות, שכלל בעיקר כלי בית, מוצרי חשמל ומחשבים.

"ברגע שאנשי משרדי אינם יכולים למלא את תפקידיהם, נראה לי שהגיע הזמן שאעזוב את משרתי", הסביר השר.

אליפות דרום אמריקה בכדורגל לקבוצות מתחדשת מחר בלילה

מאת עוזי דן

הגביע העולמי מאחורינו ועוד פחות משלושה שבועות תתחיל העונה בגביעי אירופה. אבל בדרום אמריקה יתחדשו כבר מחר בלילה משחקי אליפות דרום אמריקה לקבוצות, הנוכר בשם גביע הליברטדורס.

השלב המוקדם התקיים בתחילת השנה ומ־20 הקבוצות (שתיים מכל מדינה החברה בהתאחדות הדרום אמריקאית) עלו 15 לשמינית הגמר, שלושה מכל אחד בחמשת הבתים (כל בית היה מורכב מארבע קבוצות). האלופה סאו פאולו עלתה אוטומטית לשמינית הגמר.

שלב שמינית הגמר התקיים באפריל, בשיטת בית וחוץ, אבל משחק הגומלין האחרון בין סאו פאולו לפאלמייראס נדחה בגלל סיבות שונות, כולל ההכנות לגביע העולם ויתקיים מחר בלילה. המשחק הראשון בין השתיים, ב־24 באפריל, הסתיים ב־0–0.

שטיך ניצח את סקוף בטורניר בשטוטגארט

מיכאל שטיך, מדורג 1 בטורניר שטוטגארט, ניצח אתמול בסיבוב השלישי של הטורניר את הודסט סקוף 7–5, 6–3. ייבגני קאפלניקוב גבר על יונס אל איינאוני ממרוקו 6–7 (8–6), 6–4. אנדרי אגאסי (10) גבר על אלברטו קוסטה 6–4, 6–1, 6–0.

משאל של מאמנים ושחקנים על "הנער הנצחי של הכדורסל"

עד מתי, מיקי ברקוביץ'?

ב־17 בפברואר 1995 הוא יהיה בן 41. כושרו הגופני מצויין, אך מעמדו הרם בליגה שמרבית מאמניה הם בני גילו, גרם לקבוצות רבות לא לגלות עניין בהתחמתו לעונה הבאה, נכון לעכשיו. מבחינה מקצועית הפך מיקי מוירטואוז, שמסוגל להקפיץ אלפים ביציעים בפעולה נדירה, לשחקן קבוצתי, כולל שיפור בולט בהגנה. בכדורסל הישראלי גורסים גם שלא לציטוט, שזו צריכה להיות העונה האחרונה שלו. הוא חושב אחרת

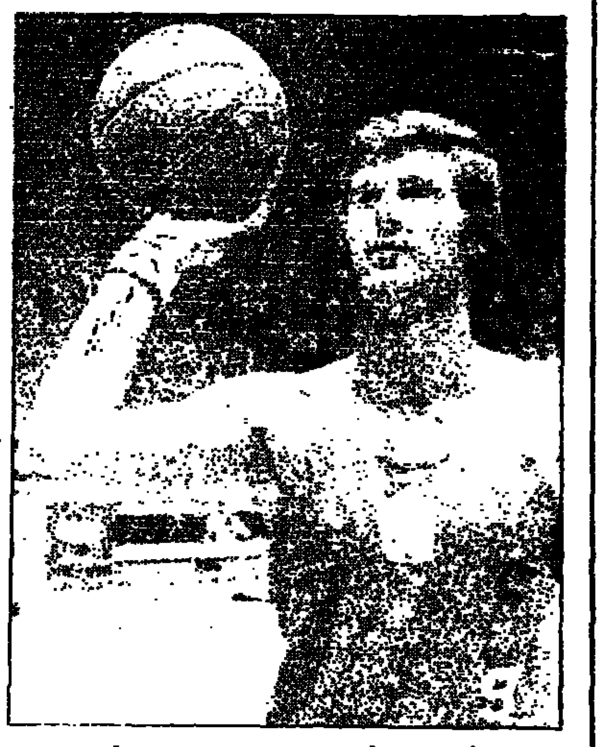

מיקי. בגיל 22 (בתצלום) היה בין הכוכבים הגדולים באירופה

ברקוביץ'. בגיל 41 הוא עדיין מתעקש להתפרנס מכדורסל

מאת אלי פרוסי

מיקי ברקוביץ' ידרוך גם בעונה הקרובה באולמות הכדורסל בליגה הלאומית. עדיין לא ברור היכן ייעשה זאת 'הנער הנצחי של הכדורסל הישראלי', אולם הוא נחוש בדעתו להמשיך לשחק.

ברקוביץ', שבפברואר הקרוב ימלאו לו 41, עורר חילוקי דעות בחוגי הכדורסל בארץ בקיץ האחרון, גם עקב חוסר העניין שגילו בו רוב קבוצות הליגה, ושגרם לו לפנות לאיגוד הכדורסל בבקשה לא להיחשב כהעברה, בזכות פועלו בכדורסל בישראל. יש הגורסים שרצוי שברקוביץ' יפרוש הקיץ, אחרים מתעקשים שמצבו הגופני מצויין ואין מניעה שימשיך, אם זה רצונו.

מבחינה מקצועית, הפך מיקי בשנים האחרונות משחקן מגוון, וירטואוז ופנטזמן, שרק בשביל העברת הכדור מאחורי הגב בדרך לעוד סל, היה הקהל נוהר ליד אליהו – לקלע תוך שיפור בנגש הקבוצתי במשחקו, שכלל בעיקר שיפור מודעותו למשחק ההגנה.

עשרה אנשי כדורסל, שהיו מעורבים בקריירה העשירה ורצופת ההישגים של ברקוביץ', מביעים כאן את דעתם אם הוא צריך לפרוש מהכדורסל היום.

ארואסטי: רבים היו רוצים להיראות היום כמוהו

מוטי ארואסטי שיחק עם ברקוביץ' בכל הגילאים, במכבי ת"א ובמכבי ראשל"צ, והיה לו חלק גדול בהצלחתו של ברקוביץ':

"כמו שהליגה נראית, הוא יכול לשחק עד גיל 80. הגזמתי קצת, אבל הליגה בעונה האחרונה לא היתה מציאה גדולה. מיקי נמצא ביכולת טובה והרבה שחקנים היו רוצים להיראות היום כמוהו. לדעתי, זו השנה האחרונה שלו בתור שחקן פעיל. הוא מכוכב גדול ועדיין יש לו מה לתרום לכדורסל הישראלי".

קליין: גם בשנה שעברה היו למיקי משחקים מצויינים

רלף קליין, המנהל המקצועי של מכבי ת"א, אימן את מיקי בנבחרות הקאדטים והנוער, במכבי ת"א ובנבחרת ישראל:

"ברקוביץ' שומר על עצמו יותר מכל שחקן אחר בליגה. בכל השנים שאני זוכר אותו, הוא מהיותו נער, הוא השחקן הגדול ביותר שהיה לכדורסל הישראלי. הגיל לא צריך לשמש כאן כמדד. גם בשנה שעברה היו לו משחקים מצויינים. לי לקח אמנם עשר שניות כדי להודיע שאני פורש, אבל מיקי יודע מה צריך לעשות עם עצמו. אני מעריך שהוא יפרוש בעוד שנה. איך שהליגה נראית הוא יכול להמשיך לשחק גם בשנים הקרובות, אבל אני מעריך שברגע שהוא יחליט שהוא לא חי את החיים הספורטיביים, הוא יפרוש".

מזרחי: האדם הוא השופט הטוב ביותר של עצמו

שמעון מזרחי, היו"ר הנצחי של מכבי ת"א:

"אני חושב שהאדם צריך להיות השופט הטוב ביותר של עצמו. אם מיקי מרגיש שהוא עוד יכול לשחק ולתרום, זה נתון לשיפוטו. הוא נמנה עם סוג השחקנים שרק הוא יודע אם הוא כשיר למשחק. צריך לזכור שאין לו אח ורע לתרומה שלו לכדורסל, ובהישגיו בנבחרת, ואני חושב שאת המינימום שהאיגוד יכול להעניק לו הוא נתן לו השבוע וזה לא מעיד על התבונות מצידו של מיקי בבקשתו זו. זקנתו אינה מביישת את בגרותו".

דניאל: קשה למיקי לעזוב קריירה כה מפוארת

מוטי דניאל שיחק עם מיקי בעונתו האחרונה כשחקן מכבי ת"א, ב־1988:

"הלוואי שגם אני אוכל לשחק בגיל הזה. אם הוא מרגיש שהוא צריך לשחק, אף אחד לא יכול לקבוע לו אחרת. קשה למיקי לעזוב קריירה כל כך מפוארת. הוא בחר ללכת לירושלים לקחת משהו אחר והיה לו מזל רע שהקבוצה נפלה. אם היה מפסיק לשחק לפני שמונה שנים, הוא היה נכנס לקטגוריה של האחד והיחיד בכל הזמנים. קשה לו היום כנראה להשלים עם זה שהוא בין השחקנים הטובים בליגה, אבל יש טובים ממנו. אף אחד לא יכול לקחת ממנו את מה שעשה".

שרף: בכושרו הנוכחי הוא עדיין יכול להמשיך

צבי שרף, מאמן הפועל ת"א, אימן את ברקוביץ' במכבי ת"א, במכבי ראשל"צ ובנבחרת ישראל:

"ברקוביץ' מכור למשחק. הוא אוהב את המשחק בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו. קשה לי ולכולם להבין מה בליבו. רצונו של אדם כבודו. מיקי מסמל אהבה למשחק, אופי, מנהיגות והרצון עז לנצח. הקהל עדיין אוהב אותו בכל מקום אליו הוא מגיע וכל הכבוד לו. מיקי יודע שהיום הוא לא בשיא כושרו, אולם בכושרו הנוכחי הוא עדיין יכול להמשיך. גם לפני עשר שנים אמרו שהוא גמור, אבל הדם של הכדורסל זורם בעורקיו".

חרוש: אפילו בשנה שעברה שיפר את משחק ההגנה

יורם חרוש, מאמן מכבי ירושלים ומאמנו של מיקי בעונה האחרונה בהפועל ירושלים:

"מיקי כבר ילד גדול בשביל להחליט מתי יפרוש. הוא שיחק אשתקד ביכולת סבירה. מי שראה אותו מתאמן, יודע על מה אני מדבר. הגוף של מיקי זה דבר מדהים. אם היה מדובר בשחקן שהגוף שלו בוגד בו ונכנס למערכת של פציעות ומיגבלות פיסיות, או לא היה מנוס מפרישה. אבל מיקי זה שונה. הוא עובר חזק יותר ומבצע דברים שצעירים לא מסוגלים לעשות בעיקר מבחינת מהירות. אפילו בשנה האחרונה שיפר את משחק ההגנה שלו. אם ישימו לו מסיכה על הפנים ולא יידעו שזה הוא, יאמרו שמדובר בשחקן בגיל 25".

פרי: כל עוד יש לו כח לרוץ אחרי כדור, הוא ימשיך

יצחק פרי, יו"ר מכבי ראשל"צ, שבה שיחק מיקי בין העונות 1989–1993:

"ברקוביץ' היה אחד ויישאר רק אחד. כל עוד יש לו כוח לרוץ אחרי כדור, הוא ימשיך. לגבי הבקשה שהוא לא ייחשב כהעברה, אני חושב שלמיקי יש את הפריווילגיה פעם ב־25 שנה לבקש את מה ששחקנים אחרים לא יוכלו לבקש. אני לא יודע למה הוא עשה את זה. רק מיקי יוכל להחליט מתי הוא פורש".

ויינקרנץ: המאמץ שהוא משקיע צריך לשמש דוגמה

משה ויינקרנץ, מאמן מכבי ראשל"צ, הדריך את מיקי כעוזר מאמן במכבי ת"א ואימן אותו ארבע שנים בראשל"צ:

"רק הוא יכול לקבוע את עתידו. אני חושב שמיקי יכול להמשיך לשחק וצריך לקחת את המאמץ שהוא משקיע בתור דוגמה. החלטת הנהלת האיגוד היא הערכה למיקי ולא התבזות, כאילו הוא רודף אחרי הקבוצות. האיגוד, באותה ההחלטה היה תר טובות שלו, התעלה על עצמו".

גרשון: השאלה אם לפרוש כמו ג'ורדן או כמו בן גוריון

פיני גרשון, מאמן הפועל גליל עליון, שימש עוזר מאמן בנבחרת ישראל ב־1984, שבה שיחק ברקוביץ':

"אם לא חסר לו כסף, הוא יכול לפרוש. מיקי הוא פסל החירות של הכדורסל הישראלי ואני מקווה שיזכרו אותו ככה כשיפרוש. השאלה היא אם בן אדם צריך לפרוש כמו מייקל ג'ורדן או כמו דוד בן גוריון, או כמו כל מיני גנרלים ותיקים ממפלגות קיקיוניות שבבחירות לכנסת קיבלו איזה שני מנדטים. כמו שנראית היכולת של הצעירים בנבחרת הנוער, העתיד של מיקי ורוד. הוא תלוי באיזו קבוצה ואיזה שחקנים משחקים לידו. חבל שבשנה שעברה לא נענה לקריאת מכבי ראשל"צ לערוך לו פסטיבל פרישה שהיה נמשך על פני כל השנה".

ליפין: הוא יחיד במינו. גם בגיל 41 יכול להמשיך

חן ליפין, שיתף פעולה עם מיקי במכבי ת"א ובמכבי ראשל"צ:

"מיקי הוא שחקן יחיד במינו. אני חושב שגם עכשיו בגיל 41 הוא יכול להמשיך. חוץ משחקני מכבי ת"א מיקי הוא בין שלושת הקלעים הטובים בליגה כיום. אין ספק שמבחינת היכולת הוא יכול לשחק עוד חמש שנים בליגה. אני מבחינה אישית, ונמצא איתו בקשר כל הזמן וחבר טוב שלו אמרתי לו שאם הוא ממשיך לשחק עוד שנה או רק כשנת פרישה חגיגית במכבי ת"א או שיפרוש. לא יאה לשחקן כמו מיקי ברקוביץ' להוליך כל כך הרבה קבוצות".

הראל: יכול לתרום לנו עוד שנה כשחקן וכמחנך

אבי הראל, חבר הנהלת הפועל ירושלים, הביא את ברקוביץ' לקבוצה אשתקד:

"אני לא חושב שהוא צריך ללכת כדי לשבת על ספסל אחר בליגה. אני מאמין שלקבוצה כמו הפועל ירושלים, עם גב כלכלי איתן, הוא יכול לתרום שנה נוספת כשחקן וכמחנך. אם מיקי יעבור לכמה קבוצות בעתיד הקרוב, הוא עשוי להזכיר את הפארסה שהיתה עם אורי מלמיליאן בשנות פעילותו האחרונות".

עטר היום להולנד למחנה האימונים של מכבי חיפה

ראובן עטר יוצא הבוקר להולנד להצטרף לאימוני מכבי חיפה. לעטר אין שום סיכום לעונה הבאה עם מכבי חיפה ובמהלך מחנה האימונים ינהל שיחות בעניין הכספי עם המנהל המקצועי גיורא שפיגל.

במכבי חיפה מעוניינים לחזק את הקבוצה ועל הפרק, מלבד אבישי ז'אנו מנתניה, גם שחקן הפועל כפר סבא מוטי יברבים. ייתכן שבימים הקרובים תעשה חיפה מאמץ לצרף לשורותיה את יברבים.

לגבי עטר, ברור שאי הבהירות בעניין שובו לקבוצה פוגעת בתוכניותיה. אם עד לפני כמה ימים חשבו על חיים רביבו, הרי שעתה ברור שהתכניות לגביו הוקפאו. עטר סירב לומר אתמול היכן ישחק בעונה הקרובה. "אני מצטרף לאימוני מכבי חיפה ואיני רוצה לחשוב היכן אני רוצה לשחק בעונה הבאה. כרגע אין לי שום קשר עם הפועל חיפה. שפירא ושחר, אגב, לא קבעו, בשלב זה, שום פגישה לדיון בעניינו.

דרור מרשלקוביץ'

קקון יוצא עם הפועל פ"ת להולנד

הפועל פתח תקוה ממריאה היום למחנה אימונים בהולנד. נראה שעם הקבוצה ייצא גם החלוץ מוטי קקון שאתמול הגיעו איתו להבנה כספית. הוא אמור לחתום הבוקר על החוזה שיאפשר לו לצאת עם הקבוצה.

יו"ר הפועל פ"ת, גברי לוי, הודיע אתמול שקקון לא ישוחרר מהפועל פ"ת, ובמידה שלא יחתום יישב ביציע. מי שלא יסע עם הקבוצה הוא המגן בהגת עודה שלא ישחק בהפועל פ"ת בעונה הבאה.

אשר גולדברג

זוהר יצטרף למחנה מכבי ת"א בהולנד

איציק זוהר ישאר ככל הנראה במכבי תל אביב ולא יסע לשחק בקבוצה הבלגית אנטוורפן. אתמול לא נוצר עדיין קשר עם קבוצת אנטוורפן שלא שינתה את תנאיה הכספיים, כפי שדרש זוהר. השחקן אמור לצאת ביום ראשון להולנד, כדי להצטרף לאימוני מכבי ת"א.

אשר גולדברג

אימון: הפועל פ"ת – הפועל ת"א 3–7

במשחק אימון שהיה אתמול בפתח תקוה נבגעה הפועל תל אביב 7–3 להפועל פתח תקוה. ת"א הפגינה יכולת חלשה ביותר. היא שיחקה ללא הקשר הפולני קזימיר מוסקל. עם זאת הופיעו בהרכבה יעקב שחרץ וגיא שרעבי. השערים לפ"ת: אורן מוחרר 4, אלכסנדר סולוב, מוטי קקון, ואלון מאיה. לת"א: חיים רביבו, אליהו שגיב ואלון אופיר. אתמול סוכם סופית שיעקב שחרץ ישחק בעונה הבאה בהפועל ת"א. הוא ימריא עם הקבוצה למחנה האימונים בהולנד, שם יחתום על חוזה כספי.

אשר גולדברג

כדורסל: ג'ונסון מועמד להפועל ת"א

באק ג'ונסון (בן 29, 2.01 מ') הוא המועמד העיקרי להיות הזר השני של הפועל תל אביב, בכדורסל. ג'ונסון שיחק בעבר ביוסטון רוקטס.

אלי פרוסי

האג'י קרוב לחתימה בברצלונה

ברצלונה (אי-פי). קשר נבחרת רומניה, גיאורגי האג'י, קרוב לחתימה בברצלונה הספרדית. האג'י הגיע אתמול לברצלונה "לבדיקה רפואית", כהגדרתו, אך השמועות מדברות על כך שהוא עומד לחתום כבר היום לשנתיים בברצלונה.

האג'י, שחקן ברשיה האיטלקית, הכחיש בהגיעו לברצלונה כי כבר הגיע להסכם עם ראשי הקבוצה ולפיו ישחק אצלה שנתיים ויקבל מיליון דולר לעונה.

אם יחתום, הוא יבוא במקום בריאן לאודרופ שעזב לריאל מדריד. האג'י שיחק בעבר בריאל מדריד.

החלוץ האמריקאי מור חתם בסאארבריקן

ניו יורק (אי-פי). ג'ו מאקס מור, חלוץ נבחרת ארה"ב, חתם בסאארבריקן מהליגה הגרמנית השניה. למור, בן ה־23, 9 שערים ב־33 הופעות בנבחרת ארה"ב. בסאארבריקן שיחק אריק וינאלדה, שחקן אמריקאי אחר, שעבר לבוכום.

צ'ארלי ניקולאס חוזר לסלטיק

גלאזגו (רויטר). המנג'ר החדש של סלטיק, רוי ברנס, החל את המהפכה בסגל הקבוצה. אתמול הוא הודיע על מכירת השוער קיל מאגלטון לסטוק תמורת 200 אלף לי"ש וקנייתו של צ'ארלי ניקולאס, שחזר לסלטיק בפעם השלישית בקריירה שלו.

דון נלסון: לא נזלזל ביריבות למרות שאומרים שרק אם נגלגל הכדור ננצח

מאמן נבחרת ארה"ב בכדורסל המתכוננת לאליפות העולם באוגוסט מוסיף: העולם התקדם והשתווה לשחקנינו הצעירים, אבל לא לשחקנים הבוגרים

שיקאגו (רויטר ואי-פי). נבחרת החלום II של ארה"ב בכדורסל, פתחה כאן ביום רביעי בהכנותיה לאליפות העולם שתחל בטורונטו ב־4 באוגוסט. מאמן הנבחרת, דון נלסון, אמר כי הניכוז מודעים לריבונות בה הוא מתייחס לאליפות. הוא הוסיף, כי שחקני הנבחרת מיליוני דולרים לעונה, מתאמנים קשה מאוד בתנאי לחות המוכרים מאנת אוים במכון מודי בייבל בשיקאגו.

"היה שם חם מאוד. אני מתערב כי כל אחד מהשחקנים איבד 4.5 ק"ג ממשקלו. הרצפה היתה לחה מאוד. הבחורים עבדו קשה מאוד היום", אמר נלסון. "אם הם חשבו שאנהג בהם בכפפות, עכשיו הם יודעים שזה לא יקרה. אנחנו מתכוננים להתאמן קשה מאוד במקום הזה", הוסיף נלסון המאמן בליגה את גולדן סטייט ווריורס.

באליפות ישתתפו 15 נבחרות בנוסף לארה"ב, שהסגל שלה הוא: שאקיל אוניל, אלונזו מורנינג, דריק קולמן, לארי ג'ונסון, שון קמפ, דומיניק וילקינס, רג'י מילר, קווין ג'ונסון, דן מארלי, מארק פרייס, ג'ו דומארס וסטיב סמית.

"איני חושב שזה הוגן להשוות את הסגל הזה, לנבחרת ששיחקה באולימפיאדת ברצלונה ב־1992", אמר נלסון. המאמן האמריקאי טען כי נבחרת קרואטיה, בה משחקים טוני קוקוץ' ודינו ראדג'ה, היא הנבחרת הטובה ביותר באליפות פרט לנבחרתו. נלסון הוסיף, כי גם לגרמניה ולקנדה יהיו נבחרות חזקות. "איני מתכוון לזלזל בכל יריב, למרות שיש הטוענים שכל שעלינו לעשות הוא לגלגל שם את הכדור כדי לנצח", הוסיף.

אוגרומוב מלאטוויה – הראשון מהארצות הבאלטיות שניצח קטע בטור דה־פראנס

קלוז, צרפת (רויטר). פיוטר אוגרומוב מלאטוויה ניצח אתמול בקטע ה־18 בטור דה־פראנס, ועלה למקום השלישי בדירוג הכללי. מיגל אינדוראין ממשיך ללבוש את החולצה הצהובה, כשהגדיל בשניה את הפער בינו לבין השני בדירוג, רישאר וירנאק.

הרוכבים המשיכו לטפס בהרי האלפים, כשעברו 174.5 ק"מ בין מוסייה לקלוז. אוגרומוב, שסיים שלשום במקום השני אחרי נלסון רודריגז, נטל את ההובלה 45 ק"מ לפני קו הסיום וסיים את הקטע ב־4.52.19 שעות. הוא הקדים ב־2.39 דקות את מיגל אינדוראין, וב־2.40 את רישאר וירנאק.

אוגרומוב (בן 33, קבוצת גווייס באלאן) היה לרוכב הראשון מהמדינות הבאלטיות שזוכה אי־פעם באחד מקטעי הטור, וכעת הוא רחוק רק 1.33 דקות מוירנאק.

מארקו פאנטאני האיטלקי ירד למקום הרביעי בדירוג הכללי, לאחר שסיים במקום החמישי בקטע ה־18, 3.26 דקות פיגור מאוגרומוב.

הדירוג הכללי: מיגל אינדוראין (באנסטו) 91.37.43 שעות; רישאר וירנאק (פסטינה) פיגור של 7.22 דקות; פיוטר אוגרומוב (גווייס באלאן) פיגור של 8.55 דקות; מארקו פאנטאני (קארירה) 8.57 דקות; לוק לבלאן (פסטינה) 9.29 דקות.

היום ייערך הקטע ה־19 בין קלוז לשורז'ן אבוריאז' (48 ק"מ), שיהיה מבחן זמן אישי נגד השעון. מיגל אינדוראין, המומחה למבחני זמן, יוכל להגדיל את הפער מהמדורגים אחריו בדירוג הכללי, כדי לרכב רגוע בשני קטעי הסיום בשבת וביום ראשון. "אל תימנו אותי לקראת מבחן הזמן בקטע ה־19. יהיה לי קשה לרכב מהר מאוד, לאחר שעשיתי את זה ביומיים האחרונים", אמר אוגרומוב.

בשבת יהיה הקטע ה־20, בין מורזין לאגם סנט-פארגן (225 ק"מ), ובסיומו יסעו הרוכבים ברכבת המהירה לפריז, משם יחל ביום ראשון קטע הסיום.

שידורי יורוספורט ייפסקו באוגוסט

שידורי ערוץ יורוספורט המשדר בערוצי הכבלים יפסיק להיקלט בארץ בחודש אוגוסט, בגלל שינויים בלוויין ממנו הוא משודר. הלוויין החדש, אסטרה 1C, אינו משודר למזרח התיכון.

ראה עמ' 23 במדור הקלטה

ספורט

יהיה קשה

חיים ברעם

אני לא בטוח שהכותרת ב"ספורט הארץ" אתמול, "הגרלה נוחה למכבי חיפה ולמכבי ת"א באירופה" משקפת נכונה את המציאות. כצופה מושבע של הליגה הגרמנית (השנה, השבח לאל, מהנבחרת הלאומית העייפה של ברטי פוגטס), יצא לי לראות את משחקיה של קאזינו זלצבורג האוסטרית נגד איינטרכט פרנקפורט ונגד קאיזרסלאוטרן, וגם את השאנס המרשים של האוסטרים בגמר המאכזב נגד אינטר. האוסטרים לא כל אשמים בשיעמום שאינטר כפתה על הגמר, שכן, לעומתה אפילו איטליה של אריגו סאקי היא נבחרת מלהיבה. מכל מקום, התרשמתי שקאזינו היא קבוצה אירופית לא רעה וקשוחה מאוד.

כדי שלא נמרח את המציאות מטעמי פרוטוקול, אני מוכן לגלות לקוראים, שלא ראיתי קבוצה כל כך אלימה כמו קאזינו בשנים האחרונות. האוסטרים הצליחו להדיח מגביע אופ"א שתי קבוצות גרמניות עדיפות בהרבה, רק בשל רוח הלחימה שלוותה גם בפראות איומה. למרבה הצער, קיבלו השופטים את התנהגותם הגלוחה של האוסטרים כדבר מובן מאליו, והם קיבלו פרס על הכוחניות הבוטה שלהם. יש לקוות שהשופטים במחזורים האירופיים ילמדו משהו משופטי המונדיאל, ולא ירתעו מהביקורות הקשות של המאמנים, שרובם אינטרסנטים ודלי אינטלקט וחסרי השראה.

אנחנו יודעים, איפוא, משהו על זלצבורג, אבל דווקא מכבי חיפה של העונה הקרובה מהווה חידה מרתקת. גיורא שפיגל ישחק העונה בלי אלון מזרחי, וגם ראובן עטר נוטל הודות למעמד של הבן החורג. בכך משתקפת גם מגמה, ששפיגל ביטא אותה באוזני רונת מאוד יוסית ברשימותיו העיתונאיות. הוא מעריץ גדול של סאקי, ורואה כנראה בשחקנים רק ברגים במכונה המופעלת על ידו בשלט רחוק. אני יכול רק לקוות שעטר ישתלב בחיפה, ושהקבוצה לא תאבד את היצירתיות והאינדיבידואליזם, שסייעו לה רבות העונה, בצד הכדורגל המסודר שהקנה לה המנג'ר.

מכבי ת"א יכולה לנצח את IBK קפלאוויק מאיסלנד בגביע המחזיקות, אם כי מדובר ביריב הרבה יותר קשה מהאלטה מהעונה הקודמת. הכדורגל האיסלנדי התקדם בשנים האחרונות, ומכבי ת"א עלולה להיתקל ביריב קשה וכשיר מאוד מבחינה גופנית. ייתכן שאברהם גרנט יגיע עם חניכיו לסיבוב הבא, ואני מקווה שהוא יזכור שלא תהיה תפארתו רק על כדורגל שלילי וסגור.

הפועל באר שבע תתמודד נגד אריס סאלוניקי בגביע אופ"א. הבאר שבעים יכולים להתעלות, והקבוצה הגיעה בצדק למקום השלישי בליגה הלאומית. הרבה תלוי בקהל ההפכפך ובעצם נכונותו לעמוד מאחורי הקבוצה ולהגיע בהמוניו למשחק הבית נגד היוונים.

נבחרת יוון לא שיפרה את תדמיתו של הכדורגל היווני אחרי ההופעה הכושלת מאוד במונדיאל, והכוחה שמצב לקבוצה ירודה להיכשל כבר בשלבים המוקדמים. הקהל ביוון נוטש בשנים האחרונות את הכדורגל לטובת הכדורסל, ואם באר שבע תעניש את אריס על הבגידה המביישה הזאת בספורט היפה בעולם, נמצא כולנו נשכרים.

בעונה הקודמת היינו עדים להצלחה מסחררת של מכבי חיפה באירופה, וקשה לדעת אם אחת משלוש המשתתפות מישראל תצליח לשחזר אותה גם העונה. עצם ההשתתפות באליפויות אירופה חיונית לכדורגל שלנו, למרות שהנבחרת תתחיל להצליח רק אם לפחות ארבעה־חמישה כוכבים שלנו ישתלבו בליגות אירופה.

מומחים מסבכים משחק פשוט ביותר

בגמר גביע העולם בארה"ב התברר שאין היום הבדל גדול בין הנבחרות. כולן משחקות נוקשה ומהר, וגם עם טכניקה. רבים מאמינים, כי הציווי ניצחון בכל מחיר, גרם למרבית הנבחרות לאמץ סגנון שמרני. שחקנים ממתינים במרכז השדה לטעויות של היריב. הטנור המפורסם דומינגו: "שחקנים מבריקים זקוקים לשטח ולחירות כדי לפרוח. החלוץ הוא כמו טנור באופרה, שנינו רוצים לפרוץ קדימה"

WALL STREET JOURNAL

מאת גלן ויטני ובריאן קלמן

הכדורגל מכונה לעתים קרובות "המשחק הפשוט ביותר", אף שאם מקשיבים למומחים זה נראה בדיוק להיפך. יש מי שחושבים שמשחק כדורגל בן 90 דקות הוא עניין של 22 שחקנים במכנסיים קצרים, שרודפים ללא הרף אחרי כדור. השחקן עם הכדור מנסה להעביר אותו קדימה, לעתים בכדרור ולעתים במסירה לשחקן אחר מקבוצתו שפנוי מלחץ של שחקן יריב.

פשטות הכדורגל נובעת מן העובדה שכל שחקן רשאי לבעוט בכדור כמעט לכל מקום במגרש שהוא רוצה. המגינים יכולים להרוד לטריטוריה של היריב ולהבקיע שערים. החלוצים נסוגים לעתים קרובות כדי לעזור להגנה. השוערים – אם הם נועזים או שוטים במידה מספקת – יכולים לצאת מרחבת השער ולעבור בכדרור שחקנים של הקבוצה היריבה.

האנרכיה במשחק יוצרת לפעמים שערים בלתי מתקבלים על הדעת. יש שיטה בשיגעון הזה והיא שגורמת לדיונים אין סופיים בטקטיקות

התבונה הבלתי מסודרת, כמעט של תוהו ובוהו, של המשחק, היא המושכת רבים אליו. אנרכיה זו יוצרת לעתים קרובות שערים בלתי מתקבלים על הדעת והצלות עוצרות נשימה. אבל יש שיטה בשיגעון הזה, ושיטה זו היא שגורמת לדיונים אין־סופיים בטקטיקות ולאצליות שונות של סגנון משחק.

המומחים מדברים על סגנון המשחק הצפון־אירופי לעומת הסגנון של דרום אירופה, כדורגל טוטאלי לעומת משחק עמדות ו־4־4־2 לעומת 3־1־3־3 (המספרים מתייחסים לצורה שבה פרוסים השחקנים על המגרש, החל מן ההגנה. לפיכך, ארבעה מגינים, שלושה שחקני מרכז השדה ושלושה חלוצים הם שיטת 4־3־3).

"מרבית הנבחרות בטורניר של 94 שיחקו רשמית בשיטת 4־4־2, אבל למעשה מה שנראה במרבית המשחקים היתה שיטה דומה יותר ל־5־3־1־1", אומר האנס שטריך, כתב לענייני כדורגל בסוכנות הידיעות הגרמנית SID מדיסלדורף. "זו ככל הנראה הסיבה לכך שבטורניר הזה הובקעו יותר שערים".

ריינר סילי, כתבו של היומון הגרמני "פרנקפורטר אלגמיינה צייטונג", אינו מסכים איתו. "לאינו נבחרות משחקות בצורה זו כבר שנים אחדות", הוא אומר. "זה צעד לעבר אנכיות, שמשמעותה פחות שערים". המובן של אנכיות הוא התרכזות בבעיטת הכדור קדימה ואחורה במרכז המגרש, במקום התוצה לצדדים. "אבל הגורם לריבוי השערים בטורניר הזה היה טעויות של שוערים", הוא מוסיף.

מכאן נובע הפער הפילוסופי בכדורגל. יש שמאמינים בלהט שעיקר של המשחק הוא שיטות וטקטיקות, בעיקר המאמנים הרבים שמקבלים שכר כדי ליישם אותן. אחרים חושבים שהעיקר בכדורגל הוא ביצועים אישיים וליכוד קבוצתי. במחנה זה מצויים רבים מן העיתונאים שאוהבים לכתוב על ספורטאים בולטים. באמצע אפשר למצוא מאמנים של אחדות מן הנבחרות כמו ברזיל, עם כוכבים כמו רומאריו ובבטו, שבולטים כל כך עד שהם אינם רוצים לעמעם את זוהרם באמצעות אכיפת מבנה משחק קשוח.

"שחקנים מבריקים זקוקים לשטח ולחירות כדי להיות מבריקים", אומר פלסידו דומינגו, הטנור הספרדי המפורסם, שצפה במשחקים רבים של נבחרת ספרד. "כמו אופרה, יש בכדורגל להט ועבודת צוות. כדי לפרוח יש צורך בגמישות". דומינגו חושב שעל המגרש תפקידו של החלוץ הוא המושך ביותר, הן לשחקן והן לצופה.

"החלוץ הוא כמו הטנור באופרה", הוא מוסיף. "שנינו רוצים לפרוץ קדימה, לשחק בשביל הקהל. אצל הטנור המטרה היא להגיע לצלילים הגבוהים ביותר, אצל החלוץ המטרה היא להבקיע שערים רבים".

כל זה יפה וטוב, אבל בדרך כלל רוצים העיתונאים משהו ספציפי יותר מן המאמנים שאותם הם רודפים ללא הרף. מאמנה של ברזיל, קרלוס אלברטו פריירה, למשל, לא הצליח לעתים קרובות להסביר מה הוא רוצה שנבחרתו תעשה במגרש. אחרי אחד האימונים הוא אמר בהיגיון: "הדבר היחיד שאנחנו מרגישים הוא שצריך להחזיק בכדור. אם יש דבר אחד שאנחנו מצטיינים בו, זו השליטה שלנו בכדור. זה כל כך פשוט, אבל בה בעת זו דאגתי היחידה".

צופים ועיתונאים רבים חושבים שפריירה הוא כופר. הם חושבים שלאיש יש חוצפה לשחק רק עם שני חלוצים במקום השלושה הטיפוסיים להתקפתה של ברזיל, והם מצביעים על שמרנותו בשיתופם של שני שחקנים מודקנים, ראי ובעיקר זיניו, במקום רונאלדו בן ה־17, ששבר השנה בברזיל את שיאיו של פלה כשהיה באותו הגיל. אין זה חשוב שברזיל הגיעה לגמר וניצחה בו אף שלא הבקיעה שערי שדה. מישהו פגע באמת הקדושה שלהם. "אמצעי התקשורת אינם מאושרים מפריירה", אומר מרסיו גרס, כתב של תחנת טלוויזיה בריו. "הוא ניסה לשלב את הסגנון ההתקפי הברזילי עם הסגנון ההגנתי האירופי".

כאשר נשאל בעת המשחקים, אם הנבחרת שלו משחקת בסגנון הנכון, ענה פריירה: "אין כל פתרון. ייתכן שאנחנו זקוקים ל־4־6 נבחרות שונות של ברזיל. אחת תשחק משחק הגנתי, אחת משחק יצירתי ואחת תוכל להיות נבחרת החלום. אבל משום מה אי אפשר להשביע את רצון הכל".

מאמנים אחרים מיהרו להיפטר מסגנונם הרגיל ולהתאים את עצמם לדרישות מגע האיתור הטקטיקות של היריב. כמו קודמיו, מעדיף מאמנה של הולנד, דיק אדבוקאט, לשחק את מה שמכונה "כדורגל טוטאלי", המחייב את כל השחקנים לעלות ולרדת במהירות על פני כל המגרש, עם דגש על מסירות במרכז השדה והעברת הכדור לאגפים. אבל זה לא אפשרי תמיד.

"המטרה המרכזית של המשחק עכשיו היא לנצח", אומר אדבוקאט. "אם זה מצליח עם כדורגל התקפי, מה טוב. אבל אם זה בלתי אפשרי, חבל. מוטב לשחק כדורגל בשביל התוצאה מאשר כדורגל יפה לעין". נראה שבמקרה של הולנד האסטרטגיה הזאת פעלה. הנבחרת ההולנדית, שהיתה בינונית ומטה, ניצחה את אירלנד ונכשלה רק נגד ברזיל, במשחק הטוב ביותר של הטורניר.

רבים מאמינים שהציווי של ניצחון בכל מחיר גרם למרבית הנבחרות לאמץ סגנון משחק שמרני. במקום סדרות של התקפות מהוצות, ראינו במרבית המשחקים ריכוז של מרבית השחקנים במרכז השדה כשהם ממתינים לטעויות של היריב. נבחרות הכדורגל מתחילות להיראות דומות זו לזו כתאומים זהים.

בשנות ה־60 וה־70 היו סגנונות משחק שונים בכדור זה מזה. הקבוצות מאמריקה הלטינית שיחקו כמעט תמיד כדורגל חופשי וזורם, שהשאיר את הכדור על הקרקע והיו בו הרבה מסירות קצרות ומהירות. הסגנון הצפון אירופי היה נוקשה יותר, עם תיקולי־החלקה ומאבקים ברחבות העונשין, כדי לנגוח בכדורים שהוגבהו מהאגפים. הכדורגל של דרום אירופה היה צירוף של שני הסגנונות, עם רגש נוסף על יכולת הכדרור.

"עכשיו אין הבדל גדול בין הנבחרות", אומר רודה לבורה, שדר בתחנת טלוויזיה בבלגיה. "בימים אלה כולם משחקים נוקשה, משחק פיסי יותר, אבל גם עם טכניקה טובה יותר". זה בעיקר משום שהכדורגל נעשה ספורט גלובלי כל כך.

מרבית שחקני נבחרת נורווגיה משחקים בבריטניה. הרומנים משחקים באיטליה, בספרד ובגרמניה, וכך גם הברזילים, הארגנטינים והניגרים. שחקנים של נבחרת ארצות הברית משחקים בגרמניה, בבריטניה, במקסיקו, בספרד ובהולנד. שחקניה של בולגריה משחקים בספרד ובפורטוגל. גם המאמנים נוסעים מסביב לעולם ומביאים את הסגנון המקומי שלהם לארצות רחוקות.

חורחה סולארי מארגנטינה אימן את נבחרת סעודיה. בורה מילוטינוביץ', יוגוסלבי במוצאו, אימן את נבחרת ארצות הברית, הנרי מישל הצרפתי אימן את נבחרת קמרון וקלמנס וסטרהוף ההולנדי אימן את נבחרת ניגריה.

בימים אלה, סגנונות לאומיים שייכים יותר לדימויים תרבותיים מאשר למשחק על המגרש. כאשר התבקשו לנקוב בשמו של שחקן צפון אירופי קלאסי, בחרו חברי קבוצה של עיתונאים ותיקים ממדינות שונות ללא היסוס בלותר מתיאוס, קפטן נבחרת גרמניה. כאשר התבקשו לנקוב בשמו של השחקן הדרום אירופי הטיפוסי ביותר, התלבטו אותם עיתונאים זמן רב ולבסוף בחרו ביורגן קלינסמן, שגם הוא גרמני, כמובן, אבל שיחק שנים רבות באיטליה ובצרפת.

אין ספק שיש מאמנים ושחקנים המביאים את תכונותיהם הלאומיות אל מגרש הכדורגל. השוודים נוטים להתמקד בהקרבה של דמוקרטיה ושוויון. "הנבחרת שלנו משחקת כמו נבחרת ההוקי שלנו", אומר סטפן לינדברג, פרשן בטלוויזיה השוודית. "אין לנו מכבי־על". הדגש הוא על בניית רוח צוות, על משחק קבוצתי.

רבים חושבים שמאמן ברזיל פריירה הוא כופר. לדעתם יש לו חוצפה לשחק רק עם שני חלוצים במקום השלושה הטיפוסיים להתקפת ברזיל

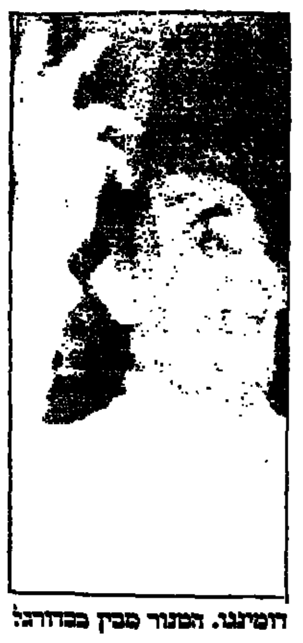
דומינגו. הטנור מבין בכדורגל

רומאריו. לא לעמעם זוהרו

פריירה. מה עושה ברזיל?

קלינסמן. דרום אירופי טיפוסי

מתיאוס. צפון אירופי טיפוסי

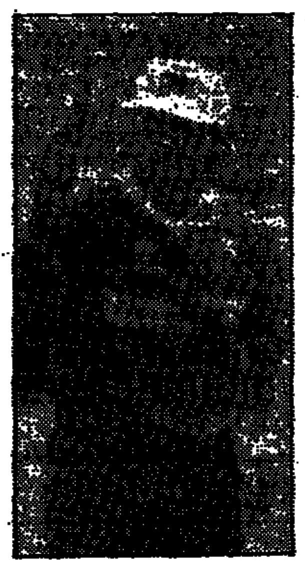
אדבוקאט. למען התוצאה

קודם כל האופי, אחר כך הכישרון

על יכולתו של ג'ייסון קיד אין עוררין. אבל האם דאלאס יכולה לסמוך על רכז בן 20 בעל אופי לא יציב, שהואשם בתקיפת בחורה, במעורבות בתאונת פגע וברח, ושלא הגיע למחנה האימונים?

ג'ייסון קיד. אופיו ימנע ממנו להיות כוכב בדאלאס מאווריקס

מאת עמיחי אלפרוביץ'

רכזים טובים הם מצרך יקר ערך בקבוצות כדורסל, כיוון שהם מנהיגים את הקבוצה, ומכתיבים את קצב משחקה. התכונה החשובה ביותר לרכז היא להיות חזק ולא להיכנע לעצביו ברגעי לחץ, כיוון שבעיתות משבר במשחק, הקבוצה סומכת על שיקול דעתו. "הדבר היחיד שקובע הוא האופי", כתב דייוויד הלברשטם בספרו "שם המשחק", המתאר את פורטלנד טרייל־בלייזרס בעונות שלאחר הזכיה באליפות בשלהי שנות ה־70.

לרוב אין מפקידים את התפקיד בידיו של אדם שלא הוכיח עצמו, בעיקר אם הוא מעד בתחומים שבין אדם לחברו. לרוב אין עושים את זה אם השחקן צעיר מאוד, ונכשל במשימות שהוטלו עליו. ג'ייסון קיד, שחקן צעיר ומוכשר, רק בן 20, שעונה על הדרישות של אדם ושחקן חסר אופי, כבר נבחר במקום השני בדראפט. הקבוצה שבחרה בו: דאלאס מאווריקס.

קיד, ששיחק שנתיים במכללת קליפורניה, הואשם במארס השנה בתקיפת בחורה שהיתה בידיו במסיבה. לפני חודשים הואשם במעורבות בתאונת פגע וברח. בשנה שעברה, בהיותו שחקן השנה ראשונה, הוליך את המכללה שלו ל־16 הגדולות בטורניר גמר המכללות, אחרי שהדיחה בסיבוב השני את מכללת דיוק, שזכתה לפני זה בשתי אליפויות ברציפות. השנה, כאשר מכללת קליפורניה דורגה בין 10 המכללות שסיימו ראשונות בסיום העונה, נוצחה קליפורניה בסיבוב הראשון בטורניר הגמר.

אין שום מחלוקת על כשרונו של קיד, שסיים את העונה השניה והאחרונה שלו במכללות בממוצע של 16.7 נקודות ו־9.1 אסיסטים (המוסר הטוב במכללות), אלא על אופיו הבעייתי שיקשה עליו להסתגל ללחצים בליגת הכדורסל המתישה בעולם. קיד, שלא כמו שחקנים בתפקידים אחרים, חייב לשמש דוגמה לחבריו כדי להוליך את הקבוצה לנצחונות – הישג שדאלאס כמעט לא הכירה בשנתיים האחרונות, בהן ניצחה ב־11 משחקים בכל עונה.

שלשום התברר, שקשה יהיה לסמוך עליו. קבוצתו החלה באימוני ריענון לשחקניה הוותיקים, לשחקני המכללות שבחרה ולשחקנים חופשיים שרוצים לשחק בקבוצה. כולם הגיעו, רק ג'ייסון קיד לא בא. לא רק שלא התייצב, הוא גם דרש ביטוח של 36 מיליון דולר למחנה האימונים בן ארבעה הימים. סוכנו של השחקן, ארון גודווין, אמר: "הצעת הביטוח של דאלאס לא מקובלת עלינו".

קיד עדיין לא חתם חוזה בקבוצה, אבל קשה להאשים אותו בכך, בגלל חוסר הוראות בסיכום בין השחקנים להנהלת הליגה ולהנהלות הקבוצות. אבל התופעה של איחור בחתימה על חוזים ידועה בדאלאס. לפני שתי עונות הצטרף לקבוצה ג'ים ג'קסון ממכללת אוהיו סטייט, שנבחר במקום הרביעי בדראפט של 1992. ג'קסון עזב את הנעשה הבבודה רק במשחק ה־54 מ־82 משחקי העונה, בגלל חוסר שביעות רצונו מהחוזה שהוצע.

מאמנה החדש־ישן של דאלאס, דיק מוטה, אמר לאחר שקיד לא בא למחנה האימונים: "אמרתי לג'ייסון, שאם הוא רוצה לתקן את התדמית הבעייתית שלו, הוא חייב לעבוד קשה מאוד. הצעד הראשון היה השתתפות במחנה". מוטה הוסיף: "מיד אחרי שבחרנו בו בדראפט, קיד הביט לי בעיניים, ואמר: 'גם אם אצטרך לזחול על ברכי כדי להגיע למחנה האימון, אעשה את זה בזמן'. לקחתי את דבריו כמו הבטחה של רכז אמיתי. איני רוצה שהיעדרותו תשפיע על היחסים בינינו, אבל אני מאוד מאוכזב ממנו".

"היתה לג'ייסון הזדמנות מהירה להיכנס למקצוענים בקלות, אבל הוא הוציא את עצמו ממחנה האימון ואיבד את ההזדמנות. בכל מקרה, איני מתכוון לתת לג'ייסון להרוס את כל מה שעשינו כאן", סיים מוטה.

המאמן הוותיק יודע, כי היציבות הנפשית היא אחד המרכיבים החשובים ביותר אצל שחקן, ביחוד כאשר הוא צעיר. מטרת מחנות האימון האלה היא לעמוד על יכולת המשחק והאופי של השחקנים הצעירים והחדשים בקבוצות.

דייוויד הלברשטם תיעד מהלך זה בסיפורו, כשתיאר את דרך עבודתו ושיפוטו של פסיכולוג הספורט של פורטלנד, ברוס אוגילבי: "השאלות שלו נסבו על יחס השחקן למאמנים: האם אתה ממלא אחר הוראות המאמן – תמיד? מרבית הזמן? לפעמים? לעולם לא?". נראה שג'ייסון קיד לא היה עובר את המבחן של אוגילבי, כמו שסידני וויקס לא עבר את המבחן ב־1971, אבל החתום בקבוצה תמורת חוזה עתק (רבע מיליון דולר לעונה) ועזב את הקבוצה לאחר ארבע עונות. עונה אחרי שעזב, זכתה פורטלנד באליפות.

יתכן שבימים אלה שואלים עצמם קברניטי דאלאס האם לא טעו בבחירה, כפי שטעו עם רוי טארפלי. המועד הסופי למתן תשובות הוא 4 בנובמבר.

קבוצות הליגה הלאומית נערכות לעונה

הפועל תל אביב משלים מסע רכש גדול כדי להמשיך במהפך של משה סיני

מאת אשר גולדברג

הקבוצות שבצמרת הכדורגל בישראל, ערב פתיחת עונת 1994־5, הן מכבי הפועל חיפה, שיחד עם מכבי תל אביב, הן לדעת רבים המועמדות לזכיה בתואר האליפות העונה.

אבל כדאי לשים לב גם להפועל תל אביב של משה סיני, אשר בעונה החמישית שלו כמנהל מקצועי, ממשיך במהפך שהחל לפני שנה ומעמיד בעונת המשחקים הקרובה קבוצה כמעט חדשה.

שמונה שחקנים, מהם שבעה מההרכב הראשון, עוזבים את בלומפילד. מדובר בזוזי שירזי, רואי חורי, ירון בן דוב, קונסטנטין פרקו, פליקס חלפון, גל הרשליקוביץ', יוסי מגד ושוער המשנה אייל אברמוב.

לנעליהם של העוזבים ייכנסו קשרה של קבוצת לך פוזנאן הפולנית, קוזימיר מוסקל, הנמנה עם ההרכב הראשון של נבחרת פולין; דוד אמסלם, אשר סיים את תקופת ההסגר ועזב את בני יהודה; אבי פיטוסי, שבא ממכבי פתח תקוה, ותמיר ליבהרט, שחזר לקבוצת נעוריו לאחר שלוש שנות לימודים בארצות הברית, שבהן גם שיחק בליגת הקולג'ים. בשנה שעברה נבחר ליבהרט לחלוץ המצטיין בארצות הברית במסגרת הקולג'ים.

מבט אל הסגל מראה, כי בהרכב הראשון שבונה סיני אין להפועל אף לא שחקן אחד מתוצרת בית, לאחר שפליקס חלפון, גל הרשליקוביץ' ואייל אברמוב עזבו. לעומתם ינסו לקדם את הקבוצה ליבהרט, אבי אוחיון, שחזר מהפועל בת ים, אבי רבנה הצעיר וטל אטובסקי, המחזיקי האחרון משחקני הבית.

הפועל תל אביב ממריאה למחנה אימונים בהולנד. למחנה יגיע היו"ר מוטי הראל, השוהה בביקור פרטי בספרד. הראל מקווה לסכם כבר בימים הקרובים את רכישתם של עמיר תורג'מן, חלוץ מכבי עירוני אשדוד, יעקב שוורץ, קשר בית"ר ירושלים וגיא שרעבי, בלם בני יהודה.

המשא ומתן בדבר צירופו של יעקב שוורץ עומד לפני סיומו. נותר רק לסכם בהולנד ולחתום על החוזה לתקופה של שנתיים. לגבי תורג'מן ושרעבי, המצב מעורפל במקצת. יו"ר עירוני אשדוד, גלעד כתרולה, מסרב למכור את תורג'מן להפועל תל אביב ונראה כי עניינו יועבר לבוררות בהתאחדות לכדורגל. יו"ר בני יהודה, גד סולמי, אינו מעוניין להשאיל את שרעבי ומוכן רק למכור אותו ב־150 אלף דולר, סכום שכנראה אינו גדול במיוחד עבור היו"ר הראל. בהפועל מאמינים, כי למרות הקשיים החלוץ של ערב פתיחת הליגה, ישחקו תורג'מן ושרעבי בסופו של דבר בבלומפילד.

הרכש היקר והאטרקטיבי ביותר של הקיץ אשתקד, חיים רביבו, ימשיך לשחק בהפועל. רביבו דחה הקיץ נסיונות שיכנוע רבים של מכבי חיפה לצרפו לשורותיה. רביבו: "אני את משה סיני לא נוטש".

ההרכב שסיני רוצה לגבש ייראה כך:

השוער הפולני יודסלב באטן ימשיך בשער, ושוער המשנה ישמש לירון שטרייכמן שבא מבית"ר ת"א. על עמדת המגן הימני יאבקו אייל בן עמי וטל אטובסקי, בהתאם להוראות הטקטיות במשחק. שני הבלמים יהיו הפולני רמיאן לוקשיק וקרוב לוודאי גיא שרעבי.

החלק החזק של הקבוצה אמור להיות הקישור, שמלבד חיים רביבו ואלון אופיר הוחלף כולו. אל אופיר ורביבו יצטרפו אבי פיטוסי, יעקב שוורץ והפולני השלישי של הקבוצה, קוזימיר מוסקל. הפועל תשחק עם חלוץ אחד, ומקווים שזה יהיה עמיר תורג'מן. אם הוא לא יירכש, יפתח בהרכב תמיר ליבהרט. בקפטן ישמש חיים רביבו.

מוטי הראל ימשיך בתפקיד היו"ר, סגנו הוא רוני יובל והמנכ"ל אריה הרשקוביץ'. המנהל המקצועי משה סיני, עוזרו יעקב כהן צדק ומאמן השוער יובל עילם.

חיים רביבו. "אני לא נוטש את משה סיני"

משקיף מהצד / יהושע שגיא

מאמן כדורסל ותיק על אי יציבות הנוער באליפות אירופה

הנוער של היום זה לא מה שהיה. מעניין אותם רק כסף, סקס ומכוניות

רלף קליין, אימן את הנוער בגדול הישגיו, מקום 4 באירופה

● מה דעתך על הנוער?

מניסיוני עם נוער וקדטים, דבר ראשון זו רוח לחימה. הנצחון על איטליה היה לחימה, בהפסדים לפניכן לא היתה לחימה.

● איך אתה מסביר זאת?

היום הנוער זה לא מה שהיה. בתקופתי היו צעירים שהיו כדורסלנים גדולים. מיקי ברקוביץ', מוטי ארואסטי, אינגבר מורל ובועז ינאי. הם התרכזו רק בכדורסל. היום זה אחרת.

● במה אחרת?

הילדים האלה לא מדברים איתך לבד. לכל אחד יש סוכן ועורך דין. הם חושבים קודם כל על כסף, סקס ומכוניות.

● מי שחושב על כסף לא יכול להיות שחקן טוב?

יכול, אבל הנוער רחוק מזה.

● גם המאמנים אשמים?

אולי. בעיקר אשם מי ששינה את חוק ההסגרים. כיום כל אחד יכול ללכת מתי שהוא רוצה. זה הרס את הכדורסל.

● אתה מוכן להרחיב?

כיום אף קבוצה לא רוצה לעבוד עם נוער. לא כדאי להשקיע בנער שפתאום קם והולך מתי שהוא רוצה.

● למה שצעיר יקום ויילך?

כי הוא בעל הבית. הוא קובע: אני משחק רק בתפקיד כזה או כזה, אני משחק רק רכז ראשון, או רק רכז שני – אם לא נותנים לי, אני הולך; שינו את החוק וכל ילד יכול ללכת.

● אתה מתכוון לחוק שדדי צוקר יזם בכנסת?

כן, בדיוק. כששינו את החוק לא חשבו על ההשפעה. יש היום שחקן נוער, לא אגיד את שמו, הוא עוד לא שחקן אבל הוא כישרון, ובידיו תוצע 150 אלף דולר בשנה לשלוש שנים.

● לא שמעתי מה שאמרת.

שמעת, שמעת. 150 אלף דולר לשנה לילד שיהיה שחקן, אבל הוא עוד לא.

● הוא לא אשם. מישהו מי שנותנים לו על תורה כזה.

אז מה אתה רוצה ממני.

● מה רמת הנבחרת?

חוץ משניים או שלושה, אף אחד לא יהיה שחקן. בזה לא האיגוד ולא המאמנים אשמים.

● מי אשם?

זה עניין של מחזורים. יש שנתונים טובים, יש שנתונים גרועים. עכשיו השנתון גרוע.

● עד כדי כך?

השנתון הקודם היה טוב. השנתון הנוכחי גרוע. המחזור הבא יהיה עוד יותר גרוע.

● למה משקיעים בהם?

צריך להעמיד נבחרות, או מעמידים נבחרות.

● אתה נשמע דרמטי.

מה שמראים אותי, למשל, שאלון סטיין, ילד בן 16, צעיר בשנתיים מכולם וזה משמעותי, הוא הסיכוי היחיד לרכז ברמה גבוהה. מה עושים איתו? שמים אותו בתפקיד קלעי, ולא רכז.

● המאמנים חושבים על צרכיהם, לא על הנער.

בדיוק כך. הוא היחיד עם סיכוי להיות משהו. במקום שיכנו אותו בתפקיד שיצליח בו, מצ־בים אותו בתפקיד שיועיל למשחק הקרוב. סטיין לא מקלקל, הוא לא יגיד למאמן שים אותי רכז, כי הוא גר באבן יהודה וקיבל חינוך אחר.

● מה דעתך על מאמן הצעירים אריק שיבק?

עשה דבר מצוין כששלח את הצעירים לים להירגע מהפתיחה הגרועה. מיד ניכר שינוי בלחץ. מה בנצחון על איטליה לא היה כדורסל. זו היתה מלחמה.

● זאת אומרת שעוד מוקדם להבין את הנרקנים לנבחרת.

בהחלט. הכל עוד יכול לקרות. אנחנו לא נראים טוב, אבל עם טיפת מזל אפשר להגיע לדירוג על מקומות 1־4.

דלתא איירליינס תיתן חסות לאטלנטה '96

אטלנטה (ארפי). חברת התעופה האמריקאית דלתא איירליינס הצטרפה לרשימת החברות התומכות במשחקים האולימפיים. דלתא תשקיע 30 מיליון דולר, 20 מיליון מהם בהסעת הספורטאים המארגנים וגם בהובלת ציוד. ההודעה באה שלושה חודשים לאחר שהנהלת החברה הודיעה על קיצוץ של 15,000 עובדים המהווים 20% ממספר העובדים. הקיצוץ הזה התרחש בגלל הפסדים בתפוקל בשלוש השנים האחרונות.

יו"ר החברה, רונאלד וו. אלן הודיע, כי החברה תחל במסע פירסום שיכלול את הסמל האולימפי. "שוק התנועה שלנו יהיה נקודה עיקרית במסע הפירסום של החברה בשנתיים הקרובות", אמר אלן.

דלתא, חברת התעופה השלישית בגודלה בארה"ב, החלה בהתרחבות לאירופה לפני שלוש שנים וכבר נותנת חסות למשלחות האולימפיות של אירלנד ובריטניה. כעת היא מקווה, שבאמצעות מתן החסות, תגדיל את נפח השוק שלה ותתחיל להרוויח.

נשיא הוועדה המארגנת של משחקי אטלנטה '96, בילי פיין, אמר כי "דלתא היתה לצידנו כבר מתחילת המאמצים שלנו לזכות באירוח המשחקים. היא הטיסה את חברי הוועד האולימפי הבינלאומי לפני ההצבעה. אני בעצמי טסתי יותר ממיליון מילים בחברת דלתא מאז התחלתי בתפקידי".

פרט לדלתא איירליינס, יש עוד ארבעה נותני חסות של 30 מיליון דולר: הניישן בנק, חברת התקשורת AT&T, IBM ומקדונלדס.

הוועדה המארגנת מחפשת נותני חסות נוספים, שיעניקו תמיכה של 711 מיליון דולר. הסכום הכולל שהוועדה המארגנת רוצה לגייס, 1.58 ביליארד דולר, יבוא ממכירות כרטיסים וסחורה, זכויות לשידורי טלוויזיה, נותני חסות ומכירות מזכרות.

"אלוף האלופים" בג'ודו מחר בהרצליה

מאת אריה ליבנת

תחרות ג'ודו ראשונה מסוגה בארץ, "אלוף האלופים", תהיה בשבת בהרצליה, במסגרת כינוס הפועל ה־15. ישתתפו בכירי הג'ודאים בארץ שיתחרו בשני משקלים: עד 75 ק"ג, ומעל 75 ק"ג.

אורן סמדג'ה, המתכונן לאולימפיאדת אטלנטה '96, יתחרה במשקל עד 95 ק"ג.

התחרויות המוקדמות יחלו ב־12.00. תחרויות הגמר ישודרו בערוץ הראשון בטלוויזיה החל משעה 17.00.

שיא עולם לנוער בריצה נפסל בגלל מסלול קצר

ליסבון (רויטר). שיא עולם לנוער בריצה ל־100 מטר שנקבע במאי על ידי האמריקאי טים מונטגומרי נפסל, מכיוון שהמרחק אותו עבר מונטגומרי בתחרות בטקסס היה ארבעה סנטימטרים פחות מהדרוש. כך נקבע בקונגרס של ההתאחדות לאתלטיקה הבינלאומית בליסבון ערב פתיחת אליפות אירופה לנוער באתלטיקה.

صكا من الأهل

מזכיר תנועת ש"ס נידון לששה חודשי עבודות שירות ונקנס ב־10,000 שקלים

השופט: "ניתן להבחין בין שמקווה להתעשר משוחד, למי שזכייתו אחרת"

מאת צבי הראל

שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב ד"ר עודד מודריק גזר אתמול ששה חודשי עבודות שירות על צבי יעקבזון, בן 36, מזכיר תנועת ש"ס בתקופה שבה עסק כתב האישום (1989–1990) גם כיועץ מיוחד לשר הפנים ראו אריה דרעי. כן הוטל על הנאשם קנס של 10,000 שקלים.

יעקבזון הורשע בעבירה של מתן שוחד לרס"ן ג'ורג' גרנטי. השוחד התבטא בהפעלת לחץ על ראש עיריית רמת־גן, צבי בר, בקבלת אשתו של גרנטי, יוספינה, לעבודה בעירייה כאשר לא היתה משרה פנויה. כן גרם הנאשם למי־גיעת פיטוריה של יוספינה גרנטי ויום הטבות שכר מופלגות שניתנו לה בעירייה (תוספות עבור ותק הדרגה).

רס"ן גרנטי, שהיה אחד מעדי התביעה המרכזיים במשפט, הו־רשע בבית דין צבאי. הוא זוכה מעבירות השוחד (מחמת הספק). עם זאת, הוא הורשע בהתנהגות שאינה הולמת והורד מדרגת סא"ל לרס"ן. גרנטי שירת במינהל הגיוס וטיפל בפניות מיוחדות שהופנו אליו על ידי הנאשם בנו־גע לבחורי ישיבות שחששו, כי יעכבו בארץ בגלל אי מילוי חו־בת גיוס לצה"ל.

בפתח נימוקיו כתב השופט מודריק, כי מקרה זה הוא יוצא דופן מפני שעובר ציבור עומד לדין, בדרך כלל, על עבירה של קבלת שוחד ואילו יעקבזון העו־מד לדין על עבירה של מתן שוחד. (העונש המירבי על עבירה של קבלת שוחד הוא 7 שנים ואילו על נתינתו הוא מחציתו – שלוש וחצי שנים).

בפתח נימוקיו, בהתייחסו לטענ־ות התביעה, עו"ד פנינה גיא שהדגישה את החומרה שיש לייחס לעבירות השוחד, הבהיר השופט מדוע זכתה עבירת השוחד לתואר המפוקפק של "סרטן בגוף הגוף הציבורי". עם זאת, קיבל השופט כמה טענות מהותיות שהעלה הס־ניגור עו"ד אביגדור פלדמן. השו־פט קבע, כי מדובר במתן שוחד מתוך ניצול הזדמנות שנקרתה בי־די הנאשם ולא על פי יוזמה מתו־כננת מראש שכן "הנאשם פעל לאחר שגרנטי פנה אליו בבקשה לעזרה".

במקום אחר בגזר הדין כתב השופט, כי המדובר ב"שוחד רב־רים" להבדיל מ"שלמוני שוחד" כאשר הנאשם קיווה לקצור תמו־רה מצד גרנטי בטיפולו בפניותיו של הנאשם בנוגע לבחורי הישי־בות. באותו הקשר כתב השופט: "נדמה לי שניתן להבחין במי שמ־קווה להתעשר ממתן השוחד, לבין מי שזכייתו אחרת. הנאשם ביקש לסלול את הדרך להצלחתו במשי־מה שהוטלה עליו על ידי שר הפ־נים. לשם כך נקט, בין היתר, גם בדרך הבלתי תוקית הנזכרת. הוא לא נטל לכיסו דבר ולכך בעיני משמעות מקלה".

בנימוקים הנוספים לקולה כתב השופט, כי כעת עלול הנאשם שלא להשתלב בתפקידים ציבורי־ים. נושא נוסף אותו לקח השופט בחשבון הוא כי הנאשם מפרנס את אשתו ושבעת ילדיו ואשתו כעת בהריון.

פרק נפרד עצמו בנימוקי גזר הדין נוגע לתרומה שהביע הנאשם.

צבי יעקבזון (מימין) ופרקליטו, עו"ד אביגדור פלדמן, בבית המשפט. השופט הקל על יעקבזון לאחר שקבע כי לא נטל כסף לכיסו

תצלום: עדי קרן

אתמול בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

רמות של מציאות

תיאטרון חיפה מעלה בזוארי מאליב את "הכפיל", מאת עדנה מזייא על פי דוסטויבסקי; בימוי: נולה צ'לטון; עיצוב תנועה ועריכה מוסיקלית: דניאלה מיכאלי; תפאורה: מרים גורצקי; תלבושות: אורנה סמורגונסקי; מוסיקה: שלמה גרוניך; תאורה: יחיאל אורגל

עלילת המחזה, המבוסס על רומן מוקדם של דוסטויבסקי, היא פשוטה: יאקוב גולדיאקין הוא פקיד זוטר, נירוזטי ורדוף, המגלה דמות של כפיל ויוצא מדעתו. המשימה של העיבוד התיאטרוני צריכה להיות להחליף את רצף המלים יוצרות המציאות של דוסטויבסקי, במציאות בימתית משכנעת.

הרבה מחשבה ומאמץ יוחד לעיבוד הבימתי. על רקע תפאורה העשויה מעין כלתפאסת כהות של גדר גבוהה, ודלת הזזה הוסיפה עומק במה ומאפשרת להחליף תפאורה, נעות דמויות בתלבושות סטטניות במין כוראוגרפיה מעובדת לפרטיה.

אבל ההישג התיאטרלי הזה, שהוא יפה כשלעצמו, לא כל כך מאפשר להבין באילו רמות מציאות מדובר, והאם לגולדיאקין הפקיד רק נדמה שיש לו כפיל, או אכן יש מישהו הדומה לו עד כדי אפשרות של טעות; על במה לכל הדמויות יש אותה רמה של מציאות, אלא אם הבמאי מוליס שלא כך צריך להיות, וכאן הבמאית לא כל כך הוליכה.

זאת ועוד: מני מושנוב בתפקיד הראשי מתחיל את הצגה כשהד־מות שהוא מגלם ממילא נמצאת על סף השפיות, לכן לא מתחולל על הבמה מעבר של ממש אל אי השפיות. נכון אמנם שכל הדמויות מבצעות את הכוראוגרפיה הבימתית בקפידה, ולמושנוב יש כמה רגעים נוגעים ללב, אבל בסופו של דבר – אחרי 80 דקות ללא הפסקה – אין כאן תהליך נפשי שהצופה יכול ללוות אותו רגשית לכל ארכו. לפחות לא הצופה שכותב את הביקורת הזאת.

לפי התרשמותי הקהל החיפאי היה נלהב ממני, וקיבל את השחקנים ובעיקר את מושנוב, במחיאות כפיים רמות.

בת 3 נהרגה בתאונת דרכים בקלנסואה; תושבת חיפה נהרגה מפגיעת מכונית בעיר

(ע). פעוטה בת 3 וחצי נדרסה אתמול למוות בשעות הצהריים בכפר קלנסואה שבמשולש.

סמוך לשעה 14 בצהריים הסיע רכב מסחרי ילדים ממשפחתה בק־לנסואה לבתיהם. ליד אחד הב־תים, ירדה מהרכב הפעוטה. הנהג שהמשיך לנסוע, לא הבחין בה, ודרס אותה למוות. הוא נעצר לחקירה.

רוז ברגר, בת 84, נהרגה את־מול בצהריים מפגיעת מכונית פרטית בעקומת הדרך המחברת את הרחובות ארלוזורוב־גולומב, שבמעלה שכונת הדר הכרמל בחי־פה.

המכונית נסעה מכיוון רחוב ארלוזורוב לכרמל, ופגעה בברגר, המתגוררת סמוך למקום, בעת שחצתה את הכביש.

תא"ל משה סוקניק יועלה היום לדרגת אלוף ויקבל תפקיד בכיר במערך השדה

מאת איתן רבין, סופר הצבאי של "הארץ"

תא"ל משה סוקניק, שכיהן בתפקיד בכיר בפיקוד הצפון, יועלה היום לדרגת אלוף ויתמנה לתפקיד בכיר במערך השדה.

תא"ל סוקניק נולד ב־1949 בתל־אביב והתחנך בקיבוץ שער העמקים. ב־1967 התגייס לצה"ל. הוא שירת בסיירת בחיל השריון. במלחמת ההתשה שימש כמפקד מחלקה בשריון ובמלחמת יום הכיפורים שירת כמפקד פלוגה. הוא נלחם בחזית הדרום והוענק לו עיטור העוז.

במלחמת שלום הגליל כיהן סוקניק כמפקד גדוד בגזרה המזרחית מול הצבא הסורי. בהמשך פיקד תא"ל סוקניק על חטיבת שריון ואחר כך על אוגדת מילואים. כן כיהן כמפקד קורס מג"דים בצה"ל. תפקידו האחרון של סוקניק היה מפקד אוגדת שריון סדירה. לסוקניק יש תואר ראשון בהיסטוריה, הוא נשוי ואב לשלושה.

תא"ל דוד גוית, שכיהן כראש המינהל האזרחי ברצועת עזה, ימונה היום לתפקיד ראש המנגנון לתיאום עם הפלשתינאים. תא"ל גוית מחליף את תא"ל יומטוב סמיה, שעומד להתמנות לתפקיד בכיר במערך השדה.

תא"ל גוית נולד בשנת 1949. הוא סיים את לימודיו בפנימיה הצבאית בחיפה. רוב שירותו הצבאי כיהן בתפקידים שונים בחטיבת גולני, בהם מג"ד ומח"ט. כן כיהן כמפקד חטיבת חיל רגלים ושימש כמפקד הביטחון השוטף בעזה ובחברון.

תא"ל סמיה, העומד להתמנות לתפקיד בכיר במערך השדה, שירת בשנים האחרונות כמפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה. אחר כך כיהן כראש מנגנון התיאום עם . הפלשתינאים. בעבר שירת סמיה כמפקד חטיבת גבעתי

אלוף יוסי בן חנן, מפקד המכללות, עומד לפרוש מצה"ל ב־17 לאוגוסט. במקומו יתמנה אלוף משה בריק. אלוף בן חנן, ששירת 30 שנה, ביקש לפרוש אשתקד, אך נעתר לבקשת הרמטכ"ל המשיך בתפקידו שנה נוספת.

באוגוסט עומדת לפרוש גם תא"ל יהודית בן נתן, קצינת חן ראשית. את בן נתן תחליף אל"מ ישראלה אורון, המשמשת כיום בתפקיד בכיר במכללה לביטחון לאומי.

בשבועות הקרובים צפוי להתפרסם מי יחליף את הרמטכ"ל הנוכחי, אהוד ברק. בעקבות הודעה זאת, צפויה שרשרת מינויים בכירים, בהם סגן רמטכ"ל, אלוף פיקוד צפון, אלוף פיקוד הדרום וראש אגף מודיעין.

רבין אישר תוספת לתקציב המשטרה בסך 40 מיליון ש'

מאת ראובן שפירא

ראש הממשלה יצחק רבין אי־שר למשטרה תוספת תקציב מיוחדת בסך 40 מיליון שקלים עד סוף השנה. הסיבה לאישור תוספת התקציב המיוחדת היא המשימות הנוספות שהוטלו על המשטרה והצורך בהיערכות חדשה באזורים הגובלים בשטחי האוטונומיה, במ־סגרת התוכנית "קשת צבעים".

תוספת התקציב תאפשר גיוס של עוד כ־700 שוטרים ואנשי מג"ב ותקצה עוד כ־200 תקני רכב. המשטרה ומשרד המשטרה ביקשו תוספות תקציב גדולות יו־תר, אבל אתמול בירכו במשטרה גם על התוספת שאושרה. התוספת תאפשר הקמת יחידות חדשות.

בעקבות יישום האוטונומיה ברצועת עזה וביריחו נערך המחוז הדרומי של המשטרה מחדש. הוקם מרחב חדש, מרחב שמשון, הוקמו יחידות חדשות לאבטחת המעבר בין שטחי האוטונומיה. כן תוגברו כוחות המשטרה ומג"ב במשימות הביטחון השוטף בישובים לאורך רצועת עזה ומרחבי לכיש ושמש־ון. התגבור נעשה על ידי העברת תקנים קיימים ודלדול יחידות מסוימות.

במשטרה מעריכים כי תוספת התקציב תאפשר למלא את הפע־רים שנוצרו במצבת יחידות המשטרה. גם לשנה הבאה הובטח למשטרה תקציב מיוחד בסך 50 מיליון שקלים לעיבוי ההיערכות במסגרת תוכנית "קשת צבעים".

רבין והרב

(סוף מעמוד 1א)

מים אלה כי ייערך משאל עם לפ־ני החתימה על הסכם שלום שיהיה כרוך בוויתורים טריטוריאליים.

בפגישתם אתמול עדכן רבין את הרב יוסף על התקדמות התה־ליך המדיני, בעיקר בערוץ הירד־ני.

ההסכם עם ש"ס קבע כי לש"ס יהיו שני שרים וסגן שר אחד. מי־נוי שני השרים מטעם ש"ס – אריה גמליאל לשר הפנים ומשה מאיה לשר הדתות – ומינוי ח"כ שלמה בניזרי לסגן שר, בכל הנר־אה במשרד החינוך, יאושר כנראה במושב מיוחד של הכנסת שיכונס על פי בקשת העבודה ביום חמישי הבא – יום לאחר המועד בו אמורה הכנסת לצאת לפגרת הקיץ.

יום קודם לכן, ביום רביעי הבא, יכונס מרכז העבודה לאשר את ההסכם הקואליציוני עם ש"ס ואת מינוי השרים. המרכז יתבקש ככל הנראה גם לאשר את ההסכם הקואליציוני עם יעוד, ואת מינוי ח"כ גונן שגב לשר וח"כ אלכס גולדפרב לסגן שר, אם בג"ץ ידחה העתירה שהגישה צומת הגישה נגד מינוי השניים לתפקידים מי־ניסטריאליים.

מרכז העבודה יתבקש ככל הנראה גם לאשר מינוי שני שרים ממפלגת העבודה – יוסי ביילין ורפי אדרי. כל השרים החדשים יושבעו ככל הנראה ביום חמישי הבא, בישיבה המיוחדת של מלי־את הכנסת. ראש הממשלה רבין הנחה את יו"ר הקואליציה ח"כ אלי דיין לפעול להארכת מושב הקיץ של הכנסת, המסתיים ביום רביעי הבא, ביום נוסף, כדי שאפ־שר יהיה להשביע את השרים החדשים במליאת הכנסת.

ההסכם עם ש"ס הושג לאחר מאמצי תיווך ושכנוע ממושכים של ח"כ רפי אדרי, שפעל בשלי־חות ראש הממשלה. הרב יוסף נתן את הסכמתו להסכם שגובש בתי־וכו של אדרי לפני כמה ימים, אף עדכן את עמיתיו במועצת חכמי התורה כי ש"ס תצטרף בי־מים הקרובים לממשלה.

לאחר תקופה ממושכת ללא כינוסה כינס שלשום הרב יוסף את מועצת חכמי התורה של ש"ס, וה־יוזה להבריה על האפשרות שש"ס תצטרף לממשלה. הרב משה בער־ני והרב שלום כהן ניסו לשכנע הרב יוסף שלא להצטרף לממשלה, או לפחות לדחות את ההחלטה עד אחרי הימים הנוראים.

מקורות

(סוף מעמוד 1א)

לטענת כמה פקידים במשרד החינוך, ההחלט תחילה לצמצם את מספר שעות התגבור המיוחד לש־לוש, ולפני כמה ימים הן צומצמו לשעה אחת בלבד.

מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, אמר בתגובה כי "לא רק שסך כל השעות של החי־נוך המיוחד לא קטן, אלא שהוא גדל בצורה משמעותית. זהו עניי־נו הפרטי של משרד החינוך להחי־ליט על החלוקה הפנימית של שעות אלה. אם צריך, למשל, להשקיע בכיתות מקדמות, בגני־זנים טיפוליים או במתן שעות לתגבור מיוחד. הטענה על צמצום כביכול בשעות המיועדות לחינוך מיוחד היא עלילה זדונית, ניסיון לפגוע בי באופן אישי, וניסיון לי־רוע מבוכה בקרב עובדי החינוך המיוחד.

"אין כל קשר בין הטענות לבין המציאות. לדוגמה, הוחלט בין השאר לראשונה על הקצאת 5,000 שעות שבועיות נוספות ליי־ישום ההולכות ועדות ההשמה לחי־נוך המיוחד, ו־3,000 שעות שבועיות לביצוע ניסוי בבתי ספר לשילוב ילדים חריגים בכיתות רגילות. הוקצו גם משאבים מיוחדים להורדת לימודים נוסף בתקו־פת הקיץ בכל בתי הספר המיוחדים", אמר המנכ"ל שושני.

פלילים

● **בת 16 נאנסה בערד.** נערה בת 16 נאנסה בערד בימי הפסטיבל. סיכום האירועים הפליליים שנרשמו בפסטיבל כולל כ־20 מקרי גניבות וארבעה מקרי תקיפה. בפסטיבל, שהסתיים לפנות בוקר, נעצרו 24 צעירים, חלקם הובאו לשיפוט מהיר. לדברי מפקד מרחב הנגב של המשטרה, תנ"צ יוסף אבני, חלה השנה ירידה במספר האירועים הפליליים בפסטיבל ערד בהשוואה לשנים קודמות. לגבריה, רמת האי־רועים הפליליים היתה נמוכה מציפיות המשטרה.

אמנון יוסף

● **4 עצירים התעללו מינית בעציר בן 17.** נער בן 17, העצור באגף הנוער בבית המעצר המחוזי באבו כביר, הותקף מינית על ידי ארבעה מחבריו לתא. מפקד משטרת תל אביב מינה קצין שיבדוק אם נשמרו כל הנהלים בבית המעצר, שנועדו למנוע מקרים מסוג זה. שלשום התלונן העציר כי חבריו לתא תקפו אותו מינית והתעללו בו. בעקבות תלונתו של העציר, הוקם צוות חקירה מיוחד שעצר שלושה מחבריו לתא של העציר. השלושה מכחישים את החשד המיוחס להם. אתמול האריך בית משפט השלום לנוער את מעצרם של השלושה בתשעה ימים. היום יובא החשוד הרביעי לבית משפט. המשטרה תבקש להאריך את מעצרו. הקצין הבודק ימסור את מסקנותיו למפקד משטרת תל אביב בראשית השבוע.

משה מובאל

● **נער חשוד בסחיטת כסף.** נער מחיפה חשוד בסחיטת אלפי שקלים באיומים מסטודנטים עולים. שופטת השלום רחל חזה, הורתה אתמול לעצור את החשוד לעשרה ימים. נציג המשטרה, רס"ר שמעון תורג'מן טען שהחשוד, יחד עם שותפיו, סחט בשנה האחרונה אלפי שקלים מסטודנטים ותלמידים עולים הלומדים באוניברסיטת חיפה. לטענת המשטרה סחט החשוד כסף מהמתלוננים תוך איום ו"הפך את דרך הסחיטה לשיטה שממנה התפרנס". (ע)

● **שוד מזוין בבנק הדואר.** 400 שקל נשדדו אתמול בצהריים בסניף בנק הדואר בשכונת בני אסתר בראשון לציון. צעיר נכנס לסניף ובאיומי אקדח דרש כסף. השודד לקח 400 שקל בלבד, נבהל ועזב את המקום. הוא נמלט במכונית שהמתינה מחוץ לסניף. משטרת ראשון לציון הקימה מחסומים ופתחה בסריקות. (ע)

משפחת צ'רנייינברג
ומלון הולילנד
אבלים על מותה של הגברת
לורה קורך ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה

בצלאל
אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים
משתתפים בצער המשפחה על פטירתה של
גב' לאונרה פרנק־קרוך ז"ל
ידידת האקדמיה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו, סבתנו
רחל גולדשטיין
ההלויה תתקיים היום יום שישי 22 יולי 1994 בשעה 12:00, בבית העלמין בקרית טבעון
המתאבלים: בתה: פלורה ג'יימס, לונדון
בנה וכלתה: יחזקאל ושמחה ברנע
נכדיה: קרן ואריק סגל, לונדון
פרנסיס ג'יימס, לונדון
טל ואורנה ברנע
יונתן ותמי ברנע
ערן ברנע
יושבים שבעה בבית משפחת ברנע, רחוב טשרניחובסקי 36, ירושלים

עובדי בית חולים "איתנים"
מביעים צער רב על מותו של
נועם עמנואל
ושולחים תנחומים
לרעייתו נעמה
ולאחיו ד"ר דורון עמנואל
ובני משפחותיהם

במלאת 30 לפטירתה של יקירתנו
בתיה בלייכר ז"ל
נקיים אזכרה וגילוי מצבה
ביום שני, יז' באב תשנ"ד 25.7.94
בשעה 17:00 בבית העלמין
הישן בבאר־שבע
המשפחה

לחיים מנדלסון
משתתפים בצערך במות
אמך
ר.צ. חברה לרכב וציוד בע"מ
ההנהלה והעובדים

יקירתנו
לאה ורזגר
איננה
ההלויה תתקיים היום, יום שישי, י"ד באב תשנ"ד 22/7/94 בשעה 12:45 בצהרים בבית העלמין הירקון.
אוטובוס יצא בשעה 12:00 בצהרים מבית המנוחה רח' חשמונאים 8, רמת־גן.
אבלים:
בנה וכלתה: שמעון ואסתר ורזגר
בתה וחתנה: חוה ומשה יוז
נכדיה: אירים, רוניה, ענת, ניר
יעל, שלי ואסף

מולט קפיטל בע"מ
אבלה על מותו של
אל"מ (מיל') יהודה פריהר
אשר תרם רבות לחברה
מהקמתה ועד היום
ומשתתפת בצער המשפחה

מוזיאון תל־אביב לאמנות
אבל ומשתתף בצער המשפחה
על מותו של
יהודה פריהר ז"ל
עמית כבוד
חבר חבר הנאמנים ומועצת המנהלים משנת 1971
תרם רבות ושימש דוגמה
בעבודתו למען הציבור
דני גילוא – יו"ר חבר הנאמנים
שלמה להט – יו"ר מועצת המנהלים
דני דיסנצ'יק – מנכ"ל
הנהלת המוזיאון ועובדיו

ליעקב הירש ומשפחתו
אתך באבלך הכבד במות רעייתך
שושנה ז"ל
ב"ח אלי"ן
וחברי ועד הפועל

לבניה מידית
1498 מ"ר ברמות ישי
לפנות לעו"ד י. הלר
טל: 04-641038,
04-671320

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה 03-5661111
ובחיוג חינם 177-022-1516

קדישאי
ארגון וביצוע כל סידורי הלויה פרסום מודעות אבל
24 שעות ביממה בטל. 03-6952288

קבלת מודעות
177-022-3000
חיוג חינם עד חצות

מודעפון
03-38 38 38

הארץ
קבלת מודעות אבל
סניף ת"א טל 03-5121212 פקס 03-6815859 עד חצות
סניף חיפה טל 04-623166 פקס 04-670715 עד 16:00
סניף ירושלים טל 02-254245 פקס 02-254249 עד 22:00

במבצע!!
קבלת מודעות אבל
177-022-8855

דחף
קבלת מודעות דחופה 24 שעות
דיזנגוף 118 (מול כסית)
03-5239952 03-5246363
לבעלי כרטיסי אשראי ב־3 תשלומים
ירושלים 02-256375
חיפה 04-675666
תל־אביב 03-5601001

פרסום מודעות אבל
רם
עד חצות
השרות שלנו ללא תוספת מחיר
5605731, 03-5605591 ובערב 03-5032969

חדשות חוץ

הפרלמנט האירופי אישר ברוב דחוק את מינוי סאנטר לנשיא הנציבות האירופית

מאת ציון הורביץ ודפנה ורדי

פאריס ולונדון (מיוחד ל"הארץ"). הפרלמנט האירופי בסטראסבורג אישר ברוב דחוק מאוד ולאחר דיון סוער את מינויו של ראש ממשלת לוקסמבורג, ז'אק סאנטר, לנשיא נציבות האיחוד האירופי. סאנטר ייכנס לתפקידו החדש ב-5 בינואר ויתפוס את מקומו של ז'אק דלור. 260 צירים הצביעו בעד המינוי, 238 נגד, ו-69 נמנעו או לא השתתפו בהצבעה.

המאבק שהתרחש אתמול בפרלמנט האירופי סביב המינוי נחשב לחסר תקדים בתולדות הבית. מוסד זה המשמש בדרך כלל לדיונים טכניים ולהצהרות פוליטיות שיגרתיות הפך אתמול זירה למאבק חריף שהעלה את הנושאים הפוליטיים.

אלא שמעבר לביקורת על תהליך בחירת סאנטר, התומכים והמתנגדים בהעמקת הברית האירופית ראו בצער רב את העובדה שבמקום דלור השאפתן שקידם באופן משמעותי מאוד את האיחוד, מונה לתפקיד אדם שעלול, לדעתם, להחליש את מוסד הנציבות.

כבר עם תחילת הדיון על המינוי נשמעו בבניין הפרלמנט הילדפי האשמות והתקפות חריפות. חברת הפרלמנט הצרפתית, קתרין לאלומייר, מרשימתו של ברנאר טאפי, הטיחה בסאנטר, כי מועמדותו היא מועמדות של פשרה, "אולם היום הפשרה איננה רצויה".

התומכים של סאנטר נמנים בעיקר עם ה"מפלגה העממית האירופית" – הגוש הפרלמנטרי הדמו-נוצרי – אליו משתייך סאנטר עצמו – ועמם הצירים הגוליסטים הצרפתים (RPR) ובעלי בריתם, הצירי "פורצה איטליה", מפלגתו של סילביו ברלוסקוני. אולם גם צירים רבים בגוש זה ביקשו להצביע נגד מינוי סאנטר. כאמור, המינוי אושר רק לאחר דיון סוער, דבר שאינו מבשר טובות לגבי ההצבעה שאמורה להיערך בסוף השנה בפרלמנט על סמכויות הנציבות.

צלום: איי.פי

ראש ממשלת לוקסמבורג, ז'אק סאנטר, נואם בפני חברי הפרלמנט האירופי, אתמול לפני מינויו

מחאה על הווטו של מייג'ור בקורפו

הסוציאליסטים בפרלמנט, בהנהגתה של פולין גרין הבריטית, נאבקו מהווטו שמייג'ור הציב על מועמדות ראש ממשלת בלגיה, ז'אן לוק דהאן, בפסגה שהתקיימה בקורפו לפני כחודש, והודיעו מראש כי יביעו את מחאתם בהצבעה נגד מועמדותו של סאנטר. עם זאת הסוציאליסטים הספרדים, הפורטוגלים והיוונים הצביעו בעד המינוי. מפלגות הירוקים הקומוניסטים הצטרפו לסוציאליסטים הבריטים, הצרפתים, והגרמנים והצביעו אף הם נגד המינוי.

יום לאחר שהסרבים סירבו לקבל במלואה את תוכנית השלום בבוסניה ביטלו גם המוסלמים את הסכמתם

"קבוצת הקשר" הבינלאומית שוקלת לפעול להסרת אמברגו הנשק על המוסלמים בבוסניה

מאת יהודית וינקלר וסוכנויות הידיעות

נשיאה המוסלמי של בוסניה, עליה איזטבגוביץ', ביטל אתמול את האישור הדו-משמעי שהעניקה מפלגתו לתוכנית השלום שגיבשה "קבוצת הקשר" הבינלאומית במאמץ להביא לסיום מלחמת האזרחים בבוסניה.

איזטבגוביץ' אמר, כי "תגובת הסרבים לתוכנית היתה צפויה, והרובר למעשה בדחייה של התוכנית". הוא הוסיף כי "בשל הדחייה הסרבית, התשובה החיובית המלאה שנתנו כבר איננה בתוקף".

הסרבים הבוסנים יצאו אתמול מהשיחות בז'נבה, והביעו את הסתייגותם מהמפה לחלוקת בוסניה, ששורטטה על ידי "קבוצת הקשר", ודרשו קיום מו"מ נוסף.

תוכנית השלום המוצעת מחלקת את בוסניה כך ש-51% מהשטח יהיה בשליטת הפדרציה המוסלמית-קרואטית ו-49% בשליטת הסרבים.

ואולם, קבוצת הקשר הבינלאומית ליישוב הסכסוך בבוסניה דחתה אתמול בז'נבה את הצעת הסרבים להמשיך במו"מ למציאת פתרון מוסכם במקום לאמץ את תוכנית השלום. קבוצת הקשר הודיעה חד משמעית, כי היא דוחה את הצעתם של הסרבים להמשיך במו"מ, אך עם זאת היא תאפשר להם לבחון מחדש את תוכנית השלום עד סוף החודש ולתת את תשובתם הסופית ב-30 ביולי.

יחד עם זאת הדגישו בז'נבה, כי אם תשובת הסרבים תהיה "לא מוחלט" – בשלב ראשון יוסר האמברגו על משלוחי נשק למוסלמים בבוסניה, ויותר גם לקרואטים להכניס לאזור ציוד צבאי מגוון.

"כוחות שמירת השלום עשויים לסגת מבוסניה"

השליח המיוחד של מזכ"ל האו"ם ליוגוסלביה לשעבר, יאסושי אקאשי, אמר בתגובה לתשובה הסרבית, כי אם קבוצת הקשר תחליט לממש את איומה להגביר את הסנקציות ולנקוט בצעדים צבאיים נגד הסרבים, יעמיד הדבר את חיילי כוח שמירת השלום של האו"ם בבוסניה בסכנה. "במקרה כזה נצטרך להחליט מה האו"ם עושה ומה כוחות שמירת השלום של האו"ם יעשו", אמר.

פקיד או"ם בכיר אמר אתמול, כי האו"ם ונאט"ו מתכננים יחד צעדי ענישה שיוטלו על הסרבים, אם יתברר שהם דוחים את תוכנית השלום, והוסיף כי כוחות שמירת השלום של האו"ם עשויים לסגת מהמדינה.

ואולם, מקורות סרביים בבלגראד מעריכים, כי למרות איומי נאט"ו והאו"ם, שני המוסדות מוגבלים לפני במרחב התמרון שלהם והספק רב אם יוכלו לגייס את הכוחות הדרושים כדי לאכוף בבוסניה את תוכנית השלום המוצעת על ידם.

3 מטוסי סיוע של האו"ם נפגעו מירי בסרייבו

גם שר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי, אמר אתמול כי תגובת הסרבים להצעת תוכנית השלום עשויה להוביל להטלת סנקציות חריפות יותר נגד סרביה, ולהסרת אמברגו הנשק מעל בוסניה. במסיבת עיתונאים בטיראנה, בסיום ביקור קצר באלבניה, אמר פרי: "אני מאוכזב מהתגובה הסרבית".

פרי גם ביטל את ביקורו בסרייבו, שהיה אמור להתקיים היום, לאחר ששלושה מטוסים נפגעו מירי, ועובד או"ם אמריקאי נפצע כתוצאה מכך.

מטוס תובלה אמריקאי מדגם סי-141, מטוס בריטי ומטוס קטן של האו"ם נפגעו, אמר דובר נציבות הפליטים של האו"ם, רון רדמונד. הוא אמר כי התקריות אירעו זמן קצר לאחר חידוש הסיוע האווירי, שהושעה שלושה למשך הצי יום, לאחר שמטוס סי-141 אמריקאי אחר נפגע מירי, כשעה שהמריא משדה התעופה.

"לא די שזה קרה יומיים ברציפות, אלא שעכשיו ברור לנו שמישהו מנסה במכוון לפגוע במטוסים הללו, וזהו מקור דאגה רציני עבורנו", אמר רדמונד.

סולז'ניצין הגיע למוסקווה לאחר 2 חודשי מסע ברחבי רוסיה

מוסקווה (אי-פי). אלכסנדר סולז'ניצין שב אתמול למוסקווה, 20 שנה לאחר שגורש ממנה כבול באזיקים של הקג"ב משום שהעז למתוח ביקורת על המשטר הסובייטי. סולז'ניצין, בן 75, הגיע למוסקווה בקרון רכבת פרטי, שבו נסע במשך 56 יום ברחבי רוסיה, במסע שנועד לספק לו הכרות מחודשת עם מולדתו.

אולם מייד עם הגיעו למוסקווה מתח הסופר הידוע ביקורת על הממשלה הנוכחית של רוסיה: "איש לא ציפה שתהליך השחרור מהקומוניזם יהיה ללא כאבים, אך איש גם לא ציפה שיהיה מכאיב כל כך", אמר למאות האנשים שחיכו לו בגשם סוחף בתחנת הרכבת יארוסלאבל. "עתה, פעם נוספת, הממשלה אינה ממלאת את מחוייבויותיה לאזרחיה", אמר כשהוא עומד על בימה ומסביבו בני משפחתו, ראש עיריית מוסקווה והמתנגד המשטר לשעבר, הכומר גלב יאקונין.

קומץ מבוגרים הגיע לתחנת הרכבת כדי להפגין נגד בואו של סולז'ניצין, אולם המפגינים היו מיעוט ניכר לעומת מספר האנשים שבאו לקבל את פניו. "בוגד במולדת, התבייש לך! עזוב את רוסיה", צעקו המפגינים. נוכחים אחרים במקום ניסו להשתיקם.

רבים מביעים ספק אם סולז'ניצין יוכל להשפיע על המתרחש במולדתו לאחר שנעדר ממנה במשך שני עשורים. לדבריו, לא ייכנס לפוליטיקה, אך ימשיך להביע את דעתו: "אומר את כל האמת על רוסיה, עד שישתיקו אותי שוב כמו שעשו בעבר", אמר.

ראש עיריית מוסקווה, יורי לוז'קוב, שהיה בין מקבלי פניו של סולז'ניצין, אמר לכתבים, כי "סולז'ניצין אינו שייך למפלגה זו או אחרת. הוא שייך לכלל האזרחים. אני חושב שנוכחותו כאן תגרום לנו לשקול באיזו דרך כדאי למדינה להתקדם. סולז'ניצין מאלץ אנשים לחשוב".

ז'ירינובסקי: חזור למערב

חבר הפרלמנט הלאומני הקיצוני ולאדימיר ז'ירינובסקי, קרא לסולז'ניצין לחזור למערב. "איננו זקוקים למהגרים שישבו שם 20 שנה והשמיצו את אנשינו", אמר אתמול לסוכנות הידיעות איטאר-טאס. "איננו צריכים שהוא יאמר לנו איך לבנות מחדש את רוסיה", הוסיף ז'ירינובסקי, בהתייחסו לכותרת מאמרו המפורסם של סולז'ניצין.

בסקר דעת קהל שנערך ברוסיה בחודש שעבר השיבו 44% מהנשאלים, כי מעולם לא קראו ספר של סולז'ניצין, ו-11% השיבו כי קראו ספר שלו, אך לא יכלו להיזכר בשמו.

סולז'ניצין עצמו, שזכה בפרס נובל לספרות ב-1970, הודה כי כתיבתו במערב לא השפיעה על רוסיה. "חשבתי שאני חוזר לרוסיה שקראה אותי, אבל מסתבר שרוסיה לא קראה אותי", אמר במהלך ביקורו.

בחירת בלייר – סמל להתחדשות בלייבור

מאת דפנה ורדי

הוא צעיר, הוא נמרץ, הוא פוטוגני, והוא מבטיח לשנות לא רק את מפלגת הלייבור, אלא את בריטניה. טוני בלייר, מנהיגה הטרי של האופוזיציה אינו דומה לאף אחד מקודמיו, ובחירתו מסמלת את השינוי שחל בלייבור. בלייר לא היה עסקן פוליטי לפני שנבחר לפרלמנט, ובניגוד לקודמיו אין לו כל בסיס תומכים באיגודים המקצועיים.

בלייר, שנבחר לפרלמנט בגיל 30, רכש את השכלתו בבתי ספר פרטיים ובאוניברסיטת אוקספורד. העמדה שבלייר הציג לקראת בחירתו כמועמד אחרי לפרלמנט, היתה שונה מזו הרשמית של הלייבור, ולמרות העובדה שהוא המהיר בגלוי על התנגדותו לקשרים ההדוקים מדי בין המפלגה לאיגודים המקצועיים – הוא זכה בתמיכתם של אנשי ארגון הבחירה שלו.

בלייר נחשב לאיש המרכז, ואחד מראשי התומכים במודרניזציה של הלייבור, דבר המעורר דאגה בקרב הנהגת המפלגה השמרנית, ו בקרב תומכי הלייבור הוותיקים. אלה חוששים שחלק ניכר מתומכיהם יתמכו בעתיד בלייבור.

עלייתו של בלייר בהירכיה המפלגתית צברה תאוצה בשני העשורים האחרונים כאשר הצליח להעביר את השמרנים לעמדת התגוננות בתחום השמירה על החוק והסדר שנחשב תמיד לנחלתם הבלעדית. הגישה הנוקשה שהציג שילבה את המדיניות המסורתית של הלייבור הקוראת לטיפול בשורשי הפשע – אבטלה ועוני – יחד עם קריאה למדיניות נוקשה כלפי אלה שהורשעו בביצוע פשעים. כמו כן, עוד בתקופה בה מפלגת הלייבור התנגדה לאיחוד האירופי, הצהיר בלייר על תמיכתו בהגברת שיתוף הפעולה ביבשה.

למרות שהוא נחשב לאיש לקונאל בעל חזון – בשלב זה חלק גדול מהמצע שלו עדיין ריק מתוכן, ואין ספק שהוא עדיין זקוק לזמן כדי לגבש את עמדותיו בתחומים רבים. עם זאת, משקיפים רבים בבריטניה כבר החלו להתייחס אליו כאל ראש הממשלה הבא.

מהומה בפרלמנט האיטלקי בדיון על הגבלת סמכות המעצר של שופטים חוקרים

רומא (ע"י, רויטר). מהומה פרצה אתמול בפרלמנט האיטלקי, כאשר הצירים המשיכו לנהל דיון סוער בעניין הצו הממשלתי השנוי במחלוקת, שביקש להגביל את סמכותם של שופטים חוקרים להוציא צווי מעצר. סדרני הפרלמנט נאלצו להפריד בין הניצים, לאחר שהצו כמעט גרם להפלת הממשלה.

המהומה התפתחה לתגרת ידיים בה נטלו חלק חברי פרלמנט ממפלגת "קדימה איטליה", מפלגתו של ראש הממשלה, סילביו ברלוסקוני, שתמכה בצו, ובעלי בריתם ממפלגת הליגה הצפונית, שהתנגדה לו בתוקף.

האופוזיציה מתבוננת מהצד משועשעת

התגרה בפרלמנט החלה, כאשר פייטרו די מוצ'ה, חבר ב"קדימה איטליה", הצהיר בבית הנבחרים כי "מוטב שאלף פושעים יסתובבו חופשיים מאשר להחזיק אדם אחד חף מפשע בכלא". חברי הליגה הצפונית, קמו על רגליהם והתחילו לצעוק. חברי האופוזיציה התבוננו במהומה מהצד ומחאו כפיים.

הצו של ברלוסקוני נתפס כניסיון שלו להציל פוליטיקאים ותיקים החשודים בשחיתות, ולהוציאם מתקופות מעצר ממושכות לקראת העמדתם למשפט. הצו גרם לקרע עמוק בין ברלוסקוני לבין בעלי בריתו בליגה הצפונית והברית הלאומית הניאו-פאשיסטית.

סגן נשיא מועצת השופטים החוקרים, ג'יובאני גאלוני, האשים אתמול את ברלוסקוני בהתערבות חסרת תקדים בעבודת הרשות השופטת. הוא אמר, כי ברלוסקוני וכמה משריו האשימו את השופטים החוקרים בניצול סמכות המעצר שלהם לרעה, רק "כדי להגן על צו שכולם, כולל הממשלה, הבינו בסופו של דבר שהוא בלתי לגיטימי".

הממשלה החליטה לבטל את הצו ולהגיש במקומו הצעת חוק מתוקנת, לאחר שהציבור הביע את זעמו על הצו. תגרות הידיים בפרלמנט הבליטו את חולשתה של הקואליציה, שזכתה במארס השנה בניצחון מוחץ בבחירות.

עיריית תל-אביב-יפו מגישה:

בוקרחוף

התעמלות מוסיקלית
בחוף גורדון החל מ-19.7,
בימים ראשון ושלישי, מ-07:30.

להיות בכושר בלי הפסקה

תיאטרון הגשר

חגיגת קיץ עם מיטב ההצגות
באולם החדש והממוזג ביפו העתיקה

מ. בולגקוב
מולייר
שבת 13.8
"חזיון צבעוני ומרשים...
אווירה קסומה של תיאטרון" ("הארץ" מ. הנדלזלץ)

ט. סטופארד
רוזנקרנץ וגילדנשטרן מתים
מחר שבת 23.7, יום ד' 27.7, יום ה' 28.7,
שבת 30.7, שבת 20.8, יום ג' 23.8,
יום ד' 24.8, יום ה' 25.8, שבת 27.8
"הצגה מרשימה מאד, מלאת דמיון ומקוריות ומבוצעת בהרבה כשרון ומיומנות" ("ידיעות אחרונות" שוש וייץ)

ז'.קגרומברג
משפט דרייפוס
שבת 6.8
"פארסה פרועה, קצב למופת, שחקנים מעולים"
("ידיעות אחרונות" ב. עברון)

פ. דוסטויבסקי
האידיוט
יום ג' 2.8, יום ד' 3.8, יום ג' 9.8,
יום ד' 10.8, יום ג' 16.8
"ההצגה הגדולה בעיר. מי שכבר התייאש מהתקווה לראות תיאטרון טוב בארץ, שירוץ" ("תל אביב" י. לאור)

במאי - יבגני אריה

אולם "גשר",
רח' לואי פסטר 15, יפו העתיקה
קופת התיאטרון פתוחה כל יום
(להוציא ימי ו') משעה 11.00 ועד 17.00
לפרטים טל. 6830679
טל. קופה 5182812

בא/י עם מודעה זו לביצוע הזמנתך וקבל/י מצחיה צבעונית חינם!

Club Med
מזמין אתכם לעסקת השנה
בתורכיה!
טל': 03-5272345

עכשיו יותר מתמיד החופש שאתם בוחרים!

"קלאב מד א-לה-קרט" בקושדסי תורכיה,
6 לילות החל מ-450$ לאדם, כולל טיסה!
כולל ארוחות בוקר, טיסה והעברות משדה התעופה לקלאב ובחזרה. "קלאב מד א-לה-קרט" היא חופשה בה אתם עושים מה שאתם רוצים ומשלמים רק על זה. יציאה בכל יום שישי החל מה-15.7. חזרה בימי חמישי. המבצע בתוקף עד סוף ספטמבר 94!

"הכל כלול במחיר" בקלאב מד קמר ובלמיה,
7 לילות החל מ-757$ לאדם, כולל טיסה!
והעברות לקלאב ובחזרה, אירוח מלא בחדרים ממוזגים, משחקי ספורט מגוונים הכלולים במחיר (גלשני רוח, שיט, סקי מים, טניס, חץ וקשת ועוד) – והכל עם מדריכים מוסמכים. יציאה וחזרה בימי ראשון. בתוקף בספטמבר בלבד.

כפוף לתנאי המבצע במשרדי קלאב מד.
לפרטים ולהזמנות נא לפנות למשרדי קלאב-מד
בכיכר מלכי ישראל 9 ת"א, טל': 03-5272345,
פקס: 03-5271345

יותר מתמיד
Club Med

מבצע בלעדי לקוראי הארץ

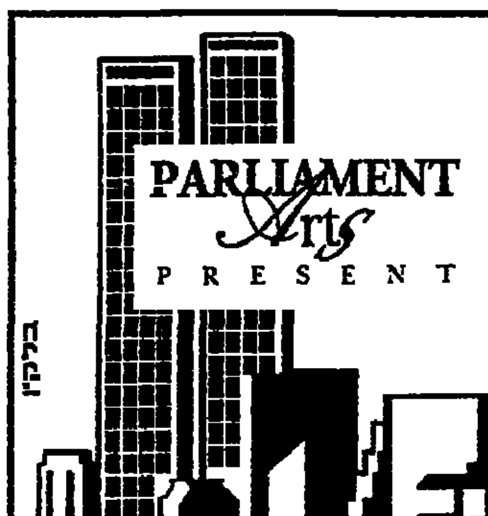

PARLIAMENT Arts PRESENT

קשת אילון
כתת אמן בינלאומית
מנהל מוסיקלי: יצחק רשקובסקי

ארועי קיץ – 1994

לראשונה בישראל
קונצרט גאלה מיוחד
הכנר
שלמה מינץ
פגניני – 24 קפריסים לכינור
יפו "תיאטרון נגה"
מוצ"ש 30.7.94 ב-20:30

קונצרט סיום הקורס לכנרים מצטיינים
ניהול מוסיקלי: חגי שחם
במעמד
עמרם מצנע–ראש עיריית חיפה
אנסמבל קשת אילון
חיפה "התיאטרון העירוני"
יום ד' 10.8.94 ב-20:00

כרטיסים: לקונצרט בת"א – "קסטל" טל. 03-6044725, "רוקוקו" 03-6429283 ובערב הקונצרט בתיאטרון נגה טל. 03-6813131 החל מהשעה 18:00.
לקונצרט בחיפה – אמנה בלשה, טל. 04-257075, חנה נגן טל. 04-242775 "ערבי" 04-384777 "ערבי תרבות" 04-247606
ובערב הקונצרט בקופת תיאטרון חיפה טל. 04-620670

קשת אילון נתמכת ע"י משרד המדע והאמנויות – מינהל התרבות – עסקים למען אמנות וקרן וולפסון

صكنا من الاصل

صورة من الأصل

יומן

יפאן מתנצלת

בניגוד לגרמניה, שהכירה באחריותה לפשעי הנאצים, התעלמה יפאן באופן שיטתי מכל התמודדות עם פשעי המשטר הצבאי ששלט בה מתחילת המאה ועד 1945.

מעשי טבח המוניים, שעבוד עמים שלמים, ניסויים ביולוגיים בבני אדם, ואחריות ישירה למסע כיבושים ענק, שלווה בגילויי אכזריות נוראים כלפי מאות מיליוני בני אדם - כל אלה היו עד לאחרונה בבחינת חור שחור בהסטוריה היפאנית. בתי הספר לא עסקו בכך, וחוקרים באקדמיה ידעו היטב שחיטוט יתר עלול לגרום להפסקת התמיכה התקציבית. גם אמנים חופשי רוח העדיפו למשוך ידם מנושא בלתי אהוד כל כך.

יפאן לא רק שלא שילמה פיצויים לנפגעים ולבני משפחותיהם, אלא נמנעה בעקשנות מלהודות באחריות לנהר הדמים ששטף את אסיה.

ההתמודדות עם פשעי העבר, המחייבת טיפול רציני ביסודות המשטר והחברה ביפאן, אינה רק מילוי חור הסטורי, אלא צעד מפתח החיוני כיום לדמוקרטיזציה ולפתיחות של המערכת הפוליטית-כלכלית היפאנית, ולשינוי במעמדה הבינלאומי של יפאן.

זו הסיבה שראש הממשלה החדש, טומיאיצ'י מוראיאמה, בחר להתייחס בנאומו הראשון בפרלמנט דווקא לפשעי התוקפנות היפאנית, והודה כי מעשי יפאן "גרמו סבל רב לתושבי האזור".

אולם התנצלותו של מוראיאמה אינה מספיקה. הטיוח הרשמי ומאמצי ההרחקה שנמשכו שנים רבות עשו את שלהם. בהשוואה לחומר הרב על פשעי הנאצים, מעט מאוד ידוע על הזוועות שביצע הצבא הקיסרי. התביעות המופנות כיום ליפאן, בעיקר מצד נשים קוריאניות ששימשו כשפחות מין של הצבא היפאני, הן אחוז זעיר מכלל פשעי המלחמה המיוחסים ליפאנים. אולם גם הן נתקלות בסחבת ובהתחמקויות. יפאן עדיין נמנעת מהתמודדות מלאה עם עברה.

תצלום: רויטר

פליטים רואנדים מתבוננים בגופות שנערמו בקבר המוני בגומא, מזרח זאיר. התפרצות מגיפת הכולרה גרמה למות אלפי פליטים בזאיר. הארגון ההומניטארי "רופאים ללא גבולות" מסר, כי הוא צופה את מותם של בין 10,000 ל-50,000 פליטים בימים הקרובים

חדשות חוץ

ארה"ב תבקש ממועצת הביטחון לאשר התערבות צבאית בהאיטי

מטה האו"ם (רויטר). שגרירת ארה"ב באו"ם, מדלין אולברייט, הודיעה אתמול כי ארה"ב תבקש ממועצת הביטחון של האו"ם לאשר לכוח צבאי בהנהגת ארה"ב להשתמש ב"כל האמצעים הנחוצים כדי ליצור אווירה בטוחה בהאיטי". אולברייט לא השתמשה מפורשות במלה "פלישה", אולם "כל האמצעים הנחוצים" הוא ביטוי שמשמעו בדרך כלל התערבות צבאית. במונח זה נעשה שימוש כאשר מועצת הביטחון אישרה לכוחות אמריקאיים לפעול לגירוש החיילים העיראקים שפלשו לכווית ב-1991.

אולברייט אמרה, כי מטרת ההחלטה במועצת הביטחון תהיה לאפשר לממשל של הנשיא קלינטון לבחון "מגוון של אופציות" למערכה בהאיטי. היא הדגישה כי לא התקבלה כל החלטה לפלוש להאיטי, וכי לא נקבע כל תאריך יעד לפעולה. "מה שאנחנו עושים עתה זה להכין את הבסיס הדיפלומטי לכל אופציה שאנו נחליט כי היא דרושה, בהתאם לאירועים", אמרה.

בוואשינגטון אמרה דוברת הבית הלבן, די די מאיירס, כי אולברייט מנסה לנסח החלטה שתספק את "האמצעים הדיפלומטיים הנחוצים כדי להבטיח שהנשיא יוכל להוציא לפועל כל אופציה שירצה" בהאיטי. מאיירס אמרה, כי הנושאים הנדונים "עובדים על ניסוח החלטה שתאפשר לכוח להיכנס להאיטי וליצור בה אווירה בטוחה, אם יהיה צורך בכך".

אולברייט. מגוון של אופציות

אולברייט אמרה לכתבים, כי ארה"ב מנסחת הצעת החלטה הכוללת שני שלבים. השלב הראשון יאפשר לכוח רב לאומי ליצור "אווירה בטוחה" בהאיטי, כאשר לכוח זה יותר להשתמש בנשק. השלב השני יהיה מבצע של כוח או"ם, שתפקידו יהיה לשמר את האווירה הבטוחה הזו ולסייע באימון הצבא והמשטרה של האיטי, לאחר ששליטיה הצבאיים יודחו מתפקידיהם.

אם האו"ם יאשר את התערבות הצבאית של ארה"ב בהאיטי יחוזק הדבר את תוקף איומו של הנשיא קלינטון, לפיו יפלוש להאיטי להשיב בה את הדמוקרטיה על כנה, וכן יאפשר לארה"ב לשכנע מדינות נוספות להצטרף לפלישה אפשרית.

אולברייט אמרה, כי משיחות שניהלה עם חברי מועצת הביטחון היו התגובות ליוזמה עד כה חיוביות. אולם נציגים אחרים אמרו, כי צפוי דיון מוער לפני שההחלטה תאומץ. אולברייט אמרה כי היא מקווה שההחלטה תתקבל לפני סוף השבוע הבא.

"על קלינטון לבקש אישור הקונגרס"

וואשינגטון (אי־פי). יותר מ-100 חברי קונגרס חתמו על מכתב שנשלח לנשיא קלינטון, ושבו הם מבקשים ממנו לפנות לקונגרס לקבלת אישור לשליחת כוחות אמריקאיים להאיטי, גילו אתמול חברי הקונגרס העומדים מאחורי המכתב במסיבת עיתונאים.

ששה חברי קונגרס, שייצגו את שתי המפלגות הגדולות בארה"ב, אמרו במסיבת העיתונאים כי הם מתנגדים לשימוש בכוח כדי להשיב על כנו את השלטון החוקי בהאיטי. "איני חושב שהאיטי שווה את חייו של חייל אמריקאי אחד", אמר חבר בית הנבחרים בוב ליווינגסטון.

עוזר מזכיר המדינה האמריקאי שוהה עם רמי דרג בסיאול; פקידים בכירים:

וואשינגטון וסיאול יסייעו לצפון קוריאה אם תוותר על תוכניתה הגרעינית

סיאול (רויטר). ארה"ב ודרום קוריאה מוכנות לסייע לצפון קוריאה לשפר את קשריה עם העולם ולספק לה סיוע כלכלי, אם תשהה את תוכניתה הגרעינית, דיווחו אתמול פקידים בכירים בסיאול.

עוזר מזכיר המדינה האמריקאי, רוברט גאלוצ'י, הנמצא בביקור בסיאול, ושר החוץ הדרום קוריאני, האן סונג'ו, הסכימו גם כי שתי המדינות "יסייעו באופן פעיל" לפיונגיאנג לשפר את הכורים הגרעיניים שלה, אם תוותר על שאיפות גרעיניות צבאיות, מסר פקיד במשרד החוץ בסיאול. הוא הוסיף כי ארה"ב ודרום קוריאה מוכנות לשאת במעמסה, "כלכלית או אחרת" אם תקיים פיונגיאנג תנאי זה. עוד אמר, כי המדיניות ביחס למשבר הגרעיני עם צפון קוריאה לא השתנתה בעקבות מותו של קים איל־סונג.

שגריר דרום קוריאה לענייני אנרגיה גרעינית, קים סאמ־הון, אמר לכתבים לאחר פגישתו עם גאלוצ'י, כי כדי לפתור את המשבר הגרעיני "יש צורך בשקיפות גרעינית מוחלטת בהווה ובעתיד, ויש לגלות את כל האמת על הפעילויות הגרעיניות של צפון קוריאה בעבר". הוא הוסיף, כי לא התגלו חילוקי דעות בעניין בינו לבין גאלוצ'י, אולם לא נמסרה כל תגובה ישירה של עוזר מזכיר המדינה האמריקאי.

האשמות סיאול – "הכרזת מלחמה"

גאלוצ'י, הנציג האמריקאי הבכיר לשיחות עם צפון קוריאה, הגיע לסיאול כדי לפתוח מסע בארבע מדינות, שמטרתו לקבוע מדיניות משותפת לאחר שינוי ההנהגה בפיונגיאנג. הוא צפוי לבקר ביפאן, בסין וברוסיה לפני סוף החודש.

ואולם, בשעה שגאלוצ'י ניהל מו"מ בסיאול, חידשה אתמול צפון קוריאה את "מלחמת המילים" שלה עם סיאול, כאשר התקיפה את ראש הממשלה הדרום קוריאני, לי יונג־דוק, שהאשים שלשום את המנהיג המנוח קים איל־סונג באחריות לפרוץ מלחמת קוריאה בתחילת שנות ה-50'.

רדיו פיונגיאנג שידר אתמול הודעה, שבה כינה את גינוי המנהיג המנוח "הכרזת מלחמה". ההודעה שודרה יום לאחר שדרום קוריאה התירה לפרסם מסמכים סובייטיים, שלטענתה מוכיחים כי קים הוא שפתח במלחמה, שנמשכה בין 1950 ל-1953.

פרשנות/ מיכל יניב

צורך בתגמול כלכלי

מותו של מנהיג צפון קוריאה, קים איל סונג, מסמן סיומה של תקופה ומעלה שאלות. באשר ליכולת של בנו, קים דזנג איל, לשרוד בתפקיד אביו, ובאשר לעתידה של צפון קוריאה וגורל ביטחון האזור. לדעת מומחים, לקים דזנג איל יש שאיפות פוליטיות מרחיקות לכת, אך מתנגדים בתוך הצבא והאגף השמרני של המערכת הפוליטית, שחוששים כנראה מנטיותיו לרפורמות, עלולים להכשילו. מה שיקבע במידה רבה את גורלו של קים, תהיה מידת הצלחתו בעצירת המפולת הכלכלית.

צפון קוריאה שרויה במשבר כלכלי עמוק ומתמשך. התל"ג הצפון קוריאני ירד ב-5.2% בממוצע שנתי בארבע השנים האחרונות והמשבר בא לידי ביטוי גם במחסור במזון הנובע מירידה ביבול החקלאי. הצפון קוריאנים שהתגאו תמיד ביכולתם לספק בעצמם את הצרכים הפנימיים שלהם, מתקשים עתה במימון של יבוא מזון. קריסת בריה"מ, כלכלה ריכוזית, תכנון לקוי והזרמה קבועה של משאבים יקרים להחזקתו של צבא ענק מקשים על הכלכלה הצפון קוריאנית. בדצמבר האחרון הודה השלטון שצפון קוריאה סובלת מבעיות כלכליות. כיום ניתן לזהות סימנים ראשונים לרפורמה כלכלית הדרגתית. פחות דגש מושם על התעשייה הכבדה המפגרת ויותר משאבים מופנים לחקלאות ולתעשייה קלה המיועדת ליצוא. מאחורי הרפורמות האלה עומד ככל הנראה המנהיג החדש.

נראה, כי לקים דזנג איל אין אפשרות לשרוד בתהפוכות הפוליטית הפנימית ולמנוע את התמוטטות של המערכת ללא רפורמות כלכליות ושבירת הבידוד הבינלאומי של צפון קוריאה. כאשר פיונגיאנג תחדש את המו"מ עם ארה"ב וסיאול בעניין הפיקוח הבינלאומי על מתקניה הגרעיניים, תגמולים כלכליים יהיו, ככל הנראה, חלק חשוב בשיחות. כמו כן, ייתכן שדווקא ההנהגה החדשה בפיונגיאנג תוביל לפתיחות רבה יותר מבעבר של הצפון קוריאנים ולשיתוף פעולה גובר מצידם.

סימפסון מציע 500 אלף דולר "למי שיסייע ללכוד את הרוצח האמיתי"

לוס אנג'לס (אי־פי). כוכב הפוטבול או־ג'יי סימפסון, המואשם ברצח אשתו לשעבר וידידה, טוען כי המשטרה אינה מתאמצת מספיק למצוא את "הרוצח האמיתי" בפרשה, והודיע כי יעניק פרס של 500 אלף דולר למי שיסייע ללכוד את הרוצח.

סימפסון הודיע, כי הוא פותח בחקירה משלו, שבמסגרתה יפעיל רשת של בלשים פרטיים, וקו טלפון בכל ארצי למסירת מידע. "או־ג'יי רוצה להבהיר לציבור כי הוא חף מפשע מכל ההאשמות שהועלו נגדו, וכי הוא מעוניין להגיע למשפט כדי להוכיח את חפותו", אמר שלשום עורך דינו לעניינים עסקיים, לירוי טאפט.

בדיון המוקדם במשפטו טען סימפסון, כי לא רצח את אשתו לשעבר, ניקול בראון סימפסון, בת 35, ואת ידידה, רונלד גולדמן, בן 25. מחר יופיע שוב בבית המשפט ויואשם רשמית ברצח בבית משפט גבוה יותר. העונש המקסימלי שצפוי לסימפסון אם יורשע הוא עונש מוות, אולם התובעים עדיין לא גילו אם בכוונתם לבקש מבית המשפט להטיל עליו עונש זה.

עורך דינו הבכיר של סימפסון, רוברט שפירו, טוען כי הרשויות מתעלמות מראיות שעשויות להעיד על חפותו של סימפסון.

"מתעלמים מהשיחות המגונות לניקול סימפסון"

לטענתו, מצוי בידי המשטרה מידע על שורה של שיחות טלפון מגונות שקיבלה ניקול סימפסון בביתה ב-1992, והוא השמיע בנדה איומים, ושבזמנו קבעה המשטרה, כי לא סימפסון הוא שביצע את השיחות.

הפרס הכספי המוצע מוכיח שסימפסון אכן מאמין שהמשטרה אינה מטפלת כראוי בחקירה, אמר פיטר ארנלה, פרופסור למשפטים באוניברסיטת קליפורניה. קו הטלפון המיוחד של סימפסון, שאליו יוכלו להתקשר אנשים ברחבי ארה"ב על חשבונו של סימפסון, יתחיל לפעול היום.

שפירו גם ביקש מהשלטונות להעביר לעיונו מספר פריטים, ביניהם דו"חות פנימיים של משטרת לוס אנג'לס על השוטרים המעורבים בחקירה, נתונים על כל מי שהגיע לאחד מחדרי המיון הסמוכים לאחוזתו של סימפסון כדי לקבל טיפול נגד חתכים או נשיכות כלבים, וכל הדו"חות המשטרתיים על מקרי רצח דומים בלתי פתורים. לטענת שפירו אמר לו אחד החוקרים, כי ייתכן שהרוצח ננשך על ידי כלב.

משרד הבריאות

המדבקה "לה-פטש" להרזיה לא אושרה לשימוש ע"י משרד הבריאות

משרד הבריאות מודיע שהמדבקה "לה-פטש" – "Le patch" להרזיה, המופצת בבתי המרקחת ובבתי עסק אחרים, לא אושרה על-ידו לשימוש בארץ.
כל עוד לא ייבדקו יעילות ובטיחות התכשיר על-ידי הגורמים המוסמכים במשרד הבריאות, אין להשתמש בו.

"אמת בפרסום" ו"כל מילה מיותרת."

אילת | טורקיה
אנטליה

חצי פנסיון

אמצע שבוע	אמצע שבוע
רויאל ביץ' ישרוטל $533	שרתון $495
המלך שלמה ישרוטל $500	פאלז $425
המלך שלמה ישרוטל $500	דדמן $465

פנסיון מלא

רויאל ביץ' ישרוטל $629	מג'יק וורלד $469

בלי קאזינו אילת לא תתרומם!

אמת בפרסום

ראשי התאחדות המלונות באילת לא התראיינו לכתבה זו. ראש ההתאחדות, אהרון דקל, יצא לטיול בחו"ל. בעל תפקיד אחר בהתאחדות ביקש ששמו לא יוזכר, ורק ציין שלדעתו אין באילת משבר תיירות.

ביום הפגישה פורסמה בעיתוני הערב מודעה של ההתאחדות, המנסה להוכיח שאילת זולה יותר מטורקיה ומקפריסין.

במלונות שלושה כוכבים, קבעה המודעה, שלושה ימים לאדם בחדר זוגי עולים 250 דולר באילת, בעוד שבטורקיה המחיר הוא 299 דולר – לא היה טעם לבדוק את ההשוואה, משום שברוב הדילים לטורקיה אין מלונות ברמה זו.

בדירוג ארבעה כוכבים, קבעה המודעה, מציעה אילת מחיר של 320 דולר, בעוד שבטורקיה המחיר הוא 348 דולר. הצצה קלה אל מבחר ההצעות של סופר־צ'רטר בדירוג ארבעה כוכבים בטורקיה מגלה, שניתן להשיג את מלון קלאב־אקמן, לשלושה לילות, סוף־שבוע(!), במחיר של 239 דולר בלבד. פחות ממחיר שלושה כוכבים באילת.

בדירוג חמישה כוכבים מודה המודעה, כי המחיר באילת לשלושה ימים הוא 410 דולר, לעומת 400 דולר בטורקיה. הצצה אל מבחר ההצעות בטורקיה מגלה, כי בקטגוריה של חמישה כוכבים אפשר להתארח במלון 'סולטן סריי' המפואר במחיר 269 דולר בלבד. וב־349 דולר בלבד, פנסיון מלא(!) במלון מג'יקוורלד, דרגת דה־לוקס, בקמר.

וכל מילה מיותרת.

ידיעות אחרונות
ז' באב תשנ"ד 15.7.94 7 ימים
מאת: שלמה אברמוביץ'

המחירים המפורטים בכתבה הינם לחודש יולי. המחירים בטבלת ההשוואה הינם לחודש אוגוסט.

סופר צ'רטר
טלחו"ל 03-52 52 999

כל החבילות כוללות טיסה.
פרטים נוספים אצל כל סוכני הנסיעות החברים בהתאחדות סוכני הנסיעות ובכל סניפי טיולי הגליל:
משרד ראשי: בן-יהודה 42 תל אביב 03-5252888. י-ם: הלל 3 02-258866. טבריה: 06-720330

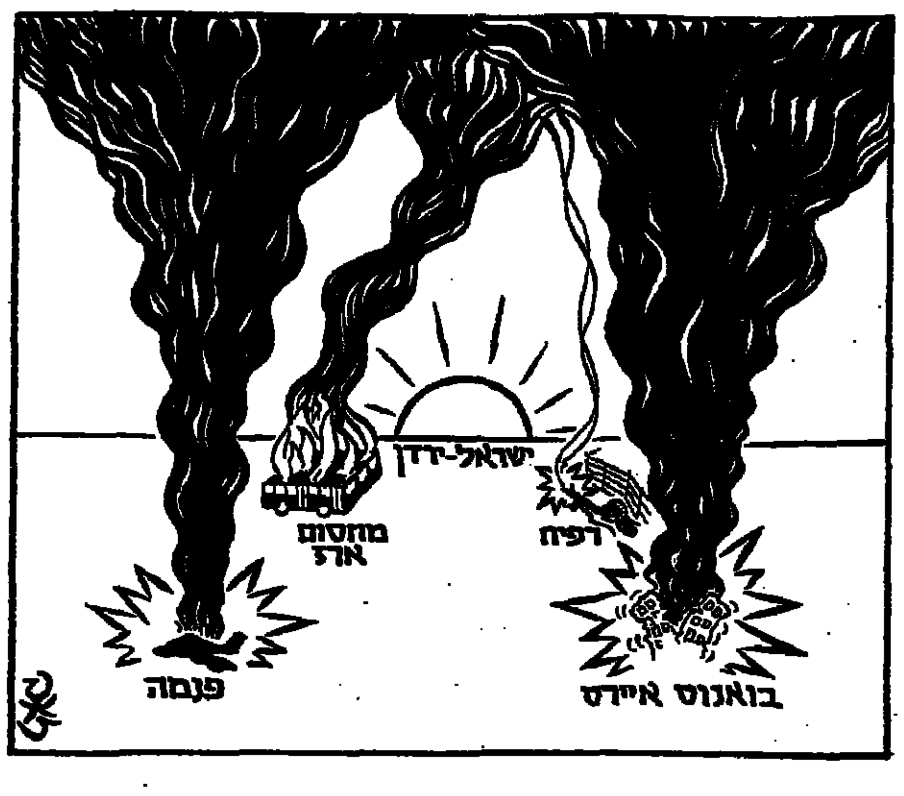

הארץ

יום שישי י"ד באב התשנ"ד
22 ביולי 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב ההבצלת 2, טל' 02-254245, ת"ד 225 י-ם 91002; פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 04-6231664, ת"ד 5259 חיפה 31052; פקס' 04-670715
שירות הלקוח למנויים 03-5121333, 03-5121344 מודעות לוח דרושים 03-6882020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939-1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Fax 6810012

הגינות, אמון, יושר

אדישותו של ראש הממשלה לעקרונות שלטון החוק ועליונות המשפט הינה מן המפורסמות שאינן צריכות ראיה. כך בלעגו ל"אופנת חוקי היסוד", כך בקבילתו על מעורבות היתר של בג"ץ בחיים הציבוריים, וכך בהתנגדותו לועדת חקירה ממלכתית, בראשות שופט, שתחקור את הטבח במערת המכפלה.

העמדתו לדין של השר לשעבר, אריה דרעי, חשפה לציבור את העובדה שעיקרון הפרדת הרשויות אינו מקובל על ראש הרשות המבצעת. באוגוסט 1993 לא היסס ראש הממשלה להבהיר ליועץ המשפטי אז, יוסף חריש, שאין עמדתו מקובלת עליו, וסירב להעביר מכהונתו את השר דרעי, כשהוגש נגדו כתב אישום בעבירות חמורות. החלטת בג"ץ קבעה, כי הממשלה חייבת לשמש "מתווה של נורמות התנהגות שלטוניות", וראתה בהימנעות ראש הממשלה מלפעול אי סבירות קיצונית – דבר שהביא להעברת השר מכהונתו.

עתה בא ראש הממשלה, ומתיר להעניק למנכ"ל משרדו כתב טיהור – מעין עדות אופי מוקדמת מדי על מעלותיו התרומיות של הכפוף לו – ומוסיף לכך טרוניות כנגד "השמצות והכפשות מצד התקשורת וגורמים אחרים". מקובל שאנשי שלטון להתגולל על התקשורת ולא נלין על כך, אך קשה לראות ב"גורמים אחרים", אלא את מבקרת המדינה ואת אנשי משרד מבקר המדינה.

"ההשמצות וההכפשות" שבהן מדובר, שלגן בקביעות, הן: דוח מבקרת המדינה על מעורבות המנכ"ל בחקירת השר דרעי. המבקרת כתבה כי "במעורבותו הפעילה בשיטה, ובייחוד בהצגת הבקשה, בשמו של דרעי, לעריכת שינויים בנוסח החקירה הוא חרג, לדעתי, כמנכ"ל ראש הממשלה מגבולות המותר וההולם את תפקידו". המבקרת שיבחה את המנכ"ל על תום הלב שלו, אך ראתה במעשהו "מעשה אשר לא ייעשה". המבקרת חזרה על המובן מאליו שחקירה משטרתית צריכה להתנהל באחריותה הבלעדית ובניהולה הבלתי מופרע של משטרת ישראל.

המבקרת לא אמרה זאת במפורש, אך פרשנות משפטית סבירה של פעולת המנכ"ל מצביעה על חשד לכאורה לניסיון לשבש הליכי משפט, מונח הכולל שיבוש חקירה פלילית, עבירה שעונשה המרבי שלוש שנות מאסר. את הקשר הזה הורה היועץ המשפטי לממשלה לחקור, על פי תלונת עמותת "אמיתי".

תשובתו המטורית של ראש הממשלה, במכתבו למנכ"ל עמותה זו, איננה יכולה להתפרש אלא כניסיון למעורבות שלא כדין בהליך חקירתי, ובחוסר רגישות ציבורית מובהקת, אם נבקש להקל עם ראש הממשלה.

ראש הממשלה קבע במכתבו, כי נאמנים עליו דברי שמעון שבס כי פעל "בתום לב". יש להניח שגם ראש הממשלה שפעל בתום לב, אך נאמר כבר בפסיקה עניפה שלא אחת לוקים מעשיהם של תמימי הלב באי סבירות מהותית.

משרת מנכ"ל במשרד ממשלתי תוארה בפסיקת בג"ץ כמשרה שיש עימה שליטה, פיקוח והכוונה, שהנושא בה חייב להקרין "הגינות, אמון, יושר ויושרה". העבירה של שיבוש הליכי משפט תוארה באותו פסק דין, שביטל את החלטת הממשלה למנות את יוסי גנוסר למנכ"ל משרד השיכון, כעבירה הנוגעת ב"אושיות המבנה השלטוני". החשד לעבירה כזאת, חייב להיבדק ברצינות ובאחריות, ללא מורא וללא משוא פנים, בלא כל מה שעלול להיראות כמעורבות יתר של ראש הממשלה. מנכ"ל משרד ראש הממשלה חייב להיות אחד הנקי מכל חשד.

קטסטרופת הסכמי השכר

ואלה נזקי התמוטטות מערכת השכר

מאת אברהם טל

לפני שבועות אחדים השיב שר האוצר בכנסת לשאילתא בעניין שכרם של עובדי המדינה, ובין השאר אמר שתוספת שכר נומינלית של 19.2% בפריסה לארבע שנים שנקבעה בהסכם עם עובדי הדירוג האחיד אין בה תוספת ריאלית לעובדים, אלא לכל היותר שמירת שכרם הריאלי עד סוף 1996. זו היתה אחת ההצהרות המשונות ביותר (אם להתבטא בשיא העידון) שהושמעו אי-פעם מפי שר אוצר בענייני שכר.

נכון שבהנחות אינפלציה מסוימות, ובהתחשב בהסדרי תוספת היוקר ובזחילת השכר, תוספת שכר נומינלית של 19.2% עושה לשכר פחות או יותר את מה שבייגה שוחט אמר.

יש רק בעיה קטנה: המספר 19.2% חסר משמעות מכל בחינה – למעט היסטורית – ויעלה רק חיוכים על פניהם של מזכירי הארגונים המקצועיים.

19.2% נועדו לגלם את מדיניות השכר בכל השירות הציבורי בשנים 1993–1996, אבל מדיניות זו נפרצה בכל הגזרות ללא יוצא מן הכלל. אפילו בדירוג האחיד של עובדי המדינה, שאליו התייחס שוחט בתשובתו לשאילתא, אין למספר זה משמעות: ההסכם עם הסתדרות עובדי המדינה תוקן שלוש או ארבע פעמים, ותוספת השכר בפועל קרובות יותר ל-30%, אם לא למעלה מזה (ספק אם יש מישהו שיודע כמה בדיוק "שווה" הסכם זה או כל הסכם אחר שנחתם במגזר הציבורי).

רוב הסכמי השכר שנחתמו במגזר הציבורי חורגים בסדר גודל של מכפלות מ-19.2%. לגבי הסכמי האקדמאים, המהנדסים וההנדסאים יש מעריכים את התוספות ב-30%, אבל נראה ש-40% קרובים יותר למציאות. האחיות נדהמו בעצמן כאשר קיבלו את תלושי השכר של ינואר 1994; כבר במועד זה זכו בתוספת בסדר גודל של 50% (לא על לא-דבר נפלה מזכירת האחיות, לפי האגדה, על צווארו של מנכ"ל ההסתדרות לשעבר והפליגה בשבחי שר האוצר). מעריכים שהרופאים קיבלו 60%, והמורים טוענים שהשיגו אף יותר.

מעבר להשפעה שיש להסכמי השכר על עלויות השכר בשירות הממשלתי – מדובר בתוספת הוצאה של מאות מיליוני שקלים מעבר למתוקצב – יש להתמוטטות מדיניות השכר תוצאות הרסניות בתחומים אחרים, שלא את כולם אפשר למנות במאמר קצר:

● מבנה הדירוגים בשירות הציבורי, שהיה משובש ממילא, התערער ללא תקנה עקב הסדר הדרג-דירוג האוטומטי. כדי לאפשר את קידומם "מדי שנה (של) כשליש מכלל העובדים הקבועים והזמניים... לפי קריטריון פורמלי" (כנאמר למשל בהסכמי האקדמאים, המהנדסים וההנדסאים), הוספו בדרך כלל שלוש דרגות בקצה העליון של הדירוג. הקשר בין תפקיד העובד וטיב תפקודו לבין דרגתו חדל למעשה להתקיים.

● החלטות השכר של שר האוצר השפיעו השפעה מרחיקת לכת על מצבם של מוסדות ללא כוונת רווח, שעובדיהם צמודים להסכמי השכר בשירות הציבורי. קופות החולים נדרשות כידוע לשלם תוספות שכר לרופאים, לאחיות, לעובדים הפארא-רפואיים ולעובדי מינהל ומשק במאות מיליוני שקלים, בלי לשים לב ליכולת התשלום שלהן: בקופת החולים הכללית, המפעילה בתי חולים, נחשבות תוספות אלה לאחד מגורמי המשבר העיקריים. גם המוסדות להשכלה גבוהה עדיין אינם יודעים איך יממנו אותן תוספות שכר, שלפי ההסדרים עם האוצר חלות על תקציביהם.

● בהסכמים אחדים נקבעו תנאים חריגים וחסרי תקדים העלולים לגרום תוצאות הרסניות בטווח הארוך. לדוגמה, הסדר של הצמדה מלאה למדד של תוספות השכר, שלגביו התחייבה הממשלה כלפי המורים במוסדות להשכלה גבוהה.

● הסכמי העבודה נכפו על החברות הממשלתיות, האמורות להתנהל על בסיס עסקי. מסיבות הקשורות בהרכב כוח האדם, סיווגו המקצועי והתנאות בהסכמי העבודה המפעליים, יישום הסכמי העבודה של המגזר הציבורי (בעיקר עם האקדמאים, מהנדסים וההנדסאים) מסכן לא רק את הרווחיות, אלא במקרים מסוימים את יכולת ההישרדות של חברות הנמצאות בתחרות בשוק המקומי והעולמי. אף כי נקבעו הסדרים מיוחדים לגבי חברות מפסידות, העובדים מאיימים להשבית אחדות מהן אם לא יישמו את ההסכמים לפי פירושם.

● הסכמי השכר המחורגים יחלחלו ללא ספק בתוך זמן קצר למגזר העסקי הפרטי, דרך החברות הממשלתיות, באותם ענפים או ענפים סמוכים, יקפיצו את עלות העבודה ויקטינו את כושר התחרות.

ייתכן שהממשלה לא תתקשה לממן השנה את תוספות השכר החריגות במגזר הציבורי הודות לגידול הבלתי צפוי בהכנסות ממסים, אבל התוספות יעיקו על התקציב בשנים הבאות. ההסכמים אמורים לעמוד בתוקף עד סוף 1996, שהיא שנת בחירות; באותה שנה ההסכמים יהיו בני שלוש, וההנחה שלא יהיה צורך לדון בהם מחדש עלולה להתבדר כמשאלה חסודה.

קשה להעריך בכמה יעלה השכר הריאלי בשלוש השנים הקרובות כתוצאה מהסכמי השכר בשירות הציבורי (האומדן המקצועי הוא 4% בשנה), וכמה תתייקר עלות העבודה. גידול ניכר בשני המשתנים יתבטא בהאצת העלייה של הצריכה הפרטית, בלחצים אינפלציוניים מוגברים מצד העלויות והביקושים, ובפגיעה בכושר התחרות של המשק. מחוללי השכר של שוחט עלולים להתברר ככישלון הגדול ביותר של המדיניות הכלכלית ושל הממשלה במחצית הראשונה לכהונתה.

בכיוון מחוג המצפן

מאת רן כסלו

דרושה מנה גדושה של צרות אופק או צרות עין, כדי להמעיט בחשיבותו של התהליך המתנהל עתה בערוץ הירדני ומיועד להביא את ישראל עד לסף חתימתו של הסכם השלום עם המדינה שמעבר לגבולנו המזרחי הארוך. כל הדיבורים על "שלום דה פאקטו" השורר בינינו כאילו זה שנים, או על המפגשים החשאיים שההיסטוריה שלהם מגיעה עד לימי המלך עבדאללה, אינם רלוונטיים. הם מעידים אולי שהשלום – לפחות בכל שהדבר תלוי בשכנתנו ממזרח – היה אפשרי גם קודם לכן, אך אינם גורעים מחשיבותו עתה.

מובן מאליו שקולות הזלזול נשמעים לרוב מן הימין ובעיקר מן הליכוד. אחרי ככלות הכל, זה תפקידה של האופוזיציה, לנסות ולהמעיט מהישגיה של הממשלה, גם אם אין האופוזיציה מתנגדת להם במפורש. מצד שני, בניגוד למה שקורה סביב המו"מ עם אש"ף או המגעים עם סוריה – אין התקפות בכנסת ומתונה לה על המפגשים בערבה ובים המלח, או על הפסגה המתוכננת בוואשינגטון.

אפשר להבין את איפוקו של הליכוד, אף על פי שגם במו"מ עם ירדן מדובר בוויתור על הרבה גרגירי חול (ואולי לא רק חול) של ארץ ישראל, אולי אף יותר מאשר ברצועת עזה. זה משמש את הליכוד לאיזון שהיה דרוש לו כל כך, לדעת חלק מאנשיו, לשיפור תדמיתו הלאומית ובכדי שלא להיראות בציבור כשולל כל מאמץ לשלום. אמנם אין זה בדיוק הפתרון הירדני שהגה בשעתו אריאל שרון ("ירדן היא פלשתין"), אך בסופו של דבר, גם לליכוד יש אופציה ירדנית משלה.

וכך, בימים קשים של מחלוקת על הקמת ישות פלשתינית בגדה או על נסיגה מהגולן, זכינו בפיסת קונסנזוס לאומי במדינה. אבל הבעיה היא שגם קונסנזוס לאומי זה הוא מזויף.

כל מה שקורה עתה בזירה הירדנית לא קרה קודם לכן משתי סיבות. הסיבה הראשונה: המלך חוסיין, גם אם רצה בשלום עם ישראל, לא יכול להתקרב אליו בלי פתרון הבעיה הפלשתינית. ההסכמים עם אש"ף הסירו את המחסום הזה. הסיבה השנייה: ירדן אינה יכולה לשאת ולתת ברצינות על שלום עם ישראל, כדי להגיע עמה אל סף החתימה, אם לא לחתימה עצמה – בלי לקבל הסכמה גלויה או מרומזת מסוריה. אחרי ביקורו של וורן כריסטופר בדמשק נעשה הוויתור המרומז של חאפז אל-אסד לגלוי.

במלים אחרות: מה שקורה עתה בערוץ הירדני אינו אלא קטע של התהליך כולו. הוא לא היה אפשרי בלי התקדמות בהסכמי האוטונומיה, המובילים יותר ויותר בגלוי להקמת ישות פלשתינית עצמאית, ולא תהיה לו שום משמעות בלי המשך עם הסורים. זו האמת שכדאי שתומכי התהליך עם ירדן – בעיקר בימין המפה הפוליטית – יבהירו לעצמם היטב. אין זו בעיה טקטית שרק המלך חוסיין צריך להתמודד עמה. בעצם זו הבעיה הגדולה שלנו. במציאות שאנו חיים אין עוד משמעות לשלום נפרד. זה פעל חלקית עם מצרים, במחיר נסיגה מוחלטת עד לגבול הבינלאומי, ושלום קר ששום מאמץ לא הצליח לחממו ממש. זה לא יוכל לפעול עוד בשום גזרה מהגזרות האחרות.

וגם אילו יכולנו להכניס את ירדן להסכם שלום חתום, היה גבול הצפון נשאר גבול המלחמה הלוחש, הגובה קורבנות בלי הרף, גם במלחמה הקטנה, ומאיים להדרדר עלינו מלחמה גדולה.

אולי לא מיותר להזכיר כי ההבדל בין שתי המלחמות האלה כמוהו כהבדל בין קטיושות על קרית שמונה וסקאדים משופרים על תל אביב.

כל זה מוביל אותנו למסקנה בלתי נמנעת: ככל שהתהליך הירדני משמח ובכל שחשובה התקדמות בתהליך האוטונומיה, המצפן הפוליטי מראה צפונה. זה הכיוון החשוב ביותר בכל התהליך. בלי הסדר עם סוריה, נפיק מעט מאוד הנאות מההסדרים עם הירדנים ומעט מאוד תועלת מהסדרי האוטונומיה בעזה וביריחו תחילה, ואפילו בגדה כולה.

דומה שטוב מכולם מבטא זאת בימים אלה שמעון פרס, בהצהרותיו על הריבונות הסורית בגולן ועל החוק האומלל לסיפוחו שהתקבל ב-14 בדצמבר 1981, בלחצו האישי של מנחם בגין, אולי כניסיון לכפר על חטא הוויתורים בסיני. אין פלא שככל המעזים לומר אמת, מושך אליו שר החוץ את כל האש.

עלי כבוד אשר גלה

מאת ישראל הראל

ביום רביעי שעבר פגשתי באחד מנאמני הר הבית המתוסכלים. התעודד, טפחתי על שכמו. ביום ראשון, בתשעה באב, אתם על ההר. האיש הביט בי כבמתעתע. מה שנה משעתיים, שאל, הרי מדי שנה אנו מבקשים לומר קינות על הר הבית והמשטרה מונעת זאת מאתנו. הקשב, הקשב היטב, המשכתי להתנבא, בניגוד לשנים קודמות, מחר, כאשר תבקשו אישור, הבקשה תאושר.

הרי לא רחוק היום, המשכתי ואמרתי, שצדיק זה, ערפאת, יבוא לירושלים להגשים את זכותו היסודית, כפי שהעניקה לו בפומבי ראש הממשלה, להתפלל על הר הבית. הרי לא יעלה על הדעת, הוספתי, שהמשטרה תאסור על חסיד זה להתייחד עם קונו. הרי כלפיו לא תוכל להשתמש בנימוק הפורמלי, שהשמיעה כלפיכם כל השנים – שתפילתו עלולה לעורר תסיסה, שתסכן את שלום הציבור.

כיוון שכך, סיכמתי בנימת ניצחון, גם כלפיכם לא תוכל עוד המשטרה לטעון כך. ואם בכל זאת תסרב לכם, תוכלו לפנות לבג"ץ ולהוכיח שמפלים אתכם בעליל, ושלערבים, ואפילו לרבי-מרצחים שביניהם, יש יותר זכויות בירושלים מאשר ליהודים. את האי-צדק הזה בג"ץ לא יוכל לסבול.

שמח וטוב לב הלך האיש לדרכו, אך למחרת, אבוי, שוד ושבר. המשטרה, כמתברר, לא הבינה את ההיגיון הזה: שאין לערערו וסירבה גם הפעם להעניק את הרשיון המבוקש, ומאותו נימוק עצמו: סכנה לשלום הציבור. אל תדאג, ניחמתי את הנאמן, מה שלא הבינו מרובעי המוח האלה במשטרה, שהכניסו את עצמם למלכוד, יבין בג"ץ. אני מוכן להתערב אתך, שבניגוד ל-26 השנים הקודמות, הפעם יאפשר לכם בג"ץ להתפלל על הר הבית.

ביום שישי בצהריים היה הנאמן על הקו. הפעם צעק, אמר ולא צהל. בג"ץ, הוסיף האיש, אמנם מרשה לנו לעלות הפעם להר הבית, אך גם מאפשר למשטרה, במקרה של "התפתחויות מיוחדות", לבטל את האישור.

אל דאגה, פטרתי את האיש, ביום ראשון אתם על ההר.

כאשר הודיע הרדיו בבוקרו של ט' באב כי המשטרה מנעה ברגע האחרון את תפילת הקבוצה (ובגלל ידיעות מודיעיניות שלפיהן יש סכנת התנקשות בחייו של גרשון סלומון), מיד ניתקתי את הטלפונים. אבל הנאמן, שלא חס על כבודו, בטום המתיש, התייצב בעצמו, עיניו רושפות אש. אך עוד בטרם יפצה את פיו, הספיק להתאושש האופטימיסט הכרוני שבקרבי. אני בטוח, אמרתי לו, שסוף הצדק לנצח. הבט, תפסתי בכתפיו השמוטות, איך מתאר לך איזה תקדים גדול יצר התרגיל של השוטר הזה, אריה עמית. הוא עוד יאכל את כובע המצחייה שלו על מה שעולל. הנה מה שצפוי: ערפאת יבוא בעוד חודש או חודשים לירושלים. ואתם, ככל הנראה, תגישו בג"ץ, ותסתמכו בדיוק נמרץ על הנימוקים שהשמעתם כל השנים כלפיכם.

עתירתכם תידחה, כמובן. מדוע? מפני שהמשטרה תגיש תצהיר ובו ייאמר שמאחר שתפקידה לאפשר את חופש הגישה לכל המקומות הקדושים בירושלים, היא נערכת עם כוחות בהיקף מתאים להבטיח זאת גם לערפאת, ולמנוע מצב של סיכון שלום הציבור. הימין לא יוכל להשלים עם כך, ובירושלים ישתרר תוהו ובוהו מחמת זעמם של רבבות המפגינים.

אבל – וכאן הנפתי את ידי – יש גבול לכל תעלול. ברגל הראשון לאחר שערפאת יהיה על ההר, בג"ץ יבחן בפשט, אם, לכל המאוחר, בתשעה באב הבא, אפילו המשטרה, התואנה הזאת לא תוכל עוד למנוע מכם מה שאפשרה לאותו רוצח. ואם בכל זאת יקשה ה' את לבו של רבין, הרי בצר לכם, מי שיעמוד לימינכם, הוא בג"ץ, הרי אינך מתאר לעצמך...

דמעות עמדו בעיני הנאמן. "אבל על פי מה שהבהיר פרס השבוע", לחש לעברי, "קרוב לוודאי שהשליטה על הר הבית תועבר בקרוב לידי חוסיין, פהד, ואולי גם ערפאת. אפילו בג"ץ כבר לא יוכל להגיע?"

אין רע בלי טוב, התאוששתי במהירות. המלכים הללו הרי ירצו להוכיח שאצלם תהיה באמת גישה חופשית למקומות הקדושים, ואותם תהיו הראשונים שתיהנו מכך. הרי הם אנשי כבוד ולא ישתמשו נגדכם בטיעונים המגוחכים של משטרת ישראל.

"גלה כבוד מישראל", נבעת האיש לשמע הדברים האלה, וברח כל עוד נפשו בו.

לא לפליטים, כן לעקורים

המקומות שאליהם יורשו לחזור יהיו ממילא בתחום האוטונומיה

מאת שמואל טולידאנו

בעייתם של פליטי 1948 תידון במסגרת משא ומתן להסדר הקבע לא יאוחר מאפריל 1996 – כך נקבע בהסכם הביניים שבין ישראל ואש"ף. ובעיית עקורי 1967 תידון בשיחות המתנהלות בימים אלה. העקורים נחלקים לשתי קבוצות: אלה שנטשו את הגדה והרצועה במלחמת ששת הימים; ולעומתם, הפלשתינאים שנשארו בשטחים, קיבלו מעמד של תושבים, ובמשך השנים, בהיותם תחת שלטון ישראל, ניתן להם היתר לבקר קרובים בארצות ערב ובעיקר בירדן. הואיל ולא שבו במועד שנקבע להם ברשיון, לא הורשו לחזור למקום מגוריהם בשטחים.

על אי-חזרתם של פליטי 1948, שורר במדינה קונסנזוס מוחלט. ישראל אינה יכולה להרשות בשום פנים שובם של מאות אלפים – ואולי יותר – ערבים פלשתינאים לתחומי הקו הירוק. הם עלולים לפגוע באיזון הדמוגרפי ובתהליך הדרגתי אף לשבש את האיזון בבית המחוקקים. במקביל לכך, זה כבר בשלה באש"ף ההכרה שאת גלגל ההיסטוריה הזה אי-אפשר להחזיר אחורנית. הם ממשיכים לטעון לזכות השיבה, אך מבינים שמימוש זכות זה אינו מציאותי ריאלי.

יש ברשותי מכתב חתום בידי הד"ר נביל שעת, בשם אש"ף, הקובע כי אם ישראל והמדינה הפלשתינית יחתמו על הסכם שלום ביניהן, לא צפויה חזרה קולקטיבית של פליטי 1948 לתחומי מדינת ישראל. יחידים, כך נאמר במסמך זה, יהיו רשאים להגיש בקשות לחזור, וממשלת ישראל היא שתחליט אם לאשר בקשות אלו.

לפני כמה חודשים התקיימו בקהיר דיונים בין משלחות ישראלית לבין פלשתינאים בבירי אש"ף בראשות הד"ר שעת. בפגישות אלו דנו בעניין השלום העתידי וכמובן עלתה גם שאלת פליטי 1948 ועקורי 1967. התביעה להחזרת עקורי 1967 היתה כללית וחד-משמעית אך לגבי פליטי 1948 היתה מעין הסכמה לדברים שנאמרו במכתבו של הד"ר שעת. מסכת ההפחדות וליבוי היצרים של הימין בשאלה זו, אין להם שום בסיס במציאות. פרק זה תם ונגמר.

שיבת העקורים לתחומי האוטונומיה, או המדינה הפלשתינית בעתיד, אינה צריכה להדאיג את ישראל ואין זה משנה בכמה עקורים מדובר. סכנה דמוגרפית קיימת, כאמור, כאשר מדובר בשובם של פלשתינאים כמו פליטי 1948 לתחומים שבשליטת ישראל; אך כשמדובר בערבים הבאים לשבת מחוץ לתחומי ישראל, מה ההבדל מבחינתנו בין מאה מיליון ערבים הסובבים אותנו לבין מאה מיליון פלוס כמה מאות אלפים?

ממשלת ישראל חייבת לנהוג רוחב לב בבואה לדון עתה בסוגיה זו והדבר הראשון שעליה לעשות הוא להתיר את שובם של כל תושבי השטחים שיצאו לביקור ולא שבו במועד שנקבע להם. ההחלטה שהתקבלה בזמנו, שלא להתיר שובם, היתה שרירותית ולא-אנושית במידה שאין הדעת סובלתה. תיקון המעוות הזה לא יפגע באינטרסים של ישראל, לא יהיה בו משום סיכון דמוגרפי והוא רק יסייע לבניית האמון ההדדי בינינו לבין אש"ף ובינינו לבין ירדן.

נותרה הבעיה של עקורי מלחמת ששת הימים, שנטשו את מקומם במשך המלחמה. עניין זה עומד לדיון בוועדה המורכבת ישראל, אש"ף, ירדן, מצרים. לירדן זו בעיה בעלת חשיבות ממדרגה הראשונה, כי רוב העקורים הללו חיים בשטחה ומסכנים לא במעט את כיסאו של המלך חוסיין. לישראל היה מאז ומתמיד עניין בשמירת יציבות משטרו של המלך, לא כל שכן עתה, לאחר ההתפתחויות הדרמטיות ביחסי ישראל-ירדן.

זו השעה לבוא לקראת המלך ולהסכים לחזרה הדרגתית. היא תימשך שנים מספר ותהיה מותנית במצב הכלכלי שישרור בשטחי האוטונומיה ובאפשרויות לספק עבודה לעקורים שיגיעו. וכל זאת כדי למנוע התפרצויות קשות של מחוסרי עבודה כוחות-חמאס או כל ארגון עוין אחר, כפי שאירע השבוע במחסום ארז. הערים והכפרים הפלשתינאיים בגדה, שאליהם יורשו העקורים לחזור, ממילא יהיו בעוד כמה חודשים בתחומי האוטונומיה ובשליטת המשטרה הפלשתינית. בעשותנו כן אולי ננטרל את הפתיל הבוער על המעבר בירדן.

ראש הממשלה הצהיר, ובצדק, כי ממשלה זו עושה רבות, אך הצלע החלשה שלה היא הסברת פעולותיה. אין ספק שהסברת פעילותה של הממשלה חשובה, אך חשובה לאין-ערוך הסברה מוקדמת של פעולות שהיא עומדת לעשות. נראה כי יש לנהל כבר עתה מערכת הסברה ענפה שתדגיש את הצורך בקבלת החלטה חיובית בעניין העקורים – לפני שהימין יטיל עלינו איומים בדבר הסכנה הצפויה, כביכול, לקיומה של מדינת ישראל. כאילו יאסר ערפאת, עם ארבעת ההליקופטרים שלו, מסכן את ישראל על אלפי טנקיה, מטוסיה, תותחיה וטיליה.

הפתגם הערבי אומר: "ההפסד מלמד את האדם פיקחות". אי-אפשר להחיל פתגם זה על הימין בישראל, שגם לאחר תבוסתו במערכת הבחירות, מסרב להשלים עם המציאות החדשה שנוצרה, אף על פי שנראה כי רוב העם ולא-מעטים מבוחרי הימין, משלימים עמה ומסכימים לה.

קיץ של זהב בכפר
בואו לבלות חופשת קיץ מיוחדת במועדון נוה אביב ותהנו ...
■ 5 ארוחות ביום
■ פעילות חברתית ותרבותית
■ השגחה רפואית
לקביעת פגישה וסיור במקום התקשרו למרים: 09-573643/9

"היום, יותר מתמיד, מגיע לי להתפנק. לקום כל בוקר לנוף הירוק הנשקף מהחלון, לקבל בזמן את הארוחות שאני אוהב, להאזין לקונצרט עם החברים, לצאת לטיול שקיעה בחוף הים... חלום של איכות חיים כפרית, בלי לוותר על הקירבה לעיר! לכן בחרתי במועדון נוה אביב. המקום לאנשים מבוגרים כמוני."

רק במועדון נוה אביב, בית הורים, הממוקם בלב הסביבה הירוקה של כפר-שמריהו, אתם נהנים משלווה כפרית עם כל הפינוקים וכל זאת במרחק 15 דקות נסיעה ממרכז ת"א.

רק אצלנו אתם נהנים מחבילת שירותים הכוללת: השגחה רפואית מתמדת, חמש ארוחות ביום ושרותי נקיון ואחזקה, כשהכל כבר כלול במחיר!!!

מועדון נוה אביב מציע לך את כל הנוחות והפרטיות לצד חיי חברה עשירים ופעילות תרבותית מגוונת לשעות הפנאי. מועדון נוה אביב - חלום של איכות כפרית.

כאן משתחררים להנות מהחיים!

* לא כולל מע"מ

מועדון נוה אביב ◆ כפר שמריהו

בית הורים - מועדון נוה אביב רח' אביב 2, כפר שמריהו טל': 09-573643/9

صكنا من الاهل

ודש אב

...זה ממילא לקהילה: מנהיגותה אינה מצליחה ...זהות והמשכיות. אולי עכשיו, דווקא בגלל ...התחזק

...בע מיליון יהודים חיים בבואנוס איירס, מקצתם ...יו ובסנטה פה. לרבים ...יירית הנופש המפורסמת באורגוואי. ...ך השתלשלות המחירים ...מי הביניים, ובשנים האח... ...ת הבר־מצווה הראוותני ...נזקקים לתמיכות סעד. ... ששעה קלה לפני הפי... אשתו לקבר בשיוות

על ההיסטוריה. נזכרתי בראיון הזה כאשר פיינשטיין דיבר על החשש שהפיגוע ברחוב פאסטר יחזיר את הקהילה הזאת לעמק הבכא של ימי הפוגרום שערכו חוגי הימין באותו הרבע עצמו בשנת 1919. אז פשטו אנשי ימין על המהגרים היהודים שהואשמו ביבוא בולשביזם מרוסיה. "הפיגוע בשגרירות לפני שנתיים חוגי בתמש כחלק מהמאבק למען ישראל, המחיר שהציונות משלמת במסגרת הסכסוך במזרח התיכון. אחרי זה חשבנו שנרגע מזה

מחלצים גוויות מההריסות. "זאת לא מלחמה, במלחמה אתה יכול להתגונן"

תחילה שימש בניין אמי"ה את חברה קדישא האשכנזית, אשר שירתה את ראשוני המהגרים היהודים לארגנטינה. לפני חודשיים חגגו מאה שנה לארגון היהודי הזה. "הבניין סימל יותר מכל את הנוכחות המוסרית של יהדות מתקופת סוף המאה", אומר דוקטור דניאל פיינשטיין בעברית קולחת. "בצמרך להבין יהדות חדשה. רק טיפש ייצמד לדפוסים הישנים". אחר כך בחר מישהו ניסוח פחות מעודן: "הימים הנוראים האלה אינם יפים לביקורת, אבל אמי"ה היא ארגון מגוון, יידישיסטי, לאשכנזים בלבד". פיינשטיין, רב קונסרבטיבי, מנהל בית המדרש לרבנים, ליווה אותי ביום שלישי, עשרים וארבע שעות אחרי הפיגוע, אל המשרדים הישנים של המוסד היהודי אלוקצ'ה. על הדלת היתה תלויה רשימת השמות האחרונים של היהודים שנהרגו מהפיגוע ברחוב פסטר, פינת קורדובה. בפנים, באולם גדול, שנראה כמו מרכז קהילתי בעיירה שמפעל הפיס פסח עליה שנים רבות, ספגו יהודים על כתפיו של יהודי קטן קומה, והוא התאמץ להשיב חיוך. אחר כך התכופף לנשק שלוש נערות צנומות, שעיניהן האדימו מבכי. פיינשטיין אמר שזהו הרב אנשל קריימן ואלו בנותיו. הוא היה עמו ביום שני בשעה עשר וחצי בבוקר, כאשר נתקבלה ההודעה. אשתו, סוזן, עובדת סוציאלית, ניהלה את לשכת העבודה היהודית בבניין אמי"ה וראו"ה. מאז הוא יושב על אותה כורסה. הצעתי עצמי בפני איש צעיר וביקשתי לשאול את השלמן הבייך שלו, הוא מסר ליבי את המבשלה... בבכי הרישא. "אינני יכול להאמין, אינני יכול להאמין" – חזר שוב ושוב באנגלית – "אתי היתה שם".

24 שעות אחרי רעידת האדמה בשכונת אונסה לא ידעו יהודים אם ראוי להם לנחם אבלים בבניין אלוקצ'ה, או שמא לספח תקוות. המתים אינם מונחים לפניהם, ופינוי ההריסות נודע באותו בוקר כמה קולות. איש לא העז לומר כי מי שגופו לכוד עדיין בין שבע קומות לבנים אינו יכול להיחשב "נעדר". מה לעשות, זו מלחמה, אמר מישהו לרב קריימן. "אינך צודק", השיב הרב, "במלחמה אתה יכול להתגונן".

אחר כך אמר פיינשטיין שהרב קריימן מבקש לשוחח עמי. הוא סיפר שלפני צאתה למשרד הפצירה בו אשתו למהר לגלח את זקנו. זה היה למחרת תשעה באב. "אשתי אמרה שאני נראה כמו אבל, והנה אני יושב כאן ומזוכה לגופתה".

שני עבריינים בשחורים נכנסו לאולם. הכל השתתקו והפנים נסבו אליהם. אלה היו מתנדבים שליוו קרובי משפחה לזהות את יקיריהם בחדר המתים. למי הם מביאים הפעם את הבשורה? השניים נבלעו חרישית באחד החדרים. בקצה השני של המסדרון הקיפו עסקנים יהודים את ראובן ברכה,

הוא ידע שאחרי אסון מעין זה נוהג לדרוש משליחי ציבור "לעשות משהו", מה גם שאין זה הפיגוע הראשון. מה יכול יהודי לעשות בגלות השלישית בגודלה (אחרי ארצות הברית וצרפת), שמנהיגה, מנם (ממוצא סורי), שהתנצר, מיטיב עם נתיניו היהודים. בינם לבין עצמם יש המכנים אותו "הטורקי" – כינוי לבני המיעוט הערבי, מאז ההגירה הסורית הגדולה לארגנטינה. את היהודים, אגב, מכנים כאן "הרוסים", לזכר המהגרים הראשונים מרוסיה.

ברכה ביוזם בין הטיפות. האמונות הזכורו לו שבימים שבי מתורשים הלימודים בבית הספר, הם חוששים לשלוח את הילדים. כן, הוא אמר למנם שהאחריות הביטחונית של היהודים מוטלת על הממשלה, לא על הקהילה. אבל לא, מנם אינו מתחמק מאוד ריווח, ארגנטינה אינה אנטישמית. מנם, מזכיר ברכה, היה זה שכמו יוזרה לציד נאצים והבטיח לדרוש עונשים חמורים לביזיי צלבי קרס. למחרת אמר לי הנשיא מנם בלשכתו רחבת הידיים, שהוא ינק משדיה של יהודייה, והבטיח (בלי להוסיף "הפעם") לא נרפה עד שנמצא את האשמים. הרב פיינשטיין סיפר שכאשר התבונן בחיילים ישראלים מבצעים על פעולות ההצלה, חשב על ההבדל בין מסגרת הולדנית למסגרת מדינית. כלומר, היהודים בגלות אינם יכולים לשלוח מטוס צבאי. אפילו כלב הגישוש נשא על גופו מגן דוד אדום. "אלה הסכנות והאפשרויות שמבטיחה הממלכתיות ואילו כאן, בגלות, אנו תלויים ברצונם של השלטונות".

שלוש שנים חי עם אשתו ושלוש בנותיו בישראל והשאיר שם חברים רבים, ופיגועי טרור אינם זרים לו. "כאן זה נוחת עליך בלי הכנה, שהרי איננו רואים עצמנו קשורים במישרין לסכסוך עם הערבים", הוא מפרט. הם חזרו לכאן, כמו רבים, כדי להיות לצדם של הורים מזדקנים, חברים וסבירה יהודית מיוחדת במינה: את חייו הוא מבקש לסיים בארץ.

השלטון, כיוון שעשרות יהודים נבואים על ילותיו. יחד קצרה מלהציע מקומות עבודה למאות המבקשים.

היום קשה יותר להיות יהודי בארגנטינה, ויש המאלצים לוותר על חינוך ילדיהם באחד מהמישים בתי הספר וגני הילדים. הרב קריימן אמר בכאב את הפסוק הידוע על הגזרות שמאלצות את היהודים, ושבעוד חודשים ישובו בתי הכנסת להיות צהובים זה לזה.

הפיגוע היכה בקהילה יהודית על פרשת דרכים. "אנחנו מצויים בסופו של עידן המסורות הישנות, ובינתיים צצו רק ניצנים של מסורות חדשות", מסכם הרב פיינשטיין. "על שינוי מהותי במקומה של הדת ביהדות ארגנטינה. במשך עשרות שנים זו היתה קהילה חילונית, ותנועת העבודה עדיין שולטת במוסד היהודי, בעזרת קואליציה עם חוגים אחרים. ב-15 השנים האחרונות צמחו קבוצות חרדיות, בתוכן חב"ד ותנועות ספרדיות, מעין ש"ס. אלה הקימו מבני ציבור והן מתחרות בתנועה הקונסרבטיבית. השינויים הללו לא נותרו עדיין למנופים פוליטיים, שכן המיגרים החילוניים מוסיפים לשלוט בקהילה ושום נוער אינו כותות פנימי חריף. תפישת העולם הרווחת בקהילה מייצגת אף הן שרידים של העבר, ואינן מספקות תשובות לשאלות חשובות.

האסון תפש קהילה המתחבטת בסוגיות עמוקות של זהות, ובראשה מנהיגות בינונית שכוחה אינו עומד לה לצאת ממאבקי כוח זעירים כדי להתמודד עם שאלות קשות כמו פלורליזם. "אפשר שעכשיו, כשהמבנה של היהדות נהרס פיסית בטרגדיה נוראה, נוצרה הזדמנות להקמת מבנה רוחני ותרבותי חדש".

באחת ההפסקות הקצרות של השידור הישיר מעיי ההרוגים ראיינו בטלוויזיה את בשם דוקטור בוריס שומבר. המלים היהודיות שהבנתי היו: אשוויץ, נאצים, חמאס, סמוריה (זיכרונות), רפסודה (חורה)

אינו יכול לקרות. משנות השמונים, אחרי היסטוריה עקובה מדם, לא ידענו כאן אלימות פוליטית. האמנו שדמוקרטיה פלורליסטית תאפשר חיים יהודיים בטוחים. לפני המעבר לדמוקרטיה היה מקור של הטרור בשלטון, ואילו עכשיו מתגבלות לגו קבוצות שמתגברות לשלטון. קבוצות מיעוט אנטישמיות מרימות ראש שעה שהכנסייה הקתולית השמרנית התחילה לגלות פתיחות רבה יותר כלפי היהודים".

מעתה לא יוכלו יהודי ארגנטינה לומר עוד שהטרור היה מעשה זר מעמי. "האסון הזה יישאר בתודעה שלנו שנים ארוכות", מסכם פיינשטיין. "פיגוע ביהודים עלול לחזק את הגישה של העולם נגדנו, את הנסיגה, להתמסר בשנאה, ולהזניח אותנו לתודעה היסטורית שהתחזקנו ממנה. אפשר שהמכה הזו תגרום דווקא לחיזוק התודעה היהודית ולהכרה שאיננו יכולים לברוח מזהותנו. האם נישא את האסון על גבנו כמעמסה, או כאירוע משמעותי בחיינו אישי יהדי". בינם לבין עצמם מטילים יהודים את האשמה לפתחם של ג'ואנצים הנהנים מיחס סלחני של השלטונות. עלייה לישראל? קשה להגיד. באחרונה נכנעו בתי ספר יהודים ללחצם של הורים והמירו שיעורי עברית בלימודי אנגלית ומחשבים. נישואי התערובת רבים – כמעט כל חתונה שלישית.

סרחיו ראסילו, עיתונאי ארגנטינאי, בן לאם יהודייה שבזהותה מביתה לאחר שנישאה לגוי, ניגב את עיניו כאשר כלב ישראלי הוליך את החופרים הארגנטינאים לגופה נוספת שביצבצה מבין ההריסות. בוא נסתלק מכאן, אמר בכעס. בקיץ, סיפר, במלאת שנתיים לפיצוץ בשגרירות ישראל, פירסם בעיתונו, "אמביטו פיננסירו", כתבה ארוכה על מחדלי הביטחון והחקירה של ממשלת מנם. האם גם הפעם לא נדע אם ארגנטינה היתה קורבן לטרור הערבי נגד יהודים, או שמא יהודי ארגנטינה שבו להיות קורבנותיו של פשיזם מקומי?

מכתב من الأصل

חשבון / חנה קים

שחקן ההגנה יצא להתק...

זו היתה מסיבת אירוסין מהירה. כבר בפגישתו עם חוסיין במאי ... שהקונצפציה הסורית מתמוססת. פרס, אבי האופציה הירדנית, לא ש...

מאז הפגישה בלונדון, או שמא היה זה במקום קרוב יותר, הכל התגלגל במהירות. במאי '94 נפגש יצחק רבין עם המלך חוסיין. רבין התרשם שהפעם חצה חוסיין חומה פסיכולוגית. המלך הביע נכונות לשבור את השגרה ההססנית שלו, ואמר שהוא מוכן לפרוץ קדימה, לקראת חתימה על הסכם שלום עם ישראל, בלי להמתין לסוריה. לא מעט סיכומים הושגו באותו מפגש, וה"קונצפציה", אותה תזה ידועה שירדן לא תזוז בלי סוריה, התרסקה.

שנתיים שיחקה ירדן את תפקיד הבן הלא מוצלח במשא ומתן, הצל של אחיו הגדולים. מי לא האמין באותה "קונצפציה" – מומחים לענייני המזרח התיכון, אנשי קהילת המודיעין, אנשי משרד החוץ, וכמובן האמריקאים. תוך מספר שבועות התעוררו כולם בבוקר, והשלום עם ירדן נראה מונח על סף הבית. לפתע אזרו כולם אומץ, ודיברו השבוע ביוהרה נגד קשיחותו של הנשיא אסד. לא יקרה שום דבר, אמר אחד הבכירים במשרד החוץ, אם בקדנציה הזו של הממשלה לא יהיה הסכם שלום עם סוריה.

בלשכת ראש הממשלה היו שטענו כי במהלך השנתיים האלה הם האמינו כי "כשיש חומה בצורה ממול, צריך לחפש את האבן היותר רופפת, ואז כל החומה נופלת". הקיר הוא כמובן סוריה, וסוריה אינה מעוניינת בשלום עם ישראל אלא בשלום עם ארצות הברית. ירדן, לעומת זאת, תמיד היתה מעוניינת בשלום אתנו. "השאלה לא צריכה להיות אם ייכון שלום עם סוריה בימיהם של רבין ופרס, אלא אם זה יקרה בימיו של אסד", אמר אחד מבכירי משרד החוץ.

ההיסטוריונים עוד יבואו חשבון עם ה"קונצפציה" הסורית, אבל המדינאים תמיד יוכלו לומר להגנתם שאף אחד לא האמין שהמלך ההסס, שחקן הגנה מטבעו, יצא לפתע להתקפה מתפרצת, כלשון פרשני המונדיאל. "הופתענו קודם כל מכך שבמשך השנים הורגלנו לא להיות מופתעים מירדן", אמר השבוע יוסי ביילין. "תמיד היתה תחושה שהמפגש הפומבי יתקיים כשיגיע הזמן, אבל מעולם לא ידענו למה מתכוונים הירדנים כשהם אומרים את זה".

דווקא אותו מרכיב שבמשך שנים מנע מחוסיין לתת דרור ליצרי השלום שלו, אותה חרדה קיומית, הוא זה שעמד מאחורי פריצת הדרך הנוכחית. חוסיין נבהל. הסכם אוסלו, התברר לו, הגיע לשלב המעשי שלו. הוא לא היה יכול יותר להמתין למותו של הפריץ והכלב כמו בקלישאה ההיא, כי הכי לב הזה לפתע להעלות בשר. מצבה הכלכלי של ירדן, לעומת זאת, הלך והתדרדר. במפגש עם רבין בלונדון הבהיר חוסיין שהוא לא חש שהוא חייב לפלשתינאים שהלכו להסדר עם ישראל בלעדיו, לסורים שמתעלמים ממנו, למצרים שאינם מייחסים לו חשיבות. חוסיין החליט איפוא לעשות למען עצמו.

ואז, לאחר המפגש בין שני המנהיגים, נכנס אלמנט הפיתוי. כמו בהסכם אוסלו, גם כאן שיחק הכסף תפקיד מרכזי. לפלשתינאים הובטחו השקעות חוץ, ואילו חוסיין הציג לפני שבועיים, בפגישה עם הנשיא קלינטון, מחירון מפורט עבור הסכם מתגבש עם ישראל: מחיקת חובות בסך כ-700 מיליון דולר וחידוש הציוד הצבאי.

לפני שבוע, בדיוני הוועדה הדו־צדדית שהתקיימו בתנים, הודו נציגי ירדן, כי אחת הסיבות לתוחה ההסכם הכלכלי בין ישראל לאש"ף. הירדנים חששו שהם מאבדים לגמרי את הגדה, והדבר המפתיע עוד יותר היה נכונותם לחשוף את החרדה הזאת. ההסכם הכלכלי עם אש"ף עמד למרוק שורה של מוצרים ירדניים שיובאו לגדה במשך שנים.

מחירון כבר הציג חוסיין בפני קלינטון, אבל העיתוי היה מוצלח. מצבו של הנשיא האמריקאי, הן במדיניות הפנים והן במדיניות החוץ שלו, שוב גרמו לכך שדווקא קרן האור היחידה בקעה מהמזרח התיכון. קלינטון הבטיח לחוסיין לחתום על הצ'ק, ומאז אותו רגע הכל התגלגל במהירות בזק, עד למפגש השבוע בין פרס לאל־מג'אלי.

את החוטים הפעם קשרו בעיקר יצחק רבין ולשכתו. פרס אמנם היה מתואם במהלכים העיקריים, אבל לעיתים רק בדיעבד. בסודיות סלפנים נשקלה אפשרות לקיים את המפגש הפומבי הראשון בין רבין לחוסיין על הגבול בין שתי המדינות, באזור הערבה, אילת או עקבה. אבל רגע לפני שהמפגש יצא אל הפועל, נוכחו חוסיין ורבין שכאשר האמריקאים הם אלה שפורעים את הצ'ק, החתונה צריכה להתקיים אצל ההורים בבית. לכן תתקיים הפגישה הפומבית הראשונה בין השניים ביום שני הקרוב בוואשינגטון. הפגישות הבאות יתקיימו בטווח של כמה שעה נסיעה מירושלים.

מיהו האשמיסט

לנסיעות התכופות האלה ניתן שם לגני: "מידל איסט טורס". טסים מדי כמה חודשים לסמינר בענייני השלום במזרח התיכון, שמתקיים בדרך כלל באירופה, לנים על חשבון הגויים בבתי מלון לא רעים בבלל, ומנהלים דיונים עם נציגים מהעולם הערבי.

השבוע נערך עוד סמינר כזה, אבל ברקע עמד הסכם השלום המתרקם בין ישראל לירדן. אל אוניברסיטת קונסטנצה שבגרמניה, הגיעו פרופ' שלמה בן־עמי וד"ר יוסי אולמרט מישראל, חיידר עבד אל־שאפי, לשעבר ראש המשלחת הפלשתינית בשיחות מדריד, וד"ר הישאם עוודאני, כלכלן מאוניברסיטת א־נג'אח בשכם. והיה גם נציג ירדני, אישיות המקורבת לחצר המלוכה, שדרש מהמשתתפים שלא להיות מצוטט בשמו, כדי שיוכל לדבר בחופשיות.

הנציג הירדני אמר את הדברים הבאים: חוסיין כבר אינו חושש מהסורים, גם משום שהוא יודע שהסורים מתכוונים להיכנס בקרוב לתהליך השלום, בניגוד למה שחושבים בישראל. היחסים בין השניים סבוכים. עם ערפאת, לעומת זאת, יש למלך יחסים קרירים והוא מאשים אותו בחוסר תיאום עמו. הסכם שלום מלא בין ישראל לירדן, המשיך, הולך ומתקרב, והסורים לא יוכלו למנוע זאת. המלך שלם עם המהלך שלו, הוא נמצא במצב רוח טוב, והוא שולט שליטה מלאה במצב.

על הקשיים בהפיכת המשולש הירדני־פלשתיני־ישראלי לשווה־צלעות ניתן היה ללמוד מדבריו של ד"ר עוודאני, נציג הפלשתינאים. הוא ביקר את עמדתו המרוככת של ערפאת כלפי ישראל, והפתיע את שומעיו כאשר אמר כי אם ערפאת יבוא לירושלים רק כדי להתפלל, הפלשתינאים יראו בכך ביזיון. ירושלים אינה נושא דתי, המשיך עוודאני, אלא נושא פוליטי. לא יהיה שיתוף פעולה כלכלי פלשתיני־ישראלי, הודיע, כפי שלא היה שיתוף פעולה כזה לאחר השלום עם מצרים. ביננו נעשה רק עם ארצות המגרב. ההתנחלויות הן לב הסכסוך הפלשתיני־ישראלי, לדבריו, והפלשתינאים לא יסכימו ולו להישארותו של מתנחל אחד בשטחים. נעשה הכל, אמר, כדי להקשות את חייהם של המתנחלים עד לפינוי המיוחל.

דבריו של הנציג הירדני היו רכים הרבה יותר, דברים של פשרה. הוא הציג את נושא ירושלים כבעיה שאפשר להתפשר עליה, והזכיר רעיון שהועלה באחד מעיתוני ירדן בשנת 1992, כי יש להפריד בירושלים בין "קודש בידי אלוהים" לבין "קודשה בידי אדם". המקומות הקדושים של המוסלמים, הוא התבטא, הם אך ורק שני המסגדים הרד בע המוסלמי. כל השאר הם מקומות שקודשו בידי אדם, ועליהם אין טעם להתקוטט. הנציג הירדני לא עסק בשאלת הריבונות על ירושלים.

אבל גם בלי לדעת מה אמר הנציג הירדני בעוד סמינר שעסק בנושא המזרח התיכון, השבוע נעזרו להיים אנשי האסכולה האשמית, אותם פרו־ירדניים מבין הישראלים, שאליקים רובינשטיין הוא אחד מנציגיהם המעשיים.

את המשא ומתן בבין עבדונה ניהל רובינשטיין בחוזוה. הסכם שלום עם ירדן הוא התגשמות החלום, שבסופו אמורה ירדן להשתלט על הצד הפלשתיני של הגדה, ולאפשר להתנחלויות לחיות. "מי שחושב

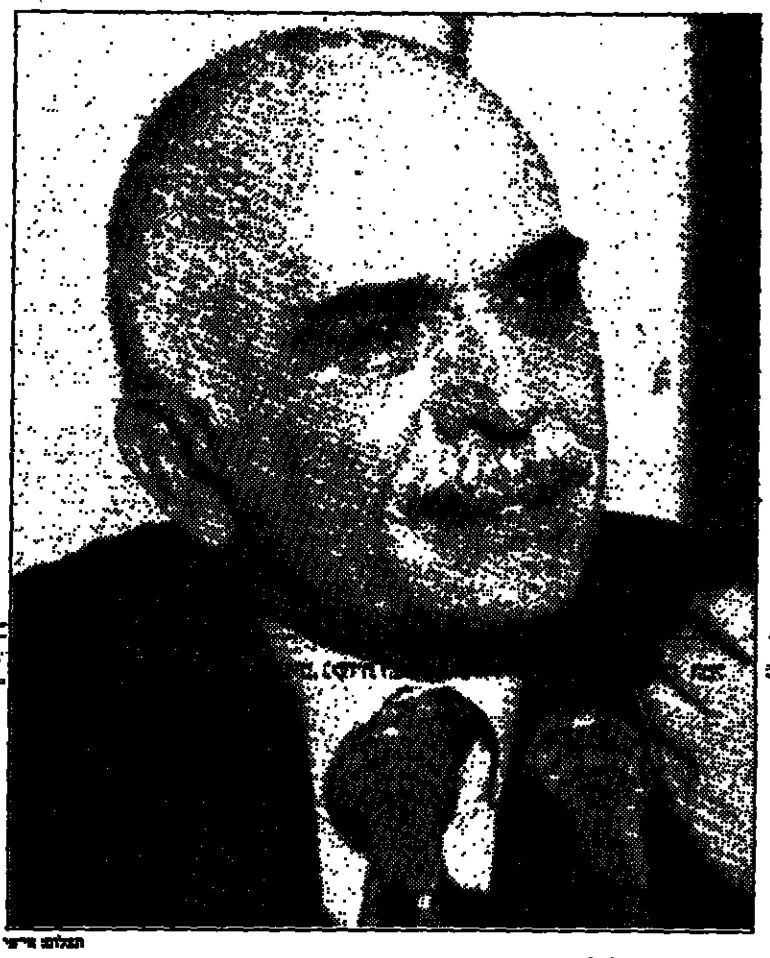

חוסיין. הגיש לקלינטון מחירון מפורט

בשבי...

תנ"צ במיל' בנימין זיגל היה נוהג לומר, בנימה בלתי כבושה של גאווה, שהוא מעולם לא זיכה לתלונותיהם של אזרחים או לתחקיר עיתונאי כדי לפתוח בחקירות אלמים. המשטרה, לפי זיגל, אמורה ליזום בעצמה את החקירות.

המשטרה של זיגל והמפכ"ל לשעבר שאול רוזוליו פסה מן העולם, ובשנה האחרונה התגלתה תופעה חדשה: במקום לפתוח בחקירה בנושא שיש בו ראיות הנראות מבוססות לכאורה, פונה המשטרה ליועץ המשפטי לממשלה או לפרקליטות, כדי שאלה יחליטו במקומה אם לפתוח בחקירה. אמנם למפכ"ל המשטרה יש סמכויות רחבות, והוא לא צריך לבקש רשות מאף אחד, אבל בשנה האחרונה הפך אגף החקירות של המשטרה לגור התולים רך, המסרב לעשות את הצעדים הראשונים בעצמו. ציפורניים אין לו.

קחו לדוגמה את הפרשה המוזרה של שמעון שבס. למשטרה הוגשה תלונה בעקבות ממצאי דו"ח מבקרת המדינה, שבהם יש חשד לכאורה לשימוש הליכי וקירה מצד מנכ"ל משרד ראש הממשלה. כל מה שנותר למשטרה לעשות הוא לגבות עדות מהנפגעים, להחליט אם היא פותחת בחקירה, ולהעביר את ממצאיה לפרקליטות המדינה.

אבל משטרת ישראל החליטה לחכות לאישור היועץ המשפטי לממשלה, וזה גילגל את הכדור לידי דורית ביניש, פרקליטת המדינה, ואם ביניש תחליט שמדובר ב"עבירה משמעתית" של שבס, המשטרה בכל מקרה לא תואשם במה שזיגל היה נוהג להתגאות בו. אגף החקירות מחכה היום לשמוע מה דעת גדולים ממנה.

כך קרה גם לאחר שהתנועה לאיכות השלטון העבירה לידי המשטרה תלונה נגד שר השיכון הבינוי, בנימין בן־אליעזר, שלו ותה במסמכים והקלטות. המשטרה עיינה ועיינה, עבר חודש, עברו חודשיים, והתלונה הועברה לבסוף לידי פרקליטת המדינה, וזו העבירה את הכדור הלוהט לידי אגף החקירות של מס הכנסה.

השבוע הודרו ראש הממשלה והעניק עדות אופי חיובית על מנכ"ל משרדו, עוד לפני שהמשטרה גבתה משמעון שבס עדות ראשונית. כך התהפכה לה הפירמידה: קודם נותנים עדות אופי, ואחר כך מחכים לפסיקת היועץ המשפטי לממשלה ופרקליטות המדינה. המשטרה תמשיך לפזר הפגנות בירושלים.

נתן שוחד, לא קיבל

צבי יעקבסון, עורכו של אריה דרעי, ביקש לתקן טעות שנפלה בשוגג במדור שהופיע לפני שבוע: הוא הורשע במתן שוחד, לא בקבלת שוחד.

פינת הפינוי הזוחל

לאחר הסערה, באה דממה מפתיעה. בעקבות הפלישה לשכונת אשמורת יצחק בקרית ארבע הבטיח שר השיכון, כי כל מי שירצה לקנות או לשכור אחת מכ-300 יחידות הדיור הריקות של משרד השיכון בקריה, יורשה לעשות זאת. עד לרגע כתיבת שורות אלה לא הגיעה אף פנייה כזו מצד תושבי קרית ארבע או תושבים אחרים.

בקרית ארבע יש שכונת קרוואנים, שתושביה היו רוצים לשפר את תנאי הדיור שלהם, אבל אף אחד מתושבי הקרוואנים לא גילה עד עתה נכונות להחליף קרוואן בדירה ריקה, אולי משום שנאמר לראשי קרית ארבע כי כל קרוואן שיתפנה מיושביו יילקח מהמקום, על פי מדיניות משרד השיכון באתרי הקרוואנים בתוך הקו הירוק.

מדוע העדיפו תושבים בקרית ארבע לפלוש באופן בלתי חוקי ל-58 יחידות דיור ריקות, הקרובות לחברון, אך הם אינם מגלים להיות להיכנס באופן חוקי לכ-300 דירות ריקות אחרות בקרית ארבע? הכל פוליטיקה? במשרד השיכון אומרים שהתנועה היהודית שעדיין מסתמנת היא מתוך קרית ארבע אל תוך הקו הירוק.

נחשים במחיר אשה

מאת ברנאר־אנרי לוי

הסופרת מבנגלדש, תסלימה נסרין, חיה במחתרת לאחר שהמוסלמים הקיצוניים בארצה גזרו עליה דין מוות, בעוון הספר שכתבה על הנשים בחברה המוסלמית ובו מחאה פמיניסטית ורעיונות של חירות. הארגון "כתבים ללא גבולות" יצא במערכה עולמית למענה, וסופרים נודעים כותבים אליה, לחזק את רוחה. השבוע – הפילוסוף והסופר הצרפתי ברנאר־אנרי לוי

תסלימה נסרין היקרה,

כאשר הוצאה הפאתווה נגד סלמן רושדי, הוא היה מוכר לי היטב. קראתי – כפי שכולנו יכולנו לקרוא – את רוב כתביו של רושדי, ביניהם "פסוקי השטן" המפורסמים. אותך אני בקושי מכיר. אף אחד מספרייך לא תורגם. וכך, רובם של אלה שיפנו אלייך שבוע אחר שבוע יודעים מעט מאוד על הייחוד שבקולך, וללא ספק בכשרונך. יהיו שיסתפקו בהכרזות ידידות ואחוה. אני אומר "יסתפקו" מפני שאי־אפשר לרחוש אהדה לסמל, להרגיש תחושת שיתוף עם דמות ייצוגית או עם מקרה. רובנו נחזור וניתן ביטוי להזדהות, שבמאה ה-20 יכולה כתיבת רומן להביא על בעליה עונש מוות. אני אומר "נחזור ונבטא" כי תוך הבדלים שוליים בלבד – שוליים אך בהולם נחרצים, כמו היותך אשה במדינה איסלאמית, וכמו יחסה של ממשלתך, שבמקום להגן עלייך תמכה בפושעים והוציאה צו מעצר נגדך, ובכן תוך הבדלים שוליים אלה, מצבך אינו כה שונה ממצבו של סלמן רושדי. אבל האם לא נעשינו איכשהו כמוהו חסינים בפני הזוועה הצרופה, הזוועה המחרידה שעוברת בואת מעוררת?

ואחרים – ושמא הם אותם אנשים עצמם – יכולים לטפח בלבם קנאה אילמת והשאית בסופר שעל־ידי ספר אחד ויחיד הצליח לעורר רעש כזה. האם לא נאמר לנו, תסלימה נסרין היקרה, שהמולות בבנגלדש מאיימים שאם לא תוסגרי לידיהם, יביאו נחשים על העיר אשה, נחשים... נחשים במחיר אשה... דברים אלה הם מעבר לאיום, הם מטפורה, ומעבר למטפורה, זו התייחסות שאסור לאיש לזלזל בה עקב הקללה העליונה, האפוקליפטית, שהיא מייצגת.

אם אני כותב אלייך, תסלימה נסרין היקרה, הרי זה כדי לומר לך את הדברים שאמרתי. וגם כדי לפנות למענך ודרכך אם לא אל רוצחייך, כי אז לפחות אל אלה שנכנעו לפניהם, ובעוד אני כותב, גורלך נתון בידיהם.

רצה הגורל ואנשים אלו אינם לגמרי בלתי מוכרים לי. לפני כעשרים שנה היתה ארצך נתונה בחבלי לידה של מה שקרוי כיום בפי כל "מאבק לחירות". דעת הקהל באירופה התעוררה למען מאבק זה. סופר זקן, אנדרה מאלרו, גייס תמיכה להקמת "בריגדות בינלאומיות למען בנגלדש".

הערצתי את הסופר הזקן הזה, וכצעיר נלהב, שהמחשבה על אותה גבורה הנלחמת על חירותה הלהיבה אותו, נסעתי לארצך, והייתי בין אנשי המערב המעטים שבלי להיות ממש עיתונאים, בילו מספטמבר לדצמבר 1971 את החודשים המעטים האחרונים של המלחמה, לצד בני ארצך המבוגרים ממך.

תסלימה נסרין היקרה, את צעירה מכדי לזכור זאת, אבל אני יכול לזכור את כיבוש ג'סור וקולנה. אני זוכר כיצד נכנסנו לדאקה לצלילי "ג'וי בנגלה". אני זוכר את הדגל בצבעי אדום וזהב המתנוסס מעל למשאיות; אני מניח שזה עדיין דגלה של בנגלדש היום. אני זוכר את

הילדים המילים שאולי כבר נהפכו לשרים, ואת האשה הצעירה היפה כל כך, ששמה סולטנה, המזכירה לי אותך. מה עושה סולטנה כיום? היכן היא? מה היה על כל תלמידיו של גורי שנאלצו לשאת רובים ומגיני רובע ערומה וקומץ אנשי הגרילה שבמשך לילה שלם התנגדו לחיסול מעוז של רוזאקים, "משתפי פעולה" פקיסטנים, שההמון רצה לעשות בהם שפטים? הסטודנט לפילוסופיה שטען כי בהאוונה לגפילות הוא יכול לדעת מה מיקומן המדויק של ההרגמות, ובמשך לילה שלם קרא לכל הרגמות בשמות של סופרים וסנגורינאת שהבטיח לתרגם לאחר המלחמה את טאגור ובינתיים תירגם לי את 1,001 העלונים שהופצו באזורי הכפר על ידי קבוצות קטנות של מאואיסטים משני הבלי בני גלז ומאלנה בשני, מנהיגם הזקן והמוזר טוהה שחיפשתיו ולא מצאתיו? ועבדול מוסיק ומג'יבור רחמן, אבי הניצחון, תעמוכת של סלוואדור איינדה, פלבי ואיזמבגבינייק?

אלה אנשים שהייתי רוצה לדבר אליהם היום, אלה אנשים שהייתי רוצה לפגוש שוב, כעבור כרבע־המאה, לדבר אתם בזכותך. יש לכם אומה גדולה, הייתי אומר להם, אף על פי שארצכם זעירה, אף על פי שמדינה קטנטונת זו עניה, עמה הוא עם גדול ותרבותו מופלאה. לרדוף סופרת? לסקול אותה באבנים? כיצד להסכים כי בארצם של המאהבארטה וטאגור, בבנגל הדרבויו־בתית שבחרה לא להבדיל בין המסורות הסנסקריטיות, המוסלמיות והאירופיות שלה? כיצד להסכים כי במדינה שלאחר מסופוטמיה שהפכו לסמל נתנה את השם "אוקיינוס הידע" – תינתן זכות המלה האחרונה לפונדמנטליסטים ולחזק הלינץ'? מה היה לכם ידידי? איזו אכזבה! לא זו הדרך לשמור אמונים לזיכרונכם, האם תרשו לי לומר זאת – לבצעריכם.

רגע של תמיכה מקיר אל קיר

הנשיא קלינטון וצוותו פיתחו סוג חדש של מעורבות אמריקאית בתהליך השלום: לא הכפייתיות של הנרי קיסינג'ר, ולא הלחצים של ג'יימס בייקר, אלא "מנהיגות סבילה". ישראל סוגרת את העניינים בשיחות ישירות, והאמריקאים חותמים על הצ'ק

מאת אלוף בן

לשכת ראש הממשלה בירושלים והבית הלבן בוואשינגטון עסקו השבוע בהפקת הפגישה בין יצחק רבין והמלך חוסיין. יועצי התדמית של ביל קלינטון תיכננו את זווית הצילום של לחיצת היד המשולשת שכבר נהפכה למסורת, ומטול לשכת ראש הממשלה, איתן הבר, היה טרוד בבחירת 12 המוזמנים לטיסת ראש הממשלה ו–15 הישראלים שיזכו לסעוד על שולחנם של הילארי קלינטון ובעלה בסעודת הערב החגיגית.

הפגישה בין רבין לחוסיין, בביצועו של קלינטון, מעניקה לשלושת משתתפיה רווח פוליטי מיידי באפס סיכון. רבין נבחר לתפקידו בהבטחה להביא שלום, ובפעם השנייה בתוך פחות משנה יככב בטקס חגיגי בבית הלבן. הפעם לא יצטרך להעוות את פניו בתיעוב, כמו לפני שלחץ את ידו של יאסר ערפאת בקיץ שעבר. חוסיין, ידיד ותיק, הוא חביב הקונצנזוס הישראלי. המפגש אתו מעניק לרבין רגע נדיר של תמיכה מקיר אל קיר, אחרי מאזל המחאה, קריאות "רבין הבוגד" ומדבקות "העם עם הגולן". גם הליכוד חיבק השבוע את המלך, ובנימין נתניהו שיבח בכל פינה את ההסכם עם ירדן.

רבין בא לוואשינגטון כמנצח. קלינטון זקוק מאוד להישג כלשהו במדיניות החוץ, ורק ישראל יכולה לספק לו את הסחורה, אחרי הכישלונות בסומאליה, האיטי, בוסניה וצפון־קוריאה. קלינטון וצוותו פיתחו סוג חדש של מעורבות אמריקאית בתהליך השלום: לא הכפייתיות של הנרי קיסינג'ר, ולא הלחצים של ג'יימס בייקר, אלא "מנהיגות סבילה". ישראל סוגרת את העניינים בשיחות ישירות, והאמריקאים חותמים על הצ'ק.

קיסינג'ר נהג לומר שלישראל אין מדיניות חוץ, רק מדיניות פנים. הכתבה זו נכונה כנראה גם לוואשינגטון בעידן קלינטון: מבחינתו ישראל וירדן יופיעו לפני מליאת שני בתי הקונגרס באותו יום שיתחיל שם השימוע בפרשת ויטווטר המציקה לנשיא.

המלך חוסיין רוצה לשפר את מצבה הכלכלי הגרוע של ירדן, לחדש את צבאו ולהשלים את שובה של ירדן למחנה האמריקאי, אחרי הקרע שגרמה תמיכתו בעיראק במלחמת המפרץ. חוסיין מבקש מחיקת חובות במיליארד דולר ומטוסי אף–16 לחיל האוויר המתפורר שלו. הופעתו על הבימה לצד רבין, תסיר את חומת ההתנגדות בקונגרס. ישראל הבהירה שלא תתנגד לבקשות הרכש שלו, במסגרת הסדר שלום, ורבין אמר כי "יש לנו עניין בחוזקה הצבאית של ירדן". הסכמה בבית הלבן משקפת גם את מצבה האחרי של ירדן: שם אין היא עוד בה בצד ההסכמים בין ישראל לאש"ף, ואינה נראית כגרורה סורית.

רבין הסביר השבוע את אסטרטגיית השלום שלו למזכיר המדינה וורן כריסטופר: ישראל שואפת, כמו הערבים, לשלום כולל – אך בעיניה זה קיר בנוי מלבנים של הסדרים דו־צדדיים. רבין למד היטב את תפיסת הביטחון שגיבש דוד בן־גוריון במלחמת השחרור: ישראל יכולה להילחם נגד קואליציה של מדינות ערביות ולנצח, אם תכה את אויביה אחת־אחת. השיטה שניצחה במלחמות מוכיחה את תקפותה גם בתהליך השלום. השבוע בודל רבין ביתרון מדיני גדול. הוא השיג את היעד שקבע לו: פירוק הקואליציה הערבית, שישראל נשאה ונתנה אתה מאז ועידת מדריד באוקטובר '91.

השיחות עם ירדן בעין עברונה וב"לרד סי ספא" בחוף המזרחי של ים המלח, הוכיחו שמתכונת מדריד מתה וקברה. בעקבות הפלשתינאים, גם הירדנים מנהלים משא ומתן נפרד עם ישראל – ובאיזור. השיחות בוואשינגטון, שבהן התיישבו המשלחות הערביות מאחורי המכות והתיאום הבינערבי, סיימו את תפקידן חמישה חודשים אחרי שהתפסקו בגלל הטבח במערת המכפלה. חברי המשלחות, שישבו משני צדי השולחן בערבה היו אותם פקידים וקצינים שטסו הלוך ושוב בקו וואשינגטון־תל אביב. אך כמו שאמר השבוע ראש המשלחת הישראלית לשיחות עם ירדן, אליקים רובינשטיין, המיקום עושה את ההבדל.

רבין מיעט בהופעות פומביות אחרי שנקבעה פגישתו עם חוסיין. כשדיבר, התבטא בזהירות והזכיר את הקשיים הצפויים. הבימה התקשורתית הושארה לשמעון פרס. אין דבר אהוב על פרס יותר משמחה לאירוס של ידיעה ומליציה, השבוע היא ניתנה ממנו במנות גדושות.

אחרי שנחתם ההסכם עם אש"ף בספטמבר שעבר, גיבש פרס את המהלך הירדני: נורמליזציה בשלבים, עוד לפני שיוחתם הסכם שלום. המצרים דרשו לחתום על ההסכם לפני הנורמליזציה, והמשא ומתן עם סוריה מתנהל בנתיב דומה. פרס האמין שעם הירדנים אפשר להתקדם בסדר הפוך. להתחיל בקשרים כלכליים ולסיים בהסכם הפורמלי. הוא טען שחוסיין יצטרף, אם האמריקאים ימתקו את תוכניות המעיקים.

פרס מכר את הרעיון בקווים כלליים לקלינטון ולנסיך חסן, כשנועד עמם בבית הלבן באוקטובר '93. כעבור חודש דן בפרטים עם המלך חוסיין בפגישתם החשאית ברבת עמון. אך כשחזר מהפגישה ואמר "זכרו את 3 בנובמבר", עורר גיחוך ולא תשואות. בצמרת הפוליטית והביטחונית אמרו שפרס מפנטז. הרי־אי־אפשר לקנות שלום בכסף. ירדן לא תעז להיחלץ מהחיבוק הסורי. אין שום סימן שהמלך החליט ברצינות להצטרף. האמריקאים לא יתגייסו לשלם את החשבון.

נדרשו יותר משמונה חודשים להבשלת הרעיון. גם פרס הסבלן נואש באמצע הדרך והטיח דברים קשים במלך חוסיין, כינה אותו "הוד ביישנותו המלכותית" – His Royal Shyness". אך השבוע לא היה מאושר משר החוץ, כשטייל לחוף ים המלח עם כריסטופר ועבד אל־סלאם מג'אלי. "התעוררתי מחלום והנה הוא התגשם", אמר פרס, והזכיר לכל מראייניו את אבהותו האהבה לאופציה הירדנית.

פרס ניצל את האופוריה הירדנית כדי להשמיע שתי הצהרות מפתות לעבר חאפז אל־אסד. "הכרנו פעם אחר פעם בריבונות הסורית על רמת הגולן", אמר ביום חמישי שעבר, והזכיר את החלטת ממשלת אשכול מ–19 ביוני 67', שהציעה לסורים נסיגה מהגולן לגבול הבינלאומי, תמורת יחסי שלום, פירוז הרמה וזרימה חופשית של מקורות הירדן. ביום שלישי השבוע אמר במליאת הכנסת כי חוק הגולן במצבו הנוכחי "לא מקובל", ורוב חברי הכנסת תומכים בתיקונו.

שיחות עין עברונה. מתכונת מדריד מתה

ההצהרות פרס לא היו מקריות. הן תוכננו במשך זמן רב במשרד החוץ. כבר באפריל הציג אותן פרס לרבין, כחבילת צעדים בוני אמון, שיסייעו בהפשרת הקיפאון עם סוריה. ראש הממשלה ביקש מפרס שיתאפק; השבוע הגיב בשתיקה. כריסטופר הגדיר השבוע את דברי פרס על הריבונות הסורית בגולן כ"התבטאות אמיצה מאוד". אחד אמר למזכיר המדינה שסוריה "לקחה לתשומת לבה" את ההצהרות.

עדיין לא ברור, אם שר החוץ הפריח את הצהרותיו בניסיון להוציא את אסד מהקונכייה שלו, או שהדברים תואמו מראש עם הסורים, על־ידי אחד השליחים שפיגר אליהם פרס. מקורות מדיניים בכירים אומרים שלא היה תיאום מוקדם כזה.

בירושלים מקווים שתהליך השלום בנוי כבלים שלובים: ההסכם עם אש"ף משך את ירדן לתהליך, וסוריה תבוא בעקבות ירדן. אבל אסד עודנו תעלומה. בישיבת הקבינט האחרונה, ביום רביעי שעבר, שמעו השרים סקירה מדינית מפי ראש אמ"ן, האלוף אורי שגיא, הטוען כבר יותר משלוש שנים שאסד עלה על דרך השלום. מהערכתו של שגיא מצטייר אסד כמנהיג שחשיבתו משלבת את ההיבטים הצבאיים והמדיניים למכלול אחד, ממש כמו רבין.

עליפי ראש אמ"ן, הבין אסד שמתכונת השיחות הישנה בוואשינגטון הגיעה לקצה, וסוריה נותרה לבדה עם לבנון, אחרי שאש"ף וירדן הלכו לדבר בנפרד עם הישראלים. הסורים נדהמו מדיוק הפעולות של חיל האוויר הישראלי בלבנון, בחטיפת דיראני והתפצצת בסיס החיזבאללה בעין־דרדרה. הם הודאגו גם מהמעקב שניהלה ישראל אחר שיגור טיל הסקאד בחודש שעבר. ההתקרבות בין ישראל לירדן רק חיזקה את תחושת הבידוד של אסד.

שגיא אמר שהחולשה הצבאית והבידוד המדיני עשויים להוביל את אסד לזוז קדימה במשא ומתן, בלי שיגמיש את עמדותיו הבסיסיות. אחד השרים הבין שאסד רוצה להתקדם, אבל זקוק למישהו שיראה לו את הדרך. שגיא לא היה חד־משמעי. הוא העריך שגם ההיפך ייתכן, ואסד עשוי לנהוג בקשיחות כדי להפגין מורת רוח מהליכתו העצמאית של חוסיין, גם אם לא ינסה להפריע ממש.

כריסטופר וצוותו, שביקרו את אסד ביום שלישי, יצאו לדמשק מצוידים במסר מרגיע מרבין: הפגישה עם חוסיין לא נועדה להקיף את העורף הסורי, ישראל עדיין מחויבת לשלום עם סוריה. האמריקאים חזרו מדמשק בתחושה שאסד אינו כועס על המלך. הנשיא הסורי לא דיבר בשלילה על ההתפתחויות בעורף הירדני, ורק ביקש שסוריה לא תידחק לצד. הוא הבטיח לגבש רעיונות ולהעלותם בפגישתו הבאה עם כריסטופר, שנועדה להתקיים היום בדמשק.

הכותרות שתיעדו את השיחות עם ירדן שפעו אופטימיות ותקווה שהמלחמות נגמרו. שני אירועים קילקלו השבוע את השמחה ואת ההפקות המתוקשרות בערבה ובים המלח. האבנים והיריות במחסום ארז, ביום ראשון, המחישו את המצוקה הכלכלית הקשה ברצועת עזה, ואת הסכנה הטמונה בה לעיצוב המזרח התיכון החדש. רבין ופרס ביטאו דאגה רבה בשיחותיהם עם כריסטופר. הם לחצו עליו למצוא דרך להעביר את כספי המדינות התורמות לידי הפלשתינאים, כדי למנוע התמוטטות של הממשל העצמי, נוכח כישלונו של ערפאת להקים מוסדות מסודרים לטיפול בכסף.

בשיחות על הרחבת האוטונומיה בגדה, שהתנהלו בקהיר הרחק מתשומת הלב, הגיעו הישראלים והפלשתינאים למסקנה שבלי סיוע ניכר מהמדינות התורמות, לא יקום ההסכם על העברת סמכויות מוקדמת בגדה. אתמול יצא מזכיר המדינה לעזה, להיפגש עם ערפאת.

הפיגוע בארגנטינה, ביום שני, הזכיר שגם אחרי השגת השלום עם "הטבעת הקרובה" של הפלשתינאים, ירדן וסוריה, תמשיך ישראל לעמוד מול התפרצויות הפונדמנטליזם האיסלאמי. רבין דיבר אחרי הפיגוע על האיסלאם הקיצוני, ותיארו כאויב המרכזי. הוא קרא למדינות המערב להשתחרר ממוסכמות העבר ולהכיר בסכנה האיסלאמית.

רבין דיבר כאילו ישראל רוצה לחתום את ארצות הברית ובעלות בריתה למאבק נגד האיום המוסלמי, שמרכזו באיראן. עתה נראה שנותרה לבדה. השבוע דרשה ישראל הסברים מארצות הברית, אחרי שפקידים בכירים סיפרו למסכל, אחד ברק שהתארח בבון, על "חלוקת עבודה" בין מעצמות המערב: גרמניה מטפחת קשרים מדיניים, כלכליים ומודיעיניים מפותחים עם איראן, בידיעתה ובהסכמתה של וואשינגטון, המשוחקת בתפקיד "השוטר הרע" כלפי האיראנים. האמריקאים הכחישו בתוקף, וטענו שלא נטשו את הקו התקיף כלפי טהראן. אך בירושלים לא יודעים למי להאמין.

נאמני המלך יושבים על הגדר

אוהדי המשטר הירדני בשטחים עדיין ממשיכים לקוות שהסדר ישראלי־ירדני יביא יותר מעורבות של ממלכת ירדן בשטחים. בלי מעורבות כזאת, הם יישארו קירחים מכאן ומכאן

מאת דני רובינשטיין

לפני שש שנים, בקיץ 1988, הודיע המלך חוסיין על התנתקותו מהגדה המערבית. הוא לא ליווה את הכרזתו בצעדים מעשיים ששינו את אורחות חייהם של התושבים בשטחים. תנועת המסחר והאנשים על גשרי הירדן נשארה כשהיתה. המוסדות הכלכליים הירדניים, כמו לשכות המסחר ובתי הדין המוסלמיים, שבדו את ירדן, המשיכו לפעול כרגיל בכל ערי הגדה ולקבל את הסיוע הירדני. היה רק שינוי אחד בעל חשיבות לחיי יומיום בשטחים: במקום הדרכונים הירדניים הרגילים, שתוקפם לחמש שנים, התחילו הירדנים להנפיק לפלשתינאים שבשטחים דרכונים מיוחדים שתוקפם לשנתיים בלבד. צעד זה העמיד לפני תושבי השטחים קושי חדש. מדינות רבות בעולם דורשות שהנכנס לתחומן יישא דרכון בעל תוקף לפחות לשלושה חודשים ואפילו חצי שנה. המרה לחדש את הדרכון הירדני היא רבה ומאז 1988 היא נעשתה תכופה יותר לתושבי השטחים.

אולם מתברר שעונשו של הדרכון קצר המועד אינו חל על כל הפלשתינאים שבגדה ובעזה. רבים מהם, בעלי קשרים במזרח הירדן, הצליחו להמשיך ולקבל מהירדנים את הדרכון הרגיל. מה מספרם, קשה לדעת. התשובות על שאלה זו נעות בין אלף לשלושת אלפים. במלים אחרות: בגדה ובעזה יש כאלף אנשים ויותר שקשריהם ברבת עמון אמיצים במיוחד. הם ממשיכים להיחשב לאזרחים ירדנים לכל דבר ואפשר להגדירם כחברים בקבוצה הנבחרת והמצומצמת של נאמני המשטר הירדני בשטחים. אפשר למצוא ביניהם אנשי עסקים אמידים, ראשי עיריות ומוסדות ציבור, פקידים בכירים בהקדש האיסלאמי, וידידים אישיים של חצר המלוכה.

התקופה האחרונה היתה להם רבת תהפוכות. תחילה, לקראת ועידת מדריד, נולדה בקרבם תקווה שהירדנים ואש"ף יכוננו ממשל אוטונומי משותף בשטחים. המלך חוסיין מינה אז את טאהר אל־מסרי משכם לראש ממשלת ירדן, ואחר כך, למשלחת המשותפת הירדנית־פלשתינית מינו הירדנים (בצד הירדני) גם שני פלשתינאים נודעים: אנוואר אל־חטיב (שמת לפני שנתיים) והפרופ' וליד חאלדי (מארה"ב).

לאחר מכן היתה תקופה ארוכה של מו"מ בוואשינגטון. לכל אורכו דובר בו על הקונפדרציה שתקום בין ירדן והשטחים. יאסר ערפאת ביקר אז לעתים קרובות ברבת עמון, הוקמו ועדות תיאום בין אש"ף לירדן, והיה נדמה שהנה מתרקם שיתוף פעולה פורה בין שני הגורמים הפוליטיים שאיבה, תחרות וחשדנות אופיינו את יחסיהם במשך שנים. נקודת המפנה היתה הסכם אוסלו, לפני כשנה, ומאז, היחסים מידרדרים והולכים ומצבם של נאמני ירדן בשטחים נעשה מביך מאוד. אין הם יודעים כיצד לנהוג. כל השנה האחרונה נוקט חוסיין צעדים ל"ירדניזציה" (אם אפשר לכנות זאת כך) של הממלכה. בממשלתו הנוכחית כבר אין שרים בולטים ממוצא פלשתיני, למעט שר ההסברה, ג'וואד אל־ענאני, ושרי הכלכלה והבריאות שהם יותר במעמד של פקידים מאשר של מדינאים. אל־ענאני הוא בעצם דובר הממשלה ותו לא. לתומכי ירדן בשטחים אין איפוא מה לעבור למזרח הירדן, הם לא יזכו שם לשום יחס או מעמד מיוחדים.

רבים מהם מחפשים דרך לממשל שמקים אש"ף בעזה ובגדה. אחד מהם, אליאס פריג', ראש עיריית בית לחם, מונה לשר התיירות ברשות הפלשתינית. אחרים באים לקבלות הפנים שמארגן ערפאת. בטקסים ברפיח ובירחו, לפני שלושה שבועות, היה אפשר לראות את המהנדס והקבלן מוחמד נוסיבה ממזרח ירושלים, את יו"ר חברת החשמל, מוחמד עלי אל־חוסייני, ראשי עיריות כחליל מוסא חליל מרמאללה ואחרים החשובים נאמנים מסורתיים של המשטר הירדני.

אולם נראה שרובם מעדיפים לשבת על הגדר ולהמתין. הם סולדים מאש"ף בכלל ומיאסר ערפאת בפרט. בינם לבין עצמם הם מכנים אותו גנגסטר, מנהיג כנופיה וראש מאפיה. ואילו ערפאת מושך אותם ביד אחת ודוחה בשנייה. את מנסור א־שווא (בנו של מי שהיה ראש עיריית עזה, רשאד א־שווא, והבכיר שבנאמני ירדן ברצועה, הסכים למנות לראש עיריית עזה, אולם המינוי לא יצא לפועל. א־שווא לא הצליח לגבש קואליציה של כל הגורמים הפוליטיים בעיר והאשים את ערפאת בכישלונו. עכשיו המועמד הוא בן אחר של המשפחה, המהנדס עוון א־שווא. גם בירחו לא סילק ערפאת, עד כה, את ראש העירייה ג'מיל סברי חלף, שנחשב לפקיד ירדני.

תקרית אחת היתה (כנראה) על רקע פרסום שהיה בסוף השבוע שעבר בעיתון המזרח־ירושלמי "א־נהאר", הנחשב למבטא עמדות אוהדות לירדן. העיתונאי חמיס טורק מעזה כתב בו כי ערפאת ואנשיו הוציאו קרוב למיליון וחצי דולר על פסטיבלים וקבלות פנים ליו"ר אש"ף והוא שאל: "האם לא היה נכון יותר להוציא כסף זה על פיתוח והעלאת רמת חיים ברצועה הרי כל המשתתפים בחגיגות אינם מתחזים ביניהם בגיוס כמה דינרים לעניים ולמסכנים שבעזה".

למחרת היום, כינס ערפאת את עיתונאי עזה ותקף אותם. הוא דרש מהם "לבטא עמדות לאומיות ולא עמדות מיוחסות" (לפי "אל־קודס") ואף הזהיר בתקיפות: "לא ארשה הבעת דעות המשרתות מדינה ערבית זו או אחרת", אמר ערפאת ויש אומרים שהתכוון לירדן. ערפאת התחמק, מאז הסכם אוסלו, מפגישות עם המלך חוסיין. אולם הוא יודע שבסופו של דבר יצטרך להגיע להסדר עם המלך משום שהגדה המערבית תלויה מהדבה בזיקות במזרח הירדן. אלא שהוא מעדיף לפגוש את חוסיין לאחר שיצליח להקים את מוסדות השלטון הפלשתיני בשטחים ולהביא אליהם את הכסף והסיוע שהובטחו לו מהקהילה הבינלאומית.

ערפאת מבקש לנהל את המו"מ הפלשתיני עם ירדן מעמדה של כוח ולא לעמוד בשער ארמונו של חוסיין כעני בפתח. הוא גם הכעיס את המלך חוסיין כאשר ניסה לפתות את הפלשתינאים העשירים בירדן לבוא ולהשקיע את כספם בגדה ובעזה. עכשיו, על רקע הפגישה הקרובה בין חוסיין לרבין והסיכוי להסכם ישראלי־ירדני, נאלץ ערפאת לפייס את המלך.

הוא עצמו עדיין אינו יוצא לרבת עמון, אבל הוא שלח לשם את אבו קריע (אבו עלאא) שר הכספים של אש"ף ושר ברשות הלאומית בשטחים. אבו־עלאא הודיע בתחילת השבוע בירדן (בדבריו לארץ) שאת ההשקעות בשטחים תעשה חברה משותפת פלשתינית־ירדנית (כלומר לא הפלשתינאים בלבד ייהנו מהפריחה הכלכלית שתהיה בשטחים, אלא ישתתפו בה גם הירדנים). גם פארוק קדומי ביקר השבוע בירדן.

ההתפתחויות הללו מרגיעות במקצת את נאמני ירדן בשטחים, המודאגים מכל רמז של קרע ואיבה בין אש"ף לירדן. אחד מהם שם לב, למשל, להערת לגלוג של חוסיין, שאמר לקראת פתיחת המו"מ כי השטחים שהוא תובע מישראל לאורך הגבול בערבה גדולים יותר מכל רצועת עזה (אין כל ביטחון שזה מדויק, אבל אלה היו דברי המלך). את התשובה הפלשתינית לכך השיב השייח יאסין ג'מאסי שבירך את ערפאת בתפילת יום שישי שעבר במסגד אל־עומרי בעזה. הוא אמר: "הנביא מוחמד בנה את מדינת המאמינים הראשונה על שטח קטן בהרבה מעזה ומירחו ובלי שום סיוע כספי מבחוץ".

אולם יותר מכל מעודדים את החוג המצומצם של הפלשתינאים נאמני ירדן בגדה ובעזה שני גילויי אהדה לחוסיין שהיו בשטחים. הראשון היה אמנם לפני כשנתיים, אבל הוא עודנו רושם רב. כאשר חזר חוסיין מאמריקה, מהבירתו להסרת הגידול הסרטני, פורסמו בעיתוני השטחים מאות רבות של מודעות ברכה ועשרות משלחות יצאו מכאן לרבת עמון במעין מסע הוקרה. התופעה נשנתה לפני שלושה חודשים כאשר מתה המלכה־האם זין א־שרף ושוב פורסמו מאות מודעות של פלשתינאים מהשטחים שהביעו את השתתפותם בצער המלך.

חוסיין אמנם הודיע לערפאת כמה פעמים בשנה האחרונה בלשון חריפה למדי שלא יטריד אותו עוד בעניין הקונפדרציה. בשאלה זו דובר כאמור רבות בתקופת המו"מ מוואשינגטון, אולם אחרי שנודע על הסכם אוסלו, הבין חוסיין שכל פרשת הקונפדרציה נועדה להוליך אותו שולל ולהסתיר ממנו את המו"מ החשאי שאש"ף ניהל עם ישראל. אוהדי המשטר הירדני בשטחים עדיין ממשיכים לקוות שהסדר ישראלי־ירדני יביא יותר מעורבות של ממלכת ירדן בשטחים. בלי מעורבות כזאת, הם יישארו קירחים מכאן ומכאן. המשטר במזרח הירדן לא ירצה בהם מפני שהם פלשתינאים והממשל אש"ף במערב הירדן לא ירצה בהם מפני שהם פרו־ירדנים.

חיים מאלוהים

"אני רוצה להרוג את רבין ואת ערפאת", אומר אחד הפועלים מרצועת עזה, שמחסום ארז סגור בפניהם, "פעם, כשהיה לי כסף, רציתי מדינה, עצמאות, חשבתי על פלשתין. עכשיו אני רק חושב על אוכל. מאיפה אביא את האוכל"

מחסום ארז השבוע. את המחסום הפלשתיני עוברים צ'יק צ'ק

מאת עמירה הס

שני הרוגים השבוע בהתפרעות במחסום ארז, יאסר אישלמאן ורמאר יאסין, לא היו מצוידים באישורי עבודה. מאות פועלים מסתננים בשבועות האחרונים לישראל ללא אישורים, תוך כדי התעלמות מהסיכון הכרוך בכך. במציאות הקשה של 50% מובטלים בעזה וקיצוץ דרסטי במספר אישורי העבודה מאז מלחמת המפרץ (כיום מגיע שיעור היוצאים לעבודה בישראל ל–15–20 אלף איש לעומת 60–80 אלף איש לפני מלחמת המפרץ) – לא מפתיעה ההסתערות על מחסום ארז.

גם אם יקבל ערפאת את כל התרומות המובטחות, טוענים כלכלנים בעזה, אי־אפשר ליצור בתוך שנתיים־שלוש מקומות עבודה ל–60 אלף איש. התלות בפרנסה בישראל, שנוצרה במשך כל שנות השלטון הישראלי הישיר ברצועת עזה, לא יכולה להיעלם בן לילה, עם העברת הסמכויות האזרחיות. מאז בואו של ערפאת לעזה, גברו הציפיות לשינוי, ושינוי פירושו עבודה.

ג'מאל, בן 26, מחאן יונס:

"כבר חמישה חודשים אני יושב בבית. מהסגר (אחרי הטבח) בחברון. ולא נותנים לי אישור לחזור לעבודה במושב, אפילו שהבעל־בית שלי, שהוא כמו אבא שלי, מגיש כל פעם בקשה בלשכת התעסוקה. שבע שנים אני עובד אצלו בחממות פרחים. חוזר כל יום עם פרחים לכל החברים. ועכשיו אומרים לי שאני בן 26 ורווק ולכן אסור לי להיכנס לישראל. אז הלכתי והתחתנתי, אבל זה עוד לא נרשם במחשב".

עאוני, בן 31, מחנה ג'בליה, שכונת תל אל־זעתר, משפחת פליטים מהכפר בריר:

"המרחק מהבית שלי עד מחסום ארז – עשר דקות נסיעה. ועוד חצי שעה מקסימום עד המפעל בקריית מלאכי. כל בוקר אני יוצא מהבית בשלוש וחצי, ומגיע בשש למפעל. יש לי מזל שאני גר קרוב. מי שגר בחאן יונס יוצא מהבית בשתיים וחצי.

"את המחסום הפלשתיני עוברים צ'יק־צ'ק. מראים אישור עבודה וזהו. אחר כך נכנסים למסלול הבדיקה של הישראלים. ג'יפ של משמר הגבול עומד בפתח המסילה, משני הצדדים שלה יש גדר, כך שאנחנו נכנסים אחד אחד. עוד חושך, הרבה אבק נכנס לעיניים ולגרון. שוטר בג'יפ קורא לפעמים למי שחשוד בעיניו ובודק אותו. במשך חצי שעה או משהו כזה אנחנו עוברים 150 מטר. עד שמגיעים לבדיקה במסופון של הכרטיס המגנטי. אחר כך, הבדיקה האלקטרונית, כל הגוף, וזה תמיד מצפצף.

"כי תמיד יש סיר אוכל ביד; הוליד בודייל, אם הוא עצבני ואיך הוא ישן, איך הוא מתנהג: 'תעמוד בצד', 'תשתוק', 'תרים ידיים', 'תעמוד בצד'. הכל לוקח שעה וחצי, שעתיים – ולעבודה.

"אני עובד כבר 13 שנה במפעל; עכשיו אני מנהל מחלקה, אחראי על 25 פועלים. כל חודש וחצי צריך לחדש את רשיון העבודה בלשכת התעסוקה, שטוב רק לחודשיים. ואז אני יושב ומחכה בבית שלושה ימים לאישור. אני גומר לעבוד בחמש וחצי אחר הצהריים. בבית אני בשש וחצי בערב. וזה נמאס. למי שזוכר איך פעם יצא ברבע לשש מהבית והגיע בשש ורבע לעבודה; שלא ביזבז זמן לחכות לרשיון עבודה – זה נמאס. אפילו שאני מנהל מחלקה".

זיאד, בן 29, מחנה ג'בליה, שכונת בזרזין, בן למשפחת פליטים מהכפר סומסום:

"פעם בשבוע בערך אני מתקשר לבעל־בית, יום טוב, ומבקש שיחדש לי את אישור העבודה אצלו. עבדתי בשבילו מיד כשיצאתי מקורס לחשמלאות של אונר"א. אני לא מכיר אף בעל־בית אחר בישראל. עבדתי אצלו שמונה שנים, היינו כמו חברים; ישנתי אצלו גם כשהיו דקירות סכין; הוא לא פחד, נותן לי את המפתחות לעסק, למחסן. היינו כמו חברים בעבודה, לא כמו ערבי־יהודי, אבל מה, הוא קמצן. יש לו מכונות של כסף, אבל הוא לא רוצה לשלם עלי מסים ללשכת התעסוקה.

"הפסקתי לעבוד אצלו בסגר של (מארס) 1993. פעם בשבוע אני מתקשר, והוא – פעם נוסע לטייל ויצלצל כשיחזור; פעם הוא חולה ופעם הוא מבטיח שיצלצל ולא מצלצל. ביקשתי פיצויים, אמר: 'אני לא זורק אותך מהעבודה, אבל בלשכת התעסוקה לא נותנים לי אישור בשבילך'.

"ככה עברה שנה וחצי. פעם אחת, באוקטובר, חזרתי לעבוד אצלו לחודש וחצי. מישהו עשה לי אישור עבודה ב–500 שקל. יש פה מישהו שהיה קבלן בחקלאות, בישראל, והוא מכיר הרבה יהודים; יש לו יהודי שמגיש בקשה לעובד, או כמה עובדים, אפילו שהוא לא צריך אותם, היהודי מקבל חלק מהכסף והערבי גם כן. זה משתלם ליהודי כי בחודש האחרון הוא לא צריך לשלם מסים על הפועלים. אז אנחנו משלמים 500 שקל לאישור עבודה חוקי, הולכים לעבוד במקום אחר, שחור, או לחפש בעל־בית שירצה לרשום אותנו ושנעבוד בשבילו, חוקי. האיש שעושה את האישורים – מחכים אצלו בתור שבועיים, שלושה. כל כך הרבה אנשים באים אליו, והוא, מזל, מכיר הרבה יהודים שמוכנים לסידור הזה. האיש הזה חשוב לאנשים יותר מאבו־עמאר.

"אח שלי קנה אישור עבודה לפני שבוע. הספיק לצאת ביום שישי כדי לחפש עבודה, וביום ראשון סגרו את ארז. עכשיו הוא לא יודע מאיפה ימצא 500 שקל לשלם בשביל האישור. ויש מי שיוצאים עם אישורים של האח, או של השכן. ליום, לשבוע. אני חותני לבעל־בית שלי במכבסות, באוקטובר. היה אצלו אחיו אחד, ואני לימדתי אותו את כל העבודה. חשבתי שהבעל־בית מרוצה ועכשיו יסדר לי אישור, אבל היה לו האחיד פי הזה, האחיינוקי, גם לו אין מה לאכול. לכן הוא נשאר שם, לעבוד, למרות שהמשכורת נמוכה.

"לפעמת, אמרתי ליום טוב, תן לי 500 שקל שאקנה אישור עבודה. הוא נתן לי, ועוד 1,000 שקל משכורת לחודש, ועוד 1,000 שלקחתי ממישהו. יחד זה 2,500, וזה יינו מזה, אשתי אני וחמישה ילדים, שבעה חודשים. באמצע גם עבדתי קצת עם ברדוד שיש לו מגרד, וקנה ירקות בדיר אל־בלח ומכר בג'בליה. עבדתי 20 יום. הוא זרק לי 20 שקל ליום, אבל אז עלו מחירי הירקות וכבר לא השתלם לו לעבוד אתי. כשהפסקתי לעבוד היה לי זמן, עשיתי שקיות מיץ לילדים. מים, לימון, סוכר, מקפיאים בשקית ונותנים לילדים למכור ברחוב. עשר אגורות כל שקית. ככה הם עשו שלוש, ארבע שקל ביום. אני לא ראיתי את הכסף – שיהיה להם. אבל הפסקתי אחרי כמה ימים, כי צריך הרבה סוכר וראיתי שלא משתלם. גם נתתי לילדים שימכרו תורמוס. אמא שלי קנתה, בישלנו בבית והם מכרו ברחוב. שבוע שבועיים, והכסף בשבילם.

"כשהכסף נגמר, חיים מאלוהים, מהלור אותו. אוכלים אוכל פשוט. פעם הולפנו תבשיל כל יום. עכשיו אוכלים אותו דבר שלושה ימים. פעם היינו אוכלים עוף פעם בשבוע. עכשיו פעם בארבעה חודשים. הילדים מבינים. הבן שלי, בן ארבע, ראה שילדים אחרים קונים בגדי צבא. 'תקנה לי כשתעבוד, בסדר?' הוא אמר לי.

פעם הם ביקשו כמה פעמים ביום שאתן להם שקל. היום הם מבקשים פעם ביום עשר אגורות. את יודעת מה זה עשר אגורות? ואין לי לתת לו.

"אשתי היתה בהריון עם בעיות. עשתה ניתוח ורצו שאשלם 1,400 שקל. מאיפה אביא 1,400 שקל? ביקשתי משכנה שעובדת בבית החולים, שתקרע את הניירות.

"כולם אומרים לי: אף פעם לא לקחו לך את הכרטיס המגנטי, אף פעם לא היית עצור, איך זה שאתה לא עובד?

כשיש עבודה שורפים את הזמן. עכשיו אני שואל את עצמי איך לשרוף את היום. כמה אפשר לישון. כל היום בבית. כמו אשה. יותר גרוע. היא עובדת ואני כלום. עכשיו רוצה להתפוצץ מבפנים. רוצה להרוג את רבין ואת ערפאת. פעם, כשהיה לי כסף, רציתי מדינה, עצמאות, חשבתי על פלשתין. עכשיו אני חושב רק על אוכל. מאיפה אביא את האוכל?"

אבו־שחתה, בן 45, הגרכת המסחרי רחוב אל־וחדה. משפחה עזתית ותיקה ממנשייה, ביום ביימה:

"תראי, אנחנו יושבים פה שעה, ראית מישהו נכנס לקנות אופניים בחנות של אחי? זו העונה של האופניים. קיץ והילדים בחופש. את חושבת שאנחנו מוכרים יותר מזוג אופניים חדש אחד ליום? וכמה רווח זה, את חושבת? לא יותר מעשר שקל. רק מרחמנות על אחי אני יושב אצלו בחנות. הוא נותן לנו כסף – אני האח הבכור שלו – במקום שיחסוך לעצמו.

"אבא שלנו היה יבואן גדול של אופניים בתקופה המצרית. ככה יכולנו לקנות אדמה ברימל ולבנות בית לכל הבנים. אבל כשבאו היהודים, השתלם לעבוד בישראל. תמיד בתיקון אופניים. עד מלחמת המפרץ, והצרה, הבוה שנסגר.

"הנה אנחנו מפטפטים כבר שעה וחצי (במסעדה של השכן), וכל בעלי החנויות מסביב באים לדבר אתנו. את חושבת שהם היו פה אם מישהו היה בא לקנות אצלם? כשהכבו בארז נסגר, ולא יוצאים לעבוד, אין מי שיכול לקנות. הנה, כמה בשר את חושבת שהוא קנה אתמול? עשר קילו. וכמה מכר? אולי שניים שלושה. ואנחנו יושבים פה כבר שעה וחצי. מישהו בא לקנות מנה קבאב? אף אחד.

"אני משוגע שלא התחתנתי שם. (בישראל). ככה היתה לי תעודת זהות משם. כביל מה בשביל להיות.

"בבוקר, כשאני יוצא לעבודה, אני מחכה בפינה לשכן שיש לו מכונית, ונוסע אתו טרמפ, כדי לחסוך את השקל. ובערב, אני סוגר ב–7.

"את חושבת שאני חוזר מיד הביתה? אני מחכה שהילדים יילכו לישון, כדי שלא יבקשו ממני משהו. תראי את כל הכיסים שלי, את חושבת שתמצאי פה אפילו שקל אחד? הנה כל כיס – ריק. וגם הארנק. וזה סובר לתשלום אגרת הגן לילדים שלי, בשנה שעברה. את חושבת ששילמתי את ה–250 שקל? מאיפה יהיו לי?

"הנה רשימה מאשתי, של דברים שצריך לקנות. את חושבת שקניתי משהו? כלום. היא אמרה לי שהיא צריכה נעליים. הבאתי לה נעליים, אבל עוד לא שילמתי. ואני עכשיו עוקף את חנות הנעליים שלא יראה אותי. הסיגריות שאני מעשן, גם כן לא שילמתי בשבילם. הבן שלי ביקש ממני נעליים. מה הוא חושב, שאבא שלו מיליונר, שאקנה לו נעליים? מה אנחנו אוכלים? העיקר שיהיה זעתר. רק בשביל רמדאן קניתי קילו זיתים. ותראי את אבו־איאד שמוכר בשר. מה הוא אוכל? פיתה ופלפל חריף.

"מאז מלחמת המפרץ לא הצלחתי להשיג אישור עבודה בישראל. אני מצלצל לבעל־בית הקודם, היינו כמו אחים, ישנתי בחנות אצלו כל השבוע, אבל הוא אומר: אצלצל מחר ולא מצלצל.

"הנה אלה, שלושה אחים. מישהו בא לקנות אצלם משהו בחנות? אח אחד יוצא לעבוד בישראל, בלי אישור. אגיד לך יותר, מסתכן. זאת סכנה, אבל בשו שזה כראי, כך הוא יכול להביא כסף לכל המשפחה".

هكذا من الأصل

ממשיכים לרצוח את אחלאס

בראמה מודים, כי לגברים הדרוזים מותר להתנהג מחוץ לכפר כאוות נפשם, בלא שייענשו. לנשים, לעומת זאת, אסור הדבר. רצח אחלאס כנעאן הוכיח כי "שמירת כבוד המשפחה" היא רק מסך־עשן נוח, וכבר יש המנצלים את הרצח כדי להזהיר נשים דרוזיות לבל יילכו בדרכיה. האם היו מניעים אחרים לרציחתה?

מאת יוסף אלגזי

כאשר קמו השבוע אלה מול אלה המפגינים ומפגיני־הנגד בכניסה לכפר ראמה בגליל, צעקו הראשונים: "בנשמה, בדם נפדיך, יא אחלאס" – והתכוונו לאשה שנרצחה שבוע ימים קודם לכן. מנגד צעקו האחרים: "בנשמה, בדם נפדיך, יא הוסאם" – אחיה, שהודה ברציחתה "כדי לשמור על כבוד המשפחה".

אחלאס כאסם כנעאן, בת 38, ילידת הכפר ראמה שבגליל, חיה זה 15 שנים בארצות הברית. שם התגוררו אחיה הבכור ובני משפחה אחרים. מדי שנה נהגה לבקר את בני משפחתה בארץ. באחרונה שהו אמה ואביה בארצות הברית לצורכי טיפול רפואי. הכל ידעו, כי לצד עבודתה כאחות בבית חולים היתה אחלאס פעילה בקהילה הדרוזית האמריקאית. לפני זמן מה פגש אותה סגן יו"ר הכנסת, ח"כ סלאח טריף, בקונגרס עולמי דרוזי שהתקיים בארצות הברית. בביקורה הנוכחי בארץ הספיקה לפני הירצחה לפגוש ראשי מועצות מקומיות ואישים דרוזים נוספים, כדי לדון עמם בתוכניותיה להקמת בית יתומים, בית אבות ובית תרבות לדרוזים. היא אף הציגה את תוכניותיה בראיון ששודר בטלוויזיה הישראלית.

ביום שישי לפני שבועיים, לפנות ערב, נרצחה. במשטרה הודה אחיה החייל הוסאם, בן 20, כי הוא שרצח אותה ביריות מרובה גלילון שהביא עמו לחופשה. סנ"צ ויקטור מאור מתחנת המשטרה בכרמיאל, שאישר מידע זה, מסר כי הוסאם הסביר את מעשהו בכך שאחותו פגעה בכבוד המשפחה. מאוחר יותר אף השתתף בשחזור. כשהובא לבית משפט השלום בעכו להארכת מעצרו, טען סניגורו, עו"ד זיאד סלאח, כי הוסאם ביצע את המעשה ברגע של אי־שפיות. השופט האריך את המעצר והורה לשלוח לבדיקה פסיכיאטרית. חקירת המשטרה נמשכת.

ראמה שבגליל המערבי הוא כפר ערבי קטן ועשיר יחסית. יש בו כ־7,000 תושבים, למעלה ממחציתם נוצרים, שליש דרוזים והשאר מוסלמים. פרשת רציחתה של אחלאס כנעאן עוררה סערת רגשות ותגובות סותרות ומנוגדות. היא חשפה את הסתירות הפנימיות בתוך העדה, גם בקרב אלה המנהלים בכל כוחם קרב מאסף לשמירת קווי אופיה השמרניים ובעיני רבים הריאקציוניים. ישנם המצדיקים את מעשה האח; ישנם המגנים אותו בחצי פה ומנצלים את הרצח כדי להזהיר את הנשים הדרוזיות לבל יחצו קווים אדומים; ישנם גם נשים וגברים המגנים בפה מלא את הרצח ונלחמים למען זכויות האשה הדרוזית. נראה, שגם בני משפחת כנעאן מפולגים בעניין זה. נוסף על כך, ישנם מי שחוששים כי היה מניע אחר לרצח, וכי לאחר מעשה יש המטשטשים את העקבות על ידי הצגת כל הפרשה כעניין של "שמירת כבוד המשפחה והעדה".

ממלא מקום יו"ר המועצה המקומית של ראמה, האתם פארס, בן 34, שהיה בין הראשונים להגיע למקום, סיפר שהרצח בוצע בשעה שש לפנות ערב בקירוב. "האח הוסאם ראה לפני כן את אחותו אחלאס בטלוויזיה. בכפר התהלכו כל מיני שמועות, שההתנהגות של אחלאס לא טובה, שהלבוש שלה לא טוב וכוסה, שאינה שומרת על צניעות", אמר. "למרות שאנחנו חיים בכפר מעורב, מעט יותר מודרני, למרות שהבנות שלנו יוצאות ללמוד ולעבוד ואחרות עוסקות בפוליטיקה, נשארנו חברה שמרנית. הדרוזים קצת נפתחו למודרניזציה, אך בענייני כבוד, מוסר וצניעות ישנם קווים אדומים ברורים: נשים לא מתלבשות במיני, לא מתלבשות חשוף לא מלפנים ולא מגב, לא עונדות עגילים, לא מתחברות עם בחורים, שומרות על צניעות. אחלאס עברה על כל הכללים האלה. הוסאם אחיה שהה לפני כמה שנים בארצות הברית ואינני יודע מה ראה ומה שמע שם. מה שבטוח שמשנת 1982 היתה נשואה לנוצרי. בבדיקה שנערכה במשרד הפנים הכתובת האחרונה שלה היתה בירושלים, והשם שלה הוחלף לרות סימונס". בתגובה לטענות בדבר נישואיה החשאיים לנוצרי תוך הסתמכות על משרד הפנים, מסרה דוברת המשרד, טובה אלינסון, כי לא היו דברים מעולם.

כרזה עם תמונת הנרצחת. רגש של אי שוויות

האתם פארס סיפר עוד, כי באותו ערב "תפס האח הוסאם את אחותו אחלאס בשיחה על פשר ההתנהגות שלה והלבוש שלה. היו חילופי דברים קשים מאוד. אחלאס היתה ידועה כמאוד עקשנית וקשוחה. היא קינטרה את אחיה, היא אמרה לו 'מי אתה שתגיד לי מה להתלבש ומה לעשות? אתה צוציק, אתה ילד'. אצלנו מקובל שלאח, גם אם הוא צעיר מאחותו, מותר להעיר לה. אינני מצדיק את הרצח. ישנו אלוהים שמעניש על התנהגות נגד המסורת. אלוהים הוא שמתחשבן עם כל אחד ומשלם לו כגמולו. בשביל מי שהולך נגד החוק ישנם בתי משפט ומשטרה. אינני רוצה שנצטייר כרוצחי נשים, אך אנחנו בעד שמירה על המנהגים שלנו. אני בעד זה, כולנו בעד זה שיעירו לבחורה על התנהגותה או על לבושה. אכפת לנו מהזהות שלנו".

פארס סיפר, כי הוא שאירגן את כל הסידורים להבאת גופתה של אחלאס מהמכון הפתולוגי לביתה. "יחד עם מכובדים אחרים ניהלנו עם השייחים משא ומתן עד שתיים בלילה כדי שהם יטפלו בהלוויה. האימאם אמר בפירוש שבשל ההתנהגות, שהיתה לא בסדר, הוא אינו מוכן לקחת על אחריותו ולעסוק בכך, הפנה אותנו לבית הדין השרעי. בהתאם לדת הדרוזית, כל מי שלא הולך בדרך הישר, השייחים לא מתפללים למענו, לא סולחים לו ולא אומרים אחריו 'אללה ירחמו' (אלוהים ירחם עליו). גם בית הדין השרעי פסק שאיש מהשייחים לא יטפל בהלוויה. הגופה הובאה בשעה ארבע לפנות בוקר. הנשים בכו וטיפלו בה כנדרש. אחרי חצי שעה הובלה הגופה ברכב כשמלווים אותה כעשרה אנשים שקברו אותה וזהו, בלי כל טקס דתי".

כשנסבה השיחה על מעמדה בהווה של האשה הדרוזית בהשוואה לגבר, הרהר פארס שהגבר הדרוזי יכול לנהוג מחוץ לכפר שלו כאוות נפשו, אך ברגע שהוא חוזר לכפר הוא מחויב בקיום המסורת והמנהגים הישנים. "נכון שהמנטליות של הדרוזים בישראל עוברת צבריזציה", אמר. "אנחנו מתגייסים לצה"ל, אנחנו נמצאים שם בחברת חיילות, המנטליות שלנו משתנה. החברה הישראלית משפיעה עלינו מאוד, ואז אנחנו הופכים גרועים מהיהודים. אני נוהג להגיד שהיהודים קילקלו אותנו. אך ברגע שחוזרים הביתה, לתוך החברה הסגורה המאופקת והשמרנית, מתנהגים אחרת".

לשאלתי, מדוע הם אינם מתמרדים, השיב פארס: "כנראה שטוב לנו כך. הבחור יכול להתפרפר ולעשות מה

ג'ורג'ט אנואקיאן (מימין) ואשואק ביוף. לא הולכות לעולם
תצלום: מיקי קרצמן

שהוא רוצה, אך את האשה הוא שומר. חונכנו כך. זה זורם בדם שלנו. דת ומנהגים זה עניין שיהרג ובל יעבור. ישנו תהליך של מודרניזציה, אך הוא איטי מאוד. פעם היה אסור לאשה לעבוד, היום זה כבר מקובל, פעם היה אסור לאשה ללכת עם ראש חשוף, והיום מקפידים על כך פחות". בהתייחסו לנשים שמתמרדות, קבע פארס שאלו "משלמות ביוקר. החברה מגנה אותן. הן מתקשות להתחתן".

ואם חלילה ימות האח שרצח, שאלתי אותו, האם השייחים יתפללו לנשמתו? "כן", השיב.

האם תתרום למימון עורך־דין להוסאם?

כן, כולם יתרמו.

נכון לומר שאנשים אינם מזדהים עם הרצח, אך הם כן מזדהים עם המנטליות של הבחור?

באיזשהו מקום המקרה הזה נותן אותות, אות אזהרה. ישנן בחורות שכשאתה נותן להן חופש, הן אינן יודעות איפה הגבול. לא יכול להיות שניתן לבחורות שלנו להתבולל. המקרה של אחלאס נתן לבחורות את האזהרה – 'חשבו פעמיים'. חשוב שהבחורה לא תהרוס את חייה, שהיא תדע שאם תתנהג לא לפי המנהגים, לא תתחתן, יהיו לה בעיות, לא יהיה לה טוב.

האם תבקר אצל הוסאם בכלא?

יכול להיות, אולי במשך הזמן.

אני יכול לנחש את הרגשתך, כי אתה בעד הוסאם רק עד לפני הרגע שירה למוות באחותו?

כן. מה שמטריד אותי היום זה לשמור על שלמות משפחת כנעאן, על שלמות העדה הדרוזית. אני שואל: היכן האנשים ששלחו את אחלאס בעניין הפרויקטים שלה? היכן התרומות? מאיפה הכסף? היכן המצג הדרוזי־ציוני שניבה אותה? איפה הבעל שלה? מיהו הבעל שלה? חשאיות ועלטה אופפים את הסיפור שלה.

לנביה קאסם, בן 50, מורה, מבקר ספרות וחתן פרס שרת המדע והאמנויות ליוצרים ערבים, גישה שונה. הוא יוצא בתוקף להגנתה של אחלאס כנעאן, מזכיר את יחסה האוהב והדואג כלפי הוריה, אחותיה ואחיה, ושולל את זכותו של אחיה להתערב בחייה. "אחלאס לקחה את הוריה לארצות הברית לטיפול רפואי. האב חזר משם אחרי שנודע לו על דבר רציחתה. האם עודנה מאושפזת שם. היא טיפלה באחיה הבכור החולה. שנים היא דאגה לאחיה הצעיר הוסאם ופינקה אותו. כולם ראו כיצד חייתה שם. מה קרה פתאום שהוא נזכר שהיא מפרה את המורשת הדרוזית? נראה שמישהו ניפח לו את הראש ולכן, כאח, כגבר, עשה מה שעשה. אין כל הצדקה לרצח".

אין ספק, שהעדה מפולגת ביחסה לרצח. הראיה, שהיו מי שניסו בכוח לסתום את פיותיהן של נשים קרובות משפחה כדי שלא יבטאו את כאבן על הרצח ויגנו אותו. בריונים ניסו למנוע את ההפגנה, היכו את משתתפיה ואיימו עליהם ברצח, קרעו פלקטים וכרזות שהיו בידיהם ותקפו צלם עיתונות.

היו גם תגובות הפוכות. העיתונאי הדרוזי סוהיל קבלאן פירסם מאמר חריף מאוד ביומון "אל איתיחאד", וקשר את הרצח של אחלאס כנעאן עם רצח של בחורה ערבייה אחרת בטירה, ימים אחדים קודם לכן. הוא הוקיע את הדיבורים שלנשים "חצי שכל" או ש"נשים הן חורות שכל האומה". בהתייחסו לאלו הטוענים כי דמה של אחלאס "שטף את הכבוד", קבע שרציחתה "מהווה אות קלון על כל מי שאינו מוכן לגנותו, על החברה כולה ועל מי שמגלים סלחנות כלפי מבצעי פשעים נגד נשים". קבלאן ייסר על כך שעדיין ישנן בחברה הערבית נשים המשלימות עם המצב, ובכך מסייעות להנצחתו. "לא אחת שמעתי אשה האומרת, 'כל עוד לא חסר מאומה בבית, מדוע אני זקוקה לחופש שיגרום לי רק כאב ראש'".

בהפגנה נגד הרצח בראמה השתתפו נשים וגברים מארגונים שונים. ארגון הנשים "אל־פנאר" (המגדלור) הוציא כרוז שבו צוין כי אחלאס כנעאן נרצחה כי היותה אשה. בכרזה שנשאה את דיוקנה של הנרצחת נכתב: "דם האשה איננו הפקר! רצח אחלאס כנעאן הוא אות קלון על מצחכם". האגודה הערבית לזכויות האדם קראה למסע חינוכי להגנת זכויות הנשים.

גם התגובה בקרב בני משפחת הנרצחת איננה אחידה. אחת האחיות שרויה מאז המקרה בהלם. מאחות אחרת, שהיתה מוכנה לשפוך את מר לבה לפני עיתונאים, מנע אחר מאחיה, באיומים, להמשיך לדבר. הוא גם שמנע מאביו הקשיש הכואב, סלאח, לדבר עמנו. אחרי ששוחחנו אצל שכנים עם כמה מבני המשפחה, באו גברים לאחת הנשים ואיימו עליה שלא תעז להתבטא בפומבי בעניין הרצח. למחרת היתה אשה זו נתונה לקללות ולאיומים טלפוניים בלתי פוסקים בנוסח "שמרי על עצמך", "אנחנו יודעים על כל תנועותיך, תיזהרי".

כדי לקבל מושג על האווירה ששוררת במשפחת כנעאן שוחחנו עם שכנתם, מנהלת בית הספר היסודי בראמה, ד"ר ג'ורג'ט אנואקיאן, ארמנית במוצאה. "אני אוהבת אותם והם אוהבים אותי. כשהובא הוסאם על ידי המשטרה לשחזור הוא ראה אותי, פנה אלי: 'דודה, סלחי לי'. אני השבתי לו: 'אינני סולחת לך ולעולם לא אסלח לך'".

"אחלאס גדלה בידיי", סיפרה. "היא היתה עצמאית, משכילה ואינטליגנטית. היא היתה ידידותית, רצתה לעשות טוב לכולם, למשפחה שלה ולעדה שלה. לדעתי היא לא נרצחה בגלל אי־שמירה על כבוד המשפחה. היא לא עשתה שום דבר רע. אינני מבינה מדוע היא נרצחה. היא לא שינתה את דרכיה כמו שהם מספרים עכשיו, אחרי שנרצחה. העלילות האלו בגנותה פוגעות בכבודה ובכבוד המשפחה. מי הרשה להם להפיץ עליה דברי שקר? אינני מאמינה שהילד הזה הוסאם עשה מה שעשה לבד. אני מכירה אותו. הוא שהה אצלה הרבה זמן. אם חשב לעשות זאת, מדוע לא עשה זאת לפני כן, כששהה אצלה בארצות הברית? שכנים מספרים לי שיום לפני כן עשו בביתם חפלה. אם אמנם היתה חפלה, מה פתאום למחרת היא נרצחה? לא שמעתי שהיתה נשואה. אלו בדיות. כשהביאו את גופתה ושמעתי שאסור להתפלל לנשמתה, צעקתי שיתנו למשפחה לבכות עליה. מי אומר שאם מתפללים עלי אני טובה או רעה? אני יודעת בתוך תוכי שלאבא שלה קשה מאוד על אובדן בתו".

דומיה עווידה, קרובת משפחה של משפחת כנעאן, ביקרה יחד עם בעלה והאוניברסיטאית אשואק ביוף אצל משפחת הנרצחת כדי להביע את תנחומיה. אשואק ביוף, נשואה ואם לארבעה ילדים, מורה וחברה בוועדה לקידום מעמד האשה במשרד ראש הממשלה, שבה מהביקור מזועזעת ונרגשת. "האסון במשפחה הוא כפול. היא איבדה בת אוהבת, והעובדה שנרצחה בידי אחיה הפכה את האסון לכבד יותר. אינני חושבת שהמניע לרצח היה התלבושת של אחלאס או התנהגותה המערבית כפי שטוענים. ייתכן שיש מניע נוסף שטרם התגלה. אחרי הרצח ישנם הטוענים שהיא שינתה את דרכיה. זה לא נכון. מי שטוענים כך אומרים זאת בדיעבד כדי לתת לגיטימציה לרצח. ישנם המסכימים עם הרצח וישנם כאלה המביעים את התנגדותם לרצח, אך בתוך תוכם מסכימים עם הרצח".

דומיה עווידה, מפקחת על גני ילדים במשרד החינוך, ובעלה גינו בזעם את הרצח. הם שותפים לדעה ש"הוא בוצע לא מפני שאחלאס היתה אשה פסולה או עשתה מעשה לא מתאים לעדה שלנו", כדברי דומיה. "לא מן הנמנע שאדם קנאי או מתוסכל הוא שהסית למעשה הרצח. אינני מתארת לעצמי שהבחור, שאותו אני מכירה היטב, עשה מה שעשה על דעת עצמו. צריך לחקור מי עומד מאחורי הסיפור הזה".

שלא לייחוס הביע אחר את החשש שמא הכסף הרב שגייסה ועמדה לגייס הוא המניע האמיתי של מי שהיו מעוניינים בהירצחה, ואחרי מעשה מסתתרים מאחורי עשן סמיך של "שמירת כבוד המשפחה והעדה כולה".

דיג בלא מעצורים

ציי הדיג הגדולים ממשיכים לדוג במלוא המרץ, גם באזורים שבהם הולכת ומידלדלת אוכלוסיית הדגים. אין שועים לאזהרות המדענים לגבי הסכנות הכרוכות בנוהג זה, וגם לא מתחשבים בבעלי החיים האחרים הנהרגים אגב הדיג

מאת צפריר רינת

מלחמת דיג קטנה התנהלה בשבוע שעבר סמוך לחופים הצפוניים של ספרד, בין דייגים צרפתים ודייגים ספרדים. הצרפתים טענו שהספרדים ניסו להטביע את אוניות הטונה שלהם, ושרים בממשלת צרפת מחו בחריפות על האלימות שהפעילו הספרדים.

הסיבה למלחמת הדיג בין צרפת וספרד היא ויכוח על שיטות הדיג ובעיקר על מכסות. הוויכוח מתנהל בצל משבר עולמי: אוכלוסיות הדגים הולכות ומידלדלות, אך ציים הולכים וגדלים של אוניות דייגים ממשיכים להסתער עליהן. יבול הדגים השנתי בעולם עלה מ־20 מיליון טון ב־1950 ל־86 מיליון טון ב־1989. עם זאת, מאז הוא נמצא בירידה. על פי הערכות ארגון המזון של האו"ם, הצטמצם יבול הדגים בארבעה מתוך 17 אזורי הדיג העיקריים בעשור האחרון בצורה ניכרת. בתשעה אזורים אחרים הוא נמצא בירידה.

הדו"ח של המכון למשאבים עולמיים על מצב הסביבה שפורסם השנה קבע: "התפתחות זו במצב אוכלוסיות הדגים עלולה לפגוע באופן חמור במערכות אקולוגיות, לגרום לאלפים רבים של דייגים לאבד את פרנסתם, ולהיות בעלת תוצאות הרות אסון למיליארד בני האדם ברחבי העולם שהדגים הם מקור החלבונים העיקרי שלהם".

ציי הדיג הגדולים בעולם ממשיכים לראות בדגים משאב כלכלי בלתי מוגבל, שאפשר לנצלו באופן בלתי מוגבל. לדעת מדענים רבים וארגונים לשמירת הסביבה, הביאה מדיניות זו לידי ירידה במספר הדגים עד לממדים שאינם מאפשרים לאוכלוסיות להתאושש, אלא רק לאחר עשרות שנים שבהן לא ידוגו אותם בכמויות הנוכחיות.

עבודתם של המדענים העוקבים אחר אוכלוסיות הדגים, מציין כתב העת המדעי הוותיק "סיינס", איננה קלה. הם מסתמכים בעיקר על כמויות הדגים שדגו הציים המסחריים ועל מידע אקראי שמביאות ספינות מחקר. מכיוון שאוכלוסיות הדגים נודדות על פני שטחים גדולים, מודים המדענים שקשה להם להגיע להערכות מדויקות ביחס לגודלן. לא תמיד גם מצליחים המדענים לדעת בוודאות אם סיבות טבעיות, כמו שינויי באקלים ומחסור במזון, הן שגרמו לצמצום מספר הדגים, או שמא הדיג המסחרי הוא שאחראי לכך.

למרות הקשיים הרבים המתלווים למחקר, משוכנעים המדענים שאזהרותיהם אכן מבוססות. הם יכולים להבחין בהידרדרות במצבה של אוכלוסיית דגים כאשר שיעור הדגים הבוגרים הנתים שנמצאים ברשתות עולה בהתמדה. מצבן העגום של אוכלוסיות הדגים, כפי שהוא משתקף גם בכמויות הקטנות יותר של דגים שלוכדים ציים מסחריים, מבסס את האזהרות ואת ההערכות הפסימיות.

הדוגמאות הבולטות ביותר להשפעה הדרמטית שהיתה לציי הדיג הם דגי האנשובי בחופי פרו, אוכלוסיית הדגים ליד חופי ניו אינגלנד בארצות הברית ואוכלוסיית הטונה כחולת הסנפיר במערב האוקיינוס האטלנטי. בכל שלושת האזורים האלה ירד יבול הדגים בצורה תלולה בעשור האחרון. בניו אינגלנד הוא ירד מיותר מ־600 מיליון טונות לשנה בשנות השישים לפחות מ־20 מיליון בתחילת שנות התשעים. גם אוכלוסיית הטונה הצטמקה בממדים מדאיגים. ב־1970 נתפסו 350,000 דגי טונה, ואילו בתחילת שנות התשעים נתפסו פחות מ־50,000.

בחופי פרו הביא שילוב של דיג אינטנסיבי ושינויים בטמפרטורה של הים לירידה חדה באוכלוסיית האנשובי. בתחילת שנות השבעים הצליחו ספינות הדיג של פרו לדוג כמויות גדולות במיוחד של דגי אנשובי ליד חופי הפרואני. מאוחר יותר התברר שהדגים התרכזו ליד החוף בגלל תופעת "אל ניניו", זרמי מים חמים המעלים את הטמפרטורה של מי האוקיינוס ומאלצים את האנשובי לחפש מים קרים יותר סמוך לחוף.

לאחר שחלה ירידה גדולה בכמויות האנשובי שנתפסו במהלך שנות השבעים והשמונים, טענו הדייגים הפרואנים כי "אל ניניו" אחראי לירידה זו, אולם מדענים דחו את הטענה. רוב המחקרים מצביעים על כך ש"אל ניניו" אמנם תרם את חלקו להתמוטטות אוכלוסיית האנשובי, אבל היה זה הדיג הבלתי מוגבל שגרם את עיקר הנזק. לפי אחת ההנחות גרם "אל ניניו" לאנשובי להתרכז בכיסים של מים קרים, שם היה קל יותר לדוג אותם. כיסים אלה מגינים על מינים שונים של דגים מפני זרמי מים חמים, אולם הדיג המוגבר דילדל אותם אל מתחת לכמות המאפשרת לאוכלוסיה להתאושש.

הטונה כחולת הסנפיר היא אחד הדגים המבוקשים ביותר. משקלו עשוי להגיע ל־750 קילוגרמים, והוא שוחה במהירויות של 90 קילומטרים לשעה. למרות המאמצים לפקח על דיג הטונה ולהגבילו, הצטמצמה אוכלוסייתו של דג זה ביותר מ־80% בשנים 1970–1993. הסיבה העיקרית לכך, מציין הדו"ח של המכון למשאבים עולמיים, היא העלייה העצומה בביקוש לדג בגלל הפופולריות הגוברת של מאכלי דגים יפאניים כמו סשימי וסושי. ב־1992 נמכר דג טונה, שמשקלו היה 225 קילוגרמים, במחיר מדהים של 67,500 דולרים.

הדיג המתנהל כיום בעולם גורם, לדברי ארגון גרינפיס, לא רק להידלדלות אוכלוסיות הדגים המבוקשות, אלא גם לפגיעה חמורה במינים אחרים של דגים וביונקים ימיים שהדגים הם מזונם העיקרי. ציי הדיג משתמשים ברשתות הנפרשות על שטח של 30,000 מטרים רבועים ואף יותר, ורשתות אלה לוכדות כמויות עצומות של דגים ויונקים, נוסף על הדגים המבוקשים. על פי ההערכות, גורם ענף המדגה להשמדתם של 17 מיליון טונות של יצורים ימיים מסוגים שונים מדי שנה. הם נלכדים ברשתות, וברוב המקרים מוחזרים מתים או פצועים אל הים, או מושלכים לאשפה כאשר פורקים הדייגים את המטען. בחלקים של מפרץ מקסיקו נתפסים עשרות קילוגרמים של דגים על כל קילוגרם של שרימפס. גם דגים רבים מהמינים שבהם מעוניינים הדייגים מושלכים כי אינם מתאימים למכירה.

יונקים ימיים נפגעים הן באופן ישיר והן באופן עקיף משיטות הדיג הפרועות. דיג זה פוגע בשרשרת המזון ומערער את היחס בין טורפים לנטרפים, או לוכד את הטורפים ביחד עם הנטרפים. בים ברנטס, הסמוך לנורווגיה, התלוותה להתמוטטות אוכלוסיית דגי ה־Capelin תמותה מוגברת של כלבי ים. ב־1988 מתו יותר מ־60,000 כלבי ים באזור זה לאחר שמקור המזון העיקרי שלהם הצטמצם. יותר משבעה מיליון דולפינים מתו מאז 1959 מתוך הרשתות של דייגי הטונה, הלוכדים עם הדגים את היונקים הימיים העוקבים אחר הטונה.

האמצעי העיקרי לשמירה על אוכלוסיות הדגים היה קביעת מכסות שיגבילו את הדייגים, אולם באזורים רבים נשארו המכסות גבוהות מדי, ובמקומות אחרים לא היה מי שיפקח על שמירת המכסות על ידי ציי הדיג. בעיה אחרת היתה, שהאחראים על שמירת המכסות היו לעתים קרובות אנשי ענף המדגה, שהתקשו לפעול נגד חבריהם. המועצות המיוחדות לפיקוח על דיג, שהוקמו בארצות הברית, לא כללו באופן יעיל את הדייגים. המועצה של ניו אינגלנד, האזור שנפגע במיוחד מדיג עודף, התעלמה מאזהרות של ביולוגים וסירבה להגביל את כמויות הדגים שלכדו הספינות באזור. רק לאחרונה הסכימה המועצה להגביל את כמויות הדגים באמצעות הגבלת מספר הימים שבהם מותר לקיים את הדיג. במקומות שבהם האזינו לאזהרות המדענים היו לכך תוצאות חיוביות. באלסקה עדיין טוב מצבן של אוכלוסיות הסלמון וההליבוט – בגלל ההגבלות על כמויות הדיג.

בשנים האחרונות תפסה גישת "המערכת האקולוגית הימית הגדולה" מקום מרכזי בין הגישות המוצעות לטיפול במשבר הדיג. היא כוללת לא רק את מצבה של אוכלוסיית דגים ממין מסוים, אלא גם את המצב של המערכת האקולוגית באזור שבו היא נמצאת. גישה זו איפשרה השגת מידע מדויק על מצב אוכלוסיות הדגים באזור כמו ניו אינגלנד, והוכיחה שהדגים נעלמים בגלל הדיג העודף, ואת מקומם תופסים בעלי חיים אחרים.

הפן האופרטיבי של גישה זו הוא אסטרטגיית "הניהול המסתגל", המציעה להתערב באופן פעיל במערכת האקולוגית וליצור איזון בין אוכלוסיית דגים, למשל על ידי דיג מוגבר של מין הטורף את אחד המינים שהידלדל בעקבות הדיג העודף. לאסטרטגיה זו יש מתנגדים רבים, החוששים מהתערבות באוכלוסיות דגים החיות על פני שטח גדול מכיוון שאין ודאות לגבי תוצאותיה.

אנשי ארגון גרינפיס תובעים להפעיל אמצעים נמרצים יותר כדי להגביל את הדייגים. בתוכנית שפירסם הארגון לפני שנה בעניין זה, שנקראה "זה לא יכול להימשך יותר", הוא דרש לערב גורמים שונים בפיקוח על ענף המדגה, ולא להסתפק בפיקוח של פקידים ממשלתיים או של נציגי הענף. גורמים אלה כוללים את נציגי הציבור, מדענים ואנשי ארגונים להגנה על הסביבה.

אנשי גרינפיס גם תבעו להטיל על הדייגים אחריות לכל פעולותיהם, והיא כוללת תשלום פיצויים על פגיעה בבעלי חיים כתוצאה מהדיג. לדברי גרינפיס, יש להתייחס לענף המדגה כמו לתעשייה הפועלת ביבשה, ולבדוק מהן ההשפעות הסביבתיות והחברתיות שיש לפעילותה. אנשי גרינפיס מתכוונים בעיקר לפגיעה בענפי המדגה הקטנים והמסורתיים בגלל התחרות האגרסיבית מצד ציי הדיג הגדולים, ולמדיניות המאלצת את המדינות העניות לייצא את רוב הדגים שלהן למדינות עשירות יותר.

גרינפיס גורס כי יש לשנות את הגישה כלפי ענף המדגה, ובמקום לדרוש מהמדענים הוכחות שאוכלוסיות הדגים נמצאות בסכנה לפני שמטילים הגבלות על הדיג, יש לדרוש מתעשיית הדיג הוכחות שהיא אינה מסכנת את הסביבה ומאיימת על קיומן של אוכלוסיות הדגים. לדעת אנשי גרינפיס, חייב המין האנושי להבין שהוא אינו יכול לשעבד מערכות אקולוגיות לצורכיו הכלכליים, והוא צריך לדאוג לשלומתן: "אנחנו מתנגדים לתפיסה הטוענת שאפשר להפריט את הים או להפוך אותו למונופול כלכלי. אי־אפשר להתייחס לסביבה הימית וליצורים החיים בה אך ורק כמוצרים בעלי ערך מוניטרי".

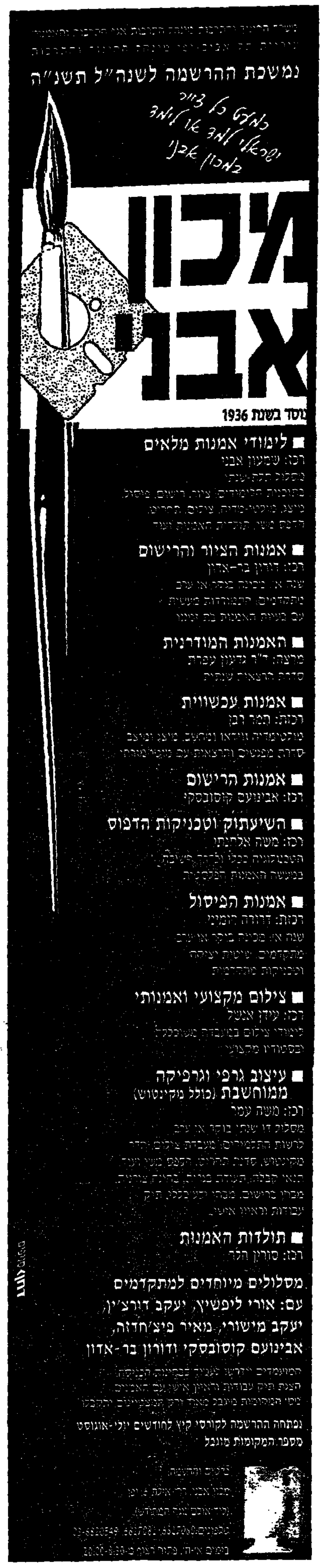

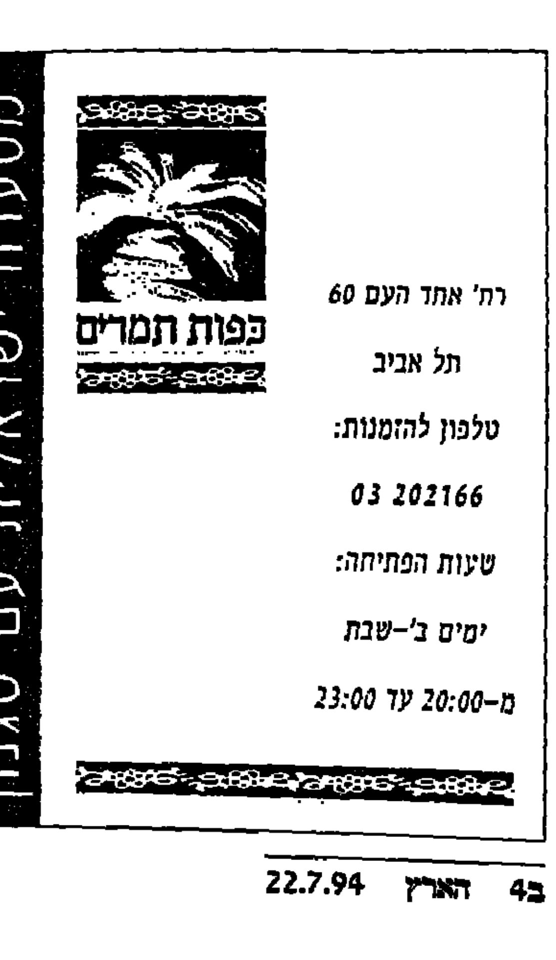

תרבות וספרות

שבוע של ספרים / בתיה גור

נשמת הטקסט הזוהרי

אלפיים, כתב עת רב־תחומי לעיון, הגות וספרות, קובץ 9, 1994, עורכת ניצה דרורי־פרלמן, עם עובד, 224 עמודים

"זהו האירוס", מסה מאת יהודה ליבס, היא אחד הטקסטים המרתקים בחוברת ומצריכה בזכות עצמה עיון רציני בחוברת האחרונה של כתב העת הרב־תחומי. עניינה הוא אחד ההיבטים של המיתולוגיה ה"זוהרית", כפי שמאפיין ליבס את ספר ה"זוהר", שאין לו, לדברי החוקר, "משנה", אלא "קשת גדולה של דיעות וגוונים". על כן מקדיש יהודה ליבס את המסה שלו "ליצירתיות, להרמנויטיקה הפתוחה, להומור, לסקס, לזוהרתא וליחס אל המודה", רשימת קטגוריות שהוא מכנה "הזוהר שבמשנה" (בניגוד למשנת הזוהר) והיא היא בעיניו נשמת הטקסט הזה, אין־סופי במשמעויותיו.

ארוס, בעיני ליבס, הוא המושג החיצוני הקרוב ביותר ל"זוהר" וזוהי הטענה המרכזית של מאמרו הגדול. לצורכיה הוא רותם בחינות אחרות של ניתוחים מה"זוהר", ומייחד פרק מתוכו להטיבה ספרותית שלמה ופרק אחר להשוואה בין אידרא רבא לבין המשתה של אפלטון.

"רגילים להגדיר את הזוהר כספר מיסטי", מזכיר ליבס, "ואילו הוא עצמו רואה בו יותר ממסטיקה, והן ב'אמת חדשה בתכלית, שבורא המקובל בעצמו'".

מכאן ואילך מצביע החוקר על היסודות הבוראים יש מאין המצויים בספר הגדול, ומפרש את הזיקה בין "כוח היצירה" לבין "אהבה" לפי מושג הארוס האפלטוני. הארוס לפי אפלטון, מנסח ליבס בתמציתיות בהירה – זוהרת כשל־עצמה – המאפיינת את סגנון חיבורו, הוא "שם כולל להתעוררות יצירתית, שהדחף המיני הוא רק מקרה אחד שלה". לכן הוא דן במפורש בסקסואליות הזוהרית, בתיאורה ופעולתו של ארוס זה, שעל שמו נקרא הספר.

ההומור של הזוהר הוא היבט מפתיע אחר שבו דן החיבור המרתק הזה. הערה כמעט אגבית של ליבס על יחסם של אנשי הזוהר אל עולם הסטרא אחרא (הוא עולם הרע) מפליאה להרגים את עמקותה של המסה הזאת. בעיני אנשי הזוהר, הוא מסביר, היחס האינטימי, ידיעת סודות הרע, היא מפתח ליכולתם להבין את סודות האלוהות והמציאות. באופן הזה מפרשים בעלי הזוהר לדרכיו את בעיית ספר איוב המציג לכאורה גיבור שנענש בלי חטא. דווקא בכך שאיוב היה "סר מרע", כלומר, "לא רצה כל עניין עם סטרא אחרא" – חטא. ההתרחקות מרע חטא היא חטאו של איוב. בעבורת הזיקה בין ההומור לבין הרע – זיקה שבאמצעותה התייחסו מחברי הזוהר אף אל אישיותו של אברהם אבינו ובמיוחד לעקדת יצחק – מנסה ליבס להעמיק את הבנתנו בסוג הדתיות של הזוהר. גם לקורא הדיוט, שאינו בקי בכלל ועיקר בעיקרי הזוהר, ברורה לגמרי המקוריות ואולי לשיטתו של המחבר – ממדי האירוס שנובעים מהמסה יוצאת הדופן.

מרתק גם פרסום ראשון של אחד ממאמריו האחרונים של נתן רוטנשטרייך, מאמר שנשלח למערכת כתב העת חודשים ספורים לפני מותו של הפילוסוף, ובו הוא מגיב בין השאר, על מאמרו של פרנסיס פוקויאמה, "קץ ההיסטוריה" ומביא הבחנות מעניינות – למשל, בין קיצוניות לרדיקליזם.

יורם בילו ואליעזר ויצטום כותבים על אמונות ופרקטיקות מיסטיות אצל פונים לטיפול נפשי ויישומן בטיפול. הם מוכיחים כי הפוטנציאל הפסיכו־פתולוגי במיסטיקה היה ידוע היטב בספרות העוסקת בתורת הסוד היהודית, למשל. אחרי מבוא תיאורטי קצר מספרים המחברים על המסגרת הטיפולית האוכלוסית הפונים ומביאים תקצירים מרתקים של "מקרים" אחדים. התהליכים שתיארו, מסכמים המחברים, ממחישים את הדרך שבה התורה המיסטית מעוצבת מתוך יחסי גומלין בין התכנים התוך־נפשיים ומצע הסמלים התרבותי.

שלמה דשן, במאמר מקורי ונועז על הדתיות של המזרחים, דן במגמות דתיות אצל ישראלים בני הדור העכשווי, מיוצאי ארצות המזרח וצפון אפריקה, שקהילות המוצא שלהם לא ידעו את ההתפרקות של יהדות אשכנז. בעוד שעל יהדות אשכנז עברו גלים של אירועים טראומטיים, עבר על יהדות המזרח מה שדשן מכנה "תהליך התמערבות רגוע". את ההבדל העמוק הזה בין יהדות המזרח ליהדות אשכנז הוא ממחיש דרך מאבקי ההנהגה בקהילת ג'רבה התוניסאית. העמודים המעניינים ביותר במאמר זה הם אלה שבהם מאפיין הכותב את התכונות העיקריות של דתיות המזרח: התדלדלות בנוהגים מסורתיים ודבקות נמשכת באמונות היסוד.

זאב שטרנהל כותב על הסוציאליזם הארצישראלי – בין רטוריקה לאידיאולוגיה, ודן בתרבות הפוליטית של תנועת העבודה. שטרנהל תוהה אם אמנם בוצעה בארץ ישראל סינתיזה יהודה במובנה של סוציאליזם ולאומנות, ומתמודד עם השאלה האומנם "באמת נתכוונו האבות המייסדים לכונן חברה חלופית לחברה הבורגנית או שמא הבינו כבר בשלב מוקדם מאוד ששתי המשימות אינן ניתנות לביצוע בעת ובעונה אחת".

עוד בחוברת הרב־גונית העשירה הזאת ארבעה שירים יפים של גלית חזן־רוקם, במיוחד "האדם ידע את חוה אשתו". "הקטע הגנוסטי", מעין פרגמנטים של יומן, ליריים, ספק־אוטוביוגרפיים ספק־בדיוניים, מכל מקום מרגשים, מאת חיים גורי, ו"שויה בים", נובלה (פרק מרומאן) מאת ס. יזהר, הבה נפרשים במלוא הדרם קסמי תיאוריו בכלל, ובמיוחד תיאוריו את הים.

צרכני השכלה כללית אולי יקראו בשקיקה את דבריו של ז'אק לאקאן על האתיקה של הפסיכואנליזה, את מאמרו של נתן אבינער על בריאת העולם על־פי תורת הרע, ואת הסיכום האינטלקטואלי [illegible] משמעות הצדק בעיניו של "קלילות דעת".

שלושה מקצבי זמן

זמנים, רבעון להיסטוריה, עורכת עדית זרטל, חוברת מס' 49, קיץ 1994, הוצאת אוניברסיטת תל־אביב וזמורה ביתן, 101 עמודים

במאמר המערכת של החוברת מנסה אלי בר־נביא לקשור את האקלקטיות של גיליון זה עם מושגי הזמן השונים שחלו בדיסציפלינה ההיסטורית ביחס אליהם: הזמן הגדברתי, הזמן אחות התנודות של "המאורעות" והזמן האירועי־יוראלי. "שלושה מקצבי זמן", כלשונו, הם מקשה אחת ו"מהווים את הזמן ההיסטורי". ההיסטוריה המבוקשת של ההיסטוריון, הוא מסביר, היא "דווקא קומת הביניים". אחרי מאמצים רבים שהושקעו בניסיון להבין מהי "קומת הביניים", נדמה שהכוונה היא למצר הפוליטי התובע התייחסות גם מצד ההיסטוריה.

מאמרה של רבקה פלדהי, "המעבר למודרניות: השדה התרבותי של המדע הישועי" מאלף בהרבה מהתקציר שניתן בראשיתו. זהו מאמר "היסטורי" מובהק, שישכיל את קוראיו בכל מה שנוגע לגישתם של הישועים אל תחומי החיים האינטלקטואליים והמוסריים. בראשית שנות הארבעים של המאה ה־16, לומד הקורא, היו הישועים "קבוצה קטנה שהעמידה עקרונות אפוסטוליים של אורח חיים נוצרי מעל ומעבר להגות ולתיאוריה". המחברת מנסחת את תכלית הפירוט והתיאור של גישתם הפרקטית של הישועים, שביקשו להפיץ את תורתם באמצעות רשת חינוכית ענפה, ומתנגדת לנגמה הדומיננטית בהיסטוריוגרפיה העכשווית של המהפיכה המדעית, הנוטה לטשטש ולהלוטין את "הגבול בין מדע ישועי למדע חדש", גבול שאותו מבקשת פלדהי דווקא לחדד.

"נשיאים מרמים מעם" הוא שמו של מאמר מעניין ומלא אנקדוטות (וצילומים מרהיבים) מאת איל נווה שעניינו מיתוסים של מנהיגות בדמוקרטיה האמריקאית. ראשיתו במיתוס המנהיגות המסורתית של האבות המייסדים שהגיע לשיאו עם פולחן ג'ורג' ואשינגטון בתחילת המאה ה־19" והמשכו במיתוס המנהיגות הדמוקרטית שנרקם סביב אישיותו של אנדרו ג'קסון ונבנה מחדש סביב דמותו של לינקולן, עד למיתוס המנהיגות המודרנית שנבנה סביב דמותו של פרנקלין ד' רוזוולט.

אורי בר־אליעזר כותב על ישראל בשנותיה הראשונות. ברוח האופנתית של בחינת המיתוס מלפני שני דורות הוא מעמיד את הצירוף הלשוני "אומה במדים", שהגביא בהקשר לקביעתו של בן גוריון מראשית 1951 ("יש לנו מדינה, אבל לא אומה").

מקורי ומאלף הוא מאמרו של עמי איילון. הוא משתמש בבולי דואר "המצויים בבואה אותנטית לאידיאולוגיה של השלטון, לערכים התרבותיים שבשמם הוא דובר ולאופי השיח שהוא מקיים עם תושבי המדינה ועם העולם שמחוצה לה". הרעיון לבחון את תולדות המלוכה ההאשמית בחג'אז כ"סיפור בולאי" נובע, כך נראה, מהערה של סר רונאלד סטורס בזיכרונותיו על המלוכה ההאשמית בחג'אז: "נוכחנו לדעת שעיתוני האויב מכחישים או מעלימים את דבר המרד והצלחותיו. סברנו איפוא, שאפשר לספק הוכחה ניצחת להתרחשותו על־ידי הוצאת בולים של החג'אז בערבית", כתב המושל הבריטי.

צבי גיורא כתב על המפנה בתודעתו של תיאודור הרצל ("המרת דת" הוא קורא לו) שמקובל אמנם לראותו כנובע מהתרשמותו של הוזה המדינה מפרשת דרייפוס, אבל המחבר טוען, בצדק, שאין די באירוע אחד – טראומטי ככל שיהיה – כדי לנמק טרנספורמציה עזה וטוטאלית כזו של הרצל. "לא בבת אחת ולא בהתגלות פתאומית הגיעו (גיורא מדבר על הס והרצל) אל ההכרה הלאומית שלהם, אלא בתוך תהליך של התקרבות אליה ורתיעה ממנה ועקב בדיקת טענות ושקילת ראיות. הם נהיו ציונים, לא בלי יסורים, משום שהעריכו את התיאוריות שלהם לא יותר משהעריכו את העובדות שסתרו אותן".

על הזיקות ההיסטוריות בין פוטוריזם ופאשיזם בפרט, ועל היחסים בין אמנות לפוליטיקה בכלל, אפשר ללמוד מרנה אריאלי־הורוביץ המתארת את צמיחת הזרם הפוטוריסטי באמנות האיטלקית כ"תנועה אמנותית שניסתה לעצב לאומנות דינמית, שבבסיסה אינדיבידואליזם רדיקלי" ההופכת את הסוג האידאולוגי שלה בזמן מלחמת העולם הראשונה ולאחריה. למרות הקירבה האידיאולוגית בין פוטוריזם לפאשיזם, למרות ההתקרבות בין מרינטי למוסוליני ולמרות השימוש שעשה לעתים מוסוליני בלרגון פוטוריסטי, טוענת המחברת, גילו הפוטוריסטים כי הממד הקולקטיבי המאפיין את הלאומנות, "הביא בסופו של דבר לאיפסון הכלים ששירתו את הריסת הישן".

משבעה מאמרים טובים מאוד שבחוברת, זהו המאמר הפותח של מיכאל קונפינו, "רצח בקייב, אחד בספטמבר 1911", ככוכב צפון. הוא שיעור מאלף בכתיבה היסטורית המשלבת ספרות, פילוסופיה והיסטוריה, כדרכו של קונפינו. האירוע האחד המסופר, על כל עובדותיו, הוא נקודת מוצא להכללה שכל קורא, אם לא את הנתונים שסיפק ההיסטוריון, יכול להכיר בה: באחד בספטמבר 1911 ירה דימיטרי בוגרוב שתי יריות מאקדחו והרג את פטר סטוליפין, ראש מועצת המיניסטרים ושר הפנים של רוסיה. בין יתר השאלות שמעלה קונפינו בסגנון הכתיבה הישיר והלהלוחי שלו, הוא תוהה "מהי משמעות הרצח בהיסטוריה הרוסית?" מה שהוא מכנה "סיפור היסטורי־בלשי" הוא בעיניו נקודת מוצא להרהורים הסטוריוסופיים על כתיבת היסטוריה ועל ספרות המתפשתת להיסטוריה. "בנושאים היסטוריים חשובים המסקנות לעולם אינן סופיות", מזכיר קונפינו ומסביר "לא מפני שאין אמת היסטורית (כפי שחושבים היום, וייס האפיגונים פוסט־מודרניסטיים). אלא מפני שהמהפכות הפרדיגמטיות במוקדי יוצרות אמנם בעיות חדשות, אך גם מחזירות אל שאלות ישנות". פרשת בוגרוב משקפת לדעתו היבטים אחדים של תופעה זו, והיא גם מקרה קיצוני בגלל גודש הנסיבות המבכירות על איסות העדויות ולכן אפשר לסכם את המצע רק באופן חלקי ומסויג. למרות הסיפור רב־הגוונים, ישנה אמת היסטורית שקונפינו מנסה באופן בהיר ומרתק, ואינו מתבייש כלל ועיקר להיחזור בסוף המאמר, אחרי כל העובדות והפירושים והממצאים, עם התהייה המתמשכת "מי היה בוגרוב ומה היו מניעי הרצח באחד בספטמבר 1911".

האומנם מזימה ציונית אפלה?

מאת ישראל גוטמן

מותו בשיבה טובה של שבתי בצלאל בית־צבי, מחבר הספר "הציונות הפוסט־אוגנדית במשבר השואה", שראה אור ב־1977, שימש הזדמנות ליוסף גרודזינסקי לחדש במשנה שצף את התנגדותו נגד "ההיסטוריוגרפיה הציונית" של השואה או "ציוניזציה של השואה" (1). גרודזינסקי כרך את הפולמוס על ה"פוסט־ציונות" המתנהל לאחרונה במקומותינו בכתב ובעל פה, ב"קשר הדוק" עם התקפותיו שלו. ולא נחה רוחו של מר גרודזינסקי עד שהכריז בפאתוס של מקונן ומבשר, כי הבקיע עידן חדש ובא הקץ למיתוסים של חוקרי ציון החשוכים המעלימים מידיעתנו את האמת על השואה. "זמנים חדשים הגיעו. מותר כבר, סוף סוף, לבקר את ההיסטוריוגרפיה הציונית ולהציג פירושים חדשים למה שהיה. לכן, נוח לך בשלום, שבתי בית צבי. יש לך ממשיכים".

בניגוד למר גרודזינסקי ראוי בית צבי ז"ל ליחס של כובד־ראש. במשפט הראשון בהקדמה לספרו הבהיר האיש כי הדחף לכתיבה בא לו מ"התרצאות המתנכלות של פעילות למען יהודי רוסיה ומשפט אייכמן". בית־צבי גרס, כי האיפוק הדיפלומטי של הנהגת המדינה בעניין יהודי ברית המועצות, מלמד על מחדל דומה של המנהיגות הציונית ערב השואה. על פי הנחתו, המשיכו הציונים אל מול השואה לעמוד על דרך העלייה כנתיב הימלטות אחד ויחיד המותר ליהודי אירופה, ובכך נחסמו ערוצים אפשריים אחרים. כדי לאשש את התיזה שקבע, הירבה הכותב לצטט מדברי ציונים בולטים ונוקט בהרחבה למהלך הוועידה הבין־לאומית באויאן, שהתכנסה ביוזמתו של רוזוולט ביולי 1938, כדי לאתר מקלט ברחבי תבל לפליטים הרבים מתחום השליטה הנאצית. ככלל, רושמת עגולה לפני הטוסים במחקר ההיסטורי, והתוקפת אחרי סימוכין להוראות שנקבעה מראש, הן שיטה פסולה השגגת ללא תקנה במלאכה עצמה.

נכון הוא שראשי הציונות, לא כולם ולא לכל אורכה של התקופה, הצביעו על ארץ־ישראל כעל יעד עדיף, ולעתים גם בלעדי, ליהודי אירופה השרויים במצב של מצוקה ואיום. עובדות אלה אי אפשר כמובן לנתק מהאקלים הבין־לאומי־פוליטי והבנת הצפי בזמן הנתון, אך מעל לכל אין להקיש מהן על המתרחש במציאות. בפועל היו יהודים במזרח אירופה מודעים היטב לכך שהאדמה רועדת מתחת לרגליהם. בנוסף לרדיפות, מצוקה חומרית ומדיניות ממשלות שהמחישו את הצורך האיצי בהגירה, פעלו ועדים ויזמים אין ספור בכיוון זה. המכשול העיקרי שמנע הגירה המונית לא בא מבפנים, אלא היה ממוקם בעיקר בארצות הקליטה הפוטנציאלית. הסוציולוג יעקב לשצ'ינסקי כתב כמעט עליית היטלר לשלטון, על העולם הפתוח שלפני מלחמת העולם הראשונה, שקידם מיליוני יהודים ממזרח אירופה שפנו לעבר הים, לעומת גורמים שהוא מכנה "מוסדות אינקויזיטוריים" שנעלו אותו בפני היהודים לאחר מכן. ועידת אויאן, האנייה "סנט לואיס" שאולצה לחזור לאירופה, ואלפי יהודי גרמניה שחיפשו בצער נואש מקלט בעיר שנחאי, שאליה היה אפשר להיכנס זמן מה בלי ויזה – חשפו לעיני כל את ה"אין חפץ ביהודים", או בלשונו של דוד וייזמן, את "הפקרת היהודים". העלו אמנם תוכניות מרחבות ודמיוניות, אך התברר שמדינות כמו ארצות הברית וקנדה אינן מוכנות לקבל פליטים מעבר ל"קוטה". ארצות דרום אמריקה רצו בנוצרים חקלאים, ואילו אוסטרליה טענה שאין בה אנטישמיות והיא רוצה להישמר מלייבא אותה; ארצות אפריקה הוליכו סייג, שלא יתכן להביא לארץ קולוניזטורית אוכלוסיה לבנה, שתיאלץ לעבוד עבודה פיסית לעיני הילידים. לא בכדי אמר וייצמן, שהעולם באותם ימים התחלק לשני סוגי ארצות: כאלה המגרשים יהודים וכאלה שאינם רוצים לקבל אותם.

טיעון אחר של בית־צבי מתמקד סביב עניין היודנראטים וההתנגדות היהודית. בכינוס בין־לאומי של חוקרי השואה, שהתקיים בירושלים בשנת 1969 והוקדש לעמידה היהודית בשואה (פרוטוקול של כינוס זה הוצא בעברית ובאנגלית), הביע בית־צבי דיעה, שאל מול היודנראט, שטיפל בצרכים היומיים של היהודים בגטאות, ותהא הדיעה עליו אשר תהא, התייצב כוח יהודי חמוש, שביקש להילחם על הכבוד "ולא עומדת שאלה של כבוד ביננו ובין הגרמנים". וכך, הוסיף בית־צבי, בשעה גטו ורשה הצליחו היהודים להרוג גרמנים מעטים ו"כנגד זה נהרגו 7000 יהודים".

דיעה זו של בית צבי שגויה ומטעה. הצדק עמו באמרו שהיודנראט דאג בין השאר לצורכי הקיום היומיומיים של היהודים, ועד ל"פתרון הסופי", דהיינו הרצח הטוטלי של היהודים, אכן ניסתה המחתרת להידבר עם היודנראט. העימות בין היודנראט למחתרת נוצר נוכח הוויכוח, כאשר היודנראט סבר שיפעלה בידו מתוך הסכמה להסגיר יהודים ולהציל בכך לפחות חלק מהם, ואילו המחתרת הלוחמת עמדה על כך כי כולם נידונו למוות ועמדת היודנראט זורעת אשליות שווא. יתר על כן, המחתרת לא לחמה על ה"כבוד", כי אם עניין הכבוד היה מונח על הכף, היה עליה לפתוח בהתנגדות כבר בתחילת הכיבוש. מרידות ולחימה מופיעים ב־1943, רק לנוכח השלב הסופי של חיסול שרידי הגטאות. אם כן, לא עניין הכבוד, אלא בחירת דרך המוות, ומוות בכבוד, היה משאלתם של הלוחמים.

גם טענתו של בית־צבי, כי 7,000 יהודים נפלו תמורת קומץ גרמנים אינה ממין העניין, מפני שגורלם של אלה היה חתום, וכבר חודשים קודם לכן הוצאו 300 אלף יהודים מהגטו בוורשה למחנה המוות בטרבלינקה, בלי שאף גרמני אחד שילם על כך בחייו.

טבעי הוא שכל דור בוחן תהליכים ומאורעות היסטוריים מתוך זווית הראייה שלו, תוך הבנה מדויקת של העבר אך גם תוך הסרת האילוצים וכובד המעורבות הבלתי־אמצעית שעבר זה מטיל. אולם גישה ביקורתית לגיטימית זאת אין לה דבר וחצי דבר עם הקטרוג של גרודזינסקי שכולו מופרך, נטול ידע עובדתי וחסר התמצאות אלמנטרית בחקר התקופה.

גרודזינסקי בא לזעוק על קיפוח והשתקה מניפולטיביים שהפעילו החוקרים הישראלים כדי ל"הסיט לשוליים" את חלקו של ה"בונד" במערכת הלחימה בגטו ורשה. גרודזינסקי מרגיש, חוזר וחוזר בקריצה, שקשה למצוא חומר המוכיח את המזימה, אך אם "מוסתים" בארכיונים ופונים לספרים, ניצבים על קרקע מוצקה של עובדות. חבל שגרודזינסקי לא גילה את הסוד של הארכיונים שבהם מצא הוכחות המבכירות אותנו ולא מנה את הספרים המקורות הרבים הקיימים בתחום זה, זולת חיבורו של מרק אדלמן משנת 1948 וספרה של אנה קראל המציגה אדלמן חדש משנת 1978.

עובדה היא, שבתהליך הייזום והקמה של ארגוני לוחמה יהודיים היה חלקם לא רק של הציונים אלא גם של הקומוניסטים רב הרבה יותר מזה של ה"בונד". כך קרה לא רק בוורשה אלא גם בווילנה, ביאליסטוק, קראקוב, מינסק וקובנה. ה"בונד" היתה מפלגה סוציאליסטית יהודית עממית, אנטי־ציונית ואנטי־דתית קיצונית, שזכתה רבות לה בהתארגנות יהודי פולין בין המלחמות בתחום התרבותי והמקצועי, בחינוך ובתרבות. בסוף שנות השלושים עלה משקלו של ה"בונד" באופן ניכר ומפלגה זו, שפעלה רבות בהדיפת הגל האנטישמי בפולין, התייצבה גם נגד הגברת ההגירה וראתה בשינוי המשטר רפואה למצוקות היהודים.

גרודזינסקי משתלה בפרפסור באואר על ש"כתב באריס", שה"בונד" סירב בתחילת 1942 להצטרף ליוזמת תנועות הנוער הציוניות להקמת ארגון יהודי לוחם בוורשה, ומרים קול מחאה: "זה לא נכון. הבונד היה שותף מלא להקמתו של הארגון היהודי הראשון בינואר 1942". היכן שאב גרודזינסקי את הידע המבטל את האוריות המבוססות כמובן, שמהחוברת של מרק אדלמן ולא מספרים וממקורות אחרים. ביזוא, נסתפק בחוברת של אדלמן, שהיא דין וחשבון של ה"בונד" עצמו, שם הוא כותב:

"בינואר 1942 (אדלמן טעה, צריך להיות מארס) מתקיימת התכנסות בינמפלגתית. כל הגופים נוקטים עמדה, לפיה התשובה ההולמת (לגירוש) היא פעולה לוחמת. בפעם הראשונה הציעו את הארגונים השומריים והחלוציים הצעה קונקרטית לגבש ארגון לוחם. בשמנו נטלו רשות דיבור מ. אורך וא. בלום. הם נקטו עמדה שהתפעה לוחמת עשויה להצליח רק מתוך תיאום ושיתוף פעולה עם תנועת המחתרת הפולנית. לא מגיע אז עדיין ליסוד של ארגון לוחם משותף".

כך איפוא מסתבר מאדלמן, שה"בונד" התנה את הקמת הארגון בשיתופה והסכמתה של המחתרת הפולנית, דבר בלתי מעשי להלוטין באותו שלב של ההתפתחויות, והארגון שהוצע בידי הציונים המשוקצים, לא הוקם. יתר על כן, למעשה אז נוסד ה"גוש האנטיפאשיסטי" שהיה מעין פרוטוטיפ של הארגון הלוחם, ובו התחברו ציונים עם קומוניסטים, אך בלי השתתפותו של ה"בונד". עובדה, לא עובדה בנוסח גרודזינסקי, אבל פשוט עובדה.

אליבא דאמת בנוסח גרודזינסקי לא פירסמנו על ה"בונד" ומשל ה"בונד", ובכך נעשה "עוול גדול על ידי אלה שרצו לשייך את השואה, ובוודאי את הגבורה, לציונים ולציונים בלבד". בייחוד התנכלנו למרק אדלמן, "סגן מפקד הגטו ואיש הבונד (שהוצא מן אצלנו יותר מפעם)". בעניין זה אין גרודזינסקי בודד במערכה. לא מכבר הופיע ברבעון להיסטוריה "זמנים" מאמר של עדית זרטל, "המעונים והקדושים: כינונה של מרטירולוגיה לאומית". מאמר זה עוסק בהרחבה בלחימה ובעיצובו של זיכרון גטו ורשה, ובמעלליהם כביכול על ה"בונד" בכלל, ועל אדלמן בפרט. בהכללה, מן הדין לקבוע שחיבורה של זרטל מבחינת היושר האינטלקטואלי, הידע והדיוק, אינו יורד ואינו עולה על מאמריו של גרודזינסקי. לפי זרטל אני הוא זה ה"אומר", כי אדלמן לא היה סגן המפקד של הארגון הלוחם והבודד בגטו ורשה.

ה"בונד", לאחר שהצטרף בשלב מאוחר יותר לארגון היהודי הלוחם, נטל חלק פעיל במאבק. הקבוצות הלוחמות שלו – ארבע מתוך 22 (ארבע אחרות של הקומוניסטים, היתר, לא להאמין, של הציונים, ובנוסף על אלה היה גם ארגון ציוני־רוויזיוניסטי נפרד שתרם חלק נכבד ללחימה), לחמו באומץ ובנאמנות במרד אפריל־מאי 1943, ואדלמן היה בין המפקדים המצטיינים בקרב זה. דברים אלה מעולם לא הועלמו ולא נדחקו בכתיבה על הגטו והלחימה בו. אילו גרודזינסקי היה מציץ רק באינדקס של ספרי על הגטו בוורשה, היה לומד שאדלמן וחיבורו אינם מוזכרים פחות מאשר שמותיהם של יתר אנשי המטה. ביד־ושם יצאו שישה כרכים הכוללים את עיתונות המחתרת בגטו ורשה וה"בונד" כמפלגה במחתרת תופס את המקום הראשון המרכזי בפרסום זה. באוניברסיטה העברית נכתבה עבודת דוקטור, ראשונה ויחידה עד כה, על ה"בונד" בתקופת השואה. יצחק צוקרמן (אנטק), בספרו "שבע השנים ההן", מזכיר פעמים רבות את אדלמן בחיבה ובהערכה שעולה רומני על זו שהוא מעניק לכמה משותפיו הציונים לפיקוד.

גרודזינסקי וזרטל קובלים על כך שספרה של אנה קראל "להקדים את אלוהים", לא הוצא על־ידי בית־הוצאה ציבורי בישראל ונתקבל ברגשות מעורבים. קראל היא ספק עיתונאית ספק סופרת, אך ללא ספק לא היסטוריונית ולא בקיאה בחומר היסטורי. ספרה הוא מעין ראיון מתמשך עם אדלמן, המשקף את המטמורפוזה שהתחוללה בעולמו הנפשי של האיש ודרך ראייתו את הגטו בוורשה. הדיבור עורר לא מעט מחלוקות ולא חסרים בו דברים סותם על גבול ההשמצה המכוונים נגד חבריו של אדלמן שנפלו במרד, שאינם יכולים להשיב ולהפריך את גירסתם. הספר שיצא במהדורה עברית לא זכה לקבלת פנים נלהבת ולתפוצה גורפת. והרי, שום אדם רציני המכיר את ענף ההוצאה לאור בארץ, לא יעלה כלל על הדעת שגורמים מחוץ לקוראים עצמם, והמידה מוגבלת גם מבקרים שאין להם כל קשר עם מחקר השואה, יכלו לקבוע את ממדי התפוצה והעניין בספר זה או אחר.

אצטרך לאכזב את גרודזינסקי והמחזיקים בדעתו גם בסוגיה נוספת. מרק אדלמן היה חבר המפקדה של הארגון היהודי הלוחם (והוא בא במקומו של אברהם ברק שנידמיל, שקיים לו תפקיד זה כנציג ה"בונד"). הוא לא מונה ולא מילא תפקיד של סגנו של מרדכי אנילביץ', מפקד הארגון הלוחם והבודד בגטו. לא אני הוא הקובע זאת. מוכיחות זאת תעודות ראשוניות ומהימנות ביותר: יצחק צוקרמן בדין וחשבון על הארגון, שהעביר ללונדון ב־1944, מציין שהוא עצמו היה סגן המפקד ולא מוזכר שם שום אדם אחר בתפקיד זה. לפי רשימותיו של הירש ברלינסקי, שהיה אף הוא חבר מטה הארגון, וכתב את מהלך הדברים בהיותו בבונקר בין הפולנים לאחר המרד, לאנילביץ' לא היו כלל סגנים. מרק אדלמן עצמו, בחיבורו מ־1948, קובע, שבאוקטובר 1942 נקבע הרכב המפקדה של הארגון היהודי הלוחם ולמפקדו מונה מרדכי אנילביץ', ו"מטעמנו נכנס למפקדה מרק" אדלמן. אדלמן הקפיד לפרט את תפקידיו ואת הפעולות שהופקד עליהם וביצע. כך שאין בשום פנים ואופן להעלות על הדעת שדווקא את מעמד הסגנות הבליע או השמיט.

הציונים אינם מתיימרים רק לרשת את הכרזה הלוחמה היהודית בשואה, אלא לפי חזונו של גרודזינסקי "ניסיונות התארגנות של בונדיסטים במחנות העקורים, נשברו ביד הברזל על ידי השליחים הציונים שעסקו בעבודת ארגון, בהכשרה, ובמשלוח מעפילים בעלייה בלתי ליגאלית לכאן". במחנות העקורים פעלו רשויות רבות הן של צבאות בעלות־הברית, הן של ארגונים ומוסדות סעד יהודיים ולא־יהודיים, וגם קומץ שליחים שהגיע מהארץ. התמונה על מחנות העקורים וציבור שארית הפליטה המתקבל מהסכימה הפשטנית, ההוקעה־נירית ה"פוסט־ציונית", או ליתר דיוק ה"אנטי ציונית", היא של מתנה־ארס חסר חוט שדרה ורצון כלשהו, שהנכל כחומר ביד היוצר בדרכי "בריחה" בין גבולות, בשהות ממושכת במחנות ובנתיבות ההעפלה וקפריסין, בידי ג'יס כוחני מטעם הרשות הציונית ביישוב. למעשה, השרידים הניצולים הביזהמים עברו בבהירות מפעימה תהליך של שיקום נפשי וציבורי המשתקף בהתארגנותם, בפעילותם התרבותית והחינוכית, במעשיהם ובכיסופיהם. כמובן, הטראומה והצלקות מלוים וילוו אותם תמיד, אך ביסוד צדק בהערכתו זאב מנקוביץ', מי שחקר את דמות שארית הפליטה המתגבשת במחנות העקורים, שטען: "הם פירשו את גורלו המר של העם היהודי במהלך המלחמה במונחים ציוניים: את ההתנגדות היהודית לנאצים ראו בראש ובראשונה כנקודת השקפה ציונית, והקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל היתה, לגבי רידם, הציווי האחרון שהציוו הקורבנות לניצולים".

נכון שדרכי ההתפתחות של אנשי שארית הפליטה בשנות המעבר בין המחנות לא היו חד־כיווניות, אף חד־משמעית ואיתנה היתה הברית שנוצרה בינם לבין הארץ. ה"בונד" איבד בשנות המרכזיה הגדולה לא רק את העורף והאנשים הרחב, אלא גם את כמענתו האידיאולוגית. הניסיונות המאכזבים שנעשו כדי אחרי המלחמה לשיקום זרם זה בפולין, שלא היו חסרים אקצנטים אנטי־ציוניים צורמים; התלדבות קבוצות מדולדלות של נאמנים בקיבוצים יהודיים החולפים בהדרגה מן העולם, הם רק עצוב ובריעידי נפש בדברי הימים של עולם שחרב.

במשך כמה עשורות שנים כשתולה חבורה של חוקרי שואה בארץ, כולל גם אנשים כמו ישעיה טרונק ופיליפ פרידמן שעבדו בארצות־הברית, להתמודד באופן עיוני אחראי ככל האפשר עם פרשיות השואה, ההתנגדות והניצולים. אל מול האסכולה שכללה וכוללת אנשים ידועי שם, כמו האנה ארנדט וראול הילברג, שהסתמכה בעבודותיה בעם אך ורק על תיעוד גרמני־נאצי, שבו הצטיירו היהודים כאובייקט אילם חסר דמות לצד מתכננים ומבצעים של מבצע רצח רב־ממדים, ביקשו חוקרים בארץ ושותפיהם המעטים בארצות־חוץ להוכיח כי קיים תיעוד יהודי המזין את ידיעתנו על התקופה הזאת, שלקורבנות היהודים היה קלסתר פנים אנושי, ומה שהתחולל בשנים גורליות אלה שייך לקונטקסט ההיסטוריה היהודית והאוניברסלית. במאמצים ובהתמודה עלה בידינו, לא בלי קשיים והתנגדות גוברת, להחדיר הרבה מתפישתנו לתודעה אנושית ולמערכות חינוך בארץ ובארצות חוץ. עתה באים גרודזינסקי ושותפיו והנוענים סבעצב אנו קיימנו ומקיימים הלכה למעשה מזימה ציונית אפלה.

במאמרו של יוסף גרודזינסקי, "להילחם בציוניזציה של השואה" מן השבוע שעבר, נפלה שגיאה. צריך להיות כתוב: "הבונד היה שותף מלא להקמתו של הארגון היהודי (כפי שכותב למשל ישראל גוטמן בספרו 'מרד הנצורים'). הבונד גם הניע את הארגון לשיתוף פעולה עם הסוציאליסטים הפולנים, והיה שותף לכינוס הבין־מפלגתי היהודי הראשון בינואר 1942".

המלצה

זהב אחרון של כוכבים כבויים

עלי שיח, 34, החוגים לספרות, ברית התנועה הקיבוצית, תנועת המושבים והוצאת הקיבוץ המאוחד, קיץ 1994, עורכים ידידיה יצחקי, לאה שניר, שולה קשת, זיוה שמיר, 160 עמודים

השורה שנבחרה לכותרת הרשימה הקצרה היא משל גיאורג טראקל, אשר לו מקדיש דרור פימנטל מאמר מרתק בעמ' 20 של כתב העת שהחודש מלאו עשרים שנה להופעתו. רק מתי־מעט יודעים על קיומו של "עלי שיח" ומעטים עוד יותר יזכו לקרוא את הרשימה על המשורר הגרמני המתפרסמת בו, כי החוברת אינה מן הבימות הספרותיות המרכזיות (כלומר – העירוניות), ואינה מופצת בחנויות רבות.

יש גם להבין שהעורכים צריכים לתמרן בין טעמם האישי לבין האילוצים לפרסם יצירות של חברי ההתיישבות העובדת (כאשר הכותב הוא חבר קיבוץ או מושב, מופיע בסוף הדף מקום היישוב שלו). על אף המגבלה הזאת, "עלי שיח" מגוון וערוך בטוב־טעם. אין בו מניפסטים, "פתיחה" או "סוף דבר" כדי לקבוע כתם על המצב או להילחם נגדו, אלא מובא בו חומר לקריאה ולעיון בבייטוריליות משוכבת־נפש.

בחוברת הנוכחית גובר הצד המסאי והמחקרי על היתר. מתפרסמים כאן מאמרים על חנוך לוין, דוסטויבסקי, בקט, דינסן, עמליה כהנא־כרמון ועגנון (מאמרה של ניצה בן דב "האם בלומה פריגידית" המתפלמס עם ספרו של עמוס עוז, "שתיקת השמים"). אי־ההתיימרות להציג פליאדה של "סופרי־בית", כנהוג בכתבי עת אחרים, עושה את מדור הפרוזה שלו במקצת, מקרייכמו, ונדמה שנעשה עוול לקטע הפרוזה היפהפה של רוני גבעתי, ההולך כאן לאיבוד. במדור השירה מצאתי שני שירים בתוך השפע הנוייכומרי: שיר של אסיה מרגולים, "אהבה גברית", ושיר של שלמה אביו, "מוות גובה אותי לשיעוריך". הנה השירה:

המות גובה אותי לשעורין.
כמוהו כחלבן באימפר של ילדות,
אשר כל בקר בהשאירו את ליטר
החלב – עושה היה קו קטן בעפרון
תחת המזוזה. ועד לתו המות מסמן

את חשבון ימי עוברים כך או כך.
ורואה החשבון. מלאך בשרוולים
שחורים על חליפת עבודתו המאפירה.
שורט צלקות – כל יום שאינך אותי.
שלא ישוב להפגישנו. שאין לו כפרה.

ב. צ.

מעולם הספרות והאמנות / רות אלמוג

חייו ומכתביו של רוברט לואיס סטיבנסון

העיתונות הגרמנית אינה חדלה לרדוף את מבקר הספרות הנודע מרסל רייך־רניצקי (ראה ידיעות במדור זה בשבועיים האחרונים), שהודיע כי נמאס לו ממבול הטלפונים והשאלות הניתך עליו מזה חודש ימים.

כפי שנמסר לא זו בלבד שהיה קומוניסט אדוק, אלא אף שירת בשירות החשאי הפולני, אבל לדבריו עזב את המפלגה ב־1951. כל זה ידוע. החדשה האחרונה מוסרת כי ב־22 בפברואר 1957, שנה קודם שיצא למערב, חזר והיה לחבר במפלגה.

עד כה עמד רייך־רניצקי על כך שהלך התרחק בהדרגה מן המפלגה ומן האידיאולוגיה המרקסיסטית. והנה מעיד התיק שלו בוורשה על התגייסותו מחדש לרעיון. גילה זאת העיתונאי הפולני הצעיר יאנוש טיצנר, עורך בכתב העת "זכות וחיים". הוא הצליח להגיע אל תיקו האישי בן 82 העמודים של הקונסול לשעבר רניצקי, בארכיון מפלגת הפועלים הפולנית.

טיצנר מתקן את הדימוי העצמי של רייך־רניצקי מבחינות נוספות. לפי סיפורו של רייך־רניצקי חזר מלונדון לפי בקשתו, ואולם בתיק נמצא שנתבקש להחזיר את הדרכון הדיפלומטי שלו בעת הדפשה בוורשה על ידי ראש השירות החשאי כי באותו זמן סר חנו. הפולנים תפסו את רניצקי בשקר כשטען שב־1937 היה חבר במפלגה הקומוניסטית הלא־חוקית בברלין, בעוד שלאמיתו של דבר אף טיפח אי אלו קשרים עם חברים במפלגה. רניצקי עשה מאמצים רבים לקבל בחזרה את כרטיס החברות במפלגה. שוב ושוב הדגיש את נאמנותו לקומוניזם עד שנתקבל מחדש.

כל הדברים הללו לא היו מוסתים ברייך־רניצקי אלמלא היה הוא באחרים ובפרט בסופרת המזרח־גרמנית כריסטה וולף פגמים מוסריים בגין קשריה עם השטאזי. הוא כתב עליה שהיא מוגת לב ושקרנית. עכשיו העיתונות שישה לנקום בו ("שפיגל").

רוברט לואיס סטיבנסון, בעל "אי המטמון" המפורסם, היה לכותב מכתבים מן השורה הראשונה, כפי שכתב עליו הסופר הנרי ג'יימס עם צאת "מכתבים לבני המשפחה ולידידים" בעריכת סידני קולבין ב־1899. מעטים היו החוקרים שידעו כמה חומר השמיט אותו עורך בתשוקתו להגן על כל הנמענים בשנים שלאחר מותו של הסופר ב־1894, ולהסתיר את הקו הוולגארי באופיו ובכתיבתו. מכתביו ויתורות אחרים של סטיבנסון נותרו מפוזרים בארכיונים שונים ברחבי העולם, לא מתוארכים.

עתה ראו אור שניים מתוך שמונה כרכי מכתבים, שישנו לבלי הכר את חקר סטיבנסון. מי שחפר את מכרה הזהב הזה הוא ארנסט מהיו שעשה 25 שנים במחקר שתוצאותיו "דרמטיות". הדבר הדרמטי ביותר הוא אולי כמות המכתבים, 2800 במספר. הדיוקן המצטייר מהם אינו זהה לזה שנוקה מפגמים על ידי העורך הקודם.

סטיבנסון נולד סופר. המכתב הראשון הוכתב לאמו כשהיה בן שלוש. בן חמש נעזר בה לכתוב את ספרו הראשון "תולדות משה", בן 15 כתב את הספר "תולדות התקוממות בפנטלנד", ואביו הדפיס אותו על חשבונו. בן 16 הוא כבר בעל סגנון מעוצב, ומאפיינים אותו הומור ואירוניה עצמית.

סטיבנסון חולה את דרכו כמסאי, וייתכן שאלמלא הוכרח לפרנס את אשתו ושני ילדיה לא היה כותב את "אי המטמון", "דוקטור ג'קיל ומר הייד" ו"גנב גוויות". הכרך השני של המכתבים מסתיים כשסטיבנסון בן 28, שרוי במתח ומצפה למכתב מן הנערה לו לאשה, השבה לאמריקה אל בעלה ("אינדיפנדנט").

The collected Letters of
of Robert Louis Stevenson
Volumes 1,2, Yale, £50 each

"נשים שרות הלל לקדושה" היא אנתולוגיה של שירה רוחנית כתובה על ידי נשים שערכה ג'יין הירשפילד.

מי היתה המשוררת הראשונה? לפי ג'יין הירשפילד באנתולוגיה ההרפתקנית שלה כפי שמכנה אותה מבקרת "ניו יורק טיימס בוק ריוויו" זו אנחדואנה, בת סרגון מלך אכד, כוהנת לאל הירח באור, שבסביבות 2300 לפנה"ס כתבה את הימנוניה לאלת הירח על לוחות טין בכתב יתדות בלשון השומרית.

בצד האנתולוגיה המוזרה ורחבת ההיקף של הירשפילד, ראה אור גם קובץ משיריה, "ארמון אוקטובר", המשותף לשני הספרים הוא התעניינותה של הירשפילד בבודהיזם ובמיסטיקה "המרחב שבין כל קריאה שהיא / התשובה עליה". כך אפשר למצוא באנתולוגיה את המשוררת הפרסית הסופית רביעה "מה שבתוכי איני משוררת אל המוצץ / את מה שמחוצה לי, איני מביטה / הנני שומרת הסף של הלב..."

הירשפילד טוענת שהשירה היא לעתים קרובות תפילה. אבל גם מקורה היא לרוב בתחום תולדות הדת, כמו בשעה שהיא מתעדת את כתבי ה"בגינות" – מסדר מערב אירופי מימי הביניים, של נשים שהקדישו את חייהן לתפילה ומעשים טובים. האנתולוגיה היא מקהלה של קולות ספרותיים, דתיים ולעתים אף מלכותיים, וכך תרוה הקדושה מאטילה רוזקה בין מאריה די מריצ'י המשוררת ההודית המופלאה מן המאה ה־16 מירבי.

Women in Praise of
the Sacred
Edited by Jane Hirshfield
HarperCollins $22

The October Palace
Poems
by Jane Hurshfield
HarperCollins, $10

מייקל ויינריפ, עיתונאי, עשה שנתיים בבית שבדרך היילנד מספר 9", שבו התיישבו כתריסר חולי נפש. הוא שוחח עם החולים, סעד עמהם, ביקר את משפחותיהם, שוחח עם מטפליהם ולמד את תולדותיהם.

התוצאה היא ספר החוצה את גבולות העיתונות. הקורא לומד על חיי היום־יום של החולים ועל חייהם הפנימיים כאחד. אין זה ספר קליני על מחלות נפש. זה ספר על אנשים הלוקים במחלת נפש, כתוב מבחוץ, אבל במובן מסוים גם מתוך ראשיהם.

ה"בית" שעליו מספר ויינריפ הוא בית פתוח שיש בו השגחה 24 שעות. החולים יכולים לצאת ולבוא כרצונם, להיעדר לחופשות, ולהחזיק במכונית. כולם שוהו בו מרצונם. היו דברים אסורים, כמו סמים ואלכוהול. החולים חויבו בטיפול, או בלמידת מקצוע, וכן בעבודה. כל אחד מן הדיירים בבית חויב בעבודות בית ובבישול על פי התור.

רוב הספר עוסק בחייהם של שישה מן הדיירים, שהתגוררו בבית בשנים 1991 ו־1992.

ויינריפ חושף את מסורות דפרות הנפש ומתאר אותה כחיי הדתיים. לדעת מבקר ה"ניו יורק טיימס בוק ריוויו" לא נכתב מעולם ספר דוגמת "דרך היילנד, מספר 9", ספר כה אנושי, כה הוגן, כה בלתי סנטימנטלי על חייהם של חולי נפש.

9 Highland Road
by Michael Winerip
Pantheon Books, $25

פוטנציאל כח אדם

מזכירה

עובדי מוסך

דרושים/ות
חשמלאי/ מכונאי דיזל
תעודה ונסיון בתחום
לעבודה בחולון
03-6393176

יהלומים וצורפים

דוגמניות צילום

לצילום ומשלוח!!
פנים חדשות בכל הגילאים!
03-5288404 ,03-5282125

יוניק סטודיו
סוכנות לדוגמנות
טל: 03-5282750/9300384
* יצוג דוגמנים בארץ ובחו"ל.
* מועמדים לאודישנים
ולתצוגות אופנה
* מבצע קיץ
הכנת תיקי צילום יצוגיים
החלה ההרשמה לתגלית "יוניק סטודיו" (14-19/1.70)

קוסמטיקאיות

מוכרים/ות קופאים/ות

קרן יהב עובדים בסביון
לחנות גדולה בראשל"צ
קופאיות + נסיון
משמרות
03-9674771, 9662219

מזכירות

לחברה גדולה
דרוש/ה
מזכיר/ה עם נסיון
לעבודה בשעות אחה"צ
כל יום מ-14:00-20:00
וביום ו' מ-08:00-12:00
הכישורים הדרושים: ● ידע בעיבוד תמלילים
● שליטה בעברית ובאנגלית
נא להתקשר א'-ה' 09:00-13:00 — 03-377091 לאירים

לחברה באזור המרכז דרושים/ות:
מזכירה בכירה מנוסה ע/א
מזכירה מנוסה לשעות אחה"צ
פקידת יבוא מומחית ע/א
קלדנית/מרכזנית
ראש צוות חשבונות/לקוחות
פקידה כללית+הנה"ש
מזכירה מדפיסה א/ע לאזור גדרה
לקביעת ראיון: 03-6049555

קרן יהב עובדים בסביון
דרושה
מזכירה בכירה
● אנגלית ברמת שפת אם
● הדפסה עברית/אנגלית
ראשל"צ, הרצל 63
03-9674771, 9662219

מזכירה מעולה
5220243

בחולון
פקידת יבוא, רקע סבבי, אנגלית + חשבשבת.
03-5596545

דרוש/ה
מזכיר/ה
משרה מלאה, אנגלית שפת אם, מעבד תמלילים,
"יבוא+נסיון הכרחי
03-9344091

לחברת מכבסות ומספרי... 03-5332729

פרסונל בע"מ
מזכירה בכירה
★ אנגלית מושלמת
★ מאוד אינטליגנטית
★ מעבד תמלילים
תנאים מצויינים
טל. 03-5236654

למשרד הפקות בת"א
דרושה
מזכירה
* הדפסה עב / אנ
* נסיון בעבודה על מחשב (איינשטיין)
* אנגלית ברמת שפת אם
5 ימים בשבוע
נכונות לעבודה בשעות גמישות
טל: 03-5620036 (נעמה)

לרשת עיתונות גדולה
דרושים/ות
נציגי/ות מכירות
אחרי צבא
שכר + עמלות
03-6951106 לוויקי

מנהל מכירות
לכנסים, ארועים ומרכז תכונתי, תנאים טובים.
03-5611277

דרוש
איש מכירות מנוסה, רקע בדפוס + קשרים עם קבלנים.
09-561316

בבפר סבא
למרפאת שיניים, מזכירה + עבודה בשעות הערב.
09-443091

לקשקשי
יצרני מגדלים ובעלי בית, דרוש/ה סוכן/ת מכירות, בסיס + עמלות + רכב, ק"ח לת.ד. 1790, חולון 58117

סוכנים/ות

מחסנאים

לחברת שיווק ארצית
דרושה
מחסנאי/ת טכני
נא לשלוח קורות חיים בכתב יד לת.ד. 28529 ת"א מיקוד 61284

למפעל גדול
מחסנאים מפטיים
תנאים טובים
03-6049555

למשרד פרסום
סוכנים/ות נמרצים/ות למכירת עמודי פרסום.
03-5660312, 03-5660232

למפעל יצרני בתחום ציוד תקשורת
דרושים
* סוכני מכירות נמרצים
+ רכב
טל: 03-5597141

לחברת אופנה יוקרתית
דרוש/ה
סוכן/ת
באזור המרכז
04-671578, 04-341478

מחסנאי
לרשת חנויות גדולה, רשיון חובה +25, 3000 ש"ח מינימום. 03-5620637

לחברת בניה במרכז
דרושים/ות
* הנדסאי בנין
* מנהל עבודות גמר/בניין
* צבעים
* תיקונציקים
03-5339212

גהגים

עובדי בנין

שרטטים וגרפיקאים

עורכי דין

עובדי מתכת

רפואת שיניים

כמפעל C.N.C מנוסה
03-9313345, 03-5252583

תפנית
המרכז ללמודי גרפיקה ומקינטוש
03-9660174
הטוב ביותר בארץ!!!
כיתות לימוד מפוארות במבנה מרווח וגדול, ציוד מתקדם!
* קורסי גרפיקה מקצועיים
* גרפיקה ומולטימדיה במקינטוש ופי. סי.

מורות וגננות

ספרים/ות

למעון ילדים טובים
דרושה
מגבן/ית גרפי/ת
03-5180820

דרוש/ה
מפעיל/ה מקצועי למקינטוש
פוטושופ+ פריהנד
נסיון חובה
טל. 03-6958302 אורי

דרושה/ה
אחות מוסמכת-אקדמאית
להדרכה
בביה"ס לסיעוד מאיר, כפ"ס
09-900280/1

דרוש/ה
עובד/ת סוציאלי/ת
לעבודה בסיעוד לאזור המרכז
רשיון נהיגה חובה
תנאים טובים למתאימים/ות
טל. 03-5222266

אח מוסמך
טיפול ושמירה פרטית
בבית ובבית-חולים
טל' 050-265163

עובדי נקיון

דרושים/ות
ברמת השרון
עובדי נקיון
09-972344

עובדי מטבח

עוזרות ומטפלות

מטב
לאיזור ת"א
דרושים/ות
מטפלים/ות
לטיפול בקשישים בביתם
03-5280638
03-528898

מטפלת פיליפינית
בת 32, מבינה עברית, נסיון בטיפול בקשיש
07-712827, 03-5469323
04-642784

עוזרת בית מעולה
נקיה, חרוצה ואחראית לעבודה מלאה בצפון ת"א.
שכר גבוה, תנאים טובים
טלפון: 5270273

טבחים וקונדיטורים

מלצרים/ות

פקידים/ות קלדניות

דרושה
לחברה גדולה
כתבן/ית
3 שנות נסיון
4.5-5 W.III ב
או א-ב 5.2-6.2
או קיוסקים 4-5
טל: 03-7527811

למפעל פלסטיק בפתח-תקווה
פקיד/ת תפ"י
* נסיון שנתיים
* ידע בלוטוס / קואטרו פרו
03-6049555

חברה לקידום מכירות
קלדניות
03-6393562

דרושה
פקיד/ת מכירות
+ נסיון
הקלדה על מחשב
ל-6 ימי עבודה
03-9310542

דרושה
פקיד/ה
03-6393176

מקדמי מכירות
דיילות

לעיתון צומת השרון
דרושה
פקידה
לשעות אחה"צ
לפנות לפלורה
09-571450

לחברה ותיקה ומבוססת
נציג/ת מכירות בלעדי
באיזור השרון
○ משרה מלאה
○ בסיס + אחוזים + בונוסים (2000ש"ח)
○ החזר הוצאות
○ בעל/ת רכב
טל. 03-5600281 (אבי)

לחברה המובילה בארץ ובעולם
3 אנשי מכירות בלבד
+ פקידת טלמרקטינג+ סוקרים
לאזור צפון תל-אביב, רמת השרון
משכורת + אחוזים
טל: 03-6428266

שליחים/ות

קרן יהב עובדים בסביון
ללקוחותינו באזור המרכז
דרושים/ות
אנשי מכירות
למגון תחומים
+ רשיון נהיגה
טל: 03-9662219
03-9674771

פרסונל בע"מ
כתבנית
★ הרוצה
★ מהירה
★ דייקנית
תנאים מצויינים
טל. 03-5236654

מנהל/ת מכירות
רכזת מכירות
03-5601154

למיחשוב רפואי
דרושים:
לשיווק ומכירות
יודע ב-P.C.
תנאים מעולים
03-9658923

אנשי מכירות
מנוסים!!
רכב חברה
שכר בסיסי גבוה
03-6049555

דרוש/ה
שליח/ה עם קטנוע
לתנועת רצ. תל-אביב
ימי עבודה א'-ה' בשעות 08:00-16:00
לפנות לטלפון 5254848 לרקפת

לעתון צומת השרון
שליח/ה+ קטנוע
נא לפנות לפלורה
09-571450

לחברת תוכנה
נציג מכירות ותמיכה
טל. 03-5606829

שמירה ואבטחה

פוטנציאל כח אדם
דיילים/ות

דרושים/ות
* בני 40 ומעלה למוקן
* בפית ב-3 משמרות
* קצינים (סטודנטים שנה א') לבקרה בבנק
03-5620375

ביקוש עבודה

נציגים/ות
+25, עצמאיים, בעלי יוזמה ורצון להרוויח בכיף.
אפשרי כעבודה נוספת
מעוניין/ת לשמוע?
אנא טלפן/י לרז'ין
09-987127

לקבוצת פרומקס
לטלמרקטינג, בשעות גמישות + נסיון, 14 לשעה + בונוסים. 03-5252822

מזכירה/פקידה
מנוסה, 18:00-10:00 + יום שישי. 03-6390933

מנהל/ת שיווק
+ מקדמי/ות מכירות, מנוסים, 03-5616522

לחנות ממעל בת"א
איש מכירות מנוסה, רקע טכני. 02-830615

אנשי מכירות
לרוני נ"י. 09-559355

איש/ת מכירות מנוסה
להמלי, שכר הולם: 03-6182934, 03-5702475

קנה ובנה

רשת חנויות עשה זאת בעצמך בבעלות כלל רשתות קמעונאות שופרסל וטמבור

עם התרחבות הרשת דרושים לסניף חיפה:

מנהלי מחלקות ומוכרנים בתחומים הבאים:
* כלי עבודה ידניים וחשמליים * צבע וחומרי בניין * עץ ריהוט ונגרות * אביזרי אמבטיה ואינסטלציה * אביזרי רכב * תחזוקת בית * חשמל * פירזול ודקורציה * גינון ואביזרים לבעלי חיים * נגרים מקצועיים

על המועמדים להיות בעלי ידע במכירות, בעלי מקצוע מעשי והשכלה טכנית בתחומים האמורים.

מחסנאי בעל תעודת מפ"ט
* נסיון של חמש שנים * רצוי בעל רשיון למלגזה.

קופאיות
* בעלות כושר ביטוי, הופעה נאה ויחסי אנוש מעולים
* נכונות לעבודה מאומצת בשעות בלתי שגרתיות

אם ברצונך להצטרף אלינו בהחדרת מושגים חדשים בשיווק ובשירות ברשת הגדולה והמובילה בישראל בשטח ה-D.I.Y. וראה עצמך מתאים, אנא פנה אל קנה ובנה, ת.ד. 10639 מפרץ חיפה, מיקוד 26115, לידי כ"א, בצרוף קורות חיים.

סודיות מובטחת

המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד

*** סניף רעננה *** סניף חיפה *** סניף ירושלים ***

לחברה מובילה בתחומה
דרושים/ות

מהנדס/ת -הנדסאי/ת כימיה
לתפקיד מנהל סניף, 4 משרות (ת"א, ירושלים, באר שבע, טבריה). עד גיל 40, יוצא צבא, יחסי אנוש, רקע והבנה טכנית בכימיה. הבנה ונטיה שיווקית, רכב חברה למתאים.

אנשי מכירות
לעבודה בתחום הכימיקלים (4 משרות ת"א, חדרה, ירושלים). לתעשיה ולבית. עד גיל 35, יוצא צבא, נסיון קודם במכירות חובה ובתחום- יתרון. תנאים טובים ורכב חברה למתאימים/ה

מחסנאי/ת-מלגזן
עד גיל 35, יוצא צבא, רשיון מלגזה, איש שטח חרוץ, נסיון במחסן ממוחשב - יתרון.

קורות חיים להפנות לת.ד. 6079 חיפה 31060 או לפקס 04-455773 לידי ירון צימבלר

הטכניון
המכון הטכנולוגי לישראל

אחראי/ת אזור במעונות הסטודנטים
משרה: נד/73

תאור התפקיד:
אחריות כוללת לתפעול שוטף ותחזוקת המעונות שבאזור, כולל טיפול בקליטה, פינוי ושיבוץ דיירים תוך הפעלת מערך ממוחשב. ניהול ספרי הקלטות ומעקב אחר תיקונים, ניהול צוות עובדים.

הכישורים הדרושים:
השכלה אקדמית במדעי החברה/עבודה סוציאלית.
רצוי נסיון קודם בניהול בתי מלון/אכסניות.
נסיון קודם ויכולת לנהל עצמאית צוות עובדים מגוון.
תודעת שרות מפותחת.
ידע ונסיון בהפעלת מערכות מידע ממוחשבות.
ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה של השפה האנגלית. כושר לקיים מגע טוב עם קהל.

אחראי/ת בנין אחה"צ
משרה: נד/109

תאור התפקיד:
אחראי/ת על פעילות שוטפת בבנייני הפקולטה אחה"צ, כולל הפעלת שרותי אחזקה שונים (מיזוג אויר, חשמל, אינסטלציה, מעליות וכד') על פי הנחיות הממונים. פיקוח על עבודות נקיון המתבצעות אחה"צ.

הכישורים הדרושים:
השכלה של 10 שנות לימוד לפחות, שליטה טובה בשפה העברית. רצוי נסיון בעבודות אחזקה טכנית. נסיון קודם ויכולת הפעלת צוות עובדים בעבודות שירותים. נכונות לעבודה בשעות הבוקר לפי הצורך.

מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות יפנו בכתב, בציון קורות חיים, נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 31.7.94 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000.

יתר יזום ופיתוח בע"מ

מהנדס(ת) מכונות
רקע בחשמל
◆ תכנון אביזרים של רשת חשמל ◆ חשוב כוחות על עמודי חשמל ותכיבת מפרטים טכניים ◆ עברית, אנגלית על בוריין

מהנדס(ת) בנין
קונסטרוקטור של מבני פלדה
◆ תכנון עמודי רשת חשמל

הנדסאי(ת), טכנאי(ת) מכונות
לעבודה חלקית (אפשרי פנסיונר) ◆ בעל/ת רכב

ת.ד. 6939 חיפה 31060
טל: 04-341341, פקס: 04-341292

דרושים/ות

מבקר/ת איכות
בעל/ת נסיון, ידיעת ISO-9000, לאחר שרות צבאי מאזור חיפה, קריות, עכו

אנשי/ות טלמרקטינג מנוסים/ות
ראש פתוח, נכונות לעבודה במשמרות, יוצאי/ות צבא, מוטיבציה גבוהה, ידע במחשב, עד גיל 35, מחיפה והקריות.

נא לפנות לטל. 04-671454

לקרביץ כפר-סבא
דרושה
אחראית משמרת
רצוי נסיון קודם
טל בשעות הערב
09-904690
09-911975

שילוב

למחלקת יחסי ציבור
מזכיר/ה
שליטה באנגלית ברמת שפת אם כולל כתיבה ותרגום +תמללנות ע/א
02-255002

שילוב

עוזר/ת לייעוץ תקשורתי
אקדמאי/ת בראשית הדרך
נגישות למחשב
עבודה עם עתונאים
התפקיד מחייב שעות רבות
02-255002

לחברת גולדמן אינטרנשיונל
דרושים/ות:
סוכנים/ות מכירות מעולים
בעלי נסיון קודם,
לשיווק תוכנות אטרקטיביות,
לקידום מכירות בעסקים,
לפי פגישות מתואמות מראש.
[illegible]
טל. 03-6474574
נא לפנות למנהל השיווק זיו.

למשרד עורכי דין
העוסק בתחום
אזרחי - מסחרי
דרוש/ה
עו"ד
טל: 03-5105666

האיגוד הירושלמי למאבק בסמים
דרוש/ה

ממונה תחום הסברה ומניעה

דרישות התפקיד:
* גיבוש תוכנית עבודה עירונית
* יזום פיתוח והפעלה של תוכניות מניעה, הסברה ופרסום ברמה העירונית והשכונתית, לאוכלוסיות יעד שונות.
* ריכוז והפעלת ועדות מניעה.

כישורים דרושים:
* כושר אירגוני והפעלת מערכות
* ידע ונסיון בתחום ההפעלה הקהילתית
* יכולת עבודה עם צוות רב מקצועי
* יוזמה, יצירתיות.
* בעל/ת תואר B.A לפחות בתחום מדעי החברה, חינוך.
* עדיפות לבעלי ידע ספציפי בתחום ההתמכרויות.

נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 2919 י-ם 91028

שילוב

לג'וינט/מכון ברוקדייל
למחקר חברתי יישומי

אנשי/ות מחקר ותכנון מנוסים
לתחומי זיקנה, מדיניות הבריאות, קליטת עליה, ילדים בסיכון ונכויות.
* יועדפו בעלי/ות תואר שני ושלישי
* נסיון בניהול צוות מחקרי
* יכולת מוכחת בכתיבה מדעית
* נסיון בתכנון ובצוע של מחקרים חברתיים

עבודה בירושלים

קורות חיים יש לשלוח לחב' "שילוב" כ"א פקס: 02-250703

שאפים שרותי כח אדם

* עובדים בלתי מקצועיים
* עוזרי נהגים לחלוקה
* נהגים עד/מעל 15 טון
* מכונאי/מסגר תעשייתי

משרות קבועות בתנאים טובים

ראיונות יתקיימו בימים: א'-ב'-ג' בין השעות 10.00-15.00
ברח' אבן גבירול 155 תל-אביב. טלפון: 03-6049555
- נא להביא תעודות -

למפעל פלסטיק בפתח-תקווה

פקיד/ת תפ"י
* נסיון שנתיים
* ידע בלוטוס / קואטרו פרו

03-6049555

שיאון אבטחה שמירה ושרותים בע"מ

חינם נופש בחו"ל

מאבטחים/ות
למוסדות חינוך

עד גיל 50 לאחר שרות צבאי
מיועד גם לעולים חדשים אשר שירתו בצבא בארץ מוצאם וידרשו לעמוד במבחן התאמה

שכר 14.50 ש"ח לשעה
תנאי העסקה מעולים

*הנופש מותנה בסיום חוזה של [illegible]

פניות לטל: 02-257002
רח' שמאי 12 כניסה ג' ירושלים

AIVA
איוש בכירים בע"מ

דרוש/ה:

מהנדס/ת-הנדסאי/ת תעשיה וניהול

להקמת מערכת תפ"י ולניהול מח' ייצור
* נסיון תעשייתי מוכח - רצוי בתחום המתכת
* מגורים באיזור עפולה - עדיף

מועמדים מתאימים יפנו למשוב
רח' אבא הלל 7 רמת-גן, 52522
רח' ד'יזראלי 38א' חיפה, 34334

שילוב

לארגון ישראלי בלתי רווחי בתחום הדמוקרטיה וצדק חברתי דרוש/ה

רכז/ת גיוס משאבים
- נסיון מוכח בפיתוח וגיוס משאבים - שנתיים לפחות
- יכולת זיהוי תורמים פוטנציאליים
- נסיון בארגון ארועים הקשורים בגיוס משאבים
- נסיון בעבודה עם מתנדבים
- יכולת תכנון
- כושר התבטאות ונסוח בכתב בעברית ובאנגלית
- אפשרות לעבודה בשעות גמישות

קורות חיים יש לשלוח בפקס לשילוב כ"א 02-255002

איוש בכירים

בית ספר מקיף אזורי ירדן
המשותף לישובי בקעת הירדן ומעלה אפרים

לשנת הלימודים תשנ"ה
דרוש/ה

מורה לתנ"ך וספרות
לחטיבה העליונה
לעבודה במילוי מקום לשליש א'

לפנות לביה"ס טל': 02-941948/9
או להדס טל': 02-941111

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

סוג 3 ומעלה
ידע במשכורות
נסיון מוכח
והמלצות

קורות חיים נא לשלוח בכתב יד ת.ד. 35125 ירושלים

רוצים לעבוד?

[illegible]

אתם תבחרו את המסלול!

[illegible]

רכזי מרכזי אתגרים — אחריות על פעילות בתחומי שדאות, סיור, טבע, ספורט אתגרי ואטרקציות

רכזי נוער במתנ"סים — אחריות על פעילות הנוער במתנ"ס

מדריכי נוער — הדרכת נוער במסגרות הנוער השונות בעיר

מדריכי קידום נוער — הדרכה וטיפול בנוער שנפלט ממסגרות החינוך הפורמאליות

רכזי תנועת הצופים — הפעלת שבט הצופים באשדוד

[illegible] 08-524961,521116

למינהל הקהילתי נוה-יעקב
דרוש/ה

סגן/ית מנהל
משרה מלאה

תאור התפקיד:
- מילוי מקומו של המנהל
- אחריות ישירה על כל נושאי הספורט
- אחריות ניהולית על תחומים נוספים

דרישות התפקיד:
- השכלה אקדמאית
- נסיון קודם בעבודה ארגונית
- נסיון ויכולת הפעלת צוות עובדים
- יכולת עבודה עם תושבים
- נכונות לעבוד בשעות בלתי שגרתיות

מדריך/ה אחראי/ת
לחינוך מיוחד (לפי שעות)

תאור התפקיד:
בניה והפעלה של תוכניות לילדי החינוך המיוחד

דרישות התפקיד:
- השכלה אקדמאית או על תיכונית בתחום החינוך המיוחד.
- נסיון בעבודה עם ילדי החינוך המיוחד
- יכולת עבודה בצוות.

הגשת מועמדות בצירוף קורות חיים לת.ד. 27109 ירושלים
נא לציין את שם המשרה
(רק פניות מתאימות ייענו)

מפעיל/ת בריכה

דרישות התפקיד:
- בעלי/ות תעודת מפעיל/ת בריכה מוסמך/ת
- ידע כללי באחזקה

מצילים/ות

דרישות התפקיד:
- בעלי תעודת מציל מוסמך

טלפון 830597 - גולן

לא, אנחנו כמו כולם!

קרוב לודאי שהתאכזבת בעבר ממקומות עבודה שונים.
לעיתים זה השכר הנמוך, לעיתים היחס, העניין, אי התשלום בזמן...
אם עצרת במודעה הזו, יש לך סיכוי להשתלב בחברה גדולה ואמינה המציעה לך **תפקידי אבטחה.**
■ משרה מלאה
■ שכר גבוה
■ יחס הוגן ותשלום משכורות בזמן!
■ אפשרות שילוב לימודים
■ אפשרות לעבודה זמנית/קבועה
■ קידום למתאימים.

עליך להיות:
אחרי שירות צבאי (רובאי 03)
פרופיל 65 ומעלה
עד גיל 55.

לקביעת ראיון - טלפן: 722212 ציון.

יש לך ראש גדול?

אם כן, אנחנו נפקיד בידיך את ניהול הקשר הטלפוני והאלחוטי שלנו.
נאפשר לך להפעיל שיקול דעת ולפתור בעיות שצצות בשטח.
את תנהלי קשר שוטף עם לקוחותינו.
ותצטרכי לגלות הרבה אחריות.
ימתאים גם לסטודנטיות.

נראה לך?
את מוזמנת לקבוע ראיון. 722212 יוסי.

השמירה - הבחירה הבטוחה

לחברת כ"א ארצית לסניפה בירושלים

אחראי/ת שיווק
דינמי/ת יוזם/ת וכושר ניידות
נסיון מוכח בניהול צוות, נסיון ואוריינטציה שיווקית
עדיפות לרקע בתחום העסקי
ראיונות יתקיימו בירושלים

ת.ד. 4730 חיפה 31047

למפעל גדול

חשמלאי/ת תעשיה

בעל/ת רשיון מוסמך, יוצא/ת צבא
לעבודות בכל מרחב הצפון,
גיל 25-35

טל. 04-671454

רשת מסעדות מחפשת
לגייס לשורותיה
מקצוענים/ות מענף המזון

לתפקיד:

מנהל/ת משמרת

אם את/ה בעל/ת נסיון בענף המזון,
בעל/ת יכולת לנהל צוות,
בעל/ת תודעה שרות גבוהה,
גר/ה באזור השרון ...

מקומך איתנו!

נא להתקשר לטל: 03-490190 למירה

ידע מחשבים
ירושלים • חיפה • גוש דן

במסגרת הרחבת הפעילות אנו מחפשים:

אקדמאים/ות צעירים/ות

המסוגלים/ות להתמודד בהצלחה עם שיווק הטכנולוגיה המתקדמת של המקינטוש.

אם את/ה:
רואה בשיווק מערכות מתקדמות דוגמת המקינטוש אתגר מקצועי, טכנולוגי ועסקי

ובעל/ת הכישורים הבאים:
בעל/ת כישורים להצגת יתרונות כלכליים של טכנולוגיות מתקדמות.
אקדמאי/ת מתחומי הכלכלה, מנהל עסקים והנדסה.
נסיון בשיווק מוצרים עתירי ידע - יתרון

פנה/י אלינו...
בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 3413 ר"ג מיקוד 52133
(בציון מס' המשרה 110)

המועמדים/ות המתאימים/ות יצטרפו לקורס מקצועי ברמה גבוהה

לחברה מובילה בתחומי עיבוד קול וטלפוניה
דרושים/ות

טכנאי אלקטרוניקה
ניסיון בתיקון מחשבי P.C. ולבד"ס

מזכירה בכירה
למנכ"ל החברה:
□ שפות - אנגלית (שפת אם), עברית, צרפתית - יתרון.
□ נכונות לעבודה מאומצת

קורות חיים יש לשלוח לת.ד. 2533, רעננה

המודעה מיועדת לגברים ולנשים כאחד

למשרד אדריכלים בכפר - סבא-
דרוש/ה

אדריכל/ית הנדסאי/ת

בעלי ידע ונסיון מוכח באוטוקאד.
03-5714034,09-919474

עלם-העמותה למען נוער במצבי סיכון ומצוקה
הפועלת למשאי נוער-בשיתוף עם ביה"ס לער"ס, באוניברסיטת תל-אביב
דרוש/ה

מרכז/ת מיקצועי
לפרוייקט מידע בתחומי החינוך והרווחה

הגדרת התפקיד: פיתוח וריכוז מאגר מידע ממוחשב בתחום קליטת ילדים ובני נוער עולים.

כישורים:
הכשרה אקדמית בתחומים רלוונטים: מדעי החינוך, ההתנהגות, עבודה סוציאלית+ידע ונסיון בסיסיים בסביבת מחשבים אישיים.
דרושה יכולת לעבודה עצמאית, מיומנות בעבודת צוות, ונכונות לעסוק גם בנושאים שיגרתיים-אדמינסטרטיביים.

מקום העבודה: משרדי עלם-אוניברסיטת ת"א, רמת אביב
שכר ותנאי העסקה: בהתאם לכישורי המועמד/ת

לפנות בצירוף קורות חיים
לת.ד. 39324, תל-אביב 61392

לחברה ארצית בתחום התמרוקים
דרושים/ות

★ **סוכן / מחלק**
★ **מנהלת חשבונות**
מדופלמת-מחשב
★ **מדריכת דיילות**
מנוסה

לכל המשרות רכב - חובה!

למשה, יהודה, בטל: 03-9606650

לרשת חנויות גלי דרוש/ה

מעצב/ת חלונות ראווה

כישורים נדרשים:
נכונות לעבודה מאומצת
מגורים באזור המרכז • רכב

נא לשלוח קורות חיים
לת.ד. 4429 רמת אליהו,
א.ת. החדש ראשל"צ 75143, לידי סיגל

למשרד אדריכלים
דרוש/ה

אדריכל/ית הנדסאי/ת
נסיון בתכניות עבודה
שליטה ב-DRAWBASE
03-5408994

לחברה צעירה ודינמית הנמצאת בתהליך גדילה
דרוש/ה

סמנכ"ל שיווק

הכישורים הדרושים:
■ השכלה אקדמית במנהל עסקים או בשיווק
■ נסיון רציני בניהול ובשיווק
■ יחסי אנוש מעולים
■ ידע נרחב בתחום השיווק
■ יכולת "להרים פרויקטים"
■ ידע במחשבים
■ גיל 26-42

[illegible] ת.ד. 33882 [illegible]

למחלקת הבקורת הפנימית של חברה ציבורית.
דרוש/ה

מבקר/ת
לעבודת בקורת

עדיפות לרו"ח בעלי/ות נסיון קודם בבקורת פנימית

לפנות בכתב יד לת"ד: 8105
ר"ג 52180 - עבור מבקר

לבית אבות "משען" בגבעתיים
דרוש/ה

אח/ות מוסמכת
אחראי/ת מחלקה במשרה מלאה

נא לפנות בימים ראשון עד חמישי 8:30-16:00 בטלפון 03-319111 לאחות רווה

לפנימית ילדים ונוער "עלומים" בכפר סבא
דרושים/ות

* מדריכים/ות- במשרה מלאה
* עובדים/ות סוציאלים/ות
* טבח/ית ב-3/4 משרה

לפרטים נוספים ניתן לפנות למזכירות המוסד: חדוה/עדנה/ירדנה
09-950139, 09-950539

מדיה תקשורת בע"מ
יחסי ציבור•פרסום•הוצאה לאור

לרגל התרחבות החברה

איש/ת שיווק ופרסום
חריפים - ייצוגיים - משכנעים

* בעלי הכשרה רלוונטית/נסיון קודם-יתרון
* שליטה וכושר הבעה בכתב ובעל פה בעברית
* כושר ניהול משא ומתן
* ידע באיינשטיין
* 5 ימי עבודה-משרה חלקית-לפנה"צ
* גיל 27-40 * לא מעשנים

קורות חיים בכתב לת.ד. 124 חולון 58101
או לפקס: 03-5044296

* סודיות מובטחת * רק פניות מתאימות תיענה *

למרכז פסיכולוגי כוללני באזור רחובות
דרושים/ות

פסיכולוגים/ות

בעלי/ות ענין והכשרה בתחום הקליני והחינוכי לתפקידים של ניהול, הדרכה ועבודה קלינית חינוכית משולבת.
תנאי שכר הולמים.

נא לפנות לבני פלדמן
טל' 08-459717, 08-441388

למפעל פלסטיק
דרושים/ות

1) מרכיבי תבניות
2) בוחנים למכונות הזרקה ממוחשבות
3) מבקרי איכות בעלי נסיון

לפנות לת.ד. 68 ברקן מיקוד 44820
טלפון: 03-9366101

M.G.R

לסניף ת"א דרושים:
פקידה/רכזת כ"א.
נהגים מעל 15 טון.
מפעילי מכונות.
מחסנאים.
בלתי מקצועיים.

עבודה מיידית

03-5377181

50,000 ש"ח לחודש
רכב+נהג צמוד
4 פעמים בשנה נסיעות לחו"ל...

כל זה, לא אצלנו!

אבל,

אם יש לך יכולת הנעה וטיפול בצוות עובדים גדול

26+ אם אתה מעל גיל 26

אם אתה חושב שיווקית ומסוגל לנהל מו"מ ברמה גבוהה

אם הופעתך יצוגית ויחסי האנוש שלך מעולים

אם עבודה בתנאי לחץ ובשעות לא שגרתיות לא מפחידה אותך

יש לך הזדמנות מצויינת לממש את כל היתרונות האלה!

אנו מציעים לך:
השתלבות בחברה גדולה ואמינה
משרה מלאה
עבודה רבת אתגר
שכר גבוה
רכב צמוד
אפשרויות קידום

פרטים נוספים בטלפון: 722212 - יוסי.

לחברה ותיקה בתחום הציוד הרפואי

דרוש/ה

חשב החברה

רו"ח - נסיון בתחומים:
1) ניהול כספים
2) ניתוח מאזנים
3) הכנת דוחיות בורסאיים
4) ניהול צוות עובדים

מועמדים יפנו קורות חיים בכתב יד לת.ד. 3064 פתח תקוה 49130
עבור חשב

למפעל מתפתח בענף התכשיטים
דרוש/ה

מנהל/ת למחלקת ייצור

- נסיון קודם בתעשייה/נמיי
- וניהול כח אדם בענף זה חובה
- המלצות חובה

נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 700
אור יהודה 60200

דרוש/ה

רופא/ה

אחות מוסמכת לליווי ומחקרים רפואיים במשרות רפואה.
ידיעת השפה האנגלית ברמת שפת-אם חובה.
העבודה במשרה מלאה ותידרש ניידות בארץ.

03-5773846

דרוש/ה

מעצב/ת תעשייתי/ת

לעבודה בעיצוב מוצר המבירה בחברת צעצועי בת"א

03-5461001

מיקוד
אבטחה שמירה שירותים ונקיון בע"מ

דרושים/ות

מאבטחים/ות

* בוגר/ת קורס פיקודי
* שעות עבודה גמישות
* מתאים גם לסטודנטים
* תנאי שכר טובים

02-617555 לאדם

נציבות שירות המדינה
מודיעה על תיקון למכרז 323

מנהל/ת בית חולים ב'

בבית החולים "פלימן" רמות רמז, חיפה
שהתפרסם בחוברת מכרזים מספר 8
(יולי 94)

בדרישות המשרה צריך להופיע:
- רישיון ישראלי לעסוק ברפואה
- תואר מוכר של מומחה באחד ממקצועות הרפואה-עדיפות לבעל תואר מומחה בגריאטריה
- בעל תואר מומחה במינהל רפואי

אין שינוי ביתר הדרישות

לבית תוכנה יזמי ומוביל בתחומו

מנהל/ת מוצר
מתכנת/ת מיומן/ת לפיתוח
כלי תוכנה ל- AS/400.
ידע ב- PC יתרון.

מזכיר/ה
ידע בהנהלת חשבונות,
בעל/ת יוזמה עם ראש פתוח. אפשרות לקידום.

לשלוח קורות חיים ל- רז-לי פקס 09-588861,
הנשיא 148 הרצליה פיתוח 46399

לעמותה ציבורית בירושלים
דרושים/ות

מדריכים/ות

למרכז טיפולי לילדים, למשרה חלקית
(בעיקר אחר הצהריים)
• בוגרי עו"ס • חינוך מיוחד • ריפוי בעיסוק
• בעלי ניסיון בטיפול בילדים, הורים, קבוצות וחינוך בלתי פורמלי.
• יכולת וניסיון לעריכת תוכניות טיפול

לפרטים: טל' 02-720652 בימים א'-ה'
בשעות 9:00-13:00 לדורית

דרושים/ות:

■ **מתכנת(ת)/מנתח(ת) מערכות**
נסיון ב - MUMPS, מגורים באיזור חיפה - קריות.

■ **מזכיר(ה) בכיר(ה)**
עב/אנ, מעבד תמלילים, משרה מלאה

תנאים טובים למתאימים/ות

ת.ד. 44589, חיפה. פקס. 510140

B-52 ENGLISH TEACHERS
FOR A UNIQUE TEACHING PROJECT

Requirements as follows:
1. Teachers, students (preferably studying English and\or drama).
2. Experience with children.

Please contact Gavin on tel. 03-9673148
fax. 03-9670585

לחברת כ"א ארצית לאזור הצפון דרוש/ה

מנהל/ת סניף

דינמי/ת יוזם/ת וכושר ניידות
נסיון מוכח בניהול צוות, נסיון ואוריינטציה שיווקית
עדיפות לרקע בכ"א בתחום העסקי

ת.ד. 4420 חיפה 31042

לחברת בניה דרוש/ה לתכנון מבני פלדה ובטון.

מהנדס/ת בנין

להתקשר לטל': 03-9247429

صكنا من الاهل

مكنة من الأصل

הטלוויזיה של השבוע

פוטר חשב טלוויזיונית

מאת אורי קליין

הראיון המרגש והמזעזע עם דניס פוטר, ששודר השבוע, מקשה על שיפוט הפרק הראשון של הסדרה "שפתון על צווארונך", שהוא כתב והפיק. (זה שודר למחרת בערב). אתה ניגש לסדרה בתחושה של חגיגיות, על קצות אצבעותיך כמצפה למופלא ביד תר (כך גם הגדיר אותה קריין הרצף של הערוץ הראשון) ואם חשת אכזבה מסוימת, היא מלווה במידה של אי-נעימות, כאילו הבעיה היא בך ולא במה ששודר על המרקע. יש יוצרים שזוכים לאיזה מעמד-על המקנה את האפשרות להעריך את עבודתם הערכה שקולה. הם נהפכים לסמניה של איכות בתחומם, ועבודתם נעטפת הילה של רצינות שאינה קשורה תמיד במה שיש בה. הראיון הטלפוני, בנגיעתו המטרידה והבודדת כל כך בשאלת מותו של יוצר, רק הדריף הפעם תופעה זו.

אומר אי-פא מיד: הפרק הראשון של הסדרה עורר רצון לצפות גם בפרק הבא, וייתכן שרק אחרי פרק או שניים נוספים נצליח להעריך באמת מה ניסה

דניס פוטר. סמן של איכות

פוטר לעשות בסדרה זו: הרי זו דרכה של סדרה טלוויזיונית, שהיא מתפתחת ומתעצמת תוך כדי הצפייה בה והיחסים בינינו לבינה משתנים. עם זאת, בחוויית הצפייה בפרק הראשון של "שפתון על צווארונך" לא היתה אותה מידה של עוז, עונג והפתעה שעורר בנו בזמנו המפגש הראשון עם "הבלש המזמר".

ההשוואה בין שתי הסדרות (וגם עם "פרוטות משמיים", שקדמה להן אך לא שודרה אצלנו) היא לגיטימית, מפני שהן פועלות על-פי עקרונות דומים. זו אחת הבעיות המאפיינות את יצירתו של פוטר: הוא חוזר על עצמו, משתמש שוב ושוב באותן תחבולות, ואחרי שתפסת מה הן, אתה מתחיל לצפות להן, והציפייה, שלרוב גם באה על סיפוקה, יוצרת תחושה של מונוטוניות. המעבר לפזמוני התקופה (שנות החמישים בסדרה זו, שנות השלושים והארבעים בשתי הסדרות שקדמו לה) משעשע תמיד, אולם פוטר מביים סצינות אלו תמיד באותה דרך, והאפקט הוא תמיד אותו אפקט.

"שפתון על צווארונך", כמו הסדרות שקדמו לה, מעגנת את אירועי התקופה שהיא דנה בה בהקשרים תרבותיים פופולריים רבים, אלא ש"הבלש המזמר", לפחות על-פי הפרק הראשון של הסדרה העכשווית, עשתה זאת באופן עשיר ודחוס הרבה יותר: היא חיברה בין אנגליה ואמריקה, בין ספרות המתח "הזור לה", הקולנוע האפל והמוסיקה הקלה, בין מלחמת העולם השנייה והמיתולוגיה שלה ובין המצוקה הפרטית וסבלה של האנושות כולה. "שפתון על צווארונך" בונה מציאות טלוויזיונית שהיא מצומצמת הרבה יותר, אולי משום שבריטניה המתוארת בה מוגבלת יותר, ואין לפוטר הרבה מה לומר עליה, שלא נאמר כבר. אנו בלב לבה של אימפריה דועכת, במרכזו של משרד המלחמה הבריטי ובחדרי חדרים של הסודיות המודיעינית הכמוסה ביותר. השנה היא 1956. בבתי הקולנוע מבשרים על הקרנתו של סרט המתאר את חתונתם של גרייס קלי והנסיך רנייה, ומבצע סיני עומד לפרוץ (אם כי גיבורי הסדרה עדיין אינם יודעים זאת). זה אירוע שנוי במחלוקת ורב-השפעה בהיסטוריה הבריטית, שפוטר בוודאי ישתמש בו כדי לומר משהו על מחדלים וטירופים בריטיים אחרים. כגון מלחמת פוקלנד.

מתחת לחזות הבריטית המכופתרת והקורקטית עדיין פועמת לה מציאות חדשה של סקס, יצרים ורוקנרול. מפיהם של אנשי הצבא הבכירים, שפניהם חתומות כיאות, בוקעים להיטי התקופה: קינתה של אשה שגילתה כי חברה בוגד בה ועדנתו של גבר נוכח גן העדן החדש המתגלה בפניו. פוטר משתמש בפזמונים אלה כדי לומר משהו על בכיריו הפרוורטיים של הממסד הבריטי ועל הזהות המינית המטושטשת של השולטים בו. הוא מפרק את הרגע ההיסטורי כדי לשרטט את דיוקנו של תהליך מעבר, אך אינו מצליח לברוא מציאות יצירה שתפתיע אותנו להרף, יש בה משהו צפוי ואפילו בנאלי, וגם אם בנאליות זו מכוונת ומבקשת להיות בעלת ממד אירוני, האירוניה אינה ממוקדת דיה.

פוטר חשב טלוויזיונית, התאים את חזונו לממדיו של המרקע, ואולי זו היתה מעלתו הגדולה ביותר. עבודתו צמחה מתוך ההכרה שהטלוויזיה היא המדיום של התסריטאי, ובתוך הקשר זה אמנם הוא היה בעל המצאות מרובות. אלא שהמצאותיו פעלו בתוך מעגלים סגורים והציגו לפנינו אופציה אחת בלבד, שהעקרונות המנחים אותה נעשו שקופים יותר ויותר. הוא הכיר ביכולתה של הטלוויזיה לפעול בין מציאות והזיה, זיהה את מעמדה התרבותי וידע מה הכוחות המניעים אותה. הוא הבין שבטלוויזיה המדיום הוא העיקר, ושלעולם איננו יודעים מי ממציא את הדימויים שאנו רואים ומי באמת מתבונן בהם. תעלומה זו עומדת גם במרכזה של "שפתון על צווארונך", מעניקה לה את בסיסה הסמוי וממשיכה לעורר את סקרנותנו לגבי חמשת הפרקים הבאים.

שכח מהקרדיולוגיה

יש מן המשותף בין פוטר לאסי דיין, שכתב את שלושת פרקי הסדרה "משמרת לילה", שבשידורה החל השבוע בערוץ הראשון. שניהם יוצרים יצריים מאוד ותושפניים, הפועלים בתוך מסגרת יצירתית פרטית מאוד. את "משמרת לילה", למשל, אפשר לבדוק בתוך הקשרה העכשווי של יצירתו הקולנועית של דיין, המובילה מ"חיים על-פי אגפא", שנוצר לפניה, אל סרט ההמשך שלו "שמיכה חשמלית ושמה משה", העולה לאקרנים בשבוע הבא. גם בסרט זה, למשל, יש פרק ארוך המתרחש, כמו הסדרה, בחדר מיון של בית חולים, אלא שההבדל בינו לבין מה שהוצג לפנינו השבוע על המרקע הוא ניכר.

"משמרת לילה", לפחות על-פי הפרק הראשון שלה, נעה בין הייחודי לדיין, שהוא תיאורה של מציאות הזייתית וכאוטית, לבין הרצון ליצור טלוויזיה מהסוג המסורתי ביותר: מיני-דרמה שעלילתה מתרחשת בבית חולים – אחד הז'אנרים הטלוויזיוניים הוותיקים והמוכרים ביותר.

המבנה הדרמטי לא היה מעולם הצד החזק של דיין כתסריטאי, וכאשר מדובר בטלוויזיה מהסוג המסורתי, העדרו קשה במיוחד. לפרק הראשון היתה אמנם עלילה – עיניה של ילדה בת 11 נפגעות בתאונת דרכים. מאחר שזה יום העצמאות ואין שם מנתח עיניים (הכל חוגגים במסיבות פרטיות), מזעיקה הרופאה האחראית, הד"ר שפירא (גטע מורן), את הפרופ' גורביץ', עולה מרוסיה, העובד כסניטאר במחלקה הפסיכיאטרית באותו בית חולים. האם הוא יציל את מאור עיניה של הילדה? אך לא היו בזה לא מתח דרמטי ולא שיאים רגשיים.

שני גיבוריה של הסדרה הם כנראה אותה ד"ר שפירא וסטאז'ר חדש, אלי שתם (דן תורג'מן). כנראה, אני אומר, כי הפרק הראשון אפילו לא הצליח להבהיר לנו אם אמנם כך הדבר, ובוודאי לא הצליח להניח את הבסיס לאיזו מערכת יחסים שתתפתח ביניהם. – אם בכלל. דיין אינו משחרי הסדר העלילתי, וזו זכותו, אבל כאשר הוא עובד במסגרת תסריטאית השואפת כולה למין סדר שכזה, התוצאה מיטשטשת וקורסת אל תוך הפער שנוצר בין מה שהיא רוצה להיות ומה שהיא לא.

חבל שלא ניתן לדיין לעשות את שלו בפראותו וסהרוריותו המקובלות. התוצאה היתה אולי טלוויזיה משונה, אך גם ייחודית ומעניינת יותר ממה שנחשף לפנינו השבוע על המרקע. רק ברגעים מעטים בפרק הראשון התגלתה לפנינו אישיותו המוכרת של דיין: כאשר אנו שומעים את "שיר השיירה" בוקע מהרמקולים בבית החולים, כאשר נוכחותו המוחרה של אורי קלאוזנר, אחד מגיבורי "אגפא" ו"שמיכה חשמלית", חודרת לסדרה, וכאשר ד"ר שפירא אומרת לשתם: "פה זה דם, שברים, גופות. שכח מהקרדיולוגיה".

דברים אלה מעוררים את תחושת הסיוט הקיימת ב"שמיכה חשמלית ושמה משה" אך לא על מרקעה של סדרה סטרילית זו. אם אמנם, כפי שגם פוטר הוכיח לנו, הטלוויזיה יכולה ליהפך לזירה לחזונו הפרטי של התסריטאי, לפחות יש לאפשר את היוצרותם של חזון זה ושל האליגוריה המתבססת עליו. אז אולי היה "משמרת לילה" נהפך ל"דם על חלד-קי": לא חיקוי פושר ומיושן של כל מה שראינו כבר, אלא קוריוז מקומי ופופוליסטי באמת.

אין סיבה להתלונן

מאת אורית שוחט

עד לפני שלוש שנים היה לצופי הטלוויזיה הישראלים רק כפתור אחד על השלט-רחוק, מי שרצה לראות סרט, חיכה בסבלנות עד יום רביעי, אחרי "מבט". מי שרצה לראות טלוויזיה בשבת, נסע לחו"ל. אחת הסיבות לנסיעה לחו"ל היתה הצורך להחליף תחנות. אחרי החיבור לכבלים, הוצב הצופה הישראלי בבת לילה במקום טוב מאוד באמצע, ומצבו טוב יותר משל עמיתו הגרמני או אפילו האמריקאי, מפני שהוא מקבל מגוון מזרח-תיכוני, אמריקאי ואירופי לא-רע בכלל. ההפקה המקומית עדיין מפגרת מאוד, אבל הצער על כך הוא צער תרבותי-חברתי, לא צערו של הפרט המקבל בינתיים ריגושים מיובאים רבים.

הטענה הנשמעת מדי פעם כאילו "אין מה לראות", היא טענה עקרית. אין די פנאי לראות כל מה שאפשר לראות. הסקרים המספרים שהקהל בורח מהטלוויזיה, מעידים על שובע ולא מחסור. ההיצע גדול כל כך, שהוא מתיש. הנה אפילו באמצע הקיץ, כשכל תוכניות-הדגל בחופשה, ובכבלים יש ריבוי של שידורים חוזרים, אפשר לראות בערוץ הראשון ראיון מרגש עם המחזאי הבריטי דניס פוטר, שספק אם היה מגיע לשידור לפני שנתיים (וגם להקרנה בשידור חוזר). בימים שהערוץ הראשון היה לבדו בשטח, הוא לא הרשה לעצמו לגזול שעה וחצי של שידור לטובת ראיון עם מחזאי בריטי. הרי צריך להביא גם בחשבון את הקהל של יגאל ודן שילון. במה הם יצפו באותו זמן? היום, הראיון עם פוטר הוא כרטיס כניסה לסדרה "שפתון על צווארונך", שגם היא מכוונת לחלק קטן מהציבור.

ריבוי הערוצים מאפשר לערוץ הראשון להגדיר את עצמו מחדש, להוריד את תוכניות האירוח לאחרים, ולקחת עליו מטלות שהאחרים אינם לוקחים. כך צריך להתייחס גם לסדרות הבוסר "סטרייט ולעניין" ו"תדר כיוון" שכבר בשעת הקרנתן ברור שהן אינן ראויות. אולי אחרי עשרים סדרות מביכות, תצוץ אחת בינונית. אולי אחרי עשרים בינוניות, נזכה ל"טייטפלד" מתוצרת הארץ, או לחלופין, לסרט ישראלי טוב כמו "אורח אמריקאי" של איתן גרין, שהוקרן גם הוא בערוץ הראשון. אל כספי האגרה אפשר להתייחס היום כאל השקעה לטווח רחוק. דמי המינוי לכבלים נותנים תמורה מיידית. לוח המשדרים של הערוץ הראשון צריך להישפט לא רק כשהוא לעצמו, אלא כחלק ממכלול ההיצע הטלוויזיוני. בערוץ השני לא היו משדרים את הראיון עם דניס פוטר כי לא היו משיגים לו מפרסמים. בסופו של חשבון, גם "חשיפה לצפון" משודרת בערוץ הראשון, ואולי גם היא אינה מתאימה לערוץ השני, היכול להשיג יותר פרסום בשעה 10 בלילה מתוכנית אירוח של דן שילון.

לצופים הישראלים אין סיבה להתלונן. עמיתיהם במדינות אירופה רואים סדרות מדובבות וסרטים מדובבים, ובארץ מבוצע הדיבוב רק לילדים שאינם יודעים עדיין קרוא וכתוב. אין לנו סיבה להתלונן כי בשבוע אחד הוקרנו בכבלים לפחות עשרה סרטים טובים, ועוד עשרה סרטים סבירים בהחלט, ביניהם "קפיטן פרקאסה", "אשם על פי חשד", "פייבל והחלום האמריקאי", "חלומות מתוקים", "מקבת", "היו זמנים באמריקה", "איש קטן ושמו טייט", "בתולות הים", ו"ג'ורג'יה".

ב"הום סינמה" היה אפשר לראות השבוע את "ברוך לבוא" ו"עשיר באהבה", ובאמצע היום, בכבלים הזרים היה אפשר לבחור בין ראיונות עם האסטרונאוטים שנחתו על הירח, לבין טור דה פראנס, אופרה וינפרי, "סיפורי אסונות" שהם סרטים דוקומנטריים על אסונות גדולים שקרו בעולם, שיעורי בישול למי שרעש של קציצת בצל מרגיע אותו, "נייטליין" עם טד קופל שיש בו תמיד טיפול מספק בנושא אקטואלי והשבוע – הפלישה המתוכננת להאיטי, לארי קינג מארח את ג'וליה רוברטס, "דגל אחת בעבר" בבי-בי-סי, על נפלאות ארכיטקטוניות מהעולם, הסדרה "מאש", וזה בלי להזכיר את "משפחת סימפסון" ו"נשואים פלוס" (שמגרעתה היחידה היא שעת השידור המקבילה לחדשות), וההיצע המוסיקלי והתיעודי של ערוץ 8 (השבוע שודר שם פרק אחרון בסדרה מצוינת על מלחמת פוקלנד).

כל עינוגי הצפייה הללו אפשריים גם בלי לצפות, ולו גם פעם אחת, בערוץ השני, שעיקר תפקידו בעצם קיומו. אין סיבה להתלונן.

מכתבים למערכת הארץ

האמינות כיתרון

בתגובה על "עצות מבישות" מאת אמנון מקלר, ומכתבים למערכת מאת א' בתר וד' אלרועי ("הארץ" 6.7)

המכתבים שעל דבריהם אני מגיב התייחסו כולם לרשימתי "היש לא"ב יהושע ביטוח נגד רשלנות רפואית" ("הארץ" 1.7). רק פרופסור מקלר זיהה את מקצועו ואת מקום עבודתו, אך גם השאר הם רופאים בכירים או מנהלי מחלקות בבית החולים רמב"ם בחיפה, שהתגייסו להגן על הסופר בדעיהם, שעשה זמן מה ב"השתלמות" במוסדם.

קשה לי להעלות על הדעת כי מבקר רפואי מעודכן שקרא את כתב היד של "השיבה מהודו" בעיון וברצינות יעץ לא"ב יהושע לפרסם אותו כלשונו. עם זאת, אני מסכים עם פרופסור מקלר כי במקום שבו גונבים כליות או מחליפים מהלומות בחדרי הניתוח הכל ייתכן.

אני מסכים גם עם כל בעלי התגובות, כי "השיבה מהודו" איננו ספר ללימוד רפואה. אך האם משום כך מוטלת חובה על הסופר לכלול בו עובדות רפואיות שגויות ומגוחכות? הרי בעזרת עוד מאמץ, ובלוויית ייעוץ רפואי הולם, היה אפשר לכתוב ספר אמין יותר שהדיוק הרפואי משמש לו יהלום בכתר. הדיוק הזה היה מעלה את משקלו הסגולי של הספר ומגביר את אמינותו בלי לפגוע בכל איכויותיו האחרות.

יצחק קריגזון
ניו יורק

אני מאמין לטרנר

מופלא איך ההדפה של "גרסתו הבלתי ניתנת לסתירה" של השר משה שחל על פני "גרסתו הבלתי ניתנת להכחה" של יעקב טרנר נראית בעיני מבקרת המדינה כ"ירידה לחקר האמת". הרי סביר ששחל, פוליטיקאי ועורך דין, ידאג כי גרסתו של טרנר ל"פגישה הלילית" תהיה בלתי ניתנת להוכחה, בעוד שגרסתו-שלו תהיה בלתי ניתנת להפרכה.

ומנגד, נראה (גם על פי התגייסותו של שמעון שבס לעניין) כי היה למפלגת השלטון אינטרס קואליציוני שאריה דרעי ירגיש בנוח עם חוקריו. ומי (על פי הרקורד שלו) ימהר לסייע בנושאים קואליציוניים יותר משחל? לכן גם לא היתה לטרנר, כשעוד לבש מדים והיה חייב לחיות בשלום עם השר שלו, שום אופציה פרט לזו של שמירת תוכן הפגישה הלילית לעצמו – עד לקרע הסופי.

לעומת זאת, טעה טרנר (וגם הטעה בעדותו) בכך שבחר לנסות להיכנס לפוליטיקה שלא באפוטרופסותו של שחל, ועוד נתן לזה פומבי. שחל, שצוין (על ידי אותה המבקרת, בשנים עברו) כאלוף המינויים הפוליטיים לאנשי שלומו, מפלגתו ומקורביו, בוודאי היה שמח להוסיף גם את טרנר על אנשי חובו. וכיוון שמקובל שאת התפקיד הבא מבטיחים לפני תום התפקיד הנוכחי, הרי גם בנקודה זו אני מאמין לטרנר, שאכן קודם לפגישתו עם נסים זווילי הציע לו שחל בדיסקרטיות לרוץ לראשות עיריית באר שבע. טרנר ראה בכך משום לגיטימיות להתחיל במגעים באופן עצמאי, רצה את ראשות עיריית תל אביב, חיפש לעצמו פתרון חדש – והקדיח את תבשילו. ועם הכל, אני מאמין לו.

דניאל לזר
חיפה

איך הגיע האדמו"ר לגטו

בתגובה על "הקולוסל האדמו"ר" מאת אמנון ברזילי ("הארץ" 14.7)

ברשימה הנזכרת נפלו כמה אי-דיוקים. כמי שהיה בגטו קלוז' עד לחיסולו, והיה קרוב להתרחשויות סביב האדמו"ר מסאטמר ז"ל, אני זוכר את העובדות כך: אנשים מחצרו של האדמו"ר יצרו קשר עם קצין גרמני, שהביע נכונות, תמורת סכום כספי גבוה בדולרים, להבריח ברכבו של הצלב האדום הגרמני קבוצה של 10–12 איש לרומניה. בקבוצה היו האדמו"ר ורעייתו, בתו וחתנו, הגבאי יוסף אשכנזי ועוד כמה מקורבים (ר' פייביש אשכנזי כבר לא היה בחיים). כשהרכב הגיע אחרי חצות לקלוז', כמה קילומטרים לפני הגבול הרומני, עצר הקצין ופקד על כל הקבוצה לצאת מיד. הנדהמים והמיואשים התפזרו האנשים לכל עבר, ורובם נפלו טרף קל בידי המשטרה, שהכניסה אותם לגטו. כך הגיעו האדמו"ר ומשפחתו לגטו קלוז'. בתו וחתנו הצליחו להימלט, ובעזרת מבריחים עברו לרומניה.

יהושע מסלר
ירושלים

השלום אינו מפחיד

בתגובה על "ההיסטוריה לא תסלח" מאת מרטין שרמן ("הארץ" 11.7)

מרטין שרמן מנסה במאמרו להפחיד את קוראיו מפני השלום בשלושה טיעונים: הניתוק הציוני ("קץ עידן העצמאות היהודית במזרח התיכון"), הניתוק הביטחוני ("כיבוש הארץ בידי הערבים"), והמגוחך מכל – הניתוק הכלכלי ("איש לא יסכן עוד את כספו בהשקעות בישראל").

מבחינה ציונית, ממשלת ישראל מובילה גישה ציונית מפוכחת הדוגלת במדינה שיש בה רוב יהודי ברוב שטחי ארץ ישראל, ושוללת מדינה דו-לאומית שבה שולט העם היהודי על עם אחר – תבונה שמעולם לא איפיינה אותנו ואת מאווינו.

מבחינה ביטחונית, מגוחך לחשוב שיציאתו של צה"ל מרצועת עזה, מיריחו ובקרוב ממרכזי אוכלוסייה פלשתיניים נוספים, מסכנת במשהו את ביטחוננו ואת יתרוננו האסטרטגי.

ומבחינה כלכלית, השגשוג הצפוי לישראל מפתיחת גבולותיה לא רק עם מדינות ערב, אלא גם עם כל מדינות העולם שהיססו להשקיע בה בתקופת הסכסוך הערבי-ישראלי ושלטונה של ישראל על הפלשתינאים, יהיה, להערכתי, שגשוג שאינו בר-השוואה בכלל לזה שהיה קיים עד כה ולזה שהיה קיים בשיא תקופת הסכסוך בפרט.

עמירם גיל
גבעתיים

מוזיאון תל אביב לאמנות
TEL AVIV MUSEUM OF ART

פעילות השבוע 28.7-22.7

דוד ריב, מנהג כפוס, 1988

ביל ויולה, הסף, 1992

ביתן הלנה רובינשטיין
תערוכה חדשה

ביל ויולה – דימויים לא נראים, שבעה מיצבי וידאו
אמן אמריקאי מהחשובים שעשו את הווידאו למהותי ומרכזי ביצירתם.
שיח גלריה: יום שישי, 22.7, 11.30; יום שני 25.7, 17.00

תערוכות

אלסי – לשם שימוש
התערוכה בוחנת את מעמדו המשתנה של המוצר מתחילת המאה ועד היום.

סיפורה של מצדה עד ה- 30.7
התערוכה באדיבות [illegible], בשיתוף האוניברסיטה העברית, ירושלים, רשות העתיקות והחברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה ובתמיכת קרן שוסהיים, חיפה.

דוד ריב, ציורים 1982–1994 עד ה- 23.7
ציורים המשלבים דימויים פוליטיים מתקשורת ההמונים עם ציור ברוח הגרפיטי.
שיח גלריה בתערוכה: שבת, 23.7, 11.30

צילום בבאוהאוס – הצילומים מארכיון הבאוהאוס עד ה- 30.7

אוספים

אמנות אירופית במאות 16–19
הציור האימפרסיוניסטי והפוסט-אימפרסיוניסטי
אוסף משה ושרה מאיר
אמנים יהודים באירופה בין שתי מלחמות העולם
פיסול מאוסף המוזיאון
גדולי האמנות במאה העשרים, אוסף מיונה-בלומנטל
שיח גלריה באנגלית באוספי המוזיאון: יום רביעי, 27.7, 11.30

וידאו - ביל ויולה

השתקפויות בבריכה, אסופת עבודות 1977 – 1980

מוסיקה

נמשכת ההרשמה לסדרות המוסיקה 1994/5.
לקבלת פרטים ולהרשמה טל: 03-6957361 שלוחות 224/5

מפגשים

רסיסי קיץ יום שלישי, 26.7, 20.00
שיחות תוך ומבט רענן על יצירות מתערוכות המוזיאון.
כדאי להסתכל בקטן – כלים וקנקנים ממצדה ועד מילנו בתערוכות מצדה ואלסי.

קולנוע

היומן של נני מורטי
איטליה, 1993, 100 דק'. תסריט ובימוי: נני מורטי. במסווה של תיעוד חייו הפרטיים הבמאי יוצר קומדיה עוקצנית על החיים באיטליה של שנות התשעים. פרס הבמאי הטוב ביותר, קאן 1994. שעות הקרנה: 16.00, 20.00, 22.00

האשה שיצרה שמן שומשום
סין, 1992, 106 דק', מנדרינית, תרגום לעברית ולאנגלית. תסריט ובימוי: שיי פיי. זכה בפרס "דוב זהב" ברלין 1993. שעת הקרנה: 18.00

לילדים

מדורים "ציורים"
מרכז סאלא לפעילות אמנותית
משגרים מכתבים, גלויות ואגרות ברכה, בהשראת ציורים במוזיאון.
משחקים, הפעלות והתנסויות אמנותיות. לילדים ולכל המשפחה.
פתוח בשעות הפתיחה של המוזיאון.

יום שלישי, 26.7, 11.30–13.00
הרפתקת בוקר – כלים בקיפולים, אוריגמי – עולם קסום
התבוננות בכלים עתיקים וחדשים ויצירה בטכניקת קיפולי נייר, ללא דבק ומספריים. לבוגרי כיתות א'-ו' ולכל המשפחה.

שבת, 23.7, 11.30; יום רביעי, 27.7, 11.30
האשה שגרה בתמונה
לכיתות ב'-ה' ולהורים. הנסיכה מבבל מציורו של ז'ן ג'ונג ופרידריקה בר מציורו של קלימט הופכות לדמויות סטמניות במחזה. עם עידית לימור וסיגל פירוז-אמיר.

קייטנות וסדנאות לילדים ולנוער
סדנאות ומרתון אמנויות למבוגרים.
פרטים והרשמה: 03-6919155

מציעים לך
חברות במוזיאון תל אביב לאמנות
פרטים והרשמה:
בטל' 6957361 שלוחה 266

שעות הביקור
ימים: א', ב', ד', ה': 10.00–18.00
יום ג': 10.00–22.00
יום ו' ושבת: 10.00–14.00

מוזיאון תל אביב לאמנות
שד' שאול המלך 27, טל' 6961297

החנות
ימים: א', ב', ד', ה': 10.00–21.00
יום ג': 10.00–22.00
יום ו': 10.00–14.00
שבת: 10.00–14.00; 19.00–22.00

ביתן הלנה רובינשטיין לאמנות בת זמננו
שד' תרס"ט 6, טל' 5287196

ספריית המוזיאון
סגורה לצורך שיפוצים עד 1.11

תערוכות ניידות
השאלה: א'-ה' 10.00–13.00

מרכז החינוך לאמנות
רח' דובנוב 8, טל' 6919155
פרטים והרשמה:
ימים א'-ה': 9.00–19.00

כניסה חופשית למוזיאון למחזיקי GoldMasterCard

יותר ממה שהעין רואה

מבזק

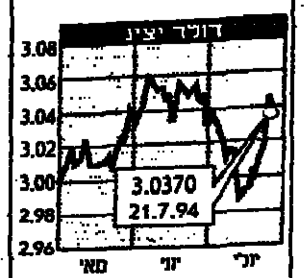

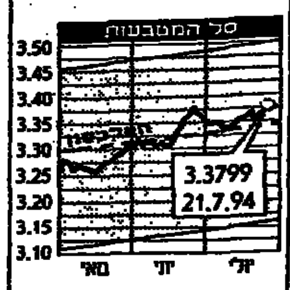

משלחת מתאילנד בודקת תנאי העסקת עובדי חקלאות תאילנדים (עמוד 2ג)

מחלוקת בין חברת הברום למפעלי ים המלח בעניין אספקת כלור (עמוד 2ג)

בוטלה השבתת תחנות הד־לק בנגב: חוק משק הדלק יידון לאחר הפגרה (עמוד 12ג)

פוגל: נבחן הפרטת חברות במתן אופציות חינם לציבור (עמוד 12ג)

חברות הביטוח דורשות את התערבות בג"צ למנוע הצפתן בהודעות עיקול (עמוד 12ג)

בעולם

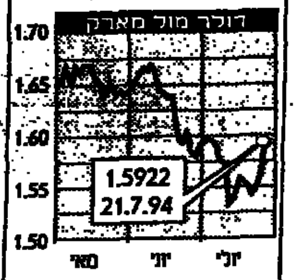

הדולר התחזק אתמול מול המארק ובעקבות זאת גם מול הין, בעקבות הצהרת תת שר האוצר האמריקאי כי ארה"ב אינה רואה בחיוב את היחלשותו (עמ' 10ג)

שערי המטבעות המרכזיים מול הדולר אתמול בניו יורק:
מארק – 1.5922, ‎-1.8%
ין – 99.15, ‎-0.40%
לישט – 1.5242, ‎-1.47%

הנפט שמר אתמול על יוקרו, על רקע המשך שביתת העובדים בניגריה. חבית נפט ברנט נסחרה במחיר 17.50 דולר, עלייה של 10 סנט לעומת יום רביעי (עמ' 10ג)

הקפה עלה אתמול בתגובה טבעית למימושי הרווחים של הסחורה השבוע. קפה רובוסטה נסחר בלונדון במחיר 3,634 דולר לטונה – עלייה של 3.4% לעומת יום רביעי (עמ' 10ג)

משרד החקלאות האמריקאי חוקר חשדות להונאה ביבוא גרעינים

מאת אבי שוברט

משרד החקלאות האמריקאי חו־קר חשדות כי גופים ישראליים העוסקים ביבוא גרעינים מארה"ב לישראל עשו מעשי הונאה. החקי־רה מתמקדת בדיווח כוזב על כמויות יבוא מארה"ב הגדולות מאלה שיוצאו בפועל, שבגינן התקבלו מהממשל האמריקאי סובסידיות המוענקות לעידוד יצוא מוצרים חקלאיים.

מנהלי חברות סחר הגבוהות לעיבוד תעשייתי של גרעינים נחקרו לאחרונה בידי חוקרים אמ־ריקאים. חלק מהנחקרים זומנו למשרד החקלאות בוואשינגטון, וחלקם לשגרירות ארה"ב בישר־אל, שם נחקרו בידי חוקרים שטסו לישראל במיוחד.

החקירה החלה בעקבות תלונות של חברות ישראליות שאליהן הגיעו מארה"ב תעודות משלוח של גרעינים שלא הזמינו כלל.

החברות הפנו את תלונותיהן למשרד החקלאות האמריקאי, שפתח בחקירה מקיפה. על־פי החשד ניצלו גופים ישראליים ואחרים את שמותיהן של חברות ישראליות והזמינו בשמן משלוחי גרעינים מארה"ב.

על־פי ההסכם בין ישראל לארה"ב, חייבת ישראל, במסגרת הסיוע האזרחי האמריקאי, לרכוש מארה"ב 1.6 מיליון טונות גרעי־נים בשנה ולהוביל לפחות מחצית מן הכמות באוניות אמריקאיות. הממשל מעניק סבסוד נוסף ליצוא גרעינים מסוגים שונים, בהתאם לרמת המחירים המקובלת בשו־קים אחרים בעולם, כדי לעודד יצוא גרעינים ומוצרים חקלאיים מארה"ב.

שלטונות ארה"ב מקפידים כי הסבסוד ישפיע על מחיר הגרעי־נים בשוק היעד ולכן הם מגלים מעורבות רבה בפיקוח על הסחר וההובלה של המוצרים החקלאיים. עקב כך הולה החקירה בישראל, בארה"ב ובאירופה.

הכלכלן דן שפרינצק: הגירעון הצפוי של קרנות הפנסיה – כמחצית ממה שקבעה ועדת פוגל

מאת חיים ביאור

"קביעת ועדת פוגל שלפיה גירעון קרנות הפנסיה ההסתדרו־תיות עולה על 30 מיליארד ש' היא ספקולציה זהירה של בעל־נים, שהתעצלו לעיין בנתונים", טען שלשום הכלכלן דן שפרינצק ביום עיון מטעם המרכז הישראלי לניהול, על הרפורמה במערכת הפנסיה.

לדברי שפרינצק, נתוני הוועדה אינם נכונים. הוא ציין שבמקביל לוועדת פוגל מינו הממשלה וה־הסתדרות ועדה של אקטוארים שהתבקשה להגיש חוות דעת על מצב הקרנות. "למרות שהאקטוא־רים לא סיימו את עבודתם, העדי־פה הוועדה שלא להמתין לממצאיהם. תחת זאת עשתה הכללות, בלי לבדוק כל קרן לגו־פה", אמר.

לטענת שפרינצק, דו"ח פוגל הניח שהשכר במשק יעלה ב־3% בשנה, והשיעור אחיד לאורך זמן. "מומחי הדו"ח יודעים כי שיעור עליית השכר אינו אחיד לאורך שנות עבודתו של השכיר, וכי הגידול הוא 2% בשנה. עובדה זו מקטינה את הגירעון הצפוי של קרנות הפנסיה למחצית מכפי שקבעה הוועדה", הדגיש.

שפרינצק הוסיף, כי הוועדה לא נתנה את דעתה על רווחי הקרנות עקב שבירת זכויות, תופעה הרווחת בעיקר בקרב נשים.

מנכ"ל משרד האוצר, אהרון פו־גל, אמר ביום העיון כי "קרנות הפנסיה במצב של אכילת הגג". הוא לא פירט באלו קרנות מדובר, אך מנתוני ההסתדרות עולה שמ־דובר בקרן הגמלאות של עובדי ההסתדרות (קג"מ), נתיב, קרן הפנסיה של פועלי הבניין וקרן הפנסיה של הפועלים החקלאיים.

פוגל טען שהוועדה לא המלי־צה על פנסיית חובה, מאחר שהדב־ר יגרום לייקור עלות העבודה ולפגיעה בצמיחה ובכושר התחרות של המשק.

לווייתן בדרך לתל אביב

אדמונד ספרא נחשב לאחד הבנקאים המצליחים והשמרנים ביותר בעולם. בנק ישראל ישמח להפקיד בידיו את בנק לאומי, אבל בדרך על ספרא לעבור שני מכשולים: השליטה של אחיו בבינלאומי והרתיעה בחוגים הפוליטיים ממכירת הבנק לידיים זרות

מאת מרית גילת

אם אדמונד ספרא לא היה מתמודד על גרעין השליטה בבנק לאומי, קשה להניח שנכסים רבים היתה יכולה להמציא מועמד כזה. ריפבליק נשיונל בנק אוף ניו־יורק, שבאמצעותו מבקש ספרא לרכוש את לאומי, נמנה עם 20 הבנקים הגדולים בארצות הב־רית. השמרנות העסקית שלו היא מן המפורסמות בקהיליית העסקים הבינלאומית, וכך גם רווחיותו הגבוהה. ב־93' הציג הבנק תשואה להון של 15.1%.

שווי אחזקותיו הבנקאיות של ספרא מסתכם היום בכ־1.1 מיליארד דולר והונו האישי נאמד בסכום כפול. ברשימת המיליארדרים שהכין ה"פורצ'ן" ביוני 93', הוצבה משפחת ספרא – ואדמונד בראשה – במקום ה־84 בעולם. ה"וול סטריט ג'ורנל" כינה אותו לאחרונה "אחד הבנקאים המתוחכמים בארצות הברית"; בכתב־העת המקצועי "אינסטיטושנל אינ־בסטור" הוא תואר כ"יום הבנקאי המצליח ביותר בעולם" וה"ביזנס ויק" השווה את ספרא לרוקפלר – איל הבנקאות האמריקאי הנודע.

"היתה אכזבה מהעובדה שרק מועמד אחד ניגש למכרז על לאומי, גם אחרי הארכה שניתנה", אומר פקיד בכיר במשרד האוצר. "אבל מי שנלכד ברשת הוא לא רק דג רקק, אלא לווייתן של ממש. אחרי סוחרי השוק שעמדו אצלנו בתור בעבר, בבנק ישראל מרו־צים מבחוץ".

אילו ביקש ספרא לקנות את לאומי לפני חמש שנים, ייתכן שקבלת הפנים היתה קצת יותר צוננת. בראשית 88' החלו להופיע בעיתונות העולמית כת־בות על מעורבותו של ספרא בהלבנת כספים עבור המאפיה, סיוע לקרטל הסמים ואפילו רצח.

ספרא חשד כי מדובר במסע השמצות שאורגן על ידי חברת אמריקן אקספרס (אמקס). באותה שנה עמד לפוג הסכם האי־תחרות שחתם ספרא עם החברה האמריקאית, כשמכר לה ב־83' את טרייד דוולופ־מנט בנק (TDB) בשווייץ. ספרא לא הסתיר את כוונתו לפתוח בנק מתחרה בג'נבה, שאיים לגנוב את בסיס הלקוחות של TDB ולדחוק אותו מתוכן.

> **בשוק ההון מעריכים כי ניתן יהיה לטרפד את המכירה בקלות דרך המחיר. יש להניח שספרא לא יסכים לשלם יותר ממחירו הבורסאי של הבנק, שנמוך ב־12% מהשווי ההוני**

מכירת TDB – שבה קיבל ספרא 3% ממניות אמקס והפך לבעל המניות הגדול בחברה – הוכתרה בזמנו כמיזוג אידיאלי בין אושיות הבנקאות הפרטית לבין הענק הפיננסי. אך עד מהרה הובילו סכסוכים בניהול הקטטבים של ספרא ושל המנהל הראשי של אמקס, ג'יימס רובינסון, לקרע.

ספרא חש מרומה לאחר שההפסדים שצברה אמקס בעסקי הביטוח הביאו בתוך שנה לירידה של 50% בשער המניה. רובינסון נרתע כשגילה שהבנק שרכש ב־550 מיליון דולר נוהל כעסק משפחתי ריכוזי, שבו חלק מתיקי ההלוואות היו שמורים רק בראשו של ספרא. הקשיים הגוברים הובילו לדיונים על מכירת הבנק חזרה לספרא, אך לאחר שהמו"מ לא עלה יפה, פורקה החבילה ב־85'.

ספרא התקשה בתחילה לשכנע אפילו את מקורביו כי אמקס היא המקור לידיעות המרשיעות, שפגעו בדבר החשוב לו מכל: שמו הטוב. אבל כעבור שנה הצליח להוכיח את חשדותיו בסיוע בלשים פרטיים. רובינסון נאלץ להתנצל פומבית, ואמקס שילמה לספרא 8 מיליון דולר שנתרמו לשורה של מוסדות צדקה על־פי בחירתו.

בספר "נקמה" שפירסם כתב ה"וול סטריט ג'ורנל" על הפרשה, מועלית השערה כי הידיעות המשתלחות מצאו קרקע פורייה בשל ברלנותו הידועה של ספרא. עשרות הכתבות שפורסמו על עסקיו בעשורים האח־רונים חלקו לו מחמאות, והתמקדו בתדמיתו כ"איש המסתורין של העולם הפיננסי".

הערפל סביבו קשור לרתיעה הקיצונית של ספרא מפרסום: ב־25 השנה האחרונות אפשר לספור על יד אחת את הפעמים שהתראיין לכלי תקשורת ולקבל עודף של אצבע או שתיים. עבור קהיליית הבנקאות האמריקאית, ספרא – "היהודי־החלאבי" עם מבטא ערבי כבד שנשא דרכון ברזילאי ומתגורר דרך קבע בג'נבה – הוא בגדר תעלומה. אפילו האחזקה שלו ב־20.7% ממניות בנק בניו־יורק הפכה אותו לתופעה חריגה בארצות הברית, שבה מרבית החברות הציבו־ריות נשלטות באמצעות בודדים.

צמרת עסקיו, המאוכלסת באופן כמעט בלבדי ביהודים (חלקם הגדול חלאבים), תורמת לתדמיתו המסתגרת, במיוחד נוכח תלונותיהם של מעט הנוצ־רים שהגיעו לעמדות בכירות על קשיים בחדירה למעגל מקבלי ההחלטות. ספרא, הם אומרים, הוא הפר־סק האחרון בפרטים הגדולים כקטנים, למרות שרוש־בית – מעמד מסוים – הוא מתחזק במאור של "יד" של כבודי המכס בבקשה מארצות הברית.

בארץ, איש עסקים עשיר המניח תפילין מדי בוקר, תוקע מזוזות במשקופי סניפיו ומתבל את משפטיו במלים "ברוך השם", אינו בהכרח דמות אקזוטית. אבל בלי השרונות אי אפשר: "אם הוא כליבך גדול מה הוא מחפש אצלנו?" שואל בכיר בשוק ההון.

קשה לספק תשובה חד משמעית, אבל ניכר כי בשנה האחרונה גבר העניין של משפחת ספרא כולה במשק הישראלי – אם בשל שיעורי הצמיחה הגבוהים שהוא מפגין ואם בשל תהליך השלום. אחיו, ג'וזף ומואיז, בעלי השליטה בבנק הבינלאומי, ראו ברכה בהשקעתם הישראלית הבנקאית ותיאבונם גדל להשקעות נוספות. לאחרונה זכו האחים במכרז על הפעלת הטלפון הסלולרי השני והיום הם מתמודדים במכרז על מנהרת הכרמל.

רמז מסוים למניעיו של ספרא ניתן אולי בכתבה שפורסמה במארס ב"ביזנסוויק". בראיון נדיר הסביר ספרא, כי הוא דבק בשיעור שלמד מאביו: ליהודי אסור להיות בעל הבנק הגדול ביותר במדינה לא־יהודית. בשל עיקרון זה, אמר, ויתר על הזדמנות שהיתה לו ב־90' לרכוש את צ'ייס מנהטן. המקום היחיד שאין לגביו מניעה מלהיות מספר אחד הוא ישראל.

המחיר בהילת המסתורין שעוטפת את ספרא, הוא העובדה ששתי חברות האחזקה שבאמצעותן את פעי־לותו הבנקאית הן ציבוריות. כאמור מחזיק ספרא ב־20.7% ממניות ריפבליק ניו יורק קורפוריישן, שהיא החברה האם של הבנק בניו־יורק. יתרת המניות נסחרת בוול סטריט.

כפי שמראה תרשים "הארץ", בספרא ריפבליק הולדינגס, החברה האם של הבנק השווייצי שהוקם ב־88' במקומו של TDB, מחזיק ספרא ב־28.7%. 48.8% נוספים מוחזקים בידי ריפבליק ניו־יורק והית־רה נסחרת בכמה בורסות אירופיות. לכן, גם אם האיש עצמו הוא חומה אטומה, עסקיו שקופים במידה רבה.

כדי להבין את מבנה האימפריה של ספרא יש לחזור לשורשיו. אדמונד ספרא נולד ב־32' למשפחה חלאבית, שהחלה בפעילות בנקאית לפני 150 שנה, במימון סחר בדרכי האימפריה העותמנית.

בשנות ה־20, כאשר איבדה חלאב ממרכזיותה, היגר אביו יעקב לביירות ופתח שם את מייסון דה בנק, המצוי עד היום בבעלות המשפחה. ספרא, שהשכלתו הפורמלית מצומצמת, החל לעבוד לצד אביו בילדותו.

ב־48' איימה הקמת מדינת ישראל על המשך קיומה של הקהילה היהודית בארצות ערב. יעקב ספרא שלח את אדמונד הצעיר, אז בן 16, לאירופה, למצוא למשפחה בסיס פעילות חדש.

ספרא החל בעסקים באיטליה ובסוף מצא את המנ־וחה והגולה בסאו פאולו שבברזיל, שם הקים את בנק ספרא. בעקבותיו התאחדה המשפחה כולה בברזיל.

ב־56' הצטרף לנהירה של בנקאים לשווייץ והקים את TDB. שש שנים מאוחר יותר העתיק את משכנו סופית לג'נבה ומסר את בנקי ספרא לאחיו הצעירים. ב־66' פתח את הבנק בארצות הברית.

הבנקים בברזיל ובשווייץ התמחו בבנקאות פר־טית. בג'נבה, עמוד השדרה של לקוחותיו, היתה היהדות הספרדית העשירה בכלל הקהילייה הזלא־בית בפריס – שנפוצה בכל העולם. לאלה נוספו מספר גדול של לקוחות ערבים, חלקם הגדול מסעודיה ומנסיכויות המפרץ, שהכירו את המשפחה עוד מבי־רות.

> **בשנות ה־70 שיווק ספרא פיקדונות ארוכי טווח בריבית גבוהה על ידי חלוקת טלוויזיות חינם למפקידים. "תודה לאל שאנשים טיפשים כל כך", הוא אמר אז**

ריפבליק נשיונל בנק אוף ניו־יורק, לעומת זאת, מתנהל בשורה של גישות פיננסיות, שהעיקרית בהן היא בנקאות קמעונית.

בכל הבנקים שבבעלותו הולכת הגישה הסגרנית שידוע מבית אבא: הוא מתמקד בעיקר בצבירת פיק־דונות ולא במתן אשראי – פילוסופיה עסקית הפוכה מהמקובל בעולם המערבי.

בבנקאות הפרטית הסתייעה אסטרטגיה זו באופי לקוחותיו: סוחרים עשירים, רבים מהם במדינות העו־לם השלישי, שהעדיפו לוותר על ריבית גבוהה לטו־בת הביטחון המלא והשירות הדיסקרטי שהציע ספרא.

בניו־יורק הפעיל ספרא את הביטחון השיווקי שלו, שכנראה לו נופל מכישרונותיו כבנקאי. בשנות ה־70 הוא הצליח לשווק בניו־יורק פיקדונות ארוכי טווח בריבית גבוהה, על ידי חלוקת טלוויזיות חינם למפקידים. תושבי ניו־יורק עמדו בתור לקבל טלווי־זיות, וספרא הגיב על כך: "תודה לאל שאנשים כל־כך טיפשים".

(המשך בעמוד 12ג)

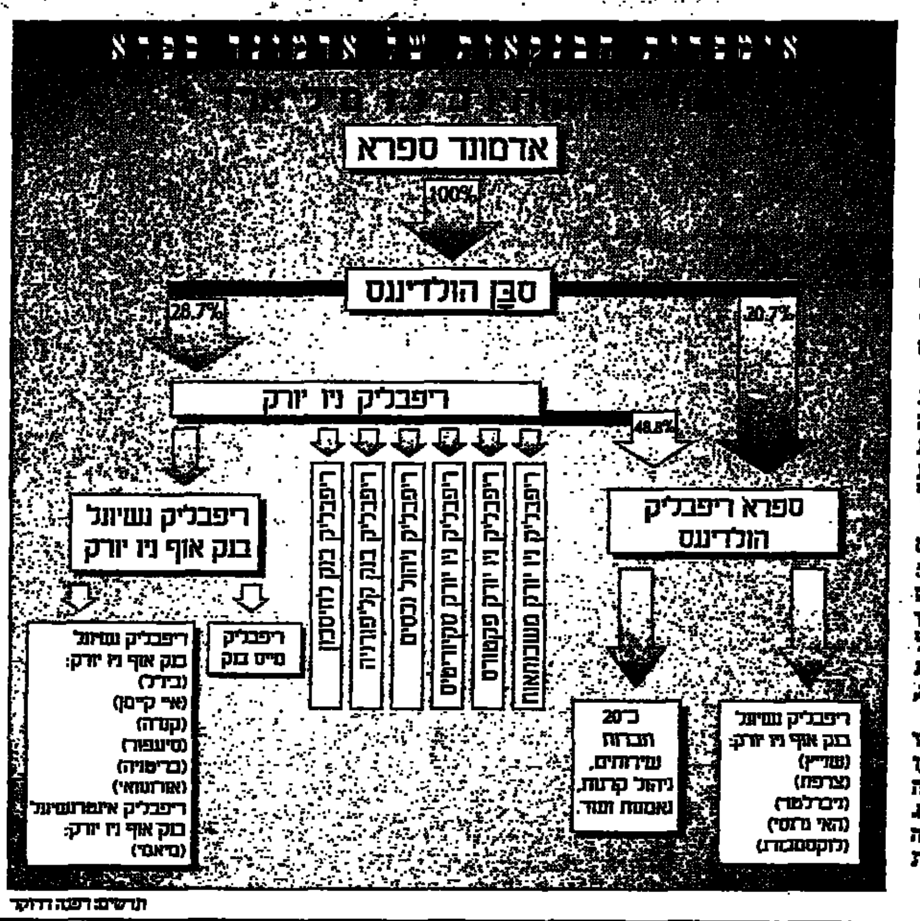

תרשים: רפנה דרוקר

יומן

פתרון כלכלי למים

חוסיין. חלוקה מחדש

מכל הנושאים שעלו השבוע במשא ומתן ההיסטורי בין ישראל וירדן, נושא המים הוא הבעייתי ביותר. הירדנים – הסובלים ממצוקת מים חמורה – טוענים שאנו משתמשים במים השייכים בעצם להם. הם אומרים שאנו שואבים מהכנרת ובכך "מייבשים את הירדן", ובנוסף תופסת ישראל את מעיינות המים המלוחים הנובעים בקרקעית הכנרת ומזרימה אותם לירדן באמצעות "מוביל המים המלוח", ובכך פוגעת באיכות מי הירדן.

חוסיין, מלך ירדן, מרגיש מקופח. הוא תובע חלוקה מחדש של המים בין שתי המדינות. ישראל לעומת זאת לא מעוניינת בחלוקה מחדש, אלא רק בשיתוף פעולה בהגדלת סך כמות המים לשתי המדינות באמצעות מתקני התפלה, אגירת מי שטפונות, טיהור מי שפכים וכדומה.

גישתן של שתי המדינות היא גישה קרקעית־אסטרטגית. כל צד מנסה לשלוט על כמה שיותר מקורות מים. אך ניתן לגשת לבעיה בדרך שונה לחלוטין – בגישה כלכלית. לפי גישה זו, מים הוא מוצר במחסור, כמו כל מוצר כלכלי אחר, לכן כדי להקצות אותו ביעילות יש להשתמש במנגנון המחירים, כלומר לקבוע מחיר למים. המחיר הבסיסי יהיה זהה לישראל ולירדן, כאשר השוני במחיר הסופי ייקבע אך ורק מהוצאות ההובלה השונות.

ניתן לחלק את ישראל וירדן לכמה אזורים. לגבי כל אזור יש להעריך את הביקוש למים, הנובע מסך הביקושים של משקי הבית, התעשייה והחקלאות. מנגד יש להעריך את היצע המים בכל אזור ואת עלותו לפי מחיר השאיבה וההובלה. אחר כך יש לחבר את כל עקומות הביקוש ולמצוא את נקודת המפגש עם עקומת ההיצע – שם ייקבע מחיר המים.

לאחר שייקבע המחיר לגבי כל אזור ואזור, יש להסכים לצד שני עקרונות כלכליים: צריך להסכים על סחר חופשי במים ועל ניהול משותף של מקורות המים. הדרך הטובה ביותר לכך היא להקים הנהלה משותפת ישראלית־ירדנית למקורות המים. היא תמכור מים לכל דורש לפי המחיר שנקבע. את הרווחים שיפיק גוף משותף זה תשקיע ההנהלה בפיתוח מקורות מים חדשים, בשמירה על הקיימים ובהקמת מתקני התפלה כדי להגדיל את היצע המים, כך שבעתיד ניתן יהיה להוריד את מחיר המים.

במלים אחרות, במקום לנסות ולשלוט במקורות המים וכך ליצור בסיס לסכסוכים מתמידים בעתיד, ניתן לפתור את בעיית המים באמצעות קביעת מחיר וסחר חופשי.

כל מי שמנסה להפוך את בעיית המים למוקש המעמיד בסכנה את תהליך השלום כולו, ראוי להזכיר לו שסך הכל מדובר בסכומי כסף לא גדולים, מפני שהיום ניתן להתפיל מים בעלות של 80 סנט לקוב.

נחמיה שטרסלר

חוות דעת: מימון הסיעות בהסתדרות חסר בסיס חוקי

מאת חיים ביאור

"המימון הניתן לסיעות השונות המיוצגות בהסתדרות (הקרוי מס פוליטי) אינו עומד במבחן משפטי ואינו מעוגן בחוקת ההס־תדרות". כך נאמר בחוות דעת משפטית שהזמין אהרון הבדלמן, חבר ועד העובדים של בית הוועד הפועל. חוות הדעת נכתבה על ידי משפטן המייעץ לכמה מועצות פועלים.

"מאחר שכספים הם בגדר קניין, עמותה דוגמת ההסתדרות הגובה כספים מחבריה אינה רשאית להשתמש בכספים, אלא למטרות העמותה כפי שנקבעו בחוקתה. אם היא עושה בכספים שימוש למטרות אחרות, נראה שיש בכך פגיעה בסעיף 3 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו", נכתב בחוות הדעת.

חוות הדעת נמסרה לוועד העובדים על רקע דרישתם לבטל את המימון לסיעות המסתכם ב־46 מ' ש' בשנה. לטענת הוועד, ביטולו ימנע קיצוץ חד בהוצאות ופיטורי מאות עובדים.

חשש שדרא"פ תפסיק ההיתר ליהודיה להשקיע בארץ

מאת גדי מלין

במשרד האוצר חוששים שהממשלה החדשה בדרום אפריקה לא תסכים להאריך את ההסכם המיוחד בין שתי המדינות, המאפשר ליהודי דרום אפריקה להוציא את כספם לצורך השק־עות בישראל.

במסגרת ההסכם שנחתם בסוף שנות ה־70, ניתן היתר לתוש־בי דרום אפריקה להוציא סכום כולל של 45 מיליון דולר מדי שנה כדי להשקיע בישראל. עד כה הושקע רוב הכסף בנדל"ן, ואולם בשנים האחרונות חל גידול ניכר בהיקף ההשקעות בענפי התעשייה, ובעיקר בתעשייה הקיבוצית.

ההסכם, שעד כה הוארך כדי שנה באופן אוטומטי, אמור לפוג ב־31 בדצמבר. שגרירות ישראל בדרום אפריקה עוד לא הגישה בקשה פורמלית להארכת ההסכם, אך ההערכה היא שהממשלה החדשה, בראשות נלסון מנדלה, לא תרצה להמשיך ולתת ליש־ראל יחס מועדף. אם בכל זאת יוארך ההסכם, ככל הנראה תידרש ישראל להעניק סיוע טכני לדרום אפריקה. ואולם, אם תחליט ממשלת מנדלה לאמץ מדיניות של ליברליזציה במט"ח, ייתכן שיהודי דרום אפריקה יעדיפו להשקיע את כספם בארצות אחרות.

DARCOM
חיים חדשים בתקשורת
שרותי טלפון ופקס מוזלים לחו"ל
CallingCard — הקוד האישי לשיחות בינ"ל מכל מקום בעולם
קווי נל"ן בינלאומיים
VideoConference — ישיבות ומפגשים בינלאומיים בוידאו
להזמנות ולפרטים על מגוון השירותים הנוספים העומדים לרשותכם התקשרו לדארקום:
טל' 03-5777-555 פקס 03-5777-577

صكذا من الاجل

هكذا من الأصل

משלחת מתיאלנד בודקת תנאי העסקת עובדי חקלאות תיאלנדים

עמירם כהן

נציגי משרד העבודה התיאלנדי, המבקרים עתה בארץ, וראשי תנועת המושבים יבדקו את שכרם של הפועלים התאילנדים המועסקים במושבי התנועה. כך מסר אתמול מזכ"ל תנועת המושבים, שלום שמחון.

מנכ"ל משרד העבודה התאילנדי, סאנצ'י רנגרגין, אמר במסי־בת עיתונאים, כי נציגי משרדו מרוצים מתנאי ההעסקה, המגו־רים והיחס שמקבלים התאילנדים בארץ, וכי ימליץ לממשלתו להמשיך לאשר משלוח עובדים לארץ. רנגרגין הוסיף כי יבדוק שוב עם תנועת המושבים את עניין שכרם של העובדים, תווי העסקתם, ונושאי בטיחות.

נציגי תנועת המושבים הדגישו כי שכרם ותנאי העסקתם של העובדים התאילנדים נקבע בהתאם לאמנה הבינלאומית להעס־קת פועלים זרים, וכי הם זוכים לשכר מינימום ולהטבות.

מנתונים שנמסרו עולה כי עובד תאילנדי מקבל 1,566 שקל לחודש (שכר מינימום). מסכום זה מנוכים 375 שקל בחודש לדיור, כלכלה, חשמל, כביסה, טיולים וכיו"ב.

המעביד משלם לתנועת המושבים 95 שקל לחודש לעובד ביטוח רפואי וביטוח חיים ו־100 שקל לחודש עבור תשלום לכרטיס הטיסה. עלותו של עובד תאילנדי למעביד כולל הוצאות נוספות היא כ־2,000 שקל לחודש.

נציגי תנועת המושבים ציינו כי מרבית העובדים התאילנדים מצליחים להעביר לתאילנד מדי חודש מאות דולרים.

לדברי שמחון, כיום מעסיקים כ־200 מושבים כ־4,000 עוב־דים תיאלנדים, וכי בכוונת תנועת המושבים להביא עובדים נוספים. שמחון הוסיף כי בקרוב יקבל כל משק פועל תאילנדי שני, והמשקים בערבה אף פועל שלישי. לדבריו, יש הסכמה בממשלה, לאור הניסיון שרכשה התנועה בטיפול בתאילנדים, כי תנועת המושבים תהיה היבואן היחיד של תאילנדים לארץ.

שמחון ציין כי התאילנדים, שהגיעו בחצי השנה האחרונה לעבודה במושבים, הביאו למהפך במשקים, מאחר שלאחר שנים רבות של אי יציבות עקב האינתיפאדה והסגרים התכופים, יכו־לים עתה החקלאים להתבסס על מערכת עבודה מסודרת.

אמנון מדר ימונה למנכ"ל מוריה
חיים קרופסקי יחליפו בישראכרט

מנכ"ל מוריה, יאיר יוצים, יועבר לתפקיד אחר בקבוצת הפועלים

מאת אילן שחורי וזוהר בלומנקרנץ

אמנון מדר, מנכ"ל תשלובת כרטיסי האשראי ישראכרט מאז 1975 (יו"ר איגוד המפרסמים), ימונה בנובמבר למנכ"ל רשת מלונות מוריה, עם פרישתו של המנכ"ל הנוכחי, יאיר יוצים. למנכ"ל ישראכרט ימונה עו"ד חי־ים קרופסקי, מנהל סניף בוסטון של בנק הפועלים. מינויו כפוף לאישור דירקטוריון ישראכרט.

על מינויים אלה החליט באחרונה עמירם סיון, מנכ"ל בנק הפועלים, שהוא בעל השליטה העיקרי במוריה ובישראכרט.

לפני כשלושה חודשים זימן סי־ון את מנכ"ל רשת מוריה לשיחה ובמפתיע הודיע לו כי ברצונו להביא לסיום תפקידו לאחר יותר מ־12 שנה. יוצים נחשב לאחד מרא־שי ענף המלונאות בארץ וזכה לשבחים על עבודתו. נמסר כי יו־צים, שכיהן גם כסגן נשיא התאח־דות המלונות בישראל, ימונה לתפקיד בכיר אחר בקבוצת בנק הפועלים.

מדר. ניסיון עקיף בתיירות

בתחילה התכוון סיון למנות במקום יוצים את קרופסקי, שכיהן בעבר כמזכיר בנק הפועלים והיה עוזרו ומקורבו. אולם כוונתו זו של סיון עוררה ביקורת רבה בקרב ראשי ההסתדרות ובנק הפועלים, שטענו כי הוא מצניח לרשת מו־ריה את מקורבו, החסר כל ידע בתיירות ובמלונאות. בשבועות האחרונים גולה בקרב אחדים מראשי בנק הפועלים יוזמה להבי־א למינויו של אמנון מדר למנכ"ל מוריה. מדר כיהן בשנים האחרונות כדירקטור במועצת המנהלים של מוריה ושל חברת התיירות הפתוח, ונחשב כמי שתר־ם להצלחתה של ישראכרט, בין היתר באמצעות שילוב תחום הת־יירות בפעילותה.

מוריה היא אחת מרשתות המ־לונות הגדולות בישראל. היא כוללת יותר מ־2,000 חדרים ב־9 בתי מלון.

יצוין כי אריאלה מדר, גרושתו של אמנון מדר, היא מנהלת יחסי הציבור ברשת מוריה. בתשובה לשאלת "הארץ" לגבי עתידה ברשת, אמרה כי "אמנון מדר יכ־נס לתפקידו ואני אסייע לו בכל שביכולתי, ואז זה נתון להחלטתו".

ה"יורוספורט" לא ייקלט עוד בארץ

מאת עירית רוזנבלום

ערוץ היורוספורט מעביר החל מאוגוסט את שידוריו ללוויין חדש, שאלומתו אינה נקלטת בישראל, ולכן לא ישודר יותר בכבלים בארץ.

יורוספורט הוא תאגיד בבעלות תחנות השידור הממלכתיות באי־רופה (אי־בי־יו), שגם רשות השי־דור שותפה בו. בשנים האחרונות תבע יורוספורט מהכבלים, באמצ־עות עו"ד זאב שר, תשלום עבור זכויות השידור. הערוץ טרם הגיש תביעה משפטית, שכן הוא ממתין לחקיקה בנושא, המצויה בהליכי הכנה. ועדת השרים לחקיקה איש־רה לאחרונה את הצעת החוק שהו־גישה שרת התקשורת, שולמית אלוני, המסדירה את זכויות הגו־פים המשדרים בלוויינים והכוללת הסדר מיוחד לגבי שידור אירועי ספורט.

עם זאת, לא מן הנמנע שהתא־גיד ידרוש מחברות הכבלים תש־לום רטרואקטיווי על השנים שבהן הועברו שידוריו על ידי החברות למנויים ללא היתר.

מנכ"ל התאחדות חברות הטלו־ויזיה בכבלים, שבתאי שובל, אמר אתמול כי החוק החדש, שחברות הכבלים סייעו בניסוחו ותמכו בקידומו, יאפשר להם להגיע להסדרים סבירים עם כל ערוצי הלוויין.

עוד נמסר מההתאחדות, כי נבדקה אפשרות לשדר את ערוץ סקיי ספורט, אך הרשת, שקידרה את השידורים בחודשים האחרו־נים, לא אישרה לחברות הכבלים לשדר את הערוץ מחוץ לבריטניה, ולכן לעת עתה לא יהיה ערוץ ספורט חלופי שניתן יהיה לקלוט בארץ, מלבד ערוץ פריים ספורט של רשת סטאר, המשודר בכל החברות.

מחלוקת בין חב' הברום למפעלי ים המלח בעניין אספקת כלור

מאת אבי שוברט

חילוקי דעות קשים התגלעו בין הנהלת חברת הברום לבין הנהלת מפעלי ים המלח, בנוגע לדרישת הברום שמפעלי ים המלח יתחייבו על אספקה עתידית של כלור באיכות מתאימה לייצור ברום. הנהלת מפעלי ים המלח אי־נה מוכנה להתחייב והיא זוכה לגיבוי מהחברה האם – קונצרן כי־מיקלים לישראל.

כמויות גדולות

בזמן ההכנות להקמת מפעל המגנזיום המתכתי על ידי חברת מפעלי ים המלח, התברר כי תוך כדי ייצור המגנזיום המתכתי נוצ־רות כמויות גדולות של כלור, כתוצר לוואי.

מפעלי ים המלח – החברה האם של הברום – ביקשה להביא להס־כם בין שתי החברות, לפיו תרכוש בעתיד חברת הברום את מרבית הכלור שיוצר, בהיקף של 10–15 מיליון דולר בשנה, שהוא 70%–80% מהיקף ייצור הכלור. לשם כך יהיה על חברת הברום להפסיק את הפעילות לייצור כלור, הנעשית כיום בחברה.

הכלור משמש מרכיב חשוב בייצור הברום ותרכובות הברום, ובשל כך פעלה הנהלת הברום וב־עיקר המנכ"ל היוצא, אריאל גינז־בורג, להתחייבות בדרך של שיפוי מצד מפעלי ים המלח, לאספקת עתידית של כלור בכמות ובאיכות המתאימים לייצור הברום. זאת, על מנת להבטיח את המשך פעי־לות חברת הברום, השולטת כיום על כ־30% משוק הברום העולמי.

אולם, מנכ"ל מפעלי ים המלח, אורי בן נון, התנגד לכך. הנושא עלה בישיבות הדירקטוריון של שתי החברות, שבשתיהן מכהן מנכ"ל כי"ל, חיים ארז, כיו"ר הדי־רקטוריון.

בהנהלת כי"ל סירבו להתערב והודיעו לשני המנכ"לים של החב־רות כי עליהם להגיע להסכמה בי־ניהם. ההסכמה לא הושגה, ולפני כעשרה ימים הודיע גינזבורג על פרישתו. מקורות בחברת הברום מעריכים, כי חילוקי הדעות בין גינזבורג לבין בן נון והעדר תמי־כה מצד ראשי כי"ל, היו בין הגור־מים שהביאו לפרישתו של גינזבורג.

בראשית החודש החליטה הנה־לת קונצרן כימיקלים לישראל להפריד את חברת הברום מחברת מפעלי ים המלח, ששימשה מאז הקמת חברת הברום כחברה האם. בעקבות ההחלטה תעביר הברום 34.6% מהון המניות של החברה לידי הציבור, המחזיק כיום במני־ות מפעלי ים המלח, והיתרה תהיה בידי קונצרן כימיקלים לישראל.

הכנסות חברת הברום ממכירות הסתכמו ברבעון הראשון של '94 ב־234 מיליון שקל והחברה הצי־גה רווח נקי של 4.1 מיליון שקל. הכנסות חברת מפעלי ים המלח, ללא חברת הברום, הסתכמו ברב־עון הראשון של השנה ב־235 מי־ליון שקל והחברה הציגה רווח נקי של 21.4 מיליון שקל.

מינהל סחר פנים דורש 3.3 מ' ש' בתקציב '95

מאת זוהר בלומנקרנץ

מינהל סחר פנים במשרד התע־שייה והמסחר דורש לכלול בתק־ציב המדינה ל־'95 תקציב בסך 3.3 מיליון שקל, המהווה תוספת של כ־60% לעומת תקציבו ב־'94.

לבקשה זו מיתוספת דרישה ל־3.7 מיליון שקל נוספים, המהווים תקציב הוצאות מותנות בהכנסות מערך המשקולות והמידות בתמ"ס, לעומת 1.96 מיליון שקל ב־'94 – עלייה של 47%.

הגידול בתקציב מוסבר בצורך למנות יועץ כלכלי במטה המינהל בירושלים; לבדיקת מוצרים שונים במכון התקנים; לרכישת מסופ־ים עבור פקחי המשרד במחוזות השונים, ולהקמת מועצות לשיפור איכות המסחר והשירותים.

35% עלייה במחירי נפט גולמי מאפריל

מאת עמירם כהן

מחירי הנפט העולמי עלו מאז אפריל ב־5 דולרים לחבית; עלייה המשקפת שיעור התייקרות של 35%. נפט אמריקאי קל (WTI) נסחר ב־1 ביולי ב־19.35 דולר לחבית, לעומת 14.38 דולר לח־בית באחד באפריל. נפט מסוג "ברנט" מהים הצפוני נסחר ב־17.63 דולר לחבית ביולי, לעומת 13.28 דולר לחבית באפריל. המ־חיר הממוצע המשוקלל של נפט אופ"ק עלה מ־12.44 דולר לחבית בתחילת אפריל ל־15.89 דולר באמצע יוני. כך עולה מדיווחי המכון הישראלי לאנרגיה ולנפט.

בשוק הנפט העולמי מייחסו עליית תלולות אלה לקניות ספ־קולטיוויות של קרנות השקעה גדולות, למלחמה בתימן, לחשש מעימות צבאי בקוריאה, לשינויים במדיניות הרכש וניהול המלאים של חברות הדלק בארה"ב ובאירו־פה, ולהצלחת אופ"ק לייצב את התפוקה במדינות החברות.

האולם מרבית הפרשנים מערי־כים כי הסיבה העיקרית לעליית המחירים קשורה לגידול בביקוש כתוצאה מהצמיחה המשקית הנ־משכת בארה"ב, התאוששות הכ־לכלית במערב אירופה והמשך הגידול המהיר בצריכת הדלקים במדינות המתפתחות באסיה.

שחל הוציא צו המחייב התקנת מפסק מגן בדירות חדשות

מאת עמירם כהן

תקנה המחייבת התקנת מפסק מגן למניעת התחשמלות בכל בית חדש, הוצאה אתמול על ידי שר האנרגיה והתשתית, משה שחל. התקנה החדשה תיכנס לתוקף בעוד שנה.

מפסק מגן מנתק באופן אוטומ־טי את זרם החשמל בדירה במקרה של קצר או התחשמלות.

במשרד האנרגיה נמסר, כי בע־בר יצאה חברת החשמל במסע פר־סום נרחב להתקנת מפסקים מסוג זה, ואולם היענות הציבור היתה נמוכה.

משרד האנרגיה נמסר, כי מומ־לץ להתקין את מפסק ההגנה גם בבתים קיימים.

800 שקל קנס ל־6 חברות שפירסמו מוצרים בלי מע"מ

מאת זוהר בלומנקרנץ

משרד התעשייה והמסחר הטיל קנסות מינהליים בסך 800 שקל כל אחד על שש חברות שפירסמו מודעות שבהן המחיר לא כלל מע"מ.

הקנסות הוטלו על: דלק מוטורס – משווקי מכוניות מזדה; יוניון מוטורס – משווקי טויוטה; רדיקס טכנולוגיות – משווקי מדפסות; מרק וסאם – משווקי מדפסות; גרפיטי – משווקי ציוד משרדי; והמובחר – מדרגות בטיחות לרכב.

במקרה אחר נקנס ב־1,800 שקל בעל חנות למוצרי צילום בתל־אביב, שהורשע באי הצגת מחירים של מוצרי צילום בחלון הראווה ובחנותו.

בעל החנות, נסים כהן, נתפס על ידי חוליית הביקורת של מחוז תל אביב והמרכז במשרד התמ"ס. שופטת בית משפט השלום בת"א, ברכה אופיר, חייבה את הנאשם לחתום על התחיי־בות בסך 5,000 שקל, לפיה יימנע מלעבור עבירה הדומה לזו שבה הורשע.

אנשים ועסקים

פרס. באוצר מתנגדים

אביטל. יחד עם הנגבי

בלומנטל. במקום ליבנת

סלומוביץ. הסירה את שמה

גורדה חוזר לארץ

איש העסקים מוטי גורדה שב אתמול לישראל לאחר ששהה בחו"ל עשרה ימים. גורדה הוא בעל השליטה בחברת אראקום, שנקלעה להפסדים כבדים ולקשיים ועברה לניהול כונס נכסים. יציאתו לחו"ל עוררה גל של שמועות, שחלקן הופצו על ידי עובדים באראקום, שחששו כי גורדה נמלט לחו"ל בשל קשיי החברה. מנכ"ל החברה, שמואל ולודינגר, מונה על ידי כונס הנכסים למנהל זמני של החב־רה.

אבי שוברט

פרס: להעניק תנאי מנכ"ל לסמנכ"ל

שר החוץ, שמעון פרס, מבקש מוועדת השרים לענייני כלכלה להעניק תנאי מנכ"ל לסמנכ"ל משרדו, דב שמרוק. במכתב ששלח פרס לוועדה, הוא כותב כי שמרוק, המשמש כיום כסמנכ"ל המשרד לענייני אמריקה הלטינית, הוא אחד העובדים הבכירים והמסורים של שירות החוץ, וכיהן במשך שנים בתפקידים בכירים כמו שגריר ישראל במקסיקו, שגריר בארגנטינה וסמנכ"ל להסברה ולתפקידים מיוחדים.

לדברי פרס, יש להעניק לש־מרוק תנאי מנכ"ל שיאפשרו לו לפרוש בבוא העת בתנאים מכובדים. באוצר מובעת התנ־גדות לבקשות שרים להעניק תנ־אי מנכ"ל לפקידים בכירים.

צבי זרחיה

שתי ועדות נלחמות על כביש חוצה ישראל

ועדת הכספים וועדת הכלכ־לה תובעות לדון בחוק כביש חוצה ישראל, שיידון ביום ב' הקרוב במליאת הכנסת. הממש־לה מבקשת שהחוק יוכן לקרי־אה שנייה ושלישית על ידי ועדת הכספים שבה יש לה רוב אוטומטי, שבראשה עומד נציג הקואליציה, ח"כ גדליה גל (עבו־דה), ושחבריה נשמעים להור־אות הנהגת הקואליציה.

לעומת זאת, דורשת ועדת הכלכלה לקיים אצלה את הדיו־ן, מאחר שהיא דנה בדרך כלל בנושאי תחבורה ותקשורת. נצי־גי העבודה בוועדת הכלכלה – אלי גולדשמידט, אבי יחזקאל, ושמואל אביטל – המתנגדים להלק מהצעת החוק הממשל־תית בנושא כביש חוצה ישראל, תבעו ליו"ר הוועדה, ח"כ צחי הנגבי (ליכוד), בבקשה לשכנע את ועדת הכנסת שוועדתם היא שתדון בחוק.

צבי זרחיה

מה קורה ביעוד

המחלוקת בסיעת יעוד בנו־שא הצטרפות לקואליציה נות־נת את אותותיה גם בעבודה הפרלמנטרית השוטפת. השבוע ביקשה ח"כ אסתר סלומוביץ' להסיר את שמה מהצעת חוק שהגישה בעבר יחד עם עמיתה, אלכס גולדפרב. הצעת החוק מתייחסת להתחייבות לערוך משאל עם או בחירות במקרה של ויתור על שטחים כחלק מהסכמי שלום.

צבי זרחיה

שחל מינה את אירים צמח למנכ"ל תנ"ה

שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, הודיע אתמול כי מינה את אירים צמח למנכ"ל חברת תנ"ה (חיפושי נפט והשק־עות). צמח שימשה עד כה כסגן ראש המינהל לכלכלה ולתכנון במשרד האנרגיה והתשתית.

עמירם כהן

רוטציה בכנסת

לקראת יציאתה של הכנסת לפגרה ייערכו בשבוע הבא חי־לופי תפקידים של כמה מיושבי ראש הוועדות.

ח"כ צחי הנגבי (ליכוד) יפנה למשך שנה את מקומו כיו"ר ועדת הכלכלה לח"כ גדעון פת (ליכוד). ח"כ נעמי בלומנטל (ליכוד) תתפוס למשך שנה את כס יו"ר הוועדה לקידום מעמד האשה במקומה של ח"כ לימור ליבנת.

צבי זרחיה

מינויים

● מגיסטר הווארד רייס נבחר ליו"ר הסתדרות הרוקחים, והדי־רים ראובן מונתה לדוברת ההסתדרות.

● אורנד גינזבורג, מנהל מחלקת אוטוסרוויס־אין בקבוצת פיאט־לנצ'יה־אלפא, צורף כחבר להנהלת הקבוצה.

קח חלק ביצירת עידן התקשורת החדש בישראל.

עידן של תקשורת אישית יותר, אמינה יותר, זמינה יותר, הנמצאת בהישג יד של כל אחד.

סלקום ישראל בע"מ, מציעה לך לקחת חלק ביצירתו של עידן התקשורת החדש במדינה. כחברה דינמית, אנו מציעים לך משרות בעלות אופי ייחודי עם אפשרויות להתפתחות בלתי מוגבלת, ואתגרים מגוונים.

ד ר ו ש י ם / ו ת :

לאגף שירות לקוחות

מנהל/ת תפעול שירות לקוחות
CUSTOMER SERVICE MANAGER

אחריות על הארגון והניהול השוטף של מערך השרות ללקוח; תכנון, יישום, פיקוח, בקרה והדרכה של נציגי/ות השירות אשר יענו לפניות הלקוח בטלפון, כולל נציגי/ות גבייה וטלמרקטינג. אחריות על איכות השירות ושביעות רצון מוחלטת של הלקוח.

כישורים נדרשים:
- 5-7 שנים לפחות של נסיון ניהולי קודם ויכולת ארגונית.
- יחסי אנוש מעולים.
- ידע בתחום הטלקומוניקציה או בתחום דומה - רצוי.
- אוריינטציה של מתן שירות ושיווק.
- השכלה אקדמאית רלוונטית.
- שליטה טובה באנגלית.

(משרה מספר 2001)

מפקח/ת טלמרקטינג
TELEMARKETING SUPERVISOR

אחריות על ניהול מחלקת הטלמרקטינג; שיתוף פעולה עם מנהלי המכירות ונציגי הטלמרקטינג ביחס להפצת מידע ופעילות גבייה; בדיקות והערכות סטטיסטיות של שיחות הטלמרקטינג.

כישורים נדרשים:
- יחסי אנוש מעולים ונכונות לעבודת צוות.
- נסיון קודם בפיקוח בתחום מכירות/שירות לקוחות/טלמרקטינג
- הבנה עסקית ויכולת הנעת עובדים.
- השכלה על תיכונית.
- ידיעת השפה האנגלית

(משרה מספר 2006)

מנהל/ת שירות לקוחות לענייני גבייה
CUSTOMER SERVICE OPERATIONS MANAGER OF COLLECTIONS

ניהול מחלקת הגבייה באגף שירות לקוחות; שותפות בקביעת נהלים ומדיניות הגבייה; מעקב והכנת נתונים על חשבונות שלא נפרעו; אחריות להכנסות ואיכות ביצועי הגבייה; אחריות תקציבית על מחלקת הגבייה.

כישורים נדרשים:
- נסיון מוכח בניהול והפעלת כפיפים.
- כושר ארגוני והנעת עובדים.
- יחסי אנוש מעולים.
- הבנה עסקית; נסיון בפיננסים וגבייה - יתרון.
- השכלה אקדמאית בתחומי כספים - רצוי.
- שליטה טובה באנגלית.

(משרה מספר 2005)

נציגי/ות שירות לקוחות
CUSTOMER SERVICE REPRESENTATIVE

מענה טלפוני לשאלות הלקוחות במגוון תחומים: קבלת הזמנות, שינויים, חיובים חודשיים, תשלומים ושאלות טכניות; ביצוע פעולות הקשורות לגביית חובות; מגע עם מחלקות אחרות לשם מתן פתרונות ומענה לשאלות ולבעיות המועלות ע"י הלקוח.

כישורים נדרשים:
- מיומנות בפעילות מענה טלפוני רציף.
- ידע בהדפסה ובהקלדה למחשב באנגלית ובעברית.
- יחסי אנוש מעולים, אדיבות ואוריינטציה למתן שירות.
- נסיון בתחום שירות לקוחות - יתרון
- נכונות לעבודה במשמרות.
- השכלה תיכונית. על תיכונית - יתרון
- שליטה באנגלית - יתרון.

(משרה מספר 2007)

לאגף הנדסי - טכני

מנהל/ת הנדסה בכיר לטלקומוניקציה
SENIOR MANAGER TELECOMMUNICATION - ENGINEERING

אחריות על תחום הנדסה/אספקה והתקנת ציוד טלקומוניקציה; אחריות להזמנה ואספקת ציוד ושרותים להקמה, ותפעול מערכת טלקומוניקציה מושלמת; אחריות על פיתוח ותכנון מערכת/רשת טלקומוניקציה.

כישורים נדרשים:
- מהנדס/ת אלקטרוניקה. M.Sc - יתרון.
- 7 שנות נסיון ניהולי לפחות בתחום טלקומוניקציה/קשר, או תחום דומה.
- נסיון בהפעלת מהנדסים, טכנאים וכו'.
- שליטה טובה בשפה האנגלית.

(משרה מספר 1009)

מהנדסי/ות טלקומוניקציה
TELECOMMUNICATION ENGINEERS

אחריות על תכנון הנדסי/התקנה/תפעול של מערכות וציוד הטלקומוניקציה.

כישורים נדרשים:
- מהנדס אלקטרוניקה.
- נסיון מקצועי קודם בתחום הטלקומוניקציה, או תחום דומה
- שליטה בשפה האנגלית - יתרון

(משרה מספר 1010)

טכנאי/יות טלקומוניקציה
TELECOMMUNICATION TECHNICIANS

אחריות על התפעול והתחזוקה השוטפת של המערכת הסלולרית; התקנה, החלפת חלקים, תיקון, תחזוקה וכוונון הציוד הסלולרי (ציוד מיתוג, תמסורת, מיקרוגל, RF וציוד כוח).

כישורים נדרשים:
- השכלה מקצועית הנדסאי/טכנאי - אלקטרוניקה/קשר
- נכונות לעבודה במשמרות.
- נכונות לעבודה 7 ימים בשבוע עפ"י הצורך
- שליטה באנגלית - רצוי

(משרה מספר 1008)

נא לשלוח קורות חיים מפורטים לת.ד. 446 רמה"ש 47103 עבור סלקום, ולציין על המעטפה את שם ומספר המשרה

סודיות מובטחת

סלקום תפרסם הצעות עבודה בכל יום שישי במהלך השבועות הבאים. אם יש בכוונתך לצאת לחופשה בתקופה זו, אנו ממליצים בפניך לבקש שישמרו עבורך את עיתוני סוף השבוע - כדי שלא תפסיד/י את ההזדמנות לעבוד בחברה שהיא אחת המרתקות ביותר בעולם כיום!

סלקום CELLCOM ISRAEL LTD. ישראל בע"מ

ר ש ת ה ט ל פ ו ן ה ס ל ו ל ר י ה ח ד ש ה ב י ש ר א ל

ובעלי המניות שלה

האחים ספרא ■ BELLSOUTH ■ קבוצת אי די בי

באומן בר ריבנאי

הופיע:

"ירחון חשב ומוסף" יולי 94

320 עמ' של מידע כלכלי פיננסי וסטטיסטי בכל נושאי המשק ובעולם; מדדי מחירים; שערי חליפין; אחזקת רכב ושכר עבודה. חקיקה, הוראות ביצוע ומאמרי פרשנות בנושאי מיסים ודיני עבודה של טובי המומחים בישראל.

הפירסום המקצועי הנפוץ בסוגו

חשב, אגודה שיתופית בע"מ,
רח' סוטין 27 ת"א, 64684, טל. 03-5212451, פקס. 03-5272357

מה התכשיט שלך

אנו קונים תכשיטים עתיקים ויהלומים גדולים מקרט ומעלה.
וכן זהב מכל הסוגים להתכה: תכשיטים, מטבעות, מטילים ושיניים.
בוא לקבל במשרדינו הערכה מדוייקת ומחיר ששווה זהב.
אז מה התכשיט שלך?

לתאום פגישה:
מיטצ'ל מתכות בע"מ
המחלקה לקניה מבציבור
רח' אבן גבירול 136 ת"א
טל: 03-5440975

פוליטיקה / צבי זרחיה

שלוש מכוניות להרחבת הקואליציה

מינהל הרכב הממשלתי עומד להזמין שלוש מכוניות שרד חדשות לקראת הצטרפותן של ש"ס ויעוד לקואליציה והמינויים המיניסטריאליים הצפויים. (צירוף "יעוד" תלוי בכך שכנ"ע יסיר את צו הביניים האוסר למנות את בנזיגיה לשרים).

מבדיקה שנערכה השבוע במינהל הרכב התברר, שבמשרד האנרגיה אין מכונית לשר, מאחר שמשה שחל מחזיק גם בתיק המשטרה. לפיכך, תחמן בקירוב הלבנו 940 לשר המיועד — גונן שגב מיעוד. במשרד הדתות, המתפקד בלא שר קבוע זה זמן רב אין מכונית שר, ולפיכך תובא מכונית חדשה לשר הדתות משייס. מאחר שאין מכוניות פנויות לסגני שרים, יזכה ח"כ אלכס גולדפרב, המיועד למשרת סגן שר, במכונית קרינה חדשה. לעומת זאת, שר הפנים החדש מש"ס ייאלץ להסתפק בוולבו שעבר כשה אשתקד כשביל השר אריה דרעי.

המימון לש"ס הולך ומצטמק

כספי מימון המפלגות החודשיים שמקבלת סיעת ש"ס מהכנסת הולכים ומצטמקים, אף שמבקרת המדינה, מרים בן־פורת, הפחיתה השבוע את הקנס שהטילה אשתקד על ש"ס מ־3 מיליון שקל ל־1.575 מיליון. החודש תקבל ש"ס מימון ממפלגות של 160 אלף שקל בלבד לעומת 203 אלף שקל בחודשים האחרונים. הסיבה לכך היא הקנסות החדשים בסך 1.154 מיליון שקל שהטילה השבוע בן פורת על ש"ס. בעקבות זאת גובש הסדר חדש לתשלום הקנסות החדשים של ש"ס, שלפיו בחודשים הקרובים ינוכו מכספי המימון עוד 43 אלף שקל בחודש. בראשית 95', כשתסיים ש"ס את תשלום הקנס של 1.575 מיליון שקל, יופעל הסדר חדש שלפיו תסיים בתוך כ־18 חודש את תשלום הקנס של 1.154 מיליון שקל.

לפי חישוב זה, בעוד שנתיים תסיים ש"ס את תשלום כל הקנסות שהוטלו עליה בשנים האחרונות על ידי בן פורת. אגב, הקנס של 120 אלף שקל שהוטל השבוע על מפ"ם ישולם בשני תשלומים.

הח"כים יודעים ששכרם יעודכן רק באוקטובר?

שכרם של נשיא המדינה, ראש הממשלה, השופטים, השרים וסגניהם, הח"כים והמנכ"לים בשירות המדינה וכל הצמודים להם, שהיה אמור להתעדכן החודש, לא ישונה לפי שעה.

כידוע, שכר הבכירים מתעדכן אחת לשלושה חודשים, ואולם מאז אפריל לא עודכן השכר המגוצע במשק, וכך נגרע מהח"כים כעת עדכון השכר. שכר הבכירים יעודכן איפוא באוקטובר, וכנראה יגדל ב־6%–8%.

ח"כים במשרה חלקית

מליאת הכנסת דחתה שלשום את הצעת החוק שהגיש ח"כ גונן שגב (יעו"ד) לקבוע נוכחות מינימלית של ח"כים במליאה. לפי ההצעה, בכל הצעת חוק או דיון במליאה יהיו באולם הדיונים לפחות 36 ח"כים. שגב הסביר כי הכנסת עוסקת בהצעות חוק חשובות ובדיונים רציניים ואולם נוכחות הח"כים בדיונים הללו היא מזעזעת. "זהו מצב מבזה, שהצעות חוק עקרוניות ומשמעותיות יעברו ברוב קולות של שלושה תומכים מול אפס מתנגדים", אמר.

שר המשפטים, דוד ליבאי, ליגלג על הצעת החוק ואמר: "פירושה המעשי הוא שעד שלא ייכנסו למליאה ל"ו צדיקים, הכנסת משותקת. ואם יגיע הח"כ הל"ז ואחד האחרים יעזוב את המליאה, פתאום שגב לא יהיה קוורום. כך אנו עלולים לשתק את עבודת הכנסת שלנו". ליבאי אמר כי הוא מזמין את ועדת הכנסת לדון בנוכחות הח"כים במליאה והשאלה מה לעשות כדי שתיגרם בושה לח"כ שנעדר מהמליאה. אגב, בדיון בהצעת החוק של שגב טרחו להשתתף בהצבעה רק 10 ח"כים.

שגב. החיכים לא באים

ליבאי. איך לבייש

הירשזון. לא חרג

לבדוק לפני הפרסום

ועוד על שכר הח"כים: ח"כ אברהם הירשזון (ליכוד) פנה ליו"ר הכנסת, שבח וייס, וביקש ממנו לשקול תיקון בנוהל מסירת דיווחים לציבור על הכנסות הח"כים מחוץ לבית המחוקקים. הירשזון הציע כי היועץ המשפטי של הכנסת יבדוק במשך 30 יום את הצהרות הח"כים על הכנסותיהם, ורק לאחר סיום הבדיקה יימסרו עותקי הדיווח לידיעת הציבור. הירשזון הגיש את בקשתו בעקבות פרסומים שלפיהם חרג ב־93' מתקרת ההכנסה המותרת לח"כ מחוץ לכנסת. הירשזון דיווח כי אשתקד השתכר מחוץ לכנסת כ־140 אלף שקל. לטענתו, לא חרג מהתקרה המותרת ואף קיבל לכך אישור מהיועץ המשפטי של הכנסת, צבי ענבר.

נחיתה רכה לנחמה רונן

נחמה רונן, לשעבר מרכזת סיעת צומת בכנסת ויד ימינו של רפול, מונתה למתאמת פעולות במינהלת טרמינל נתב"ג 2000 של רשות שדות התעופה. רונן כיהנה במשך שלוש שנים ועד לפני כשנה כחברה בדירקטוריון רשות שדות התעופה.

רונן אישרה את המינוי וטענה כי אין ניגוד עניינים בין כהונתה בעבר כחברה בדירקטוריון החברה ובין העסקתה עתה כעובדת מן המניין. היא דוחה את הטענות שמינויה הוא מינוי פוליטי.

בית המשפט / צבי הראל

בנק החקלאות והבנק הבינלאומי יפצו את קיבוץ גזית ב־80 אלף שקל בגין רשלנות

שופטת בית משפט השלום בתל אביב, עינת ברון, חייבה לפני ימים אחדים את בנק החקלאות ואת הבנק הבינלאומי לשלם לקיבוץ גזית סכום כולל של כ־80 אלף שקל (בערכים של היום). הבנקים חויבו יחד ולחוד לשלם את הסכום האמור.

קיבוץ גזית תבע את שני הבנקים בגין רשלנותם שאיפשרה לאב ובנו — תיירים והל"ל ברוך מוליית אל כרמל — לפרוע צ'ק שנשלח על ידי הקיבוץ לפקודת "האחים ברוך קבלנים לעבודות עפר". גם כתובתה של חברת האחים ברוך היא בוליית אל כרמל.

הצ'ק, בסכום של 54 אלף שקל, הגיע בטעות לכתובת של האב ובנו, ונפרע על ידי בנק החקלאות.

הקיבוץ, באמצעות עו"ד דוד גילת, תבע הן את בנק החקלאות — ששימש כבנק של הקיבוץ — והן את הבנק הבינלאומי — ששימש כבנק של האב והבן.

בתביעה טען עו"ד גילת, כי שני הבנקים התרשלו.

באשר לבנק החקלאות טען עו"ד גילת, כי בנק זה חב כלפי לקוחו (קיבוץ גזית) חובה להתנהג בזהירות, ולכן היה עליו לבדוק את הקשר בין חברת האחים ברוך לבין האב והבן שפרעו את הצ'ק.

באשר לבנק הבינלאומי נטען, כי אחריותו חלה גם כלפי בעל הצ'ק (הקיבוץ) למרות שהוא גבה צ'ק עבור לקוח שלו (האב והבן).

השופטת ברון קבעה, כי אחריותם של הבנקים היא בכך שלא הבחינו כי הצ'ק על פניו לא היה תקין, מפני שלא היתה זהות בין שם הנפרע בפועל (אב והבן) לבין הנפרע (החברה) שהיה כתוב על פני הצ'ק.

לדברי השופטת, בנק החקלאות התרשל, בעיקר לנוכח הסכום הגבוה של הצ'ק. כן קבעה השופטת, שאחריות הבנקים היא בשיעור של 70%.

השופטת הדגישה, כי יש להחמיר עם בנק החקלאות לנוכח תלותו של הלקוח בפעולותיו, וכי תלות זו מטילה על הבנק אחריות להיות כל פגם שיכול לעורר חשד כלשהו של חוסר תקינות בצ'ק, וכן עליו להגן על לקוחות מפני מעשי תרמית.

הנתבעים חויבו בהוצאות משפט כוללות בסך 6,000 שקל.

שתי החברות עסקו בנמן הולנדגני לאירועים המתחרים כתביעה בהלוואות לגורמים שונים. הנתבעות העסיק, באמצעות חברה בת, עובדים שגים לרבות עובדי היין.

בכתב התביעה, שהוגש באמצעות עו"ד אודי שטנגל, נאמר כי עו"ד צבי שיאוביץ מרחוב מאפו 26 בתל אביב, הועסק על ידי החברות (הנתבעות) תמורת משכורת חודשית.

התובע טוען, כי במשך עבודתו שעו"ד שיאוביץ מתנגה בלקוחות החברה ונוקט עימם שיטה קשת עורף, המנוגדת באופן בוטה לטריניות התובע.

לטענת התובע, בגלל יחסו של עו"ד שיאוביץ כלפי לקוחות החברה, הוחלט לפטרו כעבור חמישה חודשים.

עוד טוען התובע, כי לאחר פיטוריו החל עו"ד שיאוביץ לאיים על התובע ועל החברות (הנתבעות) בחיסול כלכלי, על ידי שימוש במידע שצבר כאשר עבד בשתי החברות.

התובע מציין, כי כאשר התקבל עו"ד שיאוביץ לעבודה, הוא (התובע) לא ידע שהיה בטיפול עקב מצבו הנפשי, וכי "עו"ד שיאוביץ דימיין, עקב מצבו הנפשי, שאנשים מקיפים את ביתו".

לטענתו, סיבך אותו עו"ד שיאוביץ על ידי זיוף חתימתו במסמך ערבות כאילו הוא היה ערב להתחייבות בין הנתבעת לבין עו"ד שיאוביץ — הסכם המסדיר אי תחרות הנובעת לפנייה ללקוחות הנתבעות.

התובע טוען שלא היה לו כל עסק עם עו"ד שיאוביץ, ואם היה כזה — היה בין שתי החברות לבין עו"ד שיאוביץ, ולכן הוא מבקש ששתי הנתבעות ישלמו את הסכום שהוא חויב לשלם בעבר על ידי בית משפט השלום בהרצליה.

טרם הוגש כתב הגנה.

סוכן ביטוח תובע 4.8 מ' ש' בגין נזקי גוף

סוכן ביטוח (44) הגיש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעת נזיקין (נזקי גוף) נגד חברת אבנר — איגוד לביטוח נפגעי רכב, ונגד חברת הביטוח המגן. התביעה היא בסכום של 4.8 מיליון שקל.

התובע טוען, באמצעות פרקליטיו עורכי הדין איתן האורוי ועפר שחל, כי נפגע בתאונה עם האופנוע שלו, ועקב זה נגרמו לו נכויות קשות, פיסיות ונפשיות.

התובע שימש אז כסוכן ביטוח של המגן, והדאיל והאופנוע שלו היה מבוטח בחברה זו, הוא הגיש את התביעה נגדה.

בין היתר נטען בכתב התביעה, כי לפני הפגיעה השתכר התובע שכר חודשי בסך 8,000 שקל, ואלמלא הפגיעה אמור היה שכרו לעלות.

התובע מדגיש כי נפגע פגיעה נפשית, ואף ניסה בחודש אפריל השנה לשים קץ לחייו על ידי בליעת כדורים.

על פי התביעה, הוא הופנה באפריל לפסיכיאטר, והוא עודנו מאושפז במרכז לבריאות הנפש שלוותה שבהוד השרון.

טרם הוגש כתב הגנה.

בעל מניות בע.ג.ת ר"אל יסמין: עו"ד צבי שיאוביץ סיבך אותי

אלדד בר לב, מנהל ובעל מניות בחברות אל יסמין חברה לשירותים והחברת ע.ג.ת לב מימון השקעות מרחוב אבן גבירול 30 בתל אביב, הגיש אתמול תביעה בסכום של 801 אלף שקל נגד שתי החברות.

המדריך השלם ליחסי עבודה

כל החוקים, כל התקנות, כל הצווים, כל ההסכמים, כל ההסברים, כל התקנונים, כל ההוראות, כל הזכויות וכל החובות, הנוגעים באופן ישיר ועקיף לעובדים בישראל – עכשיו בהישג ידך!

מבצע מיוחד

סדרה ... המאגדת עשרות מדריכים מקצועיים ... לכל ההיבטים של יחסי העבודה בישראל

נכתב ונערך בידי צוות מומחים ואנשי מקצוע מהמובילים בתחומם בארץ, בראשם, עו"ד ישראל גיל, מומחה בדיני העבודה; עו"ד נחמיה גוטמן, שופט בית הדין האזורי לעבודה (בדימוס); ד"ר לינדה עפרוני, כלכלנית ומשפטנית מומחית לשכר; דן שפרינצק, מומחה לביטוח, גמל ופנסיה; פרופ' שמואל ליימן־ווילציג, מומחה לתקשורת ציבורית; מוטי בלחסן, בנקאי ומומחה לענייני פרישה מהעבודה ועוד

טופס הזמנה

ניתן להזמין גם בפקס מס: 03-6957422

לכבוד
ועדים הוצאה לאור
שד' שאול המלך 4 ת.ד. 20468
תל אביב 61204

נא שילחו אלי בדואר את המדריך השלם ליחסי עבודה במתכונת של סדרת הספרים המפוארת. וזאת במחיר מבצע של 1,458 ש"ח כולל מע"מ אריזה ומשלוח. (במקום 2,700 ש"ח מחיר מחירון)

שם המזמין ______ תפקיד ______ טל: ______

שם המפעל/מוסד/חברה/ארגון ______

כתובת מלאה ______

כמות עותקים של המדריך ______ לפי תחשיב של 1,458 ש"ח (לששת הכרכים)

מצ"ב המחאה מס: ______ על סך ______ ש"ח, לפקודת ועדים הוצאה לאור

* חשבונית מס/קבלה תישלח עם קבלת התשלום בפועל (פטור מלא מניכוי מס במקור יישלח לכל דורש)

* ניתן לשלם ב־3 תשלומים של 468 ש"ח כל תשלום

שם וחתימת המזמין

• ניתן להשיג את המדריך בפורמט של אוגדן עם דפי החלפה פרטים בטל: 03-6964161

שיווק / זוהר בלומנקרנץ

מי פוחד ממסר תלת מימדי בפרסום

הצרן: הפרסומאים ... מפרסמים ...

"אנו מעריכים כי להבדיל מכל המוסרים הקיימים, לתמונה התלת מימדית יש פוטנציאל רב בתחום השיווק והפרסום", אומר ישראל גרופר, יועץ שיווק של חברת סטודיו רום, המתמחה בייצור תמונות תלת מימדיות. לדבריו, הפרסום התלת מימדי נועד לעורר עניין אצל הצופה, ולהביא לכך שהמסר שיקלט אצלו בשלב ראשון של ההתבוננות בכוונה יגרה אותו לחפש את המסר שמאחוריה.

גרופר מציין, כי "חברות שונות בארץ חששו להיות הראשונות שישווקו באמצעות פרסום תלת מימדי. גם הפרסומאים — אלה שצריכים לכאורה להיות בעלי ראש הפתוח לרעיונות חדשים — נוהגים במקרה זה בשמרנות".

לדבריו, היתרון הבולט בפרסום תלת מימדי הוא שהייצור מתבצע בהתאם להזמנת הלקוח. אפשר לשלב בפרסומת תלת־מימדית מסר חיצוני שניתן לראותו מבלי להתאמץ, וכמובן להצפין מסר פנימי. לדוגמה, תמונה רגילה עם שמו של עיתון "הארץ" שבתוכה מוצפנת הסיסמה: "לאנשים חושבים".

התמונה התלת־מימדית יוצרת מעורבות גבוהה מאוד של המתבונן, שכאמור מעוניין לגלות מה מסתתר בתוכה. לדברי גרופר, התמונה התלת מימדית חודרת לזיכרון בצורה טובה יותר ונשארת שם זמן רב יותר. "הסיבה לכך היא שהתמונה משפיעה על שתי אונות המוח. מצד אחד התמונה מחפש את המסתתר, ומצד שני התמונה משפיעה על הרגש מאחר שהצופה חש סיפוק רב כשהוא מגלה את המסר החבוי".

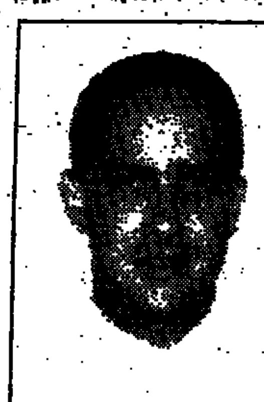

גרופר. מסר מתוחכם

גרופר מודע לבעיה המרכזית — המחיר הגבוה יחסית של המוצר החדש, מה גם שבארץ לא קיימת עדיין תחרות בתחום זה. מחיר תמונה תלת־מימדית בגודל גלויה (18X15) נע בין 1,350–850 דולר ליחידה. המחיר תלוי במורכבות התמונה, במספר שעות המחשב הדרושות להכנתה ועוד. "מאחר שזו מדיה חדשה המושכת תשומת לב — המחיר שווה את התוצאות האפשריות", אומר גרופר.

תהליך בניית הפרסומת מתחיל ביצירת כרזה או מודעה על גבי צג המחשב. אחר כך מתבצע עיבוד מתימטי, המחשב מתחיל לבנות שכבה על גבי שכבה, כדי ליצור את העומק ואת המסר המוצפן.

הפרסומאי דוד סמיר, ממשרד סמיר כהן (יעקבסון), אומר כי הפרסומאים מעוניינים לנצל כל מדיה חדשה ובלבד שהיא עומדת בקריטריון של עלות מול תועלת. לדבריו, שילוט תוצרת תלת־מימדי זהו רעיון טוב, כיוון שהכרזה צריכה לבלוט מבין שאר שלטי החוצות הרבים המצויים כיום בשטח. ואולם המכשלה העיקרית היא העלות הגבוהה של המוצר.

המפרסם רודי מבגיין, מנהל השיווק של אסם, דוחה את טענתו של גרופר בדבר שמרנותם של המפרסמים בפני שמנעים את התפתחותה של הפרסומת התלת־מימדית.

מבגיין: "הטלוויזיה המסחרית פרצה כבריה פרסומית חדשה. על פי הפרסומות הקיימות, לא רק שאיני רואה שמרנות, אלא להיפך, אני נוכח בהרבה פתיחות, יצירתיות ורעיונות חדשים".

באשר לניצול התמונה התלת־מימדית לפרסומת ולשיווק, אומר מבגיין כי "עלות המדיה היא יקרה מאוד. כמפרסם אתה מבקש לפנות למכנה המשותף הרחב ביותר של אוכלוסיית המטרה שלך. זה אומר שהמסר צריך להיות אטרקטיווי ולמשוך תשומת לב, אך מרגע שהעין התעכבה על המודעה, המסר חייב להיות קליט וברור. המודעה המתוחכמת, דוגמת התמונה התלת־מימדית, עלולה ליצור הרגשת תסכול ולעורר אנטגוניזם נגד המוצר המפרסם", אומר מבגיין.

לדבריו, אסם בדקה את עניין המסרים המתוחכמים בפרסום. "הגענו למסקנה די ברורה — מודעת הפרסומת צריכה להיות אפקטיווית, ולא תמיד זה הולך עם תחכום".

מתי יקבלו הפרסומאים את נתוני הרייטינג על הפרסום בערוץ השני

ועדה מיוחדת בודקת קטגוריות חדשות לתחרות הפרסום השנתית

יו"ר האיגוד הישראלי לפרסום, רפי פלד, פנה שלשום למנכ"ל הרשות השנייה לרדיו ולטלוויזיה, נחמן שי, בבקשה לזרז את ההליכים הקשורים להוצאת המכרז על הרייטינג בערוץ השני. "על הרשות השנייה להעביר לנו ולאיגוד המפרסמים את טופס המכרז, כדי שנעביר הערות, ורק אחר כך לפרסם את המכרז", אמר פלד.

80 מיליון דולר לפרסום בטלוויזיה

לדבריו, "הערוץ השני החל לשעול בנובמבר 93'. בקצב הזה מתחיל שנה שנייה של פרסום בטלוויזיה המסחרית, מבלי שיהיו בידינו נתוני הרייטינג, הדרושים כל כך לתכנון מסע פרסום".

פלד הוסיף כי להערכתו, היקף הפרסום בטלוויזיה יגיע בשנה הבאה ל־80 מיליון דולר. איגוד הפרסומים והאיגוד הפרסומאים בודקים בימים אלה הצעות שונות לקטגוריות חדשות בתחרות הפרסום השנתית.

בראש הוועדה הבודקת ההצעות אלה עומד רפי צרפתי, וחברים בה רפי פלד, מודי כידון, דוד סמיר, אברהם שקלניק ושוני ריבנאי.

צרפתי. בראש הוועדה

פרס בהתאם לתקציב

על פי אחת ההצעות, לכל ענף יהיה זוכה משלו, במקום זוכה אחד המשותף לכל הענפים: כך למשל, זוכה בפרסון פרסומת בענף המזון. הצעה אחרת גורסת כי יש להעניק פרס בהתאם לתקציב ההפקה כדי למנוע מצב שבו מסע פרסום, שתקציבו 100 אלף דולר, יתחרה במסע פרסום שתקציבו 250 אלף דולר.

صكنا من الاصل

בעולם

ארצות הברית דורשת מסין לסגור את כל מפעלי התקליטורים שלה

בייג'ין (אי־פי). סין חייבת לסגור את כל 26 מפעלי התקליטורים שלה כדי לעצור את בעיית הפירטיות הנפוצה במדינה ולהימנע מסנקציות סחר אמריקאיות, אמר אתמול פקיד סחר אמריקאי בכיר.

המפעלים, המסוגלים לייצר 75 מיליון תקליטורים בשנה, שותפים בייצור מיליוני תקליטורים פירטיים הנמכרים גם בחו"ל והתגלו במקומות מרוחקים כמו קנדה, אמרה שרלין ברשפסקי, סגנית נציג הסחר האמריקאי.

"יש לסגור את המפעלים הללו", אמרה. "אם מתכוונים לעצור את הפירטיות, יש ללכת ישר למקור". בנוסף דרשה כי סין תסגור גם מפעלים המייצרים תוכנות מחשבים פירטיות.

בחודש שעבר הקצתה ארה"ב לסין שישה חודשים לאכוף חוקים המגינים על זכויות יוצרים ופטנטים, ואיימה כי אם לא תעשה זאת תטיל סנקציות סחר על סחורות סיניות בשווי 800 מיליון דולר, הסכום שחברות אמריקאיות טוענות שהפסידו בשנה שעברה בשל הפירטיות בסין.

ארה"ב גם רוצה שסין תפתח את שוקיה למוצרים אודיו־ויזואליים מיובאים כחלק מהמאבק נגד פירטיות, אמרה. לדבריה יש ביקוש גדול בסין למוסיקה ולסרטים זרים, אך משום שסין מגבילה את כניסת המוצרים האלה למדינה הסינים קונים מוצרים פירטיים. סין מגבילה כניסת סרטים ומוצרים תרבותיים זרים אחרים למדינה, משום שהיא חוששת שהם יפיצו רעיונות שיפגעו בסמכות המפלגה הקומוניסטית השלטת.

ברשפסקי אמרה כי הנציגים הסינים גילו "זהירות" לגבי הדרישות האמריקאיות, אך סירבה לפרט. היא גם סירבה להעריך מדוע סין לא המתינה עד כה עם יצרני התקליטורים המזייפים.

חלק גדול מהבעיה הוא שמפעלי תקליטורים רבים הם פרויקטים משותפים של חברות זרות ושל רשויות מקומיות סיניות הרואות בהם תרומה לכלכלות המקומיות.

לי סאנגה, עוזר סגנית נציג הסחר, אמר שהממשלה האמריקאית מסרה לסין תמונות לוויין המצביעות על מיקום 26 מפעלי התקליטורים. הפקידים הסינים השיבו, כי ארבעה מהמפעלים ושישה מקווי הייצור ייסגרו, אך נגד האחרים רק תיפתח חקירה.

פתיחת השווקים והגנה על זכויות יוצרים הן גם דרישות של הסכם גאט"ס, ארגון הסחר העולמי שאליו רוצה סין להצטרף. ברשפסקי הכחישה את ההאשמות הסיניות, כי ארה"ב מנסה להסום את הצטרפותה של סין לגאט"ס.

סוני תסגור מפעל לייצור לוחות של מעגלים מודפסים

טוקיו (אי־פי). סוני, שסובלת לאחרונה מירידה במכירות ומהעלייה בשערו של הין, הודיעה אתמול כי תסגור בתחילת השנה הבאה את אחד ממפעליה ביפאן, כדי לקצץ בהוצאותיה.

מפעל אסטוסה בבאמיה, המפעל הראשון שסוני סוגרת ביפאן, מייצר בעיקר לוחות של מעגלים מודפסים למכשירי וידיאו ולתקליטורים. ייצור רכיבים אלה יועבר למפעל ניאגאטי של סוני במדינת המחוז אישיקאווה, כ־160 קילומטרים צפונית לאסטוסה, מסר פקיד בכיר של סוני. לדבריו, לניאגאטי יש מקורות מים טובים יותר לשטיפת הלוחות ויותר קרקע להתרחבות עתידית.

סוני הודיעה כי היא מאפשרת ל־210 עובדיה במפעל אסטוסה להחליט אם הם מעדיפים לעבור לניאגאטי או להישאר בבאמיה ולעבוד במפעלים אחרים של סוני.

מפעל אסטוסה החל לפעול לפני כ־20 שנה, ומכירותיו הסתכמו בשנה שעברה בכ־10 מיליארד ין (190 מיליון דולר). המכירות השנתיות של מפעל ניאגאטי, שייצר בעיקר רכיבים אופטיים לתקליטורים, הסתכמו בכ־2 מיליארד ין.

במאי דיווחה סוני כי רווחי הקבוצה ירדו ב־57.8%, ל־15.30 מיליארד ין (155 מיליון דולר), בשנת הכספים שהסתיימה ב־31 במארס. מכירות הקבוצה ירדו באותה תקופה ב־6.5%, ל־3.73 טריליון ין (17.8 מיליארד דולר).

ארה"ב שוקלת להטיל הגבלות על יבוא חיטה מקנדה

וואשינגטון (אי־פי). משרד החקלאות האמריקאי שוקל להטיל הגבלות על יבוא חיטה מקנדה החל מ־1 באוגוסט, אם מחלוקת בנוגע ליבוא לא תיפתר בשבוע הבא.

"אנו מאמינים כי עלינו להתחיל לעשות משהו במהירות", אמר שלשום בראיון שר החקלאות האמריקאי, מייק אספי.

וועדת הסחר הבינלאומית של ארה"ב הגיעה מוקדם יותר החודש למסקנה שחוואים אמריקאים נפגעו מעלייה ביבוא החיטה הקנדית. חברי הוועדה המליצו על שורה רחבה של מכסים ומכסות שיש להטיל על יבוא חיטה מקנדה. פקידים אמריקאים וקנדים צפויים להיפגש ב־27 ביולי בוואשינגטון במאמץ נוסף לשאת ולתת על הגבלות היבוא.

אספי סירב לדון בסנקציות שהוא שוקל, ואמר כי 1 באוגוסט הוא תאריך הגיוני להטלתן, משום שזהו תחילת שנת השיווק הקצירית.

הרשעה ראשונה בשערוריית שוחד ביפאן

טוקיו (רויטר). בית משפט יפאני גזר אתמול עונשי מאסר על תנאי על שני בכירים לשעבר בחברת בנייה, לאחר שהרשיע אותם במתן שוחד למושל מקומי כדי לזכות בחוזה, דיווחה התקשורת המקומית.

זוהי ההרשעה הראשונה של מנהלי חברות בשורה ארוכה של שערוריות בענף הבנייה, שנתגלו לאחרונה. יותר מתריסר מנהלים בכירים מחברות שונות ומנהיגים אחרים ברשויות מקומיות נעצרו מאז השנה שעברה בחשד לשחיתות.

מנהלי חברת סובישימה הורשעו במתן 10 מיליון ין (יותר מ־100 אלף דולר) לפוג'יו טאקוצ'י, אז מושל מדינת המחוז איבאראקי, ב־25 בינואר 1991 במסעדה בטוקיו. הכסף ניתן בתמורה לכך שטאקוצ'י העניק לסובישימה חלק מחוזה לפרויקט בשווי 38 מיליארד דולר (387 מיליון דולר) להקמת סכר באיבאראקי, שליד טוקיו, קבע בית המשפט.

על טוקימאסה אואויה, 86, לשעבר יו"ר כבוד של סובישימה, נגזרו שנתיים מאסר על תנאי. על בנו, סוגיטו אואויה, 59, לשעבר סגן נשיא החברה, נגזרה שנה וחצי מאסר על תנאי.

השופט קנג'ירו טאו אמר כי מדובר בעבירה חמורה, בהתחשב בהשפעתה על החברה, אך הסביר כי הטיל על הנאשמים מאסר על תנאי בלבד משום שהביעו חרטה. טאקוצ'י, 76, עומד לדין בנפרד. לטענתו לקח את הכסף לא כשוחד אלא כתרומת בחירות.

מלחמת הקמעונאים בגנבים

הגניבות מחנויות באירופה הופכות להיות בעיה של ממש

WALL STREET JOURNAL

מאת קאמילי רוהווד

אם אתה זכר, מעל גיל 21 ורוצה לקנות תמרוקים או תקליטורים, כל הסיכויים הם שמישהו עוקב אחריך.

ממחקר גרמני עולה כי מרבית הגנבים בחנויות הם גברים, והקמעונאים משתמשים באמצעים מתוחכמים יותר ויותר כדי לתפוס אותם. הסקר שהתקיים ב־100 רשתות חנויות גרמניות מטעם התאחדות הקמעונאים הגדולים והבינוניים בקלן, מגלה גם שהמטרות החביבות על הגנבים כוללות לא רק מוסיקה מוקלטת ומוצרי קוסמטיקה, אלא גם מוצרי עור, צעצועים, ציוד ספורט ומכשירי כתיבה.

חנויות רבות המשוכנעות שאמצעי ביטחון לקויים מזמינים את הגנבים משתמשות בכל האמצעים הקיימים כדי למנוע את הגניבות. מ־900 חנויות שנסקרו אמרו 44% שסגל מכירות מאומן היטב הוא כלי הנשק היעיל ביותר שלהן נגד הגנבים. אמצעים אלקטרוניים ומכניים – כמו מנעולים ושרשראות – מדורגים במקומות השני והשלישי בהתאמה בין האמצעים בהם משתמשים המשיבים, שדיווחו על 160,000 ניסיונות גניבה מחנויותיהם בשנה שעברה. מצלמות ומראות בולטות פחות במלחמת החנויות נגד הגנבים.

קמעונאים בכל רחבי אירופה אומרים שמספר הגניבות ושווי החפצים הנגנבים עולים בהתמדה. "אין גבול לכמות הכסף שאנחנו מוציאים כדי להתגונן מפני גניבות בחנויות, אין טכנולוגיה חדשה שאנחנו לא משתמשים בה", אמר מייקל קול, דובר של רשת הכלבו הארודס בלונדון.

"יש שתי תיאוריות לגבי גניבות מחנות: או שאתה מוציא פחות כסף על אמצעי אבטחה ומפסיד יותר על סחורות גנובות, או שאתה שומר על הסחורות באמצעות הוצאת כסף על אבטחה", הוא אומר. הארודס אומרת שבין 120 אנשי הביטחון שלה, השומרים בגדים ב־12 הכניסות לחנות יעילים ביותר בהרתעת הגנבים.

רשת בתי הכלבו הגרמנית קאופהוף מסתמכת בעיקר על בלשים להגנה על מוצריה. ב־1993 תפסו 118 בלשים בחנויותיה 23,602 גנבים עם סחורות בשווי של 3.5 מיליון מארק (2.2 מיליון דולר). ברשת המתחרה קארשטאדט סייעו בשנה שעברה 400 בלשים מוסווים ב־164 חנויות הרשת ותפסו כ־60,000 גנבים.

הבלשים מהווים "גורם עלות משמעותי, אבל גניבות מהוות בעיה עצומה למאזנים שלנו", אומר פרידהלם לנרוזר, מנהל מחלקת הנהלת החשבונות של קארשטאדט. בשנה שעברה היוו הגניבות כמחצית מן החוסר במלאי החברה בסך 172 מיליון מארק. בסך הכל הוציאה קארשטאדט 30 מיליון מארק, או 0.2% מן המכירות, כדי למנוע גניבות, מעט פחות מן הממוצע הגרמני העומד על 0.3% מן המכירות.

מן הסקר עולה שבגרמניה מהווים הזרים את הקבוצה הגדולה ביותר של גנבים. מבקשי מקלט פוליטי הואשמו ב־27% מניסיונות הגניבה מחנויות בשנה שעברה, עלייה של 5% לעומת 1992. משקיפים אומרים שגבולותיה הפתוחים של גרמניה עם מדינות מרכז ומזרח אירופה הגדילו בשנים האחרונות את אחוז הזרים בין הגנבים.

האמת היא, ובכך מודים גם הקמעונאים הגרמנים, שהסיכוי של זרים להיתפס בגניבה גדול יותר מזה של המקומיים. "יש זרים שקל מאוד לזהות אותם, אם מסתובב בחנות מישהו בעל צבע עור או בגדים שונים, הבלשים מקדישים לו יותר תשומת לב", אומר לנרוזר.

רק מעטים בענף מאשימים את הקשיים שנוצרו על ידי המיתון בעלייה במספר הגניבות. "אין להם כל קשר לעוני", אומר דובר של רווה צבורל, חברת הקמעונות הגדולה ביותר בגרמניה. רווה מתחילה יותר ויותר לנעול סיגריות ומוצרי מותרות – כמו שמפניה וכריכים – מאחורי סורגי מתכת. החברה גם מציבה על מדפיה בקבוקים ריקים ומבקשת מן הקונים לבקש את המוצרים האמיתיים ליד הקופה.

הקמעונאים האירופים אומרים שעלייה בפשיעה הקשורה בסמים וגניבות מקצועיות מובילות את הגניבות בחנויות. "מספר גדול של גנבים גונב לשם מכירה", אומר רוברט סאקר, נשיא ההתאחדות לקמעונאות האבטחה, ארגון מבריסל המייעץ לקמעונאים של בלגיה בענייני אבטחה. באמסטרדם, למשל, תפסה באחרונה רשת המרכולים הבלגית GIB צעיר שגנב 15 עותקים של ספר כדי למוכרם ברחוב.

בבריטניה אומרת הארודס שבעיותיה הן יותר מאשר בני נוער. בחנות פגעו חבורות של [illegible] על קבוצות של בריונים רוסים.

"כנופיות פושעים עדיין אינן חזקות, אבל לפני ארבע או חמש שנים הן לא פעלו כלל", אומר לנרוזר. שליש מן הקמעונאים שנסקרו בגרמניה אומרים שהם מייחסים חשיבות "רבה" לגניבות של כנופיות.

יתר על כן, הגניבה מחנויות נעשית יותר ויותר אלימה. יותר ויותר גנבים מאיימים עכשיו על אנשי הביטחון, או מכריחים את אנשי המכירות למסור לידיהם סחורות. אומר הנריק קרוגר, המנכ"ל של יורוקומרס, ארגון קמעונאי שמרכזו בבריסל: "הם משתמשים בכוח פיסי ואינם נבהלים מן המוכרים. הם פשוט גונבים ומסתלקים". כתוצאה מכך, הוא אומר, מהווה הגניבה יותר ויותר איום על ביטחונם של אנשי המכירות.

החנויות מאשימות בדרך כלל את העלייה בגניבות והאלימות במחסור ערכים, בעיקר בין הצעירים האירופים. רבים מתלוננים שגם התביעה שאינה עושה מאמצים גדולים למצות את הדין עם העבריינים, מעודדת בני נוער לחשוב שגניבה מחנויות היא עבירה קלה. בכמה מדינות גרמניות, למשל, לא תובעים לדין במקרה של גניבת חפצים בשווי הנמוך מ־100 מארק.

יש צעירים החושבים אפילו שזה דבר טוב לגנוב מקארשטאדט, אמר ריטר בוש, אחד מחוקרי המחקר הגרמני. הדבר הדרוש, הוא אומר, הוא אספקת מידע לתלמידים, למורים ולהורים לגבי תוצאות הפשע. בוש מסכים שיש גנבים שאינם מודעים לכך שאפילו גניבות קטנות פוגעות בקמעונאים ובקונים אחרים, המשלמים תמורת הגניבות במחירים גבוהים יותר.

אך מרבית החנויות אינן מסתמכות על מסעות הסברה למניעת גניבות. אחדות מן הרשתות מצפות עכשיו שהיצרנים יעזרו להבטיח את מוצריהם. מאז אפריל 1993 דורשת רשת חנויות הנעליים הגרמנית רינו, מחלקה של קאופהוף, מן הספקים להכניס רצועה אלקטרונית לעקבי הנעליים שלהם. את הרצועה, כמו כל תג אלקטרוני אחר, צריך לבטל ליד הקופה הרושמת לפני שהנעליים מוצאות מן החנות. כמה חנויות נעליים בצרפת, איטליה ומדינות בנלוקס כבר עושות שימוש בשיטה זאת.

יש קמעונאים הלוחצים עכשיו על היצרנים להרחיב את הטכנולוגיה מנעליים למוצרים אחרים, או לחבר את התגים האלקטרוניים במפעלים שלהם. "הקמעונאים אומרים עכשיו: 'אנחנו רוצים שתאבטחו את המוצרים שאתם מוכרים לנו', עם איום מוסווה שאחרת ימסרו את שטח המדפים ליצרנים אחרים", אומר ויליאם וייט, מנהל השיווק של החברה הבת האירופית של חברת קונגו, יצרנית אמריקאית של מערכות אזעקה. בחג המולד האחרון מכרה קונגו תגי אבטחה ליצרנים צרפתים של ויסקי וקוניאק, שאמרו שהחנויות אינן מוכנות להחזיק במוצריהם ללא אמצעי אבטחה כאלה.

עד עתה מהוות מערכות אבטחה מסוג זה רק 5%, או 3.5 מיליון דולר, ממכירותיה של קונגו באירופה. אבל החברה אומרת שלמרות העלות הנוספת מגלים יצרנים עניין גובר בטכנולוגיה.

רשת הקמעונות הבלגית GB, למשל, מעבירה את היינות היקרים, בשר הסינטה, תקליטורים ובושם פייר קרדן החדש שלה לדלפקים מיוחדים. החברה מודה שהעברת המוצרים מחוץ להישג ידיהם של הגנבים מצמצמת גם את הדחף לקנייתם בידי קונים הגונים.

"מבוכה מסוימת" זו הזכירה לימים הטובים הם כאשר [illegible] עמד מאחורי דלפק וכל הסחורה הייתה מאחוריו", אומרת דוברת של GB. "זו הסיבה לכך [illegible]".

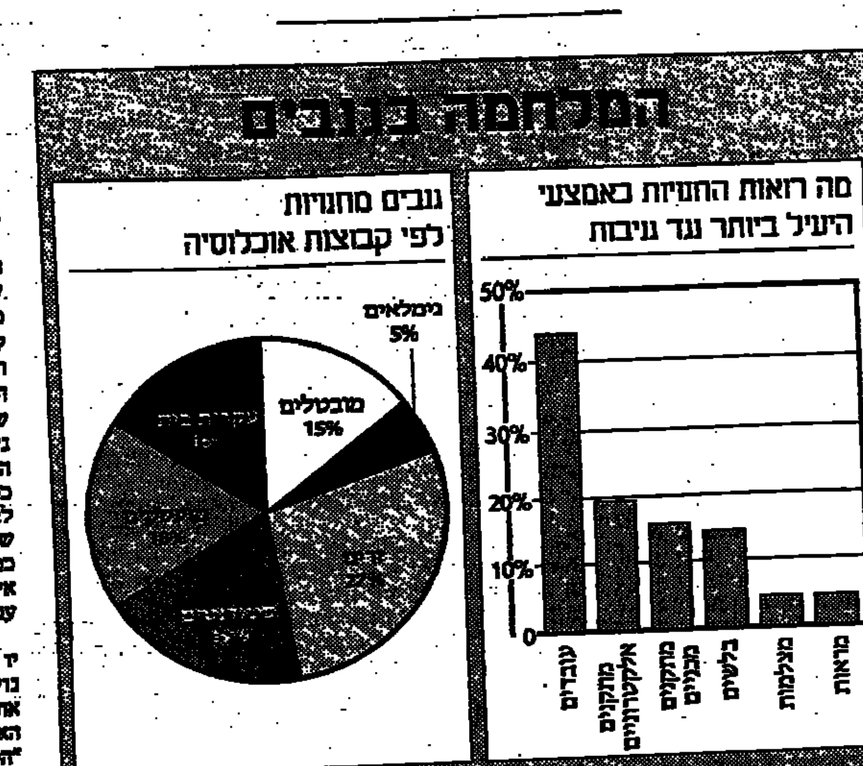

פורסם באישור וול סטריט ג'ורנל (c) 1994 דאו ג'ונס

אנשי עסקים מדרא"פ משקיעים במוזמביק

מאפוטו (רויטר). אנשי עסקים דרום אפריקאים ממהרים להשקיע במוזמביק כדי להרוויח מהשלום השורר במדינה, לאחר 16 שנות מלחמת אזרחים. נשיא דרום אפריקה, נלסון מנדלה, הבטיח לסייע לשמירת השלום במוזמביק על ידי קידום היציבות הכלכלית במדינה באמצעות השקעות.

אנשי עסקים דרום אפריקאים כבר משתתפים במכרזים לקבלת חוזים גדולים במוזמביק, מסר אתמול השגריר הדרום אפריקאי במדינה, גזן סונדה. הוא אמר כי היצוא מדרום אפריקה למוזמביק עלה בשנה שעברה ב־42% והגיע לכמעט מיליארד ראנד (270 מיליון דולר), וכי הוא ממשיך לעלות.

חברות דרום אפריקאיות רבות הביעו רצון להשתתף בבנייתה מחדש של המדינה, לאחר סיום מלחמת האזרחים. כבישים מחורים, מסילות רכבת, גשרים ובניינים נהרסו במלחמה או נפגעו מהזנחה במשך 16 שנה. הכלכלה נפגעה גם ממחסור במטבע חוץ, מבצורות קשות ומניהול כלכלי כושל בעבר במידה גדולה.

אולם למרות ההתעניינות, אמר נציג הסחר בשגרירות הדרום אפריקאית במוזמביק, רוי קמאוסו, כי משקיעים רבים עדיין מודאגים מהעדר הידע העסקי במדינה ומהביורוקרטיה הנוקשה בה. "אנשי עסקים עדיין נזהרים מאוד לגבי השקעות במוזמביק בגלל חוסר הידע העסקי כאן. גם הפער התרבותי משחק תפקיד גדול", אמר. אולם הוסיף כי משקיעים דרום אפריקאים זהירים עם משקיעים זרים, ובכך מצמצמים את הסיכון הפוטנציאלי.

הוא הוסיף כי דרום אפריקה מילאה תפקיד חשוב באספקת ציוד לאו"ם, המפקח על הבחירות הרב־מפלגתיות הראשונות של מוזמביק, שיתקיימו באוקטובר.

הפרלמנט הרוסי דחה בשנית את תוכנית ההפרטה

מוסקווה (ע"צ). הבית התחתון הרוסי נמנע אתמול, בפעם השנייה, מלאשר את תוכנית ההפרטה הממשלתית, ובכך גברו הסיכויים שהנשיא בוריס ילצין יממש את התוכנית באמצעות צווים.

אף כי 212 מחברי הדומה הצביעו בעד התוכנית, חסרו 14 קולות לאישורה.

בנק ישראל מודיע

פרטי המכרזים לשבוע בין 24 ביולי עד 28 ביולי

(1) המכרז המדורג		מספר הסדרה	יום המכרז	יום הסליקה הכספית	פדיון/מימוש/פרעון: היום	פדיון/מימוש/פרעון: התקופה	סכומים מוצעים	תשואה/ריבית פרמיה מרבית/מזערית אחוזים: מיזערית	מירבית
מילווה קצר מועד (הנפקה/הצעת מכר) מיכרז על התשואה (3)		0145 0715	26.7.94 26.7.94	27.7.94 27.7.94	25.1.95 5.7.95	182 ימים 343 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 50 50		20% 20%
מילווה קצר מועד למסירה עתידית	מכירה (2) מיכרז על תשואה	0515 1115	26.7.94 26.7.94	2.11.94 2.11.94	3.5.95 1.11.95	182 ימים 364 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 15 15		20% 20%
	רכישה מיכרז על הריבית (3)	כל הסדרות שמעל ל־182 ימים לפדיון	27.7.94	13.9.94			מיליוני ש"ח ע"נ 10		20%
החלפת איגרת חוב כנגד מק"מ		(4) 0715	27.7.94		5.7.95	342 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 15		20%
אופציות לרכישת דולרים (5)	3 חודשים	407431 407432	26.7.94	יום המכרז	27.10.94	3 חודשים	4,000 יחידות 6,000 יחידות		
		407451 407452	28.7.94	יום המכרז	27.10.94	3 חודשים	4,000 יחידות 6,000 יחידות		
	12 חודשים	407430	26.7.94	יום המכרז	25.7.95	12 חודשים	5000 יחידות		
הלוואות לבנקים עבור הציבור מיכרז על הריבית (3)			25.7.94	25.7.94	21.8.94	4 שבועות	450 מיליון ש"ח	11.3	

(1) במיכרז מדורג, החיוב הכספי של הזוכים נקבע לפי פרמיה/ריבית/תשואה המוצעת על ידם בהתאמה לכל כמות וכמות שבה זכו במיכרז.
(2) התשואה הינה תשואה אפקטיבית שנתית ברוטו לתקופה שמיום ההעברה והסליקה הכספית ועד ליום הפדיון. מהזוכים במיכרז גובים חברי הבורסה לניירות ערך, עמלת רכישה בלבד בשיעור שלא יעלה על 0.1 אחוז (עשירית האחוז) מהשווי הכספי של הרכישה. אין הם גובים עמלת מכירה או פדיון
(3) הריבית הינה ריבית שנתית המחושבת עבור התקופה המתאימה באופן יחסי בשיטת הקו הישר.
(4) סדרות אג"ח להחלפה תבחרנה מתוך רשימת הסדרות המפורסות להלן והמפורסמה לפני המכרז בחוזר ובמערכת שב"א
סדרות האג"ח הם: למק"מ 0715: גליל 3904, 3791–3792, 3752, 3862, גבע 4601–4607
(5) פרמיה המיזערית ושער המימוש יפורסמו בחוזר נפרד וברשתות התקשורת של "שב"א" של "קו מנחה" ושל "רויטרס" לפני כל מכרז.

הערות:
(*) פרטים מלאים והשתתפות במיכרז בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
(**) בכל מיקרה של סתירה בין נוסח מודעת בנק ישראל לבין נוסח חוזר בנק ישראל המתאים למיכרז, נוסח חוזר בנק ישראל הוא הקובע.

קח חלק ביצירת עידן התקשורת החדש בישראל.

עידן של תקשורת אישית יותר, אמינה יותר, זמינה יותר, הנמצאת בהישג יד של כל אחד.

סלקום ישראל בע"מ, מציעה לך לקחת חלק ביצירתו של עידן התקשורת החדש במדינה. כחברה דינמית, אנו מציעים לך משרות בעלות אופי ייחודי עם אפשרויות להתפתחות בלתי מוגבלת, ואתגרים מגוונים.

דרושים/ות:

לאגף השיווק

מנהל/ת שיווק
MARKETING MANAGER

תכנון, תאום ויישום פעילות השיווק ושרותי "סלקום-ישראל" השתתפות בקביעת אסטרטגית השיווק, פרסום ומכירות. פעילות בתנאי תחרות, הגדלת נפח שיווק ורווחיות מירביים.

כישורים נדרשים:
- השכלה - תואר שני במנהל עסקים - התמחות בשיווק
- נסיון מוכח בניהול שיווק בהיקף גדול - 3-5 שנים לפחות
- נסיון בשיווק מוצרי תקשורת - יתרון
- נסיון בתכנון אסטרטגיות שיווק, פרסום ומכירות
- יחסי אנוש מעולים
- שליטה טובה באנגלית

(משרה מספר 3001)

מנהל/ת פרסום
ADVERTISING/ PROMOTIONS MANAGER

תכנון, תאום וביצוע פעילות פרסום וארועים לקידום מכירות. הפקת נתוני שוק תחרותיים לשם פיתוח אסטרטגיות פרסום.

כישורים נדרשים:
- השכלה אקדמאית - שווק/פרסום
- נסיון מוכח בניהול פרסום וקידום מכירות - 3-5 שנים לפחות
- נסיון כתקציבאי/ת במשרד פרסום - יתרון
- שליטה טובה באנגלית

(משרה מספר 3002)

מנהל/ת מוצר / מלאי
PRODUCT / INVENTORY MANAGER

ניהול ובקרת קוי מוצרים ובכלל זה: בחירת מוצר/מותג, ביצוע וניתוח נתוני סקרי שוק, בקרת מלאי, משא ומתן חוזי הקשור למוצר.

כישורים נדרשים:
- השכלה אקדמאית - כלכלה / מנהל עסקים - מגמת שיווק
- נסיון בניהול מוצר/מותג - 3-5 שנים לפחות
- ידע בלוגיסטיקה, עיתוד, וניהול מלאי
- שליטה בשפה האנגלית

(משרה מספר 3004)

מנהלי/ות מכירות
SALES MANAGER

פתוח ויישום אסטרטגיות מכירה ותכניות ברמה הטקטית ניהול פעילות המכירה בהתאם ליעדים ניהול מערך סוכנים, הנעה ודיווח ישיר.

כישורים נדרשים:
- השכלה בתחום מנהל עסקים/שיווק/מכירות
- נסיון מוכח בניהול מכירות והפעלת מערך סוכנים 3-5 שנים לפחות
- הבנה עסקית, כושר שכנוע ומו"מ
- יחסי אנוש מעולים
- שליטה בשפה האנגלית

(משרה מספר 3003)

נא לשלוח קורות חיים מפורטים לת.ד. 446 רמה"ש 47103 עבור סלקום, ולציין על המעטפה את שם ומספר המשרה.

סודיות מובטחת

סלקום ישראל בע"מ CELLCOM ISRAEL LTD.

מפעילת רשת הטלפון הסלולרי החדשה בישראל

ובעלי המניות שלה

האחים ספרא ■ BELLSOUTH ■ קבוצת אי די בי

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

בנין השלימה את ההשתלטות על קופת אשראי. עסקת רכישת השליטה בבנק קופת אשראי הושלמה על ידי בנין השלמה, לאחר שבעלי המניות של החברה אישרו את ההסכם, שלפיו שילמה בנין חצי מיליון דולר תמורת 85% ממניות הבנק (עמוד 7ג).

איי.איי.אס — האכזבה השלישית. שוב התברר, כי המשקיע האמריקאי בדרך כלל יותר מפקפק מעמיתו הישראלי. אמנם הוא לא אכל ארוחות צהרים עם המנכ"ל יעקב הרבסט באחת מהמסעדות בסיטי, אבל ידע להריח בעיה בחברה גם ממרחק של אלפי מיילים (עמוד 6ג).

איי.איי.אס — ירידה נוספת ברווחיות גוררת נפילה של 34%

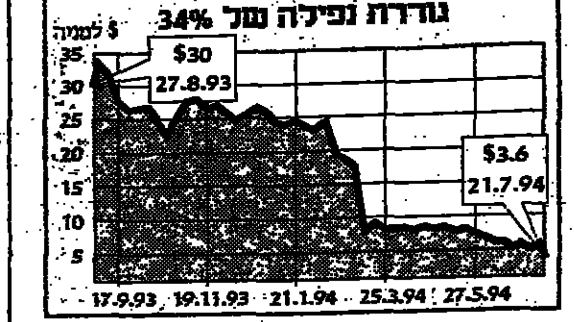

שוק המעו"ף — אפשרות לארביטראז'. העסקות בזירת המעו"ף הסתכמו אתמול בכ-26,436 חוזים, המהווים כ-480.6 מיליון שקל במונחי נכס הבסיס. החוזים הסינטטיים ליולי ולספטמבר נסחרו עד שעות הצהרים בשער הספוט ומתחתיו, תופעה שיצרה אפשרות לארביטראז' של כ-2% ויותר כנגד נכס הבסיס (עמוד 6ג).

תיא תקשורת חוזרת להיסחר. כבר בעתיד הקרוב יחזרו מניות החברה להיסחר בבורסה, לאחר שהוקצאה הפרטית לבעלות השליטה בחברה תיא השקעות החברה הבת יהודית מילר השלמה (עמוד 7ג).

רמגור תגייס 6 מיליון שקל בהקצאה פרטית. החברה הודיעה, כי היא עומדת להקצות לארבעה אנשים מניות בחברה ולגייס על ידי כך 6 מיליון שקל. את המניות ירכשו הארבעה במחיר 5.3 שקל למניה. אתמול היה מחיר מניית רמגור 1 בבורסה 5.96 שקל למניה (עמוד 7ג).

רובאר — המו"מ עם אלרד נכשל. השקעתה של רובאר בחברת אלרד לא תצא אל הפועל בתקופה הקרובה, אם בכלל, זאת לאחר שהמשא ומתן בינה לאלרד נקלע לקשיים (עמוד 7ג).

נחושתן נכסים — גיוס הון סיבובי. בעלי המניות בנחושתן נכסים ייפגשו בקרוב להצביע אם להפקיד אצל נחושתן השקעות שהיא בעלת השליטה בחברה, פיקדון כספי של עד 25 מיליון שקל (עמוד 7ג).

השוק רצה לעלות — ועלה; בשבועיים הוא קפץ ב-21.6%

"התיקון" התשיעי של שוק המניות מאז מפולת פברואר התברר כמהלך מהותי ביותר — גם בעלייה מצטברת של 21.6% במדד המשתנים וגם בהתרחבות מסוימת במחזורים. אתמול נפתח המסחר בהיצעים ובירידות — אולם בצהרים שוב התהפכה המגמה, והמדד סיים בעלייה של 0.69%. המחזור שוב היה נמוך — 163 מיליון שקל

הנבואות הפסימיות, כי המכה החזקה שספג השוק תביא לתקופת שפל ארוכה עם נפילה חדה במדד חודים ודשרש מתמשך של השערים — ייאלצו, שוב, להודות למועד אחר. כי לשוק המניות התל אביבי, מתברר, יש תוכניות אחרות לחלוטין. במדד 148 זה נראה אבוד ומשום כיוון לא הבליחה קרן אור. אבל במדד 180.1 כל הקהילה הפיננסית נראית ונשמעת אחרת.

נכון — על כל ספקולנט ומנהל תיקים שהצטייד בשבועיים האחרונים במניות יש גם ברוקר חדה, הטוען כי "לא כל כך מהר יירפא השוק מהמכה האחת", ועל כל סוחר ניירות ערך זריז שכבר חזר לזירות המשתנים, הכר"מ, לקולים ולישראליות בזול סטרים יש גם מנתח שמזכיר, כי "התרעה ברור חוזית מרבית החברות אינה מבשרת טובות לשוק". אך השורה התחתונה היא, שהציבור הישראלי לא מוחזר במהירות על הבורסה.

הפרשנים נוהגים לומר, ש"המעו"ף הוא כלי למקצוענים". אך מי שמבקר בסניפי הבנקים יודע, כי רבים מחובבי הבורסה נטשו באחרונה את זירות הכר"מ לטובת הפוטים והקולים

ולשוק — שוב התברר — יש יותר כוח משששיערו מרבית השחקנים. המסחר במניות נפתח אתמול בעודפי היצע של 106 מיליון שקל, מול ביקושים של 31 מיליון שקל בלבד. אלא שהביקושים לא הוחרמו למניות משתנים כבדות, אלא התרכזו כולם במניות כר"מ. כך למשל, את עודפי הביקוש הגבוה ביותר בשוק ריכזה אחת המניות הנוחתות ביותר בבורסה — מוביאם — אחת ההנפקות הפחות מוצלחות שיצאו ב-92'. עודפי ביקוש של 622 אלף שקל קידו את מניה והיא עלתה ב-5%, במחזור של רבע מיליון שקל.

עוד בלטו בביקושים ניירות כמו בנקאיים, קניטים, חוקי, רצ, יאר, צרפתי ואג"ח להמרה של פולגת, ציקלון, כרמל, יצוא והכיתן.

ל"יזרים — עלתה ב-50% אבל קודם ירדה ב-87%

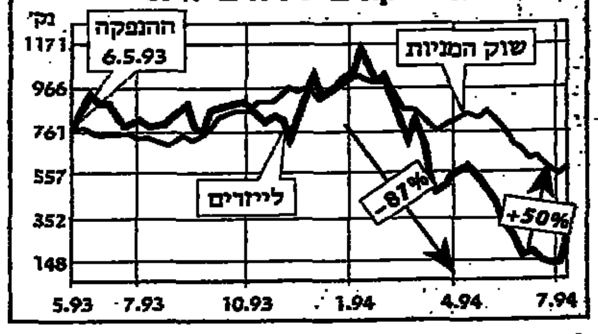

ההיצעים התרכזו בעיקר במניות המשתנים — כלל אלקטרוניקה, נייר חדרה, כלל תעשיות, בזק, אלביט, גרנית, מבטח והלרון. בשלב הראשון למסחר במשתנים, שלב המעו"ף, ירד המדד ב-1.14%. אולם כבר עם פתיחת המסחר במשתנים התברר, כי ה"מימוש" יעבור היום, כנראה, יותר בקלות. מדד המשתנים פתח בירידה של כרבע אחוז, בשפל הגיע לירידה של כמעט אחוז בלבד — ובצהרים המאוחרים התהפך השוק עם עליה של 0.84%. עם זאת, מחזורי המסחר בסיום היום היו נמוכים מאוד. המחזור הכולל בשוק שב אתמול והתכווץ ל-163 מיליון שקל, בשוואה לרמה של 220 מיליון שקל שלשום.

בימים האחרונים לא נשמעות עוד בזירות המסחר טענות על מניפולציות בין שוק המעו"ף לשוק נכסי הבסיס. ייתכן שזה נובע מכך שהשוק עלה — והטענות מסוג זה שמורות לתקופה של ירידות; אבל ייתכן, שגם הפעילים הגדולים בשוק המעו"ף נוהגים יותר בשל הפרסומים על התעניינות של הרשות לני"ע בעניין.

בשבוע הבא צפויה פעילות מעניינת בתחום זה, עם פקיעתן של האופציות. יום חמישי הקרוב יהיה "יום הכישוף המשולש". סוחרי מעו"ף טוענים, כי פקיעת האופציות עשויה לגרום לחץ במניות המעו"ף מצד משקיעים שהתבססו על פוזיציות באופציות בנכס הבסיס.

שוק המעו"ף עצמו ממשיך לדרכו במחזורי ענק. אתמול למשל, הגיע המחזור באופציות ל-26 אלף חוזים שהם 480 מיליון שקל במונחי נכס בסיס.

הפרשנים נוהגים לומר, כי "המעו"ף הוא כלי למקצוענים" — אבל מי שמבקר בסניפי הבנקים הגדולים יודע, כי רבים מחובבי הבורסה נטשו בחודשים האחרונים את זירות הכר"ם לטובת הפוטים והקולים. התמונה בסניפי הבנקים — הזמנים ניצבים מול מסכי המעו"ף ועוקבים אחרי השינוי המהיר במחירי האופציות — מזכירה מעט את התמונות של מתווכי הפוטים בחו"ל, העומדים מול המסכים בערים הגדולות.

הבנקים הגדולים ממשיכים להוביל

הספקולנטים שהצטרפו שלשום באמצע קניות של מניות כלל תעשיות, התעקשו לקנות אותה בעלייה של 6%, היו יכולים כבר אתמול בבוקר לקבל את המניה במו"ן בירידה של 1.25%. המחזור במו"ן היה גדול מהרגיל — 2 מיליון שקל. אולם במסחר במשתנים שככה ההתלהבות סביב המניה והיא ירדה ב-2.5% במחזור של 717 אלף שקל. כזכור, ריכזה שלשום המניה מחזור של 18.5 מיליון שקל. את המחזור הגדול בשוק ריכזה אתמול פוד, שעלתה בסיום היום ב-0.5%. במהלך המסחר נקשרו במניה עסקות גם בירידה של 1.25%.

מניות שני הבנקים הגדולים המשיכו גם אתמול לעלות בשיעורים חריגים. פועלים עלתה ב-3.57% ולאומי עלתה ב-4.5%. ייתכן שהתאוששות בבורסה, שעליה נשענים הבנקים, תורמת לאווירה סביב מניות אלה. בסיכום שבועי עלו מניות הבנקים ב-6.5%

ישראמקו — 160 מיליון שקל בסכנה ומולדנו משקיע 460 אלף שקל מכיסו

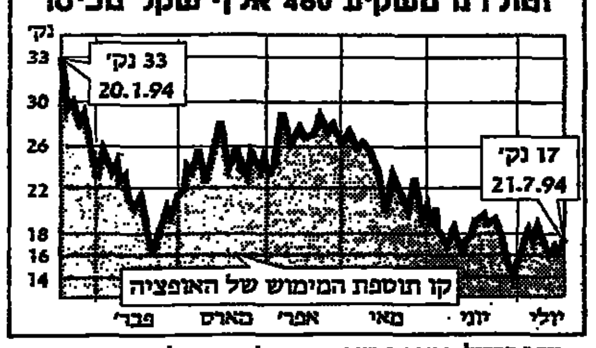

— יותר מכפול מתשואת שוק המניות. בחודשים האחרונים מתקיים מצב מוזר בשוק, שבו סטיית התקן של מניות הבנקים, האמורות להיות חברות גדולות ויציבות — הן הגבוהות ביותר.

עוד בלטה אתמול בעלייה של 4.5% מניית ארית. המשקיעים במניה בחרו לראות את הכוס המלאה בעסקה הנרקמת בין אוורגרין למנכ"ל החברה. הכוס המלאה היא שמנכ"ל החברה, שבוודאי מכיר אותה יותר טוב מכל אחד, מעוניין לרכוש אותה במחיר הקרוב למחיר הבורסה. הכוס הריקה היא, שחברת ההשקעות אוורגרין, בעלת השליטה בחברה ומי שמעורה לא רק בהיבטים התפעוליים של החברה אלא גם באספקטים בורסאיים — מבקשת להסל את החזקתה שלה.

התנודות במחזור חריג היתה אתמול במניות אביב. היא עלתה ב-6% במחזור של 3.1 מיליון שקל. המניה עומדת היום במחיר של 2,157 נקודות — עדיין נמוך בכמה עשרות אחוזים מהמחירים שבהם השכילו ב-93' מנהלי החברה לשחרר לשוק חבילות גדולות ממניותיהם.

נותר רק שבוע לפקיעתה של האופציה המפורסמת של ישראמקו. היחידות ההשתתפות עדיין מהלכות על חבל דק — קרוב מאוד לתוספת המימוש של האופציה. לצורה של היחידה עמד בתקופה האחרונה הדולר החלש, שכן היא צמודה לדולר. תוספת המימוש הנוכחית היא 16 אגורות והמחיר היחידה ירד אתמול ל-16.8 אגורות, לאחר שכבר נסחרה בעלייה של 2% במהלך המסחר.

בדו"ח בעלי העניין שהפיצה הבורסה אתמול נמסר, כי המשנה למנכ"ל יואל, דני טולדנו, רכש בשבוע שעבר חבילה של 3.2 מיליון יחידות של החברה במחיר של 15 אגורות בהיקף כספי של 488 אלף שקל. טולדנו בוודאי שקל היטב את הרכישה הזו. מצד גיסא הוא צריך להיזהר שהיא לא תיעשה לפני מסירת הודעה מהותית — שכן אז הוא חשוף לטענות של שימוש במידע פנים. מאידך, הוא בוודאי גם מעוניין לאותת לשוק שהוא מאמין בקידוחים ובשותפות. האיתות הזה חשוב מאוד היום לישראמקו, שכן האופציה הזו יכולה להוריש לה סכום אדיר של 160 מיליון שקל.

סכום זה לא יבטיח רק שנים נוספות של קידוחים, אלא ישמש בוודאי בעקיפין כמנוף גדול לכל קבוצת אלמליח.

טולדנו בוודאי מעוניין לאותת לשוק שהוא מאמין בקידוחים ובשותפות. איתות כזה חשוב מאוד היום לישראמקו, שכן האופציה הזו יכולה להוריש לה סכום אדיר של 160 מיליון שקל

מדדי המניות — בשבוע

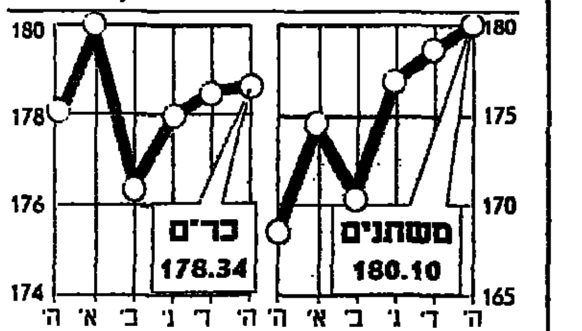

המניות הפעילות במשתנים (מחזור במיליוני ש"ח)

כור בב	↑	5.6
כימיקלים	↑	5.2
טבע	↑	5.2
בזק 1 ש"ח	↓	4.8
אידיבי אחז	↑	3.6

המניות הפעילות בכר"מ (מחזור במיליוני ש"ח)

כור אגח 1	×	0.9
אלביט או 1	↓	0.5
כלל ישר או3	×	0.5
שלטון	↓	0.5
צור שמיר	↑	0.4

עליות בולטות במשתנים (העליה ב-%)

אורמת 1	↑	7%
אגיס	↑	6%
אבג' ק 1	↑	6%

עליות בולטות בכר"מ (העליה ב-%)

דלק 1	↑	35%
סי אי	↑	30%
אוגרן	↑	18%

ירידות בולטות במשתנים (הירידה ב-%)

ליפשיר 1	↓	8%
גרנית	↓	5%
פקר פלדה	↓	4%

ירידות בולטות בכר"מ (הירידה ב-%)

אלדן-טק	↓	10%
דשנים 1	↓	10%
דנבאר טכנו	↓	10%

מדדים מובילים

משתנים	↑	+0.69%
מעו"ף	↑	+0.25%
כר"מ	↑	+0.10%
אג"ח מדדיות	↑	+0.16%

תנועות ניירות ערך

עלו	↑	419
ירדו	↓	364
ללא שינוי	×	438

המסחר במשתנים

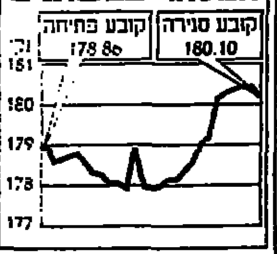

המחזור 163 מ' ש'

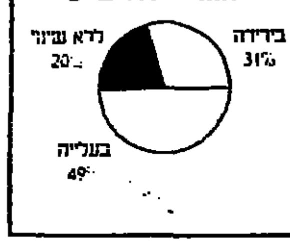

ארית — הרווחים בוששו להגיע ואוורגרין החליטה להיפרד מהמניות גם לאחר הירידה

מאת יורם גביזון

שמה של ארית נקשר בשנה האחרונה יותר עם פעילות בורסאית ענפה, ספקולציות על עתידה ושיווק מניות — ופחות בעסקים ריאליים. בתחילת נובמבר 93' הגיע לארץ סוחר ניירות הערך האמריקאי נתן לאו, והכתיר את ארית כג'יאוטק הבאה. המניה התפרצה לגובה של 2,000 נקודות. יעקב בורק מנהל אוורגרין, שהיא בעל המניות העיקרי בחברה, סבר שגם עבור חברה עמוסת פוטנציאל — ארית הרחיקה לכת. יומיים לאחר פרסום המלצת הקנייה של לאו שיווק בורק לשוק 520 אלף מניות שאותן רכש מג'יאוטק במחיר של 2.25 דולר למניה ב-1,879 נקודות, כלומר ב-7 דולר למניה. בורק הסביר את המכירה: "המניה בסחרור".

אבל אוורגרין, שרשמה רווח הון נאה של 4.75 דולר למניה, לא סבלה מסחרורת הגבהים שאליה נקלעה ארית. מאז הסיגנל ששיגר בורק אבן הלכה ארית בדרכי ג'יאוטק. שתי המניות עשו כברת דרך ארוכה במורד, והיום נסחרת ארית במחיר נמוך בהרבה — 757 נקודות. כמו ג'יאוטק המשיכה ארית לרשום הפסדים. ב-93' הפסידה 10.4 מיליון שקל כתוצאה ממחיקת מוניטין בסכום של 6.5 מיליון שקל בחברה הבת האמריקאית ג'דיק.

גם ברבעון הראשון של 94' לא רוו המשקיעים נחת. מהפסד של 813 אלף שקל. בשלב זה מאס בורק בהפסדיה של ארית, החליט למכור את חבילת המניות שברשות אוורגרין ושותפות קרן ירדן עד אותה מנהלת אוורגרין — 16.43% מהונה של ארית. הפעם לא יהיו רווחי הון משמעותיים: 0.25 דולר למניה ובכל זאת מוכן בורק לוותר על החזקתו בארית.

אתמול הודיעה אוורגרין על מו"מ למכירת 700 אלף עד מיליון מניות ארית במחיר של 2.5 דולר למניה, כלומר במחיר הבורסה, לקבוצה שכוללת את יוסף גבע (יו"ר תא"מ), המנכ"ל יורם אורון ומנהל אחר. ל"הארץ" נודע, כי אוורגרין קיבלה הצעות לרכישת חבילת המניות שלה במחיר גבוה יותר. אחד הגורמים שגילה עניין רב בחבילת המניות של אוורגרין הוא מנהל התיקים דוד דהאן, המחזיק בחבילות גדולות של מניות בארית ובג'יאוטק. אך אוורגרין לא היתה מעוניינת למכור לו את המניות.

מקורות בשוק ההון העריכו, שאוורגרין מעבירה את השליטה בארית משום שאיבדה עניין בה כהשקעה אסטרטגית. היחסים בינה לבין ההנהלה גם הם לא היו מהמשופרים. ארית לא עמדה בציפיותיה של אוורגרין להפוך לפלטפורמה התעשייתית שלה, ולא הצדיקה את תשומת הלב הניהולית מבחינת בורק — היחסי בתיק ההשקעות של אוורגרין.

כבעלת המניות העיקרית בחברה דרשה אוורגרין להשתתף בניהול ארית, המתאפיינת בסבכה מורכבת ותשתית תעשייתית ענפה. ארית הכבידה על חברה רבה מבחינת כוח האדם הניהולי כאוורגרין, מה עוד שהסניה לא היתה יכולה להסתפק במעמד של שותף פסיבי כפי שהיא עושה בהלתקו למשל. לעומת חוסר האמון של אוורגרין בארית נכונים אורון וקבוצתו להשקיע בחברה.

גורמים מקורבים מציינים, שהמניות יירכשו ממקורות הון עצמי.

(סוף בעמוד 6ג)

ארית — דהאן רצה את החבילה בורק — העדיף את אורון

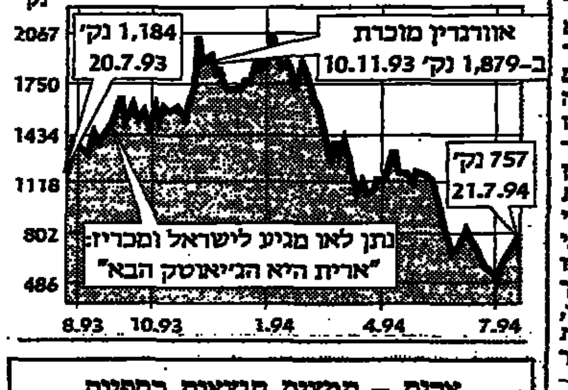

ארית — תמצית תוצאות כספיות (באלפי שקלים)

	רבעון I 1994	שנת 1993	שנת 1992	שנת 1991
מכירות	15,594	52,933	54,884	—
רווח גולמי	3,668	16,703	15,135	—
רווח (הפסד) תפעולי	(29)	(906)	4,077	(1,436)
רווח (הפסד) לפני מס	(344)	(1,887)	4,529	(449)
רווח (הפסד) נקי	(813)	(10,419)	2,543	(1,012)

נתונים בורסאיים

הון עצמי: 29,390 הפסד צבור: 3,888 סך מאזן: 108,332
רכוש שוטף: 65,695 מזה מזומנים ובטוחות: 10,126
שווי שוק: 46,810

פעילות עיקרית: החברה היא חברה תעשייתית הפועלת במישרין ובאמצעות חברות בנות בפיתוח, ייצור ושיווק של מוצרים אלקטרוניים מתוחכמים. בתחום הצבאי מפתחת ארית רכיבי תחמושת ונות מערכות בשק כמרעומים אלקטרוניים, מערכות אזעקת לייזר, מטוחים מטפטפים ובשק קל. בתחום התקשורת מפתחת החברה מוצרי תקשורת וטלפוניה ובעיקר ציוד פריפריאלי לטלפוניה וציוד תקשורת קול ונתונים.

איי.איי.אס — בשפל חדש ירדה ל-3.6 דולר

וול סטריט
צבי רבין

מניית איי.איי.אס ירדה אתמול ב-34% והגיעה לשפל חדש של 3.6 דולר. ירידה זו של המניה הזכירה אתמול לציבור המשקיעים, כי תקופת הדו"חות הכספיים החלה.

כזכור, לפני כשנה פרסמה סאיטקס את הודעתה על הרעה ברווחיות, באותו יום נחתכה המניה ב-30%. מאז נפילת סאיטקס, בכל סוף רבעון יוצר פרסום הדו"חות חששות בלב המשקיעים הישראלים והאמריקאים. החשש הוא מה"הפתעות" שאולי טמונות בפרסום הדו"חות; כל "הפתעה" כזו גוררת ירידה חדה במחירי המניות.

ניסיון העבר מלמד, כי בדרך כלל, חברה שלא איכזבה, תצא בהודעה מקדימה לפני מועד פרסום הדו"חות, ותודיע כי צפויה הרעה ברווחיות. לעומת זאת, חברה שכבר רשמה ירידות חדות לא תודיע, בדרך כלל, על ההרעה טרם פרסום הדו"ח. כך היה ברבעון הקודם בסאיטקס וכך גם היה אתמול באיי.איי.אס.

במניות הישראליות נבלמו אתמול העליות, ונרשמה בהם מגמה מעורבת עם נטייה קלה לעליות. אתמול נפתח המדד ברמה של 107.25 נקודות, החל לטפס קלות רוב שעות המסחר. הבורסה בשיקאגו, שהגישה לא מכבר בקשה לרישום מדד על המניות הישראליות, קיבלה את האישור לכך וכיום מפרסם ברשתות התקשורת המדד, המאפשר קבלת תמונה טובה יותר באשר למגמות המסחר בישראליות.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
טבע	↑	26.9	+4.4%	5.0
אי.סי.איי	↑	18.3	+1.4%	1.6
איי.איי.אס	↓	3.6	−34.1%	1.4
סאיטקס	×	18.5	——	1.0
תדיראן	↑	20.6	+0.6%	0.8
מדד דאו ג'ונס	↑	3733	+0.16%	
מדד נאסד"ק	↑	726	+0.04%	

העלייה הבולטת של אתמול נרשמה במניית טבע, אשר פתחה את המסחר במחיר של 26 דולר ואף ירדה קלות. אולם בהמשך המסחר החלה המניה לטפס במחזורים גבוהים והגיעה למחיר של 27.125 דולר, הגבוה ב-3.15% ממחירה בבורסה בתל אביב. על פי נתונים, שפורסמו אתמול על ידי בורסת הנאסד"ק תעודות הADR של טבע ריכזה מחזורי מסחר של 1.15 מיליארד דולר במחצית הראשונה של 94.

מניית תדיראן המשיכה לרכז אתמול מחזורי מסחר גבוהים ולדברי הסוחרים במניה, עיקר הקונים הם פעילים מישראל, הקונים את המניה בהשפעת הבורסה בתל אביב. אי.סי.איי ירדה עם פתיחת המסחר למחיר של 17.5 דולר, וכבר נסגרה עד הסיום. מניית אפני נסחרה אתמול בירידה קלה יצרין, כי המניה זוכה על ידי המגזין האמריקאי "פורצ'ן" בין עשר החברות, המציגות את שיעורי הצמיחה הגבוהים ביותר.

גם חברת מרקורי פירסמה אתמול דו"חות לרבעון השני ועל פיהם היא ממשיכה להציג שיפור. מכירות החברה הסתכמו ברבעון זה ב-5.25 מיליון דולר, לעומת מכירות של 3 מיליון דולר ברבעון המקביל. החברה גם רשמה שיפור בהשוואה לרבעון הראשון של 94'. הרווח הנקי של מרקורי הסתכם ברבעון השני ב-1.1 מיליון דולר, לעומת רווח נקי של 241 אלף שקל ברבעון המקביל ו-789 אלף דולר ברבעון הראשון השנה.

חברת DSP פירסמה אתמול אף היא את הדו"חות לרבעון השני, ואלו הצביעו על גידול ברווחיות. החברה רשמה רווח של 795 אלף דולר, לעומת 67 אלף דולר ברבעון המקביל.

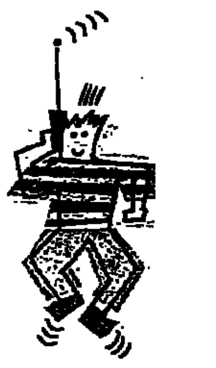

קח חלק ביצירת עידן התקשורת החדש בישראל.

עידן של תקשורת אישית יותר, אמינה יותר, זמינה יותר, הנמצאת בהישג יד של כל אחד.

סלקום ישראל בע"מ, מציעה לך לקחת חלק ביצירתו של עידן התקשורת החדש במדינה. כחברה דינמית, אנו מציעים לך משרות בעלות אופי ייחודי עם אפשרויות להתפתחות בלתי מוגבלת, ואתגרים מגוונים.

ד ר ו ש י ם / ו ת :

למחלקת כספים

חשב

לתפקיד הכולל אחריות לחשבונאות הכוללת של הארגון בתיאום עם מדיניות וכללי עבודה. פיתוח וקיום שיטות ונהלים, מערכות הנהלת חשבונות, פיקוח על ביקורת, תקציב והצגת אינפורמציה פיננסית והמלצות בפני ההנהלה.
פיקוח על הערכות ביצוע, ניהול סיכון, ביקורת פנימית וקשר עם מבקרים חיצוניים, ביצוע DUE DILIGENCE בזמן רכש של חברות חדשות.

דרישות:
- רואה חשבון מוסמך.
- 5-7 שנות נסיון כחשב חברה פרטית/ציבורית. יתרון לחברה הנמצאת בתהליך צמיחה מואצ ו/או היי-טק.
- נסיון מוכח בניהול צוות עובדים.
- שליטה מלאה באנגלית.

סגן חשב

אחראי לניהול פעילות הנה"ח כללית, שכר, בקורת על מערך הנה"ח, הכנת דוחות כספיים להנהלה, הזרים מזומנים. והתאיות כספיות.

דרישות:
- רואה חשבון מוסמך.
- 4-7 שנות נסיון. רצוי נסיון גם מהוץ למשרד רואי חשבון בחברה ציבורית/תעשייתית.
- נסיון בניהול צוות עובדים.
- נסיון בעבודה מול חברות אמריקאיות - יתרון.
- שליטה מלאה באנגלית.

מנהל ארגון ושיטות באגף כספים

לניהול וסטנדרטיזציה של הליכים, שיטות עבודה ונהלים בתחום הכספים:
תשלומים לספקים, רכש, מלאי, נכסים קבועים. שכר וכ"א, אחריות על מערכות ממוחשבות שתומכות באגף הכספים.

דרישות:
- תואר ראשון בתעשיה וניהול/כלכלה - יתרון.
- 3-5 שנות נסיון קודם בעבודה בתפקיד ביקורת
- נסיון בחברה תעשייתית/כרטיס - יתרון
- יכולת ניהולית.
- שליטה מלאה באנגלית.

מנהלי/ות חשבונות בכירים

לניהול תחומי שכר, גביה, נכסים קבועים, מלאי.

דרישות:
- מנהל חשבונות סוג 3/מדופלם.
- כ-3 שנות נסיון בחברה ציבורית/תעשייתית וביהול צוות עובדים.
- מומחיות לפחות באחד מהתחומים הבאים. ספקים/לקוחות, מלאי, נכסים קבועים, שכר.

נא לשלוח קורות חיים מפורטים בעברית ובאנגלית לת.ד. 24107 ת"א 61240 עבור סלקום ולציין שם המשרה. טל: 03-490276, פקס. 03-6470236

סודיות מובטחת

סלקום ישראל בע"מ CELLCOM ISRAEL LTD.

מפעילת רשת הטלפון הסלולרי החדשה בישראל

בבעלי המניות שלה:

קבוצת אי די בי ■ BELLSOUTH ■ האחים ספרא

مكذا من الأصل

אופציות מעו"ף

אפשרות לארביטראז'

העסקות בזירת המעו"ף הסתכמו אתמול בכ–26,436 חוזים, המהווים כ–480.6 מיליון שקל במונחי נכס הבסיס. המימוש שהיה שלשום בזירת המעו"ף הגיע לשוק המניות רק אתמול בבוקר. בשעות הצהרים החל שוק המניות את התיקון כלפי מעלה, מה שהשפיע באופן מיידי גם על מחירי האופציות.

החוזים הסינטטיים ליולי ולספטמבר נסחרו עד שעות הצהרים בשער הספוט ומתחתיו, תופעה שיצרה אפשרות לארביטראז' של כ–2% ויותר כנגד נכס הבסיס. במחיר סוף היום נוצר לשחקנים ש"קראו" נכון את השוק רווח של כ–4% בין החוזה הסינטטי לנכס הבסיס, מציינים ברי צימר ויצחק ויניש מקפיטל.

בסטיית התקן על שערי המימוש ליולי התהפכו היוצרות לעומת שלשום, והקול הקרובות לכסף נסחרו בסטיית תקן של כ–40% ויותר, בעוד שהפוט השיגו סטיות של כ–36%. סטיות התקן בקול לספטמבר היו כ–40% והפוט נסחרו בסטיית תקן של כ–50%. החוזים הסינטטיים ליולי נסגרו בסיבוב המהיר במדד המשקף כ–183 נקודות. החוזים לספטמבר נסחרו באותם פערים.

הכותבים מקפיטל עוסקת, בין השאר, במסחר באופציות מעו"ף

אופציות דולר

עלייה בקול

אתמול תוקף שער החליפין של הדולר מול השקל בשיעור של 0.23% לשער של 3.037 שקל לדולר. למרות התיקון נרשמה עלייה במחירי רוב אופציות הקול (רכש). היקף המסחר באופציות שקל-דולר הסתכם אתמול ב–217 יחידות ב–41 עסקות – כ–6.5 מיליון שקל במונחי נכס הבסיס. גם באופציות הפוט (מכר) נעשו אתמול כמה עסקות. אורי שלו מבנק הפועלים מציין, כי עסקות רבות נעשו בקול במחירי מימוש של 3.05 ומעלה.

טבלאות המסחר באופציות המעו"ף והדולר מובאות בעמוד 8ג

היסטוריה קצרה של השתלטויות: ספנות, דלתא, ישפרו ועלית

מאת גלית חמי

שלשום בוצעה השתלטות עוינת של קבוצת המשקיעים מגור-שנהב על חברת ליפשיץ. זאת, לאחר תקופה ארוכה שבה לא נשמעו קולות קרב בין קבוצות משקיעים. השתלטויות קודמות על חברות, שבוצעו דרך הבורסה, היו אלו של קבוצת אייזנברג על חברת ישרס ושל גרשון זלקינד על חברת קנבשטיין-אדלר. שתיהן התרחשו באמצע שנות השמונים.

אלא שבסוף שנות השבעים ותחילת השמונים קדמו לשתי ההשתלטויות האלו כמה אחרות, שכיום, אפילו יוזמיהן מתקשים לשחזר את מהלך האירועים שלהן.

סיפור ההשתלטות הבולט, שבוצע אז בארץ באמצעות הבורסה, התרחש בשנת 80'. מיקי אלבין, יעקב תבורי וקבוצת ריגר-פישמן בעזרת מאיר חן, השתלטו אז על החברה לספנות ואספקה. הפוטנציאל העסקי של החברה, המחזיקה בבעלותה את חברת המשקאות הקלים יפאורה ואת החברה לקירור ואספקה, מיקד עוד קודם לכן את תשומת לבם של משקיעים רבים בבורסה, שהחלו רוכשים מניות של החברה והחברה הבת, קירור ואספקה.

ב–80' הגדילה קבוצת המשקיעים את אחזקותיה ל–22.5% מזכויות ההצבעה של החברה לקירור ואספקה. שנה מאוחר יותר התברר, כי משפחת תבורי מחזיקה 23.5% מזכויות ההצבעה של ספנות ואספקה. בשלב זה נאבקו קבוצת איידנברג, שכללה את אליעזר פישמן ומיקי אלבין, וקבוצת תבורי מול משפחות צרידינגר ורוקח על רכישת 35% מזכויות ההצבעה של החברה לספנות ועל 26% מזכויות ההצבעה של קירור ואספקה. במובן, שמחירי מניות החברה הרקיעו שחקים. לבסוף, הצליחו קבוצות אייזנברג ותבורי לקבל לידיהן את השליטה בחברות אלה, לאחר שהגדילו את אחזקותיהן בספנות ואספקה ל–50.1% מהשליטה.

סיפור השתלטות שני הוא של דב לאוטמן, יוסי ריגר ואחרים על חברת מולר ב–78'. מולר נוהלה אז על ידי משפחת מולר, שהחזיקה רק 8% ממניות החברה. שאר מניות החברה החזקו על ידי קבוצת אלרן (26%), בנק פיתוח התעשייה (42%) והציבור (24%).

שנה לפני כן, ב–77', פנה בנק פיתוח התעשייה, בעל המניות העיקרי, למשפחת מולר בבקשה למצוא קונה למניות שברשותו. זאת, משום שהחברה היתה נתונה אז בקשיים עסקיים מתמשכים. דב לאוטמן, בעל השליטה בדלתא-טקסטיל, ניצל את הפירצה, רכש את חלקו של הבנק במחיר הגבוה בכ–100% משווי השוק של החברה, שהיה נמוך מאוד, וזכה בשליטה בה. משפחת מולר שמעה על הבשורה מהבנק, ולא נותר לה אלא למכור את חלקה בחברה. מאוחר יותר מוזגה מולר עם דלתא טקסטיל לחברה אחת הנקראת עד היום דלתא גליל.

ב–83', לאחר המפולת שפקדה את הבורסה ואשר הביאה עימה גל היצעים למניות, אפשר היה להשתלט על חברות דרך הבורסה וזאת מבלי לגרום לעליית שערן של המניות.

באותה שנה החלה קבוצת המשקיעים שכללה את צבי בירן, צבי אורן, בועז עדיני, אבי ברק ובני הלר לרכוש מניות של תראביל, חברה להיפרשי נפט. בשלב מסוים הגיע שיעור אחזקותיה של הקבוצה לכ–46% ממניות תראביל. תראביל נמצאה באותה תקופה בשליטת גורביץ והירשפלד ממנורה ונוגליה רוזן, שהחזיקו יותר כ–25% ממניות החברה.

באותה תקופה היתה תקנה שקבעה, כי ניתן להעביר שליטה בחברה להיפרשי נפט באמצעות רכישה של לפחות 51% ממניות החברה. קבוצת עדיני-בירן ביצעה את הצעד המכריע במהלך ההשתלטות, כשרכשה 5% נוספים מבעל מניות זר, וזכתה בשליטה. זמן קצר לאחר רכישתה שינתה החברה את אופי פעילותה, והפכה לחברת השקעות הידועה היום בשם קרדן.

סיפור ההשתלטות הרביעי הוא הידוע ביותר – ההשתלטות על עלית. באוגוסט 84' החלה משפחת פדרמן לבצע רכישות מאסיביות של מניות עלית. הרכישות התבצעו על רקע חילוקי דעות שהתגלעו בין עלית לבין משפחת פדרמן, שהיתה אז ספקית מרכזית של חומרי הגלם לחברה. עלית היתה אז בבעלות משפחות מוסביץ, פרומצ'נקו, קפילוב, ארנס, פריל, כהן וסגל, שהחזיקו כל אחת בין 7% ל–8.5% ממניותיה.

בשלב זה היה שיעור אחזקותיה של משפחת פדרמן כ–13% – מה שהפך אותה לבעלת המניות הגדולה ביותר בחברה. שנה וחצי לאחר מכן, במארס 86', רכש דוד פדרמן משופרסל את אחזקותיה בעלית, הגדיל את חלקו ל–24% מהשליטה.

אילו היו כל המשפחות מתאחדות, היו יכולות למנוע את השתלטותו של פדרמן, כיוון שיחדיו החזיקו יותר מ–50% מהחברה. אלא שסכסוכים פנימיים שהתנהלו אז בין משפחות המייסדים בישלו אפשרות זו, והם שהביאו לבסוף לקשירת עסקה בין פדרמן למשפחת פרומצ'נקו.

פדרמן רכש את חלקה של משפחת פרומצ'נקו בעלית, והגדיל את אחזקותיו בחברה ב–6.4% נוספים. בכך למעשה, נסתם הגולל על המשך שיתוף הפעולה בין שש המשפחות המייסדות, שעדיין החזיקו במניות עלית. בעקבות רכישתו זו הבינה משפחת מוסביץ, הדומיננטית בחברה, כי אין היא יכולה לבלום את השתלטות פדרמן, והעניקה לו אופציה לרכישת מניותיה. אליה הצטרפו משפחות קפילוב, סגל וארנס. דיוויד פדרמן החזיק אז 32.5% מעלית, ועם מימוש האופציות הבטיח לעצמו 54% ממניות החברה. פדרמן שוב לא נזקק להגדלה נוספת של אחזקותיו – השליטה בעלית היתה בידיו.

המשתלטים: מיקי אלבין, יוסף ריגר, אליעזר פישמן, משפחת תבורי, דב לאוטמן, דוד פדרמן, צבי בירן, בועז עדיני, מאיר חן, צבי אורן, אבי ברק, בני הלר

ארית – הרווחים בוששו

(סוף מעמוד 5ג)

אותם גורמים מעריכים, שארית צועדת בכיוון חיובי. ככל הנראה כל החברות בארית למעט חברת ג'דיקו – רווחיות. ג'דיקו, שהיתה מוקד ההפסדים בארית, עוברת תהליך הבראה ותמשיך להפסיד גם ב–94'. ארית עוסקת בייצור מרעומים אלקטרוניים, מרעומי קידבה וזמן, מנגנוני דריכה ונצירה, מנגנוני הפעלה למוקשים, רכיבי רקטות, קנים לנשק, מכוונים נשק ממוחשבים ונשק קל.

מגזר הפעילות השני של החברה הוא התקשורת. ארית מפתחת מוצרי תקשורת לטלפוניה וציוד תקשורת קול ונתונים על בסיס תשתית רשתות טלוויזיה בכבלים, בעיקר באמצעות החברה המוחזקת טלגיים.

אחד הגורמים שגילה עניין רב בחבילת המניות של אוגרין הוא מנהל התיקים דוד דהאן, המחזיק בחבילות גדולות של מניות בארית ובג'יאטק. אך אוגרין לא היתה מעוניינת למכור לו את המניות

ביוני 94' רכשה אי.סי.איי טלקום 30.3% ממניות טלגיים תמורת 1.6 מיליון דולר. טלגיים מפתחת מערכות תקשורת, שיאפשרו העברת תקשורת דיבור נתונים, ובעתיד – תקשורת וידאו אינטראקטיווית על בסיס תשתית הטלוויזיה בכבלים. פיתוח זה יאפשר לחברות הכבלים להתמודד עם חברות הטלפונים המסורתיות מבלי שייאלצו לבצע השקעות גדולות בתשתית התקשורת. השקעות אלו היוו עד כה מחסום כניסה גבוה לענף. שווי השוק של ארית 16.2 מיליון דולר והונה העצמי 9.7 מיליון דולר.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שהיה

המניות הטובות	העליה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. בנין	+64%	1. דנבאר סכנור'	-21%
2. לזניק מסחר	+49%	2. קניכל	-18%
3. לזניק תעשיות	+43%	3. ארגמן	-16%
4. דלק חיפושים	+43%	4. פלסטו שק	-15%
5. סי.אי	+39%	5. אלישב	-14%
6. אוקי דוק	+39%	6. רשנים 1	-13%
7. פידליטי	+32%	7. קופל	-13%
8. לייזרים	+32%	8. מרטב	-12%
9. אוגדן	+30%	9. וידאומטריקס	-12%
10. גילתק	+29%	10. אלדן טק	-12%

מועדים בבורסה

תאריך	נייר	אירוע
27.5	פז דוד	אקס דיווידנד 26.5%, תשלום 15.8.94.
27.7	יום מסחר אחרון באופ'	ישראמקו 2, אגבר 2, מזפק 1, בשואה 1, גבעות 1, לאומי 2, מימוש אחרון 31.7.
2.8	אגיש	אקס דיווידנד 25.16%, תשלום 16.8.94.
	ברנוביץ	אקס דיווידנד 110%, תשלום 23.8.94.
3.8	פז חן	אקס דיווידנד 14.62%, תשלום 23.8.94.
	פי.סי.בי אופ' 1	יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 5.8.94.
8.8	סינטק אופ' 1	יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 10.8.94.
11.8	אקס פיצול חלקי באג"ח	סקאנרית 1, רשף א, אסמר א, תשלום 31.8
	רבגאר אג"ח א	אקס ריבית, תשלום 31.8.94
16.8	ביג'ל משל' אופ' 1	יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 18.8.94.
17.8	באום אופ' 1	יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 21.8.94.
21.8	ריבנאר אג"ח א	אקס ריבית, תשלום 21.9.94.
	בלוס שיש אג"ח 1	אקס פדיון חלקי, תשלום 11.9.94.
22.8	דנקור אג"ח 1	פדיון חלקי ואקס ריבית, תשלום 11.9.94.

* מקור: בנק המזרחי

איי.איי.אס – האכזבה השלישית

מאת צבי רבין

"העסקים כרגיל. בחברה לא קרה כלום, לא זולה שום הרעה. החברה טובה או רעה כמקודם ובסך הכל יש לנו את ההפרעה של הקיץ. אין הדבר דומה כלל וכלל למשבר סאיטקס. החברה בסדר. אנחנו ממשיכים להתייעל, וחשוב לציין כי הרווח לא יושפע כלל". כך היה סבור יעקב הרבסט, נשיא חברת איי.איי.אס, בספטמבר 93', מייד לאחר שפירסם הודעה, שלפיה ברבעון השלישי של 93' היא צפויה לרווח על ירידה בהכנסות.

רעה שונה היתה למשקיעים האמריקאים. מיד עם מסירת ההודעה התמוטטה המניה מ–33 דולר ל–24 דולר. חברות מנהלי התיקים התל-אביביות, שהיתה מושקעת במניה, היתה בהלם. הם הכירו את המניה מקרוב, עקבו אחריה, נסעו ליקנעם לפגוש את הרבסט, הבקרה, הרגישו שהם "בעניינים". ומתאום, ה"אמריקאים המשוגעים" חותכים להם את הנייר ב–25%. "הרבסט עשה טעות שש שיחדר את ההודעה", הסביר ל"הארץ" מנהל באחת מחברות הברוקרים הגדולות שחיבבה ושיפצה את המניה. "זו השפעה עונתית – וכל ההתרגשות בוול סטריט היתה מיותרת. האמריקאים לא מבינים את החברה – הם עוד יחזרו אליה במחירים יקרים יותר. בסך הכל זו היתה הזדמנות בשבילנו לקנות בזול". אבל ההזדמנויות לרכוש בזול את המניה רק התרבו. ועם כל מאמץ שהחברה פירסמה המחיר נהיה זול יותר ויותר.

עם פרסום הדו"חות השנתיים של איי.איי.אס נפגש הרבסט עם קבוצת אנליסטים בישראל, וזאת לאחר שמחיר המניה צנח ב–45% ל–10 דולר. בכנס זה הסביר הרבסט את הסיבות העיקריות לירידה ברווחיות ואת ציפיותיו לגבי העתיד: "הירידה ברווח היא חד-פעמית ואנחנו משקיעים קדימה", אמר.

אתמול פירסם הרבסט את הדו"חות הכספיים לרבעון השני. אין חדש – דו"ח גרוע מהצפוי והמניה התמוטטה, כרגיל. בשלב זה קשה להאמין שמישהו מהמשקיעים עוד משליך יהבו על תחזיותיו וניתוחיו של הרבסט. הוא אומר, בכל אופן, כי "התוצאות הפיננסיות של החברה משקפות את השפעת השינויים בשוקי תקשורת הנתונים הצריך ההיקפי המתנוחד כם על עיסקי איי.איי.אס וגם על המתחרות". גם לאחר 3 דו"חות מאכזבים הרבסט לא מאבד מהאופטימיות שלו: "רכישת חברת ארגוס (חברה בת של אדאקום), וסיגמא הבריטית, יצירו השקעה נוספת של החברה, במטרה להביא לגידול עתידי במכירות".

פעם – התמוטטות של 40% במניית איי.איי.אס היתה תופסת את הכותרות במוספי הבורסה. אבל היום – איי.איי.אס היא כבר חברה הרבה יותר קטנה, ורמת העניין בה היא לגבי משקיעים רבים רק בגדר של רכילות ופיקנטריה. בשיא נסחרה החברה בשווי שוק של 420 מיליון דולר. 60% מהמניות נמצאות בידי הציבור הרחב – כלומר, נפילת המניה לשווי שוק של 50 מיליון דולר מחקה 222 מיליון דולר (כ–675 מיליון שקל) – בהחלט אחת מהמחיקות הגדולות שהיתה השנה בבורסה.

קופות גמל, קרנות נאמנות, חובבי חול סטוריים ובעיקר שורה של מנהלי תיקים גדולים היו שם באיי.איי.אס. חלקם נמלטו מהמניה באחת הנפילות האחרונות – אחרים המשיכו לדבוק בה ולהאמין ש"הרבעון הבא יהיה יותר טוב". אגב, גם מי שנכנס למניה לפני העלייה המהממת שלה ב–92' ובמחצית הראשונה של 93' – גם הוא מפסיד היום – שכן המניה חזרה למחיר בו היתה באמצע 92'.

לצערנו, שוב התברר, כי המשקיע האמריקאי הוא בדרך כלל יותר מפוקח מעמיתו הישראלי. הוא אמנם לא אוכל צהריים עם הרבסט באחת מהמסעדות בסיטי, אבל הוא יודע להריח בעיה בחברה גם ממרחק של אלפי מיילים.

ביולי 93' מכרה איי.איי.אס מיליון מניות במחיר של 23.25 ד'. כל ההנפקה נמכרה למשקיעים אמריקאים בלבד והחתם היה חברת הברוקרים ליהמן. הנפקה זו גרמה למעורבות אמריקאית גדולה במניה, מעורבות שנתנה גושפנקא לאיי.איי.אס ועזרה לה, בוודאי, להגיע למחיר של 33 דולר.

אולם, בעקבות הודעת החברה על הירידה הצפויה במכירות צנחה איי.איי.אס אל מחיר ההנפקה במחזור ענק של 1.2 מיליון מניות. על פי הערכה, המוכרים היו בעיקר המשקיעים האמריקאים, שקנו בהנפקה.

שוב התברר, כי המשקיע האמריקאי בדרך כלל יותר מפוקח מעמיתו הישראלי. אמנם הוא לא אוכל ארוחות צהרים עם הרבסט באחת מהמסעדות בסיטי, אבל יודע להריח בעיה בחברה גם ממרחק של אלפי מיילים

נפילת המניה אתמול למחיר של 3 דולר, הזכירה לנו את היום בתחילת מארס 94', עת פירסמה החברה את דו"חותיה הכספיים לשנת 93'. מנהלי קופות הגמל של בנק מזרחי הנרשים החליטו באותו יום לחסל את אחזקותיהם במניה. עם פתיחת המסחר הם העבירו הוראת מכירה של 200 אלף מניות "בסטר", כ–3.5 מיליון דולר. מכירה זו בוודאי לא העילה למניה המוכסה – יש האומרים, כי היא הפילה אותה באותו יום. המשקיעים במניה הצביעו על בנק המזרחי כאשם. נכון להיום, נראה כי מכירות המוסדיים של מזרחי היתה בעיתוי מצוין.

איי.איי.אס נחשבה עד לפני שנה לאחת ההצלחות הבולטות בשוק המניות הישראליות בוול סטריט. שתי רכישות אותן ביצעה בשנתיים וחצי האחרונות איפשרו לה להציג גידול מהיר במכירות וברווחים. החברה הציגה נתוני חברת צמיחה אמיתית, והשוק שילם עבור מכפיל של 33 בשיא. החל מהרבעון השלישי של 93' נבלמה הצמיחה בחברה, ורווחיותה החלה לרדת.

	רבעון 2 1994	רבעון 1 1994	רבעון 4 1993	רבעון 3 1993	רבעון 2 1993
הכנסות	21.53	22.21	28.22	26.06	31.58
רווח תפעולי	0.52	0.91	-1.64	4.18	5.84
רווח נקי	0.49	1.05	0.12	3.55	4.39
	(2.28%)	(4.73)	(0.43%)	(13.62%)	(13.90%)

איי.איי.אס – התפתחות הירידה במכירות וברווח (במיליוני דולר)

אתמול דיווחה איי.איי.אס על תוצאותיה לרבעון השני של 94'. מחזור המכירות שלה ברבעון השני הסתכם ב–21.531 מיליון דולר, ירידה של 32%, לעומת 31.578 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הרווחים נטו קטנו ב–89% והסתכמו ב–492 אלף דולר, לעומת 4.39 מיליון דולר במקביל. הרווח למניה הסתכם ב–0.04 דולר, לעומת 0.35 בתקופה המקבילה אשתקד.

במחצית הראשונה של 94' ירדו הכנסותיה של איי.איי.אס ב–18% – מ–53.154 מיליון דולר בתקופה המקבילה ב–93' ל–43.737 מיליון דולר. הרווח הנקי בתקופה זו ירד ב–79% – מ–7.403 מיליון דולר או 0.58 דולר למניה, ל–1.545 מיליון דולר או 0.11 דולר למניה במחצית הראשונה השנה.

ניו־יורק / 21.7.1994

												במליוני דולרים				
שם המניה	מחיר סגירה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	הון עצמי	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל רווח
סאייטקס	18½	0	18	18⅝	18¾	18	56,900	1,052,650	26⅞	15¼	-24	731.0	74.4	644.0	788.1	11
טבע	26⅞	4.4	26⅝	27	27⅛	25⅞	182,000	4,891,250	34½	22⅝	-11	283.9	64.0	520.0	1479.5	24
אי.סי.איי.	18¼	1.4	17⅝	18¼	18¼	17½	89,000	1,624,250	28½	14¾	-24	268.5	57.0	102.0	1388.8	24
אריונמיקס	4	-4.5	4	4⅜	4	4	600	2,400	14	3¾	-70	15.8	-0.1	8.8	24.0	---
אריוסופט	9¼	1.3	9	9¾	9⅜	9	4,600	43,125	19	6¼	-36	15.3	1.6	9.6	36.6	23
אורבוטק	8¼	3.1	7¾	8¼	8¼	7¾	1,700	14,025	14¾	7½	-40	42.5	5.9	102.0	105.3	18
אי.איי.אס	3⅝	-34.1	3½	3⅝	4⅜	3¼	394,100	1,428,613	26	4⅝	-86	75.0	9.1	108.0	50.5	6
אי.אס.ו.	2⅞	0	2½	3	---	---	---	---	11	2	-71	11.4	-0.8	4.4	14.4	---
אלבית	23	0	22	23	23	23	1,500	34,500	44¼	17	-46	283.2	35.9	638.8	427.9	12
אלדין	5⅜	7.5	5	5½	5½	5	19,100	102,662	10¼	4	-37	10.3	1.8	5.5	23.0	13
אלסינט	2¼	-5.0	2¼	2⅜	2½	2⅜	25,600	60,800	5	1¾	-51	167.0	20.0	235.0	181.2	9
אלרון	11	1.1	10¾	11¼	11¼	10⅞	20,600	226,600	21¼	8½	-48	162.0	8.0	216.0	198.9	25
אס. סיסטמס	3⅞	-3.1	3⅞	4	4	3⅞	5,300	20,925	14	2⅝	-72	7.6	-2.8	1.5	21.7	---
ארית	2⅝	5.0	2 11/16	3	2¾	2⅝	12,500	32,812	6¾	1⅝	-58	8.5	-3.5	17.3	21.3	---
אשד	⅞	0	¾	⅞	⅞	⅞	15,700	13,737	3¾	⅝	-74	10.5	-0.7	8.8	8.8	---
ב.ד.אר	6	-2.0	6	6¾	6½	6	1,400	8,400	19⅝	3½	-69	11.6	-0.1	18.4	33.7	---
ביוטכנולוג'יה	2¾	2.3	2 11/16	2¾	2¾	2 11/16	217,300	597,575	5⅞	2	-48	23.4	-20.3	17.9	107.6	---
גילת	9½	-5.0	9½	10	10	9½	16,300	154,850	15	8	-30	31.4	4.5	18.3	79.5	18
די.אס.אס.איי.	6⅞	-1.8	6⅞	7¼	7¼	6¾	38,000	261,250	13¾	6⅛	-47	38.0	1.8	66.1	49.0	27
הבשורת יגוב	13¾	0	13¼	14	---	---	---	---	30¼	10¾	-53	124.1	3.8	156.0	121.3	32
הלת'קייר	2⅛	-2.9	2 1/16	2 3/16	2¼	2 1/16	51,300	109,012	3¼	1¾	-32	10.5	0.1	6.6	30.9	309
סימד דביגר	3½	-3.4	3⅜	3⅝	3⅝	3⅜	18,600	65,100	24½	3⅛	-86	44.7	1.0	23.0	39.1	39
סי.וי.ג'י.	1⅝	0	1 7/16	1⅝	1⅝	1⅝	1,100	1,787	4⅝	1⅜	-82	29.9	-0.7	17.8	12.9	---
מכנומטיקס	4 11/16	-1.3	4⅝	4⅞	4⅞	4⅜	5,500	25,781	12¾	3⅝	-47	29.9	-0.7	17.8	37.2	---
מלגרף	2⅞	-2.1	2⅞	3	3	2⅞	9,000	25,875	10	1⅜	-71	7.3	-4.9	2.4	10.9	---
מלדסה	10⅛	1.3	9½	10	10⅛	9½	4,200	42,525	18	8¾	-41	49.5	10.0	37.0	105.3	11
ישפק	17/32	6.3	½	9/16	17/32	17/32	500	265	2 9/16	7/16	-76	10.7	1.0	0.4	10.7	11
כרמל	8⅝	0	8½	8⅞	---	---	---	---	11⅞	8½	-16	13.7	2.4	74.5	21.5	9
לן-גם	7¾	1.6	7⅝	8	8	7⅝	13,800	106,950	12¾	6	-35	73.1	4.9	55.3	82.7	17
לייזר	6⅛	-2.0	6⅛	6¼	6⅛	6	7,900	48,387	9⅝	5	-36	7.9	2.8	33.1	36.3	13
לנאופטיקס	6⅝	-3.6	6½	6¾	6⅞	6½	32,000	212,000	18¾	5½	-64	32.4	3.8	16.6	39.4	10
מג'יק	7 11/16	-1.6	7⅝	8	7¾	7⅝	8,000	61,500	17¾	6¼	-44	15.7	2.0	18.3	31.1	16
מגל	4¾	-5.0	4¾	5⅛	4¾	4¾	1,300	6,175	9⅜	4⅝	-42	12.2	0.5	11.2	22.5	45
מדיסאל	4	0	3⅞	4⅝	---	---	---	---	13⅝	3¾	-66	5.8	-2.0	0.9	30.0	---
נייר חדרה	45½	0	45	46	---	---	---	---	46⅝	36½	2	145.0	10.6	252.0	173.0	16
נקסוס	7¼	0	7¼	7¾	---	---	---	---	10⅝	6½	71	6.2	0.1	1.3	51.0	---
סילוקום	3½	0	3⅝	4	---	---	---	---	6	2¾	-18	6.2	0.1	1.3	14.0	140
שש"פ	2⅞	-8.0	2¾	3	3	2⅞	10,100	29,037	6	2	-39	10.2	-1.4	20.1	19.7	---
פירן	9/16	12.5	17/32	19/32	19/32	7/16	287,200	161,550	1 15/16	13/32	-66	14.5	-0.9	7.5	15.3	---
עין לבוד	6⅜	-1.9	6⅜	6½	6⅜	6⅜	500	3,187	11⅞	5½	-39	25.0	2.9	97.1	20.5	7
פיברוניקס	1 1/16	-5.6	1 1/16	1 3/16	1 1/16	1 1/16	8,000	8,500	3	1 1/16	-66	1.7	-7.1	43.0	8.6	---
ראדא	3¼	0	3⅛	3¼	3¼	3¼	11,100	36,075	10⅛	2½	-67	13.0	0.2	33.0	18.1	90
רובוטמיקס	3 1/16	4.3	2 15/16	3 3/16	3 1/16	2⅞	90,400	276,850	8¾	1⅝	-62	2.8	-3.0	7.4	13.0	---
ת.א.פ.	2⅞	0	2¾	2⅞	---	---	---	---	3⅞	2¼	-63	43.3	-3.7	123.7	71.3	---
תאת	3⅛	0	3	3⅛	3¼	3	12,800	40,000	8⅝	2⅝	-60	28.0	4.7	16.2	27.7	6
תרו	5⅛	0	5⅛	5¼	5¼	5¼	4,700	24,087	8⅝	4½	-80	9.3	0.1	31.2	52.6	526
תדיראן	20⅝	0.6	20½	20¾	20⅞	20¼	40,000	825,000	26½	14½	-21	200.8	46.9	766.4	404.5	9
אמפל	8¼	-1.5	8¼	8⅜	8⅜	8⅛	5,200	42,900	13⅛	6¾	-27	173.0	0.2	3.7	232.6	1163
אלקטריק פיול	7¾	6.9	7¼	7¾	7¾	7½	5,100	39,525	14¼	6½	-32	23.5	0.2	23.5	61.3	307
אינדיגו	13¾	-1.8	13¾	14	14¼	13¾	11,800	162,250	20¾	13	-31	50.0	-21.0	30.8	687.5	---
אפי	19⅞	1.9	19½	20	20	19¼	266,300	5,292,713	20¾	13¼	19	92.5	14.2	97.4	246.1	17
ניאוסק	8½	-4.2	8¼	8½	9	8¼	247,300	2,102,050	16	6⅜	-43	96.3	-57.0	55.2	408.0	---
די.אס.פי.	17¼	-2.8	17	17¾	17¾	17	5,100	87,975	19¾	12¼	10	---	---	---	---	---
ישראמקו	2 5/16	-2.6	2 3/16	2 5/16	2⅜	2 3/16	103,100	238,418	2 11/16	1⅜	12	21.2	3.3	4.7	50.4	15
מרקורי	10¾	10.3	10	10¾	10¾	9½	80,700	867,525	21¾	7	-38	33.0	2.1	14.7	143.2	68
ספיאנס	4⅜	2.9	4⅛	4⅜	4⅜	4⅛	15,900	69,562	23¼	3	-77	37.5	2.8	53.2	53.7	19
פי.אי.סי.	29⅝	-0.8	29¼	29½	29⅝	29⅜	1,200	35,250	34¾	23¼	-5	307.0	48.4	65.2	552.2	11
פארמוס	4¾	-2.6	4¾	4⅞	4¾	4¼	8,200	38,950	7⅞	4⅜	-38	---	---	---	---	---
קומברס	9	0	9	9½	9¼	9	77,500	697,500	15⅝	8	-38	93.3	12.7	77.3	184.3	15
קרן ישראל	13½	-0.9	13½	13⅝	13⅞	13½	29,900	403,650	20¼	11	-7	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות מתווה לקו חייבים במס.

ברוקר טוב ישראל!

הבינלאומי סלקטיב

קבוצת הבנק הבינלאומי הראשון

אשמח לארח אותך באופן אישי ולהציג את הצגת הסיכון והמקצועי העומד לרשותך בבינלאומי סלקטיב. הנך מוזמן להתקשר לטל: 03-5173871

ישכר קאופמן - מנכ"ל

כל הקשר

עמק הברכה 5 תל-אביב

מכירה, קניה, השכרה, החלפה

פלאפון, מכשירי קשר, ביפרים

במחירים ובתנאים מיוחדים!

6910274, 6961673

לשכת עורכי הדין בישראל - ההוצאה לאור

הופיע

יומן עורך הדין לשנת תשנ"ה

היומן כולל בין היתר:

★ רשימת עורכי הדין בישראל וכתובותיהם

★ רשימת השופטים והרשמים

★ רשימת הנוטריונים בישראל

★ רשימת בתי המשפט ובתי הדין

★ אגרות בתי המשפט ובתי הדין

★ תעריף מינימלי מומלץ ותעריף מכסימלי לשכר טרחה

מחיר 55 ש"ח (כולל מע"מ)

מופץ באמצעות ההוצאה לאור של לשכת עורכי הדין

רח' וילסון 8 ת"א

בלשכת הקשר בבית המשפט המחוזי בת"א ובלשכות המחוזיות:

י-ם, רח' שופן 1, חיפה, רח' הרצל 21, ב"ש, דרך הנשיאים 13.

★

בתאריכים 24.7.94 - 28.7.94 בשעות 8.00 - 14.30

ניתן לרכוש את היומן בבית הפרקליט רח' דניאל פריש 10 ת"א

למידע נוסף טל: 03-5614695

ערכת מולטימדיה למחשב אישי

אנו מציעים ערכת מולטימדיה הכוללת את הרכיבים הבאים:

כרטיס קול PLAY RECORD 16-BIT מתוצרת CARDINAL USA

כונן אופטי מהירות כפולה SONY

זוג רמקולים סטריאופונים

5 תקליטורים: אנציקלופדיה ומשחקים

המחיר 1650 שקל

כולל מע"מ

הזמנות מתקבלות בכל שעות היום והערב כל השבוע באמצעות שירות המכירות שלנו טלפון:

03-519-3508

ההדגמה וההתקנה ייעשו בביתך לפי תיאום מראש בשעות הנוחות לך

מולטיטרייד תקשורת בע"מ

בנין השלימה את ההשתלטות על קופת אשראי

עסקת רכישת השליטה בבנק קופת אשראי והסכון על ידי בנין השלמה, לאחר שבעלי המניות של החברה אישרו את ההסכם, לפיו שילמה בנין חצי מיליון דולר תמורת 85% ממניות הבנק. על פי העסקה, יתרת מניות הבנק יישארו בידי אגודת קופת אשראי והסכון.

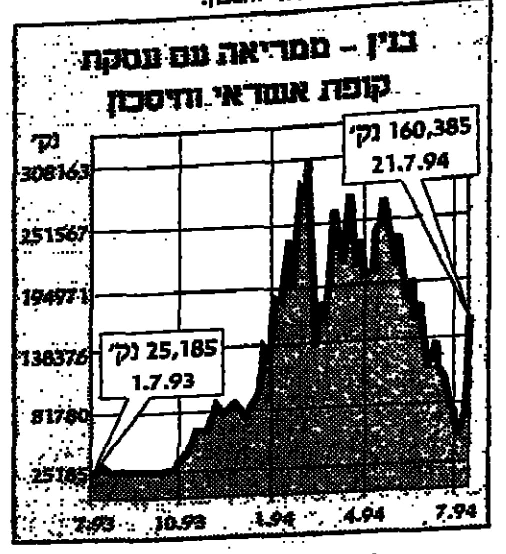

אישור בעלי המניות היה תנאי לביצוע הקצאה של 9.9% ממניות בנין לחברת בלסטה הולדינגס השוויצית תמורת 2.1 מיליון דולר, כלומר לפי שווי חברה של 19.1 מיליון דולר לפני ההקצאה, ו־21.2 מיליון דולר אחריה. תמורת ההנפקה לחברה השוויצית תסייע לבנין לעמוד בדרישותיו של המפקח על הבנקים להגדיל את הונו של הבנק ל־20 מיליון דולר עד אפריל 97', כתנאי להמשך קיומו של הבנק כמוסד פיננסי. הונו של הבנק עמד בעת רכישתו על ידי בנין על 200 אלף דולר.

לבנק קופת אשראי והסכון יש רישיון בנקאי מלא שניתן לו על ידי בנק ישראל לפני עשרות שנים. כיום יש לבנק 4,000 לקוחות בסניף בנק אחד בפתח תקוה, אך בנין מתכוונת לפתוח שני סניפים נוספים ולהפכו לבנק מסחרי רגיל שיעסוק, בין השאר, בליווי פרויקטים ויתפקד כבנק השקעות.

תיא תקשורת תוזרת להיסחר

כבר בעתיד הקרוב יחזור מניות תיא תקשורת (בעבר אבריין) להיסחר בבורסה, לאחר שההקצאה הפרטית לבעלת השליטה בחברה תיא השקעות והחברה הבת יהודית מילר הושלמה. תיא תקשורת הקצתה 7.5 מיליון מניות ליהודית מילר ו־4.5 מיליון מניות לתיא השקעות תמורת קיזוז הנקוב, במהלך שנועד להגדיל את הונה העצמי ל־20 מיליון שקל.

ההקצאה מסיימת את הצעד שבוצע בספטמבר 93', כשחוב של 7.5 מיליון שקל לנושי תיא תקשורת הומחה ליהודית מילר, וכך עברה תיא תקשורת מגרעון של 6.3 מיליון שקל להון עצמי חיובי של 1.2 מיליון שקל. בעקבות ההקצאה יחזיקו תיא השקעות והחברה הבת יהודית מילר ב־90% מהונה של תיא תקשורת, ולפיכך 15% מההון המוחזקים על ידי יהודית מילר יופקדו בידי נאמן לשם השגת פיזור מינימלי במניות החברה.

אתמול נרשמו המניות למסחר, ובקרוב תפורסם הודעה על מועד חידוש המסחר. כזכור, הופסק המסחר באבריין עקב הגשת תביעת פירוק על ידי קשר בראל. בתחילת אוגוסט אמורים בעלי המניות בשתי החברות לאשר את העברת עסקי התקשורת של תיא לתיא תקשורת תמורת ערכן המאזני.

הנכסים שיועברו לתיא תקשורת כוללים 60% ממניות קבוצת אולפני הרצליה, המספקים שירותי הפקה ואולפן שידור לחברת רשת (הרווחית מבין זכייני הערוץ השני) לרשות השידור ולחברות הכבלים. בתיא מעריכים, כי מחזורה של קבוצת אולפני הרצליה יגיע ב־94' לשיעור שנתי של 30 מיליון שקל. החטיבה האחרת בתיא תקשורת תהיה 50% ממניות חברת שידורי פרסומת מאוחדים (שפ"מ), הזכיינית של רשות השידור למכירת פרסומת ברדיו. מחזורה השנתי שפ"מ יגיע ב־94' ל־75 עד 80 מיליון שקל, ש־78% מהם יוזרמו כתמלוגים לרשות השידור וכ־15% נוספים למשרדי הפרסום המפרסמים.

רמגור תגייס 6 מ' ש' בהקצאה פרטית

חברת רמגור הודיעה, כי היא עומדת להקצות לארבעה אנשים מניות בחברה ולגייס על ידי כך 6 מיליון שקל. מנחם בן משיח ירכוש מניות שיקנו לו לאחר ההקצאה 9.9% מההון ו־13.06% מהשליטה, שלמה מוסאיוף יחזיק 4.95% מההון ו־6.53% מהשליטה, עליזה מוסאיוף תחזיק 4.96% מההון ו־6.53% מהשליטה ונחמיה דוידי יחזיק 1.04% מההון ו־1.37% מהשליטה. את המניות ירכשו הארבעה במחיר 5.3 שקל למניה. אתמול היה מחיר מניית רמגור 1 בבורסה 5.96 שקל למניה.

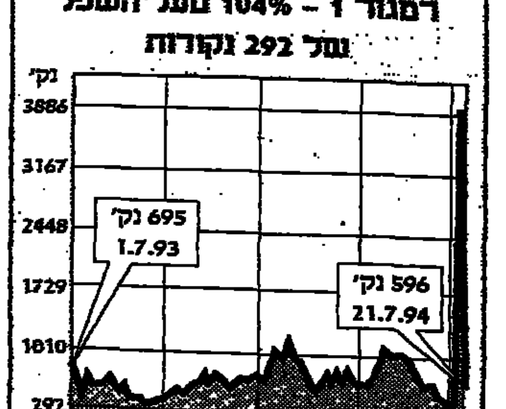

בהודעה שמסרה רמגור נאמר, כי המשקיעים הם "אנשים פרטיים שרוצים להשקיע בחברה, אינם מחזיקים מניות בחברה ואינם בעלי עניין בה". עם זאת, קיימים קשרים עסקיים בין אבי בן סירא, יו"ר חברת רמגור, ואריה פרדו, דירקטור ברמגור ובין מנחם בן משיח.

למרות הירידה החדה במניות רמגור, והירידה הנוספת שבאה בעקבותיה, נסחרות בימים האחרונים מניות רמגור 1 במחיר הגבוה ב־104% ממחיר השפל שבו ביקרה המניה ב־5 ביולי.

שווי השוק של החברה 22.6 מיליון שקל – דומה לשווי שלפיו הערך הנכס היחידי שלה. לרמגור מגרש בשכונת גבעת שאול בירושלים, אשר הוערך בסוף פברואר ב־24 מיליון שקל לפני מס ו־22.5 מיליון שקל נטו. ב־11 ביולי הודיעה רמגור, כי היא מתכוונת למכור מחצית מהמגרש, ואת המחצית השנייה תעמיד למכירה או לפיתוח משותף בעסקת קומבינציה. היקף העסקה המשוער הוא 10.6 מיליון דולר.

שלמה פרידמן

רוזבאר – המו"מ עם אלרד נכשל

השקעתה של רוזבאר בחברת אלרד לא תצא אל הפועל בתקופה הקרובה, אם בכלל, זאת לאחר שהמשא ומתן בינה לאלרד נקלע לקשיים.

רוזבאר תיכננה להשקיע 500 אלף דולר באלרד, המתמחה בפיתוח ייצור ושיווק של מכשירים רפואיים למדידה הגליה של גזים בחולים, המנבאים בחדרי ניתוח בחדרי התאוששות וביחידות לטיפול נמרץ.

רוזבאר נשלטת על ידי קבוצת אורגייט (48.7%) ומרכזת את כל השקעותיה של הקבוצה בתחום המכשור הרפואי, שירותים רפואיים ותרופות. החזקתה העיקרית של החברה היא בחברת הלת'קייר, המתמחה בפיתוח ייצור ושיווק ער־

הודעות וניתוחים

יורם גביזון

כות רפואיות לאבחון מחלות שונות, בעיקר מחלות זיהומיות ומחלות בדרכי הנשימה השתן והמין. לאחרונה חתמה הלת'קייר באמצעות החברה הבת סביון דיאגנוסטיקה על הסכם לשיווק ערכה לבדיקה דם מהירה לאיתור נוגדני HIV (נגיף האיידס) בתהליך שאורך שתי דקות. הלת'קייר תמכור את הערכות לשתי חברות אמריקאיות תמורת 15 מיליון דולר בשנתיים הקרובות.

נחושתן נכסים – גיוס הון סיבובי

בעלי המניות בנחושתן נכסים וייזום יידרשו להכריע אם להפקיד אצל נחושתן השקעות שהיא בעלת השליטה בחברה, פיקדון בסכום של עד 23 מיליון שקל. על פי ההצעה שהוגש לבעלי המניות תקבל נחושתן נכסים וייזום ריבית שלא תפחת מעליית המדד בתוספת 0.2%, אותם תקבל החברה האם עבור ניהול הפיקדון. הריבית תשולם לחברה האם מדי חודש.

בכך ישלם מהלך שבו יועברו כספי ההנפקה בפברואר 94' מחברת נחושתן נכסים לחברה האם נחושתן השקעות. נחושתן נכסים עוסקת בתחום יזום בנדל"ן, משכירה את בית קליפורניה ברחוב יגאל אלון בת"א ובונה פרוייקט מגורים ומסחר בהוד השרון.

תעוזה – מאמינה בעזים טרנסגניות

קרן ההון סיכון תעוזה החליטה לממש אופציה להגדלת השקעתה בחברת סירום טק ל־500 אלף דולר. תעוזה השקיעה אתמול 100 אלף דולר נוספים והגדילה את החזקתה בסירום טק ל־30%. במקביל להשקעתה של תעוזה בסירום טק יועמד לרשות סירום טק סכום נוסף של 500 אלף דולר על ידי החברה האם פרי פיתוח רעיונות.

סירום טק עוסקת בפיתוח שיטות גנטיות שיאפשרו גידול עזים טרנסגניות, כך שבחלב שלהן ייוצר אלבומין אנושי, שהוא חלבון המופק כיום מדם אדם, המשמש בעיקר לטיפולים לאחר טראומות.

להערכת תעוזה, יש לסירום אלבומין שוק עולמי מוכח בסדר גודל של כ־600 מיליון דולר, הגדל בהתמדה ועשוי לעבור את מיליארד הדולר בשנת אלפיים, משום שבטיפול במחלות כמו איידס קיימת נטייה להפש מקורות תחליפים לחלבון המופק מדם אדם.

סירום טק עוסקת גם בפיתוח תחליפים נוספים לחלבוני אדם, וזכתה לאישור המדען הראשי של משרד המסחר והתעשייה. זה נתן אישור לתכנית המו"פ של החברה אף משתתף במימונה. תעוזה השקיעה עד כה בעשר חברות בתחומים הבאים: תקשורת לוויינים, מוליכים למחצה, אבחון רפואי, פיתוח זרעי מבלוא, מערכות שיקום לגנבים, ביוגנטיקה, דפוס, תחזוקה מגנטית וכלי תוכנה מתקדמים.

פרפן – אושרה השקעה של 400 אלף שקל

מנהלת מרכז השקעות אישרה לחברת פרפן תוכנית השקעות ברכוש קבוע בסך 400 אלף שקל להרחבת מפעל החברה לייצור מוצרי קוסמטיקה. כתב האישור מקנה לחברה הטבות במס, שיפחיתו את שיעור המס האפקטיבי שלה בשנות ההטבה.

קבלת ההטבות מותנית בעמידה בביצוע תוכנית שיווקית שהגישה החברה. על פי התוכנית, צופה פרפן כי ב־94' וב־95' תייצא ב־425 אלף דולר ו־650 אלף דולר בהתאמה.

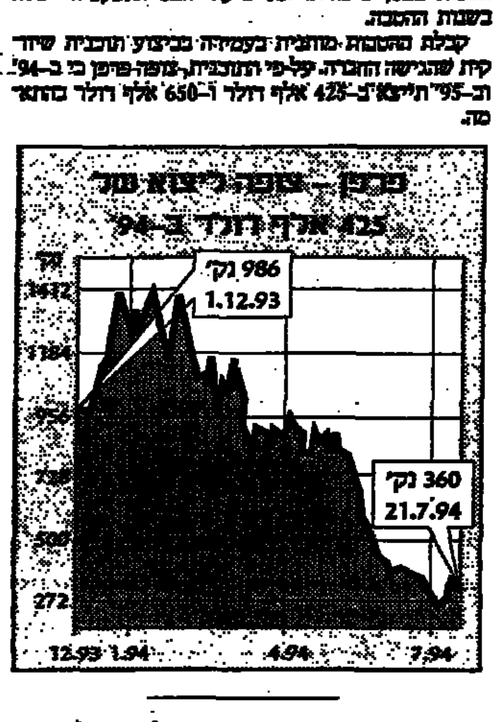

ברטון תובעת את יוניבאר על 79 אלף ש'

גולד שוקי בע"מ (ברטון) הגישה תביעה לבית המשפט השלום בת"א נגד יוניבאר בגין הפרת הסכם תמלוגים ועיכוב כספים ומידע ביחס להסכם זה. סכום התביעה 79 אלף שקל. גולד שוקי בע"מ מציינת, כי עיכוב הכספים לא השפיע מהותית על עסקיה.

בוני התיכון – פרץ מוותר על הלוואה

יו"ר בוני התיכון אברהם פרץ הציע להסיר מסדר יומם של בעלי המניות הצעה להעניק לו ולבעל שליטה אחר בחברה עמרם פרץ הלוואה צמודת מדד ללא ריבית על סכום הוצם של השניים לחברה, המסתכם ב־773 אלף שקל. על פי תנאי ההלוואה יכלו בעלי השליטה להקדים את פרעון ההלוואה על חשבון חלוקת דיבידנדים עתידיים, במידה שיוחד כאלה לפני תום השנה. בעלי המניות בחברה אישרו, לעומת זאת, את תנאי ההעסקה של השניים.

גיבור מפריקה את חברת השיווק האנגלית

גיבור ספורט תפסיק את פעילותה של החברה הבת האנגלית של החברה שהוקמה בספטמבר 93'. מעתה ואילך תשווק גיבור ספורט את מוצריה באופן ישיר או באמצעות חברות בנות אחרות.

רובוטורום מחדשת התעניינות בירושלים

החברה הבת רובוטורום נכסים חידשה את הגו"ם שלה מנובמבר 93' לרכישת מלון בירושלים. הצעת רובוטורום נכסים לרכוש את המלון תהיה בתוקפה עד תחילת אוקטובר.

נחושתן מפקידה את המזומנים בקיטאל

נחושתן החליטה לנתב את יתרות המזומנים שברשותה לאפיקים שמרניים יותר. במסגרת מדיניות זו בעצתה נחושתן להצעתה של קיטאל, בעלת השליטה בה, להפקיד אצלה את יתרות המזומנים שלה.

שתי החברות הגיעו להסכם, שלפיו תעביר נחושתן לקיטאל פיקדון כספי בהיקף שלא יעלה על 7.5 מיליון שקל. תמורת הפיקדון תשלם קיטאל לנחושתן ריבית מדי חודש, במזומן.

גובה הריבית ייקבע לפחות פעם בחודש, יהיה שווה לגובה ריבית החח"ד של משיכות החברה שנקבע על ידי בנק לאומי ולא יפחת משיעור עליית מדד המחירים לצרכן.

קיטאל תחזיר את כספי הפיקדון על פי דרישת נחושתן תוך 48 שעות ממועד הדרישה, וכנגד הפיקדון יועמדו כביטחון מניות שהם מכבירות ביטוח, המוחזקות על ידי קיטאל.

אם כתוצאה ממשיכות נחושתן יירד סכום ההפקדה מתחת למיליון שקל, תוכל קיטאל לדרוש את שחרור מניות שהם כבטוחה הפיקדון.

סופר אמאייל – דיוידנד הביניים סופי

דיוידנד הביניים שחולק ב־93' במניות הטבה הוכרז כדיוידנד סופי ל־93'.

בעלי עניין

קבוצת בנק הפועלים חדלה להיות בעלת עניין במפקי פלדה (23 ביוני), תלפיות (ב־4 ביולי). לעומת זאת, בקווי אשראי הדלה קבוצת בנק הפועלים להיות בעלת עניין ב־6 ביולי.

אתמול רגב הפך להיות בעל עניין בברטון ומוטי מנשה חדל להיות בעל עניין בברטון. בנק המזרחי חדל להיות בעל עניין בפלסטו שק לאחר שמכר בבורסה 41.5 אלף ע.נ בשער 553 נקודות.

מגב – השותף השקט תובע תוספת

מגב קיבלה שומות מס הכנסה סופיות לשנים 91', 90', 89' ושומת מס לשנת 92' שלגביה מגישה החברה הודעת השגה לפקיד השומה. השגתה של מגב נובעת מתביעת שלטונות המס לסכום מס נוסף של 213 אלף שקל כולל ריבית הצמדה לשנת 92'.

עסקות מחוץ לבורסה

בהראל המשמר בוצעה עסקה מחוץ לבורסה של 81 אלף ע.נ בשער 1,243 נקודות; בפולגת אופציה בוצעה עסקה מחוץ לבורסה של 23.3 אלף ע.נ. בשער 119.5 נקודות; ברמגור 6,696 ע.נ בשער 664 נקודות; בשטרי ההון של בנק הספנות 67.3 ע.נ בשער 178 נקודות.

בכתר בוצעה עסקה מחוץ לבורסה של 60 אלף ע.נ בשער 385 נקודות; ביאר בוצעה עסקה של 45 אלף ע.נ בשער 275 נקודות; ברסקו בוצעה עסקה של 5,000 ע.נ בשער 1,973 נקודות; בלגיק בנין אג"ח 55 אלף ע.נ במחיר 98.5 נקודות; באופציה של הריבוע 2,045 ע.נ בשער 282 נקודות; באופציה של מלונות הכשרת הישוב בוצעה עסקה 11,551 ע.נ בשער 72 נקודות.

באופציה של רדבן 699 ע.נ בשער 649 נקודות; בדוברת שרם אופציה של 1,160 בשער 397 נקודות; בפועלים הנפקות אג"ח 491 אלף ע.נ בשער 122.1 נקודות; בלאומי מימון 4 אג"ח 503 אלף ע.נ בשער 119.5 נקודות.

ביחידות ההשתתפות של אבנ'ק בוצעה עסקה מחוץ לבורסה של 90 אלף ע.נ בשער 57 נקודות; באלקטרה 100 אלף ע.נ בשער 7,990 נקודות; ביעסור 400 ע.נ בשער 337 נקודות; בכבלים 900 ע.נ בשער 1,685 נקודות; בירושלים 10,000 ע.נ בשער 323 נקודות; בבנק הספנות 1,081 ע.נ בשער 2,614 נקודות; באג"ח של מישור החוף 600 אלף ע.נ בשער 229 נקודות; באג"ח פועלים הנפקות בוצעה עסקה מחוץ לבורסה של 617.5 אלף ע.נ בשער 122.1 נקודות, ועסקה נוספת של 205.6 אלף ע.נ בשער 119.9 נקודות.

בעלי עניין קונים

שם החברה	בעל העניין	שער	כמות	סכום	תאריך	החזקה
אריסה	הפרא	737	1,977	14	11.7	33.94
ברש אג' 1	ברש אחר	71.5	153,446	110	5.7	–
הידראוליקה אפ' 1	פרדה שלמה	111	24,928	28	23–27.6	–
הידראוליקה	בכר ראובן	360–295	4,861	17	27.6–3.7	40.41
טל אג' א	טל תקשורת	73	684,931	500	21.6	–
סלודר	מכבאה שמיר	398	95,520	380	5.7	21.61
יונה	כין דוד	734	1,362	10	12.7	0.01
יונה	נפש המלונאות	682–734	15,343	188	27.6–11.7	0.59
ישראמקו	שלדנו דני	15	3,251,952	488	14.7	0.14
ישראמקו	ישראמקו אינק'	15	234,233	35	14.7	0.01
ישראמקו	מפספרם	15	469,136	70	14.7	0.02
ישראמקו	יואל	15	1,055,598	158	14.7	0.05
כלכלית ים	דיסקונט יואל	987	5,000	30	10.7	0.01
נטעי גדר 5	נתיב עז	27,218	847	183	12.6–13.7	1.72
מלונות אפריקה אג' א	אפריקה	103	186,120	191	12.7	–
בן	קוהן עזרא	468	3,700	13	29.6	13.80
מנתור	מנתור חזכים	193	20,410	40	14.7	2.82
יבמטר	את	1,200	150,000	1,800	13.1	4.10
מכתר	זת	599–726	143,913	952	12.7	4.25
יבמטר שהא	זת	184	123,638	227	14.6	–
מכתר שהא	זת	156–176	87,567	140	30.6–5.7	–
מכתר	וליגנר יעקב	884	5,000	44	15.3	1.01
מכתר שהא	וליגנר יעקב	222	6,479	14	15.5	–
יבמטר שהא	מלכי יצחק	300	130,000	390	13.1	–
מכתר	מלכי יצחק	893–884	18,024	160	24.3	3.52
משוב שיווק	משוב	259	20,000	52	13.7	76.64
נגה	אלרד נכסי	1,456	1,107	15	14–18.7	2.45
נקה	נקה שיווק	29,536	431	126	11–18.7	2.46
נקה אג' א	נקה שיווק	199	10,000	20	11.7	–
פקר	פקר פרידינג	14,120–14,329	1,479	210	18–19.7	1.37
קבלנים	כלכלית הקבלנים	2,198	1,000	22	18.7	1.35
רשף אג' א	ברדוד רשף	113–121	1,491,307	1,721	24.5–3.7	–
סיא	שפר יצחק	1,726–2,433	4,985	104	7.6–3.7	0.08
סיא אג' 2	שפר יצחק	499–1,166	15,611	130	7.6–4.7	–

בעלי עניין מוכרים

שם החברה	בעל העניין	שער	כמות	סכום	תאריך	החזקה
יכנור	מוסס אורן	360	85,000	306	14.7	0.01
יבמטר	מלכי יעקב	1,200	150,000	1,800	13.1	3.40
מסלול	מסלול פיתוח	2,573	2,320	60	19.6	–
רקפי אג' א	ברדוד רשף	116	35,300	40	29.6	–

- עסקות מחוץ לבורסה
– הסכום הינו באלפי שקלים

מדדי מניות – 21.7.94

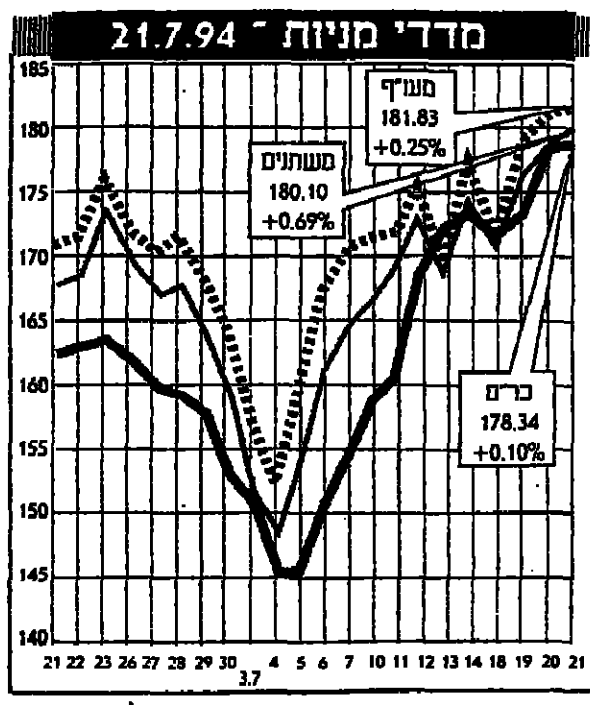

מדד המשתנים – בשנה

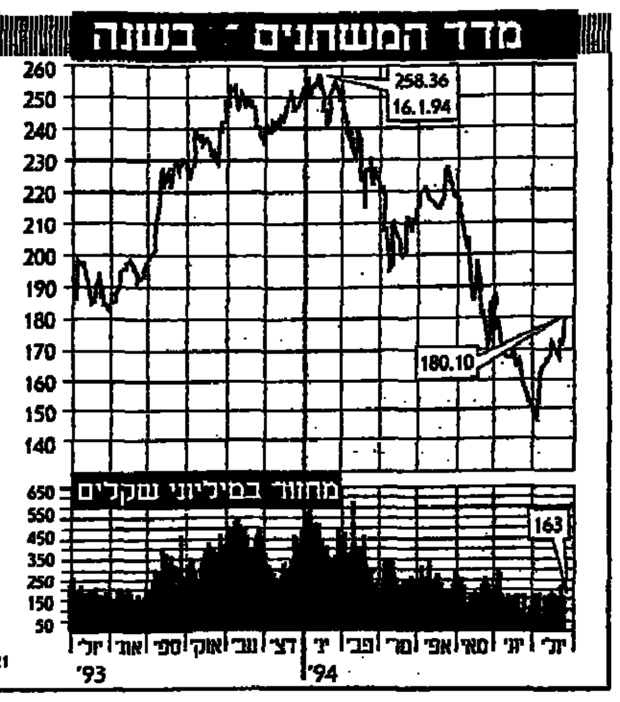

מדדי מניות

שם הענף	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	176.96	0.47%	14.04%	-34.50%	-39.20%
כר"מ	178.34	0.10%	15.99%	-44.35%	-48.34%
משתנים	180.10	0.69%	12.99%	-27.28%	-32.51%
מעו"ף	181.83	0.25%	10.88%	-25.79%	-31.12%
אופציות כללי	106.36	1.68%	50.23%	-70.01%	-72.17%
אג"ח להמרה כללי	180.62	-0.53%	7.23%	-18.40%	-24.27%
בנקים מסחריים	186.12	3.30%	13.49%	-26.81%	-32.07%
בנקים למשכנתאות	203.37	-0.23%	17.81%	-24.09%	-29.55%
חברות ביטוח	234.48	0.23%	9.42%	-32.63%	-37.47%
מסחר ושירותים	167.43	-0.39%	11.12%	-34.99%	-39.67%
נדל"ן וחקלאות	159.83	0.11%	16.99%	-43.73%	-47.77%
חברות תעשיה	176.00	0.26%	14.09%	-32.68%	-37.52%
חברות להשקעה	203.37	0.36%	15.05%	-35.38%	-40.02%
חיפושי נפט	127.19	-0.33%	15.41%	-53.24%	-56.60%
מקבילה	241.81	0.40%	17.93%	-48.71%	-52.39%

מדדי איגרות החוב

שם הענף	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	133.86	0.16%	1.38%	4.59%	-2.92%
כללי ממש.	133.40	0.17%	1.38%	4.80%	-2.73%
צמוד למדד ממש.	133.05	0.16%	1.39%	5.16%	-2.40%
צמוד ומחר מט"ח ממש.	140.34	0.24%	1.21%	1.87%	-5.45%
כללי קונצרניות	136.79	0.18%	1.44%	3.10%	-4.31%
צמוד למדד קון.	135.89	0.16%	1.47%	3.54%	-3.90%
צמוד ומחר מט"ח קון.	148.01	0.27%	1.13%	-2.51%	-9.52%
מק"ם	117.12	0.03%	0.48%	5.25%	-2.32%
גילון	120.18	-0.05%	0.75%	5.20%	-2.36%
צ.מדד ממש. 0–2 שנים	133.55	0.13%	1.34%	8.58%	0.77%
צ.מדד ממש. 2–5 שנים	133.75	0.00%	1.63%	7.43%	-0.29%
צ.מדד ממש. 5–7 שנים	135.17	0.09%	1.82%	6.42%	-1.23%
צ.מדד ממש. 7–10 שנים	136.02	0.19%	1.52%	2.73%	-4.65%
צ.מדד ממש. 10–15 שנים	130.63	0.41%	0.81%	0.25%	-6.96%
צ.מדד ממש. 15+ שנים	125.99	0.28%	-0.23%	-1.92%	-8.97%

אופ' בפרמיה נמוכה

	שם האופציה	פרמיה ב־%
1	אלקטרה 2	-10.3%
2	מופק	-6.1%
3	שקם א	-1.5%
4	לוחות גליל	-1.0%
5	לה נסיונל 1	-0.8%
6	צ'אם 1	-0.7%
7	מדפבריקה 1	-0.6%
8	רמפוטן	-0.4%
9	סקום	-0.2%
10	סחר ים	0.6%

אג"ח בפרמיה נמוכה

	האג"ח להמרה	פרמיה ב־%
1	זקה א'	-4.9%
2	מבנו 5	-3.3%
3	כלל תעשיות 8	-0.9%
4	יצוא 4	-0.8%
5	אסותא 1	-0.8%
6	אילון א' *	-0.8%
7	בנק הספנות א	-0.5%
8	יפאורה	-0.3%
9	אפריקה ישראל 2	-0.2%
10	ליגד	0.1%

תעודות בולטות באופ'

	שם האופציה	% שינוי
1	אורמל אופ' 1	40.0%
2	קוואהל אופ' 1	39.8%
3	סיאי אופ' 1	39.2%
4	נ. פלדון אופ' 2	28.5%
5	בני תיכון אופ' 1	27.2%
6	ישראמקו אופ' 2	-23.5%
7	אסמיני אופ' 1	20.2%
8	ליורים אופ' 1	20.2%
9	מבטפלסט אופ' 1	20.2%
10	יוזה אופ' 1	20.0%

אג"ח ממשלתיות

מספר שנים לפדיון	תשואה שנתית (נטו)	תשואה שנתית (ברוטו)
0 – 2	0.8	2.7
2 – 5	1.3	2.9
5 – 7	1.6	3.1
7 – 10	1.8	3.4
10 – 15	2.0	3.7
15 +	2.1	3.7

מלוות קצרי מועד

מס' הנייר	מחיר	תשואה שנתית לפדיון	ימים לפדיון
744	99.82	13.75%	5
814	99.58	13.50%	12
824	99.36	13.10%	19
834	99.20	12.00%	26
844	99.24	8.75%	33
854	98.67	12.95%	40
914	98.53	11.90%	48
934	98.28	12.00%	56
944	98.06	12.45%	62
954	97.94	11.85%	69
1014	97.65	12.25%	75
1034	97.25	12.10%	89
1044	97.04	12.10%	96
1114	96.80	12.20%	103
1124	96.54	12.40%	110
1134	96.35	12.30%	117
1144	96.19	12.10%	124
1154	95.89	12.40%	131

מלוות קצרי מועד

מס' הנייר	מחיר	תשואה שנתית לפדיון	ימים לפדיון
1214	95.85	11.85%	138
1224	95.56	12.10%	145
1234	95.32	12.20%	152
1244	95.04	12.40%	159
115	94.78	12.50%	166
125	94.65	12.30%	173
135	94.56	12.00%	180
215	93.95	12.45%	194
315	93.11	12.45%	222
415	92.10	12.40%	257
515	91.28	12.40%	285
555	90.46	12.40%	313
715	89.38	12.50%	348

רואים את ההצלחה

באן אווין

3 קרנות נאמנות של החברה המרכזית
דורגו בעשיריה המובילה. עובדה.

אין במודעה זו משום הצעה לרכישת יחידות הקרנות

דרוש את
קרנות הנאמנות
של החברה המרכזית
בכל סניפי הבנקים
ובמשרדי החברה

תשואה - עשר הראשונות

דירוג	שם הקרן	מנהל הקרן	תשואה נומינלית	תשואה ריאלית	התמחות
1	למשקיע	למשקיע	27.0%	14.4%	גמישות
2	דולר	החברה המרכזית	19.8%	7.9%	ני"ע זרים ואג"ח
3	פנתר	החברה המרכזית	19.4%	7.5%	גמישות
4	אחריות נפט ומחצ'	אחריות	18.6%	6.8%	נפט ומחצבים
5	אוליסם אירופה	אוליסם אי.אם.אס	18.3%	6.4%	ני"ע זרים
6	אפיקים אג"ח	אפיקים	17.3%	5.6%	אג"ח ושקלים
7	פיל	החברה המרכזית	16.4%	4.9%	אג"ח ושקלים
8	שבים- פ.ק.ן	פ.ק.ן- הפועלים	15.1%	3.7%	75% אג"ח מדינה
9	אוליסם אג"ח חב'	אוליסם אי.אם.אס	15.0%	3.5%	צמוד ולהמרה
10	מרווח	ריקלה- הבינלאומי	14.9%	3.4%	צמוד מדד/מטח

דירוג לפי תשואה ב- 12 החודשים האחרונים (31.5.94) עפ"י קרנות מידע זהב.

לפרטים נוספים טלפן עכשיו: 03-5194111

חדש!
נפתח סניף
בחיפה!

החברה המרכזית
החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ
המטרה שתרוויח יותר

נאמני הקרנות "פיק", "דולר", "פנתר" - החברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ

مكن: من الأصل

שווקים בעולם

הדולר מתחזק מול המארק

המחירים בבורסות של אירופה המשיכו לעלות אתמול למרות שהבונדסבנק החליט לא לקצץ את הריבית

מאת טל הראל

וול סטריט

אתמול השתפרה במידת מה המגמה בוול סטריט, אם כי מני־ות ההייטק המשיכו להפגין חו־לשה, מה שמשך את מדד נסדא"ק מטה.

מדד דאו ג'ונס נפתח במגמה שלילית אך לקראת הצהריים עבר לטריטוריה חיובית, בעק־בות פרסום דו"חות חיוביים של חברות גדולות.

מדד דאו ג'ונס נתמך על־ידי העלייה החדה שחלה במחיר מני־ית יבם בעקבות פרסום דו"ח החב־רה לרבעון השני של 94'.

החברה דיווחה על רווח של 689 מיליון דולר, 1.14 דולר למ־ניה – נתון הגבוה ב־56% מציפי־ות האנליסטים, שעמדו על 73 סנט למניה.

בעקבות זאת עלה מחיר המניה אתמול ב־11.7%.

גם חברת אי־טי־אנד־טי פירס־מה אתמול דו"ח רבעוני חיובי, שהראה על קפיצה של 8% ברווח־חים.

במסחר בנסדא"ק המשיכו המ־חירים אתמול לרדת בעקבות פר־סום דו"חות מאכזבים של חברות היי־טק.

לדברי סוחרים, עדיין קיים חשש מפני העלאת הריבית בארה"ב, עקב הדברים שנשא ביום רביעי יו"ר הפדרל רזרב, אלן גרי־נספן. כמו כן ישנם משקיעים המתחילים לקחת בחשבון את הה־ערכות להאטה בצמיחה בארה"ב במחצית השנייה של 94'.

אירופה

באירופה נרשמו אתמול עלי־ות ברוב הבורסות המרכזיות לא־חר שוול סטריט הראתה סימני התייצבות ושער הדולר מול המארק עלה.

יוצאת דופן היתה הבורסה של פרנקפורט, בה נחלש מדד דקס ב־1.19%. ייתכן שמצב הרוח בפר־נקפורט הושפע לרעה מהחלטת הבונדסבנק אתמול לא לקצץ את ריבית הניכיון או הלומברד. אך לדברי סוחרים, היתה זו פשוט הז־דמנות למשקיעים לממש רווחים מהעליות הנאות שרשמו המניות בשבוע החולף.

בפאריס התחיל המסחר אתמול במגמה שלילית, לאחר שגם הבנק המרכזי של צרפת וגם הבונדסבנק החליטו לא להוריד ריביות.

אך לקראת הצהריים השתנה הכיוון ובסופו של דבר נסגר מדד סי־איי־סי בהתחזקות של 0.49%. לדברי סוחרים, קיבל השוק עידוד מהתחזקות של הדולר מול המאר־ק.

במילנו שאבה הבורסה עידוד מנתוני האינפלציה לחודש יולי, שהתפרסמו אתמול. האינפלציה באיטליה ירדה ביולי ל־3.5% לא־חר שביוני עמדה על 3.7%.

מזרח רחוק

רוב הבורסות במזרח נסגרו אתמול בירידות מחירים.

בטוקיו נחלש מדד ניקיי ב־0.76% לאחר שביום רביעי נחלש הדולר מעט מול הין.

גם בהונג קונג חלה אתמול ירידה במחירים. לדברי סוחרים נבע הדבר ממכירות על רקע ספ־קולטיווי, שהתגברו אתמול בשל החשש מהעלאת הריבית בארה"ב. הדולר של הונג קונג צמוד לדולר האמריקאי ולכן העלאת הריבית בארה"ב תחייב את העלאתה גם בהונג קונג.

מטבעות

הדולר התחזק אתמול בכ־1.5% מול המארק, ובעקבות זאת גם מול הין.

הדולר התחיל להתחזק את־מול לאחר שתת שר האוצר האמ־ריקאי מסר כי ארה"ב מעוניינת בדולר חזק יותר וכי שבע המדי־נות המתועשות רואות בהיחלש־ות הדולר סכנה להאוששות של כלכלתן.

מוקדם יותר נחלש הדולר מול המארק לאחר שהבונדסבנק החליט לא להוריד את הריבית בגרמניה, אך מיד לאחר מכן הת־אושש.

במסחר בניו יורק התחזקה מגמת העלייה של הדולר לאחר שהצליח לעבור את שער ה־1.585 מארק – זו הפעם הראשו־נה מאז נכשל ניסיון התמיכה של הבנקים המרכזיים ב־24 ביוני.

לדברי סוחרים, מכירות מאר־קים בעבור ינים, לאחר ששער הין מול המארק ירד מתחת לר־מת התמיכה של 62.80 ין, עזרה להתחזקות הדולר.

ריביות

מועצת הבונדסבנק החליטה אתמול, בישיבתה האחרונה לפני חופשת הקיץ, לא לקצץ את רי־בית הניכיון או הלומברד בגרמ־ניה.

הבנק הסביר את חוסר רצונו להוריד את הריבית בשיעור הגי־דול בכמות הכסף בגרמניה, שע־מד ביוני על 11.3% במונחים שנתיים.

למרות ששיעור זה נמוך מהשי־עורים שנרשמו מראשית השנה, עדיין הוא כפול מהיעד שקבע הבונדסבנק – 6% בלבד.

ריבית הניכיון בגרמניה עומדת כעת על 4.50% ואילו ריבית הלו־מברד (הריבית הניתנת על הפק־דות מעל לחמש שנים) עומדת על 6%.

הפעם האחרונה שבה קוצצו הריביות בגרמניה היתה ב־13 במ־אי.

לעומת זאת הודיע הבנק כי רי־בית הריפו בחודש הקרוב תעמוד על 4.85% – ירידה של 3 נקודות בסיס לעומת הריבית שנקבעה במכרז שנערך ביום רביעי.

למרות הדעתו של הבונדסב־נק, יש כלכלנים הסבורים כי במח־צית השנייה של 94', עם ההאטה בגידול בכמות הכסף, יוריד הבו־נדסבנק את הריבית.

לדבריהם תרד ריבית הניכיון ל־3.5% עד ראשית 95'.

סחורות

מחיר הנפט עלה אתמול מעט וחבית נפט ברנט נסחרה במחיר 17.50 דולר, עלייה של 10 סנט לעומת יום רביעי.

מחיר הנפט שומר על חוזקו בשל המשך המתחים בניגריה, יצרנית הנפט השלישית בגודלה מבין מדינות אופ"ק.

ההערכה היא שהשביתה בת שלושת השבועות בבתי הזיקוק בניגריה גרמה לירידה בתפוקה של כמאה אלף חביות ביום – כ־5% מהתפוקה היומית של ניגי־ריה העומדת על 1.9 מיליון חבי־ות ביום.

מחיר הקפה שוב עלה אתמול, כנראה יותר מסיבות טכניות מאשר בשל ידיעות חדשות על היבול בברזיל. בלונדון נסגר קפה רובוסטה בעלייה של 3.4%.

לדברי סוחרים היה צפוי תי־קון חיובי במחיר הקפה לאחר שמחירו ירד השבוע בכ־8% בשל מימושי רווחים.

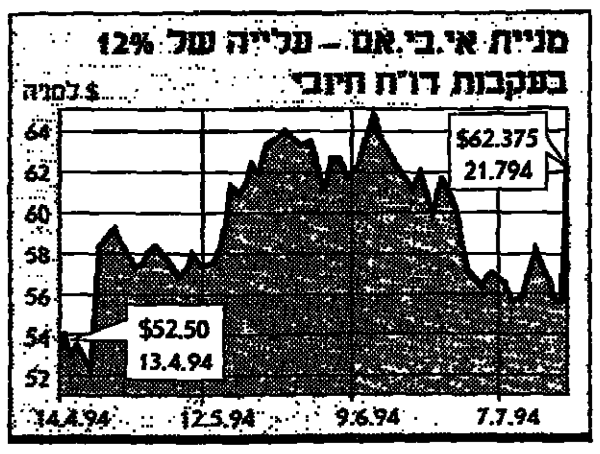

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הפרשות בין המטבעות
לירה אירית	2.5935	4.69
גילדן הולנדי	1.121475	4.37
פרנק בלגי	20.592	4.21
מארק גרמני	1	3.35
פזטה ספרדית	82.35	2.02
פרנק צרפתי	3.4191	1.26
אסקודו פורטוגלי	102.7	0.37
כתר דני	3.921	0

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	מחוזר 3 חודשים קנייה	מכירה
מארק	1.593	1.592	1.5932
פרנק שווייצרי	1.348	1.347	1.3459
לישט"ט*	1.524	1.523	1.5221
ין	99.27	99.17	99.21
דולר קנדי	1.378	1.3775	1.3825
פרנק צרפתי	5.4445	5.4415	5.4543
אקי*	1.2016	1.2006	1.1978
ד' אוסטרלי*	0.7375	0.737	0.7361
ד' סינגפור	1.512	1.511	1.5088
לירטה	1583	1581	1582.14

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	4.813%	5.250%	5.750%
שטרלינג	5.219%	5.500%	6.177%
ין	2.250%	2.250%	2.500%
פר"ש	4.250%	4.375%	4.521%
מארק	4.875%	4.906%	5.031%
אקי	5.875%	6.069%	6.294%
פר"צ	5.613%	5.746%	5.941%
גילדן	4.820%	4.940%	5.120%
ד' קנדי	6.188%	6.928%	7.844%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 7.25%

יורודולר – פרנקפורט

מיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	4.770%	4.950%
6 חודשים	5.230%	4.990%
1 שנה	5.710%	5.070%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

מיקדונות	תשואה
3 חודשים	4.45%
שנה	5.42%
10 שנים	7.26%
30 שנה	7.55%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב־%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב־% מ־1.1.94
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3733.09	5.82	0.16%	744.1	14.64	-0.63%
	S&P 500	452.67	1.07	0.24%	53.22	451	-2.74%
טוקיו	ניקיי 225	20622.92	-157.84	-0.76%	67.65	08.72	18.76%
הונג קונג	האנג סנג	9117.66	-71.16	-0.77%	49.02	28.55	-24.56%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2208.51	-22.86	-1.02%	31.37	08.42	-9.54%
לונדון	FTSE 100	3095.1	17.9	0.58%	097.5	061.1	-9.19%
פרנקפורט	דקס	2113.3	-25.35	-1.19%	117.2	08.47	-6.82%
פאריס	CAC 40	2053.78	10.06	0.49%	58.77	23.11	-10.34%
מילנו	MIBTEL	11522	83	0.73%	530	408	-5.42%
ציריך	SMI	2579.4	17.1	0.67%	581.6	545.8	-13.91%
אמסטרדם	EOE	399.04	1.24	0.31%	99.83	96.95	-5.07%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב יולי (דולר לאונקייה)	386	-0.2
כסף יולי (סנט לאונקייה)	527	-1.5
פלטינה יולי (דולר לאונקייה)	417.5	1.5

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	386.75
כסף (סנט לאונקייה)	534
פלטינה (דולר לאונקייה)	416
פלדיום (דולר לאונקייה)	146.5

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים ספט'	91.75	0.95
כותנה אוקט'	78.52	-0.46
קפה ספט'	228.5	7.95
קקאו ספט' (דולר לטונה)	1479	-10
סוכר אוקט'	11.9	0.02

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה ספט' (סנט לבושל)	564.5	-6.75
חיטה ספט' (סנט לבושל)	325.25	-4.75
תירס ספט' (סנט לבושל)	215	-3.25
בקר חי אוקט' (סנט לליברה)	71.875	0.575

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2515
בדיל ספוט (דולר לטונה)	0
עופרת ספוט (דולר לטונה)	0
אבץ ספוט (דולר לטונה)	971
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1494.5
ניקל ספוט (דולר לטונה)	6268

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	17.5
ברנט אוקט'	17.6
דובאי ספוט	16.2
מואן ספוט	15.45
מקסס קידה ספוט	19.4
נפט לחימום ספוט	48

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)

איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להורדה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	196
נפטא פר"ב	159

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה ספט' (דולר לטונה)	3655	122
קקאו ספט' (ליש"ט לטונה)	1099	-5
גומי אוג' (ר' סינג' לקילו)	208.5	6.5

מדד CRB

סגירה	שינוי	שינוי ב־%
232.27	0.49	0.21%

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

שערי מטבע חוץ / 21.7.94

המטבע	בנקאים לאומי קנייה	מכירה	הפועלים קנייה	מכירה	דיסקונט קנייה	מכירה	העברות והמחאות לאומי קנייה	מכירה	הפועלים קנייה	מכירה	דיסקונט קנייה	מכירה	שער יציג	שינויי באחוזים שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.96	3.10	2.97	3.11	2.97	3.10	3.0169	3.0594	3.0163	3.0590	3.0160	3.0580	3.0370	-0.23%	0.13%	1.71%	-5.60%
1 מארק גרמני	1.89	1.98	1.91	2.00	1.92	2.01	1.9306	1.9578	1.9330	1.9612	1.9334	1.9604	1.9452	0.51%	2.23%	13.03%	4.91%
1 לירה שטרלינג	4.57	4.78	4.61	4.82	4.64	4.86	4.6677	4.7335	4.6723	4.7383	4.6736	4.7386	4.6982	-0.06%	0.75%	6.46%	-1.19%
1 פרנק צרפתי	0.54	0.58	0.55	0.58	0.55	0.58	0.5636	0.5716	0.5637	0.5717	0.5642	0.5721	0.5678	0.57%	2.27%	12.08%	4.03%
100 ין יפני	3.01	3.15	3.02	3.16	3.02	3.16	3.0669	3.1101	3.0701	3.1134	3.0700	3.1127	3.0864	0.76%	0.79%	15.59%	7.28%
1 גילדן הולנדי	1.69	1.77	1.70	1.77	1.71	1.79	1.7219	1.7461	1.7236	1.7480	1.7235	1.7475	1.7342	0.49%	2.19%	12.73%	4.63%
1 פרנק שווייצרי	2.24	2.35	2.26	2.37	2.27	2.38	2.2859	2.3181	2.2920	2.3244	2.2895	2.3214	2.3043	0.66%	1.96%	14.29%	6.08%
1 כתר שוודי	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.41	0.3903	0.3953	0.3905	0.3961	0.3894	0.3949	0.3926	0.38%	-0.73%	9.51%	1.64%
1 כתר נורבגי	0.43	0.45	0.44	0.46	0.44	0.46	0.4426	0.4488	0.4424	0.4487	0.4428	0.4490	0.4455	0.59%	2.06%	12.16%	4.10%
1 כתר דני	0.48	0.51	0.48	0.51	0.48	0.51	0.4920	0.4989	0.4924	0.4994	0.4923	0.4992	0.4954	0.51%	2.23%	12.28%	4.22%
1 מארק פיני	0.57	0.60	0.57	0.60	0.57	0.60	0.5835	0.5918	0.5829	0.5912	0.5836	0.5917	0.5872	0.41%	2.69%	13.69%	5.52%
1 דולר קנדי	2.14	2.24	2.15	2.25	2.14	2.24	2.1811	2.2118	2.1811	2.2119	2.1776	2.2079	2.1956	-0.26%	0.09%	-2.31%	-9.33%
1 דולר אוסטרלי	2.16	2.27	2.14	2.30	2.16	2.28	2.2213	2.2526	2.2185	2.2499	2.2179	2.2488	2.2354	-0.23%	0.83%	10.49%	2.55%
1 ראנד דרא"פ	0.54	0.76	0.59	0.84	0.66	0.84	0.8210	0.8325	0.8203	0.8320	0.8212	0.8327	0.8263	-0.12%	-0.49%	-5.96%	-12.72%
10 פרנק בלגי	0.92	0.96	0.92	0.97	0.93	0.98	0.9381	0.9513	0.9386	0.9519	0.9386	0.9517	0.9438	0.47%	2.22%	14.16%	5.96%
10 שילינג אוסטרי	2.69	2.83	2.70	2.83	2.73	2.86	2.7446	2.7833	2.7478	2.7866	2.7482	2.7864	2.7639	0.49%	2.13%	12.91%	4.80%
1000 לירטה איטל'	1.87	2.00	1.90	2.02	1.92	2.02	1.9376	1.9649	1.9379	1.9653	1.9398	1.9668	1.9505	0.80%	1.67%	11.76%	3.73%
100 פזטה ספרדית	2.28	2.43	2.32	2.47	2.33	2.44	2.3420	2.3749	2.3411	2.3742	2.3443	2.3770	2.3596	0.55%	1.74%	12.73%	4.63%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.6897	3.7416	3.6894	3.7415	3.6847	3.7359	3.7150	0.50%	2.20%	11.43%	3.42%
1 דינר ירדני	4.26	4.53	4.22	4.51	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3581	-0.23%	1.91%	4.25%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---		0.0179	0.00%	-5.29%	1.70%	---
1 לירה מצרית	0.86	0.92	0.86	0.92	---	---	---	---	---	---	---	---	1.0250	-0.23%	3.99%	8.97%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3570	3.4040	3.3583	3.4058	3.3582	3.4050	3.3799	0.08%	0.49%	6.16%	-1.47%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהריים 21.7.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6464	1.5613	0.9840	1.3180	5.3487	1.7512	1.5570	3.2178
1 לירה שטרלינג	1.5470	---	2.4153	1.5222	2.0389	8.2744	2.7091	2.4087	4.9780
1 מארק גרמני	0.6405	0.4140	---	0.6302	0.8442	3.4259	1.1217	0.9973	2.0610
100 ין יפני	1.0163	0.6569	1.5867	---	1.3394	5.4357	1.7797	1.5824	3.2702
1 פרנק שווייצרי	0.7387	0.4905	1.1846	0.7466	---	4.0583	1.3287	1.1814	2.4415
1 פרנק צרפתי	0.1870	0.1209	0.2919	0.1840	0.2464	---	0.3274	0.2911	0.6016
1 גילדן הולנדי	0.5710	0.3691	0.8915	0.5619	0.7526	3.0542	---	0.8891	1.8375
1000 לירטה איטל'	0.6422	0.4152	1.0027	0.6320	0.8465	3.4352	1.1247	---	2.0666
10 פרנק בלגי	0.3108	0.2009	0.4852	0.3058	0.4096	1.6622	0.5442	0.4839	---

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
תל-אביב - 03-6917211
השמים פתוחים
EL AL אל על
CARGO מטענים

רשות הנמלים והרכבות
המשרד הראשי

מכרז מס' 1111/94
אספקת סט של מפות ומפיות שולחן למטרת שי לראש השנה

1. רשות הנמלים והרכבות מזמינה בזה הצעות לאספקת 4,200 סטים ארוזים של מפות ומפיות כמפורט להלן:
   1.1 מפת שולחן מטולין לבן חלק עם גימור דמוי תחרה, בגודל 240X160 ס"מ
   1.2 מפה עליונית מבד דומה לנ"ל והצבע שונה עם גימור דמוי תחרה, בגודל 160X50 ס"מ.
   1.3 12 מפיות מבד דומה לנ"ל עם גימור דמוי תחרה, בגודל 30X30 ס"מ.
2. ניתן להציע מפות ו/או מפיות בגודל ו/או גימור דומה.
3. מועד האספקה לאתרי הרשות (נמלי חיפה, אשדוד, אילת ורכבת ישראל) ע"י המציע, ולא יאוחר מיום 28.8.94.
4. הזוכה יתבקש במתן ערבות בנקאית בשיעור של 10% מההזמנה, לעמידה בטיב ובמועד אספקה.
5. פניות לקבלת מסמכי המכרז יופנו לכתובת שלהלן או לפקס 03־5620902. ההצעות תוגשנה רק על גבי נוסח ההצעה אותו ניתן לקבל לאחר פניה בפקס הנ"ל "עבור אגף רכש".
6. על המציע להגיש:
   6.1 הצעת מחיר במעטפה סגורה עליה יצויין מכרז מספר 1111/94.
   6.2 דוגמה של הסט המלא, שתוגש בנפרד ובאותה עת עם הגשת ההצעה הכספית.
   6.3 אשור בדבר ניהול ספרים וצילום תעודת עוסק מורשה.
   6.4 הצהרה בדבר סוג הבד, הרכבתו ושאר אפיוניו.
7. ההצעות יוגשו לכתובת שלהלן, לא יאוחר מיום 28.7.94 בשעה 15.00: רשות הנמלים והרכבות אגף רכש ואספקות חדר 1125, קומה 11, בית מעיא דרך פתח־תקוה 74, תל־אביב.
8. עלות הסט הארוז כולל הובלה ומע"מ לא יעלה על סך 60 (ששים) ש"ח.
9. הרשות אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזו הצעה שהיא.

לשכת הפרסום הממשלתית

הוצאת פוקוס מחשבים
להתמקדות בטוב ביותר!
קטלוג חינם לכל פונה!

המדריך למחשב האישי IBM PC ותואמיו 208 ע' - 39 ש"ח
התחל ורוץ עם DOS 6.2 192 ע' - 39 ש"ח
ספר הפקודות של DOS 6.2 208 ע' - 39 ש"ח
הכל על תקלות מחשב ותיקון / תוכנת טיפול תקלה כמתנה 368 ע' - 89 ש"ח
מדריך נודע למחשב האישי 448 ע' - 89 ש"ח
המדריך השלם למקבות Windows / לגירסה 3.1 320 ע' - 59 ש"ח
מדריך השידרוג ל-PC 384 ע' - 69 ש"ח
המדריך הקצר לקניית PC 152 ע' - 35 ש"ח
המדריך לתקשורת באמצעות מודם 160 ע' - 39 ש"ח
מדריך למעבד התמלילים קיוטקסט / לגירסה 6.5 וקודמותיה 272 ע' - 49 ש"ח
המדריך הקל לניהול המחשב באמצעות Norton Commander 4 176 ע' - 45 ש"ח
ספר הפקודות של Norton Utilities 7 217 ע' - 45 ש"ח
ספר הפקודות של QBASIC 208 ע' - 37 ש"ח
המדריך לצילום והפקה בווידאו 270 ע' - 54 ש"ח

צלצל לקבלת פרטים על מבצע התוכנות־החופשיות של פוקוס מחשבים

משלוח בדואר ללא תוספת מחיר

מבצעים מיוחדים:
בלעדי להוצאת פוקוס-מחשבים בלבד!
כל ספר ב־10 ש"ח +6 ש"ח דמי משלוח

המדריך השלם ל-dBASE IV
מדריך הקניות של PC Magazine
התחל ורוץ עם WordPerfect 5.1 בעברית
מדריך לאנטי-וירוס Viruscan
התחל ורוץ עם קיוטקסט 4
ספר הפקודות של Norton Commander 3

הזמנות בכרטיסי אשראי בטל: 98-38-677 (03)
בהמחאות: ת"ד 863 ר"ג, 52108. ובמודעפון 38 38 38 (03)

הזמנה להציע הצעות

עזרה ובצרון חברה לשיכון בע"מ (להלן "החברה") מזמינה בזה הצעות לרכישת זכות בעלות בדירה/ות חנות/יות בבנין הרשום כבית משותף והנמצא בחלקה 204 בגוש 7084 ברחוב החלוצים 54 בתל־אביב (להלן "הבנין") כמפורט להלן:

1. תאור הבנין: בנין בן 5 קומות ובו 11 יחידות שמהן 4 שכבר נמכרו. לכל אחת מהדירות בחלקות משנה 9 ו־10 צמודה מרפסת. לדירה בחלקת משנה 11 צמודות שתי מרפסות.
2. ביקור בבנין: ניתן לבקר בבנין במועדים בשעות שלהלן:
   ביום שישי 22.07.94 בין השעות 10.00 ל־15.00,
   ביום ראשון 24.07.94 בין השעות 15.00 ל־19.00,
   ביום שלישי 26.07.94 בין השעות 15.00 ל־19.00,
   ביום חמישי 28.07.94 בין השעות 15.00 ל־19.00,
   ביום שישי 29.07.94 בין השעות 10.00 ל־15.00,
   ביום שני 01.08.94 בין השעות 15.00 ל־19.00,
   ביום רביעי 03.08.94 בין השעות 15.00 ל־19.00,
   ביום שישי 05.08.94 בין השעות 10.00 ל־15.00,
   ביום שלישי 09.08.94 בין השעות 15.00־19.00.
3. חוזה רכישה: המציע שהצעתו בנוסח ובצירוף מסמכים נוספים (להלן "ההצעה") תתקבל, יידרש לחתום על חוזה המהווה חלק מההצעה. מסמכי ההצעה נתונים לרכישה במעמד הביקור בבנין תמורת 50 ש"ח שלא יוחזרו.
4. מחירי מינימום (לפני מע"מ):
   חנות בקומת קרקע שמספרה בתשריט 1 90,000 $ בצירוף מע"מ.
   חנות בקומת קרקע שמספרה בתשריט 2 150,000 $ בצירוף מע"מ.
   דירה בקומה א' שמספרה בתשריט 3 89,700 $ בצירוף מע"מ.
   דירה בקומה א' שמספרה בתשריט 5 85,500 $ בצירוף מע"מ.
   דירה בקומה ג' ו־ד' שמספרה בתשריט 9 153,800 $ בצירוף מע"מ.
   דירה בקומה ג' ו־ד' שמספרה בתשריט 10 158,000 $ בצירוף מע"מ.
   דירה בקומה ג' ו־ד' שמספרה בתשריט 11 153,800 $ בצירוף מע"מ.
5. הצעות: הצעות יש להגיש במשרדי החברה בדרך פ"ת 105, ת"א עד ליום 10/8/94 בימים א'־ה' בשעות 08.30־17.00 בצירוף ערבות בנקאית אוטונומית בסכום של 10% מגובה ההצעה בתוקף לשלושה חודשים מיום הגשת ההצעה, או שיק בנקאי בסכום הנ"ל. רוכש/זוכה שיחזור בו מהצעתו, תחולט ערבותו כחלק מהפיצוי המוסכם. הצעות תהיינה בנוסח שניתן לקבל יחד עם מסמכי ההצעה האחרים בעת הביקור בבנין כמו כן יצורף כל מצע תשריט, חוזה ומסמכי הזמנה כשהם חתומים על ידו בכל עמוד, הזמנה ללא כל המסמכים החתומים תפסל, על המעטפה יש לציין "החלוצים 54".
6. מו"מ ותחרות: החברה שומרת לעצמה את הזכות לנהל מו"מ בכל שלב שהוא עם כל המציעים ביחד או אחד או יותר מהם במידה ולקיים תחרות בין מציעים. החברה תשאף לפרסם הזמנות נוספות להציע הצעות לרכישת הדירה/ות. החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
7. דמי תיווך: החברה לא תשלם דמי תיווך.

עזרה ובצרון חברה לשיכון בע"מ
דרך פ"ת 105 תל־אביב
03־6910666

טעם ישראל בע"מ
הודעה בדבר כינוס אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזאת הודעה, כי ביום 11 בחודש אוגוסט 1994, בשעה 16:00, תתקיים במשרדי החברה, ברחוב ההגנה 25, אזור התעשייה החדש ראשון לציון, אסיפה כללית שנתית של החברה, אשר על סדר יומה הנושאים הבאים:

1. אישור הדו"חות הכספיים של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993.
2. בחירה של חברי דירקטוריון החברה.
3. מינוי רואי חשבון ואישור שכרם.
4. קביעת תנאי כהונתם של הדירקטורים מקרב הציבור.
5. אישור מדיניות שיפוי דירקטורים ובעלי משרה.

הנוסח המלא של ההחלטות שיובאו לאישור האסיפה הכללית נמצא לעיון בעלי המניות במשרדה הרשום של החברה.

בעל מניות רשאי למנות מיופה כח, שיוכל להשתתף מטעמו באסיפה הכללית וזאת באמצעות יפוי כח, שימסר במשרדי החברה לפחות 48 שעות לפני מועד האסיפה הכללית.

בברכה,
מזכיר החברה

הודעה לנושים

עפ"י סעיף 99 (א) לחוק הירושה תשכ"ה – 1965

בהיותנו מנהלי עזבון של המנוח היימן גריי ז"ל בעל דרכון אוסטרלי מס' 6"986672, אשר התגורר באוסטרליה ונפטר שם ביום 7.10.90, עפ"י צו מינוי ביום 13.7.94 של בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו בתיק עזבונות 93 5185, אנו מזמינים את נושי העזבון להודיע לנו בכתב תוך 90 יום מיום פרסום הודעה זו על כל תביעה שיש להם נגד עזבון המנוח היימן גריי ז"ל.

אמנון אברהמוב
יעקב ... בייק
מנהלי עזבון
אצל יפין כרמל לישראל
רח' צבי ספרא 11 64356
טל. 03־5261102

שיווק ופרסום מלכ"רים

סמינר בן יום
יום ג', 16.8.94, בת"א

מטרות הסמינר
★ הקניית מודל שיווק המתאים למערכות מלכ"ריות
★ הקניית תפיסה שיווקית אפקטיבית
★ הקניית כלים יישומיים.

המרכז הישראלי לניהול
מנחה: מר ראובן כץ
פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

טנדרים

סוחר - אין מוסרים
סוכנות למכוניות
דרך פ"ת 74, קומה 5
טל: 03-5626002-3

GMC טנדר סיירה
1993 מיוחד!! (4x4)
6 מושבים מפואר
איסוזו טנדר 1994
דבל קבינה (4X4)

רנו 4

רנו 5

פיאט ריתמו

פיז'ו

מוסך
שרונן
טל. 03-9694481
פקס: 03-9664995
אזור התעשיה ראשון לציון,
פלוטיצקי 20

נסיון 25 שנה
בשירות פיז'ו וסיטרואן.
שירות במסגרת אחריות
היבואן.
הסדר "יהבורי"
מצוייד במכשור מתקדם.

פיז'ו 104

פיז'ו 205

פיז'ו 305

פיז'ו 306

פיז'ו 309

פיז'ו 405

פיז'ו 505

רנו 9

רנו 11

רנו 12

רנו 18

רנו 19

אסקורט 1989
+ מזגן, טנדר סקודה 1993
03-5180681 .1992

מסחריות

גיבורל טרייד אין
GM
קובי - דרך פ"ת 82
03-5626767,5628858

החלף ישן בחדש בחברה
איסוזו דבל קבינה 4X4
94, 1000 ק"מ
שברולט טנדר סוזמה 93
טנדר GMC 85-88
ספארי 89 רמה 3
באחריות ואפשרות לאשראי

סקודה 93,
בלי ארגז, מצב מעולה.
09-956639 ,09-955182

פיאט 128

פיאט 131

פיאט 132

פיאט אונו

70-S, 1993
ראשונה, 20,000 ק"מ,
מצוינת + תוספות.
03-310911

פיאט טיפו

פיאט 127

פיאט רגאטה

פיאט

סוכנות מכירה
ומוסך מורשה
פיאט, לנציה יפו
אפשרות לטרייד אין.
מוסך "אמיר"
סלמה 38 ת"א
03-814720 ,825634

פורד

אודי

אסקורט

אריקה,
1600, 1989, אוטומטית,
מזגן, ראשונה 03-9343708,
050-281841

קורטינה

סיירה

פיאסטה

מאזדה

פאסאט

פולקסווגן

גולף

בהזדמנות גולף
1100, 1983, שמורה במיוחד
+ מערכת. 03-6833090

חיפושית

פולו

סיטרואן

"גרנות"

חו"ג-רידה וגגרים תיקניים,
יגאל אלון 126.
03-6957476

טרקטורונים

אופנועים וקטנועים

TSW ,1989 GS 500 מוכר

ביטוח אופנועים
חדש!
למבוטחינו
שרות לביטוח חובה
לבית הלקוח (בגוש דן)
050-263131
שרות הובלו
ומחירים סבירים
מיצקי רן סוכנות לביטוח
ארלוזורוב 125 ת"א
03-6910801

YAMAHA
TRAID-IN
קונים כל אופנוע
במחירון
FZR600 - בסייד-אין
FZR1000 מחל 19B- חדש
* כפוף למצב הכלי
* עד גמר המלאי
כל סוגי האופנועים המשומשים
במלאי במחירים טובים
ובתשלומים

מרצבורדור 1980.
יד רביעית, מצב מצוין.
03-9343958

ביטוחי אופנועים!!!
UD אדי דגן, סוכנות לביטוח
03-6181111

עיר האופנועים
מס' 1 בעיר
רח' גוטמב 26 תל-אביב
טל. 5370444 ,5372292
פקס: 5370340
אופנוע MZ תוצרת גרמניה
במחיר של אופנוע
קטנוע משומש
אופנוע חדש+מגה אחריות.
החל מ-12,500 ש"ח
1/3 מזומן 12 תשלומים ללא ריבית
אפשרות להחלפה
בואו לנסיעת מבחן

אקשן אופנועים
שדי ירושלים 20 יפו
03-5182465
העברת קטנועים
חילוק אופנועים
מוקד 24 שעות!!!
03-5182465
רכבי מוני מותי
לחילוץ ושרותי-דרך
ב-150 ש"ח בלבד
לא כולל מע"מ

יגאל אופנועים
יבוא, שיווק
וחלפים משומשים
מנועים:
750DR, 600F, R750
GSX400, 250DR
250 CR
הונדה 550 4 צילינדר
דוקטי 350
חלקי חשמל ופח
חילוצים 24 שעות!!!
03-495535
050-207356

אדי
סוכנות איזורית
לסוזוקי, פיאג'ו, קוואזאקי
"KAPPA"
* אופנועים ותפנים
* יבואן ארגזים ומלפים KAPPA
קסדות מגפי VEMAR
שי נאה לכל רוכש אופנוע חדש.

וילך וילך בע"מ
אלנבי 59 ת"א
טלפון: 383402
פקס: 5371301

יבוא ושיווק
חלפים ואביזרים
לאופנועים וקטנועים
מכירה בסיטונות וליחידים

צביקה אופנועים
קניה - מכירה - תווך

כל סוגי האופנועים קטנועים
ומלגזות חדשים, יד שניה
אפשרות לתשלומים.
אולם תצוגה: רח' העליה 13, ת"א טל- 375373 ,372180
(03-5044231 בשבת)
קונים ומוכרים טוסטרים TSW
(כל המודלים) מילנים,
פיאג'ו R.V ומוספות וגוד-
(אופנועים הלכהים)

גיל החשמלאי
חשמלאי אופנועים
יחידה בארץ
אבולעפיה 57, ת"א
טל: 6825005

מבצע!!! מבצע!!!
קטנועי פיג'ו, החל מ-3,925 ש"ח, אפשרות להחלפה
ובתשלומים. ל"אופנועי
הצ'יף" דרך פתח תקוה 100,
03-5621578

מערכות חשמל
מערכות טעינה
הצתות אלקטרוניות
מערכות אזעקה
תעודת אחריות לכל עבודה

עד 50 סמ"ק

קודרה
הכל על אופנועים
קניה מכירה תיווך
טל: 03-6827535
03-6828297
GSX 400-87
DR600-89
DR350-91
600F-92
GN250-90-92
XT600-92
750F-89
DUKE 125+
DUKE150-93
R750 - 88
DR250 - 87
TSW50 - 92.93

BRAHMS
יבוא מנועים וחלפים
משומשים לאופנועים
מבצע:
מנועים ל CR, KX
+ חלקים
050-297637 03-5555784

עיר האופנועים
1984
דרך תל השריון 79 ת"א

מוכרים, קונים,
מחליפים
ומעמידים לתצוגה
כל סוגי האופנועים המשומשים
אצלנו המבחר הגדול בארץ
למשתמשים באחריות,
מחושב, מפיק מוזקי,
ועל דייוידסון ו-MZ

עד 250 סמ"ק

250 סמ"ק ומעלה

משאיות

מוניות

טרקטורים

קרוואנים ונגררים

גני ילדים

עבודות קבלניות

מציעים למכירה

אסטרולוגיה

בריאות

חדש!!! חדש!!!
מסג' רפואי מקצועי
ודיסקרטי
מיטה וחוזה ונערה
03-6395017 03-5170554

גיבוש

הלבשה והנעלה

וידאו ומצלמות וידאו

חיות בית

בתי ספר לנהיגה

לרכל נהיגה

עתיקות

מכירות ושרותים

למכירה
מטבח איטלקי
יוקרתי
חדש באריזה
לבן וגדול
30,000 ש"ח
06-522550

אמנות עתיקות

חידושים המבחרים
לבית, למכירה בזיל
ולחנויות
03-9211595
050-274258

מהגוני
ריהוט אנגלי עתיק
מרתף המציאות
מבחר עשיר, מגוון ובמשופץ
וכן כלים ותכשיטים
שבת 11:00-14:00
17:00-22:00
גם במשך השבוע.
היובל 2 רעננה
(בחניון בנק לאומי)
09-919571
09-912704

גלריה בת"א מעוניינת
ברכישת
אוספים של ציורים
ישראלים מוקדמים
בציור ארופאי
מהמאה 18-20
03-298084, 5283466

סלא-פונים
למכירה מיידית הולה
מחומה ומתנות בשדך
177-022-1171

כל הקשר
עמק הברכה 5 ת"א, פלאי
פנים ומכשירי קשר,
מוטורולה, למכירה השכרה,
במחירים מיוחדים.
03-6961673, 03-6910274

טלוויזיות

מוסיקה וכלי נגינה

קונים
במחירים גבוהים + מכירה
+ צביעה + תיקונים.
03-384569, 03-383717

קונים
במחירים גבוהים ובמזומן +
הצלה ותיקון + צביעה.
03-5372956

קונים
במחירים גבוהים במזומן
הצלה ותיקון + מכירה.
03-5372588

קונים
במחירים גבוהים במזומן
הצלה ותיקון + מכירה.
03-5372588

מכונות גלידה וברד

חידוש הקלטות ישנות
ערוכה דיגיטלית + נקוי
רעש בעזרת תכנה מיוחדת,
איכות מעולה אפשרות
העברה
03-5603640 .CD-ל

מערכות סטריאו

ציוד הגברה
רמקולים + מסגרים, מגבר,
מיקסר, קומפקט דיסק +
סייף ועוד, לרצינים
ומקצועיים בלבד! 9382443-03,
03-9347991

Kesler Stereo
פתוח במוצ"ש
מרכז הסטריאו
ליד שניה!
מגברים
החל מ-480 ש"ח
קומפקט דיסק
החל מ-490 ש"ח
טייפ דק
החל מ-380 ש"ח
אבן-גבירול 47 ת"א
03-6965459

זמרים * פליי-בקים!!!
הסירו קולות סולניים.
03-5067582, 03-9384149
ליוסי

"גרוב" מכירה
הצלפה וקניית כלי נגינה,
תשלום ומבר שניה. 629071
09

מחשבים

מקינטוש LC
+ סורק שקופיות, בהזדמנות
+ אחריות. 03-5370106
דודי

מוצרי חשמל

מלגזות ושינוע

מטבעות בולים אוספים

מקררים

מזגנים

הסבת מחשב
מ-285 ל-386 DX מחיר 380 ש"ח
ל-486 DX מחיר 975 ש"ח
שי מחשבים 03-5247252

"אקספרס מזגנים"!!!
תדיראן מרכזי, 3.5 כ"ס,
4,900 ש"ח, "מפוצל 9,500 ש"ח,
כולל התקנה ומע"מ
03-9620112

"אקספרס מזגנים"!!!
תדיראן מרכזי, 3.5 כ"ס,
4,900 ש"ח, "מפוצל 9,500 ש"ח,
כולל התקנה ומע"מ
03-9620112

מכונות כביסה

כובש וקיים

בואו להנאות
בבית דירות הנופש החדש
והיוקרתי, נוף כנרות בעשבה
התיירותית מגדל ליד
טבריה, בצויה כפרית,
למרגלות הארבל הכבירות,
מחירי הבציות לרגל הפתיחה.
06-791215, 050-265129

המפוך את מדפסת
הלייזר שלך
לפקסימיליה
נייר רגיל
(קסט פקס)
550 ש"ח
■ התקנה במקום ובזמן
■ ניצול הציוד הקיים
■ זכרון ל-60 פקסים
נכנסים. הזכרון נשמר
גם בהפסקות חשמל
בונוס
לכל הרוכש קסט פקס
מדפסת לייזר במחיר
2690. ש"ח+מע"מ
טלפקס: 03-5030886
פלאפון: 050-303149

שי מחשבים
S.VGA + 486-DX
2,250 ש"ח כולל מע"מ
486-SX כולל 1,970 ש"ח
386-DX כולל 1,820 ש"ח
ת"א בן-יהודה 192 5247252

אופק מחשבים
מחשבים, מדפסות, פקסים וציוד הקפי
מעבדת תיקונים אחריות
שרות לבית העסק/הלקוח
מכירה וקניה של יד שניה

קומפיוטרס
הנדסת מחשבים
הכי-זול-בארץ
V.L.B+ 486-DX-33
0.28 S.V.G.A
TEAC 2 כוננים
4 מגה זכרון
212 H.D מגה
3999= ש"ח
קריצ'י 71 רמת גן
03-6724569

רק בשער
דיגיטל גרפיקה, מחשבי
מקינטוש, ב-24 תשלומים,
בלי הגבלה על המגבלה.
03-5370106

טלפונים ומכשירי קשר

מבצע
חסר תקדים
רק 1950 ש"ח
ויש לך פלאפון
זעיר ומתקפל של
מוטורולה
100 ראשונים זוכים
03-5628820
03-5622897

שרותי ליווי

הברויות להנות
03-9633001
מבצע מעויים בתצי מחיר

בחור והודה דו מיניים
03-9633002

ציקי Mac
מרכז למקינטוש
מכירה, השכרה ושירות.
מקינטוש
LC475 - 4/80
מסך אפל "14
מחיר מבצע
אבן גבירול 53 ת"א
טל. 03-6956879

A&A מחשבים
מחשב 486
40 MHZ
S.VGA 0.28 מסך
LOW RADIATION
2250 ש"ח
*לפני מע"מ
בצלאל 111 בעמודים (בכר 10)
טל. 03-6721267, 03-6736354

מחשבי "אולימפוס"
מדפסת לייזר 6 דפים לדקה
$840 + מע"מ
לרובשו מחשב
דגמים חדשים
486 DX-386 DX
מערכות מולטימדיה במבצע
כרטיסי קול חדשים
מודמים, דיסקים, תוכנות מלל
תמיכה מקצועית
מבחר ציוד מולטימדיה
נחלת בנימין 1
טל-פקס 03-664855
03-5105360 טל

מבצע
S.VGA + 486
2,190 ש"ח
כולל מע"מ
דם מחשבים
א.ת. ישן ראשל"צ
03-9670033 טל

NTC מחשבים בע"מ
אנו קונים למחשבך הישן קבל עד 1000 ש"ח
למחשבי XT או AT
פתוח במוצ"ש

מחשב 486 + S.VGA
2158 ש"ח כולל מע"מ
מגוון ציוד הקפי במחירי מבצע!!!
היבואן: תנתק טכנולוגיות בע"מ
רח' סהרוב 11 א.ת. חדש ראשל"צ
טל. 03-9617702 פקס 03-9618579

סירות ואלגשנים ואופנועי ים

אלחום מרכז
מוטורולה

פלאפון
מכירה, קניה, החלפה
מכשירי - קשר, פלאפונים
וטלפונים.
03-5071851 טלפקס:
בלפור 28 בת-ים.

פלאפון
במחירים הכי
זולים בארץ
עכשיו כל אחד יכול
להרשות לעצמו
מכירה והשכרה
(ללא חיוב על שיחות
נכנסות)

פקסימיליות

צילום

סולן תקשורת
פלא-פון
השכרה, מכירה, החלפה
פתוח 24 שעות ביממה,
7 ימים בשבוע.
03-5229424

מוטורולה
פלא-פון
פלאפונים ומתקבלים
לרכב, קל-60 ש'
03-5101260

"נעמי תקשורת"
טל: 050-307985
ערכת דיבורית
הכוללת מטען
מהיר לאלפא
לייט ומיקרו"ס.
התקנה בבית הלקוח

מכונות צילום

ציוד ומעבדות צילום

ציוד להאזנה

ציוד להאזנה!
מקצועי
מבחר גדול של ציוד
האזנה
★ משדרים זעירים
להאזנה לטלפון
או לחדר
★ המומחים בארץ
ובאירופה לגלוי
ומניעת האזנות
03-6131533 050-239526

למכירה
03-5468810
לימוזינות
24 ש' ביתר/מלון
דירות יפיפיות בזמה
STAR
03-5444202

[illegible]

בכושר אלקטרוניקה 03-6722484

מגוון רחב של ציוד האזנה:

התאמה אישית ללקוח

אפשרות למשלוחים

ריפוי והרדיה

בס"ד

אם ברצונך לפתור בעיה של משקל עודף, התקשר אלי, אני מרפא מנוסה. לא בשבת 03-5282238

רהיטים

ממכרים איכותיים בהזמנה, במחירי היכרות, תבנית 03-5781591 03-9335782

שידוכים

הכרויות

שרותי ליווי

"חיים רוטר" (מ- 1985)

03-6966222-3

הכרויות לנישואין

חבר/ה לחיים

בארץ ובחו"ל!!

חילוניים ודתיים

בלי הגבלת זמן!!

סניפים: 09-919167 04-773035 02-868994 08-456838 06-326188

ש.ר.

03-9211721

03-9211526

הדרך הקלה הנוחה והבטוחה להכרויות דיסקרטיות מבלי לפרק מסגרות קיימות מפגשים בין נשים וגברים לקשרים נסתרים.

מהפכה

האזן/י למידע... 24 שעות

03-5442268

04-454113

"קשר"

השיטה השווייצרית

הכרויות לפנויים/ות בהתאמה עצמית מהטלפון בביתך...

כוכב- עבודות גמר ושיפוצים

ביצוע כל עבודות הבניין

צבע- סיוד, סופרקריל, שמן, טמבורטקס, ריצוף, קרמיקה, מוזאיקה וכו' ..

שיפוצי מבנה פנים + חוץ + פיגומים + עבודות גמר + שלד.

צוות מקצועי אחריות מלאה

נקיון יסודי בגמר העבודה

09-442854, 03-9241816

עבודה באחריות מלאה, הרכבה, הריסה, אינסטלציה וצבע 03-5753717

רוצים לקנות

הכנה מרשות למבחני מעבר במתמטיקה, אנגלית ועוד. 03-6918787

תנורי אפיה

קורסים וחוגים

סי.איי.אי.אס. תוכנה בע"מ

CAES

3D STUDIO

ANIMATOR PRO

AutoCAD

המכללה ללימוד אוטוקד

★ קורס בסיסי באוטוקד 12

★ קורס תכנה לאוטוקד 12

AUTOCAD-ו

טל: 03-6721940

רישום קבלנים

ריקודים

הצעות עבודה

בשעות + מכירות מבוגרים/ות לפניים/ות בלבד 03-5464560 03-5466660 04-625107/8

מור פור לס — יש עבודה עבודה!!!

שרותי כח אדם

בפ"ת - מחוותים/ות מלחימים/ות

בפ"ת - מרכיבים/ות מכנים

בפ"ת - טכנאי/ת אלקטרונאי/ת

צעירים/ות

בפ"ת ות"א - צעירים/ות

רח' הבונים 7, ר"ג טל' 03-7527811

לחברת שיווק מובילה בתחומה

דרוש/ה

איש/ת מכירות

לאזור ת"א, ראשון לציון

* נסיון 3 שנים לפחות במכירות שטח

* רשיון נהיגה חובה

* תנאי שכר הולמים

העונים לדרישות יפנו בכתב יד בציון קורות חיים לת.ד. 3302 רמה"ש 47133

להברת קוסמטיקה

"מוסטלה", דרושות יועצות יופי רציניות, תנאים מצויינים למתאימות, מאזור פתח תקווה, רמת גן. 03-9244052, 03-9226802 03-5272802

לטלמרקטינג

טלפנים/ות + מפקחים/ות, עדיפות נסיון, שכר גבוה. 03-5235419

FLAWLESS ENGLISH NEEDED FOR MORNING WORK IN BOOKSTORE PLUS BASIC KNOWLEDGE OF COMPUTERS. CALL AMIT 9:00-10:00 AM 03-5601636

שליחים מנוסים

עם/בלי וספה, שכר גבוה + בונוסים. 03-5445254

"מירי מפות"

03-9382232

מירי

אחרי צבא לעבודה בבניין 03-6472443

מנהל סניף

להברת כ"א, לפ"ת/ת"א, ניסיון מכבה, ק"ח לבר' מכבא 1, פ"ת, "עבודה כ"א"

להקמת שותפות דרוש

מודד מוסמך

גיל 30-40 עם נסיון

נא לשלוח קורות חיים

לת.ד. 11422 ת"א 61115

למתנ"ס "בית לדרוס" חולון דרוש/ה

גננת מוסמכת לצהרון

שעות העבודה 13:00-17:00

טלפון: 03-5030068

פוטנציאל

כח אדם

דרושים/ות:

אחראי/ת מח' דיילות

אחראי/ת מח' משרדית

דיזנגוף 288, ת"א

טל. 03-6044014, 03-5442874

עובדים בעלי נסיון

03-9389355

משוחרר משוחררת

שכר 14 ש"ח לשעה

למתאימים/ות בלבד!!

03-6969622

03-6051666

עובד/מחסנאי-אחראי

במחסן חומרי גלם, לצבע.

עבודה קבועה, ת"א.

שעות עבודה 7 - 15.30.

לקביעת ראיון: טל' 03-6822635 דינה.

כ"א ששפים

* עובדים בלתי מקצועיים

* עוזרי נהגים לחלוקה

* נהגים עד/מעל 15 טון

* מכונאי/מסגר תעשייתי

טלמרקטינג

03-6390582

לרעם בטחון בע"מ

טל. 03-5374646

רשת חנויות קל וחומר

בכפר סבא

לעבודה מפרצלת

מוכרים

09-953171

למפעל בפ"ת

חרטים/כרסמים

מקצועיים

ועובדי יצור

להכשרה במפעל

טל. 03-9347810

קורס הנדסה בע"מ

מנהל עבודה בבנין

עם נסיון של 6-10 שנים+

המלצות ותעודות

תנאים טובים + רכב

03-375888

03-376889

ללהקה בת"א

דרושים גיטריסט * מתופף.

לפרטים: ת"ד 54100

לארוזקה באיזור המרכז

דרושים

* מסגר רתך * עובד נקיון

לפרטים טל' 5349777 לבקש את אלי מחלקת אחזקה

לארועים במהלך הקיץ

דרושים/ות בחורים/ות

לתפקידים מגוונים

● גילאי 17-24

● הופעה נאה

● שעות גמישות

נא לפנות לטל': 03-5270498 החל מיום א'

קרן יהב — עובדים בשביל

דרושים/ות

● מסגרים

● רתכים

● נהגי ג' לחלוקה

● מלגזנים

● מלחימות

● חשמלאים+עוזרים

● מחסנאי טכני+מחשב

טלי: 03-9662219 03-9674771

יהב תעסוקה

* חשמלאים/יות

* מכונאים/יות

* מלחימים/ות

* חיילים משוחררים

תנאים מצויינים!

ז'בוטינסקי 135, רמת גן 03-5754821

להברה האמריקאית

03-9346114/5, 03-5250975 09-561880

יהב תעסוקה

לבתי מלון/מסעדות

* טבחים

* שוטפי כלים

* עובדי משק, אחזקה ונקיון

* בעלי מקצוע

תנאים מצויינים!

03-5754821

להברת כח אדם/ סניף ראשל"צ

דרוש/ה

רכז/ת כח אדם

ראשל"צ הרצל 63

03-9674771, 9662219

להברת שיווק בקרית אריה

דרושה

אחראי/ת לגביה

לח"ש 5272047

דרושים/ות

03-5756580

03-5030772

דרושים/ות ניצבים/ות

03-5373004

03-9269239

לטיפול

במתמחים בגנים, דרוש/ה...

03-6816359

לבית אבות

03-6829448

לבית אבות

03-6829448

עובדי ביטוח

גזירה ותפירה

מבקר/ת מיב

03-9243942/3

רואה חשבון

חרטים מסגרים

עובדי גינון

דפוס

הנהלת חשבונות

מנהח"ש

סוג 2-3

מנוסה בתעשיה/מינהל

ידע באנגלית/שכר-רצוי

03-6049555

יהב תעסוקה

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

(סוג 2-3)

"אחרי שחת צבאי

* בעל/ת ניסיון של שנה לפחות

03-5754821

פרסונל בע"מ

מנהל חשבונות

מנוסה

תנאים מצויינים

טל' 03-5236654

למשרד רו"ח

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

טל. 03-6963267

לסניף W.W.I בישראל

03-378119

03-5017371

03-6485026

03-6485026

קרן יהב

דרושים/ות

טכנאי מכונות

רצוי ידע במיזוג אויר

חשמלאים

נסיון בחיפוש לוחות חשמל

טלי: 03-9662219

03-9674771

הבקלאב

* מנהל/ת משמרת

* אחראי/ת דלפק

* עוזר/ת טבח

תנאים טובים

03-5620637

רב בריח

לרב בריח פ"ת דרוש

מתקין

קרן יהב

● מחסנאים

● מפעילי מכונות

● מנהל עבודה-משמרות

● בלתי מקצועיים

● חשמלאי/מסגר אחזקה

הרצל 63, ראשל"צ

03-9674771, 9662219

למפעל בגוש דן

דרוש/ה

קדם ייצור

בעל/ת רקע ניהול תעשייתי-חשבון

לת.ד. 39292 מיקוד 61392 ת"א (עבור קדם יצור מנהל עבודה)

דרושה

מורה לבלט

בשיטת R.A.D.

למרכז תרבות וספורט כוכב יאיר

09-494264

דרוש

מנהל עבודה לבנין

רצוי דובר בולגרית/רוסית

לעבודה בר"ג.

03-6393176

דרושים

1. מנהל/ת חשבונות סוג 2-משרה מלאה

2. מתדלקים/ות לעבודה במשמרות

טל: 03-490450

לחלוקת מעטפות

בעלי רכב/אופנוע, בכל שעות היום, שכר מצויין.

03-6485026

אחיות

"מרון"

אחיות ומטפלות פרטיות 24 שעות ביממה

שמירות פרטיות וטיפולים בבתי חולים ובבית.

רח' הס 1 פינת אלנבי 33 ת"א

טל. 03-5078815

03-204847

לחברה פרמצבטית

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

סוג 2-3

שליטה בחשבשבת

לפנות בכתב לת.ד. 2122 רעננה

פוטנציאל

כח אדם

מנהלי/ות חשבונות

רח' דיזנגוף 288 ת"א טל. 03-6044014

חשמל אלקטרוניקה

מהנדסים אדריכלים

למשרד אדריכלים

דרוש/ה

אדריכל/ית

בעל/ת נסיון וידע בבנים ומחשב

03-6969299

לר. כנף אדריכלים בע"מ

03-5100606, 70

עובדי מחשב

WINDOWS MICROSOFT

טכנאים הנדסאים

דרוש/ה

טכנאי/ת

03-7511591

לחברת מיזוג אויר

דרוש/ה

טכנאי/הנדסאי

בעל נסיון לשדרות, מתקנים מרכזיים.

תנאים טובים.

03-5567819

טכנאי/ת הנדסאי/ת

אלקטרוניקה

מאזור המרכז

קו"ח לת.ד. 7362

אור-עקיבא 30600

להשכרה

דרושים!!!

לגבעתיים, טכנאי/ת אלקטרוניקה הסמכה + דיפלומה, (ללא נסיון) להתקנות בחברת "תיגבור" 03-9305147, 03-297840 03-9677403, 03-5036885/6

דרושים!!!

טכנאי/ת הנדסאי/ת אלקטרוניקה + ניסיון, תנאים טובים "תיגבור" 03-9305147, 03-297840 08-361935, 08-563990 09-953931 03-9677403, 03-5036885

דרושה

הנדסאי/ת בניין

לעבודה בתחום הנעץ

03-9313235/6

03-5250975, 09-561880

هكذا من الأصل

כספת / שלמה פרידמן

תאוצה במורד

לפני שנתיים נכנסה א"ב, משקיעה סולידית, לסניף בנק הפועלים שבו מתנהל חשבונה, וביקשה לפתוח קופת גמל נוספת. "יש לי בשבילך קופה רווחית מאוד", אמרה לה פקידת ההשקעות, "היא עשתה בשנה שעברה יותר מ־20% ריאלית. קוד תאוצה. לא תצטערי".

"מה פריסת ההשקעות של תאוצה?" תהתה א"ב. "בעיקר מניות", השיבה הפקידה. "אני מעדיפה משהו פחות עתיר־סיכונים", השיבה הלקוחה, "מה יש לך להציע לי?" הפקידה עיקמה משהו את חוטמה, והמליצה על קופת הגמל קציר. "בסדר", אמרה הלקוחה, אך הפקידה לא ויתרה: "כדאי לך לקחת תאוצה. תראי את הביצועים שלה".

"בסדר", התרצתה א"ב, "אבל נעשה זאת כך: נפתח שתי קופות חדשות, אחת תאוצה ואחת קציר, ובסוף השנה נשווה ביצועים".

בסוף '92 אכן רשמה תאוצה הישג נאה: תשואה ריאלית של 28.45%. באותה שנה היתה התשואה הריאלית בקציר – 10.91%. ב־'93 התמונה מעט התגוונה: תאוצה השיגה תשואה ריאלית של 7.54%, ולעומתה הסתפקה קציר ב־2.01%. ואז הגיעה שנת '94, הבורסה ידעה בעיקר צלילות.

בעוד העיתונים מוצפים בשוועותיהם של אנשים שמיטב כספם הושקע בקופות גמל, התפרסמה ב"הארץ" טבלת הפסדי הקופות השונות: תאוצה רשמה תשואה שלילית צוברת של 20.90%: קציר ניזוקה פחות, ותשואתה השלילית למחצית הראשונה של '94 היתה 8.70%. במלים אחרות: תאוצה מחקה את רוב רווחיה מן השנים הקודמות.

לא נעים, אבל גם לא נורא, כתבה לנו א"ב. ב"ביצועים המובטחים" השקעתי ממילא סכום זניח. אבל, א"ב האירה את עינינו, "שימו לב לשמות הפעלתניים ורבי־המעוף של הקופות, שכמעט בכל הבנקים הפסידו יותר מכולן. למשל, תאוצה ופועלים, 20.90%–; דינמית גזיל (פועלים, 28.10%–); רקיע (לאומי, 16.08%–); חדגית מניות (המזרחי 20.20%–); ולהיט (הבינלאומי הראשון, 21.86%–).

יעל אונגר

כדאי לבדוק את היקף הכיסוי

כל מנהל ובעל עסק יודע, שעליו לבטח את עסקו, את עובדיו ואת עצמו מפני סיכונים שונים. אלא שהיקף וסוג הביטוחים לא תמיד בהירים לכולם. כאן באה לידי ביטוי אחריותו של סוכן הביטוח להבהיר לבעל העסק מהם הסיכונים שראוי לבטחם, ובאילו סכומים, אך גם עירנותו של המנהל ובעל העסק.

ביטאון חברת הביטוח הפניקס, "מעוף הציפור", מציין מקרה בו בית המשפט המחוזי חייב מנהל לשאת באופן אישי בנזק, משום שלא דאג לביטוח בסכום המתאים. בפסק הדין הדגיש השופט גבריאל קלינג, כי למנהלים חובת כלפי עובדיהם ו/או המשתמשים בשירותיהם, לדאוג לביטוח מתאים והסכום שיהיה ביתם סביר לנזק העלול להיגרם. משלא דאג לכך מנהל החברה, עליו לשאת בנזק שנגרם למשתמש בשירותיה. המדובר בתאונת טיסה בחברה למטוסים זעירים בשם כנפונית. במשפט הוכח, כי חרף העובדה שהטייס היה בעל ותק עשיר בהטסת מטוסים בחיל האוויר, הוא לא צבר 15 שעות טיסה במטוס זעיר כנדרש בתקנות הטיס. מחדל זה ומחדלים נוספים כמו אי התקנת מצנח הצגרות הוטלו על הדירקטורים של החברה.

לדברי השופט, על המנהלים היה לצפות, שמישהו עלול להינזק תוך כדי פעילות החברה, ולכן בנסיבות אלה מוטל על המנהלים לדאוג לפוליסת לביטוח מתאים הולם. אין בביטוח תאונות אישיות, שעשו על סך 25 אלף דולר בלבד, כדי לעמוד בחובה בנסיבות זו, והמנהלים חויבו בתשלום יתרת הסכום הנתבע.

מסקנה: ביטוח בסכום נמוך עלול לגרור חיוב אישי של המנהלים. מן הראוי, שסוכן הביטוח יעשה מעת לעת בדיקה כוללת של היקף הכיסוי וסכומי הביטוח בפוליסות שבטיפולו. מן הראוי גם שמנהל ובעל עסק יהיו עירניים וידרשו בדיקה כזאת, כי בסופו של דבר, האחריות תחול עליהם.

רונית מורגנשטרן

בוטלה השבתת תחנות הדלק

הנגבי: שחרור התחנות מהחוזים ארוכי הטווח יועלה בכנסת אחרי הפגרה

מאת עמירם כהן

ארגון בעלי תחנות הדלק הודיע אתמול על ביטול תוכניתו להשבית את תחנות הדלק בסוף השבוע, לאחר פגישה שקיים עם יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת, ח"כ צחי הנגבי (ליכוד).

בעלי התחנות הסכימו לדחות את השביתה לאחר שהנגבי הבטיח להם שחוק משק הדלק על כל חלקיו – כולל שחרור תחנות הדלק מהחוזים ארוכי הטווח – יועלה בכנסת אחרי הפגרה.

לדברי הנגבי, החליטה ועדת הכלכלה להביא את חוק משק הדלק לאישור בשני שלבים, מאחר שהשלב העוסק בשינוי תמ"א 18, שאושר אתמול, קל ואינו מחייב הרבה דיונים. "השלב השני בחוק מחייב דיון ארוך יותר ועל כן הוחלט להביאו לדיון אחרי הפגרה ישר לקריאה השלישית".

עוד אמר כי להערכתו הממשלה רוצה במקום בעניין הרפורמה במשק הדלק וכי אין בעצם שום כוונה לאשר גם את החלק בחוק הבא לשחרר את התחנות.

בן יאיר: עובד מדינה המכהן כדירקטור זכאי לחסינות

(ע). היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר, אמר אתמול בכנס דירקטורים, כי במשרדו מתגבשת הצעה לפיה עובד מדינה, המשמש דירקטור בחברה ממשלתית, יהיה זכאי לחסינות מפני תביעות נגזרות, לרבות תביעות בגין רשלנות.

בן יאיר ציין, כי שני שלישים מהדירקטורים, שממונים על ידי שר האוצר והשר האחראי, הם עובדי מדינה, ורק שליש הם עובדים שמגיעים מהציבור הרחב.

לדבריו, אם עובד מדינה המכהן כדירקטור בחברה ממשלתית גרם לנזק כלשהו, המדינה נושאת כיום בחבות כלפי הניזוק. ואולם, לאחר שתפצה הממשלה את הניזוק, היא רשאית לתבוע את הדירקטור.

פוגל: נבחן הפרטת חברות במתן אופציות חינם לציבור

מאת כתב "הארץ"

מנכ"ל משרד האוצר, אהרון פוגל, אמר אתמול בכנס השנתי של דירקטורים בחברות ציבוריות, כי יבחן ברצינות את ההצעה לחלוקת אופציות חינם לציבור לרכישת מניות בחברות ממשלתיות. פוגל ציין, כי ההצעה הגיונית יותר ממכירת חברות ממשלתיות בזול.

לדבריו, הבעיה העיקרית בבעלות הממשלתית על החברות היא הפוטנציאל הטמון בכך להתערבות הפוליטית. "השיקול המרכזי של הממשלה בהפרטת החברות צריך להיות לטובת הציבור". לטענתו, השיקול הזה חשוב יותר מהתמורה המתקבלת מההפרטה.

פוגל הוסיף, כי שוק ההון חיוני להצלחת תהליך ההפרטה, וכי ההנפקה עדיפה במידה רבה על מכירת גרעיני שליטה.

פוגל ציין כי עקב המשבר בשוק ההון תהיה האטה בתהליך ההפרטה, אך לדבריו, שנת '95 תהיה הטובה ביותר לתהליך.

שיחה

עם יורם פרי, עורך משותף של "דבר", על מאבק העיתון על קיומו

אין סיבה לסבסוד בהיקף כזה

מזכ"ל ההסתדרות מינה את אפרים רייגר לבדוק את מצבו של העיתון. מה לדעתך יהיו ממצאיו העיקריים?

הבעיה העיקרית בניהול של "דבר" היא העדר ניהול. זה שנתיים וחצי אין לעיתון מנכ"ל קבוע אלא מנכ"ל זמני בלבד, שסמכויותיו מוגבלות. גם אין יו"ר למועצת המנהלים, ולמעשה לא מתקבלות החלטות ביצועיות. העיתון מתנהל מעצמו. לעיתון אין מחלקת שיווק אמיתית, ולא הושקעו משאבים בהחדרת העיתון לתודעת הציבור.

מדוע השלמתם עם מצב זה תקופה כה ארוכה?

אין זה נכון לומר שהשלמנו. אני נמנה עם אלה שניסו אין ספור פעמים לשכנע את הנהגת ההסתדרות להגיע להחלטה על מינוי מועצת מנהלים לעיתון. בלשכת המזכ"ל תמיד אמרו לנו שאי־סדר זה העניין יסודר, אבל כל ההבטחות שקיבלנו לא מומשו. זו הסיבה לכך שהגירעון גדל, אם כי בשנה האחרונה הוא ירד, עקב צמצומים בהוצאות המינהלה.

הצמצומים והקיצוצים התבטאו בהלנת שכר לעובדים עצמאיים.

יש איחורים בהעברת תשלומים לעיתונאים ולצלמים פרילנסרים, אבל זו אינה מדיניות. זה לא סעיף משמעותי בהוצאות של "דבר".

העדר גוף מנהל והמאבק האישי בינך לבין העורך השני, דני בלוך, גרם לכך שעיתונאים הקימו ועד פעולה ולמעשה הם מנהלים את העיתון.

קיומם של שני עורכים בעיתון מפריע לניהול תקין של עיתון ושל כל חברה. מחייב פירמידה ארגונית, וכל סטייה ממנה מובילה לתוצאות חמורות. המנכ"ל יצטרך למנות עורך יחיד לעיתון. לגבי ועד הפעולה של העיתונאים, זו יוזמה של עיתונאים הרוצים להציל את "דבר". להגיד שהם מנהלים בעצמם את העיתון זה מוגזם. הם רוצים להראות ש"דבר" יכול להיות מוצר טוב יותר מכפי שהוא, אני מסייע להם.

אולי ההסתדרות אינה מעוניינת בכלל להמשיך ולהוציא את "דבר"?

רמון לא אמר את זה. הוא רק רוצה לצמצם את הסבסוד לעיתון, והוא צודק. אני עצמי אמרתי למזכ"ל הקודם, חיים הברפלד, שאין סיבה להמשיך ולסבסד בהיקף של 10 מ' ש' בשנה עיתון שמספר קוראיו אינו גדול.

מאת חיים ביאור

לה נסיונל
חברה ישראלית
לבטוח בע"מ

Swiss Life

MEMBER OF
THE SWISS
LIFE NETWORK

הודעה לציבור המעסיקים והעובדים בישראל*

חברת הביטוח "לה נסיונל" מכריזה בזה על תכנית פנסיה מקיפה, המיועדת לכלל השכירים בישראל ואשר עקרונותיה הינם כדלקמן:

1. הפרשות עובד ומעביד – 17.5% מהשכר, המבוססות על הפרשות עובד 5.5% על חשבון תגמולים, 6% הפרשת מעביד על חשבון תגמולים, ו־6% הפרשת מעביד על חשבון פיצויים.
2. עובד עד גיל 40, יקבל פנסית זיקנה בגובה 2% לכל שנת חברות. שיטת החישוב תהיה על פי שיטת ממוצעי השכר. לעובדים מעל גיל 40 אחוז הפנסיה יחושב אקטוארית ואישית.
3. עובד יהיה זכאי לפנסית נכות מלאה ו/או חלקית בגובה פנסית הזיקנה הצפויה, ללא צורך בתקופת אכשרה. הגדרת הנכות ליברלית, ולעובד ייצוג נאות בוועדה הרפואית לקביעת נכות.
4. אלמנת עובד או אלמן עובדת, יהיו זכאים לפנסיה בגובה 40% "מהשכר המובטח" לכל ימי חייהם, ללא צורך בתקופת אכשרה. יתום של עובד כ"ל יהיה זכאי לפנסיה בגובה 20% מהשכר המבוטח. מקסימום פנסית שאירים – 80% מהשכר המבוטח.
5. במקרה מות עובד/ת יהו זכאים היורשים למענק ביטוח חיים בגובה 25 משכורות חודשיות.
6. רווקים יהנו מהפרשות מוגדלות לפנסית זיקנה עד מועד נישואיהם.
7. ניתן לרכוש ביטוח ימי מחלה וכיסויים נוספים בתעריף נמוך במיוחד.
8. התוכנית אינה ניתנת להרעה או לשינוי אלא במידה שאגרות החוב המונפקות לקרנות הפנסיה (אג"ח מיועדות) ישאו תשואה נמוכה מ־5.5% או במידה שרווחי ההשקעות של החברה ישאו תשואה רב שנתית נמוכה מ־2.5% לשנה.

***הודעה זו מיועדת גם לקבוצות עובדים שחל עליהם הסכם קיבוצי או צו הרחבה.**

מעסיקים או וועדי עובדים בודדים, מתבקשים להתקשר לטלפון 03-5176229 ולבקש את כרמלה.

חברות הביטוח דורשות את התערבות בן־יאיר למנוע הצפתן בהודעות עיקול

מאת רונית מורגנשטרן

איגוד חברות הביטוח דורש את התערבותו של היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, למניעת התופעה בה חברות ביטוח, המהוות צד שלישי המחזיק נכסים של חייבים, מקבלות הודעות עיקול.

במכתב שכתב בשבוע שעבר מנכ"ל איגוד חברות הביטוח, שמואל גולומב, לבן־יאיר, טוען גולומב כי התופעה גורמת למטרד ולהוצאה כספית מיותרת לחברות הביטוח, והיא הבאה בסופו של דבר להגדלת פרמיית הביטוח.

המדובר בתופעה לפיה מבקשים תובעים להטיל עיקול על נכסים של נתבעים המוחזקים אצל צד שלישי. הם שולחים הודעות עיקול לכל חברות הביטוח במחשבה שלנתבע יש זכויות כלשהן בה עקב תביעה שהגיש נגדה כמבוטח, או כספק של החברה.

לפי החוק, על חברות הביטוח לענות תוך 15 יום על הודעת דרישת העיקול. אם החברות אינן מדווחות בזמן על הימצאות יתרת כסף של חייב אצלן, ומתברר שיש יתרה כזאת לאחר 15 הימים, החברה עלולה להפוך לנתבעת בביהמ"ש מול דורש העיקול.

גולומב מציין במכתבו, כי לכל חברת ביטוח מגיעות מדי שבוע בין 200 ל־300 הודעות עיקול. "בדיקת התופעה הוכיחה, שהודעות עיקול הזהות נשלחות לכל חברות הביטוח ואף לבנקים, וכי לרוב הן נשלחו על פי בקשה של מספר מצומצם למדי של עורכי דין העוסקים כנראה כקבלנים של ההוצאה לפועל", כתב.

חברות הביטוח פנו בעבר למפקח על הביטוח ולשר המשפטים בבקשה לתקן את חוק ההוצאה לפועל, או לתקן תקנות מתאימות כדי למנוע את התופעה המעיקה על חברות הביטוח, אך בינתיים לא נעשה דבר.

גולומב מציע לתקן תקנה לפיה כל עורך דין המפיץ הודעת עיקול יחויב בתשלום של 50 שקל על כל הודעת עיקול, וזאת כדי להקטין את ממדי התופעה.

לווייתן

(המשך מעמוד 1ג)

כאשר הלווה כסף, עשה זאת בקימוץ, תוך התמכות בעיקר על אינסטינקטים טבעיים והיכרויות אישיות. המחשה הטובה ביותר לזהירות של ספרא – ולחושיו החדים – היתה החלטתו למכור בעוד מועד את TDB ב־'83 על רקע תיק אשראי גדול למדינות דרום אמריקה. זמן קצר לאחר מכן התרחשה אחת הקטסטרופות הגדולות ביותר בתולדות מערכת הבנקאות האמריקאית – כאשר ממשלות דרום אמריקה לא עמדו בפירעון החובות לבנקים בארצות הברית – דבר שגרר הפסדי עתק.

רתיעתו מסיכונים מקבלת ביטוי הולם בדו"חות הכספיים של הבנקים שלו. בסוף '93 הסתכם היקף הפיקדונות בריפבליק ב־22.8 מיליארד דולר על מאזן כולל של 39.5 מיליארד דולר. את הפיקדונות מעדיף ספרא להשקיע באיגרות חוב ובבנקים אחרים – דבר שהותיר רווח קטן יותר, אבל צימצם את הסיכון. רק 9.2 מיליארד דולר ממקורות הבנק יועדו למתן הלוואות בנקאיות לסקטור העסקי הצרכני.

נתונים אלה הם שמסבירים את המבנה ההוני האיתן של הבנק: ב־'93 עמד יחס ההון לנכסי סיכון בריפבליק על 26.6%, לעומת ממוצע של 13.5% בקרב מתחריו. העובדה שאת רוב המקורות שלו השקיע ספרא באפיקים סולידיים, מסבירה גם את המרווח הפיננסי הנמוך של הבנק.

למרות זאת, ריפבליק הוא גם אחד הבנקים הרווחיים ביותר והיעילים ביותר בארצות הברית. הרווח הנקי שלו הסתכם אשתקד ב־301 מיליון דולר – גידול של 16% לעומת '92 – והיווה תשואה של 15.08% על ההון, שעמד בסוף '93 על 2.7 מיליארד דולר.

את הרבעון הראשון של '94 סיים ריפבליק ברווח נקי של 80 מיליון דולר – גידול של 15.7% לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אך ירידה מזערית לעומת הרבעון הרביעי. זו מסבירה גם את השחיקה בתשואה להון ל־13.4%. ייתכן שהיא עומדת גם מאחורי העובדה שהמניה של ריפבליק, שעשתה הרבה מעל מדד ה־S&P 500 בחמש השנים האחרונות, נצמדה אליו בחודשים האחרונים – הגם שריפבליק ספג באחרונה שני כישלונות צורבים.

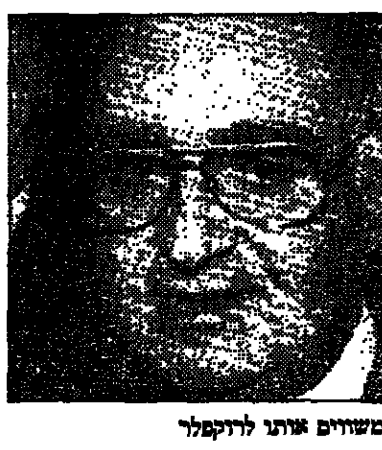

ספרא. משווים אותו לרוקפלר

הראשון היה טרפוד ניסיון ההשתלטות על הבנק לחיסכון בריג'פורט. כדי לשכנע את המפקידים בבנק לתמוך בריפבליק ולהתנגד לתוכניות של ההנהלה להנפיקו, הציע ספרא לשלם למפקידים תוספת ריבית של 2%. הצעתו זכתה לביקורת נוקבת של נגיד הבנק המרכזי בניו־יורק, ש[illegible] את ניסיון ההשתלטות ופתח בחקירה.

פרשה שנייה נוגעת לחברת הברוקרים של ריפבליק, שביקשה לחדור לוול סטריט דווקא דרך אחד הענפים המתפתחים והמסוכנים ביותר בעולם הפיננסי – קרנות הגידור. אומנם הבנק הצהיר על כוונתו להגביל את עצמו למתן שירותים לקרנות, אבל הצעד הנועז הפתיע את השוק וכך גם הבחירה בפיטר כהן למנהל.

כהן, שהיה מנכ"ל שירסון־להמן עד שאולץ להתפטר ב־'90 על ידי רובינסון מאמריקן אקספרס, נחשב לאיש עסקים אגרסיבי מאוד שניצב תמיד באור הזרקורים. למעשה, המכנה המשותף היחיד של שני האישים הוא שנאתם לרובינסון. ואכן, במאי '94, 18 חודשים לאחר שמונה, התפטר כהן.

בוול סטריט ידעו לספר כי צעד זה בא על רקע סכסוכים באשר לכיוון ההתפתחות של חברת הברוקרים: כהן רצה לבנות את ברוקראג' האוס עם מחלקות אנליסטים ודסק מסחר שיפתח פוזיציות משלו בניירות ערך, בעוד שספרא נלחץ מהיקפי האשראי שהעמידה החברה לקרנות הגידור, דווקא בתקופה בה הציגו הפסדים ניכרים. התוצאה: ריפבליק הודיעה על שיתוק חלק גדול מעסקי הברוקרים ועל פיטורי רבים.

השאלה הגדולה העומדת היום על הפרק היא האם רכישת לאומי היא המכשול הבא. קשה להניח שהפיקוח על הבנקים ימצא דופי בכשירותו של ספרא לרכוש את לאומי, אבל ייתכן שהעובדה שאחיו מחזיקים באחד מ־5 הבנקים הגדולים בישראל תיצור בעיה. המפקח על הבנקים, זאב אבלס, יצטרך לבחון את הקשרים העסקיים בין ג'וזף ומואיז ספרא לבין אחיהם הבוגר, אדמונד – הגם שלאדמונד ספרא אין ילדים משלו ואחיו נחשבים ליורשיו. מישהו מהאחים יידרש לוותר.

בהקשר זה ראוי תיבחן גם ההיסטוריה של רכישת הבינלאומי. פורמלית עבר הבינלאומי לידי האחים רק ב־'90, ואולם הסברה המקובלת היתה שג'ק נאר, שרכש את השליטה בו ב־'86, שימש כאיש קש בלבד. על פי השמועות, מי שהעמיד לנאר את המימון לרכישת הבינלאומי היה אדמונד ספרא עצמו. לא זו בלבד, אלא שג'ף קייל, נשיא האחזקות ריפבליק, שימש אז יועץ לנאר.

גם אם יתגבר על משוכה זו, תיוותר בעינה התנגדות של גורמים פוליטיים למכירת לאומי על כל משקלו בשוק הישראלי לידי משקיע זר – במיוחד כאשר הוא מועמד יחיד במכרז. בכירים בשוק ההון מעריכים, כי אם יוחלט לטרפד את המכירה ניתן יהיה לעשות זאת בקלות דרך המחיר. גם היום, לאחר עלייה של 7% בתוך חודש, עדיין נסחר לאומי בבורסה על־פי שווי הנמוך ב־12% מהונו – 1.62 מיליארד שקל.

עובדה זו כבר הבהילה את המתמודדים על גרעין השליטה במזרחי לדבר על הצורך בדיסקאונט דומה גם במחיר של המזרחי. יש להניח שספרא, איש עסקים מנוסה, לא ירצה לשלם יותר ממחיר השוק, ובוודאי שלא יותר מהשווי ההוני של הבנק.

"יש הרבה אנשים שטוענים שלא צריך למכור את גרעין השליטה בבנק לאומי, אלא יש להפריט אותו על ידי חלוקת חבילות קטנות בין שורה גדולה של משקיעים, שלאף אחד מהם לא תהיה שליטה", אומר בכיר בשוק ההון. "אם יחליטו להוריד את ספרא מלאומי, כל מה שיידרש לממשלה הוא להתעקש על מחיר שמבחינתו יהיה לא סביר. אבל לא צריך להיות נביא כדי לנחש היכן זה יעמיד את תהליך ההפרטה בישראל".

התחזקות בשקל לעומת הדולר

מאת גידי מלך

במסחר במטבע חוץ נרשמו אתמול עודפי ביקוש בסך של 2.5 מיליון דולר, ובנק ישראל לא התערב. עקב היחלשות הדולר בעולם התחזק השקל לעומת המטבע האמריקאי ב־0.23%.

שיעור הריבית הממוצע שנקבע אתמול במכרז המוניטרי היומי של בנק ישראל לבנקים היה 12%. ריבית הנגידה נקבעה לשיעור דומה. בנק ישראל הגדיל את סכום המכרז ב־500 מיליון שקל ל־9.8 מיליארד שקל. הביקושים למכרז הסתכמו ב־25.1 מיליארד שקל.